

SFÎNTA EVANGHELIE

CEA DE LA MATTEI

CAPITOLUL I.

Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiului lui David, fiului lui Avraam.

2. Avraam a născut pre Isaac; iar Isaac a născut pre Iacov; iar Iacov a născut pre Iuda și pre frații lui;

3. Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Tamar; iar Fares a născut pre Esrom; iar Esrom a născut pre Aram;

4. Iar Aram a născut pre Aminadav; iar Aminadav a născut pre Naason; iar Naason a născut pre Salmon;

5. Iar Salmon a născut pre Vooz din Rahav; iar Vooz a născut pre Ovid din Rut; iar Ovid a născut pre Iesse;

6. Iar Iesse a născut pre David împăratul; iar David împăratul a născut pre Solomon din *mulieră care a fost* a lui Urie;

7. Iar Solomon a născut pre Roboam; iar Roboam a născut pre Avia; iar Avia a născut pre Asa;

8. Iar Asa a născut pre Iosafat; iar Iosafat a născut pre Ioram; iar Ioram a născut pre Ozia;

9. Iar Ozia a născut pre Ioatam; iar Ioatam a născut pre Ahaz; iar Ahaz a născut pre Ezechia;

10. Iar Ezechia a născut pre Manasi; iar Manasi a născut pre Amon; iar Amon a născut pre Iosia;

11. Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui, la mutarea în Vavilon;

12. Iar după mutarea în Vavilon, Iehonia a născut pre Salatiil; iar Salatiil a născut pre Zorovavel;

13. Iar Zorovavel a născut pre Aviud; iar Aviud a născut pre Eliachim; iar Eliachim a născut pre Azor;

14. Iar Azor a născut pre Sadoc; iar Sadoc a născut pre Ahim; iar Ahim a născut pre Eliud;

15. Iar Eliud a născut pre Eleazar; iar Eleazar a născut pre Mattan; iar Mattan a născut pre Iacov;

16. Iar Iacov a născut pre Iosif bărbatul Mariei, din care s'a născut Iisus, ce se dice Hristos.

17. Deci toate neamurile de la Avraam până la David, *sunt* neamuri patru-spre-dece; și de la David până la mutarea în Vavilon *sunt* neamuri patru-spre-dece; și de la mutarea în Vavilon până la Hristos, *sunt* neamuri patru-spre-dece.

18. Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Că logodită fiind mama lui, Maria, cu Iosif, mai înainte de a se aduna ei, s'a aflat având în pântec din Duhul Sfânt.

19. Iar Iosif, bărbatul ei, drept fiind, și nevrind s'o vădească pre ea, a vrut pre ascuns s'o lase pre dânsa.

20. Și aceasta gândind el, iată, îngerul Domnului în vis s'a arătat lui, grăind, Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pre Maria muiera ta: că ce s'a zămislit într'insa, din Duhul Sfînt este.

21. Și va naște fiu, și vei chie-ma numele lui IISUS: că acesta va mântui pre norodul său de păcatele lor.

22. Iar acestea toate s'a făcut, ca să se îplinească ceea ce s'a ȳis de la Domnul prin proorocul, ce ȳice,

23. Iată, fecioara în pîntece va avea, și va naște fiu, și vor chie-ma numele lui Emanuil. ce se tîlou-este, Cu noi Dumneȳeu.

24. Și sculându-se Iosif din somn a făcut precum 'l a poruncit lui îngerul Domnului, și a luat pre muiera sa:

25. Și nu o a cunoscut pre ea pînă ce a născut pre fiul său cel întîiu născut; și a chie-mat numele lui IISUS.

CAPITOLUL II.

Iar dacă s'a născut Iisus în Vitleemul Iudeei, în ȳilele lui Irod împăratul, iată maghi de la răsărit au venit în Ierusalim,

2. ȳicînd, Unde este cel ce s'a născut Împăratul Iudeilor? că am vîȳut steaoa lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui.

3. Și aȳind acestea Irod împăratul, s'a turburat, și tot Ierusalimul ou dînsul.

4. Și adunînd pre toȳi arhierii și cîrturarii norodului, a în-

trebat de dînsii, unde este să se nască Hristos.

5. Iar ei au ȳis lui, în Vitleemul Iudeei: că așa este scris prin proorocul.

6. Și tu Vitleeme, în pămîntul Iudeei, nicî de cum nu ești mai mic între domniî lui Iuda: că dintru tine va eși Povăȳitor, care va paște pre norodul meu Israil.

7. Atunci Irod, întru ascuîs chie-mînd pre maghi, a cercat cu de amăruntul de la dînsii de vremea intru care s'a arătat steaoa.

8. Și trimiȳându'l pre ei în Vitleem, le a ȳis, Mergînd cercetaȳi cu amăruntul pentru prunc; și dacă 'l veȳi afla, să 'mî vestiȳi și mie, oa și eu venind să mă închin lui.

9. Iar ei ascultînd pre împăratul, s'aȳ dus; și, iată, steaoa, pre care o vîȳuseră la răsărit, mergea înaltea lor, pînă a venit și a stă-tut d'asupra unde era pruncul.

10. Iar ei vîȳînd steaoa, s'aȳ bucurat ou bucurie mare foarte.

11. Și întrînd în casă, au vîȳut pruncul ou Maria muma lui, și cîȳînd, s'aȳ închinat lui: și deschidîndu'si vistieriile lor, au adus lui daruri; aur, și tîmăie, și smirnă.

12. Și luînd înștiinȳare prin vis să nu se întoarcă cîtră Irod, pre altă cale s'aȳ dus la țara lor.

13. Iar după ce s'aȳ dus ei, iată, îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif, ȳicînd: Sculîndu-te, ie-a pruncul și pre muma lui, și fugi în Eghipet, și fii acolo

până voiți dice ție: că va Irod să caute pruncul să'l piardă pre el.

14. Iar el sculându-se, a luat pruncul și pre muma lui noaptea, și s'a dus în Eghipt:

15. Și a fost acolo până la moartea lui Irod: ca să se împlinească ceea ce s'a dis de Domnul prin proorocul, ce dice, Din Eghipt am chemat pre fiul meu.

16. Atunci Irod, vedând că s'a batjocorit de maghi, s'a mâniat foarte, și trimițând a omorât pre toți pruncii, cari erau în Vitleem, și în toate hotarele lui, de doi ani și mai mici, după vremea care cercase de la maghi.

17. Atunci s'a împlinit ceea ce s'a dis de Ieremia proorocul, ce dice,

18. Glas în Rama s'a audit, plângere, și tânguire, și țipet mult, Rahil plângând pre fiil sêi, și nu vrea să se mângâie, pentru că nu sânt.

19. Iar după ce a murit Irod, iată, îngerul Domnului în vis se arată lui Iosif în Eghipt.

20. Dicând, Sculându-te, ia pruncul și pre muma lui, și mergi în pământul lui Israil: că au murit cei ce căutașu sufletul pruncului.

21. Iar el sculându-se, a luat pruncul și pre muma lui, și a venit în pământul lui Israil.

22. Iar audind oă Arhelaș împărătește în Iudeea, în locul lui Irod, tatălui sêu, s'a temut să meargă acolo: iar luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileei:

23. Și venind a lăcuit în cetatea ce se numește Nazaret: ca

să se împlinească ceea ce s'a dis prin proorocul, Nazarinean se va chema.

CAPITOLUL III.

Iar în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, propoveduind în pustiea Iudeei.

2. Și dicând, Pocăiți-vă: că s'a apropiat împărăția cerurilor.

3. Că acesta este acela ce s'a dis de Isaia proorocul, ce dice, Glasul celui ce strigă în pustie, Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.

4. Și acest Ioan avea îmbrăcăminte de peri de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui; și hrana lui era acride și miere sălbatică.

5. Atunci eșia la dânsul Ierusalimul, și toată Iudeea, și toată lătura d'împrejurul Iordanului,

6. Și se botezașu în Iordan de la dânsul, mărturisindu'si păcatele lor.

7. Iar vedând pre mulți din Farisei și din Sadducheii venind la botezul lui, a dis lor: Pui de năpîrci, cine v'a arătat voă să fugiți de mânia ce va să fie?

8. Faceți dar roduri vrednice de pocăință:

9. Și să nu vi se pară a grăi întru sine-vă, Tată avem pre Avraam: că dic voă, că poate Dumnezeu și din pietrele acestea să rădice fiil lui Avraam.

10. Că iată și săourea la rădăcina pomilor zace: deci tot pomul care nu face roadă bună se taie, și în foc se aruncă.

11. Eū adică vă botez pre voi cu apă spre pocăință: iar acela ce vine după mine mai tare decât mine este, căruia nu sunt vrednic a-l purta încălțămintele: acela vă va boteza pre voi cu Duhul Sfint, și cu foc:

12. A căruī venturătoare este în mālina lui, și va curăți ariea sa, și va aduna grīul său în jitniță; iar plevetele le va arde cu focul nestins.

13. ¶ Atunci a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, ca să se boteze de la dēnsul.

14. Iar Ioan îl oprea pre el, dicēnd, Eū am trebuință a mă boteza de tine, și tu vii la mine?

15. Și rēspundēnd Iisus a dis către el, Lasă acum; că așa se cade noă să împlinim toată dreptatea. Atunci l'a lăsat pre el.

16. Și botezându-se Iisus, îndatăși a eșit din apă: și, iată, i s'aū deschis lui cerurile, și a vędut pre Duhul lui Dumneđeū pogorīndu-se ca un porumb, și venind preste dēnsul:

17. Și iată glas din ceruri, dicēnd, Acesta este Fiul meū cel iubit, intru care bine am voit.

CAPITOLUL IV.

Atunci dus a fost Iisus în pustie de duhul ca să se ispitească de diavolul.

2. Și postind patru-deci de zile și patru-deci de nopți, după aceea a flămīndit.

3. Și venind la dēnsul ispititorul, a dis, De ești Fiul lui

Dumneđeū, ȕi ca pietrele acestea să se facă pāini.

4. Iar el rēspundēnd a dis, Scris este, Nu numai cu pāine va trăi omul, ci cu tot graiul ce ese din gura lui Dumneđeū.

5. Atunci l'a adus pre el diavolul în sfīnta cetate, și l'a pus pre el pre aripa bisericei,

6. Și a dis lui, De ești Fiul lui Dumneđeū, aruncă-te jos: că scris este, Ūngerilor săi va porunci pentru tine: și pre mālī te vor rēdica, ca nu cum-va să împedici de piatră piciorul tēū.

7. Și a dis Iisus lui, Iarăși scris este, Să nu ispitești pre Domnul Dumneđeul tēū.

8. Iarăși l'a dus pre dēnsul diavolul într'un munte înalt foarte, și 'l'a arătat lui toate împărățiile lumel, și slava lor;

9. Și 'l'a dis lui, Acestea toate le voiū da ție, dacā cāđēnd te vei închina mie.

10. Atunci a dis Iisus lui, Mergi înapoia mea, Satano: că scris este, Domnului Dumneđeului tēū să te închini, și lui unuia să 'l slujești.

11. Atunci l'a lăsat pre el diavolul, și iată, ūngerī aū venit la dēnsul și-l slujiaū lui.

12. ¶ Iar aūdind Iisus că Ioan s'a prins, s'a dus în Galileea;

13. Și lăsānd Nazaretul, venind a lăcuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zavulonului și ale Neftalimului:

14. Ca să se îplinească ceea ce s'a dis prin Isaia proorocul, ce ȕice,

15. Pământul Zavulonului, și

pământul Neftalimului, pe calea mării, de ceea parte de Iordan, Galileea Neamurilor;

16. Norodul cel ce ședea întru întuneric a vădut lumină mare; și celor ce ședea în laturea și în umbra morții, lumină a resărit lor.

17. Și de atunci a început Iisus a propovedui, și a dice, Pocăți-vă: că s'a apropiat împărăția cerurilor.

18. Și umblând Iisus pre lângă marea Galileei, a vădut pre doi frați, pre Simon ce se numește Petru, și pre Andrei fratele lui, aruncându-și mreaja în mare: că erau pescari.

19. Și a dis lor, Veniți după mine, și vă voi face pre voi pescari de oameni.

20. Iar ei îndată lăsând mrejele, au mers după dânsul.

21. Și de acolo mai înainte mergând, a vădut pre alți doi frați, pre Iacov al lui Zevedei, și pre Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedei tatăl lor, cărpindu-și mrejele lor; și-i a chemat pre dânsii.

22. Iar ei îndată lăsând corabia și pre Zevedei tatăl lor, au mers după dânsul.

23. Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând în adunările lor, și propoveduind evanghelia împărăției, și vindecând toată boala, și toată neputința întru norod.

24. Și a eșit vestea lui în toată Siria: și aduceau către dânsul pre toți cei ce se afla cu feluri de boale, și pre cei ce se ținea de

chinuri, și pre cei îndrăciți, și pre cei lunatici, și pre cei slăbănogi; și îi vindeca pre ei.

25. Și au mers după dânsul noroade multe din Galileea, și din Dicapoli, și din Ierusalim, și din Iudeea, și din ceea parte de Iordan.

CAPITOLUL V.

Iar vădând pre noroade, s'a suit în munte: și ședând el, au venit către dânsul ucenicii lui:

2. Și deschidându-și gura sa, îi învăța pre ei, dicând,

3. Fericiți cei săraci ou duhul: că acelora este împărăția cerurilor.

4. Fericiți cei ce plâng: că aceia se vor mângâia.

5. Fericiți cei blânzi: că aceia vor moșteni pământul.

6. Fericiți cei ce flămânzeșc și insetosează de dreptate: că aceia se vor sătura.

7. Fericiți cei milostivi: că aceia se vor milui.

8. Fericiți cei curați cu inima: că aceia vor vedea pre Dumnezeu.

9. Fericiți făcătorii de pace: că aceia fiili lui Dumnezeu se vor chema.

10. Fericiți cei ce se gonesc pentru dreptate: că acelora este împărăția cerurilor.

11. Fericiți veți fi, când vă vor ocări pre voi, și vă vor goni, și vor dice tot cuvântul rău împotriva voastră mințind, pentru mine.

12. Bucurați-vă, și vă veseliți: că plata voastră multă este în

ceruri: că așa au gonit pre proorocii cei mai înainte de voi.

13. ¶ Voi sunteți sarea pământului: iar dacă sarea se va împuți, cu ce se va săra? întru nimic nu mai este de treabă, fără numai a se arunca afară, și a se călca de oameni.

14. Voi sunteți lumina lumii. Nu poate cetatea a se ascunde, d'asupra muntelui stând.

15. Nicăi aprind făclie, și o pun sub obroc, ci în sfeșnic; și luminează tuturilor celor ce sunt în casă.

16. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune, și să slăvească pre Tatăl vostru cel din ceruri.

17. ¶ Să nu socotiți că am venit să stric legea, sau proorocii: nu am venit să stric, ci să împlinesc.

18. Că amin Țis voă, Până ce va trece cerul și pământul, o iotă sau o cirtă nu va trece din lege, până ce vor fi toate.

19. Decă cela ce va strica una dintr'aceste porunci mai mici, și va învăța așa pre oameni, mai mic se va chiea întru împărăția cerurilor: iar acela ce va face și va învăța, acela mare se va chiea întru împărăția cerurilor.

20. Că Țis voă, Că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a cărturarilor și a Fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor.

21. ¶ Audiți-ați că s'a Țis celor de demult, Să nu uiciți; că cine va uide vinovat va fi judecat:

22. Iar eu Țis voă, Că tot cel ce se mânie asupra fratelui său în deșert, vinovat va fi judecat: și cine va Țis fratelui său, Raca, vinovat va fi soborului: iar cine va Țis, Nebune, vinovat va fi gheenei focului.

23. Decă de Ți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta;

24. Lasă acolo darul tău înaintea altarului, și mergi mai întâiu de te împacă cu fratele tău, și atunci venind adă darul tău.

25. Împacă-te cu pirișul tău degrab, până ești pre cale cu dânsul; ca nu cum-va să te dea pirișul judecătorului, și judecătorul te va da slugii, și în temniță vei fi aruncat.

26. Amin Țis Ție, Nu vei eși de acolo, până nu vei da coșran-tul cel mai de apoi.

27. ¶ Audiți-ați că s'a Țis celor de demult, Să nu preacurvești:

28. Iar eu Țis voă, Că tot acela ce caută la muiere spre a o pofti pre ea, iată a preacurvit cu dânsa întru inima sa.

29. Iar dacă ochiul tău cel drept te smintește pre tine, scoate-l pre el, și 'l leapădă de la tine: că Ți folosește Ție ca să piară unul din mădulările tale, și nu tot trupul tău să se arunce în gheena.

30. Și dacă mâna ta cea dreaptă te smintește pre tine, taie-o pre ea, și o leapădă de la tine: că Ți folosește Ție ca să piară unul din mădulările tale, și nu tot trupul tău să se arunce în gheena.

MATTEI, VI.

31. Iarăși s'a ȋis, Că cela ce'și va lăsa muierea sa, să 'i dea ei carte de despărțire;

32. Iar eū ȋic voă, Că tot cela ce'și va lăsa muierea sa, afară de cuvânt de curvie, o face pre ea să preacurvească: și cela ce va lua pre cea lăsată, preacurvește:

33. "Iar ați audīt, că s'a ȋis celor de demult, Să nu juri strimb, ci să dai Domnulu! jurăminturile tale:

34. Iar eū ȋic voă, Să nu te juri nici de cum; nici pre cer: că este scaun al lui Dumnezeu:

35. Nici pre pământ; că este așternut al picioarelor lui: nici pre Ierusalim; că este cetate a marelui Impărat.

36. Nici pre capul tău să te juri, că nu poți un păr alb sau negru să faci.

37. Ci fie cuvântul vostru, Așa, așa; Nu, nu: iar ce este mai mult de cât acestea de la cel rău este.

38. "Audīt-ați că s'a ȋis, Ochiu pentru ochiu, și dinte pentru dinte:

39. Iar eū ȋic voă, Să nu stați improtiva celui rău: ci de te va lovi cineva preste fața obrazului cea dreaptă, întoarce-i lui și pre cealaltă.

40. Și celui ce voește să se judece cu tine, și să 'i iei haina ta, lasă 'i lui și cămașa.

41. Și cel ce te va sili pre tine o milă de loc, mergi cu dânsul două.

42. Celui ce cere de la tine, dă 'i; și de cel ce voește să se împrumute de la tine, nu te întoarce.

43. "Audīt-ați că s'a ȋis, Să

iubești pre aproapele tău, și să urăști pre vrăjmașul tău.

44. Iar eū ȋic voă, Iubiți pre vrăjmașii voștri, bine cuvântați pre cel ce vă blastămă pre voi, bine faceți celor ce vă urăsc pre voi, și vă rugați pentru cel ce vă asupresc, și vă gonesc pre voi;

45. Ca să fiți fi ai Tatălui vostru celui din ceruri: că pre soarele său îl resare preste cei răi și preste cei buni, și ploă preste cei drepti și preste cei nedrepti.

46. Că de iubiți pre cel ce vă iubesc pre voi, ce plată veți avea? aū nu și vameșii aceeași fac?

47. Și de veți îmbrățoșa cu dragoste numai pre prietenii voștri, ce mai mult faceți? aū nu și vameșii fac așa?

48. Fiți dar voi desăvârșit, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este.

CAPITOLUL VI.

Luați aminte milostenia voastră să nu o faceți înaintea oamenilor, spre a fi văduți de dânsii: iar de nu, plată nu veți avea de la Tatăl vostru care este în ceruri.

2. Deci când faci milostenie, să nu trimbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii în adunări și în ulițe, ca să se slăvească de oameni. Amin ȋic voă, că 'și ieaū plata lor.

3. Iar tu făcând milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta ta:

4. Ca să fie milostenia ta întru ascuns: și Tatăl tău cel ce vede întru ascuns acesta va răsplăti ție întru arătare.

MATTEI, VI.

5. ¶ Şi când te rogi, nu fi ca făţarnicii: că iubesc în adunări şi în unghiurile uliţilor stând să se roage, ca să se arăte oamenilor. Amin dico voă, că 'şi ieaŭ plata lor.

6. Iar tu, când te rogi, intră în cămara ta, şi încuind uşa ta, roagă-te Tatălui tău ocolui întru ascuns; şi Tatăl tău cel ce vede întru ascuns va răsplăti ție la arătare.

7. Iar rugându-vă, să nu vato-loghisiţi, ca păgânii: că li se pare că întru multă vorba lor se vor auzi.

8. Decî nu vă asemănaţi lor: că ştie Tatăl vostru de ce aveţi trebuinţă, mai înainte de a cere voi de la dănsul.

9. Decî aşa să vă rugaţi voi: Tatăl nostru, care eşti în ceruri, Sfinţească-se numele tău.

10. Vie împărăţia ta. Fie voea ta, precum în cer, şi pe pământ.

11. Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o noă astăzi.

12. Şi ne eartă noă datoriile noastre, precum şi noi ertăm datornicilor noştri.

13. Şi nu ne duce pre noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău: Că a ta este împărăţia, şi puterea, şi slava, în vecl. Amin.

14. Că de veţi erta oamenilor greşalele lor, erta-va şi voă Tatăl vostru cel ceresc:

15. Iar de nu veţi erta oamenilor greşalele lor, nici Tatăl vostru nu va erta voă greşalele voastre

16. ¶ Şi când postiţi, nu fiţi ca făţarnicii, trişti: că 'şi smolesc

feţele lor, ca să se arăte oamenilor postindu-se. Amin dico voă, că 'şi ieaŭ plata lor.

17. Iar tu, postindu-te, ungeţi capul tău, şi faţa ta o spală;

18. Ca să nu te arăţi oamenilor că posteşti, ci Tatălui tău celui ce este întru ascuns: şi Tatăl tău cel ce vede întru ascuns, va răsplăti ție la arătare.

19. ¶ Nu vă adunaţi voă comori pre pământ, unde moliile şi rugina le strică, şi unde furii le sapă şi le fură:

20. Ci vă adunaţi voă comori în cer, unde nici moliile nici rugina nu le strică, şi unde furii nu le sapă nici le fură:

21. Că unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră.

22. Luminătorul trupului este ochiul: decî de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat.

23. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Decî dacă lumina care este întru tine este întunecată, dar întunerecul cu cât mai mult!

24. ¶ Nimenea nu poate a sluji la doi domni: că sau pre unul va urî, şi pre altul va iubi; sau de unul se va ţinea, şi de altul nu va griji. Nu puteţi lui Dumnezeu a sluji şi lui mamona.

25. Pentru aceasta grăesc voă, Nu vă grijiţi cu sufletul vostru, ce veţi mânca, şi ce veţi bea; nici cu trupul vostru cu ce vă veţi îmbrăca. Aŭ nu sufletul mai mare este de cât hrana, şi trupul de cât haina?

26. Căutaţi la pasările cerului:

MATTEI, VII.

că nici samănă, nici secără, nici adună în jirnițe; și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește pre dânsule. Aă nu sunteți voi cu mult mai aleși de cât acestea?

27. Dar cine din voi grijindu-se poate să-și adaogă statului său un cot?

28. Și de haină ce vă grijiți? Socotiți crinii câmpului, cum cresc; nu se ostenesc, nici torc:

29. Iar grăesc voă, Că nici Solomon intru toată slava sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia.

30. Deci dacă pre iarba câmpului, care astăzi este, și mâine se aruncă în coptor, Dumnezeu așa o îmbracă, aă nu cu mult mai virtos pre voi, puțin credincioșilor?

31. Deci nu vă grijiți, dicând, Ce vom mânca? sau, Ce vom bea? sau, Cu ce ne vom îmbrăca?

32. (Că aceste toate Neamurile le caută:) că știe Tatăl vostru cel ceresc că trebuință aveți de acestea toate.

33. Ci căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu, și dreptatea lui; și acestea toate se vor adaoga voă.

34. Drept aceea, nu vă grijiți de dîoa de mâine: că dîoa de mâine va griji de ale sale. A-
junge'i dîlei răutatea ei.

CAPITOLUL VII.

Nu judecați, ca să nu fiți judecați.

2. Că cu ce judecată veți judeca, veți fi judecați: și cu ce

măsură veți măsura, se va măsura voă.

3. Și ce veți ștercul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar birna care este în ochiul tău nu o simți?

4. Sau cum dîci fratelui tău, Lasă să scot ștercul din ochiul tău, și, iată, birna este în ochiul tău?

5. Fătarnice, scoate întâiu birna din ochiul tău; și atunci vei vedea să scoți ștercul din ochiul fratelui tău.

6. Nu dați sfînta cănilor, nici lepădați înărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cum-va să-I calce cu picioarele lor, și întorcându-se să vă rupă pre voi.

7. Cereți, și se va da voă; căutați, și veți afla; bateți, și se va deschide voă.

8. Că tot cela ce cere, lea; și cela ce caută, află; și celui ce bate, i se va deschide.

9. Sau care om este dintre voi, de la care de va cere fiul lui pâine, aă doară piatră 'I va da lui?

10. Sau de va cere pește, aă doară șerpe 'I va da lui?

11. Deci dacă voi, răi fiind, știți să dați dări bune fiilor voștri, cu cât mai virtos Tatăl vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul?

12. Deci toate câte voiți să vă facă voă oamenii, faceți și voi lor asemenea: că aceasta este legea și proorocii.

13. Întrați prin poarta cea strîmtă: că largă este poarta, și lată calea, care duce în pierdere, și mulți sînt cei ce intră printr'însa:

MATTEI, VIII.

14. Că strîmtă este poarta, și îngustă calea, care duce în viață, și puțini sunt cei ce o află pre ea.

15. ¶ Iăziți-vă de proorocii cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, iar înlăuntru sunt lupi răpitori.

16. Din roadele lor îi veți cunoaște pre ei. Aă doară culeg din spină struguri, sau din ciulină smochine?

17. Așa tot pomul bun roade bune face; iar pomul putred roade rele face.

18. Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul putred să facă roade bune.

19. Tot pomul care nu face roadă bună se tae, și în foc se aruncă.

20. Pentru aceea din roada lor îi veți cunoaște pre dînsii.

21. ¶ Nu tot acela ce 'mi dice mie, Doamne, Doamne, va intra întru împărăția cerurilor; ci acela ce face voia Tatălui meu care este în ceruri.

22. Mulți vor dice mie în ziua aceea, Doamne, Doamne, aă nu cu numele tău am proorocit? și cu numele tău draci am scos? și cu numele tău multe puteri am făcut?

23. Și atunci voi mărturisi lor, Nici odată nu v'am știut pre voi: depărtați-vă de la mine, cei ce lucrați fără de legea.

24. ¶ Deci tot acela ce aude cuvintele mele acestea, și le face pre ele, asemenea 'l voi pre el bărbatul înțelept, care 'și a zidit casa sa pre piatră:

25. Și s'a pogorit ploaia, și aă

venit rîurile, și aă suflat vînturile, și s'aă pornit spre casa aceea; și n'a cădut: că era întemeiată pre piatră.

26. Și tot acela ce aude cuvintele mele acestea, și nu le face pre ele, asemenea-se va bărbatul nebun, care 'și a zidit casa sa pre nisip:

27. Și s'a pogorit ploaia și aă venit rîurile, și aă suflat vînturile, și aă lovit în casa aceea; și a cădut: și era căderea ei mare.

28. Și a fost după ce a sfîrșit Iisus cuvintele acestea, se mirău noroadele de învățătura lui:

29. Că 'l învăța pre ei ca acela ce are putere, iar nu ca cărturarii.

CAPITOLUL VIII

Si pogorîndu-se el din munte, S'aă mers după dînsul noroadă multe.

2. Și, iată, un lepros venind se închina lui, dicînd, Doamne, de vei vrea, poți să mă curățești.

3. Și întîndînd Iisus mîna, s'a atins de dînsul, dicînd, Voesc; curățește-te. Și îndată s'a curățit lepra lui.

4. Și a dis Iisus lui, Veți nimărul să nu spu; ci mergi de te arată preotului, și du darul care a poruncit Moisi întru mărturie lor.

5. ¶ Și intrînd Iisus în Capernaum, s'a apropiat de dînsul un sutaș, rugându-l pre el,

6. Și dicînd, Doamne, sluga mea zace în casă slăbănog, cumplit chinuindu-se.



7. Și a ȋis Iisus lui, Eū venind il voiū tāmădai pre dēnsul.

8. Și rēspundēnd sutașul a ȋis, Doamne, nu sunt vrednic ca să intri subț acoperemēntul meu: ci numai ȋi cu cuvēntul, și se va tāmădai sluga mea.

9. Că și eū sunt om subț stăpânire, avēnd subț mine ostași: și ȋic acestuia, Mergi, și merge; și altuia, Vino, și vine; și slugel mele, Fă aceasta, și face.

10. Iar Iisus auȋind *aceasta*, s'a minunat, și a ȋis oelor ce veneau după dēnsul, Amin grăesc voă, nioi intru Israil n'am aflat atāta credință.

11. Și grăesc voă, Că mulți de la răsărituri și de la apusuri vor veni, și se vor odihni cu Avraam, și cu Isaac, și cu Iacov, intru împărățiea cerurilor.

12. Iar fii împărăției vor fi aruncați intru întunerecul cel mai din afară: acolo va fi plângerea și solrșnirea dinților.

13. Și a ȋis Iisus sutașului, Mergi; și cum ai crezut, fie ție. Și s'a tāmăduit sluga lui intr'acel ceas.

14. ¶ Și venind Iisus în casa lui Petru, a vȋdut pre soacra lui zăcēnd și aprinșă de friguri.

15. Și s'a atins de mālăna ei, și o au lăsat pre dēnsa frigurile: și s'a sculat, și slujia lor.

16. ¶ Iar făcēndu-se sară, au adus lui pre mulți îndrăciți: și a scos duhurile cu cuvēntul, și pre toți bolnavii 'I a tāmăduit:

17. Ca să se implinească ceea ce s'a ȋis prin proorocul Isaia, care grăeste, Acesta neputințele

noastre a luat, și boalele *noastre* a purtat.

18. ¶ Deci vȋdēnd Iisus, no-roade multe împrejurul său, a poruncit să meargă de ceea parte.

19. Și apropiindu-se un cărturar, 'I a ȋis lui, Invățătorule, voiū să merg după tine ori unde vei merge.

20. Și a grăit Iisus lui, Vulpile au vizuină, și păsările cerului ouiburi; iar Fiul omului n'are unde să'si plece capul.

21. Iar altul din ucenicii lui 'I a ȋis lui, Doamne, dă'mi voie întēiū să merg să îngrop pre tatăl meu.

22. Iar Iisus 'I a ȋis lui, Vino după mine; și lasă morții să'si îngroape pre morții lor.

23. ¶ Și intrând el în corabie, au mers după dēnsul ucenicii lui.

24. Și, iată, vifor mare s'a făcut în mare, cât se acoperea corabia de valuri: iar el dormea.

25. Și venind ucenicii lui 'I au deșteptat pre el, ȋicēnd, Doamne, mântuește-ne: că perim.

26. Și le a grăit lor, Ce sunteți înfricoșați, Puțin credincioșilor? Atunci sculându-se a certat vânturile și marea; și s'a făcut liniște mare.

27. Iar oamenii se miraū, grăind, Cine este acesta, că și vânturile și marea ascultă pre el!

28. ¶ Și trecēnd el de ceea parte în laturea Ghergheseanilor, 'I au întēpinat pre dēnsul doi îndrăciți, eșind din morminturi, foarte cumpliți, cât nu putea nimenea să treacă pre calea aceea.

29. Și, iată, au strigat grăind,

MATTEI, IX.

„Ce este noă și ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? ai venit aici mai înainte de vreme să ne muncești pe noi?”

30. Și era departe de densul o turmă de porci mulți păscând.

31. Iar dracii îl rugau pre el, dicând, De ne scoți pre noi, dă-ne voie să ne ducem în turma cea de porci.

32. Și a dis lor, Mergeți. Iar ei esind, au mers în turma cea de porci: și, iată, s'a pornit toată turma cea de porci de pre țărmuri în mare, și a murit în ape.

33. Iar păstorii au fugit, și mergând în cetate, au spus de toate, și cele de cei îndrăciți.

34. Și, iată, toată cetatea a eșit întru întâmpinarea lui Iisus: și vedându-l pre densul l'au rugat, ca să treacă din hotarele lor.

CAPITOLUL IX.

Si intrând în corabie, a trecut, și a venit în cetatea sa.

2. Și, iată, au adus lui pre un slăbănog, care zăcea în pat: și vedând Iisus credința lor, a dis slăbănogului, Indrăznește, fiule; eartă-ți-se ție păcatele tale.

3. Și, iată, oare-carii din cărturari au dis întru sine, Acesta hulește.

4. Și vedând Iisus gândurile lor, a dis, Pentru ce voi cugetați viclene întru inimile voastre?

5. Că ce este mai lesne a dice. Eartă-ți-se ție păcatele tale; sau a dice, Scoală-te, și umblă?

6. Ci ca să știți că putere are

Fiul omului pre pământ a erta păcatele. (atunci a dis slăbănogului,) Scoală-te, ridică-ți patul tău, și mergi la casa ta.

7. Și sculându-se, s'a dus la casa sa.

8. Iar noroadele vedând *aceasta* se mira, și slăviau pre Dumnezeu, care a dat putere ca *aceasta* oamenilor.

9. ¶ Și trecând Iisus de acolo, a vedut pre un om ședând la vamă, ce se numia Mattei și l'a dis lui, Vino după mine. Și sculându-se, a mers după densul.

10. ¶ Și a fost când ședea el în casă, iată, mulți vameși și păcătoși venind, ședea cu Iisus și cu ucenicii lui.

11. Și vedând *aceasta* Fariseii, au dis ucenicilor lui. Pentru ce cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă învățătorul vostru?

12. Iar Iisus auzind *aceasta*, a dis lor, N'au trebuință cei sănătoși de doftor, ci cei bolnavi.

13. Deci mergând învățați-vă ce este *aceasta*, Mila voesc, iar nu jertva: că n'am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

14. ¶ Atunci au venit la densul ucenicii lui Ioan, dicând, Pentru ce noi și Fariseii postim mult, iar ucenicii tăi nu postesc?

15. Și le a dis lor Iisus, Au doară pot fiil nunței să se jălească, în câtă vreme este cu densul mirele? ci vor veni zile, când se va lua de la densul mirele, și atunci vor posti.

16. Nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, oă

MATTEI, X.

'și iea plinirea sa de la haină, și mai rea spărtură se face.

17. Nici pun vin nou în foi vechi: iar de nu. se sparg foi, și vinul se varsă, și foi per: ci pun vinul nou în foi noi, și amândoa se țin.

18. ¶ Acestea grăind el către dânsul, iată, un boier oare-care venind, s'a închinat lui, dîcînd, Fiica mea acum a murit: ci venind pune mîna ta preste dînsa. și va învia.

19. Și sculându-se Iisus, a mers după dînsul, și ucenicii lui.

20. ¶ Și iată, o muiere, întru curgerea sîngelui fiind de doispre-dece ani, venind din apoi, s'a atins de poala hainei lui:

21. Că dîcea întru sine, Numai de mă voi atinge de haina lui, mă voi mîntui.

22. Iar Iisus întorcîndu-se, și vîdîndu-o pre ea, I a dîs, Indrăznește fiică; credința ta te a mîntuit. Și s'a tîmăduit muierea din oăsașul acela.

23. Și venind Iisus în casa boierului, și vîdînd fluerătorii și mulțimea gâlcevînd,

24. A dîs lor, Fugiți: că n'a murit fecioara, ci doarme. Și 'și rîdea de dînsul.

25. Iar dacă s'a scos afară norodul, intrînd, o a luat de mîină, și s'a sculat fecioara.

26. Și a eșit vestea aceasta preste tot pămîntul acela.

27. ¶ Și trecînd Iisus de acolo, a mers după dînsul doi orbi, strigînd, și grăind, Miluește-ne pre noi, Fiul lui David.

28. Iar după ce a mers în casă,

a venit la dînsul orbi; și le a grăit lor Iisus, Credeți că pot să fac eu aceasta? Grăit a lui, Așa, Doamne.

29. Atunci s'a atîns de ochii lor, grăind, După credința voastră fie voă.

30. Și s'a deschis ochii lor; și cu asprime le a poruncit lor Iisus, grăind, Vedeți nimenea să nu știe.

31. Iar ei eșind, 'l a vîstît pre dînsul în tot pămîntul acela.

32. ¶ Iar eșind el, iată, a adus la dînsul pre un om mut îndrăc t.

33. Și scoțîndu-se dracul, a grăit mutul: și s'a mirat noroadele, grăind, Nici odată nu s'a arătat așa întru Israil.

34. Iar Fariseii grăiau, Cu domnul dracilor scoate pre draci.

35. Și străbătea Iisus prin toate cetățile și orașele, învățînd în soboarele lor, și propoveduînd evanghelia împărăției, și vindecînd toată boala și toată neputința întru norod.

36. ¶ Iar vîdînd el noroadele, i s'a făcut milă de dînsul, că erau supărați, și răsipiți, ca oile ce n'a pîstor.

37. Atunci a dîs ucenicilor lui, Iată secerișul este mult, iar lucrătorii puțin;

38. Deci rugați pre Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său.

CAPITOLUL X.

Si chîemînd pre cei doispre-dece ucenici ai săi, le a dat putere *asupra* duhurilor celor ne-

curate, ca să le scoată pre ele, și să tămăduiască toată boala și toată neputința.

2. Iar ale celor doi-spre-dece apostoli numele sunt acestea; Cel d'întîi, Simon, ce se numește Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedei, și Ioan fratele lui;

3. Filip și Vartolomei; Toma, și Mattei vameșul; Iacov al lui Alfeu, și Levvi, ce s'a numit Taddei.

4. Simon Cananitul, și Iuda Isarioteanul, care l-a și vîndut pre dînsul.

5. Pre acești doi-spre-dece l-a trimis Iisus, poruncindu-le lor, și grăind, în calea păgănilor să nu mergeți, și în cetatea Samarineilor să nu intrați:

6. Ci mai virtos mergeți către oile cele pierdute ale casei lui Israil.

7. Și umblînd propoveduiți, dîcînd, S'a apropiat împărăția cerurilor.

8. Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curățiți, pre cei morți înviați, pre draci scoateți: în dar ați luat, în dar dați.

9. Nu căștigați aur, nici argint, nici aramă la briele voastre,

10. Nici traistă în cale, nici doă haine, nici încălțăminte, nici toiag: că vrednic este lucrătorul de brana sa.

11. Și ori în care cetate sau oraș veți intra, cercetați cine este întru dînsul vrednic; și acolo să petreceți până când veți eși.

12. Și intrînd în casă, urați bine ei.

13. Și de va fi casa aceea vred-

nică, va veni pacea voastră preste dînsa: iar de nu va fi vrednică, pacea voastră se va întoarce la voi.

14. Și ori-oine nu va primi pre voi, nici va asculta cuvintele voastre, eșind din casa sa sau din cetatea aceea, scuturați praful de pre picioarele voastre.

15. Amin grăesc voă, Mai ușor va fi pămîntului Sodomului și Gomorului în ziua judecării, de cît cetății aceleia.

16. «Iată, eu vă trimit pre voi ca oile în mijlocul lupilor: Fiți dar înțelepți ca șerpii, și proști ca porumbii.

17. Iar vă păziți de oameni: că vă vor da pre voi în soboară, și întru adunările lor vă vor bate pre voi;

18. Și înaintea domnilor și a împăraților veți fi duși pentru mine, spre mărturie lor și Neamurilor.

19. Iar când vă vor da pre voi, nu vă grijiți cum sau ce veți grăi: că se va da voă într'acel ceas ce veți grăi.

20. Că nu voi sunteți cei ce grăiți, ci Duhul Tatălui vostru care grăește întru voi.

21. Și va da frate pre frate spre moarte, și tată pre fecior: și se vor scula feciorii asupra părinților, și l vor omori pre dînsii.

22. Și veți fi urîți de toți pentru numele meu: iar acela ce va răbda până în sfîrșit, acela se va mîntui.

23. Iar când vă vor goni pre voi într'această cetate, fugiți în cea-l-altă: amin grăesc voă. Nu

veți sfârși cetățile lui Israil, până când va veni Fiul omului.

24. Nu este ucenicul mai pre sus de dascalul său, nici sluga mai pre sus de domnul său.

25. Ajunge ucenicului să fie ca dascalul său, și sluga ca domnul său. Dacă pre stăpânul casei l-au numit Vcelzevul, cu cât mai virtos pre casnicii lui?

26. Deci nu vă temeți de dânsii: că nimic nu este acoperit, care să nu se descopere; și ascuns, care să nu se cunoască.

27. Ceca ce grăesc voă la întunec, să spuneți la lumină; și ce auziți la urechie, să propovediți d'asupra caselor.

28. Si să nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă: ci să vă temeți mai virtos de acela ce poate să piardă și sufletul și trupul în gheena.

29. Aă doară nu se vind doă pasări într'un filear? și nici una dintr'insele nu cade pre pământ fără de voia Tatălui vostru.

30. Iar ai voștri și perii capului vă sunt toți numărați.

31. Pentru aceea nu vă temeți, că voi sunteți mai aleși de cât multe pasări.

32. Deci tot cela ce va mărturisi pentru mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și eu pentru dânsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri.

33. Iar cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de dânsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri.

34. Nă nu socotiți că am venit

să pun pace pre pământ: n'am venit să pun pace, ci sabie.

35. Că am venit să despărțesc pre om de tatăl său, și pre fiică de muma sa, și pre noră de soacra sa.

36. Și vrăjmașii omului vor fi casnicii lui.

37. Căla ce iubește pre tatăl său pe muma mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic: și cela ce iubește pre fiu său pre fiică mai mult de cât pre mine, nu este mie vrednic.

38. Și cela ce nu iea orucea sa, și nu vine după mine, nu este mie vrednic.

39. Cela ce și a aflat sufletul său, îl va pierde pre el: și cela ce și a pierdut sufletul său pentru mine, îl va afla pre el.

40. ¶ Cela ce vă primește pre voi, pre mine mă primește, și cela ce mă primește pre mine, primește pre cela ce m'a trimis pre mine.

41. Cela ce primește prooroc în nume de prooroc plata proorocului va lua; și cela ce primește drept în nume de drept plata dreptului va lua.

42. Și cela ce va adăpa pre unul dintr'acești mici numai cu un pahar de apă rece în nume de ucenic, amin grăesc voă, nu și va pierde plata sa.

CAPITOLUL XI.

Si a fost, când a săvârșit Iisus poruncind celor doi-spre-dece ucenici ai săi, s'a mutat de acolo

ca să învețe și să propoveduească în oetățile lor.

2. Iar Ioan auzind din închisoare de lucrurile lui Iristos, trimițând pre doi din ucenicii săi,

3. I auzi lui, 'Tu ești acela ce vine, sau pre altul să așteptăm?

4. Și răspundând Iisus a zis lor, Mergem și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți :

5. Orbi văd, și schiopii umblă, leproșii se curățesc, și surzii aud, morții se scoală, și săracilor bine se vestește.

6. Și fericit este acela ce nu se va sminti întru mine.

7. Și ducându-se ei, a început Iisus a grăi noroadelor de Ioan, Ce ați eșit în pustie să vedeți? Auziți trestie clătită de vânt?

8. Dar ce ați eșit să vedeți? Auziți om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce poartă cele moi în casele împăraților sunt.

9. Dar ce ați eșit să vedeți? Auziți prooroc? Adevărat, grăesc voă, și mai pre sus de prooroc.

10. Că acesta este de care este scris, Iată, eu trimet pre ingerul meu înaintea feței tale, care va găti calea ta înaintea ta.

11. Amin grăesc voă, Nu s'a sculat întru cei născuți din femei mai mare de cât Ioan Botezătorul; iar cel mai mic întru împărăția cerurilor, mai mare de cât el este.

12. Și din zilele lui Ioan Botezătorul până acum împărăția cerurilor se silește, și silitorii o răpesc pre ea.

13. Că toți proorocii și legea până la Ioan au proorocit.

14. Și de voiți să primiți, acesta este Ilie, acela ce va să vie.

15. Căla ce are urechi de auzit, auză.

16. Și Iar cui voiți asemenea neamul acesta? Asemenea este copiilor celor ce șed în târg, și strigă către soțiile lor,

17. Și grăesc, Fluerau-am voă, și n'ați jucat; plâns-am voă și nu v'ați tînguit.

18. Că a venit Ioan nici mîncînd nici bînd, și zice, Drac are.

19. A venit Fiul omului mîncînd și bînd, și zice, Iată om mîncător și bîutor de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor. Și s'a îndreptat înțelepciunea de la fiii săi.

20. Atunci a început Iisus a imputa orașelor întru care se făcuseră puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'au pocăit:

21. Vai ție, Horazine! vai ție, Vitsaido! că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon, puterile care s'au făcut întru voi, de demult în sac și în cenușă s'ar fi pocăit.

22. Inșă zice voă, Tirului și Sidonului mai ușor va fi în ziua judecății, de cât voă.

23. Și tu, Capernaume, care până la cer te ai înălțat, până la iad te vei pogori: că de s'ar fi făcut în Sodom, puterile care s'au făcut întru tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.

24. Inșă grăesc voă, Că pămîntului Sodomului mai ușor îi va fi în ziua judecății, de cât ție.

25. Și într'acea vreme răspundând Iisus, a zis, Mulțumesc ție, Părinte, Doamne al cerului și al

pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le ai descoperit pre ele pruncilor.

26. Adevărat, Părinte: că așa a fost buna-voință înaintea ta.

27. ~~Tot~~ **Tot** 'mi sunt date mie de la ~~Tatăl~~ **Tatăl** meu: și nimine nu ~~cunoaște~~ **cunoaște** pre Fiul, fără numai ~~Tatăl~~ **Tatăl**; nici pre ~~Tatăl~~ **Tatăl** nu 'l ~~cunoaște~~ **cunoaște** nimine, fără numai Fiul, și ~~acela~~ **acela** căruia va voi Fiul să 'l ~~descopere~~ **descopere**.

28. *|| Veniți către mine, toți cei osteniți și însărcinați; și eu vă voi odihni pre voi.

29. Luați jugul meu preste voi, și vă învățați de la mine; că sunt blând și smerit cu inima: și veți afla odihnă sufletelor voastre.

30. Că jugul meu este bun, și sarcina mea ușoară.

CAPITOLUL XII.

In vremea aceea mergea Iisus sâmbăta prin sămănături; iar ucenicii lui au flămândit, și au început a smulge spice, și a mânca.

2. Iar Fariseii vedând *aceasta*, au dis lui, Iată, ucenicii tăi fac ce nu se cade a face sâmbăta.

3. Iar el le a dis lor, Ați n'ati cetit ce a făcut David, când a flămândit el, și cei ce erau cu dânsul;

4. Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și pâinile punerii înainte a mâncat, care nu se cuvenea lui să le mănânce, nici celor ce erau cu dânsul, fără numai preoților?

5. S'au n'ati cetit în lege, că

sâmbăta preoții în biserică spurcă sâmbăta, și nevinovați sunt?

6. Iar grăeso voă, Că mai mare de cât biserică este aici.

7. Iar de ati ști ce este *aceasta*, Mila voeso iar nu jertva, n'ati fi osîndit pre cei nevinovați.

8. Că Domn este și al sâmbătei Fiul omului.

9. Și trecând de acolo, a venit în sinagoga lor:

10. *|| Și iată, un om era acolo având mâna uscată. Și 'l au întrebat pre dânsul, dicând. Se cuvine sâmbăta a vindeca? ca să 'l vinuească pre el.

11. Iar el le a dis lor, Ce om este dintru voi, care va avea o oare, și de va cădea aceasta sâmbăta în groapă, au nu o va apuca pre ea, și o va scoate?

12. Dar omul cu cât se deosebește de oare? Pentru aceea se cuvine sâmbăta a face bine.

13. Atunci a dis omului, Întinde mâna ta. Și o a întins; și s'a făcut sănătoasă, ca și ceea-l-altă.

14. *|| Iar Fariseii esînd afară, s'at au făcut asupra lui, ca să 'l piardă pre el.

15. Iar Iisus cunoscând *aceasta*, s'a dus de acolo: și au mers după dânsul noroadă multe, și 'l a tămăduit pre dânsii pre toți;

16. Și le a poruncit lor ca să nu 'l facă pre el arătat:

17. Ca să se îplinească ceea ce s'a grăit prin Isaia proorocul, ce dice,

18. Iată robul meu, pre care am ales; iubitul meu, întru care bine a voit sufletul meu: pune-

voiu duhul meu, preste dânsul, și judecată Neamurilor va vesti.

19. Nu se va prici, nici va striga; nici va auzi cineva în ulițe glasul lui.

20. Trestie zdrobită nu va frînge, și în aprins nu va stînge, până ce nu va scoate judecată spre biruință.

21. Și în numele lui Neamurile vor nădăjdui.

22. Atunci auz adus la dânsul pre un îndrăcit, orb și mut: și l-a tămăduit pre el, cât orbul și mutul grăia și vedea.

23. Și se miraū toate noroadele, și diceaū, Nu cumva acesta este Fiul lui David?

24. Iar Fariseii auzind, diceaū, Acesta nu scoate dracii, fără numai cu Veelzevul, domnul dracilor.

25. Iar Iisus știind gândurile lor, le a dis lor, Toată împărăția ce se împărechiază între sine, se pustiește; și toată cetatea saū casa ce se împărechiază între sine, nu va sta:

26. Și dacă Satana pre Satana scoate, între sine s'a împărechiat; decî cum va sta împărăția lui?

27. Și dacă eū cu Veelzevul scot dracii, feciorii voștri cu cine scot? pentru aceasta ei vor fi judecătorii voștri.

28. Iar dacă eū cu Duhul lui Dumneđeū scot dracii, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumneđeū.

29. Saū cum poate cineva să intre în casa celui tare, și va-sele lui să le jefuească, de nu va

lega înteiū pre cel tare? și atunci va jefui casa lui.

30. Cea ce nu este cu mine, împotriva mea este; și cea ce nu adună cu mine, răsipește.

31. Pentru aceasta grăesc voă, Tot păcatul și hula se va erta oamenilor: iar hula care este împotriva Duhului nu se va erta oamenilor.

32. Și ori-cine va dice cuvânt împotriva Fiului omului, se va erta lui: iar ori-cine va dice împotriva Duhului Sfînt, nu se va erta lui, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie.

33. Saū faceți pomul bun, și roada lui bună; saū faceți pomul putred, și roada lui putredă: că din roadă se cunoaște pomul.

34. Pul de năpirci, cum puteți grăi cele bune, rēi fiind? că din prisosința inimei grăește gura.

35. Omul cel bun din comoara cea bună a inimei scoate cele bune: iar omul cel rău din comoara cea rea scoate cele rele.

36. Decî grăesc voă, Că pentru tot cuvîntul deșert care vor grăi oamenii, vor să dea samă de dânsul în ziua judecāței.

37. Că din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osîdi.

38. Atunci auz răspuns varelcarii din cărturarî și din Farisei, dicēnd, Invățătorule, voim să vedem de la tine semn.

39. Iar el răspundēnd, a dis lor, Neamul viclean și preacurvar, semn caută; și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proorocului.

MATTEI, XIII.

40. Că precum a fost Iona în pântecul chitului trei zile și trei nopți; așa va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți.

41. Bărbații Nineviteanilor se vor scula la judecată cu neamul acesta, și îl vor osîndi pre el: căci el s'așă pocăit la propoveduirea lui Iona; și iată, mai mult de cât Iona aici.

42. Impărăteasa de la austru se va scula la judecată cu neamul acesta, și îl va osîndi pre el: că a venit de la marginile pământului, să audă înțelepciunea lui Solomon; și iată, mai mult de cât Solomon aici.

43. Când duhul cel necurat a eșit din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă, și nu află.

44. Atunci dice, Mă voi întoarce în casa mea de unde am eșit; și venind o află deșartă, măturată, și împodobită.

45. Atunci se duce, și ia cu sine alte șapte duhuri mai rele de cât sine, și intrând lăcuiesc acolo: și se fac cele de pre urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'întăi. Așa va fi și acestui neam viclean.

46. Și încă grăind el către noroade, iată, muma lui și frații lui stașă afară, căutând să grăească cu dânsul.

47. Și așis lui oare care, Iată, muma ta și frații tăi stașă afară, vrînd să grăească cu tine.

48. Iar el răspundînd, așis celui ce 'l așis lui, Cine este muma mea? și cari sînt frații mei?

49. Și tîndîndu'si mîna sa spre ucenicii săi, așis, Iată muma mea și frații mei!

50. Că ori cine va face voia Tatălui mîu celui din ceruri, acela este fratele meu, și soră, și muma mea.

CAPITOLUL XIII.

Si în ziua aceea eșind Iisus din casă, ședea lingă mare.

2. Și s'așă adunat la dânsul noroade multe, cât 'l a fost lui a intra în corabie să șadă; și tot norodul sta pre țărmurile mării.

3. Și le a grăit lor multe în pilde, dicînd, Iată, a eșit sâmnătorul să samene;

4. Și sâmnînd el, unele așă cădut lingă cale, și așă venit pasările și le așă mîncat pre ele:

5. Iar altele așă cădut pre pietriș, unde n'aveașă pământ mult: și îndată așă resărit, pentru căci n'aveașă pământ adînc:

6. Și resărînd soarele, s'așă pălit; și pentru căci n'aveașă rădăcină, s'așă uscat.

7. Iar altele așă cădut în spinii; și așă crescut spinii, și le așă înecat pre ele:

8. Iar altele așă cădut pe pământ bun, și așă dat roadă, unele o sută, iar altele șesc-deci. iar altele trei-deci.

9. Cela ce are urechi de audit, audă.

10. Și apropiîndu-se ucenicii, așă șis lui, Pentru ce în pilde grăești lor?

11. Iar el răspundînd, așis

lor, Că voă s'a dat a ști taînele împărăției cerurilor, iar acelora nu s'a dat.

12. Că cea ce are, i se va da lui, și 'l va prisosi: iar cea ce n'are, și ceea ce are se va lua de la dânsul.

13. Pentru aceasta în pilde grăesc lor: că vădând nu văd; și auzind nu aud, nici înțeleg.

14. Și se împlinește întru dânsii proorocia lui Isaia, ceea ce dice, Cu auzul veți auzi, și nu veți înțelege; și privind veți privi, și nu veți vedea:

15. Că s'a îngroșat inima norodului acestuia, și cu urechile greu au' auzit, și ochii lor 'și au închis; ca nu cumva să vadă cu ochii; și cu urechile să audă, și cu inima să înțeleagă, și să se întoarcă, și să 'l vindec pre el.

16. Iar ochii voștri fericiți *sunt* oă văd: și urechile voastre, că aud.

17. Că amin grăesc voă, Că mulți prooroci și drepți au dorit să vadă cele ce vedeți voi, și n'au vădut; și să audă cele ce auziți, și n'au auzit.

18. ¶ Deci voi auziți pilda sămănătorului.

19. La tot cela ce aude cuvântul împărăției, și nu 'l înțelege, vine vicleanul, și răpește ceea ce este sămănată în inima lui. Aceasta este cea sămănată lângă cale.

20. Iar cea sămănată pre pietriși, acesta este care aude cuvântul, și îndată cu bucurie îl primește;

21. Însă n'are rădăcină întru

sine, ci este până la o vreme: iar făcându-se necaz sau goană pentru cuvânt, îndatăși se sminteste.

22. Iar cea sămănată în spinii, acesta este care aude cuvântul; iar grija veacului acestuia, și înșelăciunea bogăției, înneacă cuvântul și neroditor se face.

23. Iar cea sămănată în pământ bun, acesta este care aude cuvântul, și 'l înțelege; care aduce roadă, și face, unul o sută, iar altul șese-deci, iar altul trei-deci.

24. ¶ Altă pildă le a pus lor înainte, dicând, Asemenatu-s'a împărăția cerurilor omului care a sămănat sămânța bună în țarina sa:

25. Iar dormind oamenii, a venit vrăjmașul lui și a sămănat zizanii între grâu, și s'a dus.

26. Iar dacă a crescut iarba și a făcut roadă, atunci s'au arătat și zizaniile.

27. Și venind slugele stăpânului casei, 'l au dis lui, Doamne, au n'ai sămănat sămânță bună în țarina ta? dar de unde are zizanii?

28. Iar el le a dis lor, Un om vrăjmaș a făcut aceasta. *Iar* slugele au dis lui, Vrea-vei dar să mergem să le plivim?

29. Iar el a dis lor, Ba; ca nu cumva plivind zizaniile să smulgeți și grâul împreună cu dânsule.

30. Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș: și la vremea secerișului voiți dice secerătorilor, Pliviți întâiu zizaniile, și le legați snopi ca să le ardem pre dânsule: iar grâul îl adunați în jitnița mea.

31. ¶ Altă pildă le a pus lor înainte, dicând. Asemenea este împărăția cerurilor grăunțului de muștar, pre care luându'l omul, 'l a sămănat în țarina sa :

32. Care este mai mic de cât toate semințele : iar dacă crește, este mai mare de cât toate buruenele, și se face copac, cât vin pasările cerului și se sălășluiesc în ramurile lui.

33. ¶ Altă pildă a grăit lor, Asemenea este împărăția cerurilor aluatului, pre care luându'l muierea, 'l a ascuns în trei măsură de făină, până ce s'a dospit toată.

34. Acestea toate a grăit Iisus în pilde noroadelor ; și fără de pildă nu grăia lor :

35. Ca să se împlinescă ceea ce s'a grăit prin prorocul, ce dice, Deschide-voi în pilde gura mea ; spune-voi cele ascunse din începutul lumii.

36. Atunci lăsând noroadele, a venit în casă Iisus : și s'a apropiat către densul ucenicilor lui, dicând. Spune noă pilda zizaniilor țarinei.

37. Iar el răspundând, a dis lor, Cea ce a sămănat sămânța cea bună este Fiul omului ;

38. Iar țarina este lumea ; iar sămânța cea bună, aceștia sunt filii împărăției ; iar zizaniile sunt filii celui viclean ;

39. Iar vrăjmașul cel ce le a sămănat pre dăsele este diavolul ; iar secerișul este sfârșitul veacului ; iar secerătorii sunt îngeri.

40. Deci cum se adună ziza-

niile și se ard cu foc ; așa va fi la sfârșitul veacului acestuia.

41. Va trimite Fiul omului pre îngeri săi, și vor aduna dintru împărăția lui pre toate smintelele, și pre cei ce fac fără de legea ;

42. Și 'i vor arunca pre ei în coptorul cel de foc : acolo va fi plânsul și scârșnirea dinților.

43. Atunci dreptii vor străluci ca soarele întru împărăția Tatălui lor. Cei ce are urechi de audiat, audă.

44. ¶ Iarăși, asemenea este împărăția cerurilor cu comoară ascunsă în țarină ; pre care aflându-o omul, o a ascuns, și de bucuria ei merge și toate câte are le vinde, și cumpără țarina aceea.

45. ¶ Iarăși, asemenea este împărăția cerurilor omului neguțător, ce caută mărgăritari bune :

46. Care, aflând un mărgăritar de mult preț, mergând a vindut toate câte avea, și 'l a cumpărat pre el.

47. ¶ Iarăși, asemenea este împărăția cerurilor năvodului, care s'a aruncat în mare, și a adunat de tot fel de pește :

48. Pre care, după ce s'a umplut, scoțându'l la margine, și ședând, au ales pre cei buni în vase, iar pre cei răi 'i au lepădat afară.

49. Așa va fi la sfârșitul veacului : vor eși îngeri, și vor despărți pre cei răi din mijlocul celor drepti,

50. Și 'i vor arunca pre ei în coptorul cel de foc : acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților.

MATTEI, XIV.

51. Grăit-a lor Iisus, Înțeles-ați acestea toate? Dis ați lui, Așa, Doamne.

52. Iar el le a dis lor, Pentru aceasta tot cărturarul care se învață întru împărăția cerurilor, asemenea este omului stăpân al casei, care scoate din vistierie sa nouă și vechi.

53. ¶ Și a fost, după ce a sfârșit Iisus pildele acestea, a trecut de acolo.

54. Și venind în patria sa, îi învăța pre dânsii în sinagoga lor, cât se mirați ei și diceau, De unde îți esto lui înțelepciunea aceasta și puterile?

55. Ați nu este acesta feciorul teslarului? ați nu se numește muma lui Maria? și frații lui, Iacov, și Iosie, și Simon și Iuda?

56. Și surorile lui, ați nu sunt toate la noi? De unde dar sunt lui acestea toate?

57. Și se sminteați întru dânsul. Iar Iisus a dis lor, Nu este prooroc necinstit, fără numai în patria sa, și în casa sa.

58. Și n'a făcut acolo puteri multe, pentru necredința lor.

CAPITOLUL XIV.

Intr'acea vreme a audit Irod, tetrarhul, vestea lui Iisus,

1. Și a dis slugelor sale, Acesta este Ioan Botezătorul; el a înviat din morți; și pentru aceasta se fac puteri întru el.

2. ¶ Că Irod prindând pre Ioan, l'a legat pre el, și l'a pus în temniță pentru Irodiiada, murerea lui Filip fratelui său.

3. Că dicea Ioan lui, Nu îți se cuvine ție s'o albi pre ea.

4. Și vrînd să l'omoare pre dânsul, se temea de norod, pentru căci ca pre un prooroc îl avea pre el.

5. Iar prăznuindu-se ziua nașterii lui Irod, a jucat fata Irodiiadei înaintea lor, și a plăcut lui Irod.

6. Pentru aceea cu jurământ a făgăduit că l'va da ei ori-ce va cere.

7. Iar ea fiind mai înainte învățată de muma sa, a dis, Dă-mi aici în tîpsie capul lui Ioan Botezătorul.

8. Și s'a întristat împăratul: iar pentru jurământul, și pentru cel ce sedea împreună cu dânsul, a poruncit să i se dea.

9. Și trimițînd, a tăiat capul lui Ioan în temniță.

10. Și s'a adus capul lui în tîpsie, și s'a dat fetei; și l'a dus la muma sa.

11. Și venind ucenicii lui, a luat trupul, și l'a îngropat pre el, și venind au vestit lui Iisus.

12. ¶ Și auzînd Iisus, s'a dus de acolo cu corabia în loc pustiū de osebi: și auzînd noroadele, s'au dus după dânsul pedestri din orașe.

13. Și eșînd Iisus, a vădut norod mult, și i s'a făcut milă de ei, și a tămăduit pre bolnavii lor.

14. Iar făcîndu-se sară, au venit la dânsul ucenicii lui, dîcînd, Locul este pustiū, și vremea iată a trecut; slobodește norodul, ca să se ducă prin sate, să cumpere bucate loruși.

16. Iar Iisus le a ȑis lor, Nu trebuie sȑ meargȑ; daȑi-le lor voi sȑ mȑnȑnce.

17. Iar el aȑ ȑis luȑ, N'avem aici, fȑrȑ numai cinci pȑini, ȑi doi peȑti.

18. El a ȑis, Aduceȑi-le pre ele alol la mine.

19. ȑi a poruncit noroduluȑ sȑ mȑnȑ pre iarbȑ, ȑi luȑnd cele cinci pȑini, ȑi cei doi peȑti, ȑi cȑutȑnd la cer, a blagoslovit, ȑi fringȑnd a dat ucenicilor pȑinile, iar ucenicii noroadelor.

20. ȑi aȑ mȑncat toȑi, ȑi s'aȑ sȑturat: ȑi aȑ luat rȑmȑȑitele de sfȑrimiturȑ doȑ-spre-dece coȑuri pline.

21. Iar cei ce mȑncaserȑ erȑ bȑrbaȑi ca cinci miȑ, afarȑ de muieri ȑi de copil.

22. ȑi ȑi ȑndatȑ a silit Iisus pre ucenicii sȑi sȑ ȑntre ȑn corabie, ȑi sȑ meargȑ ȑnainte luȑ de cea parte, pȑnȑ ce va sloboȑi noroadele.

23. ȑi sloboȑind noroadele, s'a suit ȑn munte sȑ se roage de osebi: ȑi fȑcȑndu-se sarȑ, era acolo singur.

24. Iar corabia era ȑn mijlocul mȑrei, ȑnvȑluindu-se de valuri: cȑ era vȑntul ȑmprotivȑ.

25. Iar ȑntre a patra streajȑ a nopȑei a mers la dȑnȑi Iisus, umblȑnd pre mare.

26. ȑi vȑdȑnduȑ pre el ucenicii umblȑnd pre mare, s'aȑ spȑimȑntat, grȑind, Nȑlucȑ este; ȑi de fricȑ aȑ strigat.

27. Iar Iisus ȑndatȑ a grȑit lor, ȑicȑnd, ȑndrȑzniȑi; eȑ sȑnt; nu vȑ temeȑi.

28. Iar Petru rȑspundȑnd a ȑis, Doamne, de cȑȑ tu, poruncȑste miȑ sȑ vȑn la tine pre apȑ.

29. Iar el a ȑis, Vino. ȑi pogorȑndu-se Petru din corabie, umbla pre apȑ, ca sȑ meargȑ la Iisus.

30. Iar bȑtȑnd vȑntul tare, s'a ȑnfricosȑt; ȑi ȑncepȑnd a se aȑfunda, a strigat, grȑind, Doamne, mȑntueȑte-me.

31. ȑi ȑndatȑ Iisus ȑindȑnd mȑina, 'l a apucat pre dȑnsul, ȑi 'l a ȑis luȑ, Pȑȑn credȑnciosule, pentru ce te aȑ ȑndoit?

32. ȑi ȑntȑnd el ȑn corabie, a stȑtut vȑntul.

33. Iar cei ce erȑ ȑn corabie, venind s'aȑ ȑnchinat luȑ, ȑicȑnd, Cu adevȑrat Fiul luȑ Dumneȑd eȑti.

34. ȑi trecȑnd, aȑ venit ȑn pȑmȑntul Ghenisatuluȑ.

35. ȑi cunoscȑnduȑ 'l pre el oȑmenii loculuȑ aceluia, aȑ trimis ȑn toatȑ laturea aceea, ȑi aȑ adus la dȑnsul pre toȑi bolnavii;

36. ȑi 'l rugȑuȑ pre el ca numai sȑ se atingȑ de poalele veȑmintelor luȑ: ȑi cȑȑi se atingȑuȑ se mȑntuiauȑ.

CAPITOLUL XV.

Atuncȑ aȑ venit la Iisus cȑrturarii ȑi Fariseii, cei din Ierusalim, ȑicȑnd,

2. Pentru ce ucenicii tȑi calcȑ aȑezȑmȑntul bȑtrȑnilor? cȑ nu 'ȑi spalȑ mȑinele lor cȑnd mȑnȑncȑ pȑine.

3. Iar el rȑspundȑnd, le a ȑis lor, Pentru ce ȑi voi cȑlcaȑi po-

runca lui Dumnezeu prin așezământul vostru?

4. Că Dumnezeu a poruncit, dicând, Cinstește pre tatăl tău și pre muma ta : și, Cea ce va grăi de rău pre tatăl său sau pre muma sa, cu moarte să moară.

5. Iar voi diceți, Ori-cine va dice tătâne-său sau mame-sa, Dară este aceea cu care te ai fi folosit de la mine ;

6. Și nu va cinsti pre tatăl său sau pre muma-sa, *acela va fi slobod*. Și așa ați stricat porunca lui Dumnezeu prin așezământul vostru.

7. Fățarnicilor, bine a proorocit pentru voi Isaia, dicând,

8. Se apropie de mine norodul acesta cu gura lor, și cu buzele mă cinstesc; iar inima lor departe este de la mine.

9. Și în zadar mă cinstesc, învățând învățături, *ce sunt poruncile omenești*.

10. ¶ Și chemând la sine pre noroade, le a spus lor, Auziți, și înțelegeți :

11. Nu ce intră în gură spurcă pre om; ci ce esc din gură, aceea spurcă pre om.

12. Atunci apropiindu-se ucenicii lui, l-au spus lui, Cunoscut-ai că Fariseii auzind cuvântul, s-au smintit ?

13. Iar el răspundând, a spus, Tot sadul, pre care nu l-a sădit Tatăl meu oel ceresc, se va desrădăcina.

14. Lăsați pre dâșii : povățuitorii orbi sunt ai orbilor. Și orb pre orb de va povățui, amândoi în groapă vor cădea.

15. Și răspundând Petru, a spus lui, Spune noastră pilda aceasta.

16. Iar Iisus a spus, Încă și voi nepricepuți sunteți ?

17. Dar nu înțelegeți, că tot ce intră în gură merge în pântece, și ese pe afedron ?

18. Iar cele ce es din gură din inimă es; și acelea spurcă pre om.

19. Că din inimă es gândurile, ucideri, preacurvi, curvi, furtisaguri, mărturi mincinoase, hule :

20. Acestea sunt care spurcă pre om; iar ou mâinii nespălate a mânca nu spurcă pre om.

21. ¶ Și esind Iisus de acolo, s'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului.

22. Și, iată, o mulere Hanaană esind din hotarele acelea, striga către dâșul, dicând, Miluește-mă, Doamne, Fiul lui David; fiica mea rău se îndrăcește.

23. Iar el nu l-a răspuns ei cuvânt. Și apropiindu-se ucenicii lui, îl rugau pre el, dicând, Slobodește-o pre ea; că strigă în urma noastră.

24. Iar el răspundând, a spus, Nu sunt trimis, fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Israel.

25. Iar ea venind s'a închinat lui, dicând, Doamne, ajută-mi.

26. Iar el răspundând a spus, Nu este bine a lua pâinea fiilor, și a o arunca câinilor.

27. Iar ea a spus, Adevărat, Doamne: că și câinii mănâncă din sfărâmăturile ce cad din masa domnilor lor.

28. Atunci răspundând Iisus, a spus ei, O mulere, mare este

credința ta: fie ție precum voești. Și s'a tămăduit fiica ei dintr'acel ceas.

29. Și trecând de acolo Iisus, a venit lângă marea Galileei; și suindu-se în munte, a ședut acolo.

30. Și aū venit la dēnsul noroadelor multe, avēnd cu sine schiopi, orbi, muți, ciungi, și alții mulți, și 'i aū aruncat pre dēnsii la picioarele lui Iisus; și 'i a tămăduit pre ei:

31. Cāt se miraū noroadele, vedēnd pre muți grāind, pre ciungi sǎnǎtoși, pre schiopi umblānd, și pre orbi vedēnd: și slăviaū pre Dumnezeuul lui Israil.

32. 'Iar Iisus chiemānd la sine pre ucenicii sēi, a ȑis, Milǎ'mi este de norōdul acesta, cǎ iatǎ trei ȑile sūnt de cānd așteaptǎ lângǎ mine, și n'aū ce mǎnca: și a'i slobōȑi pre dēnsii flāmēnȑi nu voesc, ca nu cumva sǎ slǎbeascǎ pre cale.

33. Și aū grǎit lui ucenicii lui, De unde sǎ avem în pustie atǎtea pǎini în cāt sǎ se sature atǎta norod?

34. Și a ȑis lor Iisus, Cāte pǎini aveȑi? Iar ei aū ȑis, Șapte, și puținii peștișōri.

35. Și a poruncit norodului sǎ șadǎ pre pǎmēnt.

36. Și luānd pre cele șapte pǎini și pre pești, mulȑumind, a frint, și a dat ucenicilor lui, iar ucenicii norodului.

37. Și aū mǎncat toȑi, și s'aū sǎturat: și aū luat rǎmǎșiȑele de sfǎrǎmǎturi șapte coșniȑe pline.

38. Iar cei ce mǎncaserǎ erau

patru mil de bǎrbaȑi, afarǎ de muieri și de copii.

39. Și slobōȑind noroadele, a intrat în corabie, și a trecut în hotarele Magdalinului.

CAPITOLUL XVI.

Si apropiindu-se Fariseii și Sadduceii, ispitindu'l il rugau pre dēnsul ca sǎ le arǎte lor semn din cer.

2. Iar el rēspundēnd, a ȑis lor, Cānd se face sarǎ, ȑiceȑi, Senin va fi: cǎ se roșește cerul.

3. Și dimineaȑa, Astǎȑi va fi fortunǎ: cǎ se roșește cerul posomorit. Iǎȑarnicilor, faȑa cerului știȑi sǎ o socotiȑi; iar semnele vremilor nu puteȑi socoti?

4. Neamul viclean și preacurvar semn cautǎ; și semn nu se va da lui, fǎrǎ numai semnul lui Iona proorocului. Și lāsāndu'l pre dēnsii, s'a dus.

5. Și venind ucenicii lui de ceea parte, uȑtaserǎ sǎ iea pǎine.

6. 'Iar Iisus le a ȑis lor, Cāutaȑi și vē pǎziȑi de aluatul Fariseilor și al Sadduceilor.

7. Iar ei cugetaū intru sine, ȑicēnd, Cǎ pǎine n'am luat.

8. Iar Iisus cunoscēnd aceasta, le a ȑis lor, Ce cugetaȑi intru voi, puțin-credincioșilor, cǎ n'aȑi luat pǎine?

9. Incǎ nu înȑeleȑeȑi, nici vē aduceȑi aminte de cele cinci pǎini ale celor cinci mil, și cāte coșniȑe aȑi luat?

10. Nici de cele șapte pǎini ale celor patru mil, și cāte coșniȑe aȑi luat?

11. Cum nu înțelegeți că nu pentru pâine am dis voă, să vă păziți de aluatul Fariseilor și al Sadduceilor?

12. Atunci au înțeles că nu de aluatul pâinei a dis lor să se păzească, ci de învățătura Fariseilor și a Sadduceilor.

13. ¶ Iar venind Iisus în părțile Chesariei lui Filip, a întrebat pre ucenicii săi, dicând, Cine'mi dic oamenii că sunt eu Fiul omului?

14. Iar ei au dis, Unii *dic*, că ești Ioan Botezătorul; alții, Ilie; iar alții, Ieremia, sau unul din prooroci.

15. Dis-a lor. Dar voi cine 'mi diceți că sunt?

16. Și răspundând Simon Petru, a dis, Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu.

17. Și răspundând Iisus, a dis lui, Fericit ești, Simone Var-lona: că trup și sânge nu 'ți-a descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri.

18. Și eu ție, Că tu ești Petru, și pre această piatră voi zidi biserica mea; și porțile iadului nu o vor birui pre dânsa.

19. Și 'ți voi da ție cheile împărăției cerurilor: și ori-ce vei lega pre pământ va fi legat în ceruri; și ori-ce vei deslega pre pământ va fi deslegat în ceruri.

20. Atunci a poruncit ucenicilor săi ca să nu spue nimăruî că el este Iisus, Hristosul.

21. ¶ De atunci a început Iisus a spune ucenicilor săi, că se cuvine lui a merge în Ierusalim,

și multe a pătimi de la bătrâni și de la archierei și de la cărturari, și a fi omorât, și a treia zi a învia.

22. Și luându-l pre el Petru, a început a-l sta lui improtivă, dicând, Milostiv fi ție, Doamne: nu va fi ție aceasta.

23. Iar el întorcându-se, a dis lui Petru, Mergi după mine, Satano: sminteală 'mi ești: că nu ougeți cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor.

24. ¶ Atunci Iisus a dis ucenicilor săi, Ori-cine voește să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și iee crucea sa, și să-mi urmeze mie.

25. Că cine va vrea să-și mântuească sufletul său pierde 'l va pre el: iar cine 'și va pierde sufletul său pentru mine afla 'l va pre el.

26. Că ce folos este omului, de ar dobândi lumea toată, iar sufletul său își va pierde? sau ce va da omul schimb pentru sufletul său?

27. Că va să vie Fiul omului întru slava Tatălui său cu îngerii săi; și atunci va răsplăti fie-căruia după faptele lui.

28. Amin grăesc voă, Sunt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta moarte, până ce vor vedea pre Fiul omului venind întru împărăția sa.

CAPITOLUL XVII.

Si după șese zile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan

MATTEI, XVII.

fratele lui, și l'a suit pre dênșil într'un munte înalt deosebi,

2. Și s'a schimbat la față înaintea lor: și a strălucit fața lui ca soarele, iar hainele lui s'a făcut albe ca lumina.

3. Și iată, s'a arătat lor Moisi și Ilie împreună cu dênșul vorbind.

4. Și răspundând Petru, a dis cătră Iisus, Doamne, bine este noă a fi aici: de voești, să facem aici trei colibi; ție una, și lui Moisi una, și una lui Ilie.

5. Încă el grăind, iată, nor luminos l'a umbrat pre el: și iată glas din nor, dicând, Acesta este Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit; pre acesta să ascultați.

6. Și auzind ucenici, au cădut pre fețele lor, și s'a spălmântat foarte.

7. Și apropiindu-se Iisus s'a atins de dênșil, și a dis, Sculați-vă, și nu vă temeți.

8. Și redicându-și ochii lor, pre nimeni n'au vădut, fără numai pre Iisus singur.

9. Și pogorîndu-se el din munte, le a poruncit lor Iisus, dicând, Nimărui să nu spuneți vederea aceasta, până când Fiul omului se va scula din morți.

10. Și l'a întrebat pre el ucenicul lui, dicând, Dar ce dic cărturarilor că Ilie trebuie să vie mai înainte?

11. Iar Iisus răspundând, a dis lor, Ilie adevărat va veni mai înainte, și va așeza toate.

12. Iar grăesc voă, Că Ilie iată a venit, și nu l'au cunoscut pre dênșul, ci au făcut lui câte au

voit. Așa și Fiul omului va să pătimească de la dênșii.

13. Atunci au înțeles ucenicii că pentru Ioan Botezătorul le a dis lor.

14. Și venind el la norod, s'a apropiat cătră dênșul un om, înghenunchind înaintea lui, și dicând,

15. Doamne, miluește pre fiul meu: că este lunatic, și rău pătimește: că de multe ori cade în foc, și de multe ori în apă.

16. Și l'am adus pre dênșul la ucenicul tău, și n'au putut să l'vindece pre el.

17. Iar Iisus răspundând, a dis, O neam necredincios și îndărătnic, până când voiți fi cu voi? până când voți suferi pre voi? aduceți-l pre el aici la mine.

18. Și l'a certat pre el Iisus, și a eșit dracul dintr'însul: și s'a tămăduit copilul din ceasul acela.

19. Atunci apropiindu-se ucenicul cătră Iisus deosebi, au dis, Pentru ce noi n'am putut să l'scoatem pre el?

20. Iar Iisus a dis lor, Pentru necredința voastră: că amin grăesc voă, De veți avea credință ca un grăunț de muștar, veți dice muntelui acestuia, Mută-te de aici acolo; și se va muta; și nimic nu va fi voă cu neputință.

21. Că acest fel nu este fără numai cu rugăciune și cu post.

22. Și petrecând el în Galileea, le a dis lor Iisus, Va să se dea Fiul omului în mâinele oamenilor:

23. Și l'vor omori pre el, și

a treia zi va învia. Și s'au în-
tristat ei foarte.

24. Și venind ei în Caper-
naum, au venit cel ce lua dajde
la Petru, și au zis, Învățătorul
vostru nu dă dajde?

25. Zis-a, Da. Și când a intrat
în casă, a apucat Iisus mâinile
de el zicând, Ce ți se pare, Si-
mone? împărații pământului de
la cari iea dajdi sau bir? de la
fiii lor, sau de la cei streini?

26. Grăit-a Petru lui, De la
streini, Zis-a Iisus lui, Iată dar
că sunt slobozi fiii.

27. Ci ca să nu'i smintim pre
dânșii, mergând la mare, aruncă
undița, și peștele care veți prinde
întâiu, iea-l; și deschidând gura
lui, veți afla un statir: acela luân-
du-l, dă-l lor pentru mine și
pentru tine.

CAPITOLUL XVIII.

In ceasul acela s'au apropiat uce-
nicii către Iisus, grăind, Oare
cine este mai mare întru împă-
răția cerurilor?

2. Și chemând Iisus un prunc,
l-a pus pre el în mijlocul lor,

3. Și a zis, Amin grăesc voă,
De nu vă veți întoarce, și să vă
faceți ca pruncii, nu veți intra
întru împărăția cerurilor.

4. Că cine se va smeri pre
sine ca pruncul acesta, acela este
cel mai mare întru împărăția
cerurilor.

5. Și orî-cine va primi pre un
prunc ca acesta întru numele
meu, pre mine mă primește.

6. Iar orî-cine va sminti pre

unul dintr'acești mici cari cred
întru mine, mai de folos 'l ar fi
lui ca să'si spânzure o piatră de
moară la grumazul lui, și să se
înnece întru adîncul mării.

7. Val lumei de smintelele!
că nevoie este să vie smintelele;
dar val omului aceuia prin care
vine sminteala!

8. Iar de te sminteste pre tine
mîna ta sau piciorul tău, taie-le
pre ele și le leapădă de la tine:
mai bine 'ți este ție să intri în
viață schiop sau olung, de cât
doă mîni sau doă picioare avînd
să fii aruncat în focul cel vecinic.

9. Și ochiul tău de te sminteste
pre tine, scoate-l pre el, și'l a-
runcă de la tine: mai bine este
ție cu un ochi să intri în viață,
de cât amîndoi ochii avînd să
fii aruncat în gheena focului.

10. Căutați să nu defăimați pre
vre unul dintr'acești, mai mici;
că zice voă, Că îngerii lor în ce-
ruri pururea văd fața Tatălui
meu care este în ceruri.

11. Că a venit Fiul omului să
mîntuească pre cel pierdut.

12. Ce vi se pare voă? de va
avea un om o sută de oi, și se
va rătăci una dintr'însele, au nu
lasă pre cele noă-deci și poă, și
mergînd în munți, caută pre cea
rătăcită!

13. Și de i se va întempla s'o
găsească pre ea, amin grăesc
voă, că se bucură de dînsa mai
virtos de cât de cele noă-deci
și poă ce nu s'au rătăcit.

14. Așa nu este voia înaintea
Tatălui vostru celui din ceruri,
ca să piară unul dintr'acești mici.

15. ¶ Şi de 'ţi va greşi ție fratele tău, mergi şi 'l muştră pre dânsul între tine şi între el singur: decî de te va asculta, ai dobândit pre fratele tău.

16. Iar de nu te va asculta, *atunci* mai ieia împreună cu tine încă pre unul sau doi, ca în gura a doi sau a trei marturi să stee tot graiul.

17. Iar de nu 'i va asculta pre ei, spune 'i bisericei: şi de nu va asculta nici de biserică, să 'ţi fie ție ca un păgân şi vameş.

18. Amin grăesc voă, Orî-câte veţi lega pre pământ vor fi legate în cer: şi orî câte veţi deslega pre pământ vor fi deslegate în cer.

19. Iarăşi amin grăesc voă, Că dacă doi din voi se vor uni pre pământ pentru tot lucrul ce vor cere, va fi lor de la Tatăl meu care este în ceruri.

20. Că unde sînt doi sau trei adunaţi întru numele meu, acolo sînt în mijlocul lor.

21. ¶ Atunci apropiindu-se către dânsul Petru, a dis, Doamne, de câte orî va greşi mie fratele meu şi voiû erta lui? aû doară până de şapte orî?

22. Grăit-a Iisus lui, Nu 'ţi dic ție, Până de şapte orî: ci, Până de şapte-decî de orî câte şapte.

23. ¶ Pentru aceasta asemănatu-s'a împărăția cerurilor omului împărat, care a vrut să iee sama slugelor sale.

24. Şi începînd el a lua sama, aû adus la dânsul pre un datornic cu dece mii de talanţi.

25. Şi neavînd el să 'l plătească, a poruncit domnul lui să 'l vîndă

pre el, şi pre muierea lui, şi pre copii, şi toate câte avea, şi să plătească.

26. Decî cădînd sluga aceea se închina lui dîcînd, Doamne, mai îngăduşte-mă pre mine, şi 'ţi voiû plăti ție tot.

27. Şi milostivindu-se domnul slugel aceleia, 'l a slobodit pre dânsul, şi 'l a ertat lui şi datoriea.

28. Iar eşînd sluga aceea, a aflat pre unul din cei împreună cu sine slujitori, care era dator lui o sută de dinari: şi apucîndu' l pre el îl sugruma, dîcînd, Plăteşte 'mî ce 'mî eşti dator.

29. Decî cădînd cel împreună cu el slugă la picioarele lui, îl ruga pre dânsul, dîcînd, Mai îngăduşte-mă pre mine, şi 'ţi voiû plăti tot.

30. Iar el n'a vrut: ci mergînd 'l a băgat în temniță, până cînd va plăti datoriea.

31. Iar vîdînd cei d'împreună cu el slugi cele ce s'aû făcut, s'aû întristat foarte, şi venînd aû spus domnului lor toate cele ce s'aû făcut.

32. Atunci chîemîndu' l pre el domnul lui, 'l a dis lui, Slugă vicleană, toată datoriea aceea 'ţi am ertat ție, pentru că m'ai rugat:

33. Aû nu se cădea şi ție să 'ţi fie milă de cel împreună cu tine slugă, precum şi mie 'mî a fost milă de tine?

34. Şi mîniîndu-se domnul lui 'l a dat pre el muncitorilor, până ce va plăti toată datoriea lui.

35. Aşa şi Tatăl meu cel cereş va face voă, de nu veţi erta fis-care fratelui său din inimă voastre greşalele lor.

CAPITOLUL XIX.

Si a fost, când a sfârșit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galileea, și a venit în hotarele Iudeei de cea parte de Iordan; și a mers după densul no-
roade multe; și l-a vindecat pre el acolo.

3. Și a venit la densul Fariseilor, ispitindu-l pre el, și dicând lui, Oare se cade omului să-l lăse muiera sa pentru fie-ce pricină?

4. Iar el răspundând a dis lor, Dar n-ați citit, că cela ce l-a făcut d'înteu, bărbat și muieră l-a făcut pre ei,

5. Și a dis, Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl său și pre muma sa, și se va lipi de muiera sa; și vor fi amândoi un trup.

6. Pentru aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deoi ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.

7. Dis-a lui, Dar cum Moisi a poruncit să i se dea carte de despărțire, și s'o lăse pre ea?

8. Dis-a lor, Moisi duple învertoșarea inimii voastre a dat voie voă să vă lăsați muierile voastre; dar din început n'a fost așa.

9. Iar grăesc voă, Că ori-cine l-a va lăsa muiera sa, afară de cuvânt de curvie, și va lua alta, preacurvește: și cela ce va lua pre cea lăsată preacurvește.

10. Dis-a lui ucenicilor lui, Dacă așa este pricina omului cu muiera, nu este de folos a se însura.

11. Iar el a dis lor, Nu toți

cuprind cuvântul acesta, ci celor ce s'a dat.

12. Că sunt famenți, cari din pântecele mamei lor s'a născut așa; și sunt famenți, cari s'a scopit de oameni: și sunt famenți, cari singuri s'a scopit pre sine pentru împărăția cerurilor. Cela ce poate cuprinde, să cuprindă.

13. Atunci s'a adus la densul pruncilor, ca să pue mâinele preste ei, și să se roage: iar ucenicii l-au certat pre el.

14. Iar Iisus a dis lor, Lăsați pruncii, și nu l'opriți pre ei a veni la mine: că a unora ca acestora este împărăția cerurilor.

15. Și puindu-l preste ei mâinele, s'a dus de acolo.

16. Și iată, unul venind la el, a dis lui, Învățătorule Bune, ce bine voi face ca să am viața de veoi?

17. Iar el a dis lui, Ce mi dici bun? nimine nu este bun, fără numai unul, Dumnezeu: iar de voești să intri în viață, păzește poruncele.

18. Dis-a lui, Care? Iar Iisus a dis, Să nu uici, Să nu preacurvești, Să nu furi, Să nu mărturisești mărturie mincinoasă,

19. Cinsteste pre tatăl tău și pre muma ta: și, Să iubești pre aproapele tău ca însuși pre tine.

20. Dis-a lui tinerul, Toate acestea le am păzit din tinerețele mele: ce încă mi lipsește?

21. Dis-a Iisus lui, De voești să fii desăvârșit, mergi, vindeți averile tale, și le dă săracilor, și vei avea comoară în cer: și vino urmează mie.

22. Iar ténérul auzind cuvén-
tul, s'a dus întristat, că avea
nruții multe.

23. Iar Iisus a dis ucenicilor
săi, Amin grăesc voă, Că cu
mevoe va intra bogatul intru
impărăția cerurilor.

24. Și iarăși grăesc voă, Că
mai lesne este a trece cămila
prin urechia acului, de cât bo-
gatul a intra intru împărăția
lui Dumnezeu.

25. Iar ucenicii lui auzind a-
ceasta, s'aū mirat foarte, dicēd.
Dar cine poate să se mântuească?

26. Iar Iisus căutând, a dis lor,
La oameni aceasta este cu ne-
putință; iar la Dumnezeu, toate
sunt cu putință.

27. Atunci răspundēd Petru,
a dis lui, Iată, noi am lăsat toate,
și am urmat ție; oare ce va fi noă?

28. Iar Iisus a dis lor, Amin
grăeso voă, Că voi oei de ați
urmat mie, intru a doa naștere
când va ședea Fiul omului pre
scaunul slavei sale, veți ședea
și voi pre două-spre-dece scaune,
judecând pre cele două-spre-dece
semintii ale lui Israil.

29. Și tot cel ce a lăsat case,
saū frați, saū surori, saū tată,
saū mămă, saū muiere, saū fe-
ciori, saū holde, pentru numele
meū, însutit va lua, și viață veci-
nică va moșteni.

30. Și mulți d'întēiū vor fi pre
urmă; și de pre urmă întēiū,

care a' eșit dis de dimineată să
tocmească lucrători la viea sa.

2. Și tocmindu-se ou lucrătorii
câte un dinar pe zi, 'I a trimis
pre ei în viea sa.

3. Și eșind la al treilea ceas,
a vēdut pre alții stând în tîrg
fără de lucru,

4. Și a dis și acelora, Mergeți
și voi în vie, și ce va fi cu drep-
tul voiu da voă. Iar ei aū mers.

5. Iarăși eșind intru al șeselea
și intru al noălea ceas, a făcut
asemenea.

6. Iar intru al un-spre-decelea
ceas eșind, aflat-a pre alții stând
fără de lucru, și a dis lor, Ce
stați aici toată ziua fără de lucru?

7. Dis-aū lui, Că nimenea pre
noi nu ne a tocmi. Dis-a lor,
Mergeți și voi în viea mea; și
ce va fi cu dreptul, veți lua.

8. Iar dacă s'a făcut sară, a
dis domnul viei către ispravnicul
sēu, Chieamă pre lucrători, și le
dă lor plata, începēd de la cei
de pre urmă până la cei d'întēiū.

9. Decī venind cei de la al
un-spre-decelea ceas, aū luat fie-
care câte un dinar.

10. Iar venind cei d'întēiū, so-
coteaū că vor lua mai mult; și
aū luat și ei fie-care câte un
dinar.

11. Iar după ce aū luat, cār-
teaū împotriva stăpânului casei,

12. Dicēd, Acești de pre urmă
numai un ceas aū lucrat, și 'I
aī făcut pre dēușii întocma cu
noi, cari am purtat greutatea
zilei și zăduful.

13. Iar el răspundēd, a dis
unuia dintr'înșii, Prietene, nuți

CAPITOLUL XX.

Că asemenea este împărăția
cerului omului stăpân al casei,

MATTEI, XXI.

fac ție strâmbătate: aū nu câte un dinar te ai tocmi cu mine ?
14. Iați al tău și mergi: că voesc și acestuia de pre urmă să-l dau ca și ție.

15. Aū doară nu mi se cade să fac eu ce voiū vrea cu ale mele ? Aū este ochiul tău viclean, pentru că eu sunt bun ?

16. Așa vor fi cei de pre urmă înteiū, și cei d'înteiū pre urmă: că mulți sunt chieმაți, dar puținți aleși.

17. Și suindu-se Iisus în Ierusalim a luat pre cei doi spre-dece ucenici deosebi pre cale, și le a dis lor,

18. Iată, ne suim în Ierusalim; și Fiul omului se va da arhierilor și cărturarilor, și 'l vor judeca pre el spre moarte,

19. Și 'l vor da pre el Neamurilor ca să-l batjocorească, și să-l bată, și să-l răstignească: și a treia zi va învia.

20. Atunci s'a apropiat către dēnsul muma fiilor lui Zevedei împreună cu fiilsăi, închinându-se, și cerēnd oare ce de la dēnsul.

21. Iar el a dis ei, Ce voești ? Dis-a lui, Di ca să sađă acești doi fi ai mei, unul d'a dreapta ta, și altul d'a stânga ta, întru împărăția ta.

22. Iar Iisus răspundēnd, a dis, Nu știți ce cereți. Puteți să beți paharul care voiū să-l bea eu, și eu botezul cu care eu mă botez să vă botezați ? Dis-a lui, Putem.

23. Și a grăit lor, Paharul meu cu adevărat veți bea, și cu botezul cu care eu mă botez, vă veți boteza: iar a ședea d'a dreapta

mea, și d'a stânga mea, nu este al meu a da, ci se va da celor pentru cari este gătit de la Tatăl meu

24. Și auzind cei dece *aceasta*, s'aū mâniați pentru cei doi frați.

25. Iar Iisus chieмându-l pre dēnsul, a dis, Știți că domni păgănilor îi domnesc pre ei, și cei mari îi stăpănesc pre dēnsul.

26. Iar întru voi nu va fi așa: ci care întru voi va vrea să fie mai mare, să fie voă slugă ;

27. Și care întru voi va vrea să fie înteiū, să fie voă slugă :

28. Precum și Fiul omului n'a venit să-l slujească lui, ci să slujească, și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.

29. Și esēnd ei din Ierihon, a mers după dēnsul norod mult.

30. Și iată, doi orbi ședēnd lângă cale, auzind că Iisus trece, aū strigat, grăind, Miluește-ne pre noi, Doamne, Fiul lui David.

31. Iar norodul 'l a certat pre dēnsul ca să tacă: iar ei mai tare strigău, grăind, Miluește-ne pre noi, Doamne, Fiul lui David.

32. Și stānd Iisus 'l a chie-mat pre dēnsul, și a dis, Ce voiți să vă fac voă ?

33. Dis-aū lui, Doamne, să se deschidă ochii noștri.

34. Și făcându-se milă lui Iisus, s'a atins de ochii lor: și îndată aū vedut ochii lor, și aū mers după dēnsul.

CAPITOLUL XXI.

Scând s'aū apropiat de Ierusalim, și aū venit în Vitslaghi,

la muntele Maslinilor, atunci Iisus a trimis doi ucenici,

2. Dicându-le lor, Mergeți în satul care este înaintea voastră, și numai de cât veți găsi o asină legată, și mânz cu dânsa: deslegându-le, aduceți-le la mine.

3. Și de va dice voă cineva ceva, veți dice, Domnului trebuiesc acestea; și numai de cât le va trimite.

4. Iar acestea toate s'au făcut, ca să se împlinească ceea ce s'a spus prin prorocul ce dice,

5. Diceți fetei Sionului, Iată, Împăratul tău vine la tine, blând, și ședând pe asină, și pe mânz fiul celei de sub jug.

6. Și mergând ucenicii au făcut precum le a poruncit Iisus,

7. Au adus asina și mânzul, și au pus d'asupra lor veșmintele lor, și 'I au pus d'asupra acestora

8. Și cei mai mulți din norod așterneau veșmintele lor pre cale; iar alții tăiau stâlpari din copaci, și le așterneau pre cale.

9. Iar noroadele cele ce mergeau înainte, și cele ce veniau pre urmă, strigau, dicând, Osanna Fiului lui David: Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului; Osanna întru cel de sus.

10. Și intrând el în Ierusalim, s'a cutremurat toată cetatea, dicând, Cine este acesta?

11. Iar noroadele diceau, Acesta este Iisus prorocul cel din Nazaretul Galileei.

12. ¶ Și a intrat Iisus în biserică lui Dumnezeu, și a scos pre toți cei ce vindeau și cumpărau

în biserică, și mesele schimbătorilor de bani le a răsturnat, și scaunele celor ce vindeau porumbi,

13. Și a spus lor, Scris este, Casa mea casă de rugăciune se va chema; iar voi o ați făcut pre dânsa peșteră tâlharilor.

14. Și au venit la dânsul orbi și schiopii în biserică; și 'I a vindecat pre ei.

15. Iar vădând arhierii și cărturarilor minunile care a făcut, și pruncii strigând în biserică, și dicând, Osanna Fiului lui David; s'au mâniat,

16. Și 'I au spus lui, Audi ce dic aceștia? Iar Iisus a spus lor, Adevărat; au nici odată n'au citit, Din gura pruncilor și a celor ce sug, ai săvârșit laudă?

17. ¶ Și lăsându-l pre ei, a eșit afară din cetate la Vitania; și s'a sălășluit acolo.

18. Iar dimineată întorcându-se în cetate, a flămândit.

19. Și vădând un smochin lângă cale, a venit la dânsul și n'a aflat nimic într'insul, fără numai frunze, și a spus lui, De acum să nu se mai facă din tine rod în veci. Și îndată s'a uscat smochinul.

20. Și vădând aceasta ucenicii s'au minunat, dicând, Cum îndată s'a uscat smochinul!

21. Și răspundând Iisus a spus lor, Amin dic voă, De veți avea credință și nu veți îndoi, nu numai aceea a smochinului veți face, ci și montelui acestuia de veți dice, Rădăcă-te, și te aruncă în mare; va fi.

22. Și toate ori câte veți cere întru rugăciune, credând, veți lua.

23. ¶ Și venind el în biserică, aș mers la dânsul când învăța arhierii și bătrânii norodului, dicând, Cu ce putere faci aceasta? și cine ți a dat ție puterea aceasta?

24. Și răspundând Iisus a dis lor, Întreba-voiu și eu pre voi un cuvânt, pre care de mi'l veți spune mie, și eu voiu spune voă cu ce putere fac acestea.

25. Botezul lui Ioan, de unde a fost? din cer, sau de la oameni? Iar ei cugetau întru sine, dicând, De vom dice din cer; va dice noă; Dar pentru ce n'ați crezut lui?

26. Iar de vom dice, De la oameni; ne temem de norod; că toți au pre Ioan ca pre un prooroc.

27. Și răspundând lui Iisus, aș dis, Nu știm. Dis-a lor și el, Nici eu nu voiu spune voă cu ce putere fac acestea.

28. ¶ Dar ce vi se pare voă? Un om avea doi feciori; și mergând la cel d'întăiu, 'l a dis, Fiule, mergi astăzi de lucrează în viea mea.

29. Iar el răspundând, a dis, Nu voiu; iar mai pre urmă căindu-se, a mers.

30. Și mergând la cel-l-alt, a dis așjderea. Iar el răspundând, a dis, Eu Doamne voiu merge; și n'a mers.

31. Care dintr'acești doi a făcut voia tatălui său? Dis-a lui, Cel d'întăiu. Dis-a lor Iisus, Amin dic voă, Că vameșii și cur-

vele merg mai înainte de voi întru împărăția lui Dumnezeu.

32. Că a venit la voi Ioan în calea dreptății, și n'ați crezut lui; iar vameșii și curvele au crezut lui; iar voi, vedând acestea, nu v'ați căit mai în urmă, ca să credeți lui.

33. ¶ Ascultați altă pildă: Un om era stăpân al casei, care a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat într'însa teasc, și a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe;

34. Iar când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis pre slugele sale la lucrători, ca să iea rodul ei.

35. Iar lucrătorii prindând pre slugele lui, pre unul 'l au bătut, iar pre altul 'l au omorât, iar pre altul cu pietre 'l au ucis.

36. Iarăși a trimis pre alte slugi mai multe de cât cele d'întăiu: și au făcut lor așjderea.

37. Iar mai pre urmă a trimis la ei pre fiul său, dicând, Se vor rușina de fiul meu.

38. Iar lucrătorii vedând pre fiul, au dis întru sine, Acesta este moștenitorul; veniți să 'l omorăm pre el, și să stăpânim moștenirea lui.

39. Și prindându 'l pre el, 'l au scos afară din vie, și 'l au omorât.

40. Deci când va veni domnul viei, ce va face lucrătorilor acelor?

41. Dis-a lui, Pre cei răi, rău îi va pierde, și viea o va da altor lucrători, cari vor da lui rodu-rile lor în vremea lor.

42. Dis-a lor Iisus, Au nici odată

n'ați cetit în scripturi, Piatra pre care nu o ați băgat în samă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului: de la Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri?

43. Pentru aceasta ȋic voă, Că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da neamului care va face rodurile ei.

44. Și cel ce va cădea preste piatra aceasta se va sfărîma: iar preste care va cădea, îl va spulbera.

45. Și auzind arhierii și Fariseii pildele lui, ați cunoscut că pentru dânsii grăește.

46. Și căutând să 'l prindă pre el, s'ați temut de norod, de vreme ce ca pre un prooroc îl avea pre el.

CAPITOLUL XXII.

Si răspundând Iisus iarăși a grăit lor în pilde, ȋicând,

2. Asemănatu-s'a împărăția cerului omului împărat, care a făcut nuntă fiului său,

3. Și a trimis pre slugele sale să chieame pre cei chemați la nuntă: și nu vrea să vie.

4. Iarăși a mai trimis pre alte slugi, ȋicând, ȋiceți celor chemați, iată, că am gătit prânzul meu: juncii mei și cele hrănite ale mele s'ați junghiat. și toate sînt gata: veniți la nuntă.

5. Iar ei nebăgând samă de aceasta, s'ați dus unul la holda sa, altul la neguțătoria sa:

6. Iar cei-l-aiți prindând pre slugile lui 'l ați pedepsit, și 'l ați omorît pre ei.

7. Și auzind împăratul aceasta, s'a mîniat: și trimițînd oștile sale, a pierdut pre ucigașii aceia, și cetatea lor o a ars.

8. Atunci a ȋis slugelor sale, Iată nunta este gata, iar cei chemați n'ați fost vrednici.

9. Deci mergeți la rîspîntile căilor, și pre câți veți afla, îi chemați la nuntă.

10. Și eșînd slugile acelea la rîspîntii, ați adunat pre toți câți ați aflat, și răi și buni: și s'a umplut nunta de cei ce ședeau.

11. Și intrînd împăratul să vadă pre cei ce ședeau, văduț-a acolo pre un om care nu era îmbrăcat în haină de nuntă:

12. Și 'l a ȋis lui, Prietene, cum ai intrat aici neavînd haină de nuntă? Iar el tăcea.

13. Atunci a ȋis împăratul slugelor, Legăndu-l lui mîinele și picioarele, luați-l pre dînsul, și-l aruncați întru întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plîngerea și scîrșnirea dinților.

14. Că mulți sînt chemați, dar puțîni aleși.

15. Și Atunci mergînd Fariseii, sfat ați făcut ca să 'l vineze pre el în cuvînt.

16. Și ați trimis la el pre ucenicii lor împreună cu Irodianii, ȋicînd, Învățătorule, știm că adevărat ești, și calea lui Dumnezeu întru adevăr înveți, și nu ți este ție grijă de nimenea: că nu cauți în fața oamenilor.

17. Deci spune noă, Ce ți se pare ție? Se cade a da daȋde Chesarului, sau nu?

18. Iar Iisus cunoscînd viole-

şugul lor, a ȋis, Ce mă ispitit i, f tarnicilor ?

19. Ar ta i'mă mie banul d j-dei. Iar el a  adus lui un dinar.

20. Si a ȋis lor. Al cui este chipul acesta  i scriptura cea de pre el ?

21. Ȑis-a  lui, Ale Chesarului. Atunci a ȋis lor, Da i înapoi dar pre cele ce s nt ale Chesarului, Chesarului;  i pre cele ce s nt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

22. Si au ind *aceasta*, s'a  mirat,  i l s ndu'l pre el, s'a  dus.

23.    Intr'aceea ȋi a  venit la d nsul Sadducheii, carii ȋio că nu este  nviere,  i'l a  întrebat pre el,

24. Ȑic nd,  nv t torule, Moisi a ȋis, De va muri cineva neav nd f cior , să iee fratele lui pre muierea lui,  i să r dice s m n  fratelui său.

25. Deci erau la noi  apte fra i:  i cel d' nt i   nsur ndu-se, a murit,  i neav nd s m n , a lăsat pre muierea sa fratelui său:

26. A ijderea  i al doilea,  i al treilea, p n  la al  ptelea.

27. Iar mai pre urmă de to i a murit  i muierea.

28. Deci la  nviere a căruia dintr'acei  apte va fi muierea ? că to i o a  avut pre ea.

29. Iar Iisus r spun nd a ȋis lor, Vă r t ci i, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.

30. Că la  nviere nici se  soar , nici se mărită, ci ca îngerii lui Dumnezeu în cer s nt.

31. Iar pentru  nvierea morți-

lor, a  n'a i citit ceea ce s'a ȋis vo  de la Dumnezeu, gr ind,

32. E  s nt Dumnezeul lui Avraam,  i Dumnezeul lui Isaac,  i Dumnezeul lui Iacov ? Nu este Dumnezeu, Dumnezeu al mor ilor, ci al viilor.

33. Si au ind noroadele *acestea*, se mira  de  nv t tura lui.

34.    Iar Fariseii au ind că a astupat gurele Sadducheilor, s'a  adunat împreună.

35. Si 'la  întrebat pre el unul din ei, învătător de lege, ispitindu'l pre el,  i ȋic nd,

36. Învătătorule, care poruncă este mai mare în lege ?

37. Iar Iisus a ȋis lui, Să iubești pre Domnul Dumnezeul tău cu toată  nima ta,  i cu tot sufletul tău,  i cu tot ougetul tău.

38. Aceasta este  nt i   i mai mare poruncă.

39. Iar a doa asemenea acesteia este, Să iubești pre aproapele tău ca  nu i pre tine.

40. Intr'aceste doa porunci toată legea  i proorocii at rn .

41.    Si fiind aduna i Fariseii,   a întrebat pre el Iisus,

42. Ȑic nd, Ce vi se pare vo  de Hristos ? al cui fi  este ? Ȑis-a  lui, Al lui David

43. Ȑis-a lor, Dar cum David cu duhul il nume te pre el Domn, ȋic nd,

44. Ȑis-a Domnul Domnului meu, Sed  d'a dreapta mea, p n  ce voi  pune pre vr jma ii tăi așternut picioarelor tale ?

45. Deci dacă David il nume te pre el Domn, cum fi  al lui este ?

46. Si nimenea nu putea să răspundă lui cuvânt, nici a mai îndrăznit cineva dintr'acea qi să'l mai întrebe pre el.

CAPITOLUL XXIII.

Atunci Iisus a grăit noroadelor și ucenicilor săi,

2. Dicând, Pre scaunul lui Moisi au ședut cărturaril și Fariseil:

3. Decî toate câte vor dice voă să păziți, păziți și faceți; iar despre lucrurile lor nu faceți: că ei dic, și nu fac.

4. Că leagă sarcini grele și cu anevoe de purtat, și le pun pre umerile oamenilor; iar ei nici cu degetul lor nu vor să le miște pre ele.

5. Și toate lucrurile lor le fac ca să se vadă de oameni: că și lătesc filactiriile lor, și și măresc cepragile hainelor lor,

6. Și iubesc șederile cele mai întîiu la ospeturi, și scaunele cele mai de sus în sinagoguri,

7. Și închinăciunile prin tîrguri, și a se chioma de oameni, Ravvi, Ravvi.

8. Iar voi să nu vă numiți Ravvi: că unul este Învățătorul vostru. Hristos; iar voi toți frați sunteți.

9. Și tată să nu chiemați pre nimeni pre pământ: că unul este Tatăl vostru cel din ceruri.

10. Nici să vă numiți învățători: că unul este Învățătorul vostru, Hristos.

11. Iar cel ce este mai mare intru voi, să fie voă slugă.

12. Că cel ce se va înălța pre sine, se va smeri; și cel ce se va smeri pre sine, se va înălța.

13. Ți vaî voă, cărturarilor și Fariseilor, fățarnici! că închi-deți împărăția cerurilor inaintea oamenilor: că voi nu intrați, nici pre cei ce vor să intre nu'i lăsați.

14. Vai voă, cărturarilor și Fariseilor, fățarnici! că mâncați casele văduvelor, și cu pricină îndelung rugându-vă: pentru aceasta mai multă osîndă veți lua.

15. Vai voă, cărturarilor și Fariseilor, fățarnici! că încungiurați marea și uscatul ca să faceți un nemernic, și dacă se face, îl faceți pre el fiu gheenel mai îndoit de cât pre voi.

16. Vai voă, povățuitori orbi, cari diceți, Că cel ce se va jura pre biserică, nimio nu este; iar cel ce se va jura pre aurul bisericeî, vinovat este!

17. Nebuni și orbi: că ce este mai mare, aurul, sau biserica oare sfințește pre aur?

18. Și, Cel ce se va jura pre oltar, nimio nu este; iar cel ce se va jura pre darul ce este d'asupra lui, vinovat este.

19. Nebuni și orbi: că ce este mai mare, darul, sau oltarul care sfințește pre dar?

20. Decî cela ce se jură pre oltar, se jură pre el, și pre toate cele ce sînt d'asupra lui.

21. Și cela ce se jură pre biserică, se jură pre ea, și pre cela ce lăcuște intr'însa.

22. Și cela ce se jură pre cer, se jură pre scaunul lui Dumnezeu, și pre cela ce șede pre el.

23. ~~Vai voă, cărturarilor și Fariseilor, fățarnici!~~ că decăluți izmă și măraru și chimenul, și ați lăsat cele mai grele ale legii, judecata, și mila, și credința: acestea se cădea să le faceți, și acelea să nu le lăsați.

24. Povățuitor! orbi, cari strecurați țînțarul, și înghițiți cămila.

25. Vai voă, cărturarilor și Fariseilor, fățarnici! că curățiți partea cea din afară a paharului și a blidului, iar din lăuntru sunt pline de răpire și de nedreptate.

26. Farisee oarbe, curățește întâi *partea* cea din lăuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea din afară curată.

27. Vai voă, cărturarilor și Fariseilor, fățarnici! că vă asemănați morminturilor celor văruițe, care din afară se arată frumoase, iar din lăuntru sunt pline de oasele morților, și de toată necurăția.

28. Așa și voi din afară vă arătați oamenilor drepti, iar din lăuntru sunteți plini de fățarnie și de fără de lege.

29. Vai voă, cărturarilor și Fariseilor, fățarnici! că zidiți morminturile proorocilor, și împodobiți groapele dreptilor,

30. Și dicit, De am fi fost în dăile părinților noștri, n'am fi fost părtași lor întru sângele proorocilor.

31. Drept aceea, înși-vă mărturisiți de voi, că sunteți fii ai celor ce au omorât pre prooroci.

32. Și voi împliniți măsura părinților voștri.

33. Șerpi, pu de năpîrci, cum

veți scăpa de judecata gheenei?

34. Pentru aceasta, iată, eu trimit la voi prooroci, și înțelepți, și cărturari: și dintru densii veți uide și veți răstigni; și dintru densii veți bate în soboarele voastre, și i veți goni din oraș în oraș:

35. Ca să vie asupra voastră tot sângele drept care s'a vărsat pre pământ, de la sângele lui Avel celui drept până la sângele Zahariei fiul Varahiei, pre care l ați omorât între biserică și între altar.

36. Amin grăese voă, Vor veni acestea toate preste neamul acesta.

37. Ierusalime, Ierusalime, oel ce omori pre prooroci, și uciți cu pietre pre cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să adun pre fiii tăi, în ce chip adună găina puil săi sub aripi, și n'ați vrut!

38. Iată, se lasă voă casa voastră pustie.

39. Că dic voă, De acum nu mă veți mai vedea, până când veți dice, Bine este cîventat cel ce vine întru numele Domnului.

CAPITOLUL XXIV.

Si eșind Iisus, mergea din biserică: și s'aū apropiat cătră *densul* ucenicilor lui ca să i arăte lui zidirile bisericei.

2. Iar Iisus a dis lor, Vedeți acestea toate? amin grăesc voă, Nu va rămânea aici piatră pre piatră, care să nu se răsipească.

3. Si ședînd el pre muntele Maslinilor, s'aū apropiat cătră

dânsul ucenicilor lui deosebi, dîcînd, Spune noă, cînd vor fi acestea? și ce este semnul venirii tale, și al sfîrșitului veacului?

4. Și rîspundînd Iisus a dîs lor, Căutați să nu vî amăgească cineva pre voi.

5. Că mulți vor veni intru numele meu, dîcînd, Eu sînt Hristos; și pre mulți vor înșela.

6. Și veți să audiți războaie și vești de războaie: căutați să nu vî spălmîntați: că se cuvine toate acestea să fie, ci încă nu va fi atunci sfîrșitul.

7. Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție: și vor fi foamete, și ciume, și cutremure pre alocurea.

8. Ci acestea toate sînt începătură a durerilor.

9. Atunci vî vor da pre voi în necazuri, și vî vor omori pre voi: și veți fi urîți de toate neamurile pentru numele meu.

10. Și atunci se vor sminti mulți, și se vor vinde unul pre altul, și vor urî unul pre altul.

11. Și mulți prooroci mincinoși se vor scula, și vor înșela pre mulți.

12. Și pentru înmulțirea fără-de-legei, va răci dragostea a multora.

13. Iar acela ce va răbda până în sfîrșit, acela se va mîntui.

14. Și se va propovedui această evanghelia împărăției intru toată lumea, intru mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfîrșitul.

15. Decî cînd veți vedea urî-

ciunea pustiirei, care s'a dîs prin Daniil proorocul, stînd în locul cel sfînt, (cela ce citește, să înțeleagă:)

16. Atunci cei ce sînt în Iudea să fugă la munți:

17. Și cel ce va fi pre casă să nu se pogoare să iee ceva din casa sa:

18. Și cel ce va fi în câmp să nu se întoarcă înapoi să și iee hainele sale.

19. Iar voi celor ce vor avea în pîntece, și celor ce vor apleca în dîilele acelea!

20. Ci rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sîmbăta:

21. Că va fi atunci necaz mare, care n'a fost de la începutul lumii până acum, nici va fi.

22. Și de nu s'ar fi scurtat dîilele acelea, nu s'ar fi mîntuit tot trupul: ci pentru cei aleși se vor scurta dîilele acelea.

23. Atunci de va dîce voă cineva, Iată, aici este Hristos, sau acolo; să nu credeți.

24. Că se vor scula Hristoși mincinoși, și prooroci mincinoși, și vor da semne mari și minuni; ca să amăgească, de va fi cu puțință, și pre cei aleși.

25. Iată, mai înainte am spus voă.

26. Decî de vor dîce voă, Iată, în pustie este; să nu eșiți: iată, în cămări; să nu credeți.

27. Că precum ese fulgerul de la răsărit, și se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului omului.

28. Că unde va fi trupul cel mort, acolo se vor aduna vulturii.

29. ¶ Inșă îndată după necazul acelor zile, soarele se va întuneca, și luna nu-și va da lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile cerurilor se vor clăti:

30. Și atunci se va arăta semnul Fiului omului în cer: și atunci vor plânge toate semințiile pământului, și vor vedea pre Fiul omului venind pre norii cerului cu putere și cu slavă multă.

31. Și va trimite pre ingerii săi cu glas mare de trîmbiță, și vor aduna pre cei aleși ai lui din cele patru vînturi, de la marginile cerurilor până la sfîrșiturile lor.

32. Iar de la smochin vă învățați pildă: Când mlădița lui este moale și înfrunzește, știți că aproape este vara:

33. Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lîngă uși.

34. Amin grăesc voă, Nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi.

35. Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

36. ¶ Iar de ziua aceea și ceasul nimeni nu știe, nici ingerii din ceruri, fără numai Tatăl meu singur.

37. Că precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea Fiului omului.

38. Și precum era în zilele cele mai înainte de potop: mîncău și beău, se însurau și se măritaau, până în ziua întru care a intrat Noe în corabie,

39. Și n'au știut până când a

venit potopul și a luat pre toți; așa va fi și venirea Fiului omului.

40. Atunci doi vor fi în câmp; unul se va lua, și unul se va lăsa.

41. Doă măcinând la moară; una se va lua, și una se va lăsa.

42. ¶ Deci priveghiați: că nu știți în care ceas Domnul vostru va veni.

43. Iar aceasta să știți, că de ar ști stăpînul casei în care ceas va veni furul, ar fi priveghiat, și n'ar fi lăsat să-l săpe casa lui.

44. Pentru aceasta și voi fiți gata: că în ceasul în care nu gândiți, Fiul omului va veni.

45. Oare cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care 'l a pus domnul său preste slugele sale, ca să le dea hrana la vreme?

46. Fericită este sluga aceea, pre care venind domnul său îl va afla făcînd așa.

47. Amin grăesc voă, Că preste toate averile sale îl va pune pre el.

48. Iar de va dice acea slugă rea întru inima sa, Zăbovește domnul meu a veni;

49. Și va începe a bate pre soțiile sale, și a mânca și a bea cu bețivii;

50. Veni-va Domnul slugii aceleia în ziua întru care nu 'l așteaptă, și în ceasul întru care nu știe,

51. Și 'l va tăia pre el în două, și partea lui cu fățarnicii o va pune: acolo va fi plîngerea și scîrșnirea dinților.

CAPITOLUL XXV.

Atunci se va asemăna împărăția cerurilor cu dece fecioare, care luându-și candelarele lor, au ieșit întru întâmpinarea mirelui.

2 Și cinci dintru ele erau înțelepte, iar cinci nebune.

3. Cele nebune luându-și candelarele lor, n'au luat cu sine unt-de-lemn :

4. Iar cele înțelepte au luat unt-de-lemn în vasele lor cu candelarele lor.

5. Și zăbovinduse mirele, au dormitat toate, și au adormit.

6. Iar la miezul nopții s'a făcut strigare, iată, mirele vine ; ieșiți întru întâmpinarea lui.

7. Atunci s'au sculat toate fecioarele acelea, și 'și au împodobit candelarele lor.

8. Iar cele nebune au zis celor înțelepte, Dați-ne noă din untul-de-lemn al vostru; că se sting candelarele noastre.

9. Și au răspuns cele înțelepte, zicând, *Nu așa*; nu cumva nu ne va ajunge noă și voă: ci mai bine mergeți la cei ce vînd și vă cumpărați voă.

10. Iar mergînd ele să cumpere, venit-a mirele; și cele ce erau gata au intrat cu el la nuntă: și s'a închis ușa.

11. Iar mai pre urmă au venit și cele-lalte fecioare, zicînd, Doamne, Doamne, deschide noă.

12. Iar el răspundînd, a zis, Amin zic voă, nu vă știu pre voi.

13. Drept aceea, priveghiați, că nu știți ziua nici ceasul întru care Fiul omului va veni.

14. ¶ Că *împărăția cerului este* ca un om mergînd departe, care a chemat slugile sale, și le a dat lor avuția sa.

15. Și unuia 'i a dat cinci talanți, iar altuia doi, iar altuia unul; fie-căruia după puterea lui; și s'a dus îndată.

16. Deci mergînd cel ce luase cinci talanți, a lucrat cu dînsul, și a făcut alți cinci talanți.

17. Așijderea și cel cu doi, a dobîndit și acesta alți doi.

18. Iar cel ce luase unul, ducîndu-se, a săpat în pămînt, și a ascuns argintul domnului său.

19. Iar după multă vreme a venit domnul slugelor aceloră, și a făcut socoteală cu dînsul.

20. Și venind cel ce a luat cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicînd, Doamne, cinci talanți 'mi ai dat mie: iată, alți cinci talanți am dobîndit cu ei.

21. Zis-a lui Domnul său, Bine, slugă bună și credincioasă; preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune: intră întru bucuria domnului tău.

22. Și venind și cel ce a luat doi talanți, a zis, Doamne, doi talanți 'mi ai dat mie: iată, alți doi talanți am dobîndit cu ei.

23. Zis-a lui Domnul său, Bine, slugă bună și credincioasă; preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune: intră întru bucuria domnului tău.

24. Și venind și cel ce a luat un talant, a zis, Doamne, te am știut că ești om aspru, secerî unde n'ai semănat, și adunî de unde n'ai răsipit:

25. Și temându-mă, m'am dus de am ascuns talantul tău în pământ: iată, al ai tău.

26. Și răspundând domnul său, 'I a dis lui, Slugă vicleană și leneșă, al știut că secer ude n'am semănat, și adun de unde n'am răsădit:

27. Pentru aceasta dar se ovină ție să fi dat argintul meu schimbătorilor, și venind eu, ași fi luat al meu cu dobândă.

28. Luați dar de la el talantul, și-l dați celui ce are de ce talanți.

29. Că tot celui ce are, i se va da, și-l va prisosi: iar de la cel ce n'are, și ceea ce i se pare că are i se va lua de la dânsul.

30. Și pe sluga cea netrebnică aruncați-l întru întunerecul cel mai din afară: acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților.

31. Iar când va veni Fiul omului întru slava sa, și toți sfinții îngerii cu dânsul, atunci va ședea pe scaunul slavei sale:

32. Și se vor aduna înaintea lui toate limbele: și-l va despărți pre dânsii unul de altul, precum desparte păstorul oile din ezi:

33. Și va pune oile d'a dreapta lui, iar ezi d'a stânga.

34. Atunci va dice Împăratul celor d'a dreapta lui, Veniți, blagosloviți Părintelui meu, moșteniți împărăția care este gătită voă de la întemeierea lumii:

35. Că am flămândit, și m'am dat de am mâncat: am însetat, și m'am dat de am băut: strein am fost, și m'am primit;

36. Gol, și m'am îmbrăcat: bolnav am fost, și m'am cercetat:

în temniță am fost, și ați venit la mine.

37. Atunci vor răspunde lui dreptii, dicând, Doamne, când te am vădu', flămând, și te am hrănit? sau însetat, și ți am dat de al băut?

38. Sau când te am vădu' strein, și te am primit? sau gol, și te am îmbrăcat?

39. Sau când te am vădu' bolnav, sau în temniță, și am venit la tine?

40. Și răspundând Împăratul, va dice lor, Amin dico voă, Întru cât ați făcut *acestea* unuia dintr'acești frați mai mici ai mei, mie ați făcut.

41. Atunci va dice și celor d'a stânga lui, Duceți-vă de la mine, blăstemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui:

42. Că am flămândit, și nu m'am dat să mănânc: am însetat, și nu m'am dat să beau;

43. Strein am fost, și nu m'am primit: gol, și nu m'am îmbrăcat: bolnav și în temniță, și nu m'am cercetat pre mine.

44. Atunci vor răspunde lui și ei, dicând, Doamne, când te am vădu' flămând, sau însetat, sau strein, sau gol, sau bolnav, sau în temniță, și n'am slujit ție?

45. Atunci va răspunde lor, dicând, Amin grăesc voă, Întru cât n'ați făcut *acestea* unuia dintr'acești mai mici, nici mie n'ați făcut.

46. Și vor merge aceștia în muncă vecinică: iar dreptii în viața veșnică.

CAPITOLUL XXVI.

Si a fost, când a săvârșit Iisus toate cuvintele acestea, a dis ucenicilor săi,

2. Știți că după două zile paștele vor fi, și Fiul omului se va da să se răstignească.

3. Atunci s'aun adunat arhierii, și cărturarii, și bătrânii norodului în curtea arhierelui, ce se numia Caiafa,

4. Și sfat aun făcut să prindă pre Iisus cu vicleșug, și să 'l omoare.

5. Și diceau, Nu în ziua praznicului, ca să nu se facă turburare întru norod.

6. Ți Iar fiind Iisus în Vitania, în casa lui Simon leprosul,

7. Venit-a la densus o muiere având un alavastru cu mir de mult preț, și 'l a turnat pre capul lui, ședend el.

8. Iar ucenicii lui vedend *aceasta*, s'aun mâniat, dicend, Pentru ce *s'a făcut* această pagubă?

9. Oă se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor.

10. Iar Iisus știind *aceasta*, a dis lor, Pentru ce dați supărare muierei? că bun lucru a făcut cu mine.

11. Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; iar pre mine nu mă aveți pururea.

12. Că vărsând ea mirul acesta pre trupul meu, spre îngroparea mea a făcut *aceasta*.

13. Amin grăesc voă, Ori unde se va propovedui evanghelia *aceasta* în toată lumea, dice-se-va

și ce a făcut aceasta, întru pomenirea ei.

14. Ți Atunci unul din cei doi-spre-dece, care se numea Iuda Iscarioteanul, mergend la arhierii,

15. A dis lor, Ce'mi veți da mie, și eu îl voi da pre el voă? Iar el 'l aun pus lui trei-deci de arginți.

16. Și de atunci căuta vreme cu prilej ca să 'l dea pre el.

17. Ți Iar în *ziua* cea d'înteiă a azimilor aun venit ucenicii la Iisus, dicend lui, Unde voești să gătim ție să mănânci paștele?

18. Iar el a dis lor, Mergeți în oraș la oare-cine, și diceți lui, Învățătorul dice, Vremea mea aproape este: la tine voi face paștele cu ucenicii mei.

19. Și aun făcut ucenicii precum le a poruncit lor Iisus; și aun gătit paștele.

20. Iar făcendu-se sară, a ședut cu cei doi-spre-dece ucenici ai săi.

21. Și mănâcand ei, a dis, Amin grăesc voă, că unul din voi va să mă vîndă.

22. Iar el întristându-se foarte, aun început a dice lui fie-care dintr'înșii, Nu cumva eu sunt, Doamne?

23. Iar el răspundend a dis, Cea ce a întins cu mine mâina în blid, acela va să mă vîndă.

24. Ci Fiul omului merge, precum este scris pentru el: dar vai omului: celuiia prin care Fiul omului se vinde! mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela.

25. Și răspundând Iuda, cel ce l'a vîndut pre el, a ȑis, Nu cumva sînt eu, Învățătorule? ȑis-a lui, Tu ai ȑis.

26. ¶ Deci mîncînd ei, luînd Iisus pâinea, și blagoslovind, a frînt, și a dat ucenicilor, și a ȑis, Luați, mîncăți; acesta este trupul meu.

27. Și luînd paharul, și mulțumind, a dat lor, ȑicînd, Beți dintru acesta toți;

28. Că acesta este sîngele meu al legii celei noue, care pentru mulți se varsă spre ertarea păcatelor.

29. Că ȑic voă, că nu voiū mai bea de acum dintr'această roadă a viței, pînă în ȑioa aceea cînd o voiū bea pro aceasta cu voi nouă intru împărăția Tatălui meu.

30. Și dînd laudă, aū eșit în muntele Maslinilor.

31. Atunci a ȑis lor Iisus, Toți voi vî veți sminti intru mine în noaptea aceasta: că scris este, Bate-voiū păstorul, și se vor răsiți oile turmei.

32. Iar după ce voiū învia, voiū merge mai înainte de voi în Galileea.

33. Și răspundînd Petru, a ȑis lui, De și toți se vor sminti intru tine, iar eu nicî odată nu mă voiū sminti.

34. ȑis-a Iisus lui, Amin ȑic ție, Că intr'această noapte, mai înainte de a cînta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine.

35. ȑis-a Petru lui, De mi s'ar întempla și a muri împreună cu tine, nu mă voiū lepăda de tine.

Așijderea încă și toți ucenicii aū ȑis.

36. ¶ Atunci a venit împreună cu dînsii Iisus în satul ce se numește Ghetsimani, și a ȑis ucenicilor, Sedeți aici, pînă voiū merge să mă rog acolo.

37. Și luînd pre Petru și pre cei doi fii ai lui Zevedei, a început a se întrista și a se mîhni.

38. Atunci a ȑis lor Iisus, Întristat este sufletul meu pînă la moarte: rămâneți aici, și priveghiați împreună cu mine.

39. Și mergînd puțin mai înainte, a cădît pre fața sa, rugîndu-se, și ȑicînd, Părintele meu, de este cu putință, trecă de la mine paharul acesta: însă nu precum voesc eu, ci precum tu.

40. Și a venit, cătră ucenici, și l'a aflat pre dînsii dormind, și a ȑis lui Petru, Așa, n'ai putut un ceas a priveghia împreună cu mine?

41. Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită: că duhul este osîrduitor, iar trupul neputincios.

42. Iarăși a doa oară mergînd, s'a rugat, ȑicînd, Părintele meu, de nu poate trece acest pahar de la mine, ca să nu l'beaū pre el, fie voacă ta.

43. Și venind l'a aflat pre dînsii iarăși dormind, că erau ochii lor îngreuiati.

44. Și lăsîndu l' pre ei, mergînd iarăși, s'a rugat a treia oară, același cuvînt ȑicînd.

45. Atunci a venit la ucenici săi, și le a ȑis lor, Dormiți de

MATTEI, XXVI.

acum, și vă odihniți: iată, s'a apropiat ceasul, și Fiul omului se va da în mâinele păcătoșilor.

46. Sculați-vă, să mergem: iată, s'a apropiat cela ce m'a vîndut.

47. ¶ Și încă el grăind, iată, Iuda, unul din cei doi-spre-zece, a venit, și împreună cu el norod mult cu sabii și cu fuști, trimiși de arhiereii și de bătrânii norodului.

48. Iar cela ce'l vînduse pre el, le a dat lor semn, dicînd, Pre care voi săruta, acela este: prindeți'l pre el.

49. Și îndatăși apropiindu-se de Iisus, a zis, Bucură-te, învățătorule; și 'l a sărutat pre el.

50. Iar Iisus a zis lui, Prietene, pentru ce ai venit? Atunci apropiindu-se el, a pus mâinele pre Iisus, și 'l a prins pre el.

51. Și iată, unul din cei ce erau cu Iisus, întîndîndu'și mâina, 'și a scos sabia sa, și lovind pre sluga arhiereului, 'l a tăiat urechilea lui.

52. Atunci a zis Iisus lui, Intoarce sabia ta în locul ei: că toți cei ce scot sabie, de sabie vor muri.

53. Aă ți se pare că nu pot a ruga acum pre Tatăl meu, și să'mi pue mie înainte mai mult de cît două-spre-zece legheoane de ingeri?

54. Dar cum se vor umplea scripturele care dic, că așa se cade să fie?

55. Intr'același ceas a zis Iisus noroadelor, Ca la un tâlhar ați oșit cu săbii și cu fuști să mă prindeți pre mine? în toate di-

lele la voi ședeam învățînd în biserică, și nu m'ați prins pre mine.

56. Însă acestea toate s'a făcut, ca să se îplinească scripturele proorociilor. Atunci ucenicii toți lăsându'l pre el, a fugit.

57. ¶ Iar ei prindînd pre Iisus 'l a dus la Caiafa arhiereul, unde cărturarilor și bătrânii erau adunați.

58. Iar Petru mergea după el de departe până la curtea arhiereului, și intrînd în lăuntru, ședea cu slugile, să vadă sfîrșitul.

59. Iar arhiereii, și bătrânii, și tot sfatul, căutaă mărturie mincinoasă asupra lui Iisus, ca să'l omoare pre el;

60. Și n'aă aflat: și mulți marturi mincinoși venind de față, n'aă aflat. Iar mai pre urmă venind doi marturi mincinoși,

61. Aă zis, Acesta a zis, Pot să stric biserica lui Dumnezeu, și în trei zile s'o zidesc pre dînsa.

62. Și sculându-se arhiereul, a zis lui, Nimica nu răspunzi? ce este aceea ce mărturisesc aceștia asupra ta?

63. Iar Iisus tăcea. Și răspunzînd arhiereul a zis lui, Jură-te pre Dumnezeul cel viu, ca să spuî noă, de ești tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.

64. Zis-a Iisus lui, 'Tu ai zis: însă dic voă, De acum veți vedea pre Fiul omului ședînd d'a dreapta puterii, și venind pre norii cerului.

65. Atunci arhiereul 'și a rupt hainele sale dicînd, A hulit;

ce ne mai trebuiesc alți marturi? iată, acum ați audat hula lui.

66. Ce vi se pare voă? Iar el răspundând, auzi, Vinovat este morțel.

67. Atunci auzi sculptat în obrazul lui, și cu pumnii l'au bătut; iar alții l'au palmuit.

68. Dicând, Proorocește noă, Hristoase, Cine este cel ce te a lovit?

69. || Iar Petru ședea afară în curte: și a venit la el o slujnică, dicând, Si tu erai cu Iisus Galileanul.

70. Iar el s'a lepădat înaintea tuturor, dicând, Nu știu ce dici.

71. Și eșind el la poartă, l'a vădut pre el alta, și a dici celor de acolo, Si acesta era cu Iisus Nazarineanul.

72. Si iarăși s'a lepădat cu jurământ, Nu știu pre omul acesta.

73. Iar preste puțin apropiindu-se cei ce stău acolo, auzi dici lui Petru, Adevărat și tu dintr'înșii ești; că și graiul tău arătat te face pre tine.

74. Atunci a început a se blăstema și a se jura, Nu știu pre omul acesta. Și îndatăși cocoșul a cântat.

75. Și și-a adus aminte Petru de cuvântul lui Iisus, ce l'adisese lui, Mai înainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine. Și eșind afară, a plâns cu amar.

CAPITOLUL XXVII.

Iar dacă s'a făcut dîoă, sfat auzi făcut totți arhierii și bătrânii

norodului asupra lui Iisus ca să l'omoare pre el:

2. Și legându'l pre dînsul, l'au dus și l'au dat domnului Pilat din Pont.

3. || Atunci vîdînd Iuda, cel ce l'a vîndut pre el, oă s'a judecat spre moarte, căindu-se, a întors cei trei-deci de arginți arhierilor și bătrânilor,

4. Dicând, Greșit-am de am vîndut sînge nevinovat. Iar el auzi dici, Ce este noă? tu vei vedea.

5. Și aruncînd arginții în biserică, s'a dus de acolo, și mergînd s'a spînzurat.

6. Iar arhierii luînd arginții, auzi dici, Nu se cuvine a pune pre aceștia în corvana, de vreme ce preț de sînge este.

7. Și sfat făcînd, auzi cumpărat cu ei țarina olarului, pentru îngroparea străinilor.

8. Pentru aceea s'a numit țarina aceea, Țarina sîngelui, până în dîoă de astăzi.

9. Atunci s'a împlinit ceea ce s'a dici prin proorocul Ieremia, ce dice, Și auzi luat trei-deci de arginți, prețul celui prețuit, care, s'a prețuit de sinul lui Israil;

10. Și l'au dat pre el pre țarina olarului, precum m'a spus mie Domnul.

11. Iar Iisus sta înaintea dregătorului: și l'a întrebat pre el dregătorul, dicînd, Tu ești Împăratul Iudeilor? Iar Iisus a dici lui, Tu dici.

12. Și cînd grăiau asupra lui arhierii și bătrânii, nimie nu răspundea.

13. Atunci a dici Pilat lui, Auzi

nu auîi câte mărturisesc asupra ta?

14. Şi nu l'a răspuns lui la nici un cuvânt; cât se mira dregătorul foarte.

15. Iar la asemenea praznic avea obiceiul dregătorul să slobodească norodului un vinovat, pre care vroia el.

16. Şi avea atunci un vinovat vestit, ce se numia Varavva.

17. Deci adunându-se ei, a dis lor Pilat, Pre care voiţi să vă slobodească voă? pre Varavva, sau pre Iisus ce se dice Hristos?

18. Că ştia că pentru pizmă l'a dat pre el.

19. Şi şedând el pre scaun la judecată, a trimis la dânsul muierea lui, dicând, Nimic ţie şi dreptului acestuia: că multo am pătimit astăzi în vis pentru dânsul.

20. Iar arhiereii şi bătrânii au plecat pre noroadă ca să ceară pre Varavva, iar pre Iisus să l'piardă.

21. Şi răspundând dregătorul, a dis lor, Pre care voiţi dintr'amendoi să vă slobodească voă? Iar ei au dis, Pre Varavva.

22. Dis-a lor Pilat, Dar ce voiţi face lui Iisus, ce so dice Hristos? Dis-au lui toţi, Să se răstignească.

23. Iar dregătorul a dis, Dar ce rău a făcut? Iar ei mai virtos striga, dicând, Să se răstignească.

24. Şi Deci vedând Pilat că nimic nu foloseşte, ci mai multă găleavă so face, luând apă, şi a spălat mâinele înaintea noro-

dului, dicând, Nevinovat sunt de sângele dreptului acestuia: voi veţi vedea.

25. Şi răspundând tot norodul, a dis, Sângele lui fi asupra noastră, şi asupra feciorilor noştri.

26. Şi Atunci le a slobodit lor pre Varavva: iar pre Iisus bătându'l, l'a dat să se răstignească.

27. Atunci ostaşii dregătorului, ducând pre Iisus în divan, adunat-au la dânsul toată mulţimea ostaşilor.

28. Şi desbrăcându'l pre el, l'a îmbrăcat cu hlamidă roşie.

29. Şi împletind ounună de spin, au pus în capul lui, şi trestie în dreapta lui: şi înge-nunchind înaintea lui, îşi băteau joc de el, dicând, Bucură-te, Impăratul Iudeilor!

30. Şi scuipând asupra lui, au luat trestia, şi l'băteau pre el preste cap.

31. Şi dacă l'a batjocorit pre dânsul, au desbrăcat de pre el hlamida, şi l'a îmbrăcat în hainele sale, şi l'a dus pre dânsul să l'răstignească.

32. Iar esind afară, au aflat pre un om Chirinean, a nume Simon: pre acesta l'a silit să ducă crucea lui.

33. Şi venind la locul ce se numeşte Golgota, care se dice, locul căpăţinei,

34. Şi l'a dat lui să bee oţet amestecat cu fiere; şi gustând, nu vrea să bee.

35. Iar după ce l'a răstignit pre el, au împărţit hainele lui, aruncând sorţi; ca să se impli-

nească ceea ce s'a ȋis de proorocul, Impărtit-aŭ hainele mele loruși, și pentru cămașa mea aŭ aruncat sorți.

36. Și ședând, îl păziaŭ pre el acolo.

37. Și aŭ pus d'asupra capului lui vina lui scrisă, **ACESTA ESTE IISUS IMPĂRATUL IUDEILOR.**

38. Atunci aŭ răstignit împreună cu dânsul doi tâlhari, unul d'a dreapta, și altul d'a stânga.

39. Iar cei ce treceaŭ îl huliau pre dânsul, clătind cu capetele lor.

40. Și ȋicând, Tu cel ce strici biserica, și în trei ȋile o zidești, mântuește-te pre tine însuși. De ești Fiul lui Dumnezeu, pogoa-
ră-te de pre cruce.

41. Așijderea încă și arhieriei batjocorindu'1, împreună cu cărturarilor și cu bătrânii, ȋiceaŭ,

42. Pre alții a mântuit; iar pre sine nu poate să se mântuească. De este Impărat al lui Israil, pogoa-re-se acum de pre cruce, și vom crede într'însul.

43. Nădăjduia spre Dumnezeu; izbăvească'1 acum pre dânsul, de '1 voește pre el: că a ȋis, Fiul lui Dumnezeu sunt.

44. Asemenea și tâlharii, cei ce erau împreună cu el răstigniți, îl ocăriaŭ pre el.

45. Iar de la al șeptelea ceas întunerec s'a făcut preste tot pământul până la al noălea ceas.

46. Și în ceasul al noălea a strigat Iisus cu glas mare, ȋicând, «ILI, ILI, LAMA SAVAHTANI» ? a-

decă, Dumnezeu! meu, Dumnezeu! meu, căci m'ai lăsat?

47. Iar unul din cei ce staŭ acolo, aȋdind *aceasta*, ȋiceaŭ, Pre Ilie strigă acesta.

48. Și îndată alergând unul dintr'însii, și luând un burete, '1 a umplut de oțet, și puindu'1 într'o trestie, '1 a adăpat pre el.

49. Iar cel-l-alti ȋiceaŭ, Lasă, să vedem aŭ veni-va Ilie să'l mântuească pre el.

50. Iar Iisus iarăși strigând cu glas mare, și a dat duhul.

51. Și iată, catapeteazma bisericei s'a rupt în două, de sus până jos; și pământul s'a cutremurat, și pietrele s'aŭ despicat;

52. Și morminturile s'aŭ deschis; și multe trupuri ale sfinților ce adormiseră s'aŭ sculat.

53. Și eșind din morminturi după învierea lui, aŭ venit în sfînta cetate, și s'aŭ arătat multora.

54. Iar sutașul și cei ce erau împreună cu el păzind pre Iisus, văȋdând cutremurul, și cele ce s'aŭ făcut, s'aŭ înfricoșat foarte, ȋicând, Adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta.

55. Și erau acolo și femei multe de departe privind, care merseseră după Iisus din Galileea, slujind lui:

56. Intre care era Maria Magdalina, și Maria muma lui Iacov, și a lui Iosie, și muma fiilor lui Zevedei.

57. Iar făcându-se sară, a venit un om bogat din Arimatea, numele lui Iosif, care și el fusese ucenic al lui Iisus.

58. Acesta venind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul.

59. Și luând Iosif trupul, l'a înfășurat în giulgiu, curat,

60. Și l'a pus pre el într'un mormint nou al său, pre care îl săpase în piatră: și prăvălind o piatră mare pre ușa mormintului, s'a dus.

61. Și era acolo Maria Magdalena, și cea-l-altă Marie, ședând în preajma mormintului.

62. ¶ Iar a doua zi, care este după vineri, s'aun adunat arhierii și Fariseii la Pilat,

63. Dicând, Doamne, adușune-am aminte că înșelătorul acela a zis, încă fiind viu, După trei zile mă voi scula.

64. Deci poruncește să se întărească mormintul până a treia zi, ca nu cumva venind ucenicii lui noaptea, să'l fure pre el, și să dică norodului, S'a sculat din morți: și va fi rătăcirea cea de apoi mai rea de cât cea d'înteu.

65. Zis-a lor Pilat, Aveți custodie: mergeți de întăriți cum știți.

66. Iar ei mergând au întărit mormintul, pecetluind piatra, și puind custodie.

CAPITOLUL XXVIII.

Iar în sara Sâmbătei, care lumina spre *dioa* cea d'înteu a săptămânei, a venit Maria Magdalena și cea-l-altă Marie să vadă mormintul.

2. Și iată, cutremur mare s'a făcut: că ingerul Domnului po-

gorindu-se din cer, și venind, a prăvălit piatra de pre ușa, și ședea d'asupra ei.

3. Și era vederea lui ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada.

4. Și de frica lui s'aun cutremurat păzitorii, și s'aun făcut ca niște morți.

5. Iar ingerul răspundând, a zis muierilor, Nu vă temeți voi: că știu că pre Iisus cel răstignit căutați.

6. Nu este aici: că s'a sculat, precum a zis. Veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul.

7. Și degrab mergând, spuneți ucenicilor lui, că s'a sculat din morți; și iată, va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo veți vedea pre dânsul: iată, am spus voă.

8. Și eșind degrab de la mormint cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestească ucenicilor lui.

9. ¶ Și când mergeau ele să spuie ucenicilor lui, iată, Iisus le a întâmpinat pre dânsule, dicând, Bucurați-vă. Iar ele apropiindu-se au cuprins picioarele lui, și s'aun închinat lui.

10. Atunci a zis lor Iisus, Nu vă temeți; mergeți și vestiți fraților mei, ca să meargă în Galileea, și acolo mă vor vedea.

11. ¶ Iar mergând ele, iată, unul din custodie, venind în cetate, au vestit arhierilor toate cele ce s'aun făcut.

12. Și adunându-se împreună cu bătrânii, și sfat făcând, arginți mulți au dat ostașilor.

13. Dicând, Diceți, Ucenicilor lui noaptea venind 'l' au furat pre el, dormind noi.

14. Și de se va auzi aceasta la dregătorul, noi il vom potoli pre el, și pre voi fără de grijă vă vom face.

15. Iar ei luând arginții, au făcut cum 'l' au învățat: și s'a vestit cuvântul acesta întru Iudei până astăzi.

16. Iar cei un-spre-dece ucenici au mers în Galileea, în muntele unde le a poruncit lor Iisus.

17. Și vedându'l pre el, s'au

închinat lui: iar unii s'au îndoit.

18. Și apropiindu-se Iisus le a grăit lor, dicând, Datu-mi-s'a toată puterea în cer și pre pământ.

19. ¶ Drept aceea mergând învățați toate neamurile, botezându'l pre ei în numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfântului Duh:

20. Învățându'l pre dânsii să păzească toate câte am poruncit voă: și iată, eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin.

SFÎNTA EVANGHELIE

CEA DE LA MARCO.

CAPITOLUL I.

Inceperea evangheliei a lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu;

2. Precum s'a scris în prooroci, Iată, eu trimet pre îngerul meu înaintea feței tale, care va găti calca ta înaintea ta.

3. Glasul celui ce strigă în pustie, Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.

4. Era Ioan botezând în pustie, și propoveduind botezul pocăinței întru ertarea păcatelor.

5. Și mergeau la dânsul toată laturea Iudeei, și Ierusalimleanii, și se botezau toți în râul Iordanului de la dânsul, mărturisindu'si păcatele lor.

6. Și era Ioan îmbrăcat cu peri de cămilă, și cu brâu de curea împrejurul mijlocului lui; și mânca acride și miere sălbatecă;

7. Și propoveduia, dicând, Vine după mine cel mai tare de cât mine, căruia nu sunt vrednic, plecându-mă, să'l desleg cureaoa încălțămintelor lui.

8. Eu adecă v'am botezat pre voi cu apă: iar acela vă va boteza pre voi cu Duhul Sfânt.

9. Și a fost în zilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a botezat de la Ioan în Iordan.

10. Și îndată eșind din apă, a văzut cerurile deschise, și Duhul

ca un porumb pogorîndu-se preste dînsul.

11. Și glas a fost din ceruri, *dicînd*, Tu ești Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit.

12. Și îndată 'l a scos pre dînsul duhul în pustie.

13. Și era acolo în pustie patru-deci de zile, ispitindu-se de Satana; și era cu fiarele; și îngerii slujiau lui.

14. Iar după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galileea, propovăduind evanghelia împărăției lui Dumnezeu.

15. Și dicînd, S'a împlinit vremea, și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu: pocăiți-vă, și credeți în evanghelie.

16. Și umblînd pre lingă marea Galileei, a vădut pre Simon și pre Andrei fratele lui aruncînd mreaja în mare: că erau pescari.

17. Și le a dis lor Iisus, Veniți după mine, și vă voi face pre voi a fi pescari de oameni.

18. Și ei îndatăși lăsându-și mrejele, au mers după dînsul.

19. Și de acolo mergînd mai înainte puțin, a vădut pre Iacov al lui, Zevedei, și pre Ioan fratele lui dregîndu-și și ei mrejele în corabie.

20. Și îndatăși 'l a chemat pre dînsii: și ei lăsînd pre tatăl lor Zevedei în corabie împreună cu năimiții, s'au dus după dînsul.

21. Și au intrat în Capernaum; și îndată sâmbăta intrînd în sinagogă, învăța.

22. Și se mira toți de învățătura lui: că era învățându-l pre

ei ca cela ce are putere, iar nu ca cărturarii.

23. Și era în sinagoga lor un om cu duh necurat; și a strigat,

24. Grăind, Lasă; ce este noă și ție Iisuse Nazarineanule? ai venit să ne pierzi pre noi? te știu pre tine cine ești, Sfîntul lui Dumnezeu.

25. Iar Iisus 'l a certat pre el, grăind, Taci, și ești dintr'însul.

26. Și 'l a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigînd cu glas mare, a eșit dintr'însul.

27. Și s'au spălmîntat toți, că se întrebau între sine, grăind, Ce este aceasta? și ce este această învățătură nouă? că cu stăpînire poruncește și duhurilor celor necurate, și 'l ascultă pre dînsul.

28. Și a eșit îndată vestea lui în toată laturea Galileei.

29. Și îndată eșind din sinagogă, au venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan.

30. Iar soacra lui Simon zăcea aprinsă de friguri, și îndată au spus lui pentru dînsa.

31. Și venind o a rîdicat pre ea, apucîndu-o de mîină; și o a lăsat pre dînsa frigurile îndată, și slujia lor.

32. Iar făcîndu-se sară, când apunea soarele, aduceau la dînsul pre toți bolnavii și îndrăciți.

33. Și toată cetatea era adunată la ușă.

34. Și a vindecat pre mulți cari pătimaș rău de multe feluri de boale, și mulți draci a gonit;

și nu lăsa să grăească dracii, că 'l știaă pre el.

35. Și a doa ăi foarte de noapte sculându-se a eșit, și s'a dus în loc pustiū, și acolo se ruga.

36. Și aū mers după el Simon și cei ce erau cu el.

37. Și găsindu'l pre dēnsul, 'i aū ăis lui, Toți te caută.

38. Și a grăit lor, Să mergem în orașele și în satele ce sunt mai aproape, ca să propoveduesc și acolo: că spre aceasta am venit.

39. Și propoveduia în adunările lor în toată Galileea, și dracii scotea.

40. Și a venit la dēnsul un lepros, rugându'l pre el, și închinându-l înaintea lui, și ăicēnd lui, De vei vrea, poți să mă curățești pre mine.

41. Iar lui Iisus făcēdu-i-se milă, a întins mâlna, și s'a atins de el, și 'i a ăis lui, Voesc; curățește-te.

42. Și ăicēnd el, îndată s'a depărtat de la dēnsul lepra, și s'a curățit.

43. Și rēstindu-se cătră dēnsul, numai de cât 'l a sloboăit pre el;

44. Și 'i a ăis lui, Veăi nimēru-l nimic să nu spu-l: ci mergi de te arată preotului, și du pentru curățenia ta cele ce a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

45. Iar el eșind, a început a propovedui multe, și a vesti cuvēntul, cât nu mai putea Iisus alegea să intre în cetate, ci era afară în locuri pustii, și veniaă la el de pretutindenia.

CAPITOLUL II.

Și a intrat iarăși în Capernaum, după câte-va ăile; și s'a audit că este în casă.

2. Și îndată s'aū adunat mulți, cât nu mai puteaū încăpea nici pre lingă ușă: și le grăia lor cuvēntul.

3. Și aū venit la el, aducēnd un slăbănog, care se purta de patru.

4. Și neputēnd el a se apropia de el pentru norod, aū descope-rit casa unde era: și spărgēnd, aū pogorit patul în care zăcea slăbănogul.

5. Iar Iisus vēdēnd credința lor, a ăis slăbănogului, Fiule, eartă-ți-se ție păcatele tale.

6. Și erau acolo unil din cărturari ședēnd, și cugetānd întru inimele lor,

7. Ce grăește acesta așa hule? cine poate erta păcatele fără numai unul Dumnezeu?

8. Și îndată cunoscēnd Iisus cu duhul său că așa cugetaū aceea întru sine, le a ăis lor, Ce ougetați acestea întru inimele voastre?

9. Ce este mai lesne a ăice slăbănogului, Eartă-ți-se ție păcatele; sau a ăice, Scoală, și 'ți rēdică patul tēu, și umblă?

10. Ci ca să știți că putere are Fiul omului pre pământ a erta păcatele, (a ăis slăbănogului,)

11. Ție ăic, Scoală, și îți rēdică patul tēu, și mergi la casa ta.

12. Și s'a sculat îndată, și rēdicādu'si patul, a eșit înaintea tuturor; cât se spălmāntaū toți,

și lăudaș pre Dumneșu, dîcînd, Nicî odată n'am vîdut așa.

13. Și a eșit iarășî la mare; și toată mulțimea venia la el, și 'l învăța pre dînsîl.

14. Și trecînd, a vîdut pre Levi al lui Alfeu ședînd la vamă, și 'l a dîs lui, Vino după mine. Și sculîndu-se a mers după dînsul.

15. Și a fost cînd a ședut Iisus în casa lui, mulți vameși și păcătoși ședeaș împreună cu Iisus și cu ucenicîl lui: că erau mulți, și mergeaș după el.

16. Iar cărturari și Farisei vîdîndu-l pre el că mîncă cu vameșî și cu păcătoșî, aș dîs ucenicilor lui, Ce este că cu vameșî și cu păcătoșî mîncă și bea?

17. Și așînd Iisus, a dîs lor, N'aș trebuință cei sănătoși de doftor, ci cei bolnavî: că n'am venit să chîem pre cei dreptî, ci pre cei păcătoși la pocîință.

18. Și erau ucenicîl lui Ioan și al Fariseilor postîndu-se: și aș venit și 'l aș dîs lui, Pentru ce ucenicîl lui Ioan și al Fariseilor postesc, iar ucenicîl tîl nu postesc?

19. Și a dîs lor Iisus, Aș doară pot fiî nunțel să postească, pînă cînd este mirele cu dînsîl? cîtă vreme aș pre mirele cu el, nu pot să postească.

20. Iar vor veni dîle, cînd se va lua de la dînsîl mirele, și atuncî vor posti într'acele dîle.

21. Și nimenea nu coase petec de pînză nouă la hîină veche: iar de nu îșî iea plînirea lui cel

noș de la cea veche, și mai rea spîrtură se face.

22. Și nimenea nu pune vin noș în foî vechî: iar de nu sparge vinul cel noș foî, și vinul se varsă, și foî pier: ci vinul noș în foî noi se cuvine să se pue.

23. Și a fost cînd mergea el sîmbăta prin sîmănăturî, și aș început ucenicîl lui a face cale smulgînd spîcele.

24. Iar Farisei aș dîs lui, Vedî, ce fac sîmbăta ce nu se cuvine?

25. Iar el a dîs lor, Aș nicî odată n'aș cetit ce a făcut David, cînd a avut lipsă, și a flămîndî, el și cei ce erau cu dînsul?

26. Cum a intrat în casa lui Dumneșu în vremea lui Avîtar arhiereului, și pîlnile punereî înaintea le a mîncat, care nu i se cădea să le mîncîce, fără numai preoților, și a dat și celor ce erau împreună cu el?

27. Și a dîs lor, Sîmbăta pentru om s'a făcut, iar nu omul pentru sîmbătă:

28. Drept aceea, Domn este Fiul omului și al sîmbătel.

CAPITOLUL III.

Și a intrat iarășî în sinagoga; și era acolo un om avînd mîlna uscată.

2. Și îl pîndiaș pre dînsul, de 'l va vindeca pre el sîmbăta; ca să 'l vinuească pre el.

3. Și a dîs omului celui ce a-vea mîlna uscată, Rîdică-te în mijloc.

4. Și a dîs lor, Se cuvine

sămbăta bine a face, sau rău a face? suflet a mântui, sau a pierde? Iar ei tăceau.

5. Și căutând spre ei cu mânie, intristându-se pentru împletirea inimii lor, a dis omului, întinde 'ți mânia ta. Și o a întins: și a venit mânia lui la starea cea d'întăi sănătoasă ca și cealaltă.

6. Și eșind Fariseii, îndată au făcut s'fat cu Irodianii împotriva lui, ca să 'l piardă pre dânsul.

7. Iar Iisus s'a dus cu ucenicii săi către mare: și după dânsul a mers mulțime multă din Galileea, și din Iudeea,

8. Și din Ierusalim, și din Iudumea, și din cea parte de Iordan; și din prejurul Tirului și al Sidonului, mulțime multă, auzind câte făcea, au venit către dânsul.

9. Și a dis ucenicilor săi, ca să stea corăblioara aproape de el, pentru norod, ca să nu 'l împresoare pre el.

10. Că pre mulți a vindecat; cât năvăliau spre el ca să se atingă de dânsul, câți aveau bătăi.

11. Și duhurile cele necurate, când îl vedeau pre el, cădeau înaintea lui, și striga, grăind, Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

12. Și mult îi certa pre dânsii ca să nu 'l facă arătat pre el.

13. Și s'a suit la munte, și a chemat pre cari a vrut el însuși: și au venit la dânsul.

14. Și a făcut doi-spre-dece, ca să fie cu el, și să 'l trimită pre dânsii să propoveduească,

15. Și să aibă putere a vindeca boalele, și a goni dracii.

16. Și a pus lui Simon numele Petru;

17. Și pre Iacov al lui Zevedei, și pre Ioan fratele lui Iacov; și le a pus lor numele Voanergheș, adică, Fiii tunetului:.

18. Și pre Andrei, și pre Filip, și pre Vartolomei, și pre Mattei, și pre Toma, și pre Iacov al lui Alfeu; și pre Taddai, și pre Simon Cananitul,

19. Și pre Iuda Iscarioteanul, care 'l a și vîndut pre el: și au venit în casă.

20. Și iarăși s'a adunat norodul, cât nu puteau ei nici pâine să mănânce.

21. Și auzind cei ce erau despre dânsul *aceasta*, au eșit să 'l prindă pre el: că grăiau, Nu-și esto în fire.

22. Și cărturarii cei ce se pogoriseră din Ierusalim diceau, Veelzevul are, și cu domnul dracilor scoate dracii.

23. Și chemându 'l pre dânsii, în pilde grăia lor, Cum poate Satana să scoată pre Satana?

24. Și dacă împărăția se va împărechia între sine, nu poate să stea împărăția aceea.

25. Și dacă casa se va împărechia între sine, nu poate să stea casa aceea.

26. Și dacă Satana s'a sculat însuși asupra sa, și s'a împărechiat, nu poate să stea, ci are sfârșit.

27. Nimeni nu poate să jăfuească vasele celui tare intrând în casa lui, de nu va lega întâi pre cel tare; și atunci va jăfui casa lui.

28. Amin grăesc voă, Toate păcatele se vor erta fiilor oamenilor, și hulele orî câte vor huli:

29. Iar cine va huli împotriva Sfîntului Duh n'are ertare în veac, el este vinovat judecăței de veci:

30. Pentru că dicea, Duh necurat are.

31. ¶ Decî a venit frații și muma lui, și stînd afară, a trimis la el, chiomându-l pre dînsul.

32. Și ședea norodul împrejurul lui, și a dis lui, Iată, muma ta și frații tîi afară te caută pre tine.

33. Și a răspuns lor, grăind, Cîine este muma mea și frații mei?

34. Și căutînd la cei ce ședea împrejurul lui, a dis, Iată muma mea, și frații mei!

35. Că orî-cine va face voia lui Dumnezeu, acela fratele meu, și sora mea, și muma mea este.

CAPITOLUL IV.

Și iarăși a început a învăța lingă mare: și s'a adunat la dînsul norod mult, cît a intrat el în corabie, și a ședut pre mare; și tot norodul sta pre uscat lingă mare.

2. Și l'î învăța pre dînsii în pilde mult, și grăia lor întru învățătura sa,

3. Ascultați; Iată, a eșit sămănătorul să samăne:

4. Și a fost cînd sămăna, unele a cădut lingă cale, și a venit păsările cerului și le a mîncat pre dînesele.

5. Iar altele a cădut pre pietriș, unde n'avea pămînt mult;

și îndatăși a resărit, pentru că n'avea pămînt adînc;

6. Decî resărind soarele s'a pălit; și pentru că n'avea rădăcină, s'a uscat.

7. Iar altele a cădut în spinî, și s'a înălțat spinii, și le a înecat, și n'a dat rod.

8. Iar altele a cădut în pămînt bun, și a dat roadă înălțându-se și crescînd; și a adus unele trei-deci, și altele șese-deci, iar altele o sută.

9. Și dicea lor, Cei ce are urechi de auzit, auză.

10. Iar cînd a fost singur, l'a întrebat pre el de pildă cei ce crau lingă el împreună cu cei doi-spre-dece.

11. Și le a dis lor, Voă s'a dat a ști tîna împărăției lui Dumnezeu: iar celor de afară toate în pilde sînt lor:

12. Ca privind să privească, și să nu vadă; și auzînd să auză, și să nu înțeleagă; ca nu cumva să se întorcă, și să se erte lor păcatele.

13. Și le a dis lor, Aș nu știți pilda aceasta? și cum veți înțelege toate pildele?

14. ¶ Sămănătorul samăna cuvîntul.

15. Și aceștia sînt cei de lingă cale, unde se samăna cuvîntul; și cînd // aud îndată vine Sătana, și iea cuvîntul care este sămănat întru inimile lor.

16. Și aceștia sînt așijderea cei ce se samăna pre pietriș; cari cînd aud cuvîntul, îndată cu bucurie îl primesc pre el:

17. Și n'a rădăcină întru sine-

și, ci sunt până la o vreme: după aceea, făcându-se necaz sau goană pentru cuvânt, îndată se smintesc.

18. Și aceștia sunt cei ce se samănă în spin; cari aud cuvântul,

19. Dar grijele veacului acestuia, și înșelăciunea bogăției, și pofta celor-l-alte intrând, înneacă cuvântul, și se face neroditor.

20. Și aceștia sunt cei sămănați în pământ bun; cari aud cuvântul, și 'l primesc, și aduc roadă, unul trei-deci, iar altul șese-deci, iar altul o sută.

21. ¶ Și dicea lor, Ați doară făcliea vine ca să se pue sub obroc, sau sub pat? ați nu ca să se pue în sfeșnic?

22. Că nu este ceva tălănit, care să nu se vădească; nici a fost ascuns, ca să nu vie întru arătare.

23. De are cinava urechi de aud, audă.

24. Și dicea lor, Vedeți ce auziți: cu ce măsură măsurați, se va măsura voă; și se va adăoga voă celor ce auziți.

25. Că cel ce are, i se va da lui: iar cel ce n'are, și ce are i se va lua de la dânsul.

26. ¶ Și dicea, Așa este și împărăția lui Dumnezeu, în ce chip este dacă aruncă omul sămânța în pământ;

27. Și doarme, și se scoală noaptea și ziua, și sămânța resare și crește cum nu știe el.

28. Că pământul din sine rodește; întâi iarbă, apoi spic, după aceea deplin grâu în spic.

29. Iar când se coace rodul, îndată trimete secerea, că a sosit secerișul.

30. ¶ Și dicea, Cu voi vom asemana împărăția lui Dumnezeu? sau cu ce pildă vom potrivi pre ea?

31. Este ca grăunțul de muștar, care când se samănă în pământ, este mai mic de cât toate sămințele pământului:

32. Și după ce se samănă, crește, și se face mai mare de cât toate buruenele, și face ramuri mari; cât sub umbra lui pot să lăcuiască pasările cerului.

33. Și cu pilde ca acestea multe grăia lor cuvântul, precum putea a auzi.

34. Iar fără de pilde nu grăia lor: deosebi ucenicilor săi, le deslega toate.

35. Și a dis lor, în ziua aceea, făcându-se sară, Să trecem de ceea parte.

36. Și lăsând norodul 'l au luat pre dânsul așa precum era în corabie. Și erau și alte corăbii cu dânsul.

37. Și s'a făcut vifor mare de vânt, iar valurile intrau în corabie, cât mai se umplea ea.

38. Și el era la cârmă, dormind pre căpătâi; și 'l au deșteptat pre el, și 'l au dis lui, Învățătorule, ați nu 'ți este grijă că perim?

39. Și sculându-se a certat vântul, și a dis mării, Tac, încează. Și a stătat vântul, și s'a făcut liniște mare.

40. Și a dis lor, Ce sunteți așa fricoși? cum n'aveți credință?

41. Și s'aŭ înfricoșat cu frică mare, și grăiaŭ unul cătră altul, Oare cine este acesta; că și vântul și marea îl ascultă pre el?

CAPITOLUL V.

Si aŭ venit de ceea parte de mare, în laturea Gadarenilor.

2. Și eșind el din corabie, îndată 'l a întâmpinat pre el un om din morminturi cu duh necurat,

3. Care avea locuința în morminturi; și nici cu lanțuri de fer nimeni nu putea să 'l lege pre el:

4. Pentru că de multe ori fiind legat cu obezi și cu lanțuri de fer, se rupeaŭ de el lanțurile, și obezile se sfărâmaŭ; și nimeni nu putea să 'l domolească pre dânsul.

5. Și pururca, noaptea și ziua, era prin munți și prin morminturi, strigând, și tăindu-se de pietre.

6. Iar vedând pre Iisus de departe, a alergat și s'a închinat lui,

7. Și strigând cu glas mare, a zis, Ce este mie și ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui Preaînalt? juru-te pre tine cu Dumnezeu, să nu mă muncești pre mine.

8. Că grăia lui, Ești duh necurat din om.

9. Și 'l a întrebat pre el, Cum îți este numele? Și a răspuns, grăind, Legheon imi este numele: că mulți suntem.

10. Și îl ruga pre el mult ca

să nu 'l trimită pre dânsul afară din laturea aceea.

11. Și era acolo lângă munte, o turmă mare de porci păscându-se.

12. Și 'l aŭ rugat pre dânsul toți dracii, zicând, Trimite-ne pre noi în porci, să intrăm într'înșii.

13. Și 'l a slobodit pre ei Iisus îndatăși. Și eșind duhurile cele necurate, aŭ intrat în porci: și s'a pornit turma de pre țermuri în mare, (și erau ca la două mii;) și s'aŭ innecat în mare.

14. Iar cei ce pășteaŭ porcii aŭ fugit, și aŭ vestit în cetate, și în sate. Și aŭ eșit să vadă ce este ceea ce s'a făcut.

15. Și aŭ venit cătră Iisus, și aŭ vedut pre cel ce fusese îndrăcit, și avusese legheonul, ședând, și îmbrăcat, și întreg la minte, și s'aŭ spălmântat.

16. Și povestiaŭ lor cel ce veduseră ce s'a făcut celui îndrăcit, și celor pentru porci.

17. Și aŭ început a 'l ruga pre dânsul ca să easă din hotarele lor.

18. Și intrând el în corabie, îl ruga pre el acela ce fusese îndrăcit ca să fie cu dânsul.

19. Iar Iisus nu 'l a lăsat pre el, ci 'l a zis lui, Mergi în casa ta cătră ai tăi, și vestește lor câte 'ți a făcut ție Domnul, și te a miluit.

20. Și s'a dus, și a început a propovedui în Decapoli câte a făcut Iisus lui; și toți se minunaŭ.

21. Și trecând Iisus în corabie iarăși de ceea parte, s'a adunat

norod mult la el: și era lângă mare.

22. Și iată, a venit unul din mai marii sinagogei, cu numele Iair; și vădându-l pe dânsul, a căzut la picioarele lui,

23. Și l ruga pe dânsul mult, dicând, Fiica mea spre sfârșit este: vino, de ți pune mâinele pe dânsa, ca să se mântuească; și să trăească.

24. Și a mers Iisus cu dânsul; și după dânsul a mers norod mult, și l impresura pe el.

25. Și o muiere oare-care, fiind întru curgera sângelui de douăspre-dece ani,

26. Și multe pătimind de la mulți doctori, și cheltuindu-și toate cele ce avusese, și nimic folosindu-se, ci mai virtos spre mai rău venind,

27. Auzind pentru Iisus, venind între norod din apoi, s'a atins de haina lui.

28. Că dicea, Macar de hainele lui de mă voi atinge, mă voi mântui.

29. Și îndată a sccat isvorul sângelui ei; și a simțit cu trupul că s'a vindecat de boală.

30. Și îndatăși Iisus cunoscând întru sine-și puterea ce a eșit dintru el, întorcându-se către norod, a zis, Cine s'a atins de hainele mele?

31. Și auzi zis lui ucenicii lui, Vezi norodul înbulzindu-te, și diol, Cine s'a atins de mine?

32. Și căuta împrejur să vadă pre ceea ce a făcut aceasta.

33. Iar muierea înfricoșându-

se și tremurând, știind ce s'a făcut ei, a venit și a căzut înaintea lui, și l a spus lui tot adevărul.

34. Iar el a zis ei, Fiică, credința ta te a mântuit; mergi în pace, și fi sănătoasă de boala ta.

35. Încă grăind el, auzi venit unul de la mai marele sinagogei, dicând, Fiica ta a murit: ce mai superi pre învățătorul?

36. Iar Iisus îndată ce a auzit cuvântul ce s'a grăit, a zis mai marelui sinagogei, Nu te teme, crede numai.

37. Și n'a lăsat pre nici unul să meargă după dânsul, fără numai pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui Iacov.

38. Și a venit în casa mai marelui sinagogei, și a vădit turburare, plângând aceia și tânguindu-se mult.

39. Și intrând, a zis lor, Ce vă turburați și plângeți? fecioara n'a murit, ci doarme.

40. Și și ridcău de dânsul. Iar el scoțând afară pre toți, a luat pre tatăl fecioarei și pre muma ei, și pre cei ce erau cu el, și a intrat unde era fecioara zăcând.

41. Și apucând pre fecioară de mână, l a zis ei, TALITA CUMI; ce se tilcuește, Fecioară, ție dic, scoală-te.

42. Și îndatăși s'a sculat fecioara, și umbla; că era de douăspre-dece ani. Și s'au spălmântat cu spălmă mare.

43. Și le a poruncit lor mult ca nimeni să nu știe aceasta; și a zis să l dea ei să mănânce.

CAPITOLUL VI.

Și a eșit de acolo, și a venit la patria sa; și după dânsul au mers ucenicii lui.

2. Și fiind sâmbătă, a început a învăța în sinagogă: și mulți auzindu'și se mira, zicând, De unde îți sunt acestuia acestea? și ce este înțelepciunea ce i s'a dat lui, că și puteri ca acestea prin mâinile lui se fac?

3. Așa nu este acesta teslarul, feciorul Mariei, și fratele lui Iacov, și al lui Iosie, și al lui Iuda, și al lui Simon? și așa nu sunt surorile lui aici la noi? Și se smintiau întru el.

4. Și zicea lor Iisus, Nu este prooroc necinstit, fără numai în patria sa, și între rudeni, și în casa sa.

5. Și nu putea acolo nici o putere să facă, fără numai preste puțin bolnavi puindu'și mâinile, și a vindecat pre ei.

6. Și se mira pentru necredința lor. Și umbla în satele cele de prin prejur, învățând.

7. Și a chemat pre cei doispre-dece, și a început a-i trimite pre dânsii câte doi câte doi; și le a dat lor putere asupra durerilor celor necurate;

8. Și le a poruncit lor să nu lea nimic pre cale, fără numai toiag; nici traistă, nici pâine, nici bani la briu:

9. Ci numai să fie încălțați cu sandali; și să nu se îmbrace cu două halne.

10. Și grăia lor, Ori unde veți

intra în casă, acolo petreceți până ce veți eși de acolo.

11. Și ori câți nu vă vor primi pre voi, nici vor asculta pre voi, eșind de acolo, scuturați praful cel de sub picioarele voastre întru mărturie lor. Amin grăesc voă, Mai ușor va fi Sodomului și Gomorului în ziua judecăței, de cât cetății aceleia.

12. Și eșind ei propoveduia, ca să se pocăiască.

13. Și draci mulți scoteau, și ungeau cu unt-de-lemn pre mulți bolnavi, și-i tămăduiau.

14. Și a auzit despre dânsul împăratul Irod; (căci arătat se făcuse numele lui:) și zicea, Că Ioan Botezătorul s'a sculat din morți, și pentru aceasta lucrează puterile întru el.

15. Alții ziceau, Că Ilie este. Iar alții ziceau, Că prooroc este, sau că unul din prooroci.

16. Și auzind Irod, a zis, Acesta este Ioan pre care eu l'am tăiat; el s'a sculat din morți.

17. Că Irod acesta trimetând a prins pre Ioan, și l'a legat pre el în temniță, pentru Irodiada, muierea lui Filip fratele său; căci o luase pre dânsa muiere.

18. Că zicea Ioan lui Irod, Nu ți se cuvine să ai muierea fratelui tău.

19. Iar Irodiada pizmuia lui, și vrea să l'omoare; și nu putea:

20. Că Irod se temea de Ioan știindu-l pre dânsul om drept și sfânt, și îl socotea pre el; și ascultându-l pre dânsul, multe fă-

cea, și cu dragoste îl asculta pre el.

21. Și întâmplându-se o zi cu bun prilej, când Irod făcea ospetul nașterii sale boerilor săi, și căpitanilor, și celor mai mari ai Galileei;

22. Și intrând fata Irodiiadei, și jucând, și plăcând lui Irod și celor ce ședeaă ou dânsul, a dis împăratul fetei, Cere de la mine ori ce vei vrea, și voi da ție.

23. Și s'a jurat el, Ori ce vei cere de la mine voi da ție, până la jumătate de împărăție mea.

24. Iar ea eșind, a dis maicei sale, Ce voi cere? Iar aceea a dis, Capul lui Ioan Botezătorului.

25. Și intrând îndată cu singuință la împăratul, a cerut, dicend, Voi da ca să 'mi dai mie acum în tîpsie capul lui Ioan Botezătorului.

26. Și împăratul foarte s'a întristat; dar pentru jurământul, și pentru cei ce ședeaă împreună cu dânsul, n'a vrut să 'l lepede cererea.

27. Și îndată trimetend împăratul speculator, a poruncit să aducă capul lui; iar el mergend 'l a tăiat capul lui în temniță,

28. Și 'l a adus în tîpsie, și 'l a dat pre el fetei: și fata 'l a dat maicei sale.

29. Și auzind ucenicii lui, au venit și au redicat trupul lui cel cădut, și 'l au pus în mormint.

30. Și s'au adunat apostolii la Iisus, și 'l au vestit lui toate câte au făcut și câte au învățat.

31. Și le a dis lor, Veniți voi înși-vă deosebi în loc pustiū, și vă odihniți puțin: că erau mulți cari veniaă și se duceaă, și n'aveaă vreme nici să mănânce.

32. Și s'au dus în loc pustiū singuri cu corăbia.

33. Și 'l au vedut pre dânsii noroadele mergend, și 'l au cunoscut pre el mulți, și pedestri din toate cetățile alergaă acolo, și mai înainte de cât ei au venit, și s'au adunat la dânsul.

34. Și eșind Iisus, a vedut norod mult, și i s'a făcut milă de el, pentru că erau ca oile ce n'au păstor: și a început a 'l învăța pre dânsii multe.

35. Și iată vreme multă fiind, s'au apropiat la dânsul ucenicii lui, și au dis, Locul este pustiū, și iată vreme a trecut multă:

36. Slobodește 'l pre dânsii, ca mergend în orașele cele din prejur și în sate, să 'și cumpere loru-și pâini: că n'au ce să mănânce.

37. Iar el răspundend a dis lor, Dați-le voi lor să mănânce. Și au dis ei lui, Mergend poate să cumpărăm pâini de două sute de dinari, și să le dăm lor să mănânce?

38. Iar el a dis ior, Câte pâini aveți? mergeți și vedeți. Și după ce au vedut, au dis, Cinci, și doi pești.

39. Și a poruncit lor să 'l pue pre toți mese mese pre iarbă verde.

40. Și au ședut cete, cete, câte o sută și câte cinci-deci.

41. Și luând cele cinci pâini și cei doi pești, căutând la cer, a blagoslovit, și a frânt pâinile, și le a dat ucenicilor săi ca să le pue înaintea lor; și pre cei doi pești 'i a împărțit la toți.

42. Și au mâncat toți, și s'au săturat.

43. Și au luat două-spre-dece coșuri pline de sfărâmături, și din pești.

44. Și erau cei ce mâncaseră pâinile ca la cinci mii de bărbați.

45. Și îndată a silit pre ucenicii săi să intre în corabie, și să meargă mai înainte de ceea parte la Vitsaida, până ce va slobođi el norodul.

46. Și după ce 'i a slobođit pre el, s'a dus în munte să se roage.

47. Și făcându-se sară, era corabia în mijlocul mării, și el singur pre uscat.

48. Și 'i a vădut pre dēnsii că se ohinuesc vislind; că era vântul improtiva lor; iar întru a patra strajă a nopței a venit la dēnsii, umblând pre mare, și vrea să treacă pre lângă ei.

49. Iar ei vădēndu'l pre dēnsul umblând pre mare, li s'a părut că este nălucă, și au strigat.

50. Că toți 'l au vădut pre el, și s'au turburat. Și el îndatăși a grăit cu dēnsii, și le a ăis lor, Iudrăzniți: eū sūnt; nu vē temeți.

51. Și s'a suit la dēnsii în corabie; și a încetat vântul: și ei foarte preste măsură se spălmăntau întru sine, și se minunaū.

52. Că n'au priceput ceea ce se făcuse cu pâinile, căci era inima lor împietrită.

53. Și trecēnd, au venit în pământul Ghenisaretului, și au stătat la liman.

54. Și eșind ei din corabie, îndată 'l au cunoscut pre el.

55. Și încungiurând toată ălătura aceea, au început pre paturi a aduce bolnavii, unde audeau că este el acolo.

56. Și ori unde intra, în sate, sau în cetăți, sau în orașe, puneau la ulițe pre cei bolnavi, și 'l rugau pre el ca măcar de poalele veșmintelor lui să se atingă: și câți se atingeau de el se mântuiaū.

CAPITOLUL VII.

Si s'au adunat la dēnsul Farisei, și uni din cărturari, cari veniseră din Ierusalim.

2. Și vădēnd pre oare-cari din ucenicii lui cu mâinele necurate, adecă nespălate, mâncând pâine, 'l au prihănit.

3. Că Fariseii și toți Iudeii, de nu'si vor spăla mâinele până în cot, nu mănâncă, ținând așezământul bătrânilor.

4. Și dacă vin din țirg, de nu se vor spăla, nu mănâncă. Și altele multe sūnt, care au luat a le ținea, precum spălarea paharelor, și a urcioarelor, și a căldărilor, și a paturilor.

5. După aceea 'l au întrebat pre el Fariseii și cărturarii, Pentru ce ucenicii tăi nu umblă după așezământul bătrânilor, ci

cu mâlnele nespălate mănâncă pâine?

6. Iar el răspundând, 'a dis lor, Bine a proorocit Isaia pentru voi fățarnicilor, precum este scris, Norodul acesta cu buzelo mă cinsteste, iar inima lor departe stă de la mine.

7. Și în zadar mă cinstesc, învățând învățătură *care sunt* porunci omenești.

8. Că lăsând porunca lui Dumnezeu, țineți așezământul oamenilor, spălarea urcioarelor, și a paharelor: și alte asemenea ca acestea multe faceți.

9. Și dicea lor, Bine lepădați porunca lui Dumnezeu, ca să păziți așezământul vostru.

10. Că Moisi a dis, Cinsteste pre tatăl tău și pre muma ta; și, Cea ce va grăi de rău pre tatăl său sau pre muma sa, cu moarte să moară.

11. Iar voi diceți, De va dice omul tatănesău său mînesa, Corban, adică, dară este aceea cu care te ai fi folosit de la mine;

12. Și nu'l mai lăsați pre dînsul să mai facă ceva tatănesău său mînesa;

13. Călcând cuvîntul lui Dumnezeu pentru așezământul vostru, care 'l ați dat: și asemenea ca acestea multe faceți.

14. ¶ Și chiemînd la *sine* pre tot norodul, 'a dis lor, Ascultați-mă pre mine toți, și înțelegeți:

15. Nimic nu este din afară de om, ce intră într'însul, care poate să'l spurce pre el: ci cele ce es dintr'însul, acelea sînt care spurcă pre om.

16. Do are cineva urechi de audit, audă.

17. Și după ce a intrat în casă de la norod, 'l au întrebat pre el ucenicii lui pentru pildă.

18. Și le 'a dis lor, Au și voi sînteți așa neînțelegători? Au nu vă pricepeți, că tot ce intră în om din afară, nu poate să 'l spurce;

19. Că nu intră în inima lui, ci în pîntece, și ese pe afedron, curățind toate bucatele?.

20. Și dicea, Ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om.

21. Că din lăuntru din inima oamenilor, es gândurile cele rele, preacurviile, curviile, uciderile,

22. Furtisagurile, lăcomiile, viclăugurile, înșălăciunile, faptele de rușine, ochiul viclean, hula, trufiea, nebuniea:

23. Toate relele acestea es din lăuntru, și spurcă pre om.

24. ¶ Și sculându-se de acolo, s'a dus în hotarele Tirului și ale Sidonului, și intrînd în casă, vrea să nu stie nimeni *de el*; și n'a putut să se tălănuască.

25. Că audînd o muiere pentru dînsul, a cărei fiică avea duh necurat, venind a cădut la picioarele lui:

26. Și era muierea Elină, de neam din Finichia Siriei; și'l ruga pre el ca să gonească dracul din fiica ei.

27. Iar Iisus a dis ei, Lasă să se sature întîi fiul; că nu este bine a lua pâinea fiilor, și a o arunca câinilor.

28. Iar ea răspundând, 'a dis lui, Adevărat, Doamne: că și câinii

multă masă mănâncă din sfărâ-
măturile fiilor.

29. Și a dispus ei, Pentru acest
cuvânt mergi; a ieșit draoul din
flica ta.

30. Și mergând la casa sa,
a aflat pre draoul ieșit, și pre fiică
zăcând în pat.

31. ¶ Și iarăși ieșind din hota-
rele Tirului și ale Sidonului, a
venit la marea Galileei, în mij-
locul hotarelor Decapoliei.

32. Și a adus la dânsul un
surd grăind anevoe; și 'l a ru-
gat pre dânsul ca să 'și pue mâi-
na pre el.

33. Și luându'l pre el din mul-
țime deosebi, a pus degetele sale
în urechile lui, și scipând, s'a
atins de limba lui;

34. Și cântând la cer, a sus-
pinat, și a dispus lui, EFFATTA, ce
este, Deschide-te.

35. Și îndatăși s'a deschis au-
durile lui, și s'a deslegat legă-
tura limbei lui, și grăia drept.

36. Și a poruncit lor ca să nu
spue nimic: ci pre cât el le
poruncește lor, ei mai mult ves-
tia;

37. Și preste măsură se mira,
dicând, Toate le a făcut bine:
și pre surd 'l a făcut de aud,
și pre muț de grăesc.

CAPITOLUL VIII.

In zilele acelea fiind norod mult
foarte, și neavând ce mânca,
chiamând Iisus pre ucenicii săi,
le a dispus lor,

2. Milă 'mi este de norod, că
lăta trei zile sunt de când aș-

teaptă lângă mine, și n'a ce
mânca:

3. Și de 'l voi să slobozi pre
dânsul flămând la casele lor,
vor slăbi pre cale: că 'unul din-
tr'înșii a venit de departe.

4. Și a răspuns lui ucenicii
lui, De unde pre aceștia va pu-
tea cineva să 'i sature de pâine
aici în pustie?

5. Și 'l a întrebat pre ei,
Câte pâini aveți? Iar ei a dispus,
Șapte.

6. Și a poruncit norodului să
șadă pre pământ: și luând pre
cele șapte pâini, mulțumind, a
frint, și a dat ucenicilor săi, ca
să le pue înaintea lor; și le a pus
înaintea norodului.

7. Și avea și puțin peștișori:
și blagoslovind, a dispus să 'i pue
și pre aceia înaintea lor.

8. Și a mâncat, și s'a să-
turat: și a luat rămășițe de
sfărâmaturi șapte coșnițe.

9. Și erau cei ce mâncaseră
ca patru mii: și 'l a slobozit
pre ei.

10. ¶ Și îndată intrând în co-
rabie cu ucenicii săi, a venit în
părțile Dalmanutei.

11. Și a ieșit Fariseii, și a
inceput a se întreba cu dânsul,
cerând de la dânsul semn din
cer, ispitindu'l pre el.

12. Și suspinând cu duhul său,
a dispus, Pentru ce neamul acesta
semn cere? amin dic voă, Nu
se va da neamului acestuia
semn.

13. Și lăsându'l pre dânsul, a
intrat iarăși în corabie și a tre-
cut de cea parte.

14. ¶ Si ucenicii ultaseră să ia pâine, și mai mult de cât o pâine n'aveau cu densul în corabie.

15. Si le a poruncit lor, dicând, Căutați de vă păziți de aluatul Fariseilor, și de aluatul lui Irod.

16. Si cugeta unul cătră altul, dicând, Că pâine n'avem.

17. Iar Iisus cunoscând, a dis lor, Drept ce ougetați că pâine n'aveți? încă nu înțelegeți, nici pricepeți? aș încă împietrită aveți inima voastră?

18. Ochii având, nu vedeți? și urechi având, n'audiți? și nu vă aduceți aminte?

19. Când am frânt pre cele cinci pâini la cele cinci mii, câte coșuri pline de sfărâmaturi ați luat? Dis-aș el lui, Doăspre-dece.

20. Si când pre cele șapte la cele patru mii, câte coșuri pline de sfărâmaturi ați luat? Iar el aș dis, Șapte.

21. Si le a dis lor, Dar cum încă nu înțelegeți?

22. ¶ Si a venit în Vitsaida; și 'I aș adus lui un orb, și 'I aș rugat pre el ca să se atingă de densul.

23. Si apucând pre orbul de mână, 'I a scos pre el afară din sat, și scuișând pre ochii lui, și puindu 'și mâinele pre el, 'I a întreat de vede ceva.

24. Si redicându 'și ochii, a dis, Văd oamenii ca copaci umblând.

25. După aceasta iarăși 'și a pus mâinele pre ochii lui, și 'I

a făcut de a vădut; și s'a îndreptat, și a vădut luminat pre toți.

26. Si 'I a trimes pre el la casa sa, dicând, Nici în sat să intri, nici să spui cuiva în sat.

27. ¶ Si a eșit Iisus, și ucenicii lui în satele Chesariei lui Filip: și pre cale a întreat pre ucenicii săi, dicând lor, Cine dic oamenii că sunt eu?

28. Iar el aș răspuns, Ioan Botezătorul; și alții, Ilie; iar alții, Unul din prooroci.

29. Si el le a dis lor, Dar voi cine diceți că sunt eu? Si răspundând Petru a dis lui, Tu ești Hristosul.

30. Si 'I a oprit pre el ca să nu spue nimărul pentru densul.

31. Si a început a 'I învăța pre el, că se cuvine Fiul omului multe a pășni, și a se defălma de bătrâni, și de arhierii, și de cărturari, și a se omori, și după trei zile a învia.

32. Si de față cuvântul acesta grăia. Si apucându 'l pre el Petru, a început a 'I sta lui împotrivă.

33. Iar el întorcându-se și căutând spre ucenicii săi, a certat pre Petru, dicând, Mergi după mine, Satano: că nu cugeti cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor.

34. ¶ Si chiemând la sine pre norod împreună cu ucenicii săi, a dis lor, Cea ce voește să vie după mine, să se lepede de sine, și să 'și lee crucea sa, și să 'mă urmeze mie.

85. Că cine va vrea să 'și mântuească sufletul său, pierde-l va pre el; iar cine 'și va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela îl va mântui pre el.

86. Că ce va folosi omului, de ar dobîndi lumea toată, și 'și va pierde sufletul său?

87. Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său?

88. Că cine se va rușina de mine și de cuvintele mele într'acest neam preacurvar și păcătos; și Fiul omului se va rușina de el când va veni întru slava Tatălui său cu sfinții îngeri.

CAPITOLUL IX.

Si le dicea lor, Amin grăesc voă, Că sînt unii din cei ce staî aici, cari nu vor gusta moarte pînă cînd vor vedea împărăția lui Dumnezeu venind întru putere.

2. Și după șase zile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan, și 'i a suit pre dînsii în munte înalt deosebi singuri: și s'a schimbat la față înaintea lor.

3. Și hainele lui erau strelucind, albe foarte ca zăpada; în ce chip nălbitorul pre pămînt nu poate să nălbească.

4. Și s'a arătat lor Ilie împreună cu Moisi: și grăiau cu Iisus.

5. Și răspundînd Petru a dis lui Iisus, Învățătorule, bine este noă a fi aici: și să facem trei

colibi; ție una, și lui Moisi una, și lui Ilie una.

6. Că nu știa ce grăia; că erau înfricoșați.

7. Și s'a făcut nor umbrindu-l pre ei: și a venit glas din nor, grăind, Acesta este Fiul meu cel iubit: pre acesta ascultați.

8. Și de năprasna căutînd ei împrejur, pre nimeni n'au mai vădut, oi numai pre Iisus împreună cu dînsii.

9. Iar pogorîndu-se ei din munte, le a poruncit lor ca numărul să nu spue cele ce au vădut, fără numai cînd Fiul omului din morți va învia.

10. Și ei au ținut cuvîntul între sine, întrebându-se ce este aceea a învia din morți.

11. Și 'l au întrebat pre el, dicînd, Pentru ce dic cărturarii că Ilie se cuvine să vie mai înainte?

12. Iar el răspundînd, a dis lor, Ilie cu adevărat venind mai înainte, va așeza toate; și precum este scris de Fiul omului, ca să pătimească multe, și să fie defăimat.

13. Ci dic voă, Că și Ilie a venit, și au făcut lui câte au vrut, cum este scris de el.

14. Și venind la ucenici, a vădut norod mult împrejurul lor, și cărturarii întrebându-se cu dînsii.

15. Și îndată tot norodul vădîndu-l pre el s'a spălmîntat, și alergînd s'a închinat lui.

16. Și a întrebat pre cărturari, Ce vă întrebați între voi?

17. Și răspundînd unul din

norod, a dis, Invățătorule, am adus pre fiul meu la tine, având duh mut;

18. Și ori unde îl apucă pre el, îl zdrobește : și face spume, și scirșnește cu dinții săi, și se usucă : și am dis ucenicilor teli să-l scoată; și n'aū putut.

19. Iar el răspundend, a dis lui, O neam necredincios, până când voiū fi cu voi? până când voiū suferi pre voi? aduceți-l pre el la mine.

20. Și 'l aū adus pre el la dēnsul: și vedēndu-l pre dēnsul, îndată duhul 'l a scuturat pre el; și cādēnd la pământ, se tăvălla spumând.

21. Și a întrebat pre tatăl lui, Câtă vreme este de când i s'a făcut lui aceasta? Iar el a dis, Din copilărie.

22. Și de multe ori pre el și în foc 'l a aruncat, și în apă, ca să-l piardă: ci de poți ceva, ajută-ne noă, fiindu-ți milă de noi.

23. Iar Iisus 'l a dis lui, De poți crede, toate sūnt cu putință credinciosului.

24. Și îndată strigând cu lacrimi tatăl copilului, a grăit, Cred, Doamne; ajută necredinței mele.

25. Iar vedēnd Iisus că năvălește norodul, a poruncit duhului celui necurat, dicēnd lui, Duh mut și surd, eū ție 'ți poruncesc, eși dintr'insul, și de acum să nu mai intri în el.

26. Și strigând, și mult scuturându-l pre el, a eșit: și s'a făcut ca un mort; cât mulți diceau, A murit.

27. Iar Iisus apucându-l pre el de mână, 'l a rēdicat; și s'a sculat.

28. Și intrând el în casă, ucenicii lui 'l aū întrebat pre dēnsul deosebi, Pentru ce noi nu am putut să 'l scoatem pre el?

29. Iar el a dis lor, Acest neam cu nimic nu poate eși, fără numai cu rugăciune și cu post.

30. ¶ Și de acolo eșind, mergeau prin Galileea; și nu vrea ca să 'l știe cineva.

31. Că învăța pre ucenicii săi, și dicea lor, Fiul omului se va da în mâinele oamenilor, și 'l vor omori pre el; și după ce 'l vor omori, a treia zi va învia.

32. Iar ei nu înțelegeau cuvēntul acela, și se temeau să 'l întrebe pre el.

33. ¶ Și a venit în Capernaum: și fiind în casă 'l a întrebat pre dēnsii, De ce vă prigoniați pre cale?

34. Iar ei aū tăcut: că se priceise pre cale unul cu altul, cine ar fi mai mare.

35. Și ședēnd, a chiebat pre cei doi-spre-dece, și le a dis lor, Cea ce va să fie întâi, acesta să fie mai pre urmă de toți, și tutulor slugă.

36. Și luând un prunc, 'l a pus pre el în mijlocul lor: și luându-l în brațe a dis lor,

37. Ori cine va primi pre unul dintr'acești prunci întru numele meu, pre mine primește: și ori cine primește pre mine, nu pri-

mește pre mine, ci pre cel ce m'a trimes pre mine.

38. Și a răspuns Ioan lui, dicând, Învățătorule, am vădut pre oare cine intru numele tău scoțând draci, care nu vine după noi: și 'l am oprit pre el, pentru că nu vine după noi.

39. Iar Iisus a ȑis, Nu 'l opriți pre el: că nimeni nu este care va face putere intru numele meu, și să poată degrab a mă grăi de rău.

40. Că cel ce nu este împotriva noastră pentru noi este.

41. Că ori cine va adăpa pre voi cu un pahar de apă intru numele meu, pentru că sunteți al lui Hristos, amin grăesc voă, nu 'și va pierde plata sa.

42. Și ori cine va sminti pre unul dintr'acești mici cari cred intru mine, mai bine ar fi lui de 'și ar lega o piatră de moară împrejurul grumazului său, și să se arunce în mare.

43. Și de te smintește pre tine mâlna ta, tae-o pre ea: că mai bine 'ți este ție ciung să intri în viață, de cât două mâlni având să intri în gheena, în focul nestins:

44. Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

45. Și de te smintește pre tine piciorul tău, tae'l pre el: că mai bine 'ți este ție să intri în viață schiop, de cât două picioare având să fi aruncat în gheena, în focul nestins;

46. Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

47. Și de te smintește pre

tine ochiul tău, scoate'l pre el: că mai bine 'ți este ție cu un ochi să intri intru împărăția lui Dumnezeu, de cât doi ochi având să fi aruncat în gheena focului:

48. Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

49. Că fie-care cu foc se va săra, și toată jertva cu sare se va săra.

50. Bună este sarea: iar de va fi sarea nesărată, cu ce o veți îndulci pre aceasta? Aveți intru voi sare, și pace aveți între voi.

CAPITOLUL X.

Si de acolo sculându-se, a venit în hotarele Iudeei de ceea parte de Iordan: și iarăși s'aun adunat noroadale la dânsul; și precum îl era obiceiul, iarăși îl învăța pre el.

2. Și apropiindu-se Fariseii, 'l aun întrebant pre el, Oare se cade bărbatului să 'și lase muierea? ispitindu'l pre el.

3. Iar el răspundând a ȑis lor, Ce a poruncit voă Moisi?

4. Iar el aun ȑis, Moisi a dat voie să 'l scrie cartede despărțire, și s'o lase.

5. Și răspundând Iisus, a ȑis lor, Dupre înviroșarea inimii voastre a scris voă porunca aceasta.

6. Iar din începutul zidirei bărbat și muiere 'l a făcut pre ei Dumnezeu.

7. Pentru aceasta va lăsa omul

pre tatăl său și pre muma sa, și se va lipi de muierea sa;

8. Și vor fi amândoi un trup: pentru aceea nu mai sunt doi, ci un trup.

9. Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.

10. Și în casă iarăși 'l au întrebat pre el ucenicii lui de aceasta.

11. Și le a spus lor, Ori cine 'și va lăsa muierea sa, și va lua alta, preacurvește cu dânsa.

12. Și muierea de 'și va lăsa bărbatul, și se va mărita după altul, preacurvește.

13. ¶ Și aduceau la dânsul prunci, ca să se atingă de el: iar ucenicii certaui pre cei ce 'l aduceau.

14. Iar vedând Iisus aceasta, nu 'l a părut bine, și a spus lor, Lăsați pruncii să vie la mine, și nu 'l opriți pre ei: că a unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu.

15. Amin zice voă, Ori-cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu va intra întru ea.

16. Și luându-l în brațe, 'și a pus mâinele preste el, și 'l a blăgoslovit pre dânsul.

17. ¶ Și eșind el în cale, alergând oare-cine, și îngenunchind înaintea lui, îl întreba pre el, zicând, Învățătorule bun, ce voi face ca să moștenesc viața veșnică?

18. Iar Iisus a spus lui, Ce-mi zici bun? nimeni nu este bun, fără numai unul, Dumnezeu.

19. Poruncele ști, Să nu preacurvești, Să nu uciști, Să nu furi,

Să nu mărturisești mărturie mincinoasă, Să nu răpești, Cinstește pre tatăl tău și pre muma ta.

20. Iar el răspundând, a spus lui, Învățătorule, toate acestea le am păzit din tinerețele mele.

21. Iar Iisus căutând spre el 'l a iubit pre dânsul, și a spus lui, Încă una îți lipsește: mergi, vinde 'ți câte ai, și le dă săracilor, și vei avea comoară în cer: și luând crucea, vino, urmează mie.

22. Iar el întristându-se de cuvântul acesta, s'a dus mahnit: pentru că avea averi multe.

23. ¶ Și căutând împrejur Iisus, a spus ucenicilor săi, Cât de anevoe vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei ce au averi?

24. Iar ucenicii s'au spăimântat de cuvintele lui. Iar Iisus iarăși răspundând, le a spus lor, Fiilor, cât de anevoe este să intre întru împărăția lui Dumnezeu cei ce se nădăduesc întru averi?

25. Mai lesne este a trece cămila prin urechiea acului, de cât bogatul a intra întru împărăția lui Dumnezeu.

26. Iar el mai mult se îngrozia, zicând unul către altul, Și cine poate să se mântuească?

27. Și căutând Iisus la dânsul, a spus, La oameni este cu neputință, dar nu la Dumnezeu: că la Dumnezeu toate sunt cu putință.

28. ¶ Și a început Petru a zice lui, Iată noi am lăsat toate, și am urmat ție.

29. Și răspundând Iisus a spus, Amin grăesc voă, Nimeni nu este care 'și a lăsat casă, sau frați,

saŭ surorî, saŭ tată, saŭ mumă, saŭ muiere, saŭ feciorî, saŭ holde, pentru mine și pentru evanghelie,

30. Și să nu lee însutite acum în vremea aceasta, case, și frați, și surorî, și tată, și mumă, și feciorî, și holde, cu goniri; și în veacul cel viitor viață vecinică.

31. Și mulți d'întîiŭ vor fi pre urmă; și de pre urmă întîiŭ.

32. ¶ Și erau pre cale suindu-se în Ierusalim; și mergea Iisus înaintea lor: iar el se spăimântaŭ; și mergend după dînsul, le era frică. Și luând iarăși pre cei doispre-dece, a început a le spune lor cele ce erau să i se întem-ple lui,

33. *Dicînd*, Iată, ne suim în Ierusalim; și Fiul omului se va da arhierilor și cărturarilor; și 'l vor judeca pre el spre moarte, și 'l vor da pre el Neamurilor:

34. Și 'l vor batjocori pre el, și 'l vor bate pre el, și 'l vor scuipi, și 'l vor omori pre el: și a treia zi va învia.

35. ¶ Și aŭ venit la el Iacov și Ioan, fiul lui Zevedei, dicînd, Iu-vățătorule, voim ca ceea ce vom cere să ne faci noă.

36. Iar el a dis lor, Ce voiți să vă fac voă?

37. Iar el aŭ dis lui, Dă-ne noă ca să sedem unul d'a dreapta ta, și altul d'a stînga ta, întru slava ta.

38. Iar Iisus le a dis lor, Nu știți ce cereți: puteți să beți paharul care eŭ beaŭ? și cu botezul ou care eŭ mă botez să vă botezați?

39. Iar el aŭ dis lui, Putem. Iar Iisus a dis lor, Paharul pre care eŭ beaŭ, cu adevărat îl veți bea; și cu botezul cu care eŭ mă botez, vă veți boteza:

40. Iar a ședea d'a dreapta mea și d'a stînga mea nu este al meu a da; ci se va da celor pentru cari s'a gătit.

41. Și aŭdînd *aceasta* cei dece, aŭ început a se mânia pre Iacov și pre Ioan.

42. Iar Iisus chiemându'l pre dînsul la sine, le a dis lor, Știți că celor ce li se pare că împărătesc Neamurile, le stăpănesc pre ele; și cei mai mari ai lor le domnesc pre dînsule.

43. Iar întru voi nu va fi așa: ci care va vrea să fie mai mare între voi, să fie voă slugă.

44. Și care va vrea să fie între voi întîiŭ, să fie tutulor slugă.

45. Pentru că și Fiul omului n'a venit ca să 'l slujească lui, ci ca să slujască el, și să 'și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți.

46. ¶ Și aŭ venit în Ierihon: și eșînd el din Ierihon și ucenicii lui și norod mult, Vartimeî orbul, fiul lui Timeiŭ, ședea lingă cale cerșînd.

47. Și aŭdînd că Iisus Nazarineanul este, a început a striga, și a dice, Iisuse, Fiul lui David, miluește-mă.

48. Și 'l certaŭ pre dînsul mulți ca să tacă: iar el cu mult mai vîrtos striga, Fiul lui David, miluește-mă.

49. Și stînd Iisus, a dis să 'l chieame pre el. Și aŭ chieamat pre

orbul, dicându-l lui, Indrăznește, scoală-te; că te cheamă.

50. Iar el, lepădându-și haina sa, s'a sculat, și a venit la Iisus.

51. Și răspundând Iisus, 'I a zis lui, Ce vorești să-ți fac ție? Iar orbul 'I a zis lui, Învățătorule, ca să ved.

52. Iar Iisus 'I a zis lui, Mergi; credința ta te a mântuit. Și îndată a vedut, și a mers după Iisus în cale.

CAPITOLUL XI.

Și când s'a apropiat de Ierusalim, în Vitfaghi și Vitania, oătră muntele Maslinilor, a trimis doi din ucenicii săi,

2. Și a zis lor, Mergeți în satul care este înaintea voastră: și îndată intrând într'insul, veți afla un mânz legat, pre care nimeni din oameni n'a ședut; deslegându-l pre el, să 'l aduceți.

3. Și de va dice voă cineva, Căci faceți aceasta? să diceți, că Domnului trebuiește; și numai de cât îl va trimete pre el aici.

4. Și aș mers, și aș aflat mánzul legat lângă ușă afară la respintie; și 'l aș deslegat pre el.

5. Iar unul din cei ce staș acolo, aș zis lor, Ce faceți de deslegați mánzul?

6. Iar ei aș zis lor precum le poruncise Iisus: și 'l aș lăsat pre el.

7. Și aș adus mánzul la Iisus, și 'și aș pus pre el hańțele lor; și a ședut pre dânsul.

8. Și mulți așterneau veșmintele lor pre cale: iar alții tăiau

stălpări din copaci, și le așterneau pre cale.

9. Și cei ce mergeau înainte, și cei ce veniau pre urmă, strigaș, dicând, Osanna; Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului:

10. Bine este cuvântată împărăția, care vine întru numele Domnului, a părintelui nostru David: Osanna întru cel de sus.

11. Și a intrat Iisus în Ierusalim, și în biserică: și după ce a vedut toate, fiind vremea în de sară, a eșit la Vitania cu cei doi-spre-dece.

12. Și a doa z, eșind el din Vitania, a flămândit;

13. Și vedând un smochin de departe având frunze, a venit, ca doară va afla ceva într'insul; și venind la el, nimic n'a aflat fără numai frunze; că încă nu era vremea smochinelor.

14. Și răspundând Iisus, a zis lui, De acum înainte nimeni să nu mánze rod din tine în veac. Și aușiau ucenicii lui.

15. Și aș venit în Ierusalim: și intrând Iisus în biserică, a început a scoate pre cei ce vindeau și cumpărau în biserică, și mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbi le a răsturnat;

16. Și nu lăsa să poarte cineva vas prin biserică.

17. Și învăța, dicând lor, Aș nu este scris, Casa mea, casă de rugăciune se va cheama întru toate neamurile? iar voi o ați făcut peșteră tâlharilor.

18. Și aș aușit cărturaril și

arhieriei, și căutaă în ce chip 'l ar fi pierdut pre el: că se temeaă de dēnsul, căci tot norodul se mira de învățătura lui.

19. Și dacă s'a făcut sară, a eșit afară din cetate.

20. ¶ Și a doa și trecēnd, aă vēdut smochinul uscat din rădăcină.

21. Și aducēndu'si aminte Petru 'l a dis lui, învățătorule, veți, smochinul pe care 'l ai blăstămat s'a uscat.

22. Și răspundēnd Iisus, a dis lor, Aveți credință în Dumnezeu.

23. Că amin dic voă, Că cela ce ar dice muntelui acestuia, Rēdică-te, și te aruncă în mare; și nu se va îndoi întru inima sa, ci va crede că ce va dice va fi; fi-va lui ori-ce va dice.

24. Pentru aceasta dic voă, Toate câte cereți, rugându-vē, să credeți că veți lua, și va fi voă.

25. Și când stați de vē rugați, ertați ori-ce aveți asupra cuiva: ca și Tatăl vostru cel din ceruri să erte voă greșalele voastre.

26. Iar dacă voi nu veți erta, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu vă erta voă greșalele voastre.

27. ¶ Și aă venit iarăși în Ierusalim: și umblând el prin biserică, aă venit la dēnsul arhieriei, și cărturarilor, și bătrânii,

28. Și aă dis lui, Cu ce putere faci acestea? și cine 'ți a dat ție puterea aceasta ca să faci acestea?

29. Iar Iisus răspundēnd, a dis lor, Intreba-voiă și eă pre voi un cuvēnt, și să'mi răspun-

deți mie, și voiă spune și eă voă cu ce putere fac acestea.

30. Botezul lui Ioan din cer a fost, saă de la oameni? răspundeți'mi mie.

31. Și ei ougetaă întru sine, dicēnd, De vom dice, Din cer; va dice, Pentru ce dar n'ați creșut lui?

32. Iar de vom dice, De la oameni; se temeaă de norod: că toți aveaă pre Ioan, că cu adevărat prooroc a fost.

33. Și răspundēnd, aă dis lui Iisus, Nu știm. Și Iisus răspundēnd a dis lor, Nici eă nu voiă spune voă cu ce putere fac acestea.

CAPITOLUL XII.

Si a început în pilde a grăi lor. Un om a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat *intr'însa* teasc, și a zidit turn, și o a dat pre ea lucrătorilor, și s'a dus departe.

2. Și la vreme a trimes o slugă la lucrători, ca să iee de la lucrători din rodul viei.

3. Iar el apucându' / pre dēnsul, 'l aă bătut, și ' / aă trimes deșert.

4. Și iarăși a trimes cătră dēnsii pre altă slugă; și pre acela bătēndu' l cu pietre, 'l aă sfărâmat capul, și ' / aă trimes ocărit.

5. Și iarăși a trimes pre altul; și pre acela 'l aă omorît, și pre alții mulți; pre unii bătēndu' l, pre alții omorîndu' l.

6. Deci avēnd încă un fiu, iu-

bit al său, 'l a trimes și pre acela mai pre urmă la ei, dîcînd, Se vor rușina de fiul meu.

7. Iar lucrătorii aceia au dîs între sine. Acesta este moștenitorul; veniți să 'l ucidem pre el, și va fi moșia a noastră.

8. Și apucându'l pre el 'l au omorît, și 'l au scos afară din vie.

9. Ce dar va face stăpînul viei? veni-va și va pierde pre lucrătorii aceia, și viea o va da altora.

10. Aș nîcî scriptura aceasta n'ați cetit, Piatra care nu o au băgat în samă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului:

11. De la Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri?

12. Și căutaș să 'l prindă pre el, și se temeau de norod: căci au cunoscut că împotriva lor a dîs pîlda: și lăsându'l pre el, s'au dus.

13. Și au trimes către dînsul pre unii din Iarisei și din Irodiani. ca să 'l prindă pre el în cuvînt.

14. Iar ei venind 'l au dîs lui, Învățătorule, știm că adevărat ești, și nu 'ți este ție grijă de nimeni: că nu cauți în fața oamenilor, ci întru adevăr calea lui Dumnezeu înveți: Se cade a da dajdie Chesarului, sau nu?

15. Să dăm, sau să nu dăm? Iar el știind fățarnicia lor, a dîs lor, Ce mă ispitiți? aduceți-mi un dinar să 'l ved.

16. Iar ei 'l au adus. Și a dîs lor, Al cui este chipul acesta

și scriptura cea de pre el? Și ei 'l au dîs lui, Ale Chesarului.

17. Și răspundînd Iisus, a dîs lor, Dați înapoi pre cele ce sînt ale Chesarului, Chesarului; și pre cele ce sînt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu. Și s'au mirat de dînsul.

18. Și au venit la dînsul Sadducheii, cari dîc că nu este înviere; și 'l au întrebat pre el, dîcînd,

19. Învățătorule, Moisi a scris noă, De va muri fratele culva, și 'l va rămînea muiera, și feciorii nu va lăsa, să iee fratele lui pre muiera lui, și să rîdico sîmînta fratelui său.

20. Deci șapte frați au fost: și cel d'întîiu a luat muier, și murind n'a lăsat sîmîntă.

21. Și al doilea o a luat pre dînsa, și a murit, și nîcî acela n'a lăsat sîmîntă: și al treilea așijderea.

22. Și o au luat pre dînsa toți șapte, și n'au lăsat sîmîntă: iar mai pre urmă de toți a murit și muiera.

23. Deci la înviere, cînd vor învia, al căruia dintr'înșii va fi muiera? că toți șapte o au avut pre ea mulere.

24. Și răspundînd Iisus, a dîs lor, Aș nu pentru aceasta vî rătăciți, neștiind scripturele, nîcî puterea lui Dumnezeu?

25. Că după ce vor învia din morți, nîcî se vor însura, nîcî se vor mărita; ci vor fi ca îngerii în ceruri.

26. Iar pentru morți, că se vor scula: aș n'ați cetit în car-

tea lui Moisi, la rug cum 'l a grăit Dumneșu lui, dicēd, Eū *amnt* Dumneșul lui Avraam, și Dumneșul lui Isaac, și Dumneșul lui Iacov?

27. Nu este Dumneșu al morților, ci Dumneșu al viilor: decī voi mult vē rătăciți.

28. ¶ Și apropiindu-se unul din cărturari, care aușise pre el prigonindu-se cu dēnsul, și vēdēd că bine le a rēspuns lor, 'l a întrebāt pre el, Care poruncă este mai întēiū de toate?

29. Iar Iisus 'l a rēspuns lui, Mai întēiū de toate poruncele este, Audi, Israile; Domnul Dumneșul nostru, este un Domn.

30. Și să iubești pre Domnul Dumneșul tēu din toată inima ta, și din tot sufletul tēu, și din tot cugetul tēu, și din ~~toată~~ puterea ta: aceasta este porunca cea d'întēiū.

31. Iar a doa, asemenea *aceleia* este aceasta, Să iubești pre aproapele tēu, ca însuși pre tine. Mai mare de cât acestea altă poruncă nu este.

32. Și a dīs lui cărturarul, Bine, Invățătorule, adevărat ai dīs: că unul este Dumneșu; și nu este altul afară de dēnsul:

33. Și a 'l iubi pre el din toată inima, și din tot cugetul, și din tot sufletul, și din toată puterea, și a iubi pre aproapele ca însuși pre sine, mai mult este de cât toate prinoasele și jertvele.

34. Iar Iisus vēdēd că cu înțelepciune a rēspuns, 'l a dīs lui, Nu ești departe de împă-

rățiea lui Dumneșu. Si nimeni mai mult nu îndrăznia să 'l întrebe pre el.

35. ¶ Și rēspundēd Iisus a dīs, învățānd în biserică, Cum dīc cărturari că Hristos este Fiul lui David?

36. Că însuși David a dīs cu Duhul Sfint, Dīs-a Domnul Domnului meu, Ședl d'a dreapta mea, până ce voiū pune pre vrăjmașii tēi așternut picioarelor tale.

37. Decī însuși David îl numește pre el Domn; și de unde *dară* este flū al lui? Și norodul cel mult asculta pre el cu dulceață.

38. ¶ Și grăia lor întru învățatura sa, Păziți-vē de cărturari, căroră le place a umbla în haine lungi, și iubesc închinăciunile prin tirguri,

39. Și scaunele cele mai de sus în sinagoguri, și șederile cele mai întēiū la ospete:

40. Cariī mănâncă casele văduvelor, și cu pricină îndelung se roagă: aceștia vor lua mai grea osindă.

41. ¶ Și ședēd Iisus în preajma gazofilachiei, privia cum arunca norodul bani în gazofilachie; și mulți bogați aruncau multe.

42. Și venind o văduvă săracă, a aruncat doi filiarī, ce este un codrant.

43. Și chiamānd pre ucenicii săi, le a dīs lor, Amin dīc voă, Că această văduvă săracă, a aruncat mai mult de cât toți cei ce au aruncat în gazofilachie.

44. Că toți *aceia* din priso-

sința lor au aruncat; iar aceasta din lipsa sa, toate câte a avut a aruncat, toată avuția sa.

CAPITOLUL XIII.

Si eșind el din biserică a dis-
pus unul din ucenicii lui. În-
vățătorule, veți ce fel de pietre
și ce fel de zidiri!

2. Si răspundând Iisus a dis-
pus, Veți aceste zidiri mari? nu
va rămânea aici piatră pre pia-
tră, care să nu se răsipească.

3. Si ședând el pre muntele
Maslinilor în preajma bisericei,
l'au întrebat pre dânsul deosebi
Petru și Iacov și Ioan și An-
drei,

4. Spune noă, când vor fi a-
cestea? și ce semn va fi când
se vor săvârși acestea toate?

5. Iar Iisus răspundând lor, a
început a dice, Căutați ca să nu
vă înșele pre voi cineva:

6. Că mulți vor veni intru nu-
mele meu, dicând, Eū sunt *Hris-
tos*; și pre mulți vor înșela.

7. Iar când veți auzi de răs-
boae și de vești de răsboae, să
nu vă spăimântați: că se cuvine
să fie *acestea*; ci încă nu va fi
sfârșitul.

8. Că se va scula neam preste
neam, și împărăție preste împă-
răție: și vor fi cutremuri pre a-
locurea, și vor fi foamete și tur-
burări: începături ale durerilor
sunt acestea.

9. ¶ Deci păziți-vă pre voi în-
și-vă: că vă vor da pre voi în
soboară; și în adunări veți fi bă-
tuți: și înaintea domnilor și a

împăraților veți sta pentru mine,
spre mărturie lor.

10. Si în toate neamurile se
cuvine mai întâiu să se propo-
veduească evanghelia.

11. Iar când vă vor duce pre
voi, dându-vă, să nu vă grijiți
mai înainte ce veți grăi, nici să
cugetați: ci ceea ce se va da voă
într'acel ceas, aceea să grăiți: că
nu voi sînteți cei ce grăiți, ci
Duhul Sfînt.

12. Si va da frate pre frate
spre moarte, și tată pre fiu; și
se vor scula fiii asupra părinți-
lor, și l'vor omori pre ei.

13. Si veți fi urîți de toți pentru
numele meu: iar cel ce va răbda
până la sfârșit, acela se va mântui.

14. ¶ Iar când veți vedea urî-
ciunea pustierei, care s'a dis de
Daniil proorocul, stând unde nu
se cuvine, (cela ce cetește să în-
țeleagă,) atunci cei ce vor fi în
Iudeea să fugă la munți.

15. Si cela ce va fi pre casă
să nu se pogoare în casă, nici
să intre, să iee ceva din casa sa.

16. Si cela ce va fi în câmp
să nu se întoarcă înapoi, să l'și
iee halna sa.

17. Iar va l'celor ce vor avea
în pânțele, și celor ce vor a pleca
în dîilele acelea!

18. Ci rugați-vă ca să nu fie
fuga voastră iarna.

19. Că va fi în dîilele acelea
necaz ca acela, care n'a fost din
începutul zidirei care a zidit Dum-
neșeu, până acum, și nici va
mai fi.

20. Si de nu ar fi scurtat Dom-
nul dîilele acelea, nu s'ar fi mân-

MARCO, XIV.

tuit nioi un trup; ci pentru cel ales, pre caril 'Ia ales, va sourta dillele acelea.

21. Si atunci de va dice voa cineva, iata, aici este Hristos; sau, iata, acolo; sa nu credeți;

22. Ca se vor scula Hristosi mincinosi si prooroci mincinosi, si vor da semne si minuni, ca sa inșele, de va fi cu putinta, si pre cel ales.

23. Iar voi ve păziți: ca iata, mai inainte am spus voa toate.

24. ¶ Ci in dillele acelea, dupa neozul acela, soarele se va intuneca, si luna nu 'si va da lumina sa, v

25. Si stelele cerului vor cadea, si puterile cele din ceruri se vor clati.

26. Si atunci vor vedea pre Fiul omului venind pre nori cu putere si cu slava multa.

27. Si atunci va trimete pre ingerii sei, si va aduna pre cei ales ai sei din cele patru venturi, de la marginea pamentului pana la marginea cerului.

28. Iar de la smochin ve invatați pilda; Cand mladița lui este moale, si infrundește, știți ca aproape este vara:

29. Așa si voi, cand veti vedea acestea facându-se, sa știți ca aproape este, linga usi.

30. Amin grăesc voa, ca nu va trece neamul acesta, pana cand toate acestea vor fi.

31. Cerul si pamentul vor trece: iar cuvintele mele nu vor trece.

32. ¶ Iar de dioa aceea si de ceasul acela, nimeni nu știe, nici

ingerii caril sunt in cer, nici Fiul, fara numai Tatăl.

33. Păziți-ve, priveghiați si ve rugați: ca nu știți cand va veni vremea aceea,

34. Ca *Flul omului este* ca un om ce se duce departe, lasându'si casa sa, si dand slugelor sale putere, si fle-căruia lucrul lui, si portarului poruncește ca sa privegheze.

35. Priveghiați dar: ca nu știți cand va veni Domnul casei, sara, sau la miezul nopței, sau la cantatul cocoșilor, sau dimineața:

36. Ca nu cumva venind fara de veste, sa ve afle pre voi dormind.

37. Iar cele ce voa dic, tutulor dic, Priveghiați.

CAPITOLUL XIV.

Si erau pasteles si azimele dupa doă dila: si căutaū arhiereii si cărturarii cum pre el cu vicleșug prindendu'l, sa 'l omoare.

2. Iar diceaū, Nu la praznic, ca sa nu fie turburare intru norod.

3. ¶ Si fiind el in Vitania in casa lui Simon leprosului, si sedend el, a venit o muiere avend un vas de alavastru cu mir de nard de credința, de mult preț; si sfărâmand vasul, 'l a turnat pre capul lui.

4. Si erau unii de le părea rău intru sine si diceaū, Pentru ce se facu această pagubă a mirului?

5. Ca se putea vinde acesta mai mult de cat trei sute de dinari, si sa le dea saracilor. Si se răstiaū asupra ei.

MARCO, XIV.

6. Iar Iisus a ȡis, Lăsați-o pre dēnsa; pentru ce îl faceți ei supărare? că bun lucru a făcut cu mine

7. Pentru că pre săraci pururea îl aveți cu voi, și când veți vrea puteți a le face lor bine: iar pre mine nu mă aveți pururea.

8. Aceasta ce a avut a făcut: mai înainte a apucat de a uns trupul meu spre îngropare.

9. Amin grăesc voă, Ori unde se va propovedui evanghelia aceasta în toată lumea, și ceea ce a făcut ea se va povesti spre pomenirea ei.

10. Și Iuda Iscarioteanul, unul din cei doi-spre dece, a mers la arhierel, ca să 'l vină pre el lor.

11. Iar ei auȡind aceasta s-au bucurat, și 'l au făgăduit lui să 'l dea banl. Și căuta cum în vreme cu prilej 'l ar da pre el lor.

12. Și în ȡioa cea d'inteiu a azimelor, când jertviau paștele, au ȡis cătră dēnsul ucenicil lui, Unde voești să mergem să gătim ca să mănânc paștele?

13. Și a trimes doi din ucenicil săi, și le a ȡis lor, Mergeți în cetate, și va întimpina pre voi un om ducēnd un vas de lut cu apă: mergeți după dēnsul.

14. Și ori unde va intra, ȡiȡi stăpānului casei, Invăȡătorul ȡice, Unde este sălașul, intru care să mănānc paștele ou ucenicil mei?

15. Și el va arāta voă un foisor mare, așternut gata, acolo gătiți noă

16. Și au ȡiȡit ucenicil lui, și au venit în cetate, și au aflat precum le ȡisese lor: și au gătit paștele.

17. Și făcēdu-se sară, a venit cu cei doi-spre-dece.

18. Și ședēnd ei și mănānd, a ȡis Iisus, Amin ȡic voă, Unul din voi va să mă vină, cel ce mănāncă cu mine.

19. Iar ei au început a se întrista, și a ȡice lui unul câte unul, Nu cumva sūnt eu? și altul, Nu cumva sūnt eu?

20. Iar el rēspundēnd a ȡis lor, Unul din doi spre-dece este, care întinge cu mine în blid,

21. Că Fiul omului va merge, precum este scris pentru dēnsul: dar vai omului acelaia prin care Fiul omului se vinde! mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela.

22. Și mănānd ei, a luat Iisus pâine, și blagoslovind o a frint, și a dat lor, și a ȡis, Luați, mănāȡi: acesta este trupul meu.

23. Și luānd paharul, mulȡumind, a dat lor: și au bēut dintr'ȡisul toȡi.

24. Și a ȡis lor, Acesta este sāngele meu al legei celei noue, care pentru mulȡi se varsă.

25. Amin ȡic voă, De acum nu voiū mai ben din roada viȡei, până în ȡioa aceea, când o voiū bea pre ea nouă intru împărăȡia lui Dumnezeu.

26. Și dānd blāgădā, au ȡiȡit în muntele Maslinilor.

27. Și a ȡis lor Iisus, Toȡi vȡe veȡi sminti intru mine în noap-

tea aceasta: că scris este, Răzvoitul păstorul, și se vor răsipti oile.

28. Dar după ce voiți învia, voiți merge mai înainte de voi în Galileea.

29. Iar Petru a zis lui, De și toți se vor sminti, iar eu nu.

30. Și a zis Iisus lui, Amin zic ție, Că tu astăzi, în noaptea aceasta, mai înainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori.

31. Iar el cu mult mai virtos zicea, De mi s'ar întâmpla a muri cu tine, nu mă voi lepăda de ~~eu~~. Asemenea încă și toți ziceau.

32. Și au venit în saul al cărui nume este Ghetsani, și a zis ucenicilor săi, ~~Sedeți~~ **până** mă voi ruga.

33. Și a luat pre Petru și pre Iacov și pre Ioan cu sine, și a început a se spălmâna și a se mâhni;

34. Și a zis lor, Intristat este sufletul meu până la moarte: rămâneți aici, și priveghiați.

35. Și mergând puțin mai înainte, a căzut pre pământ, și nu ruga, ca, de este cu putință, să treacă de la densul acel noas.

36. Și zicea, Avva, Părinte, toate sunt cu putință ție; treci de la mine paharul acesta; însă nu ceea ce voesc eu, ci ceea ce voești tu.

37. Și a ~~zădărnicit~~ și 'l a găsit pre el dormind, și a zis lui Petru, Simone, dormi? nu puteai un ceas să priveghezi?

38. Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Că duhul este osîrduitor, iar trupul neputincios.

39. Și iarăși mergând, s'a rugat, același cuvânt zicând.

40. Și întorcându-se 'l a aflat pre densul iarăși dormind, (că erau ochii lor îngreuiati,) și nu stia ce să răspundă lui.

41. Și a venit a treia oară, și a zis lor, Dormiți de acum și vă odihniți; destul este, a venit ceasul; iată, se dă Fiul omului în mâinele păcătoșilor.

42. Sculați-vă, să mergem; iată cel ce m'a vîndut s'a apropiat.

43. Și numai de cât, încă venind el, a venit Iuda, unul din cei doi-spre-dece, și cu el norod mult cu săbii și cu fuști, de la arhieriei și cărturarilor și bătrânilor.

44. Și dedese cel ce îl vînduse pre el semn lor, zicând, Pre care voi săruta, acela este; prindeți-l pre el, și 'l duceți cu pază.

45. Și venind, îndată s'a apropiat de el, și 'l a zis lui, Învățătorule, învățătorule; și 'l a sărutat pre el.

46. Și iar el 'și au pus mâinele pre el, și 'l au prins.

47. Iar unul din cei ce stau lângă el, scoțând sabiea, a lovit pre sluga arhierelui, și 'l a tăiat urechia lui.

48. Și răspundând Iisus, a zis lor, Ca la un tâlhar ați eșit cu săbii și cu fuști, să mă prindeți?

49. În toate zilele am fost la voi în biserică învățând, și nu m'ați prins: ci ca se împlinească scripturele.

50. Și lăsându-l pre el toți, a fugit.

51. Iar un ténér oare-care mergea după el, îmbrăcat ou giulgiu pre trupul gol; și 'l a prins pre el tineril:

52. Iar el lăsând giulgiul, gol a fugit de la el.

53. Și a dus pre Iisus la arhiereul: și s'a adunat la densul toți arhierei și bătrânii și cărturarii.

54. Iar Petru de departe mergea după el, până în lăuntru în curtea arhiereului: și sedea împreună cu slugile, și se încălzea la foc.

55. Iar arhierei și tot sfatul căuta impotriva lui Iisus mărturie ca să-l omoare; și nu afla.

56. Că mulți mărturisiau minciuni asupra lui, și nu erau asemenea mărturiile lor.

57. Și unii sculându-se a mărturisit minciună asupra lui, grăind,

58. Noi 'l am auzit pre el, dicând, Eu voi strica această biserică făcută de mâini, și în trei zile alta nefăcută de mâini voi zidi.

59. Și nici așa nu era asemenea mărturia lor.

60. Și sculându-se arhiereul în mijloc, a întrebat pre Iisus, dicând, Nimic nu răspunzi? ce mărturisesc aceștia asupra ta?

61. Iar el tăcea, și nimic nu răspundea. Iarăși 'l a întrebat

pre el arhiereul, și 'l a dis lui, A tu ești Hristosul, Fiul celui Bine-Cuvântat?

62. Iar Iisus a dis, Eu sunt: și veți vedea pre Fiul omului sedând d'a dreapta puterii, și venind cu norii cerului.

63. Iar arhiereul rumpându-și hainele sale, a dis, Ce ne mai trebuiesc noastră alte mărturii?

64. Ați auzit hula: ce vi se pare voă? Iar ei toți 'l au judecat pre el că este vinovat morții.

65. Și a început unii a 'l scuipa pre el, și a 'l acoperi fața lui, și a 'l bate cu pumnul, și a dice lui, Proorocește: și slugile îl băteau pre el cu palme preste obraz.

66. Și fiind Petru jos în curte, a venit una din slujnicele arhiereului:

67. Și vedând pre Petru încăldindu-se, căutând la el, a dis, Și tu erai cu Iisus Nazarineanul.

68. Iar el s'a lepădat, dicând, Nu știu, nici pricep ce grăești tu. Și a eșit afară înaintea curții; și a cântat cocoșul.

69. Și slujnica vedându-l pre el iarăși, a început a dice celor ce stau acolo, Acesta dintr'înșii este.

70. Iar el iarăși s'a lepădat. Și preste puțin, iarăși cei ce stau acolo a dis lui Petru, Adevărat dintr'înșii ești: că Galilean ești, și graul tău samănă.

71. Iar el a început a se blăstăma și a se jura, dicând, Nu știu pre omul acesta care diceți.

MARCO, XV.

72. Și a doua oară a cântat cocoșul. Și 'și a adus aminte Petru de cuvântul care 'l a dismis lui, Mai înainte de ce va oanta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori. Și a început a plânge.

CAPITOLUL XV.

Si îndată dimineața s'at făcând arhierii cu bătrânii și cu cărturarilor și toată adunarea, și legând pre Iisus, 'l au dus, și 'l au dat lui Pilat.

2. Și 'l a întrebat pre el Pilat, Tu ești Impăratul Iudeilor? Iar el răspundând, a dis lui, Tu dici.

3. Și multe grăiau asupra arhierii.

4. Iar Pilat iarăși 'l a întrebat pre el, dicând, Nimic nu răspunzi? vezi câte mărturisesc asupra ta.

5. Iar Iisus mai mult nimic n'a răspuns; cât se mira Pilat.

6. Iar la praznicul acela le slobodia lor câte un vinovat, pre care cereau ei.

7. Și era unul ce 'l numia Varavva, cu soțiile lui prins, care în zarvă ucidere făcuse.

8. Și strigând norodul a început a cere precum pururea le făcea lor.

9. Iar Pilat le a răspuns lor, dicând, Voiți să slobodească voă pre Impăratul Iudeilor?

10. Că știa că pentru pizmă 'l au dat pre el arhierii.

11. Iar arhierii au îndemnat

pre norod, ca mai virtos pre Varavva să le slobodească lor.

12. Iar Pilat răspundând, iarăși le a dis lor, Dar ce voiți să fac acestuia pre care îl diceți Impăratul Iudeilor?

13. Iar ei iarăși au strigat, Răstignește-l pre el.

14. Iar Pilat le a dis lor, Dar ce rău a făcut? Iar ei mai virtos strigau, Răstignește-l pre el.

15. ¶ Iar Pilat vrind să facă pre voia norodului, le a slobodit lor pre Varavva, și pre Iisus bătându-l, 'l a dat să se răstignească.

16. Iar ostașii 'l au adus pre el în lăuntrul curței, ce este Divan; și au adunat toată oastea.

17. Și 'l au îmbrăcat pre el în porfiră, și impletind cunună de spini, 'l au pus lui.

18. Și au început a se închina lui, dicând, Bucură-te, Impăratul Iudeilor!

19. Și 'l băteau preste cap cu trestie, și 'l scuipau pre el, și puindu-se în genunchi se închinau lui.

20. Și după ce l-au batjocorit pre el, au desbrăcat de pre el porfira, și 'l au îmbrăcat în hainele sale, și 'l au dus pre el să 'l răstignească.

21. Și au silit pre oare-care, Simon, Chirincan, ce trecea, venind din țarină, tatăl lui Alecsandru și al lui Rufu, ca să ducă crucea lui.

22. Și 'l au adus pre el la locul Golgota, care se tălmăcește, Locul căpăținei.

23. Și 'l a dat lui să bée vin amestecat cu smirnă: iar el n'a luat.

24. Și răstignindu'l pre el, aū împărțit hainele lui, aruncând sorți pre dênsele, cine ce va lua.

25. Și era ceasul al treilea și 'l aū răstignit pre el.

26. Și era scrisoarea pricinēi lui scrisă, IMPĂRATUL IUDEILOR.

27. Și împreună cu dênsul aū răstignit doi tâlhari; unul d'a dreapta, și altul d'a stânga lui.

28. Și s'a implinit scriptura care dice, Și cu cel fără de lege s'a socotit.

29. Și cei ce treceaū il huliau pre el, clătind cu capetele lor, și dicend, Uă! cel se strică biserica, și în trei zile o zidești.

30. Mântuește-te pre tine în sută, și te pogoară de pre cruce.

31. Asămenea înoc și arhierēi hătându'și joc, diceaū unul cătră altul, împreună cu cărturari, Pre altul a mântuit; iar pre sine nu poate să se mântuească.

32. Hristos Impăratul lui Israil pogoare-se acum de pre cruce, ca să vedem și să credem într'însul. Și cei ce erau împreună cu el răstigniți il ocăriaū pre el.

33. Iar când a fost ceasul al șeselea, întuneric s'a făcut peste tot pământul până la al noălea ceas.

34. Iar în ceasul al noălea a strigat Iisus cu glas mare dicend, ELOI, ELOI, LAMA SAVAHTANI? ce este tilcuindu-se, Dumneșeu! meu, Dumneșeu! meu, pentru ce m'ai lăsat?

35. Iar unul din cei ce staū acolo aūdind, diceaū, Iată pre Ilie strigă.

36. Și alergând unul și umplend un burete de oțet, și pūindu'l într'o trestie, il adăpă pre el, dicend, Lăsați; să vedem aū veni-va Ilie să 'l pogoare pre el.

37. Iar Iisus slobođind glas mare, și a dat duhul.

38. Și catapeteazma bisericei s'a rupt în două, de sus până jos.

39. Și vedend sutașul, cel ce sta în preajma lui, că așa strigand și a dat duhul, a dis, Cu adevărat omul acesta fiu al lui Dumneșeu a fost.

40. Și erau și muleri de deșerte privind: între care era Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacov celui mic și a lui Iosie, și Salomi;

41. (Care și, când era în Galileea, mergeaū după el, și slujiaū lui;) și altele multe care se suiseră cu el în Ierusalim.

42. Și iată sară făcendu-se, de vreme ce era vineri, care este mai înainte de sâmbătă,

43. A venit Iosif din Arimatea, sfetnic cu bun chip, care și acela era așteptand împărăția lui Dumneșeu, și îndrăznind a intrat la Pilat, și a cerut trupul lui Iisus.

44. Iar Pilat s'a mirat de a murit așa curend: și chiemand pre sutașul, 'l a întrebat pre dênsul de a murit de mult.

45. Și înțelegend de la sutașul, a dăruit lui Iosif trupul.

46. Și cumpărând giulgiu, și

MARCO, XVI.

pogorindu-l pre el, 'l a înfăşurat cu giulgiul, şi 'l a pus în mormînt, care era săpat în piatră, şi a prăvălit o piatră pre uşa mormîntului.

47. Iar Maria Magdalina şi Maria a lui Iosie priviau unde 'l pun.

CAPITOLUL XVI.

Si dacă a trecut sâmbăta, Maria Magdalina, şi Maria a lui Iacov, şi Salomi, au cumpărat mirezme ca să meargă să 'l ungă pre el.

2. Si foarte de dimineaţă în ziua cea d'întîi a săptămănei, au venit la mormînt, resărind soarele.

3. Si diceau una cătră alta, Cine va prăvăli noă piatra de pre uşa mormîntului?

4. Si căutând, au vădut piatra prăvălită: că era mare foarte.

5. Si intrând în mormînt, au vădut pre un tîner şedînd d'a dreapta, îmbrăcat în veşmînt alb; şi s'au spălmăntat.

6. Iar el a dis lor, Nu vă spălmăntaţi: Pre Iisus Nazarineanul cel răstignit, căutaţi; s'a sculat; nu este aici: iată locul unde 'l au pus pre el.

7. Ci mergeţi de spuneţi ucenicilor lui şi lui Petru, că va merge mai înainte de voi în Galileea: acolo il veţi vedea pre el, precum a dis voă.

8. Si eşind, au fugit de la mormînt; că erau cuprinse de cutremur şi de spălmă: şi ni-

mărul nimic n'au spus; că se temeau.

9. Iar după ce a înviat Iisus dimineaţa în ziua cea d'întîi a săptămănei, s'a arătat întîi Mariei Magdalinei, dintru care scosese şapte draci.

10. Aceea mergînd, a vestit celor ce fuseseră cu el, cari plîngeau şi se tînguiau.

11. Si ei auzind că este viu, şi a fost vădut de dînsa, n'au crezut.

12. Iar după aceea la doi dintr'înşii mergînd el, s'a arătat într'alt chip, cari mergeau la o ţarină.

13. Si aceia mergînd, au spus celor-l-alţi; şi nici pre aceia nu 'l au crezut.

14. Iar după aceea, şedînd cel un-spre-deceale s'a arătat, şi a imputat necredinţei lor şi impietăreii inimii, căci oelor ce 'l au vădut pre el că a înviat, n'au crezut.

15. Si a dis lor, Mergeţi în toată lumea, şi propovediţi evanghelia la toată zidirea.

16. Cei ce va crede şi se va boteza se va mîntui; iar cei ce nu va crede, se va osîdi.

17. Si semne celor ce vor crede: acestea vor urma; întru numele meu draci vor scoate; în limbi nouă vor grăi;

18. Serpi vor lua; şi de vor bea ceva de moarte, nu 'l va vătăma pre ei; pre bolnavi mâinele îşi vor pune, şi bine le va fi.

19. Decî Domnul după ce a grăit cu dînsii, s'a înălţat la cer,

și a ședut d'a dreapta lui Dumne-deu.

20. Iar el eșind, aș propove-duit pretutindenea, Domnul îm-

preună lucrând, și cuvântul a-deverindu'l prin semnele ce ur-maș. Amin.

SFÎNTA EVANGHELIE CEA DE LA LUCA.

CAPITOLUL I.

De vreme ce mulți s'aș apu-oat a alcătui povestire pentru lucrurile cele ce aș fost adev-e-rite intru noi,

2. I'ncum aș dat noă, cei ce d'ntu început aș fost singuri v-șdători și slujitori cuvântului ;

3. Păru-mi-s'a și mie, ur-mând toate d'nteu cu de amă-runtul, pre rînd a scrie ție, puternice Teofile,

4. Ca să cunoști întărirea cu-vintelor, intru care te aș în-vățat.

5. ¶ Fost-a în zilele lui Irod, împăratul Iudeei, un preot oare-care a nume Zaharia, din rin-duiala preoției lui Avia : și mu-ierea lui din fetele lui Aaron, și numele ei era Elisavet.

6. Și erau drepti amîndoi îna-intea lui Dumnezeu, umblând intru toate poruncele și îndrep-tările Domnului fără prihană.

7. Și n'aveaș ei feciori, pentru că Elisavet era stearpă, și amên-doi erau trecuți în zilele lor.

8. Și a fost când a slujit el

în rîndul săptămânei sale îna-intea lui Dumnezeu,

9. După obiceiul preoției, i s'a întemplat a tămăia intrînd în biserica Domnului.

10. Și toată mulțimea noro-dului era rugându-se afară, în vremea tămălerii.

11. Și i s'a aștat lui ingerul Domnului stînd d'a dreapta ol-tarului tămălerii.

12. Și s'a spălmîntat Zaharia v-șdendu'l, și frica a cădut pres-te dînsul.

13. Iar ingerul a dis cătră dînsul, Nu te teme Zahario : că s'a aușit rugăciunea ta ; și mu-ierea ta Elisavet va naște ție fiu, și vei cheama numele lui Ioan.

14. Și va fie ție bucurie și veselie ; și mulți de nașterea lui se vor bucura.

15. Că va fi mare înaintea Domnului, și viu și sichea nu va bea ; și se va umplea de Duhul Sfînt, încă din pîntecele mai-cei sale.

16. Și pre mulți din fiii lui

Iarail va întoarce la Domnul Dumnezeu lor.

17. Și el va merge înaintea lui cu duhul și cu puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimele părinților spre fiu și pre cei neascultători întru înțelepciunea dreptilor; să gătească Domnului norod mai înainte gătit.

18. Și a zis Zaharia către inger, Din ce voi curioaste aceasta? că eu sunt bătrân, și muierea mea trecută în zilele sale.

19. Și răspundând ingerul, a zis lui, Eu sunt Gavriil acela ce sta înaintea lui Dumnezeu; și sunt trimes a grăi către tine, și a bine vesti ție acestea.

20. Și iată, vei fi tăcând, și neputând a grăi, până în ziua aceea ce vor fi acestea, pentru că n'ai crezut cuvintelor mele, care se vor împlini la vremea lor.

21. Și aștepta norodul pre Zaharia, și se mira că zăbovia el în biserică.

22. Și esind, nu putea să grăiască lor: și au cunoscut ei că vedere a vădut în biserică: și le făcea semn cu mâna, și a rămas mut.

23. Și a fost dacă s'au umplut zilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

24. Iar după zilele acelea, a îngrecat Elisavet muierea lui, și s'a tălnuit pre sine în cinci luni, dicând,

25. Așa a făcut, mie Domnul în zilele în care a socotit să iee ocară mea dintre oameni.

26. Iar în luna a șesea, trimes a fost ingerul Gavriil de la Dumnezeu în cetatea Galileei, carei numele era Nazaret,

27. La fecioară logodită cu bărbat cărui numele era Iosif, din oasa lui David; și numele fecioarei era Mariam.

28. Și intrând ingerul la dânsa, a zis, Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine: blagoslovită ești tu între inuierii.

29. Iar ea vedându 'l s'a spăimântat de cuvântul lui, și cuge-ta în ce chip va fi închinarea aceasta.

30. Și a zis ei ingerul, Nu te teme Mariam: că ai aflat har la Dumnezeu.

31. Și iată, vei zămisi în pân-tece, și vei naște fiu și vei chie-ma numele lui IISUS.

32. Acesta va fi mare, și Fiul celui Prea-Înalt se va chie-ma: și 'l va da lui Domnul Dumnezeu scaunul lui David tatăl lui:

33. Și va împărăți preste casa lui Iacov în veci; și împărăției lui nu va fi sfârșit.

34. Și a zis Mariam către inger, Cum va fi aceasta, de vreme ce bărbat nu știu?

35. Și răspundând ingerul, a zis ei, Duhul Sfânt se va pogori preste tine, și puterea celui Prea-Înalt te va umbri: pentru aceasta și Sfântul ce se va naște din tine, se va chie-ma Fiul lui Dumnezeu.

36. Și iată, Elisavet rudenia ta, și ea a zămislit fiu la bătrânețele ei: și a șesea lună este

ei aceasta, celei ce se chiema stearpa.

37. Că la Dumnezeu nici un cuvânt nu este cu neputință.

38. Și a zis Mariam, Iată roaba Domnului; fie mie după cuvântul tău. Și s'a dus de la dânsa ingerul.

39. Și sculându-se Mariam în zilele acelea, mers-a la munte cu degrabă, în cetatea Iudei;

40. Și a intrat în casa Zahariei, și s'a închinat Elisavetei.

41. Și a fost când a audit Elisavet închinăciunea Mariei, săltat-a pruncul în pântecul ei; și s'a umplut de Duhul Sfânt Elisavet:

42. Și a strigat cu glas mare. și a zis, Blagoslovită ești tu între mulți, și blagoslovit este rodul pântecului tău.

43. Și de unde mie aceasta, ca să vie în casa Domnului meu în mine?

44. Că iată, cum fu glasul închinărei tale întru urechile mele, săltat-a pruncul cu bucurie în pântecul meu.

45. Și fericită este ceea ce a crezut: că va fi săvârșire celor zise ei de la Domnul.

46. Și a zis Mariam, Mărește sufletul meu pre Domnul,

47. Și s'a bucurat duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu.

48. Că a căutat spre smerenia roabei sale: că iată, de acum mă vor ferici toate neamurile.

49. Că 'mi a făcut mie mă-

rire cel puternic; și sfânt este numele lui.

50. Și mila lui este din neam în neam spre cei ce se tem de el.

51. Făcut-a tărie cu brațul său; răsipit-a pre cei mândri cu cugetul inimii lor.

52. Pogorît-a pre cei puternici de pre scaune, și a înălțat pre cei smeriți.

53. Pre cei flămânzi 'l a umplut de bunătați; și pre cei bogați 'l a scos afară deșertul.

54. Luat-a pre Israel sluga sa, ca să pomenească mila;

55. Precum a grăit către părinții noștri, lui Avraam, și seminției lui până în veac.

56. Și a rămas Mariam împreună cu dânsa ca la trei luni, și s'a întors la casa sa.

57. Iar Elisavetei i sa împlinit vremea să nască; și a născut fiu.

58. Și au audit cei ce lăcuiau împrejur și rudeniile ei că a mărit Domnul mila sa cu dânsa; și se bucurau împreună cu dânsa.

59. Și a fost în ziua a opta au venit să taie împrejur pruncul; și 'l chiema pre numele tatălui lui, Zaharia.

60. Și răspundând muma lui, a zis, Nu așa; ci se va chiema Ioan.

61. Și au zis către dânsa, Nimeni nu este întru rudenia ta, care să se chieme cu numele acesta.

62. Și au făcut semn tatălui lui, cum ar vrea să 'l chieme pre dânsul.

63. Și cerând el panachidă, a scris, dicând, Ioan va fi numele lui. Și s'a u mirat toți.

64. Și i s'a deschis gura lui îndată, și i s'a deslegat limba lui, și grăia, lăudând pre Dumnezeu.

65. Și s'a făcut frică preste toți cei ce lăcuiau împrejurul lor: și întru toată laturea de prin munții Iudeei s'a u vestit toate cuvintele acestea.

66. Și a u pus toți cei ce au dia u în inima lor, dicând, Oare ce va să fie pruncu acesta! Și mâna Domnului era cu densusul.

67. Și Zaharia tatăl lui s'a umplut de Duhul Sfînt, și a prorocit, dicând,

68. Bine este cuvîntat Domnul Dumnezeu lui Israil; că a cercetat și a făcut răscumpărare norodului său,

69. Și a redicat corn de mîntuire noă în casa lui David slugei sale;

70. Precum a grăit prin gura sfinților celor din veac prorocii al lui.

71. Mîntuire de vrăjmașii noștri, și din mâna tuturor celor ce ne urisc pre noi;

72. Să facă milă cu părinții noștri, și să 'și aducă aminte de legătura lui cea sfîntă;

73. De jurămîntul care s'a jurat cătră Avraam părintele nostru,

74. Să ne dea noă, ca fără de frică, din mâinile vrăjmașilor noștri izbăvindu-ne, să 'i slujim lui,

75. Întru sfîntenie și întru

dreptate înaintea lui, în toate zilele vieții noastre.

76. Și tu, pruncule, prorocul celui Prea-Înalt te vei chiema: că vei merge înaintea feței Domnului să gătești căile lui;

77. Ca să dai cunoștința mîntuirii norodului lui întru ertarea păcatelor lor.

78. Pentru milostivirea milei Dumneșeului nostru; în care ne a cercetat pre noi resăritul din înălțime,

79. Ca să lumineze celor ce ședeau întru întunerec și în umbră morții, să îndrepteze picioarele noastre în calea păcii.

80. Iar pruncul creștea, și se întăria cu duhul, și a fost în pustie până în ziua arătării lui cătră Israil.

CAPITOLUL II.

Si a fost în zilele acelea, eșit-a poruncă de la Chesarul August, să se scrie toată lumea.

2. (Această scrisoare întîi s'a făcut domnind în Siria Chirineu.)

3. Și mergeau toți să se scrie, fie-care în cetatea sa.

4. Și s'a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, la Iudeea, în cetatea lui David, care se cheamă Vitleem; (pentru că era el din casa și din seminția lui David:)

5. Să se scrie cu Mariam cea logodită lui muiere, fiind grea.

6. Și a fost când erau ei acolo, s'a u umplut zilele ca să nască ea.

7. Și a născut pre fiul său cel

intâi născut, și 'l a înfășat pre dînsul, și 'l a culcat în esle; pentru că nu avea el loc la gazdă.

8. Și păstorii erau într'aceeași lature petrecînd, și păzind străji, noaptea împrejurul turmei lor.

9. Și iată, îngerul Domnului a stătut înaintea lor, și slava Domnului a strălucit împrejurul lor: și s'au înfricoșat cu frică mare.

10. Și le a dîs lor îngerul, Nu vă temeți: că iată vestesc voă bucurie mare, care va fi la tot norodul.

11. Că s'a născut voă astăzi Mîntuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.

12. Și acesta va fi voă semn; Afla-veți un prunc înfășat, culcat în esle.

13. Și îndatăși s'a făcut împreună cu îngerul mulțime de oaste cerească lăudând pre Dumnezeu, și dîcînd,

14. Slavă lui Dumnezeu întru cel de sus, și pre pămînt pace, întru oameni bună voire.

15. Și a fost, dacă s'au dus de la dînsii îngerii la cer, și păstorii au dîs unii către alții, Să mergem dară până la Vitleem, și să vedem cuvîntul acesta ce s'a făcut, care Domnul a arătat noă.

16. Și au venit de grabă și au aflat pre Mariam și pre Iosif, și pruncul culcat în esle.

17. Și vedîndu' l au spus pentru cuvîntul ce se grăise lor de pruncul acesta.

18. Și toți cei ce au auzit s'au mirat de cele ce s'au dîs de păstorii către dînsii.

19. Iar Mariam păzia toate ou-

vintele acelea, puindu-le întru inima sa.

20. Și s'au întors păstorii, slăvind și lăudând pre Dumnezeu de toate cele ce au auzit și au vădut, precum s'a dîs către dînsii.

21. Și când s'au umplut opt zile, ca să taie pruncul împrejur, s'a chemat numele lui IISUS, care s'a numit de înger mal înaintea de a se zămisi el în pîntece.

22. Și când s'au umplut zilele curățirei ei după legea lui Moisi, 'l au suit pre el în Ierusalim, ca să 'l pue înaintea Domnului;

23. (Precum este scris în legea Domnului, Toată partea bărbătească ce deschide pîntecoele, sfiînt Domnului se va chema;)

24. Și să deie jertvă după ceea ce s'a dîs în legea Domnului, O pereche de turturele, sau doi pui de porumb.

25. Și iată, era un om în Ierusalim, a nume Simeon; și omul acela era drept și temător de Dumnezeu, așteptînd mîngîierea lui Israel: și Duhul Sfînt era preste dînsul.

26. Și era lui făgăduit de la Duhul Sfînt, să nu vadă moartea, până ce va vedea pre Hristosul Domnului.

27. Și a venit cu Duhul în biserică: și când au adus în lăuntru părinții pre Iisus pruncul, ca să facă el după obiceiul legii pentru el,

28. Și acela 'l a luat pre dînsul în brațele sale, și bine a cuvîntat pre Dumnezeu, și a dîs,

29. Acum sloboțește pre ro-

bul tău, Stăpâne, după cuvântul tău, cu pace:

30. Că vedură ochii mei mântuirea ta,

31. Care ai gătit înaintea feței tuturilor noroadelor;

32. Lumină spre descoperirea Neamurilor, și slava norodului tău Israil.

33. Și era Iosif și muma lui mirându-se de cele ce se grăiau pentru dânsul.

34. Și 'I a blagoslovit pre dânsul Simeon, și a dis către Mariam muma lui, iată, acesta este pus spre căderea și scularea a multora întru Israil; și spre semnul, căruia se va dice împotrivă;

35. (Și prin însuși sufletul tău va trece sabie,) ca să descopere de la multe inimi cugetele.

36. Și era Anna proorocița, fata lui Fanuil, din neamul lui Asir: aceasta îmbătrânise în zile multe, care trăise cu bărbatul său șapte ani din fecioria sa;

37. Și aceasta a fost văduvă ca la opt-deci și patru de ani, care nu se depărta de la biserică, ci cu posturi și cu rugăciuni slujind lui Dumnezeu ziua și noaptea.

38. Și aceea într'acel ceas venind, se mărturisia Domnului, și grăia pentru dânsul tuturilor celor ce așteptau mântuire în Ierusalim.

39. Și după ce au săvârșit ei toate după legea Domnului, s'au întors în Galileea, în cetatea lor Nazaret.

40. Iar pruncul creștea și se întăria cu duhul, umplându-se de

înțelepciune: și harul lui Dumnezeu era peste dânsul.

41. Și se duceau părinții lui în fie-care an în Ierusalim la praznicul paștelor.

42. Și când a fost de doi-spre-dece ani suindu-se el în Ierusalim după obiceiul praznicului.

43. Și sfârșind zilele, când s'au întors ei, a rămas Iisus pruncul în Ierusalim; și n'au știut Iosif și muma lui.

44. Și socotind că este el cu alte soți, au venit cale de o zi; și 'I au căutat pre el prin rudeni și prin cunoscuți.

45. Și neaflându'l, s'au întors în Ierusalim, căutându'l pre el.

46. Și a fost, după trei zile 'I au aflat în biserică ședând în mijlocul dascălilor, ascultându'l, și întrebându'l pre el.

47. Și se minunau toți cei ce 'I au auzit pre dânsul de priceperea și de răspunsurile lui.

48. Și vedându'l pre el, s'au mirat: și a dis către el muma lui, Fiule, căci ai făcut noă așa? iată, tatăl tău și eu dorindu-te, te căutam.

49. Și a dis către dânsul, Ce este că mă căutați? au n'au știut că întru cele ce sunt ale Tatălui meu se cade mie să fiu?

50. Și ei n'au înțeles graiul care a grăit lor.

51. Și s'a pogorit împreună cu dânsul, și a venit în Nazaret, și era supundu-se lor: iar muma lui păzia toate graiurile acestuia în inima sa.

52. Și Iisus sporia cu înțelep-

ciunea și cu vrista, și cu harul la Dumnezeu și la oameni.

CAPITOLUL III.

Iar în anul al cinci-spre-de-celea al împărăției lui Tiberie Chesarului, domnind Pilat din Pont în Iudeea, și Irod stăpânind a patra parte din Galileea, iar Filip, fratele lui, stăpânind a patra parte din Ituria și din laturea Trahoniei și Lisanie a patra parte stăpânind din Avilinia,

2. În zilele arhierilor Anna și Caiafa, fost-a cuvântul lui Dumnezeu către Ioan fiul Zahariei în pustie.

3. Și a venit în toată laturea Iordanului, propovăduind botezul pocăinței întru ertarea păcatelor;

4. Precum este scris în cartea cuvintelor Isaiei, proorocului, care dice, Glasul celui ce strigă în pustie, Gătiți calea Domnului, dreptă faceți cărările lui.

5. Toată valea se va umplea, și tot muntele și măgura se va smeri; și vor fi cele strimbe drepte, și cele colțuroase căi netede;

6. Și va vedea tot trupul mântuirea lui Dumnezeu.

7. Atunci dicea noroadelor celor ce mergeau să se boteze de la el, Pui de năpîrci, cine v'a arătat voă ca să fugiți de mânia cea ce va să fie?

8. Faceți dar roduri vrednice de pocăință, și nu începeți a dice întru voi, Tată avem pre Avraam: că dic voă, Că poate

Dumnezeu și din pietrele acestea să rădice fiu lui Avraam.

9. Că iată și securea la rădăcina pomilor zace: deci tot pomul care nu face roadă bună se tace, și în foc se aruncă.

10. Și 'l întrebau pre el noroadele, dicend, Dar ce vom face?

11. Și răspundend, dicea lor, Cel ce are două haine, să dea celui ce n'are; și cel ce are bucate, asemenea să facă.

12. Și au venit și vameșii să se boteze de la dînsul, și au dis către el, Învățătorule, ce vom face?

13. Iar el a dis către dînsii, Nimic mai mult de cât este rînduit voă, să nu faceți.

14. Și 'l întrebau și ostașii, dicend, Și noi ce vom face? Și a dis către dînsii, Pre nimeni să nu asupriți, nici să clevețiți; și să vă îndestulați cu lefele voastre.

15. Iar așteptând norodul, și cugetând toți întru inimele lor de Ioan, ca nu cum-va el să fie Hristos;

16. Răspuns-a Ioan tuturilor, dicend, Eu cu apă vă botez pre voi; iar vine cel mai tare de cât mine, căruia nu sînt vrednic a 'l deslega cureaoa încălțămintelor lui: acesta va boteza pre voi cu Duhul Sfînt și cu foc:

17. A căruî lopată este în mîlna lui, și va curăți aria sa, și va aduna griul în jitnița sa; iar plevile le va arde cu focul nestîns.

18. Și multe încă și altele

LUCA, IV.

bine-vestia norodului mângăindu-l.

19. Iar Irod tetrarhul, înstrătat fiind de el pentru Irodiada muiera frății-său Filip, și pentru toate relele care a făcut Irod,

20. A adăos și aceasta preste toate, și a închis pre Ioan în temniță.

21. Și a fost dacă s'a botezat tot norodul, și Iisus botezându-se, și rugându-se, s'a deschis cerul,

22. Și s'a pogorit Duhul Sfânt cu chip trupesc ca un porumb preste dânsul, și glas din cer s'a făcut, dicând, Tu ești Fiul meu cel iubit; întru tine bine am voit.

23. Și Iisus începuse a fi de trei-deci de ani, fiind (precum se socotia) fiul lui Iosif al lui Ili,

24. Al lui Mattat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Ionna, al lui Iosif,

25. Al lui Mattatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Ešli, al lui Naghe,

26. Al lui Maat, al lui Mattatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda,

27. Al lui Ioanna, al lui Risa, al lui Zorovavel, al lui Salatiil, al lui Niri.

28. Al lui Melhi, al lui Addi, al lui Cosam, al lui Elmodam, al lui Ir.

29. Al lui Iosi, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Mattat, al lui Levi,

30. Al lui Simeon, al lui Iuda,

al lui Iosif, al lui Ionan, al lui Eliachim,

31. Al lui Melea, al lui Mainan, al lui Mattata, al lui Natan, al lui David,

32. Al lui Iesse, al lui Ovid, al lui Vooz, al lui Salmon, al lui Naason.

33. Al lui Aminadav, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda,

34. Al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tara, al lui Nahor,

35. Al lui Saruh, al lui Ragav, al lui Faleo, al lui Ever, al lui Sala,

36. Al lui Cainan, al lui Arfacsad, al lui Sim, al lui Noe, al lui Lameh,

37. Al lui Matusala, al lui Enoh, al lui Jared, al lui Maleleil, al lui Cainan,

38. Al lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al lui Dumneșeu.

CAPITOLUL IV.

Iar Iisus plin de Duhul Sfânt s'a întors de la Iordan, și s'a dus de Duhul în pustie,

2. Patru-zece pe zile ispitindu-se de diavolul. Și n'a mâncat nimic în zilele acelea: și sfârșindu-se ele, mai pre urmă a flămândit.

3. Și a zis lui diavolul, De ești Fiul lui Dumneșeu, di pietrei acesteia să se facă pâine.

4. Și a răspuns Iisus către el, dicând, Scris este, Că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot graiul lui Dumneșeu.

5. Și suindu-l pre el diavolul într'un munte înalt, 'l a arătat lui toate împărățiile lumei într'o clipeală de vreme.

6. Și 'l a dis lui diavolul, Tie voi da stăpânirea aceasta toată, și slava lor: că mie este dată; și ori-căruia voesc o dau pre ea.

7. Deoi tu de te vei închina înaintea mea, vor fi toate ale tale.

8. Și răspundând Iisus, a dis lui, Mergi înapoia mea, Satano: că scris este, Domnului Dumnezeuului tău să te închini, și lui unuia să 'l slujești.

9. Și 'l a dus pre el în Ierusalim, și 'l a pus pre dânsul pre aripa bisericeii, și 'l a dis lui, De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te de aici jos:

10. Că scris este, Ingerilor săi va porunci pentru tine, să te păzească:

11. Și pre mâini te vor rădica, ca să nu 'ți împiedeci de piatră piciorul tău.

12. Și răspundând Iisus, a dis lui, S'a dis, Să nu ispitești pre Domnul Dumnezeuul tău.

13. Și sfârșind diavolul toată ispita, a fugit de la dânsul până la o vreme.

14. ¶ Și s'a întors Iisus întru puterea Duhului în Galileea: și vestea a eșit de el în toată latura aceea.

15. Și el învăța în sinagogurile lor, slăvindu-se de toți.

16. ¶ Și a venit în Nazaret, unde era crescut: și a intrat după obiceiul său în diaconia sâmbătei în sinagogă, și s'a sculat să citească.

băteii în sinagogă, și s'a sculat să citească.

17. Și i s'a dat lui cartea Isaiei proorocului. Și deschidând cartea, a aflat locul unde era scris,

18. Duhul Domnului este preste mine, pentru că m'a uns bine a vesti săracilor; m'a trimes a tămădui pre cei zdrobiți la inimă, a propovedui robilor slobozire, și orbilor vedere, a slobozi pre cei sfărâmați întru ușurare,

19. A propovedui anul Domnului primit.

20. Și închidând cartea, o a dat slugii, și a ședut. Și ochii tuturor din sinagogă erau privind spre el.

21. Și a început a dice către dânsul, Astăzi s'a împlinit scriptura aceasta întru urechile voastre.

22. Și toți îl mărturisiau pre el, și se miraau de cuvintele harului care eșiau din gura lui. Și diceau, Aă nu este acesta feciorul lui Iosif?

23. Și a dis către ei, Cu adevărat veți dice mie pilda aceasta, Doctore, vindecă-te pre tine însuși: câte am audiat că s'a făcut în Capernaum, fă și aici în patria ta.

24. Și a dis, Amin grăesc voă, Nici un prooroc nu este primit în patria sa.

25. Și într'adevăr grăesc voă, multe văduve erau în zilele lui Ilie întru Israil, când s'a încuiat cerul trei ani și șese luni, cât s'a făcut foamete mare preste tot pământul.

LUCA, V.

26. Și cătră nici una dintr'acelea n'a fost trimes Ilie, fără numai la Sarepta Sidonului, la o mulere văduvă.

27. Și mulți leproși erau în Țilele lui Elisei, proorocul întru Israil; și nici unul dintr'înși nu s'a curățit, fără numai Neeman Sirianul.

28. Și s'a umplut toți de mânie în sinagogă, auzind acestea,

29. Și sculându-se, 'l a scos pre el afară din cetate, și 'l a dus pre el până în sprinceana muntelui, pre care era zidită cetatea lor, ca să 'l arunce jos.

30. Iar el trecând prin mijlocul lor s'a dus,

31. Și s'a pogorît în Capernaum în cetatea Galileei, și era învățându-l pre ei sămbăta.

32. Și se mira de învățătura lui: că cu stăpânire era cuvântul lui.

33. Și în sinagogă era un om, care avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare,

34. Grăind, Lasă; ce este noă și ție Iisuse, Nazarineanule? ai venit să ne pierzi pre noi? te știu pre tine cine ești; Sfintul lui Dumnezeu.

35. Și 'l a certat pre el Iisus, grăind, Tac!, și ești dintr'însul. Și aruncându-l pre el dracul în mijloc, a eșit dintr'însul, nimic vătămându-l pre el.

36. Și s'a făcut spaimă preste toți, și se întreba între sine, dicând, Ce este cuvântul acesta? că cu stăpânire și cu putere poruncește duhurilor celor necurate, și es.

37. Și se ducea vestea de el în tot locul cel de prin prejur.

38. Și sculându-se din sinagogă, a intrat în casa lui Simon. Iar soacra lui Simon era cuprinsă de friguri mari; și 'l a rugat pre el pentru dânsa.

39. Și stând lângă ea, a certat frigurile; și o a lăsat pre dânsa: și îndată sculându-se, slujia lor.

40. Și apuind soarele, toți câți aveau bolnavi cu multe feluri de boale 'l a adus pre ei cătră dânsul; iar el pre fie-care din ei puindu-și mâinile, 'l a tămăduit pre ei.

41. Și eșiau și draci din mulți, strigând, și grăind, Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Și certându-l, nu 'l lăsa pre dânsii să grăească; căci îl știa că el este Hristos.

42. Iar făcându-se Țioă, eșind s'a dus în loc pusti: și noroadele căuta pre dânsul, și a venit până la dânsul, și 'l ținea pre el, ca să nu se ducă de la dânsii.

43. Iar el a dis cătră ei, Se cade mie să vestesc și altor cetăți împărăția lui Dumnezeu: că spre aceasta sunt trimes.

44. Și era propoveduind în sinagogurile Galileei.

CAPITOLUL V.

Si a fost când îl imbulzia pre el norodul, ca să audă cuvântul lui Dumnezeu, și el sta lângă iazerul Ghemisaretului,

2. Și a vădit două corăbi stând

lingă iazer; iar pescarii esind dintr'insele, spălau mrejele.

3. Și intrând într'o corabie, care era a lui Simon, 'l a rugat pre el s'o depărteze puțin de la pământ. Și sedând, învăța pre noroade din corabie.

4. Iar dacă a încetat a grăi, a dis către Simon, Depărtează-o la adinc, și aruncăți mrejele voastre spre pescuit.

5. Și răspundând Simon, a dis lui, învățătorule, toată noaptea ostenindu-ne, nimic n'am prins: dar duple cuvântul tău voi arunca mreaja.

6. Și aceasta făcând, au prins mulțime multă de pești: și se rupea mreaja lor.

7. Și au făcut semn soțiilor lor, care erau într'altă corabie, ca să vie și să le ajute lor. Și au venit, și au implut amândouă corăbiile, păt se afundaū ele.

8. Iar Simon Petru vedând aceasta, a cădut la genunchile lui Iisus, grăind, Ești de la mine; că om păcătos sunt, Doamne.

9. Că 'l cuprinsese pre el spălmă, și pre toți cei ce erau eu densusul, pentru vînarca peștilor care prinseseră:

10. Așijderea și pre Iacov, și pre Ioan, feciorii lui Zevedei, cari erau soți lui Simon. Și a dis Iisus către Simon, Nu te teme; de acum vei vîna oameni.

11. Și scotînd corăbiile la pământ, lăsând toate, au mers după densusul.

12. ¶ Și a fost când era el într'una din cetăți, iată, un om era plin de lepră, și vedînd pre Iisus

a cădut cu fața în jos, și s'a rugat lui, grăind, Doamne, de vei vrea, poți să mă curățești.

13. Și tindînd mîlna, s'a atins de densusul, dicînd, Voesc: curățește. Și îndată lepra s'a dūs de la densusul.

14. Și el a poruncit lui nimăru să nu spue: oi mergi de te arată pre sinei preotului, și du pentru curățenia ta, precum a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

15. Iar cuvîntul mai mult străbătea pentru densusul: și se adunaū noroade multe ca să audă, și să se tămăduască de la densusul de boalele lor.

16. ¶ Iar el se ducea în pustie, și se ruga.

17. Și a fost într'una din zile, și el era învățînd, și sedeaū Fariseii și învățătorii legii, cari veniseră din toate satele Galileei, și ale Iudeei, și ale Ierusalimului: și puterea Domnului era spre a 'l tămădui pre el.

18. ¶ Și iată, niște bărbați purtînd în pat pre un om care era slăbănog, și căutaū să 'l ducă pre el în lăuntru, și să 'l pue înaintea lui.

19. Și neaflînd pre unde să 'l ducă pentru norod, suindu-se d'asupra acoperementului, printre cărămidă 'l au slobođit pre densusul cu patul în mijloc înaintea lui Iisus.

20. Și vedînd credința lor, a dis lui, Omiule, eartă-ți-se ție păcatele tale.

21. Și au început a cugeta cărturarii și Fariseii, grăind, Cine

este acesta ce grăește hule? Cine poate să erte păcatele, fără numai unul Dumnezeu !

22. Iar cunoscând Iisus gândurile lor, răspundând a dis către dânsul, Ce gândiți întru inimele voastre ?

23. Ce este mai lesne, a dice, Eartă-ți-se ție păcatele tale ; sau a dice, Scoală și umblă ?

24. Ci oa să știți că putere are Fiul omului pre pământ a erta păcatele, (a dis slăbănogului,) Ție grăesc, Scoală, și luând patul tău, mergi la casa ta.

25. Și îndatăși sculându-se înaintea lor, a luat patul pre care zăcea, și s'a dus la casa sa, slăvind pre Dumnezeu.

26. Și spaimă a cuprins pre toți, și slăviau pre Dumnezeu, și s'a umplut de frică, grăind, Am vădut lucruri minunate astăzi.

27. Și după acestea a eșit, și a vădut pre un vameș, a nume Levi, ședând la vamă: și i a dis lui, Vino după mine.

28. Și lăsând toate, s'a sculat, și a mers după dânsul.

29. Și i-a făcut Levi lui ospet mare în casa sa: și era norod mult de vameși și de alții cari ședea cu el.

30. Și cârtia cãrturarilor lor și Fariseii către ucenicul lui, grăind, Pentru ce ou vameși și cu păcătoșii mâncați și beți ?

31. Și răspundând Iisus a dis către el, N'a trebuintă de doctor cel sănătos; ci cel bolnav.

32. Nu am venit să chiem pre

cel drept, ci pre cel păcătos la pocăință.

33. Și Iar el a dis către el, Pentru ce ucenicul lui Ioan postesc adese ori, și rugăciuni fac, așijderea și al Fariseilor; iar al tăi mănăncă și bea ?

34. Iar el a dis către dânsul, Adu doară putești pre fiul nunței să i faceți să postească, până când este mirele cu dânsul ?

35. Iar vor veni zile, când se va lua mirele de la dânsul, și atunci vor posti într'acele zile.

36. Și grăia și pildă către dânsul; Nimeni nu pune petec de haină nouă la haină veche; iar de nu, și pre cea nouă o rupe, și la cea veche nu se potrivește petecul cel ce este de la cea nouă.

37. Și nimeni nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, va sparge vinul cel nou pre foi, și el se va vărsa, și foile vor peri.

38. Ci vinul nou se cade să i pue în foi noi; și amândoa se vor ținea.

39. Și nimenea care bea de cel vechi îndată voeste de cel nou: că dice, Cel vechi mai bun este.

CAPITOLUL VI

Si a fost într'o sâmbătă a doua după cea d'intâi, trecea el prin sămănături; și smulgeau ucenicul lui spice, și mâncau, frecându-le cu mâinele.

2. Iar oare-cari din Farisei

le aŭ ȡis lor, Ce faceȡi care nu se cade a face sâmbăta?

3. Şi răsponȡend Iisus, a ȡis cătră dênşil, Nicl aceasta n'aȡi cetit ce a făcut David, când a flămânȡit el însuşi, şi cei ce erau cu dênsul ;

4. Cum a intrat în casa lui Dumnedeŭ, şi a luat pâlnile punerel-înainte, şi a mâncat, şi a dat şi celor ce erau cu el ; care nu se cădea să le mănânce, fără numai preoȡil.

5. Şi ȡicea lor, Că Domn este Fiul omului şi al sâmbătei.

6. Şi a fost şi în altă sâmbătă, a intrat el în sinagogă şi învăȡa : şi era acolo un om a căru l mână cea dreaptă era uscată.

7. Şi îl pândiaŭ pre el cărturaril şi Fariseil de 'l va vindeca sâmbăta ; ca să afle vină asupra lui.

8. Iar el ştia gândurile lor, şi a ȡis omului care avea mână uscată, Scoală-te, şi stă l în mijloc. Iar el sculându-se a stă t ut.

9. Dec l a ȡis Iisus cătră dênşil, Intreba-voiŭ pre voi ; Ce se cade sâmbăta, bine a face, sau răŭ a face ? suflet a mân-tui, sau a pierde ?

10. Şi căutând spre toȡi aceştia, a ȡis omului, Intindeȡi mână ta. Iar el a făcut aş a ; şi a venit mână lui la starea cea d'întăiŭ sănătoasă, ca şi ceea-l-altă.

11. Iar el s'aŭ împlut de ne-bunie ; şi vorbeaŭ unul cu altul ce ar fi făcut lui Iisus.

12. Şi a fost în ȡilele acestea, a eşi t la munte să se roage, şi

toată noaptea a petrecut întru rugăciunea lui Dumnedeŭ.

13. ¶ Şi când s'a făcut ȡioă, a chemat pre ucenicil sê l : şi alegând întru dênşil doi-spre-dece, pre cari şi apostoli 'l a numit ;

14. Pre Simon, (pre care 'l a şi numit Petru,) şi pre Andrei fratele lui, pre Iacov şi pre Ioan, pre Filip şi pre Vartolomei,

15. Pre Mattei şi pre Toma, pre Iacov al lui Alfei, şi pre Simon ce se cheamă Zilotis,

16. Pre Iuda al lui Iacov, şi pre Iuda Iscarioteanul, care s'a făcut şi vânzător.

17. ¶ Şi pogorîndu-se cu dênşil, a stă t ut în loc şes, şi mulȡimea ucenicilor lui, şi mulȡime multă de norod din toată Iudeea şi din Ierusalim, şi de pre lângă marea Tirului şi a Sidonului, cari veniseră să 'l asculte pre el, şi să se tămăduască de neputinȡele lor ;

18. Şi cei ce se chinuiaŭ de duhuri necurate : şi se vindecaŭ.

19. Şi tot norodul căuta să se atingă de el : că putere eşi a din el, şi vindeca pre toȡi.

20. ¶ Şi el rēdicându'şi ochil sê l spre ucenicil lui, ȡicea. Fericiȡi *sânteȡi* săracilor : că a voastră este împărăȡia lui Dumnedeŭ.

21. Fericiȡi *sânteȡi* cari flămânȡil acum : că ve veȡi sătura. Fericiȡi *sânteȡi* cari plângeȡi acum : că veȡi ride.

22. Fericiȡi veȡi fi, când ve vor ur l pre voi oamenii, şi când

vă vor despărți pre voi, și vă vor ocări, și vor scoate numele vostru ca un rău pentru Fiul omului.

23. Bucurați-vă într'acea zi, și săltați: că iată, plata voastră multă este în ceruri: că într'acest chip făceați proorocilor părinții lor.

24. Însă vai voă bogaților! că vă luați mângăierea voastră.

25. Vai voă celor ce sunteți sătuli acum! că veți flămândi. Vai voă celor ce rideți acum! că veți plânge și vă veți țingui.

26. Vai voă, când vă vor dice bine toți oamenii! că într'acest chip făceați părinții lor proorocilor celor mincinoși.

27. Ci voă grăesc celor ce auziți, iubiți pre vrăjmașii voștri, bine faceți celor ce vă urisc pre voi,

28. Bine cuvântați pre cei ce vă blastămă pre voi, și vă rugați pentru cei ce vă fac voă necaz.

29. Celui ce te bate pre tine preste o față a obrazului, întoarce-l lui și cealaltă; și celui se îți iea haina, nu l'opri lui și cămașa.

30. Și tot celuia ce cere de la tine, dă-l; și de la acela ce îți iea ale tale nu cere înapoi.

31. Și precum voiți ca să vă facă voă oamenii, și voi faceți lor așașderea.

32. Și de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce har este voă? că și păcătoșii iubesc pre cei ce îi iubesc pre dânsii.

33. Și de faceți bine celor ce

vă fac voă bine, ce har este voă? că și păcătoșii aceeași fac.

34. Și de dați împrumut celor de la cari nădăjduiți a lua, ce har este voă? că și păcătoșii păcătoșilor dau împrumut, ca să iea întoema.

35. Ci iubiți pre vrăjmașii voștri, și faceți bine, și dați împrumut, nimio nădăjduind; și va fi plata voastră multă, și veți fi fiii celui Prea-Înalt: că el este bun spre cei nemulțumitori și spre cei răi.

36. Deol fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.

37. Nu judecați, și nu vă veți judeca: nu osîndiți, și nu vă veți osîndi: ertați, și vi se va erta.

38. Dați, și vi se va da voă; măsură bună, îndesată, și clătită, și pro d'asupra vărsându-se, vor da în sânul vostru. Că cu aceeași măsură cu care veți măsura, se va măsura voă.

39. Și le a dis lor și pildă, Aă doară poate orb pre orb să povățuească? aă nu amândoi vor cădea în groapă?

40. Nu este ucenic mai pre sus de dascălul său: iar tot cel desăvârșit va fi ca dascălul său.

41. Și ce vedeți ștercul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar birna care este în ochiul tău, n'o simți?

42. Sau cum poți dice fratelui tău, Frate, lasă să scot ștercul care este în ochiul tău, însuși nevedeud birna care este în ochiul tău? Fățarnice, scoate întâi birna din ochiul tău, și

atunci vei vedea să scoți ștercul care este în ochiul frate lui tău.

42. Că nu este pom bun care face roadă rea ; nici pom rău care face roadă bună.

44. Că tot pomul din roada sa se cunoaște. Că nu adună smochine din măracin, nici din rug culeg struguri.

45. Omul cel bun din visteria cea bună a inimii sale scoate cele bune ; și omul cel rău din visteria cea rea a inimii sale scoate cele rele : că din prisosința inimii, grăește gura lui.

46. Și ce mă chiețați, Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce vă dic ?

47. Tot cela ce vine către mine, și aude cuvintele mele, și le face pre ele, voi arăta voă cui este asemenea :

48. Asemenea este omului ce și zidește casă, care a săpat adânc, și a pus temeliea pre piatră, și vărsare de ape făcându-se, a lovit riul în casa aceea, și nu o a putut clăti pre ea ; căci era întemeiată pre piatră.

49. Iar cela ce a auzit, și n'a făcut, asemenea este omului care și a zidit casa sa pre pământ fără de temelie ; în care a lovit riul, și îndată a căzut ; și s'a făcut sfărâmarea casei aceleia mare.

CAPITOLUL VII.

Si după ce a sfârșit toate cuvintele sale întru auzul norodului, a intrat în Capernaum.

2. Iar sluga unui sutaș fiind

bolnavă, vrea să moară, care era la dânsul de cinste.

3. Și auzind de Iisus, a trimis la dânsul bătrânii Iudeilor, rugându-l pre el ca să vie să mântuească sluga lui.

4. Iar el venind către Iisus, îl rugă pre el ou deadinsul, dîcînd, Că este vrednic acela căruia vei da aceasta :

5. Căci iubește neamul nostru, și sinagoga ei o a zidit noastră.

6. Iar Iisus mergea cu dânsii. Și nefiind el departe de casă, a trimis la dânsul sutașul prieten, grăind lui, Doamne, nu te osteni : că nu sunt vrednic ca să intri sub acoperământul meu :

7. Pentru aceea nici pre mine nu m'am socotit a fi vrednic a veni către tine, ci di cu cuvîntul, și se va tămădui sluga mea.

8. Că și eu sunt om rînduit sub dregătorie, avînd sub mine slujitori, și dic acestuia, Mergi, și merge ; și altuia, Vino, și vine ; și slugii mele, Fă aceasta, și face.

9. Iar Iisus auzind acestea s'a minunat de el, și întorcîndu-se, a dis norodului care mergea după dânsul, Grăesc voă, că nici întru Israel n'am aflat atîta credință.

10. Și întorcîndu-se trimișii a casă, au aflat pre sluga cea bolnavă sănătoasă.

11. Și a fost după aceea mergea într-o cetate ce se chieța Nain ; și împreună cu dânsul mergeau ucenicii lui mulți și norod mult.

12. Iar dacă s'a apropiat că-

tră poarta cetății, iată, scoteau pre un mort, fiu unul-născut al maicei sale, și aceea era văduvă ; și norod mult din cetate era cu dânsa.

13. Și vedându-o pre dânsa Domnul, i s'a făcut milă de ea, și a dis ei, Nu plânge.

14. Și apropiindu-se s'a atins de pat : iar cei ce îl duceau, au statut. Și a dis, Tănărule, ție grăesc, Scoală-te.

15. Și a scut drept mortul, și a început a grăi. Și l'a dat pre el maicei lui.

16. Și a luat frică pre toți : și slăviau pre Dumneșu, grăind, Că prooroc mare s'a sculat intru noi ; și, Că a cercetat Dumneșu pre norodul său.

17. Și a eșit cuvântul acesta de el intru toată Iudeea, și intru toată latinea.

18. Și au vestit lui Ioan ucenicii lui de toate acestea.

19. Și chemând Ioan pre doi din ucenicii săi, i a trimis către Iisus, dicând, Tu ești acela ce vine ? sau pre altul să așteptăm ?

20. Și venind către el bărbatul acela, au dis, Ioan Botezătorul ne a trimis pre noi către tine, dicând, Tu ești acela ce vine ? sau pre altul să așteptăm ?

21. Și într'acel ceas a tămăduit pre mulți de boale și de răne, și de duhuri rele ; și a dat vedere multor orbi.

22. Și răspundând Iisus, a dis lor, Mergeți, și spuneți lui Ioan cele ce ați vădut și ați audit ; că orbi văd, schiopii umblă, le-

proși se curățesă, surzii aud, morții se scoală, săracilor bine se vestește.

23. Și fericit este cel ce nu se va sminti întru mine.

24. Și iar dacă s'au dus vestitorii lui Ioan, a început a grăi către noroadă de Ioan, Ce ați eșit în pustie să vedeți ? Au trestie clătită de vânt ?

25. Dar ce ați eșit să vedeți ? Au om îmbrăcat în haine moi ? Iată, cei ce sunt în haine scumpe, și petrec intru desfătare, în casele împărătești sunt.

26. Dar ce ați eșit să vedeți ? Au prooroc ? Adevăr grăesc voă, și mai mult de prooroc.

27. Acesta este de care este scris, Iată, eu trimet îngerul meu înaintea feței tale, care va găti calca ta înaintea ta.

28. Că dic voă, Mai mare prooroc între cei născuți din muleri de cât Ioan Botezătorul nimeni nu este : iar cel mai mic intru împărăția lui Dumneșu, mai mare de cât el este.

29. Și tot norodul și vameșii auzindu-l, drept au făcut pre Dumneșu, botezându-se cu botezul lui Ioan.

30. Iar Fariseii și legiuitorii au lepădat de la sine sfatul lui Dumneșu, nebotezându-se dela dânsul.

31. Și iar Domnul a dis, Deci cu cine voi asemăna pre oamenii neamului acestuia ? și cu cine sunt asemenea ?

32. Asemenea sunt cu copii ce sed în tîrg, și strigă unii către alții, și dic, Fluierat-am voă,

și n'ați jucat; tinguitu-ne am voă, și n'ați plâns.

33. Că a venit Ioan Botezătorul nici pâine mâncând, nici vin bând; și diceți drac are.

34. A venit Fiul omului mâncând și bând; și diceți, iată om mâncător, și beutor de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor!

35. Și s'a îndreptat înțelepciunea de la toți fiii sâi.

36. Și l' a ruga pre el unul din Farisei, ca să mănânce cu el. Și intrând în casa Fariseului, a sedut.

37. Și iată, o muliere din cetate, care era păcătoasă, înțelegând că sede în casa Fariseului, aducând un vas de alabastru cu mir,

38. Și stând lângă picioarele lui dinapoi plângând, a început a uda picioarele lui cu lacrimi, și cu perul capului său le ștergea, și săruta picioarele lui, și le ungea cu mir.

39. Iar vedând Fariseul care chemase pre el, a zis întru sine, grăind, Acesta de ar fi prooroc, ar ști cine și ce fel de muliere este ceea ce se atinge de el: că este păcătoasă.

40. Și răspundând Iisus, a zis către el, Simone, am oare ce să ți dic. Iar el a zis, Invățătoare, di.

41. Doi datornici erau oare căruia cămătaric: unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cinci deci.

42. Și neavând ei cu ce plăti, amândurora le a dăruit. Deci

care dintr'înșii, spune-mi mai mult va iubi pre el?

43. Iar Simon răspundând a zis, Socotesc că acela căruia l' a dăruit mai mult. Iar el a zis lui, Drept ai judecat.

44. Și întorcându-se către muliere, a zis lui Simon, Vezi pre această muliere? Am intrat în casa ta, apă pre picioarele mele n'ai dat: iar aceasta cu lacrimi m' a udat picioarele mele, și le a șters cu perul capului său.

45. Sărutare mie nu m'ai dat: iar aceasta de când am intrat, n'a încetat sărutându-mi picioarele mele.

46. Cu unt-de-lemn capul meu nu l' ai uns: iar aceasta cu mir mi-a uns picioarele mele.

47. Pentru aceea grăesc ție, Eartă-se păcatele ei cele multe, că a iubit mult: iar cui se eartă puțin, iubește mai puțin.

48. Și a zis ei, Eartă-ți-se ție păcatele tale.

49. Și au început cei ce sedeau cu dânsul a grăi întru sine, Cine este acesta care eartă și păcatele?

50. Și a zis către muliere, Credința ta te a mântuit; mergi în pace.

CAPITOLUL VIII.

Si a fost după aceasta, și el umbla prin cetăți și prin sate, propoveduind și bine vestind împărăția lui Dumnezeu: și cei doi-spre-dece erau cu dânsul.

2. Și niște mulieri care erau

tămăduite de duhuri rele și de boale, Maria ce se chiema Magdalena, dintru care eșiseră șapte draci,

3. Și Ioana muierea lui Huza, ispravnicul lui Irod, și Sosanna, și altele multe, care slujiau lui din avuțiile lor.

4. Și adunându-se norod mult, și cei de prin cetăți venind către dânsul, a dispus prin pildă :

5. Eșit-a sămănătorul să sămene sămânța sa : și sămănând el, unele au căzut lângă cale; și s'au călcat, și păsările cerului le au mâncat.

6. Și altele au căzut pre piatră; și dacă au resărit, s'au uscat, pentru că n'aveau umezeală.

7. Și altele au căzut în mijlocul spinilor; și crescând spinii, le au înecat pre ele.

8. Și altele au căzut pre pământ bun, și resărind au făcut rod însutit. Acestea grăind, striga, Cei ce are urechi de auzit, auză.

9. Și 'l au întrebat pre el ucenicii lui, dicând, Ce este pilda aceasta?

10. Iar el a dispus, Voă este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu : iar celor-l-alți în pilde; ca vedând să nu vadă, și auzind să nu înțeleagă.

11. Iar pilda este aceasta: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu.

12. Iar cele de lângă cale sunt cei ce aud; apoi vine diavolul, și ia cuvântul din inima lor, ca

nu cumva crezând să se mântuească.

13. Iar cele de pre piatră, sunt cei cari, când aud, cu bucurie primesc cuvântul; și aceștia rădăcină n'au, cari până la o vreme cred, și în vreme de ispită se leapădă.

14. Iar cea ce a căzut în spinii, aceștia sunt cari au auzit, și de griji și de bogății și de dulceturile vieții ~~acesteia~~ umblând, se înneacă, și nu săvârșesc roadă.

15. Iar cea de pre pământ bun aceștia sunt, cari cu inimă bună și curată auzind cuvântul, îl țin, și fac roadă întru răbdare.

16. Nimeni aprinzând lumina, o acopere pre dânsa cu vas, sau o pune sub pat; ci o pune în sfeșnic, ca să vadă cei ce intră lumina.

17. Că nu este lucru de taină, care să nu se arăte; nici lucru ascuns care să nu se cunoască și întru arătare să vie.

18. Deci vedeți cum auziți: că cea ce are, se va da lui, și cea ce n'are, și ce i se pare că are, se va lua de la dânsul.

19. Și au venit către dânsul muma lui și frații lui, și nu puteau să se întâlnească cu dânsul pentru norod.

20. Și 'l a spus lui cineva dicând, Muma ta și frații tăi stau afară, vrind să te vadă pre tine.

21. Iar el răspundând, a dispus către dânsii, Muma mea și frații mei sunt aceștia cari aud

cuvântul lui Dumnezeu, și 'l făc pre dânsul.

22. Și a fost într'una din zile, și el a intrat în corabie și ucenicii lui : și a dis către ei, Să trecem de ceea parte de iazer. Și s'au slobođit.

23. Iar mergând ei cu corabia, a adormit el : și s'a pogorit vifor de vânt în iazer ; și se umpleau de apă, și se primejduiau.

24. Și apropiindu-se 'l așteptat pre dânsul, grăind, Invățătorule, învățătorule, perim. Iar el sculându-se, a certat vântul și valul apei : și au încetat, și s'a făcut liniște.

25. Și a dis către ei, Unde este credința voastră ? Iar ei spălmântându-se s'au mirat, grăind unul către altul, Cine este acesta ! că și vânturilor și apei poruncește, și 'l ascultă pre dânsul.

26. Și au venit cu corabia în laturea Gadareanilor, care este de ceea parte de Galileea.

27. Și eșind el la uscat, 'l a întâmpinat pre el un om oarecare din cetate, care avea draci de multă vreme, și în haină nu se îmbrăca, și în casă nu petrecea, ci în morminturi.

28. Iar vădend pre Iisus, și strigând, a cădut înaintea lui, și cu glas mare a dis, Ce este mie și ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui Prea-Înalt ? Rogu-te, nu mă munci pre mine.

29. Că poruncia duliului celui necurat să easă din omul acela. Că de multe ori îl răpise

pre dânsul : și 'l legaū pre el, cu lanțuri de fer și cu obezi păzind pre el ; și sfărâmând legăturile, se gonja de dracul prin pustie.)

30. Și 'l a întrebat pre el Iisus, grăind, Cum îți este numele ? Iar el a dis, Legheon : că draci mulți intraseră într'însul.

31. Și 'l rugaū pre el, ca să nu poruncească lor să meargă întru adinc.

32. Și era acolo o turmă de porci mulți ce se pășteau în munte : și 'l rugaū pre el să le dea voie lor să intre într'însul. Și le a dat lor voie.

33. Și eșind dracii din om, au intrat în porci : și s'a pornit turma de pre țărmuri în iazer și s'a înecat.

34. Iar păstorii vădend ceea ce se făcuse, au fugit, și mergend au spus în cetate și prin sate.

35. Și au eșit să vadă ce s'a făcut ; și au venit la Iisus, și au aflat pre omul dintru care eșiseră dracii, îmbrăcat, și întreg la minte, ședend lângă picioarele lui Iisus : și s'au temut.

36. Și le au spus lor și cei ce văduseră, cum s'a mântuit cel îndrăcit.

37. Și 'l a rugat pre dânsul tot norodul ținutului Gadareanilor, să se ducă de la dânsul ; că erau cuprinși de mare frică : iar el intrând în corabie, s'a întors.

38. Iar bărbatul dintru care eșiseră dracii, ruga pre el, ca

LUCA, IX.

să fie cu dânsul : iar Iisus 'l a slobođit pre el, grăind,

39. Intoarce-te în casa ta, și povestește câte 'l a făcut ție Dumnezeu. Și s'a dus, propovăduind prin toată cetatea câte 'l a făcut Iisus lui.

40. Și a fost când s'a întors Iisus, 'l a primit pre el norodul : că toți îl așteptau pre el.

41. *| Și iată, a venit un om căruia îl era numele, Iair, și acesta era mai mare sinagogei. și cădând la picioarele lui Iisus, îl ruga pre el ca să intre în casa lui :

42. Că avea o fiică una-născută, ca de doi-spre-dece ani, și aceea muria. Iar când mergea el, îl impresurau noroadele.

43. *| Și o muieră fiind în curgerea sângelui de doi-spre-dece ani, care cheltuisese la doctori toată avuția sa, și nici de la unul n'a putut să se vindece,

44. Apropiindu-se dinapoi, s'a atins de poala hainei lui : și îndatăși a stătut curgerea sângelui ei.

45. Și a ăis Iisus, Cine este cel ce s'a atins de mine ? Iar lepădându-se toți, a ăis Petru și cel ce erau cu el, învățătorule, noroadele te împulzesc și te strimtorează, și ăioi, Cine este cel ce s'a atins de mine ?

46. Iar Iisus a ăis, S'a atins de mine oare-cine : că eu am cunoscut puterea care a eșit din mine.

47. Iar vedând muiera că nu s'a ascuns, a venit tremurând, și cădând înaintea lui, 'l a spus

lui înaintea a tot norodul pentru care pricină s'a atins de el, și cum s'a tămăduit îndată.

48. Iar el 'l a ăis ei, Indrăznește fiică : credința ta te a mântuit : mergi în pace.

49. *| Încă grăind el, vine oarecare de la mai marele sinagogei, grăind lui, A murit fiica ta ; nu supăra pre învățătorul.

50. Iar Iisus aăind, a răspuns lui, grăind, Nu te teme : crede numai, și se va mântui,

51. Iar intrând în casă, n'a lăsat nici pre unul să intre, lăra numai pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan, și pre tatăl fecioarei și pre muma ei.

52. Și plângeau toți, și se tânguiau de dânsa : iar el a ăis, Nu plângeți ; n'a murit, ci doarme.

53. Și 'și rîdea de dânsul, știind că a murit.

54. Iar el scoțând pre toți afară, și apucându-o de mână, a strigat, grăind, Fecioarei, scoală-te :

55. Și s'a întors duhul ei, și s'a sculat îndată : și a poruncit să 'l dea ei să mănânce.

56. Și s'a ăspălmântat părinții ei : iar el a poruncit lor să nu spue nimicruî ceea ce se făcuse.

CAPITOLUL IX.

Si chiamând pre cei doi-spre-dece ucenici ai săi, le a dat lor putere și stăpânire preste toți dracii, și a vindeca boalele.

2. Și 'l a trimes pre dânsul să propoveduească împărăția lui

Dumnezeu, și să tămăduască pre cei bolnavi.

3. Și a dis către dânsul, Nimic să nu luați pre cale, nici toiag, nici traistă, nici pâine, nici argint; nici câte două haine să aveți.

4. Și ori în care casă veți intra, acolo să petreceți, și de acolo să eșiți.

5. Și ori câți nu vă vor primi pre voi, fiind din cetatea aceea, și praful de pre picioarele voastre scuturați întru mărturie asupra lor.

6. Și fiind, umblați prin sate, bine vestind, și tămăduind pre-tutindenea.

7. ¶ Și a audit Irod tetrarhul, toate cele ce se făceau de el; și nu se pricepea, pentru că unii diceau, că Ioan s'a sculat din morți.

8. Iar alții, că Ilie s'a arătat; iar alții, că un prooroc din cei de demult a înviat.

9. Și a dis Irod, Pre Ioan eu 'l am tăiat: dar acesta cine este, de care eu aud unele ca acestea? Și căuta să 'l vadă pre el.

10. ¶ Și întorcându-se apostolii, au spus lui toate câte au făcut. Și luându-l pre dânsul, s'a dus deosebi în loc pustiu al cetății ce se cheamă Vitsaida.

11. Iar noroadele înțelegând aceasta au mers după dânsul: și primindu-l pre dânsul, le grăia lor de împărăția lui Dumnezeu, și pre cei ce aveau trebuință de tămăduire, îl vindeca.

12. Iar ziua a început a se pleca, și venind cei doi-spre-

dece, au dis lui, Slobodește noroadele, ca mergând în satele și în orașele cele de prin prejur, să găzduască și să 'și afle hrană: că aici suntem în loc pustiu.

13. Iar el a dis către dânsul, Dați-le lor voi să mănânce. Iar el a dis, Nu este la noi mai mult de cât cinci pâini și doi pești; fără de cât să ne ducem noi și să cumpărăm la tot norodul acesta bucate.

14. Că erau ca cinci mii de bărbați. Și a dis către ucenicii săi, Puneți 'l pre dânsul cete câte cinci-deci.

15. Și au făcut așa, și 'l au așezat pre toți.

16. Deci luând cele cinci pâini și cei doi pești, căutând la cer, le a blagoslovit, și le a frânt, și le a dat ucenicilor să le pue înaintea norodului.

17. Și au mâncat, și s'au săturat toți: și au luat din sfărămăturile oare rămăseseră lor, două-spre-dece coșuri.

18. ¶ Și a fost când se ruga el deosebi, erau cu dânsul ucenicii lui; și 'l a întrebat pre dânsul, dicând, Cine 'mi dic noroadele că sunt?

19. Iar el răspundând, au dis, Ioan Botezătorul; iar alții, Ilie; iar alții, că prooroc oare-care din cei de demult a înviat.

20. Și le a dis lor, Dar voi cine 'mi diceți că sunt? Iar Petru răspundând a dis, Hristosul lui Dumnezeu.

21. Iar el dojenind pre dânsul,

Je a poruncit nimăruî să nu spue aceasta;

22. Dicend, Se cade Fiul omului multe a pătimi, și a se defăima de bătrâni și de arhierii și de cărturari, și a se omori, și a treia zi a învia.

23. Și grăia către toți, Ori cine va voi să vie după mine, să se lepede de sine, și să 'și iee crucea sa în toate zilele, și să'mi urmeze mie.

24. Că cine va voi să 'și mântuească sufletul său, pierde'l va pre el: iar cine 'și va pierde sufletul său pentru mine, acesta îl va mântui pre dânsul.

25. Că ce folos este omului, de va dobîndi lumea toată, iar pre sine se va pierde, sau se va păgubi?

26. Că ori cine se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta Fiul omului se va rușina, când va veni întru slava sa, și a Tatălui, și a sfinților îngeri.

27. Și vă grăesc voă cu adevărat, sînt unii din cei ce staî aici, cari nu vor gusta moarte, până când vor vedea împărăția lui Dumnezeu.

28. Și a fost după cuvintele acestea ca la opt zile, și luând pre Petru și pre Ioan și pre Iacov, s'a suit în munte să se roage.

29. Și s'a făcut, când se ruga el, chipul feței lui altul, și îmbrăcămintea lui albă, strălucind.

30. Și iată, doi bărbați vorbeau cu dânsul, cari erau Moisi și Ilie:

31. Cari arătându-se în slavă,

grăiau de eșirea lui care vrea să o îplinească în Ierusalim.

32. Iar Petru și cei ce erau cu dânsul erau îngreuiți de somn: și deșteptându-se, au văzut slava lui, și pre cei doi bărbați stînd împreună cu dânsul.

33. Și a fost când s'au despărțit ei de la dânsul, a dis Petru către Iisus, Iuvățătorule, bine este noă a fi aici: și să facem trei colibi; una ție, și una lui Moisi, și una lui Ilie: neștiind ce grăia.

34. Și acestea grăind el, s'a făcut nor, și 'l a umbrît pre dânsul; și s'au spălmîntat când au intrat ei în nor.

35. Și glas a fost din nor, dicend, Acesta este Fiul meu cel iubit: pre acesta să ascultați.

36. Și după ce a fost glasul, s'a aflat Iisus singur. Și el au tăcut și nimăruî n'au spus în zilele acelea nimic din cele ce văduseră.

37. Și a fost, a doua zi, pogorîndu-se el din munte, 'l a întîmpinat pre el norod mult.

38. Și iată, un bărbat din norod a strigat, grăind, Iuvățătorule, rogu-te caută spre fiul meu: că unui născut îmi este mie.

39. Și iată, duh îl apucă pre el, și de năprasună strigă; și 'l zdrobește pre el cu spumă, și abia se duce de la el, stărîmîndu'l pre el.

40. Și m'am rugat de ucenicii tăi să'l scoată; și n'au putut.

41. Iar Iisus răspundend, a dis, O neam necredincios și îndărăt-

nic, până cînd, voi fi cu voi, și voi suferi pre voi? Adu-mi pre fiul tîu aici.

42. Și încă apropiindu-se el, 'l a trîntit pre el dracul, și 'l a scuturat. Iar Iisus a certat pre duhul cel necurat, și a tămăduit copilul, și 'l a dat tatălui său.

43. ¶ Și se spălmîntau toți de mărimea lui Dumnezeu. Și mirându-se toți de toate care a făcut Iisus, a dis către ucenicii săi,

44. Puneți voi în urechile voastre cuvintele acestea: că Fiul omului se va da în mîinile oamenilor.

45. Iar ei nu înțelegeau cuvîntul acesta, și era acoperit de către dînsul, ca să nu 'l priceapă: și se temeauă să 'l întrebe pre el de cuvîntul acesta.

46. ¶ Și a intrat gînd întru dînsul, cine ar fi dintru ei mai mare.

47. Iar Iisus, știind gîndul inimii lor, luînd un prunc, 'l a pus pre el lingă sine.

48. Și a dis lor, Orî cine va primi pruncul acesta întru numele meu, pre mine mă primește: și orî cine mă va primi pre mine, primește pre acela ce m'a trimis pre mine: că acela ce este mai mic întru voi toți, acesta va fi mare.

49. ¶ Iar Ioan răspundînd, a dis, Învățătorule, am vădut pre unul în numele tîu scoțînd dracul; și 'l am oprit pre el, că nu umblă pre urma ta cu noi.

50. Și a dis către el Iisus, Nu

'l opriți: că cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este.

51. ¶ Și a fost cînd s'au umplut zilele înălțării lui, și el 'și a întărit fața sa să meargă în Ierusalim.

52. Și a trimis vestitori înaintea feței sale: și mergînd au intrat într'un oraș al Samarineanilor, ca să 'l gătească lui.

53. Și nu 'l au primit pre dînsul, că fața lui era mergînd în Ierusalim.

54. Și vedînd ucenicii lui, Iacov și Ioan, au dis, Doamne, voești să dicem să se pogoare foc din cer, și să 'l mistuească pre el, precum și Ilie a făcut?

55. Iar Iisus întorcîndu-se, 'i a certat pre dînsul, și a dis, Nu știți al cărui duh sînteți voi.

56. Că Fiul omului n'a venit să piardă sufletele oamenilor, ci să le mîntuească. Și au mers într'alt sat.

57. ¶ Și a fost cînd mergeau ei pre cale, a dis oare-cine către el, Doamne voi să merg după tine, ori unde vei merge.

58. Și a dis Iisus lui, Vulpile au vizuni, și pasările cerului cuiburi; iar Fiul omului n'are unde să 'și plece capul.

59. Și a dis către altul, Vino după mine. Iar el a dis, Doamne, dă-mi voie întîi să merg să îngrop pre tatăl meu.

60. Iar Iisus a dis lui, Lasă morții să 'și îngroape pre morții lor: iar tu mergi de vestește împărăția lui Dumnezeu.

61. Și a dis și altul, Voi să merg după tine, Doamne; dar

întîi dă 'mîi voie să tocnesc oele ce sînt în casa mea.

62. Iar Iisus a dîs cătră el, Nimeni puindu'si mîna lui pre plug, și căutînd înapoi, este îndreptat intru împărăția lui Dumnezeu.

CAPITOLUL X.

După acestea a arătat Domnul și pre alți șapte-deci, și a trimis pre dînsii câte doi înaintea feței sale, intru tot orașul și locul, unde vrea el să meargă.

2. Și dîcea cătră dînsii, Iată secerișul este mult, iar lucrătorii sînt puțini: deci rugați pre Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său.

3. Mergeți: iată, eu vă trimet pre voi ca miei în mijlocul lupilor.

4. Să nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte: și pre nimeni să nu întrebați de sănătate în cale.

5. Și ori în care casă veți intra, întîi dîceți, Pace casei acesteia.

6. Și de va fi acolo fiul păcei, se va odihni preste dînsul pacea voastră: iar de nu, la voi se va întoarce.

7. Și într'aceeași casă petreceți, mîncînd și bînd cele ce sînt la dînsii: că vrednic este lucrătorul de plata sa. Să nu vă mutați din casă în casă.

8. Și ori în care cetate veți intra, și vă vor primi pe voi, mîncăți cele ce se vor pune înaintea voastră.

9. Și tămăduiți bolnavii cari sînt într'însa, și grăiți lor, S'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu.

10. Iar ori în care cetate veți intra, și nu vă vor primi pre voi, eșînd la ulițele ei, dîceți,

11. Și praful ce s'a lipit de noi din cetatea voastră, îl scuturăm voă: însă aceasta să știți, că s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu.

12. Iar grăesc voă, că mai ușor va fi Sodomului în ziua aceea, de cât cetății aceleia.

13. Vai ție, Horazine! vai ție, Vitsaido! că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'a făcut intru voi, de mult în sac și în cenușă ședînd, s'ar fi pocăit.

14. Însă Tirului și Sidonului mai ușor va fi la judecată, de cât voă.

15. Și tu, Capernaume, care până la cer te ai înălțat, până la iad te vei pogori.

16. Cea ce vă ascultă pre voi, pre mine mă ascultă; și cea ce se leapădă de voi, de mine se leapădă; iar cea ce se leapădă de mine, se leapădă de cea ce m'a trimis pre mine.

17. Și s'a întors cei șapte-deci cu bucurie, dîcînd, Doamne, și dracii se pleacă noă intru numele tău.

18. Și a dîs lor. Vădut-am pre Satana ca un fulger din cer cădînd.

19. Iată, dau voă stăpînire să călcați preste șerpi și preste scorpії, și preste toată puterea.

vrăjmaşului, şi nimic pre voi nu vă va vătăma.

20. Inşă pentru aceasta nu vă bucuraţi, căci duhurile se pleacă voă ; ci vă bucuraţi mai virtos, că numele voastre s'au scris în ceruri.

21. ¶ Intr'acest ceas s'a bucurat cu duhul Iisus, şi a zis, Mulţumesc ție, Părinte, Doamne al cerului şi al pământului, că ai ascuns acestea de cei înţelepţi şi pricepuţi, şi le ai descoperit pre cle pruncilor : adevărat Părinte ; că așa a fost buna voință înaintea ta.

22. Toate 'mi sunt date mie de la Tatăl meu : şi nimeni nu ştie cine este Fiul, fără numai Tatăl, şi cine este Tatăl, fără numai Fiul, şi căruia va voi Fiul să 'l descooperă.

23. ¶ Şi întorcându-se către ucenicii deosebi a zis, Fericiţi ochii cari văd cele ce vedeţi voi.

24. Că grăesc voă, că mulţi prooroci şi împăraţi au voit să vadă cele ce vedeţi voi, şi n'au vădut ; şi să audă cele ce auziţi, şi n'au auzit.

25. ¶ Şi iată, un legiuitor s'a sculat, ispitindu'l pre el, şi dicând, Învăţătorule, ce voiţi face să moştenesc viaţa cea vecinică ?

26. Iar el a zis lui. În legea ce este scris ? cum ceteşti ?

27. Iar el răspundând, a zis, Să iubesc pre Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, şi din tot sufletul tău, şi din toată virtutea ta, şi din tot cugetul tău ; şi pre aproapele tău ca însuşi pre tine.

28. Şi 'l a zis lui, Drept ai răspuns : aceasta fă, şi vei fi viu.

29. Iar el vrînd să se îndrepteze pre sine, a zis către Iisus, Şi cine este aproapele meu ?

30. Iar Iisus răspundând, a zis, Un om oare care se pogoria din Ierusalim în Ierihon, şi a căzut în tâlhari, cari desbrăcându'l pre el, şi rănindu'l, s'au dus, lăsându'l abia viu.

31. Şi din întâmplare un preot se pogoria pre calea aceea : şi vedându'l pre dînsul, a trecut pre alătura.

32. Aşijderea şi un Levit, fiind la acel loc, venind şi vedându'l pre el, a trecut pre alătura.

33. Iar un Samarinean mergend pre cale, a venit la el : şi vedându'l i s'a făcut milă de el.

34. Şi apropiindu-se, a legat ranele lui, turnând unt-de-lemn şi vin, şi puindu'l pre dobitocul lui, 'l a dus la o casă de oaspeţi, şi a purtat grijă de el.

35. Şi a doua zi când a purcescotînd doi dinari, a dat gazdei, şi 'l a zis lui, Poartă grijă de dînsul ; şi ori-ce vei mai cheltui, eu când mă voi întoarce, voi da ție.

36. Deci care dintr'acei trei, ți se pare a fi aproapele celui ce căduse în tâlhari ?

37. Iar el a zis, Cea ce a făcut milă cu dînsul. Iar Iisus a zis lui, Mergi, de fă şi tu asemenea.

38. ¶ Şi a fost când se ducea el, şi el a intrat într'un sat : iar o mulţime numele ei

Marta 'l a primit pre el în casă sa.

39. Și aceea avea o soră ce se chiema Maria. care și ședând lângă picioarele lui Iisus, asculta cuvintele lui.

40. Iar Marta se silia spre multă slujbă, și stând a di-, Doamne, aū nu socotești că soru-mea singură m'a lăsat să slujesc? ci di ei ca să 'mī ajute.

41. Și răspundând Iisus, a di ei, Marto, Marto, te grijești, și spre multe te silești:

42. Ci un lucru trebuiește: iar Maria partea cea bună 'și a ales, care nu se va lua de la dēnsa.

CAPITOLUL XI.

Si a fost când era el la un loc rugându-se; după ce a încetat, a di unul din ucenicii lui către dēnsul, Doamne, învață-ne pre noi să ne rugăm, precum și Ioan a învățat pre ucenicii săi.

2. Și le a di lor, Când vă rugați, diceți, Tatăl nostru care ești în ceruri, Sfintească-se numele tău. Vie împărăția ta. Fie voia ta, precum în cer, așa și pre pământ.

3. Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ni-o noă astăzi.

4. Și ne eartă noă păcatele noastre, precum și noi ertăm tutulor celor ce ne sūnt datorī noă. Și nu ne duce pre noi în ispită; ci ne izbăvește de cel rău.

5. Și a di către ei, Cine dintru voi are prieten, și va merge către dēnsul la miezul nopții, și va dice lui, Prietene, dă'mī împrumut trei pâini;

6. Că a venit din cale un prieten la mine, și n'am ce pune înaintea lui?

7. Și acela răspundând dinlăuntru, va dice, Nu'mī face osteneală: acum ușa s'a încuiat, și copiii mei sūnt în așternut cu mine; nu pot să mă scol să 'ți dau ție.

8. Grăesc voă, Măoar de nu i ar da lui sculându-se pentru că este lui prieten, dar pentru obrăznicia lui sculându-se, va da lui câte îl trebuie.

9. Și eū dio voă, Cereți, și se va da voă; căutați, și veți afla; bateți, și se va deschide voă.

10. Că tot cela ce cere, va lua; și cela ce caută, va afla; și celui ce bate, i se va deschide.

11. Și la care tată dintru voi, de va cere fiul pâine, aū doară piatră îl va da lui? sau de va cere pește, aū doară în loc de pește șerpe îl va da lui?

12. Sau de va cere ou, aū îl va da lui scorpie?

13. Deci dacă voi fiind răi, știți să dați daruri bune fiilor voștri: cu cât mai virtos Tatăl vostru cel din cer va da Duh Sfint celor ce cer de la dēnsul?

14. ¶ Și era scotând un drac, și acela era mut. Și a fost după ce a eșit dracul, a grăit mutul; și s'aū mirat noroadele.

15. Iar unul dintr'înși diceaū,

Cu Veelzevul domnul dracilor scoate dracii.

16. Iar alții, ispitindu'1, cereau de la dânsul semn din cer.

17. Iar el știind gândurile lor, a dis lor, Toată împărăția ce s'a împărechiat între sine se pustiește : și casă ce s'a împărechiat preste casă, cade.

18. Deci și Satana dacă s'a împărechiat între sine, cum va sta împărăția lui? că diceți, că cu Veelzevul scot eu dracii.

19. Iar dacă eu cu Veelzevul scot dracii, feciorii voștri cu cine-1 scot? pentru aceasta ei vor fi voă judecători.

20. Iar dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot dracii, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu.

21. Când cel tare intrarmat fiind păzește curtea sa, în pace sunt averile lui :

22. Iar când va veni cel mai tare de cât dânsul, și 'l va birui pre el, ia toate armele lui întru care se nădăjduia, și împărtește prădele lui.

23. Cea ce nu este cu mine, împotriva mea este : și cea ce nu adună cu mine răsipește.

24. Când duhul cel necurat ese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutându'și odihnă ; și neaflând, dice, Mă voi întoarce în casa mea de unde am eșit.

25. Și venind o află măturată și împodobită.

26. Atunci merge și ia alte șapte duhuri mai rele de cât sine ; și intrând, lăcuiesc acolo :

și se fac cele de pre urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele d'întăi.

27. Și a fost când dicea el acestea, ridicând o mulere glas din norod, a dis lui, Fericit este pântecul care te a purtat, și țipetele care ai supt.

28. Iar el a dis, Adevărat, fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu, și 'l păzesc pre el.

29. Iar adunându-se noroadele, a început a dice, Neamul acesta viclean este : semn cere ; și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona proorocului.

30. Că precum a fost Iona semn Nineviteanilor, așa va fi și Fiul omului la neamul acesta.

31. Împărăteasa de la austru se va scula la judecată cu bărbații neamului acestuia, și 'l va osindi pre el : că a venit de la marginele pământului să audă înțelepciunea lui Solomon ; și iată, mai mult de cât Solomon aici.

32. Bărbații de la Ninevia se vor scula la judecată cu neamul acesta, și 'l vor osindi pre el : că ei s'au pocăit pentru propovăduirea lui Iona ; și iată, mai mult de cât Iona aici.

33. Nimeni aprinzând lumina o pune întru ascuns, nici sub obroc, ci în sfeșnic, ca cei ce intră să vadă lumina.

34. Lumina trupului este ochiul : deci de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat ; iar când va fi rău, și trupul tău întunecat va fi.

35. Drept aceea, socotește ca lumina care este întru tine să nu fie întunec.

36. Deci dacă trupul tău va fi tot luminat, neavând vre o parte întunecată, va fi luminat tot, ca și când lumina cu strălucirea te luminează.

37. Iar când grăia, îl ruga pre dânsul un Fariseu ca să prânzească la el: și intrând, a ședut.

38. Iar Fariseul vădând, s'a mirat că nu s'a spălat întâiu mai înainte de prânz.

39. Iar Domnul a ȑis cȑtrȑ dȑnsul, Acum voi Farisei! partea cea din afarȑ a paharului și a blidului curȑȑȑȑ; iar cea din lȑuntru vostru este plinȑ de rȑpire și de vicleșug.

40. Nebunilor, aũ nu cela ce a fȑcut cea din afarȑ, a fȑcut și cea din lȑuntru?

41. Inșȑ din cele ce aveȑi voi, daȑȑ milostenie; și iatȑ, toate vor fi voȑ curate.

42. Dar vai voȑ, Fariseilor! cȑ deȑluiȑȑ izma și ruta și toate verdeȑurile, și treceȑȑ judecata și dragostea lui Dumnezeu: acestea se cȑdea a le face, și acelea a nu le lȑsa.

43. Vai voȑ, Fariseilor! cȑ iubiȑȑ scaunele cele mai de sus în sinagoguri, și ȑchinȑciunile prin tȑrguri.

44. Vai voȑ, cȑrturarilor și Fariseilor fȑȑarnici! cȑ sȑnteȑȑ ca morminturile cele ce nu se vȑd, și oamenii ce umblȑ d'asupra lor nu le șȑu.

45. Și rȑspundȑnd unul din

legiuitorii, a ȑis lui, Invȑȑătorule, acestea ȑicȑnd și pre noi ne ocȑreșȑ.

46. Iar el a ȑis, Și voȑ, legiuitorilor, vai! cȑ ȑnsȑrcinaȑȑ pre oameni cu sarcini care nu se pot lesne purta, iar voi nici cu un deget al vostru nu vȑ atȑgeȑȑ de sarcini.

47. Vai voȑ! cȑ zidiȑȑ morminturile proorocilor, și pȑrinȑȑi voștri 'ȑ aũ ucis pre ei.

48. Deci mȑrturisiȑȑ și ȑmpreunȑ voiȑȑ lucrurile pȑrinȑȑilor voștri: cȑ accia 'ȑ aũ ucis pre ei, iar voi zidiȑȑ morminturile lor.

49. Pentru aceasta și ȑȑțelepciunea lui Dumnezeu a ȑis, Trimete-voiȑ cȑtrȑ ei prooroci și apostoli, și pre unii dintr'ȑnșȑi vor ucide și vor goni:

50. Cȑ sȑ se cȑrȑ sȑngele tuturor proorocilor, ce s'a vȑrsat din ȑnceputul lumei de la neamul acesta.

51. De la sȑngele lui Avel pȑnȑ la sȑngele Zahariel, care a perit ȑntre oltar și ȑntre bisericȑ: adevȑrat ȑic voȑ, Se va cere de la neamul acesta.

52. Vai voȑ, legiuitorilor! cȑ aȑȑ luat checa cunoșȑȑȑei: voi n'aȑȑ ȑntrat, și pre cei ce vreaũ sȑ ȑntre 'ȑ aȑȑ oprit.

53. Și ȑicȑnd el acestea cȑtrȑ ei, aũ ȑnceput cȑrturariȑ și Fariseiȑ tare a se mȑnia spre dȑnsul, și a sta lui ȑmpotrȑvȑ de multe:

54. Pȑndindu'ȑ pre el, și cȑutȑnd cȑ sȑ vȑneze ceva din gura lui, cȑ sȑ 'ȑ vinueascȑ pre el.

CAPITOLUL XII.

Si adunându-se mulțime de noroade, cât se călcau unii pre alții, a început a dice ucenicilor săi mai înteu, Păziți-vă de aluatul Fariseilor, care este fățăriea.

2. Că nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi; și ascuns, care nu se va cunoaște.

3. Pentru aceea câte ați dis la întunec, la lumină se vor auzi; și ce ați grăit la urechie în cămări, se va propovedui d'asupra caselor.

4. Deci grăesc voă prietenilor mei, Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, și după aceea nu pot nimic mai mult să facă.

5. Ci voiți arăta voă de cine să vă temeți; Să vă temeți de acela ce are putere după ce a vorbit, să arunce în gheena; adevăr, grăesc voă, De acela să vă temeți.

6. Aă nu se vînd cinci păsări cu doi filari, și nici una dintr'insele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu?

7. Ci și peri capului vostru toți sînt numărați. Deci nu vă temeți: că voi sunteți mai aleși de cât multe păsări.

8. Și dic voă, Tot cela ce mă va mărturisi pre mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi pentru dînsul înaintea ingerilor lui Dumnezeu.

9. Iar cela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea ingerilor lui Dumnezeu.

10. Și tot cela ce va dice cu-

vînt împotriva Fiului omului, se va erta lui: iar celui ce va huli împotriva Duhului Sfînt, nu se va erta.

11. Iar cînd vă vor duce pre voi la soboară, și la dregători, și la stăpani, nu vă grijiți cum, și ce veți răspunde, sau ce veți dice:

12. Că Duhul Sfînt vă va învăța pre voi într'acel ceas cele ce se cade a dice.

13. Și a dis lui unul din norod, învățătorule, di fratelui meu să împartă cu mine moștenirea.

14. Iar el a dis lui, Omule, cine m'a pus pre mine judecător sau împărțitor preste voi?

15. Și a dis cătră el, Vedeți și vă feriți de lăcomie: că nu este viața cuiva din prisosința avuției sale.

16. Și a dis pildă cătră dînsul, grăind, Unui om bogat 'i a rodit țarina:

17. Și ougeta întru sine, dicînd, Ce voi face, că n'am unde aduna rodurile mele?

18. Și a dis, Aceasta voi face: Strica-voiu jitnițele mele, și mari le voi zidi; și voi strînge acolo toate rodurile mele și bunătățile mele.

19. Și voi dice sufletului meu, Suflete, ai multe bunătăți strînse spre mulți ani; odihnește-te, mănăncă, bea, și veselește-te.

20. Iar Dumnezeu 'i a dis lui, Nebune, într'această noapte sufletul tău va fi cerut de la

line: dar cele ce ai gătit, cui vor fi?

21. Așa este cela ce strânge luiși comoară, iar în Dumnezeu nu se îmbogățește.

22. Și a dis către ucenicii săi, Pentru aceasta ȳic voă, Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca; nici cu trupul, în ce veți îmbrăca.

23. Sufletul mai mult este de cât hrana, și trupul de cât haina.

24. Căutați la corbi: că nu samănă nici seceră; care n'au cămări nici jirnițe; și Dumnezeu îi hrănește pro ei: cu cât mai mult voi sunteți mai buni de cât pasările?

25. Și cine din voi grijindu-se poate să adauge statului său un cot?

26. Deci dacă nu puteți nici ce este mai mic a face, ce veți mai grijiți de cele-lalte?

27. Socotiți crinii cum cresc: nu se ostenesc, nici torc; și grăesc voă, că nici Solomon întru toată slava sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia.

28. Și de vreme ce iarba, care este astăzi în câmp, și mâine în coptor se aruncă, Dumnezeu așa o îmbracă; cu cât mai virtos pre voi, puțin credincioșilor?

29. Și voi să nu căutați ce veți mânca, sau ce veți bea, și să nu vă înălțați.

30. Că toate acestea păgânii lumii acesteia le caută: iar Părintele vostru știe că veți trebuiesc acestea.

31. ¶ Inșă căutați împărăția lui Dumnezeu; și acestea toate se vor adăoga voă.

32. Nu le teme, turmă mică; că bine a'voit Tatăl vostru să vă dea voă împărăția.

33. Vindeți avuțiile voastre, și dați milostenie; faceți-vă voă pungi care nu se învechesc, comoară neîmputinată în ceruri, unde furul nu se apropie, nici moliea nu o strică.

34. Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

35. Să fie mijloacele voastre încinse, și făcliile aprinse;

36. Și voi asemenea cu oamenii carii așteaptă pre domnul lor când se va întoarce de la nuntă; ca venind și bătând, îndată să'i deschidă lui.

37. Ferice sânt slugile acelea, pre cari venind domnul, îi va afla priveghind: amin ȳic voă, că se va încinge, și îi va pune pre dâșii să șadă, și venind va sluji lor.

38. Și de va veni la a doua streajă, și la a treia streajă de va veni, și îi va afla așa, ferice sânt slugile acelea.

39. Iar aceasta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care ceas va veni furul, ar priveghia, și n'ar lăsa să'i sape casa lui.

40. Deci și voi fiți gata: că în ceasul care nu gândiți, Fiul omului va veni.

41. ¶ Iar Petru a dis către el, Doamne, către noi ȳici pilda aceasta, sau către toți?

42. Și a dis Domnul, Oare

bine este iconomul cel credincios și înțelept, pre care îl va pune domnul preste slugele sale, ca să le dea la vreme măsură de griu?

43. Fericită este sluga aceea, pre care venind domnul lui îl va afla făcând așa.

44. Cu adevărat grăesc voă, că 'l va pune pre dânsul preste toate avuțiile sale.

45. Iar de va dice sluga aceea întru inima sa, Zăbovește domnul meu a veni; și va începe a bate pre slugi și pre slujnice, și a mânca și a bea, și a se îmbăta;

46. Veni-va domnul slavei aceleia la ziua întru care nu gândește, și în ceasul întru care nu știe, și 'l va tăia pre el în două, și partea lui cu necredincioșii o va pune.

47. Iar sluga cea ce a știut voia domnului său, și n'a gătit, nici a făcut duple voia lui, se va bate mult.

48. Iar cea ce n'a știut, și a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate puțin. Și tot căruia s'a dat mult, mult se va cere de la el; și căruia i s'a încredințat mult, mai mult vor cere de la el.

49. ¶ Foc am venit să arunc pre pământ; și ce voesc, dacă acum s'a aprins?

50. Și cu botez am să mă botez; și cum mă strimtoresc până ce se va săvârși!

51. Ați vi se pare că am venit să dau pace pre pământ? Nu, dă voă; ci împărțire:

52. Că vor fi de acum înainte cinci într-o casă împărțit, trei împotriva a doi, și doi împotriva a trei.

53. Se va împărți tatăl împotriva feciorului, și feciorul împotriva tatălui; muma împotriva fetel, și fata împotriva mamei; soacra împotriva noră-sa, și nora împotriva soacră-sa.

54. ¶ Și dicea și noroadelor, Când vedeți norul ridicându-se de la apus, numai de cât diceți, Vine ploaie mare; și este așa.

55. Și când vedeți austrul suflând, diceți, Zăduf va să fie; și este.

56. Fățarnicilor, fața cerului și a pământului știți a cerca; dar vremea aceasta cum n'o cereați?

57. Căci nu judecați, și întru voi ce este drept?

58. ¶ Când mergi cu prișul tău la domn, pre cale, dă-i lucrare să te izbăvești de el; ca nu cumva să te tragă la judecător, și judecătorul te va da temnicerului, și temnicerul te va arunca în temniță.

59. Dic ție, nu vei eși de acolo, până nu vei plăti și filiarul cel mai de apoi.

CAPITOLUL XIII.

Intr'acea vreme erau de față unii cari i-au spus despre Galileeanii, al căror sânge Pilat 'l a amestecat cu jertvele lor.

2. Și răspundând Iisus, a dis lor, Ați vi se pare că Galileeanii aceștia mai păcătoși de cât toți

Jerusalimii au fost, pentru că au pălinit acestea?

3. Nu, dă voă: ci de nu veți poezi, toți așa veți peri.

4. Sau acei opt-spre-dece, preste carii a cădut turnul în Siloam, și 'i a omorît, vi se pare că aceștia mai păcătoși au fost decât toți oamenii carii lăcuiau în Ierusalim?

5. Nu, dă voă: ci de nu veți poezi, toți așa veți peri.

6. Și dăcea pilda aceasta; Oare-cine avea un smochin în viaa lui sădit; și a venit căutând roadă întru el, și n'a aflat.

7. Și a dis către vierul, Iată, trei ani sunt de când vin căutând roadă în smochinul acesta, și nu aflu: taie-l pre el; pentru ce și pământul impresoară în zadar?

8. Iar el răspundând a dis lui, Doamne, lasă-l pre el și într'acest an, până 'l voi săpa împrejur și voi pune gunoi:

9. Și de va face roadă, bine: iar de nu, îl veți tăia în anul acela viitor.

10. Și era învățând într'una din sinagoguri sâmbăta.

11. Și iată, o mulere era care avea duhul neputinței de opt-spre-dece ani, și era gîrbovă, și nu putea să se rîdice în sus nici de cum.

12. Iar Iisus vedîndu-o pre dînsa, o a chemat, și a dis ei, Mulere, te ai slobođit de boala ta.

13. Și 'și a pus pre dînsa mâinile: și îndată s'a îndreptat, și slăvia pre Dumnezeu.

14. Iar mai marele sinago-

gei mîniindu-se căci o vindecase Iisus sâmbăta, răspundînd, dăcea norodului, Șese zile sunt întru care se cade a lucra: deci într'acestea venind veți vindecați, iar nu în ziua sâmbetei.

15. Iar Domnul răspundînd a dis lui, Fățarnice, fie-care din voi sâmbăta au nu 'și desleagă boul său sau asinul de la esle, și 'l duce de 'l adapă?

16. Dar aceasta, fiică a lui Avraam fiind, pre care o a legat Satana, iată, de opt-spre-dece ani, au nu se cădea a se deslega din legătura aceasta în ziua sâmbătei?

17. Și acestea dîcîndu-le, se rușinau toți cei ce staau împotriva lui: și tot norodul se bucura de toate cele slăvite ce se făceau de dînsul.

18. Și dăcea, Cuî este asemenea împărăția lui Dumnezeu? și cu ce o voi asemăna pre dînsa?

19. Asemenea este grăunțului de muștar, pre care luându-l omul, 'l a aruncat în grădina sa; și a crescut, și s'a făcut copac mare; și păsările cerului s'au sălășluit în ramurile lui.

20. Și iarăși a dis, Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu?

21. Asemenea este aluatului, pre care luându-l mulerea 'l a ascuns, în trei măsuri de făină, până s'a dospit toată.

22. Și umbla prin orașe și prin sate învățînd, și cale făcînd în Ierusalim,

23. Și 'i a dis oare cine lui,

Doamne, aŭ puținî sŭnt cei ce se mântuesc ? Iar el a ȑis lor,

24. *|| Nevoiȑi-vă a intra prin poarta cea strîmă: că mulȑi, ȑic voă, vor căuta să intre, și nu vor putea.

25. Decî după ce se va scula stăpânul casei, și va încuia ușa, și veȑi începe a sta afară, și a bate în ușa, ȑicînd, Doamne, Doamne, deschide noă; și răs-punȑînd va ȑice voă, Nu vă știu pre voi de unde sŭnteȑi:

26. Atuncî veȑi începe a ȑice, Am mîncat înaintea ta și am bătut, și în uliȑele noastre ai în-văȑat.

27. Și va ȑice, ȑic voă, nu vă știu pre voi de unde sŭnteȑi; depărtăȑi-vă de la mine toȑi lu-crătorîi nedreptăȑei.

28. Acolo va fi plîngerea și scîrînirea dinȑilor, cînd veȑi vedea pre Avraam, și pre Isaac, și pre Iacov, și pre toȑi proorocii întru împăraȑia lui Dumneȑeu, iar pre voi *înși-vă* scoȑi afară.

29. Și vor veni de la resărit, și de la apus, și de la amiază-noapte, și *de la* amiază-ȑi, și vor ședea întru împăraȑia lui Dum-neȑeu.

30. Și iată, sŭnt pre urmă carîi vor fi întăi, și sŭnt întăi carîi vor fi pre urmă.

31. ¶ În ȑioa aceea s'aŭ apro-piat unî din Farisei, ȑicînd lui Eșî, și te du de aici: că Irod va să te omoare.

32. Și a ȑis lor, Mergînd, spu-neȑi vulpei aceleia, Iată, soot dracî, și fac vindecări astăȑi și

mîine, și a treia ȑi mă voiŭ sfărși.

33. Însă mi se cade astăȑi, și mîine, și în ceea-l-altă ȑi a merge: că nu este cu putîȑă să piară prooroc afară din Ieru-salim.

34. Ierusalime, Ierusalime, cel ce omorî proorocii, și uciȑi cu pietre pre cei trimiȑi la tine; de cîte orî am vrut să adun pre fii tăi, precum *adună* găina puii săi sub aripî, și n'aȑi vrut!

35. Iată, so lasă voă casa voastră pustie: și amin grăesc voă, Nu mă veȑi vedea de acum pînă va veni vremea cînd veȑi ȑice, Bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului.

CAPITOLUL XIV.

Si a fost cînd a intrat el în casa oare-căruia din boerîi Fariseilor sâmbăta, ca să mănânce pîne, și aceia îl pîn-diau pre el.

2. Și iată, un om bolnav de idropică era înaintea lui.

3. Și răs-punȑînd Iisus, a ȑis cătră legiuitorî și cătră Farisei, grăind, Oare este slobod sâmbăta a vindeca ?

4. Iar ei aŭ tăcut. Și apu-cîndu' l a vindecat pre el, și l a slobodit ;

5. Și răs-punȑînd cătră ei, a ȑis, Al căruia dintru voi asinul saŭ boul de va cădea în puȑ, aŭ nu îndată îl va scoate pre el în ȑiua sâmbetei ?

6. Și n'aŭ putut răs-punde lui la acestea.

7. ¶ Si dicea către cei chemați pildă, luând aminte cum își alegeau șederile mai sus ; dicând către dânsul.

8. Când te vei chema de cinova la nuntă, nu ședea în locul cel mai de sus ; ca nu cumva să fie chemat de dânsul altul mai cinstit de cât tine ;

9. Si venind cela ce și pre tine și pre acela a chemat, va dice ție, Dă locul acestuia ; și atunci vei începe cu rușine locul cel mai de jos a 'l ținea.

10. Ci când te vei chema, mergând șcdi la locul cel mai de jos ; ca când va veni cel ce te a chemat, să 'l dică ție, Prietene, sue-te mai sus : atunci îți va fi ție cinste înaintea celor ce vor ședea împreună cu tine.

11. Că tot cel ce se înalță, se va smeri ; și cel ce se smerește, se va înalța.

12. ¶ Si dicea și celui ce îl chemase pre el, Când faci prânz sau cină, nu chema prietenii tăi, nici frații tăi, nici rudele tale, nici vecinii bogați ; ca nu când-va să te cheme și ei pre tine, și să ți se facă răsplătire.

13. Ci când faci ospet, chieamă săracii, neputincioșii, schiopii și orbi :

14. Si fericit vei fi ; că ei nu pot să 'ți întoarcă : că ție se va răsplăti la învierca dreptilor.

15. ¶ Si auzind acestea unul din cei ce ședea cu el, a dis, Fericit este cel ce va prânzi întru împărăția lui Dumnezeu.

16. Iar el a dis lui, Un om

oare-care a făcut cină mare, și a chemat pre mulți ;

17. Si a trimis pre sluga sa în ceasul cinei să dică celor chemați, Veniți ; că iată, gata sunt toate.

18. Si au început toți d'impreună a se lepăda. Cel d'întâiu a dis lui, Tarina am cumpărat, și am nevoie să es și să o ved : rogu-te să mă erți.

19. Si altul a dis, Părechii de boi am cumpărat cinci, și merg să 'l ispitesc : rogu-te să mă erți.

20. Si altul a dis, Mulere 'mă am luat, și pentru aceasta nu pot veni.

21. Si întorcându-se sluga aceea a spus domnului său acestea. Atunci mâniindu-se stăpânul casei a dis slugii sale, Eși curând la răspintiile și ulițele cetății, și săracii, și betegii și schiopii, și orbi adu'i aici.

22. Si a dis sluga, Doamne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc.

23. Si a dis domnul către slugă, Eși la drumuri și la garduri, și 'l silește să între, ca să se umple casa mea.

24. Că dic voă, Că nici unul din bărbații aceia ce erau chemați nu va gusta cina mea.

25. ¶ Si mergeau cu dânsul noroadе multe : și întorcându-se, le a dis lor,

26. Orî-cine vine către mine, și nu urește pre tatăl său, și pre mamă, și pre mulere, și pre feciorî, și pre frați, și pre surori, încă, și pre sufletul său, nu poate fi ucenic al meu.

27. Si cel ce nu 'și poartă crucea

sa, și nu vine după mine, nu poate fi ucenic al meu.

28. Că cine dintru voi vrind să zidească turn, aș nu înteușed, își socotește cheltuiala, de are cele spre săvârșire?

29. Ca nu când-va puind el temeliea, și neputend săvârși, toți cei ce 'l vor vedea să începă a' l batjocori,

30. Dicend, Acest om a început a zidi, și n'a putut săvârși.

31. Său care împărat, mergend să se lovească cu alt împărat la resboi, aș nu ședend inteuș, se sfătuește de va putea cu dece mil să se întîmpine cu cela ce vine asupra lui cu două-deci de mil?

32. Iar de nu, încă fiind el de parte, trimetend solie, se roagă de pace.

33. Deci așa fie-care dintre voi, care nu se leapădă de toate avuțiile sale, nu poate fi ucenic al meu.

34. ¶ Bună este sarea : iar dacă sarea se va imputi, cu ce se va îndulci?

35. Nicl în pământ, nicl în gunoi, nu este de treabă ; ci afară o leapădă pre ea. Ccla ce are urechi de audit, audă.

CAPITOLUL XV.

Si erau apropiindu-se de densul toți vameșii și păcătoșii ca să'l asculte pre el.

2. Și cărtiaș fariseii și cărturarii, dicend, Acesta pre păcătoși primește, și mănâncă cu densii.

3. ¶ Și a dis cătră ei pilda aceasta, grăind,

4. Care om dintre voi, avend o sută de oi, și pierdend una dintru ele, aș nu lasă pre cele noă-deci și noă în pustie, și merge după cea pierdută, până când o află pre ea?

5. Și aflându-o, o pune pre umerile sale bucurându-se.

6. Și venind la casa sa, chieamă prietenii și vecinii, dicend lor, Bucurați-vă cu mine ; că am găsit oaea mea cea pierdută.

7. Dic voă, că așa va fi bucurie în cer de un păcătos ce se pocăește, de cât de noă-deci și noă de drepti, cărora nu le trebuiește pocăință.

8. ¶ Său care mulere avend dece drahme, de pierde o drahmă, aș nu aprinde făcliea, și mătură casa, și caută cu deadinsul până o află?

9. Și aflându-o chieamă prietenele și vecinele, dicend, Bucurați-vă cu mine ; că am găsit drahma care o am pierdut.

10. Așa, dic voă, bucurie se face înaintea ingerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăește.

11. ¶ Și a dis, Un om avea doi feciori :

12. Și a dis cel mai ténér din ei tatălui său, Tată, dă'mi partea ce mi se cade de avuție. Și le a împărțit lor avuțiea.

13. Și nu după multe zile adunand toate feciorul cel mai ténér, s'a dus într'o țară departe, și acolo a răsipit toată avuțiea sa, viețuind într'u desmierdări.

LUCA, XVI.

14. Și cheltuind el toate, s'a făcut foamete mare într'acea țară; și el a început a se lipsi.

15. Și mergând s'a lipit de unul din lăcuiitorii țării aceleia, și l'a trimis pre el la țarinele sale să pască porcii.

16. Și doria să'si sature pântecelo său de roșcovele ce mâncau porcii: și nimeni nu l'a dat lui.

17. Iar venindu'si întru sine, a zis, Căci argați ai tatălui meu sunt indestulați de pâine, iar eu pier de foame!

18. Scula-mă-voiu și mă voiu duce la tatăl meu, și voiu dice lui, Tată, greșit-am la cer și înaintea ta.

19. Și nu mai sunt vrednic a mă chiema fiul tău: lă mă ca pre unul din argații tăi.

20. Și sculându-se, a venit la tatăl său. Iar el încă departe fiind, l'a vădut pre dânsul tatăl lui, și i s'a făcut milă, și alergând, a cădut pre grumazii lui, și l'a sărutat pre el.

21. Și a zis lui feciorul, Tată greșit-am la cer și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chiema fiul tău.

22. Și a zis tatăl către slugele sale, Aduceți haina cea d'înteu, și l'îmbrăcați pre el; și dați inel în mâna lui, și încălțăminte în picioarele lui.

23. Și aducând vițelul cel hrănit, îl junghiați; și mâncând să ne veselim.

24. Că fiul meu acesta mort era, și a înviat; și pierdut era, și s'a aflat. Și au început a se veseli.

25. Iar feciorul lui cel mai mare era la țarină: și dacă a venit și s'a apropiat de casă, a audat cântece și jocuri.

26. Și chemând pre unul din slugi, l'a întrebat ce sunt acestea.

27. Iar el a zis lui, Fratele tău a venit; și a junghiat tatăl tău vițelul cel hrănit, pentru că sănătos pre el l'a primit.

28. Și s'a mâniat, și nu vrea să intre: iar tatăl lui eșind, îl ruga pre el.

29. Iar el răspundând, a zis tatălui său, Iată, atâția ani slujesc ție, și nioi odată porunca ta n'am călcat: și mie nioi odată nu m'ai dat măcar un ed, ca să mă veselesc cu prietenii mei.

30. Iar când veni fiul tău acesta, care a mâncat avuția ta cu curvele, junghiași lui vițelul cel hrănit.

31. Iar el a zis lui, Fiule, tu în toată vremea ești cu mine, și toate ale mele, ale tale sunt.

32. Ci se cădea a ne veseli, și a ne bucura: căci fratele tău acesta mort era, și a înviat; și pierdut era, și s'a aflat.

CAPITOLUL XVI.

Si dicea și către ucenicii săi, Era un om bogat, care avea un iconom; și acesta a fost pirît la el că răsipește avuțiile lui.

2. Și chemând pre el, l'a zis lui, Ce aud aceasta de tinc? dă sama de iconomia ta; că nu vei putea mai mult a fi iconom.

3. Iar iconomul a ȋis intru sine, Ce voiŭ face? cȃ domnul meŭ iea iconomia de la mine: a sȃpa nu pot; a cere imi este rușine.

4. Știŭ ce voiŭ face, ca dacȃ meŭ voiŭ schimbȃ diu iconomie, sȃ meŭ primeascȃ în casele lor.

5. Și chemȃnd cȃte unul pre fie-care din datornicii domnului seŭ, a ȋis celui d'întȃiu, Cu cȃt ești dator domnului meŭ?

6. Iar el a ȋis, Cu o sutȃ de mȃsurȃ de unt-de-lemn. Și a ȋis lui, Iaȃi zapisul teŭ, și seȋi cȃrȃnd de scrie cincȃ-deci.

7. Iar dupȃ aceea a ȋis altuia, Dar tu cu cȃt ești dator? Iar el a ȋis, Cu o sutȃ de mȃsurȃ de grȃu. Și a ȋis lui, Iaȃi zapisul teŭ, și scrie opt-deci.

8. Și a lȃudat domnul pre iconomul nedreptȃȃi, cȃ înțelepȃte a fȃcut: cȃ filii veacului acestuia mai înțelepȃi sȃnt de cȃt filii luminei intru neamul lor.

9. Și eŭ ȋis voȃ, Fȃceȃi-vȃ voȃ-prieteni din mamona nedreptȃȃi; ca dacȃ veȃi fi lipsiȃi, sȃ veŭ primeascȃ pre voi în corturile cele veciuce.

10. Cel ce este credincios intru puȃin, și intru mult credincios este: și cel ce este nedrept intru puȃin, și intru mult nedrept este.

11. Deȃi dacȃ intru cel nedrept mamona n'aȃi fost credincioși, pre cele adevȃrate cine le va încredinȃa voȃ?

12. Și dacȃ intru cel strein n'aȃi fost credincioși, pre cel ce este al vostru cine il va da voȃ?

13. Nicȃi o slugȃ nu poate

la doi domni sȃ slujeascȃ: pentru cȃ saŭ pre unul va urȃ, și pre altul va iubi; saŭ de unul se va ținea, și de altul nu va griji. Nu puteȃi sluji lui Dumnezeu și lui mamona.

14. Și auȃiau acestea toate și Fariseii, cari erau iubitori de argint: și 'l batjocoriaŭ pre el.

15. Și le a ȋis lor, Voi sȃnteȃi cei ce veŭ faceȃi pre voi dreptȃi înaintea oamenilor; iar Dumnezeu știe inimile voastre: cȃ ce este intru oameni înȃlȃtat, urȃciune este înaintea lui Dumnezeu.

16. Legea și proorocii erau pȃnȃ la Ioan: de atuncȃ împȃrȃȃia lui Dumnezeu bine se vestește, și fie-care spre aceea se silește.

17. Iar mai lesne este cerul și pȃmȃntul sȃ treacȃ, de cȃt din lege o cȃrȃ sȃ cadȃ.

18. Tot cela ce 'și lasȃ mȃlȃrea sa, și iea alta, preacurvește: și tot cela ce iea pre cea lȃsatȃ de bȃrbat, preacurvește.

19. Era un om oare care bogat, ce se îmbrȃca în porfirȃ și în vison, veselindu-se în toate ȃilele luminat.

20. Și era un sȃrac oare-care a nume Lazar, care zȃcea înaintea ușei lui plin de bube,

21. Și poștia sȃ se sature din sfȃrȃmȃturele care cȃdeȃu din masa bogatului: ci și cȃini venind lingeȃu bubele lui.

22. Și a fost cȃ a murit sȃracul, și s'a dus de îngerȃi în sinul lui Avraam: și a murit și bogatul, și s'a îngropat;

23. Și în iad rēdicându'si ochii săi, fiind în muncă, vede pre Avraam de departe, și pre Lazar în sinul lui.

24. Și el strigând, a dis, Părinte Avraame, miluește-mă, și trimete pre Lazar, să'si întingă vârful degetului lui în apă, și să'mi rēcorească limba mea; că mă chinuesc în vāpaea aceasta.

25. Iar Avraam a dis, Fiule, adu'ți aminte că ai luat cele bunc ale tale în viața ta, și Lazar asijderea cele rele: iar acum aceasta se mângăie, iar tu te chinuești.

26. Și preste toate acestca, între noi și între voi prăpastie mare s'a întărit; ca cei ce vor vrea să treacă de aici către voi, să nu poată; nici cel de acolo la noi să treacă.

27. Și a dis, Rogu-te dar, părinte, ca să 'l trimeți pre dēnsul în casa tatălui meu:

28. Că am cinci frați; să le mărturisească lor, ca să nu vie și ei la acest loc de muncă.

29. Și 'l a dis Avraam lui, Adu pre Moisi și pre prooroci; să 'i asculte pre dēnsul.

30. Iar el a dis, Nu, părinte Avraame: ci de va merge cineva din morți la dēnsul, se vor pocăi.

31. Și 'l a dis lui, Dacă nu ascultă pre Moisi și pre prooroci, măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede.

CAPITOLUL XVII.

Atunci a dis către ucenicii săi, Cu neputință este să nu vie

smintelele: dar va! *aceluia* prin care vin!

2. Mai de folos 'l ar fi lui, de s'ar lega o piatră de moară de grumazi lui, și să se arunce în mare, de cât să smintească pre unul dintr'acești mai mici.

3. Luați aminte de sine-vă: De va greși ție fratele tău, cearță-l pre el; și de se va pocăi, eartă-l lui.

4. Și măcar de șapte ori în zi de va greși ție, și de șapte ori se va întoarce la tine, dicēnd, Căescu-mă; eartă-l lui.

5. Și au dis apostolii Domnului, Adaoge-ne noă credință.

6. Iar Domnul a dis, De ați avea credință ca un grăunț de muștar, ați dice dudulul acestuia, Desrădăcinează-te, și te sădește în mare; și v'ar asculta pre voi.

7. Și cine dintru voi avēnd slugă arēnd său păstorind, care venind acela din câmp, va dice îndatăși, Trece de sedi?

8. Ci au nu 'l va dico lui, Gătește-mi ce voiū cina, și încin-gēndu-te, slujește-mi, până voiū mânca și voiū bea; și după aceea vei mânca și vei bea și tu?

9. Adu doară va avea har slugel aceleia căoi a făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu mi se paro.

10. Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s'a poruncit voă, diceți, Slugi netrebuice sūntem: că ce am fost datorți a face, am făcut.

11. Și a fost când mergea el în Ierusalim, și el trecea prin mijlocul Samariei și a Galileei.

12. Și intrând el într'un sat,

'I aũ întâmpinat pre el dece bărbați leproși, cari aũ stătit de departe.

13. Și aceia aũ rēdicat glas, dicēnd, Iisuse, învățătorule, mi-luește-ne pre noi.

14. Și vēdēndu'Ț, le a ȡis lor, Mergeți și vē arătați preoților. Și a fost când mergeaũ ei, s'aũ curățit.

15. Iar unul dintru dēnsii vēdēnd că s'a vindecat, s'a întors, cu glas mare slăvind pre Dumneȡeu.

16. Și a căȡut cu fața la picioarele lui, mulțumind lui; și acela era Samarinean.

17. Iar Iisus rēspundēnd, a ȡis, Aũ nu dece s'aũ curățit? dar cei noȡi unde sũnt.

18. Nu s'aũ aflat să se întoarcă să dea slavă lui Dumneȡeu, fȡră numai acest străin.

19. Și i a ȡis lui, Scoală-te, și mergi; credința ta te a mântuit.

20. ¶ Și întrebă fiind de Farisei, când va veni împărăȡia lui Dumneȡeu, a rēspuns lor, și a ȡis, Nu va veni împărăȡia lui Dumneȡeu cu pândire.

21. Nicȡi vor ȡice, Iată aici! sau iată acolo! că iată, împărăȡia lui Dumneȡeu în lăuntrul vostru este.

22. Și a ȡis cătră ucenici, Vor veni ȡile când veȡi poȡi una din ȡilele Fiului omului să vedeȡi, și nu veȡi vedea.

23. Și vor ȡice voă, Iată aici; sau, iată acolo: să nu mergeȡi, nicȡi să urmaȡi.

24. Că precum fulgerul, care fulgeră din partea cea de subt cer,

preste partea cea de subt cer luminează; așa va fi și Fiul omului în ȡioa sa.

25. Iar întȡiũ i se cade lui mult a pătȡimi, și a fi lepădat de neamul acesta.

26. Și precum a fost în ȡilele lui Noe, așa va fi și în ȡilele Fiului omului.

27. Măncăũ, beăũ, se însuraũ, se măritaũ, până la ȡioa în care a intrat Noe în corabie, și a venit potopul, și a pierdut pre toȡi.

28. Așȡderea și precum a fost în ȡilele lui Lot; măncăũ, beăũ, cumpăraũ, vindeaũ, săȡiaũ, zȡidiaũ;

29. Iar în care ȡi a eșit Lot din Sodoma a ploat foc și piatră pucioasă din cer, și a pierdut pre toȡi.

30. Intr'acest chip va fi în ȡioa în care Fiul omului se va arăta.

31. Intr'acea ȡi cea ce va fi d'asupra casei, și vasele lui în casă, să nu să pogoare să le iee pre ele: și cel ce va fi în câmp, asemenea să nu se întoarcă înapoi.

32. Aduceȡi-vē aminte de muierea lui Lot.

33. Orȡ cine va căuta sufletul său să'l mântuească, pierde 'i-va pre el; și cine îl va pierde, îl va învia pre el.

34. ȡic voă, într'această noapte vor fi doi într'un pat; unul se va lua, și altul se va lăsa.

35. Doă vor măcina împreună; una se va lua, și alta se va lăsa.

36. Doi vor fi în câmp; unul se va lua, și altul se va lăsa.

37. Și rēspundēnd aũ ȡis lui,

Unde Doamne? Iar el a ȃis lor, Unde va fi trupul, acolo se vor aduna și vulturii.

CAPITOLUL XVIII.

Si ȃicea și pildă lor cu acest scop. că se cade în toată vremea a se ruga, și a nu se lenevi;

2. Ȋicȃnd, Un judecător era într'o cetate, care de Dumneȃeu nu se temea, și de om nu se rușina;

3. Era și o văduvă în cetatea aceea; și venia la dȃnsul ȃicȃnd, Izbăvește-mȃ de ȃirișul meȃ.

4. Și nu vrea în multă vreme: iar după aceea a ȃis întru sine, De și de Dumneȃeu nu mȃ tem, și de om nu mȃ rușinez;

5. Dar pentru căci îmi face supărare văduva aceasta, o voiȃ izbăvi pre ea, ca nu până în sfȃrșit venind să mȃ supere.

6. Și a ȃis Domnul, Audiți ce grăește judecătorul nedreptăȃei.

7. Dar Dumneȃeu aȃ nu va face izbăvire aleșilor săi, cari strigă cȃtră dȃnsul ȃioa și noaptea, de și îndelung îl rabȃă pre dȃnșii?

8. Ȋic voă, că va face izbăvirea lor curȃnd. Inșă cȃnd va veni Fiul omului, oare va afla credinȃă pre pȃmȃnt?

9. Și a ȃis și cȃtră unii ce se încredeaȃ întru sine cum că sȃnt drepti, și defăimaȃ pre cei-l-alti, pilda aceasta:

10. Doi oameni s'aȃ suit în biserică să se roage; unul Fariseu, și altul vameș.

11. Fariseul stȃnd așa se ruga

întru sine, Dumneȃeule, mulțumescu'ti, că nu sȃnt ca cei-l-alti oameni, răpitori, nedrepți, preacurvari, saȃ ca și acest vameș.

12. Postesc de doă ori în săptămȃnă, daȃ ȃeciueală din toate cȃte cȃștig.

13. Iar vameșul de departe stȃnd, nu vrea nici ochii săi la cer să i rȃdice, ci își bȃtea pieptul său, ȃicȃnd, Dumneȃeule, milostiv fiȃ mie pȃcȃtosului.

14. Ȋic voă, s'a pogorit acesta. *mai* îndreptat la casa sa, de cȃt acela: că tot cel ce se înalȃă pre sine, se va smeri; iar cel ce se smerește pre sine, se va înalȃă.

15. Și aduceaȃ la el și prunoȃ, ca să se atingă de ei: iar ucenicii vȃȃȃnd, i aȃ certat pre dȃnșii.

16. Iar Iisus chemȃndu'i la sine pre ei, a ȃis, Lȃsați pruncii să vie la mine, și nu i opriți pre ei: că a unora ca acestora este împȃrȃȃia lui Dumneȃeu.

17. Amin ȃic voă, Orȃ cine nu va primi împȃrȃȃia lui Dumneȃeu ca pruncul, nu va intra într'iusa.

18. Și i a întrebat pre el un boier, ȃicȃnd, Învȃȃtorule bune, ce voiȃ face să moștenesc viaȃă vecȃnică?

19. Iar Iisus i a ȃis lui, Cȃci îmi ȃici bun? nimeni nu este bun, fȃră numai unul Dumneȃeu.

20. Poruncele știȃ, Să nu curvești, Să nu uciȃi, Să nu furi, Să nu mărturisești mărturie mincinoasă, Cinstește pre tatăl tȃu și pre muma ta.

LUCA, XIX.

21. Iar el a ȑis, Acestea toate le am păzit din tinereȑele mele.

22. Iar Iisus auȑind acestea, 'I a ȑis lui, Incă una iȑi lipseȑte : toate căte ai vinde le ȑi le împărtȑi săracilor, ȑi vei avea comoară în cer : ȑi viuo, urmează mie.

23. Iar el auȑind acestea, s'a întristat, că era bogat foarte.

24. ȑi vedēdu'l Iisus că s'a întristat, a ȑis, Căt de anevoe vor intra intru împăraȑia lui Dumneȑeu cei ce auȑii !

25. Că mai lesne este cămilei prin urechile acului a trece, de căt bogatului intru împăraȑia lui Dumneȑeu a intra.

26. Iar cei ce auȑit *acestea*, auȑ ȑis, Dară cine poate să se mântuească ?

27. Iar el a ȑis, Cele ce nu sânt cu putinȑă la oameni, sânt cu putinȑă la Dumneȑeu.

28. ȑi a ȑis Petru, Iată, noi am lăsat toate, ȑi am urmat ȑie.

29. Iar el a ȑis lor, Amin grăeso voă, Nimeni nu este care 'ȑi a lăsat casă, saȑ părinȑi, saȑ fraȑi, saȑ mulere, saȑ feciori pentru împăraȑia lui Dumneȑeu,

30. Care să nu iee cu mult mai mult în vremea aceasta, ȑi în veacul cel viitor viaȑa vecnică.

31. ȑi luând *cu sine* pre cei doi-spre-dece, a ȑis cătră ei, Iată, ne suim în Ierusalim, ȑi se vor implini toate cele scrise prin prooroci pentru Fiul omului.

32. Că se va da Neamurilor, ȑi se va batjocori, ȑi se va ocări, ȑi se va scupia :

33. ȑi bătēdu'l, il vor omori pre el : ȑi a treia ȑi va învia.

34. Iar el nimio dintr'acestea n'au înȑeles : ȑi era cuvēntul acesta ascuns de la ei, ȑi nu cunoȑteaȑ cele ce se grăiaȑ.

35. ȑi a fost cānd s'a apropiat el de Ierihon, un orb ședea lingă cale cerșind :

36. ȑi auȑind norodul trecēd, a întrebat ce este aceasta.

37. ȑi 'I auȑ ȑis lui, că Iisus Nazarineanul trece.

38. ȑi a strigat, ȑicēd, Iisuse, Fiul lui David, milueȑte-mē,

39. Iar cei ce mergeaȑ înainte certaȑ pre el să tacă : iar el cu mult mai virtos striga, Fiul lui David, milueȑte-mē.

40. ȑi stānd Iisus, a poruncit să'l aducă pre el la sine : iar apropiindu-se el de dēnsul, 'I a întrebat,

41. ȑicēd, Ce voeȑi să'ȑi fac ? Iar el a ȑis, Doamne, să vēd.

42. ȑi Iisus 'I a ȑis lui, Vedȑi credinȑa ta te a mântuit.

43. ȑi îndată a vēȑut, ȑi a mers după el, slāvind pre Dumneȑeu : ȑi tot norodul vēȑēd, a dat laudă lui Dumneȑeu.

CAPITOLUL XIX.

Si intrānd, trecea *Iisus* prin Ierihon.

2. ȑi iată, un om a nume Zacheȑ, ȑi acesta era mai mare vamēșilor, ȑi era bogat.

3. ȑi căuta să vadă pre Iisus cine este ; ȑi nu putea de norod, că era mic de stat.

4. Și alergând înainte, s'a suit într'un dud ca să'l vadă pre el : că pre acolo vrea să treacă.

5. Și dacă a venit la locul acela, căutând Iisus, 'l a vădut pre dânsul, și a ȑis cătră dânsul, Zachee, grăbește de te pogoară ; că astăȑi în casa ta mi se cade să fiu.

6. Și grăbindu-se, s'a pogorit, și 'l a primit pre dânsul bucurându-se.

7. Și vădend *aceasta* toȑi tînjiaȑ, ȑicend, Că la un om păcătos a intrat să găzduască.

8. Iar Zacheu stând, a ȑis cătră Domnul ; Iată, jumătate de avuȑia mea, Doamne, o daȑ să-racilor ; și de am năpăstuit pre cineva cu ceva, întorc împătrit.

9. Și a ȑis cătră el Iisus, Astăȑi s'a făcut mântuire casei acesteia, pentru că și acesta fiu al lui Avraam este.

10. Că a venit Fiul omului să caute și să mântuească pre cel pierdut.

11. Și ascultând ei acestea, adăogând a ȑis o pildă, pentru că era el aproape de Ierusalim, și li se părea lor cum că îndată va să so arăte împărăȑia lui Dumnezeu.

12. Decî a ȑis, Un om oarecare de bun neam s'a dus într'o țară departe să 'șl iee lui împărăȑie, și să se întoarcă.

13. Și chie-mând ȑece slugi ale sale, le a dat lor ȑece mnas, și a ȑis cătră ei, Neguȑătoriȑi până voiȑ veni.

14. Iar cetățeniȑ lui îl uriaȑ pre el, și aȑ trimes solie după

el, ȑicend, Nu voim pre acesta să împărăȑască preste noi.

15. Și a fost când s'a întors el luând împărăȑia, a ȑis să se chie-mela dânsul slugele acelea, căroră dedese argintul, ca să știe cine ce a neguȑătorit.

16. Și a venit cel d'întȑiȑ, ȑicend, Doamne, mnaoa ta a agonisit ȑeco mnas.

17. Și a ȑis lui, Bine, slugă bună ; pentru că întru puțin ai fost credincios, să albi putere preste ȑece cetăȑi.

18. Și a venit cel al doilea, ȑicend, Doamne, mnaoa ta a făcut cincî mnas.

19. Și a ȑis și acestuia, Și tu fiȑ preste cincî cetăȑi.

20. Și altul a venit, ȑicend, Doamne, *iată* mnaoa ta, care o am ȑinut legată în măhramă :

21. Că m'am temut de tine, pentru că om aspru eȑi : ieai ce n'ai pus, și scerȑi ce n'ai să-mănat.

22. Și 'l a ȑis, Din gura ta te voiȑ judeca, slugă vicleană. Ai știut că eu om aspru sînt, luând ce n'am pus, și secerând ce n'am sămănat.

23. Dar pentru ce n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și venind cȑ 'l aȑ fi cerut cu dobîndă ?

24. Și celor ce staȑ înainte le a ȑis, Luaȑi do la el mnaoa, și o daȑi celui ce are ȑece mnas.

25. (Și aȑ ȑis lui, Doamne, acela are ȑece mnas.)

26. Că ȑic voă, Că tot celui ce are i se va da ; iar de la cela ce n'are, și ce are se va lua de la el.

27. Însă pre vrăjmașii mei
aceia, cari n'aū voit să împără-
tesc preste dēnsii, aduceți'l in-
coace, și 'l tăiați înaintea mea.

28. Și dicēd acestea, mergea
înainte, suindu-se în Ierusalim:

29. Și a fost când s'a apropiat
de Vitsfaghi și Vitania, către
muntele ce se cheamă al Masli-
nilor, a trimes doi din ucenicii săi,

30. Dicēd, Mergeți în satul
care este înaintea voastră; în-
tru care intrând veți găsi un
mânz legat, pre care nimeni din
oamenii aici odată n'a ședut:
deslegați'l pre el, și 'l aduceți.

31. Și de va întreba cineva
pre voi, Pentru ce 'l deslegați?
așa să diceți lui, Că Domnului
trebuiește.

32. Și mergēd trimesii, aū
aflat oam disese lor.

33. Și deslegând el mânzul,
aū dis stăpânii lui către ei, Ce
deslegați mânzul?

34. Iar el aū dis, Domnului
trebuiește.

35. Și 'l aū adus pre el la
Iisus: și aruncându'și veșmin-
tele lor pre mânz, aū pus pre
Iisus d'asupra.

36. Și mergēd el, așterneau
veșmintele lor pre cale.

37. Și apropiindu-se el la po-
gorișul muntelui Maslinilor, a
început toată mulțimea ucenici-
lor bucurându-se a lăuda pre
Dumnezeu cu glas mare pentru
toate puterile care văduseră;

38. Dicēd, Bine este cuvēn-
tat Impăratul cel ce vine întru
numele Domnului: pace în cer,
și slavă întru cel de sus.

39. Și oare-cari Farisei din
norod aū dis către el, Învăță-
torule, ceartă'ți ucenicii tăi.

40. Și răspundēd, a dis lor,
Dic voă, că de vor tăcea aceș-
tia, pietrele vor striga.

41. Și dacă s'a apropiat, vă-
dēd cetatea, a plâns de dēnsa.

42. Dicēd, De ai fi cunoscut,
și tu, măcar în ziua aceasta a ta,
cele ce *sunt* către pacea ta! iar a-
cum s'aū ascuns de către ochii tăi.

43. Că vor veni zile asupra
ta, și vor pune vrăjmașii tăi
șanț împrejurul tău, și te vor
încungiura, și te vor îmbulzi de
toate părțile,

44. Și te vor face întocma cu
pământul, pre tine și pre fe-
ciorii tăi întru tine; și nu vor
lăsa întru tine piatră pre piatră;
pentru că n'ai cunoscut vremea
cercetărei tale.

45. Și intrând în biserică, a
început a scoate pre cei ce vin-
deaū într'însa și cumpăraū;

46. Dicēd lor, Scris este,
Casa mea casă de rugăciune
este: iar voi o ați făcut peșteră
tălharilor.

47. Și era învățând în toate
zilele în biserică. Iar arhierii
și cărturarii și bătrânii norodu-
lui căutaū pre el să 'l piardă,

48. Și nu aflaū ce 'l vor face:
că tot norodul se ținea de el,
ascultându'l pre dēnsul.

CAPITOLUL XX.

Si a fost într'una din zilele a-
celea, învățând el norodul
în biserică, și bine vestind, aū

venit preoții și cărturarilor cu bătrânii,

2. Și aș grăit către el, dîcînd, Spune noă, cu ce putere faci acestea? sau cine este care 'ți a dat ție puterea aceasta?

3. Iar el rîspundînd, a dîs către ei, Intreba-voiū și eū pre voi un cuvînt, și să 'mî spuneți:

4. Botezul lui Ioan din cer a fost, sau de la oameni?

5. Iar el cugetaū intru sine, dîcînd, De vom dîce, Din cer; va dîce, Pentru ce dar n'ați crezut lui?

6. Iar de vom dîce, De la oameni; tot norodul cu pietre ne va ucide: căci este încredințat că Ioan proroc a fost.

7. Și aș rîspuns, că nu știu de unde.

8. Și Iisus le a dîs lor, Nicî eū nu vî spun voă cu ce putere faci acestea.

9. Și a început a dîce către norod pilda aceasta; Un om a sădit vic, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe multă vreme.

10. Și la vreme a trimis către lucrători o slugă, ca să 'l dea lui din rodul viei; iar lucrătorii, bătîndu'l pre el, 'l aș trimis deșert.

11. Și a adaos a trimete și altă slugă; iar ei și pre acela bătîndu'l și batjocorindu'l, 'l aș trimis deșert.

12. Și a adaos a trimete și al treilea; iar ei și pre acela rînîndu'l, 'l aș scos afară.

13. Și a dîs domnul viei, Ce

voiū face? trimete-voiū pre fiul meu cel iubit; doară vîdîndu'l pre dînsul se vor rușina.

14. Iar lucrătorii vîdîndu'l pre el, cugetaū intru sine, dîcînd, Acesta este moștenitorul: veniți să'l ucidem pre el, ca să fie a noastră moștenirea.

15. Și scoțîndu'l afară din vie, 'l aș omorît. Ce va face dar lor domnul viei?

16. Veni-va și va pierde pre lucrătorii aceștia, și viea o va da altora. Iar ei așdînd *aceasta*, aș dîs, Să nu fie.

17. Iar el căutînd spre ei, a dîs, Ce este dar aceasta ce este scris, Piatra pre care nu o aș băgat în samă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului?

18. Tot cela ce va cădea pre acea piatră, se va sfărîma; iar preste care va cădea, îl va spulbera.

19. Și căutaū arhierii și cărturarii ca să 'și pue mâinele pre el într'acel ceas; și s'aș temut de norod: căci înțeleseseră că către dînsii a dîs pilda aceasta.

20. Și pîndîndu'l aș trimis iscoade, cari se prefăceaū pre sine a fi drepti, să 'l prîndă pre el în cuvînt, ca să 'l dea pre el stăpînirii și puterii dregătorului.

21. Și 'l aș întreat pre el, dîcînd, Învățătorule, știm că drept grăești, și înveți, și nu alegi față, ci într'adevăr calea lui Dumnezeu înveți:

22. Cade-se noă a da dajdie Chesarului, sau nu?

23. Iar el pricepînd vicleșugul lor, a dîs către ei, Ce mî ispitiți?

LUCA, XXI.

24. Arătați-mi un dinar. Al cui chip și scriptură pre el are? Iar ei răspundând, au zis, Ale Cesarului.

25. Iar ele a zis lor, Dați înapoi dar cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului, și cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

26. Și nu l-au putut prinde pre dânsul în cuvânt înaintea norodului: și minunându-se de răspunsul lui, au tăcut.

27. Iar apropiindu-se unui din Sadduchei, cari dic că nu este înviere, l-au întrebat pre el.

28. Dicând, învățătorule, Moisi a scris noă, De va muri fratele ouiva, având mulere, și acesta va muri fără feciori, ca să iee fratele lui pre mulerea aceea, și să rēdice sămânță fratelui său.

29. Decī șapte frați au fost: și cel d'întâi luând mulere, a murit fără de feciori.

30. Și a luat al doilea pre mulerea aceea, și acela a murit fără de feciori.

31. Și al treilea o a luat pre ea; și așjderea câte șapte: și n-au lăsat feciori, și au murit.

32. Iar mai apoi de toți, a murit și mulerea.

33. Decī la înviere, al căruia dintr'înșii va fi mulere? căci câte șapte o au avut pre ea mulere.

34. Și răspundând Iisus, a zis lor, Fiii veacului acestuia se însoară și se mărită:

35. Iar cei ce se învrednicesc a dobîndi acel veac, și învierea din morți, nici se însoară, nici se mărită:

36. Că nici să moară nu mai

pot, ci asemenea cu îngerii sunt; și fiii lui Dumnezeu sunt, fiind fii ai învierii.

37. Iar acum că se vor scula morții, și Moisi a arătat la rug, precum dice, Domnul Dumnezeu lui Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacov.

38. Că Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor: că toți lui viiază.

39. Și răspundând unui din cărturari, au zis, Învățătorule, bine ai zis.

40. Și mai mult nu îndrăznia să l'întrebe pre el nimic.

41. Și a zis către dânsii, Cum dic că Hristos este fiul lui David?

42. Și însuși David dice în cartea Psalmilor, Zis-a Domnul Domnului meu, Ședî d'a dreapta mea,

43. Până ce voi pune pre vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale.

44. Decī David Domn îl chieamă pre el, și cum fiu al lui este?

45. Și ascultând tot norodul a zis ucenicilor săi,

46. Păziți-vă de cărturari, căroră le place a umbla în haine lungi, și iubesc închinăciunile prin tirguri, și scaunele cele mai de sus în sinagoguri, și șederile cele mai întâi la ospete;

47. Cari mănâncă casele văduvelor, și cu pricină îndelung se roagă: aceștia vor lua mai multă osîndă.

CAPITOLUL XXI.

Si căutând, a vădut pre cei bo-
gați aruncând darurile lor în
gazofilachie.

2. Și a vădut și pre o văduvă săracă aruncând acolo doi filiași.

3. Și a ȑis, Adevărat ȑic voă, că această văduvă săracă, mai mult de cât toți a aruncat:

4. Că toți aceștia din prisosința lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu: iar aceasta din lipsa sa, toată avuția sa care a avut, o a aruncat.

5. Și unii grăind pentru biserică, că este împodobită cu pietre frumoase, și cu podoabe, a ȑis,

6. *Cât pentru* acestea care vedeți, vor veni ȑile întru care nu va rămânea piatră pre piatră, care să nu se răsipească.

7. Și 'l au întreat pre el, ȑicând, Învățătorule, dar când vor fi acestea? și ce semn este când vor să fie acestea?

8. Iar el a ȑis, Căutați să nu vă amăgiți: că mulți vor veni întru numele meu, ȑicând, Eu sunt *Hristos*; și vremea s'a apropiat; ci să nu mergeți după ei.

9. Și când veți auzi războaie și răsmirițe, să nu vă spăimântați: că se cade să fie acestea întâiu; ci nu va fi îndată sfârșitul.

10. Atunci ȑicea lor, Se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție:

11. Și vor fi cutremuri mari pre alocurea, și foamete, și ciumă, și spăime, și semne mari din cer vor fi.

12. Iar mai înainte de acestea toate, vor pune preste voi mâinile lor, și vă vor goni, dându-vă la adunări și în temnițe, du-

cându-vă la împărați și la domni pentru numele meu.

13. Și se va întâmpla voă întru mărturisire.

14. Puneți dar întru inimile voastre, să nu gândiți mai înainte ce veți răspunde.

15. Că eu vă voi da voă gură și înțelepciune, căreia nu 'i vor putea grăi nici sta împotrivă, toți cari se vor pune împotrivă voă.

16. Și vă veți da și de părinți, și de frați, și de rudeni, și de prieteni; și vor omori *pre unii* din voi.

17. Și veți fi urși de toți pentru numele meu.

18. Și pînă din capul vostru nu va peri.

19. Întru răbdarea voastră veți dobîndi sufletele voastre.

20. Iar când veți vedea Ierusalimul încungiuându-se de ostași, atunci să știți că s'a apropiat pustiirea lui.

21. Atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munți; și cei ce vor fi în mijlocul lui să se dea în laturi; și cei ce vor fi prin sate, să nu intre într'insul.

22. Că ȑilele izbîndirei sînt acestea, ca să se împlinească toate cele scrise.

23. Iar voi cei ce vor avea în pînă, și cei ce vor apleca într'acele ȑile! că va fi nevoie mare pre pămînt, și mînie asupra norodului acestuia.

24. Și vor cădea întru ascuțitul săbiei, și se vor duce robi în toate neamurile: și Ierusalimul va fi călcat de Neamuri, pînă

se vor împlini vremile Neamurilor.

25. * Si vor fi semne în soare, si în lună, si în stele; si pre pământ măhnire limbilor, cu nedomerire; sunet făcând marea și valurile;

26. Mai murind oamenii de frică, și de așteptarea celor ce vor să vie în lume: că puterile cerurilor se vor clăti.

27. Și atunci vor vedea pre Fiul omului venind pre nori cu putere și cu slavă multă.

28. Deci începând acestea a se face, căutați în sus, și redicați capetele voastre; că se apropie rescumpărarea voastră.

29. Și le a dis lor pildă; Ve-deți smochinul, și toți copaci;

30. Când înfrunDESC, vedând din voi înși-vă, știți că de acum aproape este vara.

31. Așa și voi, când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu.

32. Amin dic voă, Nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi.

33. Cerul și pământul vor trece: iar cuvintele mele nu vor trece.

34. * Ci luați aminte de sine-vă, ca să nu se îngreueze inimile voastre cu sațiul mănărei și ou beția, și cu grijele lumii, și fără de veste să vie asupra voastră ziua aceea.

35. Căci ca o cursă va veni preste toți cei ce șed pre fața a tot pământul.

36. Priveghiați dar, în toată

vremea rugându-vă, ca să vă în-vredniciți a scăpa de toate cele ce vor să fie, și a sta înaintea Fiului omului.

37. Și era, ziua învățând în biserică; iar noaptea eșind, petrecea în muntele ce se chieamă al Maslinilor.

38. Și tot norodul mâneca la dânsul în biserică, ca să 'l asculte pre el.

CAPITOLUL XXII.

Si se apropia praznicul azimelor, care se chieamă Paștele.

2. Și căutați arhierii și cărturarii cum 'l ar omori pre el; că se temeau de norod.

3. * Iar Satana a intrat în Iuda ce se chiema Iscarioteanul, care era din numărul celor doi-spre-dece.

4. Și mergând, a grăit cu arhierii și cu voivozii, cum 'l ar vinde pre el lor.

5. Și ei s'a bucurat, și s'a tocmit cu dânsul să 'l dea bani.

6. Și el s'a făgăduit lor, și căuta vreme cu prilej ca să 'l vîndă pre el lor fără de norod.

7. * Și a venit ziua azimelor, întru care se cădea să se jertvească paștele.

8. Și a trimes pre Petru și pre Ioan, dicând, Mergeți de gătiți noă paștele, ca să mâncăm.

9. Iar ei au dis lui, Undo voești să gătim?

10. Iar el a dis lor, Iată, intrând voi în cetate, va întâmpina pre voi un om ducând un vas

de lut cu apă ; mergeți după dânsul în casa unde va intra.

11. Și veți dice stăpânului casei, Învățătorul dice ție, Unde este sălașul de oaspeți, întru care să mănânc pasteles cu ucenicii mei ?

12. Și el vă va arăta voă un foisor mare așternut : acolo gătiți.

13. Și mergând ei, au aflat precum le disese lor : și au gătit pasteles.

14. Și când a venit ceasul, a ședut, și cei doi-spre-dece apostoli cu el.

15. Și a dis lor, Cu poftă am poftit aceste paști să le mănânc cu voi mai înainte de patima mea.

16. Că dic ~~voă~~, De acum nu voi mai mânca dintr'acestea, până când se vor împlini întru împărăția lui Dumnezeu.

17. Și luând paharul, mulțumind, a dis, Luați acesta, și 'l împărțiți voă :

18. Că dic voă, Nu, voi mai bea din rodul viței, până când va veni împărăția lui Dumnezeu.

19. Și luând pâinea mulțumind a frînt, și a dat lor, dicînd, Acesta este trupul meu care se dă pentru voi : aceasta să faceți întru pomenirea mea.

20. Așijderea și paharul după ce au cinat, dicînd, Acest pahar este legea cea nouă întru sângele meu, care pentru voi se varsă.

21. ¶ Insa iată, mâina vîndătorului meu cu mine este la masă.

22. Și Fiul omului merge, după cum este rînduit : dar vai o-

mului aceluia prin care se vinde !

23. Și ei au început a se întreba între sine, care ar fi dintre ei acela ce va să facă aceasta.

24. ¶ Și s'a făcut și prigonire între dânsii, care dintru ei s'ar părea a fi mai mare.

25. Iar el le a dis lor, Impărății păgânilor îi domnesc pre ei ; și cei ce stăpînesc pre ei, făcătorii de bine se chieamă.

26. Iar voi să nu *fiți* așa : ci cel ce este mai mare între voi, să fie ca cel mai mic ; și cel ce este începător, ca cel ce slujește.

27. Că cine este mai mare, cel ce șede, sau cel ce slujește ? au nu este cel ce șede ? iar eu sînt în mijlocul vostru ca cel ce slujește.

28. Iar voi sînteți cari ați petrecut cu mine întru ispitele mele.

29. Și eu vă rînduesc voă împărăție, precum 'mi a rînduit mie Tatăl meu ;

30. Ca să mâncați și să beți la masa mea întru împărăția mea, și să ședeți pre scaune judecînd cele două-spre-dece seminții ale lui Israil.

31. ¶ Și a dis Domnul, Simone, Simone, iată, Satana v'a cerut pre voi, ca să vă cearnă ca griul.

32. Iar eu m'am rugat pentru tine, ca să nu piară credința ta : și tu oare când întorcîndu-te, întărește pre frații tăi.

33. Iar el 'l a dis lui, Doamne, cu tine gata sînt și în temniță și la moarte a merge.

34. Iar el 'l a dis, Dic ție, Petre, nu va cănta astăzi cocoșul, mai înainte până ce de trei ori

te vei lepăda că nu mă știi pre mine.

35. Și a ȋis lor, Când v'am trimis pre voi fără de pungă, și fără de traistă, și fără de încălțăminte, aũ avut-aȋi lipsă de ceva? Iar ei aũ ȋis, De nimic.

36. Ȋis-a drept aceea lor, Acum dar cel ce are pungă, să o ȋee, așijderea și traistă: iar cel ce n'are sabie, să 'și vindă halna sa și să 'și cumpere *sabie*.

37. Că ȋic voă, că încă aceasta ce este scrisă se cade să se ȋmplinească ȋntru mine, *care ȋice*, Și cu cel fără de lege s'a socotit: pentru că cele pentru mine, sfârșit aũ.

38. Iar ei aũ ȋis, Doamne, iată aici doă săbi. Și el a ȋis lor, Destul este.

39. ¶ Și eșind, a mers duple obiceiũ ȋn muntele Maslinilor; și s'aũ dus după el și ucenicũ lui.

40. Și sosȋnd la loc, a ȋis lor, Rugaȋi-vă ca să nu ȋntraȋi ȋn ispită.

41. Și el s'a depărtat de la dȋnșii ca de o aruncătură de piatră, și ȋngenunchind se ruga,

42. Ȋicȋnd, Părinte, de voești, să treacă paharul acesta de la mine: ȋnsă nu voia mea, ci a ta să fie.

43. Și i s'a arătat lui ȋnger din cer, ȋntărindu'l pre el.

44. Și fiind ȋntru nevoință mai cu deadinsul se ruga: și se făcuse sudoarea lui ca picăturile de sânge ce pică pre pământ.

45. Și sculându-se de la rugăciune, venind cătră ucenicũ 'i a aflat pre ei dormind de ȋntristare,

46. Și le a ȋis lor, Ce dormiȋi? sculaȋi-vă și vă rugaȋi, ca să nu ȋntraȋi ȋn ispită.

47. ¶ Iar încă grăind el, iată venia mulȋime, și cel ce se chie-ma Iuda, unul din cei doi spre-dece, mergea ȋnaintea lor, și s'a apropiat de Iisus ca să 'l sărute pre el.

48. Iar Iisus a ȋis lui, Iudo, cu sărutare pre Fiul omului vinȋi?

49. Și vedȋnd cel ce eraũ pre lingă el ceea ce vrea să fie, 'i aũ ȋis lui, Doamne, lovi-vom cu sabia?

50. ¶ Și unul dintr'ȋnșii a lovit pre sluga arhiereului, și 'i a tăiat lui urechiea cea dreaptă.

51. Iar Iisus rȋspundȋnd, a ȋis, Lăsaȋi până aici. Și atingȋndu-se de urechiea lui, 'l a vindecat pre el.

52. Și a ȋis Iisus celor ce veniseră la dȋnsul arhiereilor și voivozilor bisericei, și bătrănilor, Ca la un tâlhar aȋi eșit, cu săbi și cu fuști?

53. ȋn toate ȋilele fiind cũ cu voi ȋn biserică, n'aȋi ȋntins mâinele asupra mea: ci acesta este ceasul vostru și stăpȋnirea ȋnurnecului.

54. ¶ Și prindȋndu'l pre el 'i aũ dus, și 'l aũ băgat ȋn casa arhiereului. Iar Petru mergea departe după dȋnsul.

55. Și făcȋnd ei foc ȋn mijlocul curȋei, și ședȋnd ȋmpreună, a ședut și Petru ȋn mijlocul lor.

56. Și vedȋndu'l pre el o slujnică ședȋnd la foc, și căutȋnd spre el, a ȋis, Acesta a fost cu el.

57. Iar el s'a lepădat de dȋnsul, ȋicȋnd, Mulere, nu'l știi pre el.

LUCA, XXIII.

58. Și după puțin altul vedându-l pre el, a dis, Și tu dintru ei ești. Iar Petru a dis, Omule, nu sunt.

59. Și trecând ca un ceas, altul se întâria, dicând, Adevărat, și acesta cu el a fost: că Galilean este.

60. Iar Petru a dis, Omule, nu știu ce dici. Și îndatăși, încă grăind el, a cântat cocoșul.

61. Și înforcându-se Domnul, a căutat spre Petru. Și și a adus aminte Petru de cuvântul Domnului, cum îi disese lui, Mai înainte de ce va cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine.

62. Și eșind afară Petru, a plâns, cu amar.

63. Iar bărbații cei ce țineau pre Iisus, batjocoriau pre el, bătându-l.

64. Și acoperindu-l pre el, îl loviau preste obraz. și 'l întrebau pre el, dicând, Proorocește, cine este cel ce te a lovit?

65. Și alte multe hulind, împotriva lui diceau.

66. Și după ce s'a făcut ziua, s'a adunat bătrânii norodului și arhiereii și cărturarii, și 'l au dus pre el la soborul lor, dicând,

67. De ești tu Hristosul? spune noă. Și le a dis lor, De voi spune voă, nu veți crede:

68. Și de vă voi întreba, nu mi veți răspunde, nici mă veți slobodi.

69. De acum va fi Fiul omului ședând d'a dreapta puterii lui Dumnezeu.

70. Și au dis toți, Dar tu ești

Fiul lui Dumnezeu? Iar el a dis către ei, Voi diceți, oă eu sunt.

71. Iar el au dis, Ce ne mai trebuie încă mărturie? că noi singuri am auzit din gura lui.

CAPITOLUL XXIII.

Și sculându-se toată mulțimea lor, 'l au dus pre el la Pilat.

2. Și au început a 'l pîrî pre el, dicând, Pre acesta 'l am aflat răzvrătind neamul, și oprind a a da dajdie Chesarului, dicând că este el Hristos Impărat.

3. Iar Pilat 'l a întrebat pre el, dicând, Tu ești Impăratul iudeilor? Iar el răspundând, a dis lui, Tu dici.

4. Iar Pilat a dis către arhierei și către norod, Nici o vină nu aflu în omul acesta.

5. Iar el mai virtos se întâria, dicând, El întărită norodul, învățând preste toată Iudeca, începând din Galileea până aici.

6. Iar Pilat auzind de Galileea a întrebat, aă Galilean este omul?

7. Și înțelegând că din ținutul lui Irod este, 'l a trimes pre el la Irod, fiind și el în Ierusalim într'acele zile.

8. Iar Irod vedând pre Iisus, s'a bucurat foarte: că doria de multă vreme să 'l vadă pre el, pentru că auzea multe de el: și nădăjduia să vadă vreun semn făcându-se de el.

9. Și 'l a întrebat pre el cu cuvinte multe; iar el nimic nu 'l a răspuns lui.

10. Și staă arhierii și cărturarii cu deadinsul pîrîndu 'l pre el.

11. Iar Irod împreună cu ostașii săi batjocorindu 'l și ridîndu 'și de el 'l a îmbrăcat într'un veșmint luminat, și 'l a trimes iarăși la Pilat.

12. ¶ Și s'aă făcut prietenii Pilat și Irod într'acceași di unul cu altul; că mai înainte erau învrăjbiți între dînsii.

13. ¶ Iar Pilat chiemănd pre arhierii și pre boierii și pre norod,

14. A dis cătră el, 'Mî ați adus pre omul acesta, ca pre cela ce răzvrătește norodul: și, iată, eă înaintea voastră întrebăndu 'l, nici o vină n'am aflat în omul acesta de care pîrîți pre el:

15. Ci nici Irod: că v'am trimes pre voi la el; și iată, nici un lucru vrednic de moarte este făcut de dînsul.

16. Decî certăndu 'l, // voiă slobođi.

17. (Și nevoe avea să le sloboďească lor la praznic un *vinovat*.)

18. Și a strigat toată mulțimea, dicînd, lea 'l pre acesta și ne sloboďește noă pre Varavva;

19. (Care era pentru o zarvă oare-care și ucidere ce se făcuse în cetate, aruncat în temniță.)

20. Și iarăși Pilat a grăit cătră el, vrînd să sloboďească pre Iisus.

21. Iar ei strigaă, dicînd, Răstignește 'l, Răstignește 'l pre el.

22. Iar el a treia oară a dis cătră el, Dar ce rău a făcut acesta? nici o vină de moarte n'am

aflat întru el; decî certăndu 'l pre el, // voiă slobođi.

23. Iar ei strigaă cu glasuri mari, cerînd să 'l răstignească pre el. Și se întăriaă glasurile lor și ale arhierilor.

24. Decî Pilat a judecat să se facă cererea lor.

25. Și a slobođit lor pre cel aruncat în temniță pentru zarva și uciderea, pre care îl cereaă ei; iar pre Iisus 'l a dat duple voia lor.

26. Și cînd îl duceaă pre el, prindînd pre un Simon, Chirinean, ce venia din țarină, aă pus pre el crucea, ca să o ducă după Iisus.

27. ¶ Și mergea după el mulțime multă de norod, și de muleri, care plîngeaă și se tînguiaă pentru dînsul.

28. Și întorcîndu-se cătră ele Iisus, a dis, Fiicele Ierusalimului, nu mă plîngeți pre mine, ci pre voi vă plîngeți, și pre fiii voștri.

29. Că, iată, vin zile, în care vor dice, Fericite *sînt* cele sterpe, și pîntecele care n'aă născut, și țitele care n'aă aplecat.

30. Atunci vor începe a dice munților, Cădeți preste noi; și dealurilor, Acoperiți-ne pre noi.

31. Că de fac acestea în lemnul cel verde, dar în cel uscat ce va fi?

32. Și duceaă împreună cu el, și alți doi făcători de rele, să 'i piardă.

33. Și dacă aă venit la locul ce se chieamă al Căpăținei, acolo 'l aă răstignit pre el, și pre fă-

cătorii de rele, unul d'a dreapta, și altul d'a stânga.

34. • Iar Iisus dicea, Părinte, gartă-le lor: că nu știu ce fac. Și împărțind hainele lui, au aruncat sorți.

35. Și sta norodul de privia. Și își băteau joc de dânsul și boierii împreună cu dânsii, dicând, Pre alții a mântuit; mântuiească-se și pre sine însuși, de este acesta, Hristosul, alesul lui Dumnezeu.

36. Și își făceau ris de dânsul și ostașii, apropiindu-se, și oțet aducându-i lui.

37. Și dicând, De ești tu împăratul Iudeilor, mântuește-te pre tine însu-ți.

38. Și era și scrisoare scrisă d'asupra lui cu slove Elinești, și Rimlinești, și Evreești, **ACESTA ESTE ÎMPĂRĂȚUL IUDEILOR.**

39. • Iar unul din tâlharii cei răstigniți îl hulea pre dânsul, dicând, De ești tu Hristosul, mântuește-te pre tine și pre noi.

40. Iar răspundând cela-l-alt 'l a certat pre el, dicând, Nu te temi tu de Dumnezeu, că într'această osîndă ești?

41. Și noi duple dreptate; că cele vrednice duple faptele noastre luăm: iar acesta nici un rău n'a făcut.

42. Și dicea lui Iisus, Pomeneste-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția ta.

43. Și a dis Iisus lui, Amin dic ție, Astăzi împreună cu mine vei fi în raiu.

44. Și era ca la al șeselea ceas, și întunec s'a făcut preste

tot pământul până la al noă-lea ceas.

45. Și s'a întunecat soarele, și s'a rupt catapeteazma bisericii prin mijloc.

46. • Și strigând cu glas mare Iisus, a dis, Părinte, în mâinile tale încredințez duhul meu; și acestea dicând, 'și a dat duhul.

47. Iar vădând sutașul ceea ce se făcuse, a slăvit pre Dumnezeu, dicând, Cu adevărat omul acesta drept a fost.

48. Și tot norodul ce venise împreună la privială aceea, vădând cele ce se făcuseră, bălându-și piepturile lor, se întorceau.

49. Și stau toți cunoscuții lui de departe, și femeile care veniseră după el din Galileea; privind acestea.

50. • Și, iată, un bărbat a nume Iosif, sfetnic fiind; bărbat bun și drept;

51. (Acesta nu se însoțise la sfatul și fapta lor;) din Arimatea, oraș al Iudeilor; care și el aștepta împărăția lui Dumnezeu.

52. Acesta venind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus.

53. Și pogorîndu-l pre el, 'l a înfășurat în giulgiu, și 'l a pus în mormint ce era săpat în piatră, întru care nu fusese pus nici odată nimeni.

54. Și ziua era vineri, și se lumina spre sâmbătă.

55. Și mergând după el și femeile care veniseră cu dânsul din Galileea, au văzut mormintul, și cum s'a pus trupul lui.

56. Și întorcându-se, au gătit mirezme și miruri; și sâmbătă s'au odihnit după poruncă.

CAPITOLUL XXIV.

Iar în *dimineața* cea dintâi a săptămânii, la mănecare adincă, au venit la mormint, aducând mirezmele cele ce gătiseră, și altele împreună cu ele.

2. Și au aflat piatra răsturnată de pe mormint.

3. Și intrând, n'au aflat trupul Domnului Iisus.

4. Și a fost, când se mira ele de aceasta, și iată, doi bărbați au stătut înaintea lor în veșminte strălucitoare:

5. Și înfricoșându-se ele, și plecându-și fețele la pământ, au zis către dânsule, Ce căutați pe cel viu eu cel mort?

6. Nu este aici, ci s'a sculat: aduceți-vă aminte cum a zis voă încă fiind în Galileea,

7. Zicând, Trebuie să se dea Fiul omului în mâinile oamenilor păcătoși, și să se răstignească, și a treia zi să învieze.

8. Și și au adus aminte de cuvintele lui.

9. Și întorcându-se de la mormint, au spus acestea toate celor un-spre-dece, și tuturilor celor-l-alți.

10. Și era Maria Magdalina și Ioanna, și Maria lui Iacov, și cele-l-alte împreună cu dânsule, care diceau către apostoli acestea.

11. Și s'au părut înaintea lor

ca o minciună cuvintele lor, și nu le credeau pre dânsule.

12. Iar Petru sculându-se, a alergat la mormint; și plecându-se, a vădit giulgiurile singure zăcând, și s'a dus de acolo, mirându-se întru sine de cele ce se făcuseră.

13. Și, iată, doi dintru ei mergeau într'aceeași zi la un sat, care era departe de Ierusalim ca de șese-deci de stadii, al cărui nume Emmaus.

14. Și ei vorbeau între sine de toate cele ce se întâmplaseră.

15. Și a fost când vorbeau ei și se întreba, și însuși Iisus apropiindu-se, mergea împreună cu dânsii.

16. Iar ochii lor se ținea, ca să nu 'l cunoască pro el.

17. Și a zis către ei, Ce *sunt* cuvintele acestea de care vă întrebați între voi mergând, și sunteți triști?

18. Și răspundând unul, al cărui nume era Cleopa, a zis către el, Tu singur ești nemernic în Ierusalim, și nu știi cele ce s'au făcut întru el în zilele acestea?

19. Și el a zis lor, Care? Iar ei au zis lui, Cele pentru Iisus Nazarineanul, care era bărbat prooroc, puternic în lucru și în cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a tot norodul:

20. Cum 'l au dat pre el arhierii și boerii noștri spre judecată de moarte, și 'l au răstignit pre dânsul.

21. Iar noi nădăjduiam că acela este cel ce va să izbăvească

pre Israil, ci cu toate acestea, a treia zi este astăzi de când s'a făcut acestea.

22. Ci, și niște muleri dintr'ale noastre ne au spăimântat pro noi, care au fost la mănecare la mormint;

23. Și neaflând trupul lui, au venit, dicend, că și vedere de ingeri să fi vădut, cari dio că este el viu.

24. Și s'au dus unii dintru noi la mormint, și au aflat așa precum și mulerile au dis: iar pre el nu l'au vădut.

25. Și el a dis către ei, O nepricepuților, și zăbavnicii cu inima a crede toate câte au grăit proorocii:

26. Au nu trebuia a pătimi acestea Hristos, și a intra întru slava sa?

27. Și începând de la Moisi și de la toți proorocii, tilcula lor din toate scripturele cele ce erau pentru el.

28. Și s'au apropiat de satul la care mergeau: și el se făcea a merge mai departe.

29. Și l'au îndemnat pre el dicend, Rămăi cu noi: căci către sară este, și s'a plecat dioa. Și a intrat să rămăie cu dênșii.

30. Și a fost când a ședut el cu ei, luând pâine, a blăgoslovit, și fringend, a dat lor.

31. Și li s'au deschis lor ochii, și l'au cunoscut pre dênșul; și el s'a făcut nevădut de dênșii.

32. Și au dis unul către altul, Au nu era inima noastră avdend întru noi, când grăia noastră pre

cale, și când ne tilcuia scripturele?

33. Și seculându-se într'acel ceas, saū întors în Ierusalim, și au aflat adunați pre cei un-spre-dece și pre cei ce erau cu dênșii,

34. Cari diceau, S'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon.

35. Și ei povestiau cele ce se făcuseră pre cale, și cum s'a cunoscut de dênșii întru fringerea pâinei.

36. Și acestea grăind ei, și însuși Iisus a statut în mijlocul lor, și a dis lor, Pace voă.

37. Iar ei spăimântându-se și înfricoșându-se, li se părea că ved duh.

38. Și a dis lor, Ce sunteți turburați? și pentru ce se suogânduri în inimile voăstre?

39. Vedeți mâinele și picioarele mele, că insumi eu sunt: pipăiți-mă, și vedeți; că duhul carne și oase n'are, precum mă vedeți pre mine avend.

40. Și acestea dicend, le a arătat lor mâinele și picioarele.

41. Și încă necredend ei de bucurie, și mirându-se, le a dis lor, Aveți ceva de mănecare aici?

42. Iar ei au dat lui o parte de pește fript, și dintr'un fagur de miere.

43. Și luându-le înaintea lor a mâncat.

44. Și a dis lor, Acestea sunt cuvintele care am grăit către voi, încă fiind cu voi, că trebuie a se împlini toate cele scrise în

legea lui Moisi, și în prooroci, și în psalmi pentru mine.

45. Atunci le a deschis mințile lor, ca să înțeleagă scripturile,

46. Și a dis lor, Așa este scris, și așa trebuia să pătimizească Hristos, și a treia zi să învieze din morți:

47. Și să se propovăduiască întru numele lui pocăința și eretarea păcatelor în toate neamurile, începând de la Ierusalim.

48. Iar voi sunteți marturi acestora.

49. Și, iată, eu trimet făgăduința Tatălui meu întru voi;

iar voi ședeți în cetatea Ierusalimului, până ce veți îmbrăca cu putere de sus.

50. Și i a scos pre ei afară până în Vitană, și rădicându-și mâinile sale, i a blagoslovit pre dânsii.

51. Și a fost, când i a blagoslovit pre ei, s'a depărtat de la dânsii, și se înălța la cer.

52. Iar el închinându-se lui, s'a întors în Ierusalim cu bucurie mare:

53. Și erau în toată vremea în biserică, lăudând și binecuvântând pre Dumnezeu. Amin.

SFÎNTA EVANGHELIE

CEA DE LA IOAN.

CAPITOLUL I.

La început era Cuvântul, și Cuvântul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul.

2. Acesta era întru început la Dumnezeu.

3. Toate printr'însul s'a făcut; și fără de dânsul nimic nu s'a făcut ce s'a făcut.

4. Întru dânsul viață era; și viața era lumina oamenilor.

5. Și lumina întru întuneric luminează; și întunerecul pre dânsa nu o a cuprins.

6. Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui Ioan.

7. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească de Lumină, ca toți să creadă prin el.

8. Nu era el Lumina, ci *fost-a el trimis* ca să mărturisească de Lumină.

9. Era Lumina cea adevărată, care luminează pre tot omul ce vine în lume.

10. În lume era, și lumea printr'însul s'a făcut, și lumea pre dânsul nu l a cunoscut.

11. Întru ale sale a venit, și ai săi pre dânsul nu l au primit.

12. Iar câți l au primit pre dânsul, le a dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dum-

neșed, *adeacă* celor ce cred întru numele lui.

13. Carii nu din sânge, nici din poștă trupească, nici din poștă bărbătească, ci de la Dumnezeu s'a născut.

14. Și Cuvântul trup s'a făcut, și s'a sălășluit întru noi, (și am vădut slava lui, slavă ca a unul născut din Tatăl,) plin de har și de adevăr.

15. ¶ Ioan mărturisia pentru dēnsul, și striga, grăind, Acesta era pentru care am ȑis, Cel ce după mine vine, mai înainte de mine s'a făcut: că mai întâi de mine a fost;

16. Și din plinirea lui noi toți am luat, și har pentru har.

17. Că legea prin Moisi s'a dat, *iar* harul și adevărul prin Iisus Hristos s'a făcut.

18. Pre Dumnezeu nimeni nu 'l a vădut nici odinioară; cel unul născut Fiul care este în sinul Tatălui, acela a spus.

19. * Și aceasta este mărturia lui Ioan, când au trimes Iudeii din Ierusalim preoți și Leviți ca să 'l întrebe pre dēnsul, Tu cine ești?

20. Și a mărturisit, și n'a tăgăduit; și a mărturisit, Nu sunt eu Hristosul.

21. Și 'l au întrebat pre dēnsul, Ce dar? Ilie ești tu? Și a ȑis, Nu sunt. Proorocul ești tu? Și a răspuns, Nu.

22. Decī au ȑis lui, Cine ești? ca să dăm răspuns celor ce ne au trimes pre noi. Ce ȑiești de tine însuși?

23. El a ȑis, Eu *sunt* glasul

celui ce strigă în pustie, îndreptăți calea Domnului, precum a ȑis Isaia proorocul.

24. Și trimiseii erau din Farisei.

25. Și 'l au întrebat pre dēnsul, și 'l au ȑis lui, Pentru ce dar botezi, dacă nu ești tu Hristosul, nici Ilie, nici proorocul?

26. Răspuns-a lor Ioan, grăind, Eu botez cu apă: iar în mijlocul vostru stă, pre care voi nu 'l știți;

27. Acela este cel ce vine după mine, care mai înainte de mine s'a făcut, căruia nu sunt vrednic să 'l desleg cureaoa încălțămintelui.

28. Acesta s'a făcut în Vitavara de ceea parte de Iordan, unde era Ioan botezând.

29. ¶ A doa ȑi vede Ioan pre Iisus venind către dēnsul, și ȑice, Iată Mielul lui Dumnezeu, care rădică păcatul lumii.

30. Acesta este pentru care eu am ȑis. După mine vine bărbat care înainte de mine s'a făcut: că mai întâi de mine a fost.

31. Și eu nu 'l am știut pre el: ci ca să se arăte lui Israil, pentru aceasta am venit eu cu apă botezând.

32. Și a mărturisit Ioan, ȑicând, Am vădut Duhul ca un porumb pogorindu-se din cer, și a rămas preste dēnsul.

33. Și eu nu 'l am știut pre el: ci cela ce m'a trimes pro mine să botez cu apă, acela, 'mī a ȑis mie, Preste care veți vedea Duhul pogorindu-se, și rămânând

preste dânsul, acela este care botează ou Duh Sfînt.

34. Şi eă am vĕdut, şi am mărturisit că acesta este Fiul lui Dumneđeă.

35. ¶ A doa đi iarăşi sta Ioan, şi din ucenicoi lui doi;

36. Şi căutând la Iisus care umbla, dice, Iată Mielul lui Dumneđeă!

37. Şi 'l aă audit pre el cei doi ucenicoi grăind, şi aă mers după Iisus.

38. Iar întorcĕndu-se Iisus, şi vĕdĕndu'î pre ei mergĕnd după el, a đis lor, Ce căutaţi? Iar ei aă đis lui, Ravvi, (ce se dice tilcuindu-se, Invăţătorule,) unde lăcueşti?

39. A đis lor, Veniţi şi vedeţi. Aă venit şi aă vĕdut unde lăcueşte, şi la el aă rămas în đioa aceea: şi era ca la al đeclea ceas.

40. Şi era Andrei, fratele lui Simon Petru. unul din cei doi cari audiseră de la Ioan, şi merseseră după dânsul.

41. A aflat acesta întĕiă pre Simon fratele sĕă, şi 'l a đis lui, Am aflat pre Mesia, ce se tilcueşte, Hristos.

42. Şi 'l a adus pre dânsul cătră Iisus. Şi căutând la el Iisus, a đis, Tu eşti Simon feciorul lui Iona: tu te vei chiema Chifa, ce se tilcueşte, Petru.

43. ¶ A doa đi a vrut Iisus să meargă în Galileea, şi a aflat pre Filip, şi 'l a đis lui, Vino după mine.

44. Şi era Filip din Vitsaida, din oraşul lui Andrei şi al lui Petru.

45. A aflat Filip pre Natanail, şi dice lui, Pentru care a scris Moisi în lege şi proorocii, am aflat pre Iisus fiul lui Iosif, care este din Nazaret.

46. Şi a đis Natanail lui, Din Nazaret poate fi ceva bun? Dice Filip lui, Vino şi veđi.

47. A vĕdut Iisus pre Natanail venind cătră dânsul, şi a đis pentru dânsul, Iată cu adevărat Israiltean, întru care vicleşug nu este!

48. Đis-a Natanail lui, De unde mă cunoşti? Rĕspuns-a Iisus şi 'i a đis lui, Mai înainte până a nu chiema pre tine Filip, fiind tu subt smochin, te am vĕdut.

49. Rĕspuns-a Natanail şi 'i a đis lui, Ravvi, tu eşti Fiul lui Dumneđeă; tu eşti Impăratul lui Israil.

50. Rĕspuns-a Iisus şi 'i a đis lui, Pentru că am đis ție, că te am vĕdut subt smochin, cređi? mai mari de cât acestea vei vedea.

51. Şi 'l a đis lui, Amin, amin, grăeso voă, De acum veţi vedea cerul deschidĕndu-se, şi pre ingeri lui Dumneđeă suindu-se şi pogorĕndu-se preste Fiul omului.

CAPITOLUL II.

Şi a treia đi nuntă s'a făcut în Cana-Galileei; şi era muma lui Iisus acolo.

2. Şi a fost chemat şi Iisus, şi ucenicoi lui, la nuntă.

3. Şi sfĕrşindu-se vinul, dice muma lui Iisus cătră dânsul, Vin nu aă.

IOAN, III.

4. Dice el Iisus, Ce este mie și ție, muieră? încă n'a venit ceasul meu.

5. Dice muma lui slugelor, Ori ce va dice voă, faceți.

6. Și erau acolo șese vase de piatră, puse duple curățenia iudeilor, care luați câte două sau trei vedre.

7. Dice lor Iisus, Umpleți vasele de apă. Și le au umplut până sus.

8. Și dice lor, Scoateți acum, și aduceți nunul. Și 'l au adus.

9. Și după ce a gustat nunul apa ce se făcuse vin, și nu știa de unde este: (iar slugile cari scosese ră apa știa;) strigă pre mirele nunul,

10. Și dice lui, Tot omul întâi vinul cel bun pune; și dacă se îmbată, atunci cel mai prost: iar tu ai ținut vinul cel bun până acum.

11. Aceasta a făcut începătura minunilor Iisus în Cana-Galileei, și 'și a arătat slavă sa; și au crezut întru el ucenicii lui.

12. Și după aceasta s'a pogorit în Capernaum, el, și muma lui, și frații lui, și ucenicii lui: și acolo au ședut nu multe zile.

13. Și erau aproape paștele Iudeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim,

14. Și a aflat în biserică pre cei ce vindeau boi și oi și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședând:

15. Și făcând biciu de streanguri, pre toți 'l a scos din biserică, oile și boii; și schimbăto-

rilor a vărsat bani, și mesele le a răsturnat;

16. Și celor ce vindeau porumbi le a dis, Luați acestea de aici; și nu faceți casa Tatălui meu casă de neguțatorie.

17. Și 'și au adus aminte ucenicii lui că este scris, Rîvna casei tale m'a mîncat pre mine.

18. Răspuns-au Iudeii și i-au dis lui, Ce semn arăți noă, că faci acestea?

19. Răspuns-a Iisus și a dis lor, Stricați biserica aceasta, și în trei zile o voi rădica.

20. Și au dis Iudeii, În patruzeci și șese de ani s'a zidit biserica aceasta, și tu în trei zile o vei rădica?

21. Iar el dicea pentru biserica trupului său.

22. Pentru aceasta când s'a sculat din morți, și au adus aminte ucenicii lui că aceasta dicea lor; și au crezut scripturii, și cuvîntului care disese Iisus.

23. Și când era în Ierusalim la praznicul paștelor, mulți au crezut întru numele lui, vedînd semnele lui cele ce făcea.

24. Iar însuși Iisus nu se încredința pre sine lor, pentru că el știa pre toți,

25. Și n'avea trebuință ca cineva să mărturisească pentru om; că el știa ce era în om.

CAPITOLUL III.

Si era un om din Farisei, Nicodim numele lui, boier al Iudeilor.

2. Acesta a venit către Iisus noaptea, și 'I a dis lui, Ravvi, știm că de la Dumnezeu ai venit învățător, că nimeni nu poate aceste semne să facă, care tu faci, de nu va fi Dumnezeu cu dânsul.

3. Răspuns-a Iisus și 'I a dis lui, Amin, amin, grăesc ție, De nu se va naște cineva de sus, nu va putea vedea împărăția lui Dumnezeu.

4. Dice către el Nicodim, Cum poate omul să se nască fiind bătrân? aș doară poate a doară să intre în pânteccele mamei sale, și să se nască?

5. Răspuns-a Iisus, Amin, amin, grăesc ție, De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumnezeu.

6. Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duh, duh este.

7. Nu te mira căci am dis ție, Se cade voă a vă naște de sus.

8. Vântul unde voește suflă, și glasul lui auzi, dar nu știți de unde vine, și unde merge: așa este tot care este născut din Duhul.

9. Răspuns-a Nicodim și 'I a dis lui, Cum pot să fie acestea?

10. Răspuns-a Iisus și 'I a dis lui, Tu ești învățător lui Israil, și acestea nu le ști?

11. Amin, amin, grăesc ție, Noi ce știm grăim, și ce am vădut mărturisim, și mărturia noastră nu o primiți.

12. Dacă cele pământești am

spus voă, și nu credeți, cum de voi spune voă cele cerești, veți crede?

13. Și nimeni nu s'a suit în cer, fără numai cel ce s'a pogorît din cer, *adeacă* Fiul omului care este în cer.

14. Și precum Moisi a înălțat serpele în pustie, așa se cade a se înălța Fiul omului:

15. Ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

16. Că așa a iubit Dumnezeu lumea, cât și pre Fiul său cel unul născut 'I a dat, ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

17. Că n'a trimis Dumnezeu pre Fiul său în lume ca să judece lumea; ci ca să se mântuească lumea prin el.

18. Că acela ce crede întru el nu se judecă; iar acela ce nu crede, iată este judecat, că n'a crezut întru numele celui unuia-născut Fiului lui Dumnezeu.

19. Iar aceasta este judecata, că lumina a venit în lume, și a iubit oamenii mai mult întunecul decât lumina, că erau faptele lor rele.

20. Că tot acela ce face rele, urește lumina, și nu vine la lumină, ca să nu se vădească lucrurile lui.

21. Iar acela ce face adevărul vine la lumină, ca să se arăte lucrurile lui, că întru Dumnezeu sunt lucrate.

22. După acestea a venit Iisus și ucenicii lui în pământul

Iudeei; și acolo petrecea cu ei și boteza.

23. Și era și Ioan botezând în Enon aproape de Salim, că era acolo ape multe: și veniau, și se botezau.

24. Că încă nu era Ioan închis în temniță.

25. Și a fost întrebare de ucenicul lui Ioan cu Iudeii pentru curățenie.

26. Și au venit către Ioan, și 'l au dis lui, Ravvi, cel ce era cu tine de cea parte de Iordan, pentru care tu ai mărturisit, iată, el botează, și toți merg către dânsul.

27. Răspuns-a Ioan și a dis, Nu poate omul lua nimic, de nu va fi dat lui din cer.

28. Voi înși-vă mărturisiți pentru mine, că am dis, Nu sunt eu Hristosul, ci cum că sunt trimis înaintea aceluia.

29. Căla ce are mireasă mire este: iar prietenul mirelui care stă și 'l ascultă pre el, cu bucurie se bucură de glasul mirelui: deci această bucurie a mea s'a umplut.

30. Aceluia se cade a crește, iar mie a mă micșora.

31. Cel ce vine de sus d'asupra tuturor este; cel ce este de pre pământ pământesc este, și de pre pământ grăește: cel ce vine din cer d'asupra tuturor este.

32. Și ce a vădut și a audt, aceea mărturisește; și mărturia lui nimeni nu o primește.

33. Căla ce primește mărturia

lui, a pecetluit, că Dumnezeu adevărat este.

34. Că pre care a trimis Dumnezeu, cuvintele lui Dumnezeu grăește: că nu cu măsură dă Dumnezeu Duhul.

35. Tatăl iubeste pre Fiul, și toate le a dat în mâna lui.

36. Căla ce crede întru Fiul are viață vecinică: iar căla ce nu ascultă pre Fiul, nu va vedea viață; ci mâniea lui Dumnezeu va rămânea preste el.

CAPITOLUL IV.

Deci dacă a înțeles Domnul că au audt Fariseii că Iisus mai mulți ucenici face și botează de cât Ioan,

1. (Măcar că însuși Iisus nu boteza, ci ucenicul lui.)

2. A lăsat Iudeea, și s'a dus iarăși în Galileea.

3. Și trebuia să treacă el prin Samaria.

4. Deci a venit în cetatea Samariei, ce se chieamă Sihar, aproape de locul care a dat Iacov lui Iosif fiului său.

5. Și era acolo puțul lui Iacov. Iar Iisus, ostenit fiind de călătorie, ședea așa la puț: și era ca la al șeslea ceas.

6. A venit o mulieră din Samaria să iee apă: Dis-a ei Iisus, Dă'mi să beau.

7. (Că ucenicul lui se duseseră în cetate să cumpere hrană.)

8. Deci a dis lui mulieră Samarineancă, Cum tu, Iudeu fiind, ceri de la mine să bei, mulieră Samarineancă fiind eu? că nu

se amestecă Iudeii cu Samari-neni.

10. Răspuns-a Iisus și 'I a dis el, De ai fi știut darul lui Dum-nedeu, și cine este cel ce dă-ție, Dă-mi să bea; tu ai fi ce-rut de la dânsul, și 'ți ar fi dat ție apă vie.

11. Dis-a lui mulerea, Doamne, nici ai cu ce scoate apă, și pu-țul este adânc: de unde dar ai apa cea vie?

12. Aă doară, tu mai mare ești decât Iacov părintele nos-tru, care ne-a dat noă puțul a-cesta, și el însuși dintr'insul a-beut, și fiul lui, și dobitoacele lui?

13. Răspuns-a Iisus și 'I a dis el, Tot cel ce va bea din apa a-cesta va înseta iarăși:

14. Iar cel ce va bea din apa care eu voi da lui, nu va înseta în veac; ci apa, care eu voi da lui, se va face întru dânsul iz-vor de apă sălătoare întru viață vecinică.

15. Dis-a către dânsul mulerea, Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vii aici să scot.

16. Dis-a el Iisus, Mergi, și chieamă pre bărbatul tău, și vino aici.

17. Răspuns-a mulerea și 'I a dis lui, N'am bărbat. Dis-a el Iisus, Bine ai dis că n'ai bărbat:

18. Că cinci bărbați ai avut; și acum pre care ai nu 'ți este ție bărbat: aceasta adevărat ai grăit.

19. Dis-a lui mulerea, Doamne, ved că prooroc ești tu.

20. Părinții noștri în muntele acesta s'au închinat; și voi diceți, că în Ierusalim este locul unde se cade a se închina.

21. Dis-a el Iisus, Mulere, cre-de mie, va veni vreme, când nici în muntele acesta, nici în Ieru-salim, vă veți închina Tatălui.

22. Voi vă închinați căruia nu știți: noi ne închinăm căruia știm: că mântuirea din Iudei este.

23. Ci va veni vremea, și acum este, când închinătorii cei ade-vărați se vor închina Tatălui cu duhul și cu adevărul: că Tatăl acest fel caută să fie cei ce se închină lui.

24. Duh este Dumne-deu: și cel ce se închină lui cu duhul și cu adevărul se cade să se in-chine.

25. Dis-a lui mulerea, Știm că va veni Mesia, care se cheamă Hristos: când va veni acela, va spune noă toate.

26. Dis-a el Iisus, Eu sunt, acela ce grăește cu tine.

27. Și atunci ai venit uce-niciu lui, și se închinai lui, și mul-erea grăia: Iisus, nimeni nu 'I a a dis, Ce cauți? sau, Ce grăești cu dânsa?

28. Iar mulerea a lăsat ciutura sa, și a mers în cetate, și a dis oamenilor,

29. Veniți de vedeți om, care 'mi a spus mie toate câte am făcut: nu cumva acesta este Hristosul?

30. Deci aă eșit din cetate, și veniaă către dânsul.

31. Și iar între acestea îl rugău

pre dânsul ucenicilor, grăind, Rav-
vi, mănâncă.

32. Iar el a ȑis lor, Eă mân-
care am a mânca, care voi nu
știți.

33. Iar ucenicilor grăiaă între
dânsul, Nu cumva 'l a adus lui
cineva să mănânce?

34. Ȑis-a lor Iisus, Măncarea
mea este să fac voia celui ce
m'a trimis pre mine, și să săvêr-
șesc lucrul lui.

35. Aă nu voi ȑiceți, Că încă
patru luni sunt, și secerișul va
veni? iată, ȑic voă, Rêdicăți o-
chii voștri, și vedeți holdele; că
sunt albe spre seceră acum.

36. Și cela ce seceră plată iea,
și adună roadă în viață vecinică:
ca să se bucure d'impreună și cel
ce samănă și cel ce seceră.

37. Că întru aceasta este cu-
vântul adevărat, Altul este cel
ce samănă, și altul cel ce seceră.

38. Eă v'am trimis pre voi să
secerați, unde voi nu v'ați ostenit:
alții s'aă ostenit, și voi ați in-
trat întru osteneala lor.

39. ¶ Iar din cetatea aceea
mulți din Samarineni aă creȑut
într'însul pentru cuvântul mule-
rei, care mărturisia, El mi-a
spus mie toate câte am făcut.

40. Decî după ce aă venit la
dânsul Samarinenilor, îl rugău pre
el ca să rămăe la dânsul: și a
rămas acolo două ȑile.

41. Și mult mai mulți aă cre-
ȑut pentru cuvântul lui;

42. Și mulerei ȑiceaă, De a-
cum nu pentru vorba ta credem:
că înși-ne am aȑdit, și știm că a-

cesta este cu adevărat Hristosul,
Mântuitorul lumel.

43. ¶ Iar după cele două ȑile a
eșit de acolo, și a mers în Ga-
lileea.

44. Că însuși Iisus a mărturisit,
că prooroc în patria sa cinste
nu are.

45. Și când a venit în Galileea,
'l aă primit pre dânsul Galileeanilor,
fiind că aă fost vêȑut toate câte
a făcut în Ierusalim la praznic:
că și el aă fost venit la praznic.

46. Și a venit Iisus iarăși în
Cana-Galileei, unde a făcut apa
vin. Și era un om împărătesc,
al căruil fiu era bolnav în Caper-
naum.

47. Acesta aȑdind că Iisus a
venit din Iudeea în Galileea, a
mers la el, și 'l ruga pre dânsul
ca să se pogoare și să tămă-
duească pre fiul lui: că vrea să
moară.

48. Iar Iisus a ȑis cătră el, De
nu veți vedea semne și minuni,
nu veți crede.

49. Ȑis-a cătră el omul cel îm-
părătesc, Doamne, pogoară-te
mai înainte până a nu muri fiul
meu.

50. Ȑis-a Iisus lui, Mergi; fiul
tău viu este. Și a creȑut omul
cuvântului care a ȑis Iisus lui, și
s'a dă.

51. Și iată pogorîndu-se el,
slugele lui 'l aă întâmpinat pre
el, și 'l aă spus, ȑicând, Fiul tău
este viu.

52. Decî îl întreba pre el de
ceasul întru care 'l a fost mai
bine. Și 'l aă ȑis lui, Erî în cea-

sul al şeptelea 'l au lăsat frigurile.

53. Decî a cunoscut tatăl că în ceasul acela *a fost*, în care a dis Iisus lui, Fiul tău viu este : şi a crezut el, şi casa lui toată.

54. Acesta este iarăşi al doilea, semn ce a făcut Iisus, venind din Iudeea în Galileea.

CAPITOLUL V.

După acestea era praznicul Iudeilor ; şi s'a suit Iisus în Ierusalim.

2. Şi este în Ierusalim scaldătoarea oilor, care se cheamă Evreeşte Vitezda, cinci pridvoare avînd.

3. Într'acelea zăcea mulţime multă de bolnavi, orbi, schiopi, uscaţi, aşteptînd mişcarea apei.

4. Că înger la vreme se pogoria în scaldătoare, şi turbura apa : şi care intra întîi după turburarea apei se făcea sănătos ori de ce boală era ţinut.

5. Şi era acolo un om, treizeci şi opt de ani avînd în boală.

6. Pre acesta vedîndu'l Iisus zăcînd, şi cunoscînd că iată multă vreme avea în boala sa, 'I a dis lui, Voeşti să fii sănătos?

7. Răspuns-a lui bolnavul, Doamne, om n'am, ca dacă se va turbura apa, să mă bage în scaldătoare : decî până când merg eu, altul înaintea mea se pogoră.

8. Dis-a Iisus lui, Scoală-te, ia 'ţi patul tău, şi umblă.

9. Şi îndată s'a făcut sănătos

omul, şi 'şi a luat patul său, şi umbla : şi era într'acea zi sîmbătă.

10. 'I Decî diceau Iudeii celui vindecat, Sîmbătă este : nu se oade ţie a 'ţi lua patul.

11. Răspuns-a lor, Cea ce m'a făcut sănătos, acela 'm'a dis, ia 'ţi patul tău, şi umblă.

12. Decî 'l au întreat pre el, Cine este omul acela ce 'ţi a dis, Ia 'ţi patul tău, şi umblă ?

13. Iar cel vindecat nu ştia cine este : că Iisus se dedese în laturî, norod fiind într'acei loc.

14. După aceea 'l a aflat pre el Iisus în biserică, şi 'I a dis lui, Iată că te ai făcut sănătos : nu acum să nu mai păcătueşti, ca nu 'ţi fie ţie ceva mai rău.

15. A mers omul acela, şi a vestit Iudeilor, că Iisus este cel ce 'l a făcut pre dînsul sănătos.

16. Şi pentru aceea goniau Iudeii pre Iisus, şi 'l căutaau pre el să 'l omoare, că acestea făcea sîmbăta.

17. 'I Iar Iisus a răspuns lor, Tatăl meu până acum lucrează, şi eu lucrez.

18. Decî pentru aceasta mai virtos căutaau Iudeii pre el să 'l omoare, că nu numai deslega sîmbăta ci şi pre Dumnezeu dicea că 'I este Tată, întocma pre sine făcîndu-se cu Dumnezeu.

19. Decî a răspuns Iisus şi a dis lor, Amin, amin, grăesc voă, Nă poate Fiul să facă de la sine nimic, de nu va vedea pre Tatăl făcînd : că cele ce face el, acelea şi Fiul asemenea face.

20. Că Tatăl iubeşte pre Fiul,

și toate arată lui care le face el; și mai mari lucruri de cât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați.

21. Că precum Tatăl scoală pre morți, și îi înviază; așa și Fiul pre cari voeste îi înviază.

22. Că Tatăl nu judecă pre nimeni, ci toată judecata o a dat Fiului:

23. Ca toți să cinstească pre Fiul, precum cinstesc pre Tatăl. Cel ce nu cinstește pre Fiul nu cinstește pre Tatăl care 'l a trimis.

24. Amin, amin, grăesc voă, Cei ce ascultă cuvintele mele, și crede celui ce m'a trimis pre mine, are viață vecnică, și la judecată nu va veni; ci s'a mutat din moarte în viață.

25. Amin, amin, grăesc voă, Vine ceasul, și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu: și cari vor auzi vor învia.

26. Că precum Tatăl are viață întru sine; așa a dat și Fiului viață să aibă întru sine;

27. Și stăpânire 'l a dat lui, și judecată să facă, căci Fiul al omului este.

28. Nu vă mirați de aceasta: că vine ceasul, întru care toți cei din morminturi vor auzi glasul lui.

29. Și vor eși; cei ce au făcut cele bune, întru învierea vieții; iar cei ce au făcut cele rele, întru învierea osîndirei.

30. Nu pot să fac eu de la mine nimica: precum aud, judec: și judecata mea dreaptă

este; pentru că nu caut voia mea, ci voia Tatălui celui ce m'a trimis.

31. De mărturisesc eu pentru mine, mărturia mea nu este adevărată.

32. Altul este cel ce mărturisește pentru mine; și știu că adevărată este mărturia care mărturisește pentru mine.

33. Voi ați trimis către Ioan, și a mărturisit adevărul.

34. Iar eu nu de la om iea mărturie: ci acestea grăesc, ca voi să vă mântuiți.

35. Acela era făclie care ardea și lumina: iar voi ați voit să vă veseliți la un ceas întru lumina lui.

36. Iar eu am mărturie mai mare de cât a lui Ioan: că lucrurile care m'a dat mie Tatăl ca să le săvîrșesc pre ele, aceste lucruri care cu tac, mărturisesc pentru mine, că Tatăl m'a trimis.

37. Și Tatăl care m'a trimis, acela a mărturisit pentru mine. Nici glasul lui ați auzit vreodată, nici chipul lui ați vădut.

38. Și cuvântul lui nu 'l aveți rămîind întru voi: că pre care a trimis el, acestuia voi nu credeți.

39. Căutați scripturele; că voă vi se pare întru dînosele a avea viață vecnică: și acelea sînt cele ce mărturisesc pentru mine.

40. Și nu voiți să veniți către mine, ca viață să aveți.

41. Slavă de la oameni nu iea.

42. Ci v'am cunoscut pre voi, că dragostea lui Dumnezeu n'aveți întru voi.

43. Eu am venit întru numele Tatălui meu, și nu mă primiți pre mine: de va veni altul întru numele său, pre acela veți primi.

44. Cum puteți voi să credeți, slavă unul de la altul luând, și pre slava cea de la singur Dumnezeu nu o căutați?

45. Să nu vi se pară că eu voiuri pre voi la Tatăl: este acela ce vă pîrește pre voi, Moisi, spre care voi ați nădăjduit.

46. Că de ați fi crezut lui Moisi, ați fi crezut și mie: că pentru mine acela a scris.

47. Iar dacă scripturelor aceleia nu credeți, cum cuvintelor mele veți crede?

CAPITOLUL VI.

După acestea s'a dus Iisus de ceea parte de marea Galileei, care este a Tiveriadel.

2. Și a mers după dînsul norod mult, căci vedeau semnele lui care făcea la cei bolnavi.

3. Și s'a suit în munte Iisus, și acolo a ședut cu ucenicii săi.

4. Și erau aproape paștele, praznicul Iudeilor.

5. ¶ Deci redicându'si Iisus ochii, și vedînd că mult norod vine la dînsul, dice către Filip, De unde vom cumpăra pâini, ca să mănânce aceștia?

6. Iar aceasta dicea ispitind pre el: oă însuși știa ce vrea să facă.

7. Răspuns-a Filip lui, De două

sute de dinari pâini nu le va ajunge lor, ca fie-care dintr'înși câte puțin să iee.

8. Grăit-a lui unul din ucenicii lui, Andrei, fratele lui Simon Petru,

9. Este un copil aici, care are cinci pâini de orz, și doi pești: oi acestea ce sînt la atîția?

10. Și a dis Iisus, Faceți pre oameni să șadă. Și era iarbă multă într'acel loc. Deci au ședut bărbații, cu numărul ca la cinci mii.

11. Și a luat pâinile Iisus, și mulțumind, a împărțit ucenicilor, iar ucenicii celor ce ședeau; așijderea și din pești cât au vrut ei.

12. Iar dacă s'au săturat, a dis ucenicilor săi, Adunați sfărămăturile ce au prisosit, ca să nu se piardă ceva.

13. Deci au adunat, și au umplut două-spre-dece coșuri de sfărămături din cinci pâini de orz, care au prisosit celor ce au mîncat.

14. Iar oamenii aceia vedînd semnul care a făcut Iisus, diceau, Acesta este cu adevărat proorocul cel ce va să vie în lume.

15. ¶ Deci Iisus cunoscînd că vor să vie și să 'l apuce pre el ca să 'l facă împărat, s'a dus iarăși în munte el singur.

16. Și dacă s'a făcut sară, s'au pogorit ucenicii lui la mare.

17. Și intrînd în corabie, mergeau de ceea parte de mare la Capernaum. Și iată întineric

s'a făcut, și nu venise către el Iisus.

18. Și marea s'a ridicat, vânt mare suflând.

19. Deci venind el ca la douăzeci și cinci sau trei-deci de stadii, ved pre Iisus umblând pre mare, și apropiindu-se de corabie: și s'a înfricoșat.

20. Iar el a ȑis lor, Eă sânt ; nu vë temeȑi.

21. Deci voiaă să 'l iea pre el în corabie: și îndatăși corabia a sosit la pământul la care el mergeaă.

22. ¶ A doa ȑi, norodul care sta de ceea parte de mare vëndend că altă corabie nu era acolo, fără numai una întru care intraseră ucenicii lui, și cum că Iisus n'a intrat în corabie împreună cu ucenicii săi, ci numai singurii ucenicii lui s'aă dus ;

23. (Iar alte corăbii aă venit de la Tiveriada aproape de locul unde aă mâncat pâinea, mulțumind Domnul :)

24. Deci dacă a vëndut norodul că Iisus nu este acolo, nici ucenicii lui, aă intrat și el în corăbii, și aă mers în Capernaum, căutând pre Iisus.

25. Și aflându'l pre el de ceea parte de mare, 'l aă ȑis lui, Ravvi, când ai venit aici ?

26. Răspuns-a Iisus lor și a ȑis, Amin, amin, grăesc voă, Mă căutaȑi pre mine, nu pentru că aȑi vëndut semne, ci pentru că aȑi mâncat din pâini, și v'aȑi săturat.

27. Lucraȑi nu pentru mânca-

rea cea peritoare, ci pentru mâncarea aceea care rămâne spre viaȑă vecnică, care Fiul omului va da voă: că pre acesta 'l a pecelluit Dumnezeu, Tatăl.

28. Deci aă ȑis către dănsul, Ce vom face, ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu ?

29. Răspuns-a Iisus și a ȑis lor, Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeȑi întru acela pre care 'l a trimes el.

30. Ȑis-aă drept aceea lui, Dar ce semn faci tu, ca să vedem, și să credem ȑie ? ce lucrezi ?

31. Părinȑii noștri manăă aă mâncat în pustie; precum este scris, Pâine din cer le a dat lor de aă mâncat.

32. Deci le a ȑis lor Iisus, Amin, amin, ȑic voă, Nu Moisi a dat voă pâinea din cer; ci Tatăl meu dă voă din cer pâinea cea adevărată.

33. Pentru că pâinea lui Dumnezeu este cela ce se pogoară din cer, și viaȑă dă lumii.

34. Deci aă ȑis către dănsul, Doamne, pururea dă-ne noă pâinea aceasta.

35. Și a ȑis lor Iisus, Eă sânt pâinea vieȑei: cela ce vine către mine nu va flămândi; și cela ce crede întru mine nu va înseta nici odată.

36. Ci am ȑis voă, Că m'aȑi și vëndut pre mine, și nu credeȑi.

37. Tot ce îmi dă mie Tatăl către mine va veni; și pre cela ce vine către mine, nu 'l voiă scoate afară.

38. Că m'am pogorît din cer,

nu ca să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimes pre mine.

39. Și aceasta este voia Tatălui celui ce m'a trimes pre mine, ca tot ce 'mî a dat mie să nu pierd dintr'insul, ci să 'l înviez pre el în ziua cea de apoi.

40. Și aceasta este voia celui ce m'a trimes pre mine, ca tot cine vede pre Fiul, și crede întru el, să aibă viață vecinică: și eu îl voi învia pre el în ziua cea de apoi.

41. Decî cătiau Iudeii pentru el, oă a dis, Eu sînt pâinea ce s'a pogorit din cer.

42. Și diceau, Aă nu este acesta Iisus, fiul lui Iosif, căruia știm noi pre tatăl său și pre muma sa? dar cum dice el, M'am pogorit din cer?

43. Decî răspuns-a Iisus și a dis lor, Nu cătiți între voi.

44. Nimeni nu poate să vie cătră mine, de nu 'l va trage pre el Tatăl cel ce m'a trimes pre mine: și eu îl voi învia pre el în ziua cea de apoi.

45. Este scris în prooroci, Și vor fi toți învățați de Dumnezeu. Decî tot cela ce aude de la Tatăl, și se învață, vine cătră mine.

46. Nu doară că pre Tatăl 'l a vădut cineva, fără numai cela ce este de la Dumnezeu, acela a vădut pre Tatăl.

47. Amin, amin, grăesc voă, Cela ce crede întru mine are viață vecinică.

48. Eu sînt pâinea vieții.

49. Părinți voștri au mîncat mană în pustie, și au murit.

50. Aceasta este pâinea care se

pogoară din cer, ca să mînce cineva dintr'însa, și să nu moară.

51. Eu sînt pâinea cea vie, care s'a pogorit din cer: de va mîncă cineva din pâinea aceasta, va fi viu în veci: și pâinea care eu voi da, trupul meu este, pre care îl voi da pentru viața lumii.

52. Decî se priciau între sine Iudeii, dicînd, Cum poate acesta să 'și dea noă trupul să 'l mîncăm?

53. Și a dis lor Iisus, Amin, amin, grăesc voă, De nu veți mîncă trupul Fiului omului, și nu veți bea sîngele lui, nu veți avea viață întru voi.

54. Cela ce mîncă trupul meu, și bea sîngele meu, are viață vecinică: și eu îl voi învia pre el în ziua cea de apoi.

55. Că trupul meu cu adevărat este mîncare, și sîngele meu cu adevărat este băutură.

56. Cela ce mîncă trupul meu, și bea sîngele meu, întru mine petrece, și eu întru el.

57. Precum m'a trimes pre mine Tatăl cel viu, și eu viez prin Tatăl: și cela ce mă mîncă pre mine, și acela va fi viu prin mine.

58. Aceasta este pâinea care din cer s'a pogorit: nu precum au mîncat mană părinți voștri, și au murit: cela ce va mîncă pâinea aceasta va fi viu în veac.

59. Acestea a dis în sinagogă, învățînd în Capernaum.

60. Decî mulți din ucenicii lui, auzînd *acestea*, au dis, Greu este cuvîntul acesta; cine poate să 'l auză pre el?

61. Iar Iisus știind întru sine că cârtesc pentru aceasta ucenicii lui, a dis lor, Aceasta vă smintește pre voi?

62. Dar de veți vedea pre Fiul omului suindu-se unde era mai înainte?

63. Duhul este care face viu; trupul nu folosește nimic: graziurile care cu grăesc voă, duh sunt, și viață sunt.

64. Ci sunt unii din voi cari nu cred. Că știa dintru început Iisus cari sunt cei ce nu cred, și care este cela ce vrea să-l vîndă pre el.

65. Și dicea, Pentru aceasta am dis voă, că nimeni nu poate să vie la mine de nu va fi dat lui de la Tatăl meu.

66. „Dintr'această vreme mulți din ucenicii lui s'au întors înapoi, și numai umblau cu dînsul.

67. Decî a dis Iisus celor doispre-dece, Ați doară și voi voiți să vă duceți?

68. Răspuns-a Simon Petru lui, Doamne, la cine ne vom duce? cuvinte ale vieții vecinice al.

69. Și noi am crezut și am cunoscut că tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu celui viu.

70. Răspuns-a lor Iisus, Ați nu eu pre voi cei doispre-dece v'am ales, și unul din voi diavol este?

71. Și dicea de Iuda al lui Simon Iscarioteanul: că acela vrea să-l vîndă pre el, unul fiind din cei doispre-dece.

Si umbla Iisus după acestea în Galileea: că nu voia în Iudeea să umble, că 'l căutau pre el Iudeii să 'l omoare.

2. Și era aproape praznicul Iudeilor, înfigerea corturilor.

3. Decî a dis către dînsul frații lui, Treci de aici, și mergi în Iudeea, ca și ucenicii tăi să vadă lucrurile care faci.

4. Că nimeni întru ascuns face ceva, și caută să fie el la arătare. Dacă faci acestea, arată-te pre tine lumei.

5. Pentru că nici frații lui nu credea într'însul.

6. Deci a dis lor Iisus, Vremea mea încă n'a sosit: iar vremea voastră tot-dea-una este gata.

7. Nu poate lumca să vă urească pre voi; iar pre mine mă urește, pentru că eu mărturisesc de dînsa, că lucrurile ei sunt rele.

8. Voi suiți-vă la praznicul acesta: eu încă nu mă sui la praznicul acesta; căci vremea mea încă nu s'a împlinit.

9. Și acestea dicînd lor, a rămas în Galileea.

10. „Și dacă s'au suit frații lui, atunci și el s'a suit la praznic, nu de față, ci cam pre ascuns.

11. Iar Iudeii îl căutau pre el la praznic, și diceau, Unde este acela?

12. Și cârtire multă era pentru dînsul între noroadă: că unii diceau, Bun este: iar alții diceau, Nu; ci amăgește norodul.

13. Însă nimeni de față nu

grăia de dânsul pentru frica Iudeilor.

14. ¶ Iar înjunătăindu-se praznicul s'a suit Iisus în biserică, și învăța.

15. Și se miraū Iudeii, dicând, Cum știe acesta carte, nefiind învățat?

16. Decî a răspuns lor Iisus, și a dis, A mea învățătură nu este a mea, ci a celui ce m'a trimes pre mine.

17. De va voi cineva să facă voia lui, va cunoaște din învățătură de este de la Dumnezeu, sau oare eū de la mine grăesc.

18. Cea ce grăește de la sine, slava sa caută: iar cea ce caută slava celui ce 'l a trimes pre el, acesta adevărat este, și nedreptate nu este întru dânsul.

19. Aū nu Moisi v'a dat voă legea, și nimeni din voi nu face legea. Ce mă căutați să mă omoăriți?

20. Răspuns-a norodul și a dis, Drac ai: cine te caută să te omoare?

21. Răspuns-a Iisus și a dis lor, Un lucru am făcut, și toți vă mirați.

22 Pentru aceasta v'a dat voă Moisi tăerea împrejur; (nu oă de la Moisi este, ci de la părinți;) și sâmbăta tăceți împrejur pre om.

23. Dacă primește omul tăerea împrejur sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi; pre mine vă maniați căci om întreg sănătos am făcut sâmbăta?

24. Nu judecați duple față, ci dreaptă judecată judecați.

25. Decî diceaū unii din Ierusalimneni, Aū nu este acesta, pre care il cauta să 'l omoare?

26. Și, iată, de față grăește, și nimic lui nu 'l dic. Nu cumva aū cunoscut cu adevărat boierii că adevărat acesta este Hristos?

27. Ci pre acesta il știu de unde este: iar pre Hristos când va veni, nimeni nu știe de unde este.

28. Decî striga Iisus în biserică învățând, și dicând, Și pre mine mă știți, și știți de unde sunt: și de la mine n'am venit, ci este adevărat cea ce m'a trimes, pre care voi nu 'l știți.

29. Iar eū il știu pre el: că de la dânsul sunt, și acela m'a trimes.

30. Decî il căutaū pre el să 'l prindă: și nimeni nu 'și a pus pre dânsul mâinele, că încă nu venise ceasul lui.

31. Și mulți din norod aū crezut într'insul, și diceaū, Hristos când va veni, aū doară mai multe semne va face de cât acestea, care a făcut acesta?

32. ¶ Aū audit Fariseii pre norod cărtind pentru dânsul acestea, și aū trimes slugi Fariseii și arhieriei ca să 'l prindă pre dânsul.

33. Decî a dis lor Iisus, Incă puțină vreme cu voi sunt, și apoi merg la cea ce m'a trimes pre mine.

34. Căuta-mă-veți, și nu mă veți afla: și unde sunt eū, voi nu puteți să veniți.

35. Deci au dis Iudeii între sine, Unde va să meargă acesta, că noi nu 'l vom afla pre el? nu cumva intra risipirca Ellinilor va să meargă, și să învețe pre Ellini?

36. Ce este cuvântul acesta care a dis, Căuta-mă-veți și nu mă veți afla: și unde sunt eu, voi nu puteți să veniți?

37. Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a praznicului, a stătut Iisus, și a strigat, dicând, De însetează cineva, să vie la mine, și să bea.

38. Cei ce crede întru mine, precum a dis scriptura, riuri de apă vie vor curge din pânțele lui.

39. (Iar aceasta a dis pentru Duhul, pre care erau să 'l primească cei ce cred întru dânsul: că încă nu era Duh Sfânt; că Iisus încă nu se proslăvise.)

40. * Deci mulți din norod auzind cuvântul, diceau, Acesta este cu adevărat Proorocul.

41. Alții diceau, Acesta este Hristosul. Iar alții diceau, Au doară din Galileea va să vie Hristos?

42. Au n'a dis scriptura, Că din sămânța lui David, și din orașul Vitleem, unde a fost David, va să vie Hristos?

43. Și împerechere între norod s'a făcut pentru dânsul.

44. Iar unii dintr'înși voiau să 'l prindă pre el; dar nimeni nu 'și a pus pre dânsul mâinele.

45. * Deci au venit slugile către arhierii și către Farisei; și

au dis lor aceia, Pentru ce nu 'l ați adus pre el?

46. Răspuns-au slugile, Nici odată nu a grăit om, ca acest om.

47. Și au răspuns lor Fariseii, Au doară și voi v'ați amăgit?

48. Au doară cineva din boierii a crezut într'însul, sau din Fariseii?

49. Ci norodul acesta care nu știe legea blăstămat este.

50. Dis-a Nicodim către el (care venise noaptea la dânsul, unul fiind dintru ei.)

51. Au doară legea noastră judecă pre om, de nu va auzi de la el mai înainte, și va cunoaște ce face?

52. Răspuns-au și 'I au dis lui, Au doară și tu din Galileea ești? Cearcă, și veți: că prooroc din Galileea nu s'a sculat.

53. Și a mers fie-care la casa sa.

CAPITOLUL VIII.

Iar Iisus s'a dus în muntele Maslinelor.

2. Iar la mâncare iarăși a venit în biserică, și tot norodul a venit la dânsul; și ședând învăța pre ei.

3. Și au adus la dânsul cărturarii și Fariseii pre o femeie prinsă în preacurvie; și puindu-o pre dânsa în mijloc,

4: Au dis lui, Învățătorule, pre această femeie o am prins așa de față preacurvind.

5. Iar în lege Moisi ne a poruncit noă, unele ca acestea să se ucidă cu pietre: dar tu ce dici?

6. Și aceasta dicea, ispitindu-l pre el, ca să aibă ce cleveți împotriva lui. Iar Iisus jos plecându-se, scria cu degetul pre pământ.

7. Și neîncetând a-l întreba pre el, s'a ridicat, și a dis lor, Cea ce este fără de păcat între voi, acela întoiu să arunce piatra asupra ei.

8. Și iarăși plecându-se jos, a scris pre pământ.

9. Iar ei auzind, și de știință muștrându-se, eșiau unul după altul, începând de la cei mai bătrâni, până la cei mai de jos: și a rămas Iisus singur, și muierea în mijloc stând.

10. Și ridicându-se Iisus și nevădând pre nimeni, fără numai pre mulere, I a dis ei, Muiere, unde îți sunt prișii tăi? au nimeni pre tine nu te a judecat a fi vinovată?

11. Iar ea a dis, Nimeni, Doamne. Și a dis el Iisus, Nică eu nu te judec: du-te, și de acum să nu mai păcătuiești.

12. ¶ Decă iarăși a grăit lor Iisus, dicând, Eu sunt lumina lumii: cea ce urmează mie nu va umbla întru întunec. ci va avea lumina vieții.

13. Decă au dis lui Fariseii, Tu însuși mărturisești pentru tine; mărturia ta nu este adevărată.

14. Răspuns-a Iisus și a dis lor, De și eu însumi mărturisesc pentru mine, adevărată este mărturia mea: că știu de unde am venit, și unde merg; iar voi

nu știți de unde vin, și unde merg.

15. Voi după trup judecați; eu nu judec pre nimeni.

16. Și de așa și judeca eu, judecata mea adevărată este: că singur nu sunt, ci eu și Tatăl cea ce m'a trimis pre mine.

17. Și în legea voastră scris este, că mărturia a doi oameni adevărată este.

18. Eu sunt cel ce mărturisesc pentru mine însumi, și mărturisește pentru mine Tatăl cel ce m'a trimis.

19. Decă dicea lui, Unde este Tatăl tău? răspuns-a Iisus, Nică pre mine mă știți, nică pre Tatăl meu: de m'ați ști pre mine, și pre Tatăl meu ați ști.

20. Aceste graiuri le a grăit Iisus în gazofilachie, învățând în biserică: și nimeni nu l'a prins pre el; că încă nu venise ceasul lui.

21. Și iarăși a dis lor Iisus, Eu merg, și mă veți căuta pre mine, și în păcatul vostru veți muri: unde merg eu, voi nu puteți să veniți.

22. Decă dicea Judeii, Aă doară va să se omoare însuși pre sine? că dice, Unde merg eu, voi nu puteți să veniți.

23. Și a dis lor, Voi din cele de jos sunteți; eu din cele de sus sunt; voi din lumea aceasta sunteți; eu nu sunt din lumea aceasta.

24. Decă am dis voă, că veți muri în păcatele voastre: că de nu veți crede, că eu sunt, veți muri în păcatele voastre.

25. Decă dicea ei lui, Tu cine

ești? și a dis lor Iisus, Inceputul, care și grăesc ou voi.

26. Multe am pentru voi a grăi și a judeca: ci oela ce m'a trimes pre mine adevărat este; și eū cele ce am audīt de la dēnsul, acestea grăesc în lume.

27. Și n'aū cunoscut că de Tatăl grăia lor.

28. Decī a dis lor Iisus, Când veți înălța pre Fiul omului, atuncī veți cunoaște că eū sūnt, și că de la mine insumī nu fac nimic; ci precum m'a învățat pre mine Tatăl meū, acestea grăesc.

29. Și cela ce m'a trimes pro mine cu mine esto: nu m'a lăsat pre mine singur Tatăl; că eū cele plăcute lui fac pururea.

30. Acestea grăind el, mulți aū cređut întru dēnsul.

31. Decī dicea Iisus cătră ludei cel ce cređuseră lui, De veți petrece voi întru cuvēntul meū, *atuncea* cu adevărat ucenici ai mei sūnteți;

32. Și veți cunoaște adevărul, și adevărul vē va slobođi pre voi.

33. Ț Rēspuns-aū el lui, Sămânță a lui Avraam sūntem, și nimēruī n'am fost robi nicī odată: dar tu cum dici, Slobođi veți fi?

34. Rēspuns-a Iisus lor, Amin, amin, grăesc voă, Tot cela ce face păcatul, rob este păcatului.

35. Iar robul nu rămâne în casă în veac: *iar* Fiul rămâne în veac.

36. Decī dacă vē va slobođi pre voi Fiul, cu adevărat slobođi veți fi.

37. Știū că sămânță a lui Avraam sūnteți; dar mă căutați să

mă omoriți, că cuvēntul meū nu încape întru voi.

38. Eū ceea ce am vēđut la Tatăl meū grăesc: și voi ceea ce ați vēđut la tatăl vostru faceți.

39. Rēspuns-aū și aū dis lui, Tatăl nostru Avraam este. Dis-a lor Iisus, De ați fi fost fi ai lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați fi făcut.

40. Iar acum mă căutați să mă omoriți pre mine, om care adevărul am grăit voă, care am audīt de la Dumneđeū: aceasta Avraam n'a făcut.

41. Voi faceți lucrurile tatălui vostru. Decī ei aū dis lui, Noi din curvie nu sūntem născuți; un Tată avem, pre Dumneđeū.

42. Dis-a lor Iisus, De ar fi fost Dumneđeū Tatăl vostru, m'ați fi iubit pre mine: că eū de la Dumneđeū am eșit și am venit; că n'am venit de la mine insumī, ci acela m'a trimes.

43. Pentru ce graiul meū nu l cunoașteți? căci nu puteți să auditi cuvēntul meū.

44. Voi din tatăl vostru diavolul sūnteți, și poștele tatălui vostru voiți să faceți. Acela ucidētor de oameni a fost din inceput, și întru adevăr n'a stătut, că nu este adevăr întru dēnsul. Când grăește minciună, dintru ale sale grăește: că mincinos este, și tatăl ei.

45. Iar eū pentru că adevărul grăesc, nu credeți mie.

46. Cine dintru voi mă vādește pre mine pentru păcat? Iar dacă adevărul grăesc, pentru ce voi nu credeți mie?

47. Cei ce este de la Dumnezeu graiurile lui Dumnezeu ascultă: pentru aceasta voi nu ascultați, că nu de la Dumnezeu sunteți.

48. Răspuns-a Iudeii, și 'l auzi lui, Oare nu dicem noi bine că Samarinean ești tu, și drac al?

49. Răspuns-a Iisus, Eu drac n'am; ci cinstesc pe Tatăl meu, și voi mă necinstiți pe mine.

50. Iar eu nu caut slava mea: este cea ce caută și judecă.

51. Amin, amin, grăesc voă, De va păzi cineva cuvântul meu, nu va vedea moartea în veac.

52. Deci auzi lui Iudeii, Acum am cunoscut că al drac. Avraam a murit, și proorocii; și tu zici, De va păzi cineva cuvântul meu, nu va gusta moartea în veac.

53. Auzi doară tu mai mare ești de cât părintele nostru Avraam, care a murit? și proorocii auzi murit: cine te faci tu pre tine?

54. Răspuns-a Iisus, De mă slăvesc eu pre mine singur, slava mea nimic nu este: este Tatăl meu care mă slăvește pre mine; pre care voi ziceți că Dumnezeul vostru este:

55. Și nu 'l ați cunoscut pre el; iar eu îl știu pre el: și de voi zice că nu 'l știu pre el, voi fi asemenea voă mincinos: oi îl știu pre el, și cuvântul lui păzesc.

56. Avraam părintele vostru

a fost bucuros ca să vadă dînea mea: și a vădut, și s'a bucurat.

57. Deci auzi Iudeii către dînsul, Cinci-deci de ani încă nu al, și pre Avraam 'l al vădut.

58. Și a zis lor Iisus, Amin, amin, zic voă, Mai înainte de a se face Avraam, eu sunt.

59. Deci auzi luat pietre ca să arunce într'însul: iar Iisus s'a ascuns, și a eșit din biserică, mergînd prin mijlocul lor, și a trecut așa.

CAPITOLUL IX.

Si trecînd Iisus, a vădut pre un om orb din naștere.

2. Și 'l auzi întrebînd pre el ucenicii lui, zicînd, Ravvi, cine a păcătuit, acesta, sau părinții lui, de s'a născut orb?

3. Răspuns-a Iisus, Nici acesta n'a păcătuit, nici părinții lui: ci ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu întru el.

4. Mie mi se cade să lucrez lucrurile celui ce m'a trimes pre mine, până este dîoă: vine noaptea când nimeni nu poate să lucreze.

5. Până când sunt în lume, lumină sunt lumii.

6. Acestea zicînd, a scuipat jos, și a făcut tînă din scuipat, și a uns cu tîna preste ochii orbului.

7. Și 'l a zis lui, Mergi de te spală în scaldătoarea Siloamului, (ce se tiloaște, Trimes.) Deci s'a dus, și s'a spălat, și a venit vădînd.

8. „Iar vecinii, și cei ce îl văduseră pre el mai înainte că era orb, diceau, Aă nu este acesta cel ce ședea și cerea?”

9. Unii diceau, Acesta este; iar alții diceau, Samănă cu el: iar el dicea, Eă sunt.

10. Decă îi diceau lui, Cum ți s'aă deschis ochii?

11. Răspuns-a el și a dis, Un om ce se numește Iisus, tină a făcut, și a uns ochii mei, și 'mă a dis mie, Mergi la scaldătoarea Siloamului, și te spală: și mergând și spalându-mă, am vădut.

12. Și 'i aă dis lui, Unde este acela? Dis-a, Nu știu.

13. „Adus-aă la Farisei pre acela ce oare-când a fost orb.

14. Și era sâmbătă când a făcut Iisus tina, și 'i a deschis ochii lui.

15. Decă iarăși 'i aă întrebat pre el și Fariseii cum a vădut. Iar el a dis lor, Tină a pus pre ochii mei, și m'am spălat, și vėd.

16. Decă diceau unii din Farisei, Acest om nu este de la Dumnezeu, că nu păzește sâmbăta. Alții diceau, Cum poate om păcătos să facă semne ca acestea? Și împerechere era între ei.

17. Dis-aă orbului iarăși, Tu, ce dici pentru dēnsul, că a deschis ochii tăi? Iar el a dis, Prooroc este.

18. Decă n'aă cređut Iudeii pentru dēnsul că orb a fost, și a vădut, până ce aă chemat pre părinții acestuia ce a vădut.

19. Și 'i aă întrebat pre el, di-

cēnd, Acesta este fiul vostru, care voi ați dis că s'a născut orb? cum dar acum vede?

20. Răspuns-aă lor părinții lui și aă dis, Știm că acesta este fiul nostru, și cum că orb s'a născut:

21. Iar cum acum vede, nu știm, saă cine 'i a deschis lui ochii, noi nu știm: însuși vristă are; pre dēnsul îl întrebați: el singur pentru sineși va spune.

22. Acestea aă dis părinții lui, că se temeau de Iudei: pentru că acum se sfătuiseră Iudeii, că de îl va mărturisi pre el cineva a fi Hristos, să se lepede din sinagogă.

23. Pentru aceea părinții lui aă dis, Vristă are; pre dēnsul îl întrebați.

24. Decă aă chemat a doa oară pre omul care fusese orb, și aă dis lui, Dă slavă lui Dumnezeu: noi știm că omul acesta păcătos este.

25. Iar acela a răspuns și a dis, De este păcătos, nu știu; una știu, că orb fiind, eă acum vėd.

26. Și 'i aă dis lui iarăși, Ce a făcut ție? cum 'ți a deschis ție ochii.

27. Răspuns-a lor, Am dis voă acum, și n'ați audīt: ce iarăși voiți să audīți? aă doară și voi voiți să vė faceți ucenici ai lui?

28. Decă 'i aă ocărit pre el, și aă dis lui, 'Tu ești ucenic al aceluia; iar noi ai lui Moisi suntem ucenici.

29. Noi știm că cu Moisi a

grăit Dumneșu: iar pre acesta nu 'l știm de unde este.

30. Răspuns-a omul și a diș lor, Intru aceasta este minune, că voi nu știți de unde este, și a deschis ochii mei.

31. Și știm că pre păcătoși Dumneșu nu 'l ascultă: ci de este cineva cinstitor de Dumneșu, și face voia lui, pre acesta îl ascultă.

32. Din veac nu s'a audīt oam că să fi deschis cineva ochi ai vreunui orb din naștere.

33. De n'ar fi acesta de la Dumneșu, n'ar putea face nimic.

34. Răspuns-au și au diș lui, Intru păcate tu te ai născut tot, și tu ne înveți pre noi? Și 'l au gonit pre el afară.

35. Audīt-a Iisus că 'l au gonit pre el afară; și aflându'l pre dēnsul, 'l a diș lui, Tu crești în Fiul lui Dumneșu?

36. Răspuns-a el, și a diș, Cine este, Doamne, ca să cred într'insul?

37. Și 'l a diș Iisus lui, Și 'l ai vădūt pre el, și cel ce grăește cu tine, acela este.

38. Iar el a diș, Cred, Doamne, Și s'a închinat lui.

39. Și a diș Iisus, Spre judecată am venit eu în lumea aceasta, ca cei ce nu vād, să vadă; și cei ce vād, să fie orbi.

40. Și au audīt acestea unii din Farisei, carii erau cu dēnsul, și au diș lui, Aūd doară și noi suntem orbi?

41. Diș-a lor Iisus, De ați fi orbi, n'ați avea păcat: iar acum

diceți, Vedem; pentru aceasta păcatul vostru rămâne.

CAPITOLUL X.

Amin, amin, grăesc voă, Cei ce nu intră prin ușă în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela fur este și tâlhar.

2. Iar cea ce intră prin ușă păstor este oilor.

3. Aceluia portarul îl deschide; și oile ascultă glasul lui: și oile sale le cheamă pre nume, și le scoate pre ele.

4. Și când scoate oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după dēnsul: căci cunosc glasul lui.

5. Iar după cel străin nu merg, ci fug de la dēnsul: că nu cunosc glasul străinilor.

6. Această pildă a diș lor Iisus: iar ei n'au înțeles ce erau acelea ce grăia lor.

7. Decī iarăși le a diș lor Iisus, Amin, amin, grăesc voă, Eu sunt ușa oilor.

8. Toți câți au venit mai înainte de mine furii sunt și tâlhari: ci nu 'l au ascultat pre ei oile.

9. Eu sunt ușa: prin mine de va intra cineva, se va mântui, și va intra și va eși, și pășune va afla.

10. Furul nu vine, fără numai să fure, și să junghie, și să piardă: oū am venit ca viață să aibă, și mai mult să aibă.

11. Eu sunt păstorul cel bun: păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi.

12. Iar năimitul și care nu

este păstor, căruia nu sunt oile ale lui, vede lupul venind, și lasă oile, și fuge: și lupul le răpește pre ele, și răsipește oile.

13. Năimitul fuge, că năimit este, și nu îi este lui grijă pentru oi.

14. Eū sunt păstorul cel bun, și cunosc pre ale mele, și mă cunosc de ale mele.

15. Precum mă cunoaște pre mine Tatăl, și eū cunosc pre Tatăl: și sufletul meu îmi pun pentru oi.

16. Și alte oi am, care nu sunt din staulul acesta: și pre acelea mi se cade a le aduce, și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un păstor.

17. Pentru aceasta Tatăl mă iubește pre mine, că eū îmi pun sufletul meu, ca iarăși să 'l ieaū pre el.

18. Nimeni nu 'l iea pre el de la mine, ci eū îl pun pre el de la mine însumi, Stăpânire am să 'l pun, și stăpânire am iarăși să 'l ieaū pre el. Această poruncă am luat de la Tatăl meu.

19. *| Deci iarăși s'a făcut pricire între Iudei pentru cuvintele acestea.

20. Și diceau mulți dintr'înșii, Drac are, și este nebun; pentru ce îl ascultați pre el?

21. Alții diceau, Aceste cuvinte nu sūnt de îndrăcit. Aū doară poate drac să deschidă ochi ai orbilor?

22. *| Și se făcea atunci înorile în Ierusalim, și era iarnă.

23. Și umbla Iisus în biserică în pridvorul lui Solomon.

24. Deci 'l aū impresurat pre el Iudeii, și 'l aū grăit lui, Până când îți sufletele noastre îndoit? De ești tu Hristos, spune noastră fără de sfială.

25. Răspuns-a lor Iisus, Am dis voă, și nu credeți: lucrurile care eū fac întru numele Tatălui meu, acelea mărturisesc pentru mine.

26. Ci voi nu credeți, că nu sunteți din oile mele, precum am dis voă.

27. Oile mele glasul meu ascultă, și eū le cunosc pre dănsese, și vin după mine;

28. Și eū le dau lor viață veșnică; și nu vor peri în veac, și nimeni nu le va răpi pre ele din mâna mea.

29. Tatăl meu, care le a dat mie, mai mare de cât toți este; și nimeni nu poate să le răpească pre ele din mâna Tatălui meu.

30. Eū și Tatăl una suntem.

31. Deci Iudeii iarăși aū luat pietre ca să arunce asupra lui.

32. Răspuns-a lor Iisus, Multe lucruri bune am arătat voă de la Tatăl meu; pentru care dintr'aceste lucruri cu pietre aruncați asupra mea?

33. Răspuns-aū lui Iudeii, dîcînd, Pentru lucru bun noi nu aruncăm cu pietre asupra ta; ci pentru hulă; că tu om fiind, te faci pre tine Dumnezeu.

34. Răspuns-a lor Iisus, Aū nu este scris în legea voastră, Eū am dis, Dumnezeu sunteți?

35. Dacă pre aceia 'l a numit Dumnezeu, cătră cari a fost cu-

vântul lui Dumnezeu, și nu poate să se strice scriptura;

36. Pre care Tatăl 'l a sfințit, și 'l a trimis în lume, voi diceți, Iulă grăești; pentru căci am dis, Fiul lui Dumnezeu sunt?

37. De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu 'm credetți mie.

38. Iar de fac, de și nu 'm credetți mie, credeți lucrurilor: ca să cunoașteți, și să credeți, că Tatăl este întru mine, și eu întru el.

39. Deci căutați iarăși să 'l prindă pre el: și a eșit din mâna lor.

40. Și a mers iarăși de ceea parte de Iordan în locul unde a fost Ioan înteiu botezând; și a rămas acolo.

41. Și mulți veniau la densus, și diceau, Ioan nici un semn n'a făcut: iar toate câte a dis Ioan pentru acesta adevărate erau.

42. Și mulți au crezut acolo într'insul.

CAPITOLUL XI.

Si era bolnav oare-care Lazar din Vitania, din satul Mariei și al Martei surorii ei.

2. (Și era Maria ceea ce a uns pre Domnul cu mir, și a șters picioarele lui cu părul capului ei, al cărei frate Lazar era bolnav.)

3. Deci au trimis surorile către el, dîcînd, Doamne, iată, acela pre care iubești este bolnav.

4. Iar Iisus auzind, a dis, Această boală nu este spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu, ca să se slăvească Fiul lui Dumnezeu printr'insa.

5. Și iubia Iisus pre Marta, și pre sora ei, și pre Lazar.

6. Deci după ce a auzit că este bolnav, atunci s'a zăbăvit în locul în care era, două zile.

7. Apoi după aceea a dis ucenicilor, Să mergem iarăși în Iudeea.

8. Dis-au lui ucenicii, Invățătorule, acum te căutați pre tine Iudeii să te ucidă cu pietre; și iarăși mergi acolo?

9. Răspuns-a Iisus, Aș nu douăspre-dece ceasuri sunt în di? De va umbla cineva dîoa, nu se va împiedica, că vede lumina lumii acesteia.

10. Iar de va umbla cineva noaptea, se va împiedica, că lumina nu este întru el.

11. Acestea a dis: și după aceea a grăit lor, Lazar prietenul nostru a adormit; ci merg ca să 'l deștept pre el.

12. Deci 'l au dis ucenicii lui, Doamne, de a adormit, se va mîntui.

13. Aceasta dicea Iisus pentru moartea lui: iar lor le părea că pentru adormirea somnului dice.

14. Deci atunci a dis Iisus lor arătat, Lazar a murit.

15. Și mă bucur pentru voi că n'am fost acolo, ca să credeți; ci să mergem la el.

16. Deci a dis Toma, care se numește Geamăn, celor-l-alți împreună ucenici, Să mergem și noi, ca să murim cu el.

17. Deci venind Iisus, 'l a aflat pre el patru zile avînd acum în mormînt.

18. Și era Vitania aproape de

Ierusalim, ca la cinci-spre-dece stadii:

19. Si mulți din Iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mângâie pre ele pentru fratele lor.

20. Decî Marta, după ce a audît că vine Iisus, a eșit întru întîmpinarea lui: iar Maria ședea în casă.

21. Decî a dis Marta, cătră Iisus, Doamne, de ai fi fost aici, fratele meu n'ar fi murit.

22. Ci și acum știu, că ori câte vei cere de la Dumnezeu, îți va da ție Dumnezeu.

23. Dis-a ei Iisus, Invia-va fratele tău.

24. Dis-a lui Marta. Știu că va invia la înviere în ziua cea de apoi.

25. Dis-a ei Iisus, Eă sunt învierea și viața: cel ce crede întru mine, de va și muri, viu va fi.

26. Și tot cel ce este viu și crede întru mine nu va muri în veac. Credei aceasta?

27. Dis-a lui, Așa este, Doamne: eu am creăut că tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, cel ce ai venit în lume.

28. Și acestea dicend, s'a dus, și a chemat pre Maria sora sa în taină, dicend, Invățătorul a venit, și te chieamă.

29. Accea, dacă a audît, s'a sculat degrab, și a mers la dînsul.

30. Și încă nu venise Iisus în sat, ci era în locul unde 'l a întîmpinat pre el Marta.

31. Iar Iudeii cari erau cu dînsa în casă, și o mângăiau pre ea, vedend pre Maria, că degrab

s'a sculat și a eșit, aă mers după dînsa, dicend, Merge la mormînt ca să plîngă acolo.

32. Decî Maria venind unde era Iisus, și vedendu'l pre el, a căăut la picioarele lui, dicend lui, Doamne, de ai fi fost aici, n'ar fi murit fratele meu.

33. Iar Iisus dacă o a vedut pre dînsa plîngend, și pre Iudeii cari veniseră împreună cu dînsa plîngend, s'a răstit cu duhul, și s'a turburat întru sine;

34. Și a dis. Unde 'l ați pus pre el? Dis-aă lui, Doamne, vino și veăi.

35. Și a lăcrămat Iisus.

36. Decî diceaă Iudeii, Iată cum îl iubia pre el!

37. Iar unii dintr-ăi aă dis, Aă nu putea acesta care a deschis ochii orbului, să facă ca și acesta să nu moară?

38. Decî Iisus iarăși răstindu-se întru sine a mers la mormînt, Și era peșteră, și piatră era preste dînsa.

39. Dis-a Iisus, Rêdicăți piatra. Dis-a lui, sora mortului, Marta, Doamne, pute: că este ~~mort~~ de patru zile.

40. Dis-a ei Iisus, Aă nu am spus ție, că de vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?

41. Și aă rêdicat piatra de unde era mortul zăcend. Iar Iisus 'și a rêdicat ochii în sus, și a dis, Părinte mulțumescu'ți ție că m'ai ascultat.

42. Și eu știam că pururea mă ascultî: ci pentru norodul care stă împrejur am dis, ca să creadă că tu m'ai trimes.

43. Și acestea dicând, a strigat cu glas mare, Lazare, vino afară.

44. Și a eșit cel mort, legate fiindu-i mâinele și picioarele cu fașe: și fața lui cu mähramă era legată. Dis-a lor Iisus, Deslegați-l pre el și 'l lăsați să meargă.

45. Deci mulți din ludeii cari veniseră la Maria, și au vădut cele ce a făcut Iisus, au cređut într'insul.

46. Iar unii din ei au mers la Farisei, și le au spus cele ce a făcut Iisus.

47. ¶ Deci au adunat arhiereii și Fariseii sobor, și grăiau, Ce vom face? că omul acesta multe semne face.

48. De îl vom lăsa pre el așa, toți vor crede într'insul: și vor veni Rimlenii și vor lua și locul și neamul nostru.

49. Iar unul dintr'înșii a nume, Caiafa, arhiereu fiind al anului aceluia, a dis lor, Voi nu știți nimic,

50. Nici gândiți că de folos este noă să moară un om pentru norod, și nu tot neamul să piară.

51. Iar aceasta nu de la sine o ia dis: ci arhiereu fiind al anului aceluia, a proorocit că vrea Iisus să moară pentru norod;

52. Și nu numai pentru norod, ci și ca pre fiul lui Dumnezeu cei risipiți să 'l adune într'una.

53. Deci dintr'acea di s'au sfătuit ca să 'l omoare pre el.

54. Deci Iisus nu mai umbla de față între ludei; ci s'a dus de acolo într'o lature aproape de pustie, într'o cetate ce se chieamă Efrem și acolo petrecea cu ucenicii săi.

55. * Și erau aproape paștele Iudeilor: și s'au suit mulți în Ierusalim din laturea aceea mai înainte de paști, ca să se curățească.

56. Deci căutau pre Iisus, și grăiau între ei în biserică stând, Ce vi se pare voă, că nu va veni la praznic?

57. Și dedeseră arhiereii și Fariseii poruncă, ca de va ști cineva unde este, să vestească, ca să 'l prindă pre el.

CAPITOLUL XII.

Deci Iisus, mai înainte de paști cu șese zile, a venit în Vitană, unde era Lazar cel ce fusese mort, pre care 'l a înviat din morți.

2. Și 'l au făcut lui acolo cină; și Marta slujia: iar Lazar era unul din cei ce ședeau împreună cu dânsul.

3. Deci Maria luând o litră cu mir de nard de credință, de mult preț, a uns picioarele lui Iisus, și a șters cu părul său picioarele lui: iar casa s'a umplut de mirosul mirului.

4. Deci a dis unul din ucenicii lui, Iuda al lui Simon Iscarioteanul, care vrea să 'l vîndă pre el.

5. Pentru ce acest mir nu s'a vîndut trei sute de dinari, și să se fie dat săracilor?

6. Iar aceasta o a dis, nu că pentru săraci îi era lui grijă; ci căci fur era, și pungă avea, și ce se punea într'însa purta.

7. Și a dis Iisus, Lasă o pre

densa : spre dioa îngropărei mele 'l a păzit pre acesta.

8. Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; iar pre mine nu mă aveți pururea.

9. Și a înțeles norod mult din Iudei că acolo este : și au venit nu pentru Iisus numai; ci ca să vadă și pre Lazar, pre care 'l a înviat din morți.

10. Și s'au sfătuit arhieriei ca și pre Lazar să 'l omoare;

11. Căci pentru el mulți din Iudei mergeau, și credeau în Iisus.

12. Iar a doua zi norod mult care venise la praznic, auzind că vine Iisus în Ierusalim,

13. Au luat stâlپări de finic, și au căsit întru întâmpinarea lui, și strigau, Osanna: Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israil.

14. Și aflând Iisus un mânz de asină, a ședut pre el; precum este scris :

15. Nu te teme fiica Sionului: iată, Împăratul tău vine la tine, ședend pre mânzul asinilor.

16. Iar pre acestea nu le au cunoscut ucenicii lui mai înainte; ci după ce s'a proslăvit Iisus, atunci 'și au adus aminte că acestea erau pentru el scrise, și că acestea 'l au făcut lui.

17. Deci mărturisia norodul, care era cu el, când pre Lazar 'l a strigat din mormint, și 'l a sculat pre el din morți.

18. Pentru aceea 'l a și întâmpinat pre el norodul, căci au auzit că el a făcut această minune.

19. Deci au dis Fariseii între

densii, Vedeți că nimic nu folosiți? iată, lumea merge după densul.

20. Și erau oare-cari Ellini din cei ce se suiseră să se închine la praznic :

21. Deci aceștia s'au apropiat la Filip, care era din Vitsaida Galileei, și 'l au ruagt pre densul, grăind, Doamne, voim să vedem pre Iisus.

22. Venit-a Filip și a spus lui Andrei : și iarăși Andrei și Filip au spus lui Iisus.

23. Iar Iisus a răspuns lor, dicend, A venit ceasul, ca să se proslăvească Fiul omului.

24. Amin, amin, grăesc voă, Grăuntul de griu cădend pre pământ de nu va muri, el singur rămâne : iar de va muri, multă roadă aduce.

25. Cea ce își iubește sufletul său, pierde-l va pre el; și cea ce își urește sufletul său în lumea aceasta, în viața cea vecnică îl va păzi pre el.

26. De slujește cineva mie, mie să 'mî urmeze; și unde voi fi eu, acolo și sluga mea va fi : și de va sluji cineva mie, îl va cinsti pre Tatăl meu.

27. Acum sufletul meu s'a turburat; și ce voi dice? Părinte, mântuște-mă pre mine de ceasul acesta : ci pentru aceasta am venit la ceasul acesta.

28. Părinte, proslăvește numele tău. Deci a venit glas din cer, dicend, Și 'l am proslăvit, și iarăși 'l voi proslăvi.

29. Iar norodul, care sta, și

audia, dicea, Tunet se făcu: alții diceau, Inger grăi lui.

30. Răspuns-a lor Iisus și a dis, Nu pentru mine s'a făcut glasul acesta, ci pentru voi.

31. Acum este judecata lumii acesteia: acum stăpânitorul lumii acesteia se va goni afară.

32. Și eu, de mă voi înălța de pre pământ, pre toți voi trage la mine.

33. Iar aceasta dicea, însemnând cu ce moarte vrea să moară.

34. Răspuns-a lui norodul, Noi am audit din lege că Iristos petrece în veac și cum tu dici, Se cade să se înalțe Fiul omului? cine este acesta Fiul omului?

35. Deci a dis lor Iisus, Încă puțină vreme lumina cu voi este. Umblați până când aveți lumina, ca să nu vă coprinde pre voi întunerecul: că cel ce umblă întru întunerec nu știe unde merge.

36. Până când aveți lumina, credeți în lumină, ca fi ai luminei să fiți. Acestea a grăit Iisus, și mergând s'a ascuns de densul.

37. Și atâtea semne făcând el înaintea lor, tot nu credeau într'insul:

38. Ca să se împlinească cuvântul lui Isaia proorocul, pre care 'l a dis, Doamne, cine a crezut audului nostru? și brațul Domnului cui s'a descoperit?

39. Pentru aceasta nu puteau să creadă, că iarăși a dis Isaia,

40. A orbit ochii lor, și a împietrit inima lor; ca să nu vadă cu ochii, nici să înțeleagă cu

inima, și să se întoarcă, și să 'l vindec pre ei.

41. Acestea a dis Isaia, când a vădut slava lui, și a grăit pentru densul.

42. ¶ Însă și din boieri mulți au crezut într'insul; dar pentru Farisei nu 'l mărturisiau, ca să nu fie goniți din sinagogă:

43. Că au iubit slava oamenilor mai mult de cât slava lui Dumnezeu.

44. ¶ Iar Iisus a strigat și a dis Cei ce crede întru mine, nu crede întru mine, ci întru acela ce m'a trimis pre mine.

45. Și cei ce mă vede pre mine, vede pre acela ce m'a trimis pre mine.

46. Eu lumină în lume am venit, ca tot cela ce crede întru mine întru întunerec să nu rămăe.

47. Și de va auzi cineva graiurile mele, și nu va crede, eu nu 'l judec pre el; că n'am venit ca să judec lumea, ci ca să mântuesc lumea.

48. Cei ce se leapădă de mine, și nu primesc graiurile mele, are pre acela ce îl judecă pre el: cuvântul care am grăit, acela îl va judeca pre el în ziua cea de apoi.

49. Că eu de la mine nu am grăit; ci Tatăl celui ce m'a trimis pre mine, acela poruncă 'mi a dat, ce voi dice, și ce voi grăi.

50. Și știu că porunca lui viață vecinică este: deci cele ce grăesc eu, precum 'mi a dis mie 'l tatăl, așa grăesc.

CAPITOLUL XIII.

Iar mai înainte de praznicul paștelor, știind Iisus că 'l a venit lui ceasul ca să se mute din lumea aceasta către Tatăl, iubind pre ai săi, cari erau în lume, până în sfârșit 'l a iubit pre ei.

2. Și cină făcându-se, când diavolul acum pusese în inima lui al lui Simon Iscarioteanul, ca să 'l vîndă pre el ;

3. Știind Iisus că toate 'l a dat lui Tatăl în mîini, și cum că de la Dumnezeu a eșit, și la Dumnezeu merge;

4. S'a sculat de la cină, și 'și a pus veșmintele; și luând fofă, s'a încins.

5. După aceea a turnat apă în spălătoare, și a început a spăla picioarele ucenicilor, și a le șterge cu fofă cu care era încins.

6. Deci a venit la Simon Petru: și Petru 'l a dis lui, Doamne, aŭ tu vei să 'mî speli picioarele?

7. Răspuns-a Iisus și 'l a dis lui, Ceea ce fac eŭ, tu nu știi acum; iar vei cunoaște după acestea.

8. Dis-a Petru lui, Nu vei spăla picioarele mele în veac. Răspuns-a Iisus lui, De nu te voiŭ spăla pre tine, n'ai parte cu mine.

9. Dis-a Simon Petru lui, Doamne, nu numai picioarele mele, ci și mîinile și capul.

10. Dis-a Iisus lui, Cel spălat n'are trebuință fără numai pi-

cioarele a le spăla, ci este curat tot: și voi curați sînteți, dar nu toți.

11. Că știa pre cela ce vrea să 'l vîndă pre el; pentru aceea a dis, Nu toți sînteți curați.

12. Deci după ce a spălat picioarele lor, și 'și a luat veșmintele sale, ședînd iarăși, a dis lor, Cunoașteți ce am făcut voă?

13. Voi pre mine mă chie-mați Învățătorul și Domnul: și bine diceți; că sînt.

14. Deci dacă eŭ, am spălat picioarele voastre, Domnul și Învățătorul, și voi datorî sînteți unul altuia a spăla picioarele.

15. Că pildă am dat voă, ca precum eŭ am făcut voă și voi să faceți.

16. Amin, amin, dic voă, Nu este sluga mai mare de cît domnul său; nici solul mai mare de cît cel ce 'l a trimes pre el.

17. De știți acestea, fericiți sînteți de le veți face.

18. Nu pentru toți voi grăesc: eŭ știŭ pre caril 'l am ales: ci ca să se îplinească scrip-tura, Cela ce mănîncă împreună cu mine pâine a redicat asupra mea călcăiul său.

19. De acum dic voă mai înainte de a se face, ca cînd se va face, să credeți că eŭ sînt.

20. Amin, amin, grăesc voă, Cela ce primește pre care voiŭ trimete, pre mine mă primește; iar cela ce mă primește pre mine, primește pre cela ce m'a trimes pre mine.

21. Acestea dicând Iisus, s'a turburat cu duhul, și a mărturisit, și a zis, Amin, amin, grăesc voă, că unul din voi mă va vinde.

22. Deci căutaă unul la altul ucenicii, nepricepându-se pentru cine grăește,

23. Și era unul din ucenicii lui culcat pre sinul lui Iisus, pre care îl iubia Iisus. ●

24. Deci a făcut seran acestuia Simon Petru, să întrebe cine ar fi de care grăește.

25. Iar cel ce se culcase pre pieptul lui Iisus a zis lui, Doamne, cine este ?

26. Răspuns-a Iisus, Acela este, căruia eu întingând îmbucătura, o voi da. Și întingând îmbucătura o a dat lui Iuda al lui Simon Isarioteanul.

27. Și după îmbucătură a intrat într'insul Satana. Deci a zis Iisus lui, Ce vei să faci, fă mai îngrab.

28. Și aceasta nimeni din cei ce ședeau la masă n'a cunoscut pentru ce i a zis lui.

29. Că unii socoteau, de vreme ce pungă avea Iuda, că îl dăce Iisus lui, Cumpără cele ce ne trebuiesc la praznic; sau, săracilor să dea ceva.

30. Deci după ce a luat el îmbucătura, îndată a eșit : și era noapte.

31. ● După ce a eșit el, a zis Iisus, Acum s'a proslăvit Fiul omului, și Dumnezeu s'a proslăvit întru el.

32. Dacă s'a proslăvit Dumnezeu întru el, și Dumnezeu va

proslăvi pre el întru sine, și îndatăși îl va proslăvi pre el.

33. Fiilor, încă puțin eu voi sunt. Căuta-mă-veți: și precum am zis Iudeilor, Unde eu merg, voi nu puteți veni ; și voă dic acum.

34. Poruncă nouă dau voă, Ca să vă iubiți unul pre altul; precum eu v'am iubit pre voi, ca și voi să vă iubiți unul pre altul.

35. Întru aceasta vor cunoaște toți că al mei ucenici sunteți, de veți avea dragoste între voi.

36. ● Zis-a Simon Petru lui, Doamne, unde mergi? Răspuns-a Iisus lui, Unde merg eu, nu poți veni acum după mine; iar mai pre urmă vei veni după mine.

37. Zis-a Petru lui, Doamne, pentru ce nu pot veni după tine acum ? Sufletul meu pentru tine voi pune.

38. Răspuns-a Iisus lui, Sufletul tău pentru mine îl vei pune? Amin, amin, grăesc ție, Nu va cânta cocoșul, până ce te vei lepăda de mine de trei ori.

CAPITOLUL XIV.

Să nu se turbure inima voastră: credeți întru Dumnezeu, și întru mine credeți.

2. În casa Tatălui meu multe lăcașuri sunt ; iar de nu, așa fi zis voă: Voi să merg să gătesc voă loc.

3. Și de voi merge să gătesc voă loc, iarăși voi veni, și vă voi lua pre voi la mine; ca unde sunt eu, și voi să fiți.

4. Și unde eă merg știți, și calea știți.

5. Dis-a Toma lui, Doamne, nu știm unde mergi; și cum putem să știm calea?

6. Dis-a Iisus lui, Eă sunt calea, adevărul, și viața: nimeni nu vine la Tatăl, fără numai prin mine.

7. De m'ați fi cunoscut pre mine, și pre Tatăl meă ați fi cunoscut: și de acum îl cunoașteți pre el, și îl ați vădut.

8. Dis-a Filip lui, Doamne, arată noă pre Tatăl, și ne va ajunge noă.

9. Dis-a Iisus lui, Atăta vreme cu voi sunt, și nu m'ai cunoscut pre mine Filipe? cel ce m'a vădut pre mine a vădut pre Tatăl; și cum tu dici, Arată noă pre Tatăl?

10. Aă nu creă că eă întru Tatăl, și Tatăl întru mine este? graiurile care eă grăesc voă, de la mine nu le grăesc: iar Tatăl acela ce petrece întru mine, acela face lucrurile.

11. Credeți mie că eă întru Tatăl, și Tatăl întru mine este: iar de nu pentru lucrurile acestea credeți mie.

12. Amin, amin, grăesc voă, Cela ce crede întru mine, lucrurile care eă fac și acela va face; și mai mari de cât acestea va face; că eă la Tatăl meă merg.

13. Și oră-ce veți cere întru numele meă, aceea voiă face, ca să se proslăvească Tatăl întru Fiul.

14. Oră-ce veți cere întru numele meă, eă voiă face.

15. De mă iubiți pre mine, poruncele mele păziți.

16. Și eă voiă ruga pre Tatăl, și alt Mângăitor va da voă, ca să rămăe cu voi în veac;

17. Duhul adevărului, pre care lumea nu 'l poate primi, că nu 'l vede pre el, nici îl cunoaște pre el: iar voi îl cunoașteți pre el; că cu voi petrece, și întru voi va fi.

18. Nu vă voiă lăsa pre voi, și rimani: voiă veni la voi.

19. Incă puțin, și lumea pre mine nu mă va mai vedea; iar voi mă veți vedea pre mine: că eă viuă sunt, și voi veți fi vii.

20. Întru aceea și veți cunoaște voi, că eă *sunt* întru Tatăl meă, și voi întru mine, și eă întru voi.

21. Cea ce are poruncele mele, și le păzește pre ele, acela este care mă iubește pre mine: și cea ce mă iubește pre mine, iubi-se-va de Tatăl meă, și eă îl voiă iubi pre el, și mă voiă arăta lui.

22. Dis-a lui Iuda, nu Iscarioteanul, Doamne, ce poate fi că noă veți să te arăți, și nu lumel?

23. Răspuns-a Iisus și a dis lui, De mă iubește cineva pre mine, cuvântul meă va păzi: și Tatăl meă îl va iubi pre el, și la el vom veni, și lăcaș la dănsul vom face.

24. Cel ce nu mă iubește pre mine, cuvintele mele nu le păzește: și cuvântul care audiți nu este al meă, ci al Tatălui celui ce m'a trimes pre mine.

25. Acestea am dis voă, la voi petrecând.

26. Iar Mângâitorul, Duhul cel Sfînt, pre care 'l va trimete Tatăl întru numele meu, acela pre voi v'ă va învăța toate, și va aduce aminte voă toate cele ce am grăit voă.

27. Pace las voă, pacea mea dau voă : nu precum lumea dă, eu dau voă. Să nu se turbure inima voastră, nici să se spălmănteze.

28. Auditi-ați că eu am dis voă, Merg, și *iarăși* voiți veni la voi. De m'ați iubi pre mine, v'ați fi bucurat, căci am dis, Merg la Tatăl: că Tatăl meu mai mare de cât mine este.

29. Și acum am dis voă mai înainte până a nu fi, ca când va fi, să credeți.

30. Nu voiți mai grăi multe cu voi : că vine stăpînitorul lumii acestuia și întru mine n'are nimic.

31. Ci ca să cunoască lumea că iubesc pre Tatăl; și precum 'm'ă poruncit mie Tatăl, așa fac. Sculați-vă, să mergem de aici.

CAPITOLUL XV.

Eu sînt vița cea adevărată, și Tatăl meu lucrătorul este.

2. Toată mlădița care nu aduce roadă întru mine o scoate pre ea; și toată care aduce roadă, o *curățește* pre ea, ca mai multă roadă să aducă.

3. Acum voi curați sînteți pentru cuvîntul care am grăit voă.

4. Rămâneți întru mine, și eu în-

tru voi. Precum mlădița nu poate să aducă roadă din sine singură, de nu va rămânea în viță: așa nici voi, de nu veți rămânea întru mine.

5. Eu sînt vița, voi mlădițele: Cea ce rămâne întru mine, și eu întru el, acela aduce roadă multă: că fără de mine nu puteți face nimic.

6. De nu rămâne cineva întru mine se scoate afară ca mlădița, și se usucă: și o adună pre ea, și în foc o aruncă, și arde.

7. De veți rămânea în mine, și cuvintele mele de vor rămânea întru voi, ori ce veți vrea veți cere, și se va face voă.

8. Întru aceasta s'ă proslăvit Tatăl meu, ca roadă multă să aduceți; și să vă faceți ai mei ucenici.

9. Precum m'ă iubit pre mine Tatăl, și eu v'am iubit pre voi: rămâneți întru dragostea mea.

10. De veți păzi poruncele mele, veți rămânea întru dragostea mea; precum eu poruncele Tatălui meu am păzit, și rămân întru dragostea lui.

11. Acestea am grăit voă, ca bucuria mea întru voi să rămăe, și bucuria voastră să se îplinească.

12. Aceasta este porunca mea, Ca să vă iubiți unul pre altul, precum eu v'am iubit pre voi.

13. Mai mare dragoste de cât aceasta nimeni nu are, ca cineva sufletul său să 'și pue pentru prietenii săi.

14. Voi prietenii mei sunteți, de veți face câte eu poruncesc voă.

15. De acum nu vă mai dic voă slugi; că sluga nu știe ce face domnul său: ci pre voi v'am dis prietenii; că toate câte am audiat de la Tatăl meu am arătat voă.

16. Nu voi m'ați ales pre mine, ci eu v'am ales pre voi, și v'am pus, ca voi să mergeți și roadă să aduceți, și roadă voastră să rămăe: ca ori-că veți cere de la Tatăl intru numele meu, să dea voă.

17. Acestea poruncesc voă, ca să vă iubiți unul pre altul.

18. De vă urește pre voi lumea, știți că pre mine mai înainte de cât pre voi m'a urit.

19. De ați fi din lume, lumea ar iubi pre al său: iar căci din lume nu sunteți, ci eu v'am ales pre voi din lume, pentru aceasta urește pre voi lumea.

20. Aduceți-vă aminte de cuvântul care am grăit voă, Nu este sluga mai mare de cât domnul său. De m'ați gonit pre mine, și pre voi vă vor goni; de ați păzit cuvântul meu, și al vostru vor păzi.

21. Ci acestea toate vor face voă pentru numele meu, căci nu știți pre cela ce m'a trimis pre mine.

22. De n'ați fi venit și ați fi grăit lor, păcat n'ar avea: iar acum răspuns n'ați pentru păcatul lor.

23. Cela ce mă urește pre mine și pre Tatăl meu urește.

24. De n'ați fi făcut lucruri intru ei, care nimeni altul n'a făcut, păcat n'ar avea: iar acum ați și vădut și ați urit și pre mine și pre Tatăl meu.

25. Ci ca să se împlinească cuvântul cel scris în legea lor, M'ați urit în zadar.

26. Iar când va veni Mângăitorul, pre care eu voi trimete voă de la Tatăl, Duhul adevărului, care de la Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru mine:

27. Încă și voi mărturisiți, că din început cu mine sunteți.

CAPITOLUL XVI.

Acestea am grăit voă, ca să nu vă smintiți.

2. Scoate-vă-vor pre voi din sinagoguri: și va veni vremea, ca tot cel ce va ucide pre voi, să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu.

3. Și acestea vor face voă, că n'ați cunoscut pre Tatăl, nici pre mine.

4. Ci acestea am grăit voă, ca dacă va veni vremea, să vă aduceți aminte de ele, că eu am spus voă. Și acestea voă din început n'am spus, căci cu voi eram.

5. Iar acum merg la cela ce m'a trimis pre mine; și nimeni din voi nu mă întreabă, Unde merg?

6. Ci căci acestea am grăit voă, în tristarea umplutimii voastră.

7. Ci eu adevărul dic voă; De folos esto voă ca să mă duc eu; că de nu mă voi duce eu, Mân-

găitorul nu va veni la voi; iar de mă voi duce, îl voi trimite pre el la voi.

8. Și venind acela, va vădi lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată:

9. De păcat, căci nu cred întru mine;

10. De dreptate, căci la Tatăl meu merg, și nu mă veți mai vedea pre mine;

11. De judecată, căci stăpânitorul lumii acesteia s'a judecat.

12. Încă multe am a dice voă, ci nu puteți a le purta acum.

13. Iar când va veni acela, Duhul adevărului, va povățui pre voi la tot adevărul: că nu va grăi de la sine; ci câte va auzi, va grăi: și cele viitoare va vesti voă.

14. Acela pre mine mă va slăvi: că dintr'al meu va lua, și va vesti voă.

15. Toate câte are Tatăl ale mele sunt: pentru aceasta am dis, că dintr'al meu va lua, și va vesti voă.

16. Puțin, și nu mă veți vedea: și iarăși puțin, și mă veți vedea, că eu merg la Tatăl.

17. Decî ați dis *unil* din ucenicilor lui între sine, Ce este aceasta ce dice noă, Puțin, și nu mă veți vedea: și iarăși puțin, și mă veți vedea: și, Cum că eu merg la Tatăl?

18. Decî diceați, Ce este aceasta ce dice, Puțin? nu știu ce grăește.

19. Decî a cunoscut Iisus că vrea să 'l întrebe pre el, și a dis lor, De aceasta vă întrebați între

voi căci am dis, Puțin, și nu mă veți vedea: și iarăși puțin, și mă veți vedea?

20. Amin, amin, grăesc voă, Că voi veți plânge și vă veți îngui, iar lumea se va bucura: și voi vă veți întrista, ci întristarea voastră întru bucurie se va întoarce.

21. Muierea când naște întristare are, căci a sosit ceasul ei: iată că naște copilul, nu 'și mai aduce aminte de scîrbă, pentru bucuria, căci a născut om în lume.

22. Deci și voi întristare acum aveți: ci iarăși vă voi vedea pre voi, și se va bucura inima voastră, și bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi.

23. Și într'acea zi pre mine nu mă veți întreba nimic. Amin, amin, grăesc voă, Orice veți cere de la Tatăl întru numele meu, va da voă.

24. Până acum n'ați cerut nimic întru numele meu: cereți, și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplin.

25. Acestea în pilde am grăit voă: ci va veni ceasul, când nu voi mai grăi în pilde voă, ci arătat pentru Tatăl voi vesti voă.

26. Într'acea zi în numele meu veți cere: și nu dico voă, că eu voi ruga pre Tatăl pentru voi:

27. Că însuși Tatăl vă iubește pre voi, căci voi pre mine m'ați iubit, și ați crezut că eu de la Dumnezeu am eșit.

28. Eșit-am de la Tatăl, și am

venit în lume: iarăși las lumea, și merg la Tatăl.

29. Dis-aū lui ucenicii, Iată, acum arătat grăești, și nici o pildă nu dăci.

30. Acum știm că știi toate, și nu 'ți trebuie ca să te întrebe cineva: prin aceasta credem că de la Dumnezeu ai eșit.

31. Răspuns-a lor Iisus, Acum credeți?

32. Iată, vine ceasul, și acum a sosit, ca să vă risipiți fle-care la ale sale, și pre mine singur mă veți lăsa: dar nu sunt singur, că Tatăl cu mine este.

33. Acestea am grăit voă, ca întru mine păco să aveți. În lume necaz veți avea: ci înfrăzniți; eu am biruit lumea.

CAPITOLUL XVII.

Acestea a grăit Iisus, și 'și a rēdicat ochii săi la cer, și a dis, Părinte, a venit ceasul: proslăvește pre Fiul tău, ca și Fiul tău să te proslăvească pre tine:

2. Precum ai dat lui stăpânire a tot trupul, ca tot ce ai dat lui să le dea lor viață vecinică.

3. Și aceasta este viața cea vecinică, ca să te cunoască pre tine unul adevăratul Dumnezeu, și pre celălalt trimes, pre Iisus Hristos.

4. Eu te am proslăvit pre tine pre pământ: lucrul am săvârșit, care ai dat mie ca să 'l fac.

5. Și acum mă proslăvește, tu Părinte, la tine însuși, cu slava

care am avut la tine mai înainte până a nu fi lumea.

6. Arătat-am numele tău oamenilor pre cari ai dat mie din lume: ai tăi erau, și mie 'i ai dat pre ei; și cuvântul tău aū păzit.

7. Acum aū cunoscut că toate câte ai dat mie de la tine sunt.

8. Pentru că cuvintele care ai dat mie, le am dat lor; și ei le aū primit, și aū cunoscut cu adevărat că de la tine am eșit, și aū crezut că tu m'ai trimis.

9. Eu pentru aceștia mă rog: nu pentru lume mă rog, ci pentru aceștia cari ai dat mie; că ai tăi sunt.

10. Și ale mele toate ale tale sunt, și ale tale ale mele; și m'am proslăvit întru dēșii.

11. Și de acum nu mai sunt în lume, iar aceștia în lume sunt, și eu la tine vin. Părinte sfinte, păzește 'i pre dēșii întru numele tău pre cari ai dat mie, ca să fie una, precum și noi.

12. Când eram cu ei în lume, eu îi păziam pre ei întru numele tău: pre cari 'i ai dat mie 'i am păzit, și nimeni dintru dēșii n'a perit, fără numai fiul pierderei; ca să se implinească scriptura.

13. Iar acum la tine vin; și acestea grăesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplin întru ei.

14. Eu am dat lor cuvântul tău; și lumea 'i a urit pre ei, căci nu sunt ei din lume, precum eu nu sunt din lume.

15. Nu mă rog ca să 'i icoai pre ei din lume, ci ca să 'i păzești pre ei de cel viclean.

16. Ei din lume nu sînt, precum și eu din lume nu sînt?

17. Sfințește-l pre el întru adevărul tău: cuvîntul tău adevăr este.

18. Precum pre mine m'ai trimis în lume, și eu 'l am trimis pre el în lume.

19. Și pentru dînsul eu mă sfințesc pre mine însumi, ca și ei să fie sfințiți întru adevăr.

20. Și nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvîntul lor întru mine;

21. Ca toți una să fie; precum tu, Părinte, întru mine, și eu întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie: ca să creadă lumea că tu m'ai trimis.

22. Și eu slava care m'ai dat mie o am dat lor; ca să fie una, precum noi una sîntem :

23. Eu întru ei, și tu întru mine, ca să fie ei desăvîrșit întru una; și ca să cunoască lumea că tu m'ai trimis, și 'l ai iubit pre el, precum pre mine m'ai iubit.

24. Părinte, pre cari 'l ai dat mie, voesc ca unde sînt eu, și aceia să fie împreună cu mine; ca să vadă slava mea, care ai dat mie: pentru că m'ai iubit pre mine mai înainte de întemeierea lumii.

25. Părinte drepte, și lumea pre tine nu te a cunoscut: iar eu te am cunoscut, și aceștia au cunoscut, că tu m'ai trimis pre mine.

26. Și am arătat lor numele tău, și 'l voi arăta: ca dragostea

cu care m'ai iubit pre mine întru dînsul să fie, și eu întru ei.

CAPITOLUL XVIII.

Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu ucenicii săi de ceea parte de pîrîul Chiedrului unde era o grădină, întru care a intrat el și ucenicii lui.

2. Și știa și Iuda, cel ce 'l a vîndut pre el, locul: căci de multe ori se aduna Iisus acolo cu ucenicii săi.

3. Decî Iuda, luând oaste, și de la arhierii și de la Farisei slugi, a venit acolo cu felinare și cu făclii și cu arme.

4. Iar Iisus, știind toate cele ce erau să vie asupra lui, eșind a dis lor, Pre cine căutați?

5. Răspuns-au lui. Pre Iisus Nazarineanul. Dis-a lor Iisus, Eu sînt. Și sta și Iuda, cel ce îl vînduse pre el împreună cu dînsul.

6. Decî după ce a dis lor, Eu sînt, s'au întors ei înapoi, și au căzut jos.

7. Și iarăși 'l a întrebat pre el, Pre cine căutați? Iar ei au dis, Pre Iisus Nazarineanul.

8. Răspuns-a Iisus, Am spus voă că eu sînt: decî de mă căutați pre mine, lăsați pre aceștia să se ducă:

9. Ca să se îplinească cuvîntul, care a dis, Pre cari 'l ai dat mie n'amperdut dintru dînsii nici pre unul.

10. Iar Simon Petru avînd sabie, o a scos pre ea, și a lovit pre sluga arhierelui, și 'l a tăiat u-

urechiera lui cea dreaptă. Și era numele slugei Malh.

11. Deci a dis Iisus lui Petru, Bagă sabia ta în teacă: paharul care mi l-a dat mie Tatăl, aș nu-l voi bea pre el?

12. Deci oastea, și căpitenia, și slugile Iudeilor au prins pre Iisus, și l-au legat pre el,

13. Și l-au dus pre el la Anna înteu; că era socru lui Caiafa, care era arhieru al anului aceluia.

14. Și era Caiafa cel ce a sfătuit pre Iudei, că de folos esto să moară un om pentru norod.

15. Și mergea după Iisus Simon Petru, și cel-l-alt ucenic: iar ucenicul acela era cunoscut arhierului, și a intrat împreună cu Iisus în curtea arhierului.

16. Iar Petru a statut la ușă afară. Deci a eșit cel-l-alt ucenic care era cunoscut arhierului, și a dis portăriței, și a băgat în lăuntru pre Petru.

17. Și a dis lui Petru slujnica portărița, Aș nu cumva și tu ești din ucenicii omului acestuia? Dis-a el, Nu sânt.

18. Și staș slugile și slujitorii, cari făcuseră foc; că era frig, și se încălșiau; și era ou el Petru stând, și încălșindu-se.

19. Deci arhierul a întreat pre Iisus de ucenicii lui, și de învățatura lui

20. Răspuns-a Iisus lui, Eu de față am grăit lumii; eu totdeauna am învățat în sinagogă, și în biserică, unde toți Iudeii se adună, și întru ascuns n-am grăit nimic.

21. Ce mă întrebă? întrebă

pre cei ce aș audă, ce am grăit lor: iată, aceștia știu cele ce am grăit eu.

22. Și acestea dicend el, unul din slugile ce staș înainte, a dat palmă lui Iisus, dicend, Aș răspundă arhierului?

23. Răspuns-a Iisus lui, De am grăit rău, mărturisește de rău: iar de am grăit bine, ce mă bat?

24. Deci l-a trimes pre el Anna legat la Caiafa arhieru:

25. Și era Simon Petru stând și încălșindu-se. Deci diseră lui, Aș doară și tu din ucenicii lui ești? Iar el s-a lepădat, și a dis, Nu sânt.

26. Dis-a lui unul din slugile arhierului, rudenie fiind al celui ce l-a tăiat Petru urechiera, Aș nu te am vădut eu în grădină cu dânsul?

27. Și iarăș s-a lepădat Petru: și îndatăș a cântat cocoșul.

28. Și aș adus pre Iisus de la Caiafa în divan: și era dimineată; și el n-aș intrat în divan, ca să nu se spurce: ci ca să mănânce paste.

29. Și a eșit Pilat la el, și a dis, Ce piră aducești asupra omului acestuia?

30. Răspuns-aș și i-aș dis, De n'ar fi fost acesta făcător de rele, nu l-am fi dat pre ol ție.

31. Deci a dis lor Pilat, Luați-l pre el voi, și duple legea voastră judecați-l pre el. Și aș dis lui Iudeii, Noă nu este cu puțință să omorăm pre nimon.

32. Ca cuvântul lui Iisus să se împlinească, care a dis, însem-

nând cu ce moarte vrea să moară.

33. Și a intrat iarăși în divan Pilat, și a chemat pre Iisus, și 'l a ȋis lui, Tu ești Impăratul Iudeilor?

34. Răspuns-a Iisus lui, De la tine tu ȋiei aceasta, sau alții au grăit ție pentru mine?

35. Răspuns-a Pilat, Aă domă-eu Iudeu sunt? Neamul tău și arhierii te au dat pre tine mie: ce ai făcut?

36. Răspuns-a Iisus, Impărăția mea nu este din lumea aceasta: de ar fi fost din lumea aceasta împărăția mea, slugile mele s'ar fi nevoit, ca să nu fiu dat Iudeilor: iar acum împărăția mea nu este de aici.

37. Decă a-ȋis Pilat lui, Aă împărat ești tu? Răspuns-a Iisus, Tu ȋiei că împărat sunt eu. Eu spre aceasta m'am născut, și spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul. Tot cel ce este din adevăr ascultă glasul meu.

38. Ȋis-a Pilat lui, Ce este adevărul? Și aceasta ȋicând, iarăși a eșit la Iudei, și a ȋis lor, Eu nici o vină nu aflu întru el.

39. Ci este voă obicei, ca să vă slobodească pro unul la paști: decă voiți să vă slobodească voă pre Impăratul Iudeilor?

40. Strigat-au drept aceea iarăși tot, ȋicând, Nu pre acesta, ci pre Varavva. Iar Varavva era tâlhar.

Decă atunci a luat Pilat pre Iisus, și 'l a bătut.

2. Și ostașii împletind cunună de spini, au pus-o în capul lui, și cu haină mohorită 'l au îmbrăcat pre el,

3. Și ȋiceau, Bucură-te, Impăratul Iudeilor! Și îl dau lui palme.

4. Decă a eșit iarăși afară Pilat, și a ȋis lor, Iată, aduc voă pre el afară, ca să cunoașteți că întru dănsul nici o vină nu aflu.

5. Decă a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini, și haina cea mohorită. Și Pilat le a ȋis lor, Iată omul!

6. Iar dacă 'l au văduți pre el arhierii și slugile, au strigat, ȋicând, Răstignește-l, răstignește-l pre el. Ȋis-a lor Pilat, Luați-l pre el voi, și 'l răstigniți; căci eu nu aflu întru el vină.

7. Răspuns-au lui Iudeii, Noi lege avem, și duple legea noastră dator este să moară, căci pre sine Fiul al lui Dumnezeu s'a făcut.

8. Iar dacă a audeț Pilat acest cuvânt, mai mult s'a temut;

9. Și a intrat în divan iarăși, și a ȋis lui Iisus, De unde ești tu? Iar Iisus răspuns nu 'l a dat lui.

10. Decă a ȋis Pilat lui, Mie nu 'mă grăești? au nu știți că putere am să te răstignesc, și putere am să te slobodească?

11. Răspuns-a Iisus, N'ai avea nici o putere asupra mea, de n'ar fi fost dat ție de sus: pentru

aceasta cel ce m'a dat ție mai mare păcat are.

12. Dintr'aceasta căuta Pilat să-l slobodească pre el: iar Iudeii strigau, dicând, De vei slobodi pre acesta, nu ești prieten Chesarului: tot cel ce se face pre sine împărat, stă împotriva Chesarului.

13. ¶ Deci Pilat auzind cuvântul acesta, a scos afară pre Iisus, și a ședut pre scaun la judecată în locul ce se chieamă Pardosit cu pietre, iar Evreește, Gavvata.

14. Și era vinerea paștelor, și ceasul ca la al șeselea: și a dis Iudeilor, Iată Împăratul vostru!

15. Iar ei au strigat, Iea'l, Iea'l, răstignește-l pre el. Dis-a lor Pilat, Pre Împăratul vostru să-l răstignesc? Răspuns-au arhierii, N'avem împărat fără numai pre Chesarul.

16. Deci atunci 'l a dat pre el lor ca să se răstignească. Și au luat pre Iisus, și 'l au dus.

17. Și ducându-și crucea sa, a eșit la locul ce se chieamă al căpăținei, care se dice Evrește Golgota:

18. Unde 'l au răstignit pre el, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în mijloc pre Iisus.

19. ¶ Și a scris și titlu Pilat, și 'l a pus pre cruce. Și era scris, **IISUS NAZARINEANUL ÎMPĂRĂTUL IUDEILOR.**

20. Și pre acest titlu mulți din Iudei 'l au oțit: căci aproape era de cetate locul unde s'a răstignit Iisus: și era scris Evrește, Ellinește și Rimlinește.

21. Deci au dis lui Pilat arhierii Iudeilor, Nu scrie, Împăratul Iudeilor; ci cum că el a dis, Împărat sunt al Iudeilor.

22. Răspuns-a Pilat, Ceea ce am scris, am scris.

23. Iar ostașii, dacă au răstignit pre Iisus, au luat hainele lui, și le au făcut patru părți, fiecărui ostaș o parte; și cămașa au luat: și era cămașa necusută, de sus țesută preste tot.

24. Și au dis întru dânsii, Să nu o sfâșiem, ci să aruncăm sorți pentru dânsa, a căruia va fi: ca să se implinească scriptura ce dice, Împărțit-au hainele mele lor-și, și pentru cămașa mea au aruncat sorți. Deci ostașii acestea au făcut.

25. ¶ Și sta lângă crucea lui Iisus muma lui, și sora mumei lui, Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalina.

26. Deci Iisus vedând pre maicăsa, și pre ucenicul stând, pre care iubia, a dis maicei sale, Mulere, Iată fiul tău!

27. După aceea a dis ucenicului, Iată muma ta! Și dintr'acel ceas o a luat pre dânsa ucenicul întru ale sale.

28. ¶ După aceea știind Iisus că toate s'au săvârșit, ca să se implinească scriptura, a dis, 'Mi e sete.

29. Și era acolo un vas plin de oțet: iar ei umplând un burete de oțet, și în isop puindu-l, 'l au dus la gura lui.

30. Deci dacă a luat oțetul Iisus, a dis, Săvârșitu-s'a: și plecându-și capul, și a dat duhul.

31. Iar Iudeii, ca să nu rămăie pre cruce trupurile sâmbăta, de vreme ce vineri era, (că era mare ziua sâmbetei aceea,) au rugat pre Pilat ca să le zdrobească lor fluerile, și să 'l rădice.

32. Deci au venit ostașii, și celui d'întîi 'l au zdrobit fluerile, și celui-l-alt ce s'a răstignit împreună cu el.

33. Iar la Iisus venind, dacă 'l au vădut pre el că atunci murise, nu 'l au zdrobit lui fluerile:

34. Ci unul din ostași cu sulita coasta lui a impuns, și îndată a eșit sânge și apă.

35. Și cel ce a vădut a mărturisit, și adevărată este mărturisirea lui: și acela știe că adevărate dice, ca și voi să credeți.

36. Că s'au făcut acestea, ca să se împlinească scriptura, Os nu se va zdrobi dintr'insul.

37. Și iarăși altă scriptură dice, Vede-vor pre care 'l au impuns.

38. Iar după acestea a rugat pre Pilat Iosif cel din Arimatea, fiind și el ucenic al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, ca să iee trupul lui Iisus: și a dat voie Pilat. Deci a venit, și a luat trupul lui Iisus.

39. Și a venit și Nicodim, cel ce venise la Iisus ncaptea mai înainte, aducând amestecătură de smirnă și de aloi, ca la o sută de litre.

40. Și au luat trupul lui Iisus, și 'l-au înfășurat pre el în giulgiuri cu mirezme, precum este obiceiul Iudeilor a îngropa.

41. Și era grădină în locul

unde s'a răstignit; și în grădină mormînt nou, întru care nimeni nici odată nu se pusese.

42. Deci acolo pentru vinerea Iudeilor, căci aproape era mormîntul, au pus pre Iisus.

CAPITOLUL XX.

Iar în ziua d'întîi a săptămănei a venit Maria Magdalina de dimineață, încă întunerec fiind, la mormînt, și a vădut piatra luată de pre mormînt.

2. Deci a alergat aceea, și a venit la Simon Petru, și la celal-alt ucenic, pre care iubia Iisus, și a dis lor, Au luat pre Domnul din mormînt, și nu știu unde 'l au pus pre el.

3. Deci a eșit Petru, și celal-alt ucenic, și veniau la mormînt.

4. Și alergau amîndoi împreună: și celal-alt ucenic a alergat înainte mai curînd de cît Petru, și a venit mai întîi la mormînt.

5. Și plecîndu-se, a vădut giulgiurile zăcînd, dar n'a intrat.

6. Deci a venit și Simon Petru urmîndu 'l lui, și a intrat în mormînt, și a vădut giulgiurile zăcînd,

7. Și mîhrama care a fost pre capul lui, nu cu giulgiurile zăcînd, ci deosebi învîluită într'un loc.

8. Deci atunci a intrat și celal-alt ucenic, care venise întîi la mormînt, și a vădut, și a crezut.

9. Că încă nu știa scriptura,

că trebuia să invieze el din morți.

10. Și s'aū dus ucenicii iarăși la ai săi.

11. ¶ Iar Maria sta la mormint plângend afară: și plângend, s'a plecat, și a căutat în mormint,

12. Și a vedut doi ingeri în veșminte albe sedend, unul de cătră cap, și altul de cătră picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus.

13. Și aū dis ei aceea, Mulere, ce plângi? Dis-a lor, Că aū luat pre Domnul meu, și nu știu unde 'l aū pus pre dēnsul.

14. Și acestea dicend, s'a întors înapoi, și a vedut pre Iisus stând, și nu știa că Iisus este.

15. Dis-a ei Iisus, Mulere, ce plângi? pre cine cauți? Iar ei părēndu-i-se că este grădinarul, a dis lui, Doamne, de 'l ai luat tu pre el, spune'mi mie unde 'l ai pus pre dēnsul, și eū voiū lua pre el.

16. Dis-a ei Iisus, Mario! Intorcēndu-se aceea, a dis lui, Ravvuni; ce se dice, Învățătore.

17. Dis-a ei Iisus, Nu te atinge de mine; că încă nu m'am suit la Tatăl meu: ci mergi la frații mei, și le spune lor, Mă suiū la Tatăl meu, și Tatăl vostru; și la Dumnezeuul meu, și Dumnezeuul vostru.

18. A venit Maria Magdalina vestind ucenicilor că a vedut pre Domnul, și că acestea a dis ei.

19. ¶ Deci intr'acea sară fiind ziua cea d'întēiū a săptămānei,

și ușele fiind încuīete unde erau ucenicii adunați pentru frica Iudeilor, venit-a Iisus și a stătut în mijloc, și a dis lor, Pace voă.

20. Și aceasta dicend, a arătat lor mâinele și coasta sa. Și s'aū bucurat ucenicii, vedend pre Domnul.

21. Deci a dis lor Iisus iarăși, Pace voă: precum m'a trimes pre mine Tatăl, și eū trimet pre voi.

22. Și aceasta dicend, a suflat, și a dis lor, Luați Duh Sfint:

23. Căroră veți erta păcatele, se vor erta lor; și căroră le veți ținea, vor fi ținute.

24. ¶ Iar Toma, unul din cei doi-spre-dece, care se cheamă Geamăn, nu era cu dēnsul când a venit Iisus.

25. Deci aū dis lui cei-l-alti ucenici, Am vedut pre Domnul. Iar el le a dis lor, De nu voiū vedea în mâinele lui semnul cuielor, și de nu voiū pune degetul meu în semnul cuielor, și de nu voiū pune mâina mea în coasta lui, nu voiū crede.

26. ¶ Și după opt zile iarăși erau în lăuntru ucenicii lui, și Toma cu dēnsul: venit-a Iisus, fiind ușele încuīete, și a stătut în mijloc, și a dis, Pace voă.

27. Apoi a dis lui Toma, Adu-ți degetul tău încoace, și veđi mâinele mele; și ado mâina ta, și o pune în coasta mea: și nu fi necredincios, ci credincios.

28. Și a răspuns Toma și a dis lui, Domnul meu și Dumnezeuul meu.

29. Dis-a Iisus lui, Căoi m'ai vedut pre mine, Tomo, ai ore-

cut: fericiți cei ce n'au vădut, și au crezut.

30. *| Multe încă și alte semne a făcut Iisus înaintea ucenicilor săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta:

31. Iar acestea s'au scris, ca să credeți că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu; și crezând viață să aveți întru numele lui.

CAPITOLUL XXI.

După acestea iarăși s'a arătat pre sine Iisus ucenicilor săi, la marea Tiveriadei; și s'a arătat așa.

2. Erau împreună Simon Petru, și Toma care se dăce Geamăn, și Natanail, cel din Cana-Galileei, și *fiu* lui Zevedei, și alți doi din ucenicii lui.

3. Dis-a lor Simon Petru, Mă duc să pescuiesc. Dis-au ei lui, Mergem și noi împreună cu tine. Și au ~~est~~ ^{ei} s'au suit în corabie îndată; și ~~în~~ ^{în} acea noapte n'au prins nimic.

4. Iar dacă s'a făcut dimineața, a statut Iisus la țermuri: dar nu știa ucenicii că Iisus este.

5. Decî a dis lor Iisus, Fiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare? Răspuns-au lui, Nu.

6. Iar el a dis lor, Aruncați mreaja d'a dreapta parte a corăbiei, și veți afla. Și au aruncat, și nu mai puteau să o tragă pre ea de mulțimea peștilor.

7. Decî a dis ucenicul acela pre care 'l iubia Iisus, lui Petru, Domnul este. Iar Simon Petru auzind că Domnul este, cu open-

ditul s'a încins (că era gol,) și s'a aruncat în mare.

8. Iar cel-l-alti ucenici cu corăbioara au venit; (căci nu erau departe de pământ, ci ca la două sute de coți) trăgând mreaja cu peștii.

9. Decî dacă au eșit la pământ, au vădut jăratec stând, și pește pus d'asupra, și pâine.

10. Dis-a lor Iisus, Aduceți din peștii cari ați prins acum.

11. S'a suit Simon Petru, și a tras mreaja la uscat plină de pești mari, o sută cinci-deci și trei: și atâția fiind, nu s'a rupt mreaja.

12. Dis-a lor Iisus, Veniți de prânziți. Și nimeni nu cuteza din ucenici să 'l întrebe pre el, Tu cine ești? știind că Domnul este.

13. Și a venit Iisus, și a luat pâinea, și le a dat lor, și peștele așijderea.

14. Cu aceasta acum a treia oară s'a arătat Iisus ucenicilor săi, după ce s'a sculat din morți.

15. *| Decî dacă au prânzit, a dis Iisus lui Simon Petru, Simone al lui Iona, iubești-mă mai mult de cât aceștia? Dis-a lui, Așa, Doamne; tu știi că te iubesc. Dis-a lui, Paște miclușei mele.

16. Dis-a lui iarăși a doua oară, Simone, al lui Iona, iubești-mă? Răspuns-a lui, Așa, Doamne; tu știi că te iubesc. Dis-a lui, Paște olle mele.

17. Dis-a lui a treia oară, Simone, al lui Iona, iubești-mă? S'a mâhnit Petru căci a dis lui a treia oară, Iubești-mă? Și a

dis lui, Doamne, tu toate ştii; tu ştii că te iubesc. Dis-a Iisus lui, Paşte oile mele.

18. Amin, amin, dic ție, Când erai mai ténér, te încingeai pre tine însuși, și umblai unde vrea; iar după ce vei îmbătrâni, vei întinde mâinele tale, și altul te va încinge, și te va duce unde tu nu vorești.

19. Și aceasta a dis, însemnând cu ce moarte va slăvi pre Dumnezeu. Și aceasta grăind, a dis lui, Urmează mie.

20. Iar întorcându-se Petru, a vădut pre ucenicul pre care iubia Iisus mergând după el; care se și culcase la cină pre pleptul lui, și disese, Doamne, cine este acela ce va să te vină?

21. Pre acela vădându-l Petru

a dis lui Iisus, Doamne, dar a cesta ce va face?

22. Dis a Iisus lui, De voi vrea să rămăe acesta până voi veni, ce ți este ție? tu urmează mie.

23. Deci a eșit cuvântul acesta între frați, că ucenicul acesta nu va muri; și n'a dis Iisus lui, Nu va muri; ci, De voi vrea să rămăe acesta până voi veni, ce ți este ție?

24. Acesta este ucenicul care mărturisește pentru acestea, și a scris acestea; și știm că adevărată este mărturisirea lui.

25. Sunt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care s'ar fi scris câte una, nici în lumea aceasta mi se pare că n'ar în- căpea cărțile care s'ar fi scris. Amin.

F A P T E L E

SFINȚILOR APOSTOLI.

CAPITOLUL I.

Cuvântul cel d'întăi am făcut, O Teofile, pentru toate cele ce a început Iisus a face și în- vată.

2. Până în ziua întru care s'a înălțat, poruncind prin Duhul Sfânt apostolilor, pre cari i-a ales:

3. Căroră s'a și pus înainte pre

sine viū după patima sa în multe semne adevărate, în patru-deci de zile arătându-se lor, și grăind cele pentru împărăția lui Dumnezeu:

4. Și cu dânsii petrecând, le a poruncit lor de la Ierusalim să nu se despartă, ci să aștepte făgăduința Tatălui, care, disc el, ați audit de la mine.

5. Căci Ioana botezat cu apă;

iar voi vă veți boteza cu Duhul Sfânt nu după multe zilele acestea.

6. Iar ei adunându-se, 'l au întrebat pre dânsul, dicând, Doamne, au în vremea aceasta vei să așezi împărăția lui Israel?

7. Iar el a dis către dânsii, Nu este al vostru a ști anii sau vremile, care Tatăl le a pus întru a sa stăpânire.

8. Ci veți lua putere, venind Duhul Sfânt preste voi: și veți fi mie marturi în Ierusalim, și în toată Iudeea, și în Samaria, și până la marginea pământului.

9. Și acestea dicând, privind ei, s'a înălțat; și nor 'l a luat pre el de la ochii lor.

10. Și căutând ei la cer când mergea el, iată, doi bărbați au stătut înaintea lor în veșminte albe;

11. Carii au și dis, Bărbați Galileeani, ce stați căutând spre cer? acest Iisus, care s'a înălțat de la voi la cer, așa va veni precum 'l ați vădut pre el mergând la cer.

12. Atunci s'au întors apostolii în Ierusalim de la muntele ce se cheamă Eleon, care este aproape de Ierusalim, calea sâmbetei având.

13. Și dacă au intrat, s'au suit în casa de sus, unde lăcuia Petru, și Iacov, și Ioan, și Andrei, Filip și Toma, Vartolomei, și Mattei, Iacov al lui Alfeu, și Simon Zilotis, și Iuda fratele lui Iacov.

14. Aceștia toți erau așteptând

cu un cuget în rugăciune și în cerere, cu mulierile, și cu Maria muma lui Iisus, și cu frații lui.

15. Și în zilele acelea sculându-se Petru în mijlocul ucenicilor, a dis, (și era mulțime de nume împreună ca la o sută și douăzeci,)

16. Bărbați, frați, se cădea a se împlini scriptura aceasta, care a dis mai înainte Duhul Sfânt prin gura lui David pentru Iuda, care s'a făcut pângăritor celor ce au prins pre Iisus.

17. Căci numărât era împreună cu noi, și luase soartea slujbei acesteia.

18. Deci acesta a câștigat țarină din plata nedreptăței; și cădând la pământ, a plesnit preste mijloc, și s'au vărsat toate măruntăile lui.

19. Și s'a făcut aceasta cunoscută la toți cei ce lăcuiau în Ierusalim; așa cât s'a chemat țarina aceea în limba lor, Acheldama, adică, Țarina sângelui.

20. Pentru că scris este în cartea Psalmilor, Făcă-se curtea lui pustie, și să nu fie oine să lăcuiască întru ea: și episcopia lui să o iec altul.

21. Deci, se cuvine, dintr'acești bărbați cari se adunau cu noi în toată vremea întru care intra și eșia între noi Domnul Iisus,

22. Incepând de la botezul lui Ioan, până în ziua întru care s'a înălțat de la noi, să fie cu noi martur învierii lui, unul dintr'aceștia.

23. Și au pus pre doi, pre

Iosif ce se chieamă Varsava, care s'a numit Iust, și pre Mattia.

24. Și rugându-se au dis, Tu, Doamne, care știi inimile tuturor, arată dintr'acești doi pre unul care ai ales.

25. Ca să iee soartea slujbei și apostoliei acesteia, dintru care a cădut Iuda, ca să meargă în locul lui.

26. Și au dat sorții lor; și a cădut soartea pre Mattia: și s'a numărat cu cei un-spre-dece apostoli.

CAPITOLUL II.

Și dacă s'a împlinit ziua Praznicului a cinci-deci de zile, erau toți împreună adunați la un loc.

2. Și s'a făcut fără de veste din cer sunet ca de suflare de vifor ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau.

3. Și li s'au arătat lor limbi împărțite ca de foc, și a sedut pre fie-care din ei.

4. Și s'au umplut toți de Duhul Sfint, și au început a grăi într'alte limbi, precum le da lor Duhul a grăi.

5. Și erau în Ierusalim lăcuiitori Iudei, bărbați cucernici, dintru tot neamul ce este sub cer.

6. Și făcându-se glasul acela, s'a adunat mulțimea, și s'a turburat, căci aușia fie-care pre ei grăind în limba sa.

7. Și se spăimântau toți și se miraș, dicend unul către altul, Au nu sunt aceștia ce grăesc toți Galileeani?

8. Și cum noi aușim fie-care limba noastră, intru care ne am născut?

9. Parteni, și Mideni, și Elamiteni, și cei ce lăcuesc în Mesopotamia, și în Iudeea, și în Cappadochia, în Pont, și în Asia.

10. În Frighia, și în Pamfilia; în Eghipet, și în părțile Liviei cele de lângă Chirini, și nemernicii Romani, Iudei și veneticii,

11. Criteri și Arapi, aușim pre ei grăind în limbele noastre măririle lui Dumnezeu.

12. Și se spăimântau toți, și se miraș, dicend unul către altul, Ce va să fie aceasta?

13. Iar alții batjocorind diceau, Acești oameni de must sunt plini.

14. ¶ Iar stând Petru cu cei un-spre-dece și a redicat glasul său, și a dis lor, Bărbați Iudei, și toți cei ce lăcuiți în Ierusalim, aceasta voă să vă fie știută, și ascultați cuvintele mele.

15. Pentru că nu precum se pare voă, aceștia sunt beți, că este numai al treilea oas din zi.

16. Ci aceasta este ceea ce s'a dis prin proorocul Ioș:

17. Și va fi în zilele cele de apoi, dice Dumnezeu, turna-voiș din Duhul meu preste tot trupul: și vor prooroci feciorii voștri, și fetele voastre, și tinerii voștri vedeni vor vedea, și bătrânii voștri visuri vor visa.

18. Încă și preste slugele mele și preste slujnicele mele în zilele

acelea voiŭ turna din Duhul meuŭ; ŝi vor prooroci.

19. Ŝi voiŭ da minuni în cer sus, ŝi semne pre pământ jos; sânge, ŝi foc, ŝi fumegare de fum:

20. Soarele se va întoarce întru întunec, ŝi luna în sânge, mai înainte până ce va veni ziua Domnului cea mare ŝi luminată.

21. Ŝi va fi, că tot cela ce va chema numele Domnului se va mântui.

22. Bărbaŭ Israilteni, ascultaŭi cuvintele acestea; pre Iisus Nazarineanul, bărbat de la Dumnezeu arătat la voi, cu puteri ŝi cu minuni ŝi cu semne care a făcut printr'însul Dumnezeu în mijlocul vostru, precum ŝi voi ŝtiŭ:

23. Pre acesta, duple sfatul cel rindut ŝi duple mai înainte știința lui Dumnezeu, fiind dat, luându 'l, ŝi prin mâinele celor fără de lege răstignindu 'l, 'l aŭ omorît.

24. Pre care Dumnezeu 'l a înviat, stricând durerile morŭei: pentru că nu era cu putință a fi el de dânsa ținut.

25. Că David grăește pentru dânsul, Vădut-am pre Domnul înaintea mea pururea, că d'a dreapta mea este, ca să nu mă clătesc:

26. Pentru aceasta s'a veselit inima mea; ŝi s'a bucurat limba mea; încă ŝi trupul meu se va odihni spre nădejde:

27. Că nu veŭ lăsa sufletul

meu în iad, nici veŭ da pre Sfîntul tōu să vadă stricăciune.

28. Cunoscut aŭ făcut mie căile vieŭei; umplea-mă-veŭ de veselie cu fața ta.

29. Bărbaŭ, fraŭi, să fie slobod cu îndrăznire a grăi cătră voi pentru patriarhul David, că a ŝi murit ŝi s'a îngropat, ŝi mormîntul lui este între noi până în ziua aceasta.

30. Decî prooroc fiind, ŝi știind că cu jurământ s'a jurat Dumnezeu lui, că din rodul coapselor lui, duple trup, va rēdica pre Hristos, să șadă pre scaunul lui;

31. Mai înainte vădēd aceasta, a grăit de învierea lui Hristos, că nu s'a lăsat sufletul lui în iad, nici trupul lui a vădut stricăciune.

32. Pre acest Iisus 'l a înviat Dumnezeu, căruia noi toŭi sūtem marturi.

33. Drept aceea cu dreapta lui Dumnezeu înălțându-se ŝi făgăduința Duhului Sfînt luând de la Tatăl, a turnat aceasta care acum voi vedeŭi ŝi audeŭi.

34. Pentru că nu David s'a suit în ceruri: ci dîce însuŝi, Dis-a Domnul Domnului meu, Ședî d'a dreapta mea.

35. Până ce voiŭ pune pre vrăjmaŝii tēi așternut picioarelor tale.

36. Decî cu adevărire să știe toată casa lui Israil, că Domn ŝi Hristos a făcut Dumnezeu pre Iisus acesta, pre care voi 'l aŭ răstignit.

37. Iar ei audeŭd aceasta s'aŭ umilit cu inima, ŝi aŭ dis

cătră Petru și cătră cei-l-alti apostoli, Ce vom face bărbați, frați?

38. Iar Petru a dis cătră ei, Pocăiți-vă, și să se boteze fiecare dintru voi întru numele lui Iisus Hristos spre ertarea păcatelor, și veți lua darul Sfântului Duh.

39. Pentru că voă este făgăduința, și feciorilor voștri, și tuturilor celor de departe, orî pre căți va chiema Domnul Dumnezeuul nostru.

40. Și cu alte cuvinte mai multe mărturisia și îndemna pre dênșii dicënd, Mântuiți-vă de acest neam îndărătnic.

41. Deci cei ce bucurosi aũ primit cuvântul lui, s'aũ botezat; și s'aũ adăogat în diaa aceea suflete ca la trei mii.

42. Și erau așteptând întru învățătura apostolilor, și întru împărtășirea și întru frângerea pâinei, și întru rugăciuni.

43. Și s'a făcut preste tot sufletul frică: și multe minuni și semne prin apostoli se făceau.

44. Și toți cei ce aũ crezut erau la aceeași, și aveau toate de obște.

45. Și moșiele și averile le vindeau, și le împărțiau pre ole tuturilor, duple cum fie-care avea lipsă.

46. Și în toate zilele așteptând ou un cuget în biserică, și frângend prin case pâine, primiau hrană cu bucurie și cu prostimea inimii,

47. Lăudând pre Dumnezeu,

și avend har la tot norodul. Iar Domnul adăoga pre cei ce se mântuiau în toate zilele la biserică.

CAPITOLUL III.

Și împreună Petru și Ioan s'aũ suit în biserică în ceasul rugăciunii al noălea.

2. Și un bărbat oare-care schiop din pantecele maicei sale fiind, se purta, pre care îl puneau în toate zilele înaintea ușei bisericei ce se chiema Frumoasă, ca să ceară milostenie de la cei ce intraũ în biserică.

3. Care vedend pre Petru și pre Ioan, vrind să intre în biserică, cerea milostenie.

4. Iar Petru, cu Ioan căutând la dênșul, a dis, Caută la noi.

5. Iar el cu osirdie căuta la dênșul, așteptând să iee ceva de la ei.

6. Iar Petru a dis, Argint și aur nu este la mine; iar ce am aceea îți dau: Întru numele lui Iisus Hristos Nazarineanul scoală și umblă.

7. Și apucându'l pre dênșul de mîna cea dreaptă, l a rîdicat: și îndată i s'aũ întărit lui talpele și fluerile.

8. Și sîrind a stătut, și umbla, și a intrat cu dênșii în biserică, umblând, și sîrind, și lăudând pre Dumnezeu.

9. Și l a vedut pre el tot norodul umblând și lăudând pre Dumnezeu:

10. Și îl cunoșteaũ pre el că acesta era acela ce ședea pentru

milostenie la ușa cea Frumoasă a bisericeî: și s'a umplut de spaimă și de mirare pentru ceea ce i s'a întâmplat lui.

11. Și ținându-se schiopul cel vindecat de Petru și de Ioan, a alergat la densii tot norodul în pridvorul ce se cheamă al lui Solomon, înspălmântați.

12. ¶ Iar Petru vedând *aceasta*, a răspuns către norod, Bărbați Israiliteni, ce vă minunați de aceasta? sau ce căutați la noi, ca cum cu a noastră putere sau cucernicie am fi făcut pre acesta să umble?

13. Dumnezeuul lui Avraam, și al lui Isaac, și al lui Iacov, Dumnezeuul părinților noștri, a proslăvit pre Fiul său Iisus; pre care voi l'ați dat, și v'ați lepădat de densul înaintea feței lui Pilat, judecând el să l' slobodească.

14. Iar voi de Cel Sfânt și Drept v'ați lepădat, și ați cerut bărbat ucigaș să vi se dăruiească voă;

15. Iar pre Incepătorul vieței l'ați omorât, pre care Dumnezeu l'a înviat din morți; căruia noi marturi suntem.

16. Și întru credința numelui lui, pre acesta pre care îl vedeți și // știți, l'a întărit numele lui: și credința cea printr'însul l'a dat lui toată întregimea aceasta înaintea voastră tuturilor.

17. Și acum, fraților, știu că prin neștiință ați făcut *aceasta*, ca și boierii voștri.

18. Ci Dumnezeu cele ce mai înainte a vestit prin gura tuturilor proorocilor lui, că va pătimi Hristos, a împlinit așa.

19. ¶ Deci pocăiți-vă, și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre, când vor veni vremile răcorelei de la fața Domnului:

20. Și va trimete pre cel mai înainte propoveduit voă pre Iisus Hristos:

21. Pre care trebuie cerul să l' primească până la aniș aședărei tuturilor, care a grăit Dumnezeu prin gura tuturilor sfinților săi prooroci din veac.

22. Pentru că Moisi către părinți a dis, Prooroc va rădica voă Domnul Dumnezeuul vostru dintre frații voștri, ca pre mine; pre el să l' ascultați întru toate ori câte va grăi către voi.

23. Și va fi, că tot sufletul care nu va asculta pre proorocul acela, se va pierde dintre norod.

24. Și toți proorocii de la Samuel, și cei-l-alți, câți au grăit mai înainte, au vestit dăilele acestea.

25. Voi sunteți fiii proorocilor, și al legăturii, care a pus Dumnezeu către părinții noștri, grăind către Avraam, Și întru sămânța ta se vor blagoslovi toate neamurile pământului.

26. Voă înteiți Dumnezeu, înviind pre Fiul său Iisus, l'a trimis pre el blagoslovindu-vă pre voi, când vă întoarceți fie-care de la vicleșugurile voastre.

CAPITOLUL IV.

Si grăind ei către norod, venit-au asupra lor preoții, și vodul bisericeii, și Sadducheii,

2. Părându-le rău pentru că învățaui ei pre norod, și vestiaui întru Iisus învierea cea din morții.

3. Și 'și au pus pre dâșii mâinele, și 'i au pus pre ei la pază până a doa zi: că era sară.

4. Iar mulți din cei ce au diseră cuvântul au creșut; și s'a făcut numărul bărbaților ca la cinci mii.

5. Și a fost a doa zi de s'au adunat boierii, și bătrânii, și cărturarii în Ierusalim.

6. Și Anna arhiereul, și Caiafa, și Ioan, și Alecsandru, și câți erau din neamul arhieresc.

7. Și puindu'i pre ei în mijloc, 'i au întreat, Cu ce putere, sau cu ce nume, ați făcut voi aceasta?

8. Atunci Petru, umplându-se de Duhul Sfînt, a dis către dâșii, Boierii norodului, și bătrânii lui Israil,

9. De vreme ce noi astăzi sîntem întreați pentru facerea de bine a unui om bolnav, întru cine acesta s'a mîntuit:

10. Cunoscut să fie voă tutulor, și la tot norodul lui Israil, că întru numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, pre care voi 'i ați răstignit, pre care Dumnezeu 'i a înviat din morții, întru acela acesta stă înaintea voastră sănătos.

11. Aceasta este piatra care nu s'a băgat în samă de către voi ziditorii, care s'a făcut în capul unghiului.

12. Și întru nimeni altul nu este mîntuire: pentru că nici nume este altul sub cer dat întru oameni, întru care trebuie să ne mîntuim noi.

13. Și vedînd îndrăznirea lui Petru și a lui Ioan, și știind că oamenii necărturarii sînt și proști, se miraui; și îi cunoșteaui pre dâșii oă cu Iisus fuseseră.

14. Iar vedînd pre omul cel tămăduit cu ei stînd, nimic, n'aveaui a dice împotriva.

15. Ci poruncindu-le lor să easă afară din sobor, vorbeaui întru sine,

16. Dicînd, Ce vom face oamenilor acestora? de vreme ce vedut semn s'a făcut prin ei știut tutulor celor ce lăcuesc în Ierusalim; și nu putem tăgădui.

17. Ci ca nu mai mult să se lățească în norod, cu înfricoșare să 'i înfricoșem pre ei, ca mai mult să nu grăească de numele acesta nici unui om.

18. Și chiemându'i pre ei, le au poruncit lor ca nici de cum să nu mai grăească nici să învețe în numele lui Iisus.

19. Iar Petru și Ioan răspundînd au dis către dâșii, De este drept înaintea lui Dumnezeu a asculta pre voi mai virtos de oăt pre Dumnezeu, judecați.

20. Pentru că nu putem noi cele ce am vedut și am audit să nu le grăim.

21. Iar ei înfricoșându-l pre dânsii, 'l au slobodit, nimic aflând cum 'l ar pedepsi pre ei, pentru norod: că toți proslăviau pre Dumneșu pentru ceea ce s'a făcut.

22. Pentru că mai mult de cât de patru-deci de ani era omul acela, întru care se făcuse semnul acela al tămăduirii.

23. 'l Iar după ce s'au slobodit, au venit la ai săi, și le au spus câte au dis cătră dânsii arhierii și bătrânii.

24. Iar ei auzind, toți d'impreună au redicat glas cătră Dumneșu, și au dis, Stăpâne, tu Dumneșule, cel ce ai făcut cerul, și pământul, și marea, și toate cele ce sunt într'însele:

25. Care ai dis prin gura lui David, robului tău, Pentru ce s'au întăritat neamurile, și noroadele au cugetat cele deșerte?

26. Stătu-au de față împărații pământului, și boierii s'au adunat împreună asupra Domnului, și asupra Hristosului lui.

27. Că s'au adunat cu adevărat, în cetatea aceasta asupra sfintului pruncului tău Iisus, pre care 'l ai uns, Irod și Pilat din Pont, cu neamurile și cu noroadele lui Israil,

28. Să facă câte mâina ta și sfatul tău mai înainte a rînduit să fie.

29. Și acum, Doamne, caută împotriva îngrozirilor lor: și dă robilor tăi cu toată îndrăzneala să grăească cuvântul tău,

30. Când vei întinde mâina ta spre tămăduire; și semne și

minuni să se facă prin numele sfintului pruncului tău Iisus.

31. 'l Și rugându-se el, s'a clătit locul unde erau adunați; și s'au umplut toți de Duhul Sfânt, și grăiau cuvântul lui Dumneșu cu îndrăznire.

32. Iar inima și sufletul mulțimei celor ce au crezut era unul, și nici unul ceva dintru averile lui dăcea că este al său; ci erau lor toate de obște.

33. Și cu mare putere mărturisiau apostolii de învierea Domnului Iisus: și mare har era preste ei toți.

34. Și nimeni nu era lipsit între ei: că toți cari aveau țarinii sau case vindându-le, aduceau prețurile celor vindute,

35. Și le puneau la picioarele apostolilor, și se da de fiecare duple cum cineva avea trebuință.

36. Iar Iosi, cel ce s'a numit Varnava de apostol, (care se tâlcuește, Fiul mângâierii,) Levit, și Critean de neam,

37. Având el țarină, vindând a adus prețul, și 'l a pus la picioarele apostolilor.

CAPITOLUL V.

Iar un om oare-care, a nume Anania. împreună cu Sapphira mulerea sa, 'și a vindut țarina,

2. Și a ascuns din preț, știind și mulierea lui, și aducând o parte oare-care, o a pus la picioarele apostolilor.

3. Iar Petru a dis, Anania, pentru ce a umplut Satana

inima ta, să minți tu Duhului Sfânt, și să ascunzi din prețul țarinei?

4. Aș nu rămâind, ție rămânea? și vindându-se, intru a ta stăpânire era? căci ai pus intru inima ta lucrul acesta? n'ai mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu.

5. Iar Anania auzind cuvintele acestea, cădând, a murit: și s'a făcut frică mare preste toți cei ce auzea aceste.

6. Și sculându-se cei mai tineri, 'l au luat pre el, și scoțându'l 'l au îngropat.

7. Și a fost după ce au trecut ca trei ceasuri, și mulerea lui neștiind ceea ce se făcuse, a intrat.

8. Iar Petru a dis ei, Spune'mi mie de ați vindut intru atâta țarina? Iar ea a dis, Cu adevărat, intru atâta.

9. Iar Petru a dis către dânsa, Căci v'ați vorbit între voi a ispiti Duhul Domnului? Iată, picioarele celor ce au îngropat pre bărbatul tău lângă ușă *sunt*, și te vor scoate și pre tine.

10. Și a căzut îndatăși la picioarele lui, și a murit: și intrând tinerii, o au aflat moartă, și scoțându-o, o au îngropat lângă bărbatul ei.

11. Și s'a făcut frică mare preste toată biserica, și preste toți cei ce auzea aceste.

12. ¶ Iar prin mâinile apostolilor se făceau semne și minuni multe intru norod; (și erau toți

cu un gând în pridvorul lui Solomon.

13. Iar din cel-l-alti nimeni nu cuteza să se lipească de ei: ci îi măria pre ei norodul.

14. Și mai virtos se adălogiau cei ce credeau în Domnul, mulțime de bărbați și de femei.)

15. Cât și pre ulițe scoteau pre cei bolnavi, și îi puneau pre paturi și pre năsalii, ca venind Petru măcar umbra lui să umbreze pre vre unul dintre ei.

16. Și se aduna și mulțimea din cetățile cele de prin prejur în Ierusalim, aducând pre cei bolnavi, și pre cei chinuți de duhurile cele necurate: cari se tămăduiau toți.

17. ¶ Și sculându-se arhiereul și toți cei ce erau cu dânsul, (care este eresul Sadduceilor,) s'au umplut de pismă,

18. Și 'și au pus mâinile lor preste apostoli, și 'l au pus pre ei în paze de obște.

19. Iar ingerul Domnului noaptea a deschis ușele temniței, și scoțându'l pre dânsul afară, a dis,

20. Mergeți, și stând graiți în biserică norodului toate cuvintele vieții acesteia.

21. Și auzind *aceasta*, au intrat de dimineață în biserică, și învățau. Iar venind arhiereul, și cei ce erau cu el, au adunat soborul, și pre toți bătrânii fiilor lui Israil, și au trimes la temniță să 'l aducă pre dânsul.

22. Iar slugele mergând, nu

'I au aflat pre ei în temniță, și întorcându-se, au spus,

23. Dicând, Temnița o am găsit încuiată cu toată întărirea, și pre strejări stând înaintea ușelor; iar deschidând, în lăuntru pre nimeni n'am aflat.

24. Și dacă auziră cuvintele acestea preotul și voivodul bisericeii și arhieriei, se mira de dânsii ce va să fie aceasta.

25. Iar venind oare-care le a spus lor, dicând, Iată bărbații pre cari 'I ați pus în temniță sunt în biserică stând, și învățând pre norod.

26. Atunci mergând voivodul cu slugele, 'I a adus pre ei nu cu silă: că se temeau de norod, să nu 'I ucidă cu pietre.

27. Și aducându'î pre ei, 'I au pus în sobor: și 'I a întrebat arhierul,

28. Dicând, Au nu cu poruncă v'am poruncit voă să nu învățați în numele acesta? și iată, ați umplut Ierusalimul cu învățătura voastră, și veți să aduceți asupra noastră sângele omului acestuia.

29. Iar răspundând Petru și ceilalți apostoli, au dis, Trebuie a asculta pre Dumneșu mai mult de cât pre oameni.

30. Dumneșul părinților noștri a sculat pre Iisus, pre care voi 'I ați omorât, spânzurându'î pre lemn.

31. Pre acesta, Dumneșu, Începător și Mântuitor, 'I a înălțat cu dreapta sa, ca să dea pocăință lui Israil, și ertare păcatelor.

32. Și noi suntem lui marturi cuvintelor acestora; precum și Duhul Sfânt, pre care 'I a dat Dumneșu celor ce 'I ascultă pre el.

33. Iar ei auzind *aceasta* foarte se mâniau, și se sfătuiau să 'I omoare pre dânsii.

34. Și sculându-se oare-care Fariseu în sobor, a nume Gamaliil, învățător de lege, cinstit la tot norodul, a poruncit ca să fie apostolii puțin ceva afară.

35. Și a dis către dânsii, Bărbați Israiliteni, luați-vă aminte voă de oamenii aceștia ce veți să faceți.

36. Pentru că mai înainte de zilele acestea s'a sculat Teida, dicând cum că el este oare-care mare; lângă care s'a lipit un număr de bărbați, ca la patru sute: care s'a omorât; și toți câți ascultau pre el s'au risipit, și s'au făcut întru nimic.

37. După acesta s'a sculat Iuda Galileanul în zilele scrisorei, și a despărțit norod mult după dânsul: și acela a perit; și toți câți ascultau pre el s'au risipit.

38. Și acum dic voă, Feriți-vă de oamenii aceștia, și îi lăsați pre ei: căci de va fi de la oameni sfatul acesta sau lucrul acesta, se va risipi:

39. Iar de este de la Dumneșu, nu veți putea să 'I risipiți; ca nu cumva și luptători de Dumneșu să vă faceți.

40. Și au ascultat pre el: și chemând pre apostoli, bătându'î le au poruncit să nu grăiască

FAPTELE, VI.

în numele lui Iisus, și 'l au slobodit pre el.

41. * Decî el se ducea, bucurându-se, de la fața soborului, căci pentru numele lui s'au învrednicit a se necinsti.

42. Și toată ziua în biserică, și prin case, nu încetau a învăța și a bine-vesti pre Iisus Hristos.

CAPITOLUL VI.

Si în zilele acelea, înmulțindu-se ucenicii, au făcut cîrtire Ellinii împotriva Evreilor, căci văduvele lor se treceau cu vederea întru slujba cea de toate zilele.

2. Și chiemând cei doi-spre-dece pre mulțimea ucenicilor, au dis, Nu este cu plăcere noastră lăsând cuvîntul lui Dumnezeu, să slujim meselor.

3. Socotiți, drept aceea, fraților. dintre voi șapte bărbați mărturisiți, plini de Duhul Sfînt și de înțelepciune, pre cari să 'l rînduim la treaba aceasta.

4. Iar noi întru rugăciune și întru slujba cuvîntului ne vom zăbăvi.

5. * Și a plăcut cuvîntul acesta înaintea a toată mulțimea: și au ales pre Stefan, bărbat plin de credință și de Duhul Sfînt, și pre Filip, și pre Prohor, și pre Nicanor, și pre Timon, și pre Parmena, și pre Nicolae nemernicul Antiohiei:

6. Pre cari 'l au pus înaintea apostolilor: și rugându-se, 'și au pus preste dînsii mîinele.

7. Și cuvîntul lui Dumnezeu

creștea; și se înmulția numărul ucenicilor în Ierusalim foarte; și multă mulțime de preoți se supunea la credință.

8. Și Stefan *fiind* plin de credință și de putere, făcea minuni și semne mari întru norod.

9. * Și s'au sculat unii din sinagoga, ce se dicea a Libertinilor, și a Chirinenilor, și a Alecsandrenilor, și a celor dela Cilichia, și de la Asia, de se priceau cu Stefan.

10. Și nu puteau să stea împotriva înțelepciunii și duhului cu care grăia.

11. Atunci au scos pre niște bărbați ce diceau, 'l am auzit pre el ~~grăind~~ cuvinte de hulă împotriva lui Moisi, și a lui Dumnezeu.

12. Și au întăritat pre norod, și pre bătrîni, și pre cîrturari, și năvălind 'l au răpit pre dînsul, și 'l au dus la sobor.

13. Și au pus marturi mincinoși, cari diceau, Omul acesta nu încetează a grăi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfînt, și a legii:

14. Pentru că 'l am auzit pre el dicînd, că Iisus Nazarineanul acesta va strica locul acesta, și va schimba obiceiurile care ne a dat noastră Moisi.

15. Și căutînd spre el toți cei ce ședeau în sobor, au vădut fața lui ca o față de înger.

CAPITOLUL VII.

Si a dis arhiereul, Oare acestea așa sînt?

2. Iar el a dis, Bărbați, frați, și părinți, ascultați ; Dumnezeuul slavei s'a arătat părintelui nostru Avraam, când era în Mesopotamia, mai înainte până a lăcui el în Harran,

3. Și a dis către dânsul, Eși din pământul tău, și din rudeniea ta, și vino în pământul care voi arăta ție.

4. Atunci esind din pământul Haldeilor, a lăcuit în Harran: și de acolo, după ce a murit tatăl lui, 'l a mutat pre el în pământul acesta, întru care voi acum lăcuiți.

5. Și nu 'l a dat lui moștenire într'insul, nici un pas de picior : și a făgăduit că i'l va da lui spre stăpânire pre el, și seminției lui după dânsul, nefiind la el fiu.

6. Și a grăit așa Dumnezeu, **Că va fi sămânța** lui nemernică în pământ străin ; și o vor robi pre ea, și o vor chinui ani patru sute.

7. Și neamul la care vor sluji îl voi judeca eu, a dis Dumnezeu: și după acestea vor eși, și vor sluji mie în locul acesta.

8. Și 'l a dat lui aședământul tăerel împrejur ; și așa a născut pre Isaac, și 'l a tăiat împrejur pre el în ziua a opta ; și Isaac a născut pre Iacov ; și Iacov pre cei doi-spre-dece patriarhi.

9. Și patriarhi, pismuind lui Iosif, 'l au vîndut la Eghiptet: și era Dumnezeu cu dânsul,

10. Și 'l a scos pre el din toate neazurile lui, și 'l a dat lui har și înțelepciune înaintea

lui Faraon împăratul Eghiptetului: și 'l a pus pre el povățuitor preste Eghiptet și preste toată casa lui.

11. Și a venit foamete preste tot pământul Eghiptetului și al lui Hanaan, și necaz mare: și nu aflaū de mâncat părinții noștri.

12. Și auzind Iacov că sînt bucate în Eghiptet, a trimes pre părinții noștri înlăciū.

13. Și într'al doilea rînd s'a arătat Iosif fraților lui ; și s'a făcut lui Faraon arătat neamul lui Iosif.

14. Și trimetînd Iosif, a chie-mat pre tatăl său Iacov, și toată rudeniea lui, cu suflete șeptedeci și cinci.

15. Și s'a pogorit Iacov în Eghiptet, și a murit, el, și părinții noștri,

16. Și s'au mutat în Sihem, și s'au pus în mormintul care a cumpărat Avraam cu preț de argint de la fiul lui Emor al lui Sihem.

17. Iar cum se apropia vremea făgăduinței, care s'a jurat Dumnezeu lui Avraam, a crescut norodul și s'a înmulțit în Eghiptet,

18. Până ce s'a sculat alt împărat, care nu știa pre Iosif.

19. Acesta meșteșugind neamul nostru, a chinuit pre părinții noștri, ca să lopedă pruncii lor, să nu viileze.

20. Întru care vreme s'a născut Moisi, și era plăcut lui Dumnezeu, care s'a hrănit luni trei în casa lătâne-scū :

21. Și lepădându-se el, 'l a

lunt fata lui Faraon, și 'l a crescut pro el eiși fecior.

22. Și s'a învățat Moisi în-țelepătunea Eghiptenilor, și era puternic în cuvinte și în fapte.

23. Iar când se împliniau lui patru-deci de ani, s'a suit în inima lui ca să cerceteze pre frații săi fiii lui Israil.

24. Și vedând pre oare-care pătimind strâmbătate, 'l a apărut, și a făcut izbîndă celui a-suprit, ucidând pre Eghiptean.

25. Și gîndia cum că pricep frații lui că Dumne-deu prin mîna lui dă lor mîntuire: iar el n'a-û înțeles.

26. Și a doa-di s'a arătat lor, sfădindu-se el, și 'l a îndemnat spre pace, dicînd, Bărbați, frați sînteți voi; pentru ce faceți strâmbătate unul altuia.?

27. Iar cel ce făcea strâmbătate aproape-lui, 'l a impins pre el, dicînd, Cine te a pus pre tine domn și judecător preste noi?

28. A-û voești tu să mă omori, precum ai omorît erii pre Eghipteanul?

29. Și a fugit Moisi pentru cuvîntul acesta, și s'a făcut nemernic în pămîntul lui Madiam, unde a născut doi fii.

30. Și după ce s'a-û împlinit patru-deci de ani, s'a arătat lui în pustia muntele Sina îngerul Domnului în para focului rugului.

31. Iar Moisi vedînd, s'a minunat de vedenie: și apropiindu-se el să iee aminte, s'a făcut glasul Domnului cătră el,

32. Dicînd, E-û sînt Dumne-deul părinților tăi, Dumne-deul lui Avraam, și Dumne-deul lui Isaac, și Dumne-deul lui Iacov. Și cutremurându-se Moisi, nu cuteza să caute.

33. Și a dis lui Domnul, Desleagă încălțămîntea picioarelor tale: pentru că locul intru care stai pămînt sfînt este.

34. Vedînd, am vedut chinuirea norodului meu celui din Eghipet, și suspinul lor am a-ûdit, și m'am pogorît să 'l scot pre ei. Și acum vino, te trimet în Eghipet.

35. Pre acest Moisi de oare s'a-û lepădat, dicînd, Cine te a pus pre tine domn și judecător? pre acesta, Dumne-deu, domn și izbăvitor 'l a trimes prin mîna îngerului celui ce s'a arătat lui în rug.

36. Acesta 'l a scos pre ei, făcînd minuni și semne în pămîntul Eghiptului, și la Marea Roșie, și în pustie ani patru-deci.

37. ¶ Acesta este Moisi cel ce a dis fiilor lui Israil, Prooroc va rîdica voă Domnul Dumne-deul vostru dintre frații voștri, ca mine; pre el să ascultați.

38. Acesta este cela ce a fost intru adunare în pustie cu îngerul care grăia lui în muntele Sina, și cu părinții noștri: care a primit cuvinte vii să ne dee noă:

39. La care n'a-û vrut să se facă ascultători părinții noștri, ci 'l a-û lepădat, și s'a-û întors cu inimile lor în Eghipet,

FAPTELE, VII.

40. Dicând lui Aaron, Fă noă dumneșei cariî vor merge înaintea noastră: pentru că Moisi acesta, care ne a scos pre noi din pământul Eghiptului, nu știm ce i s'a întâmplat lui.

41. Și aș făcut vițel în zilele acelea, și aș adus jertvă idolului, și se veseliaș întru lucrurile mâinelor lor.

42. Și s'a întors Dumneșcū, și 'l a dat pre ei să slujească oștirei cerului; precum este scris în cartea proorocilor, Aș jungheri și jertve aș adus mie anî patru-deci în pustie, casa lui Israil?

43. Și aș luat cortul lui Moloh, și steaoa dumneșeului vostru Remfan, chipurile care le aș fă-out să vă închinaș lor: și voiș muta pre voi dincolo de Vavilon.

44. Cortul mărturieî era întru părinșîi noștri în pustie, precum a rînduit cel ce grăia lui Moisi, să 'l facă pre el duple asemănarea care a vedut.

45. Pre care 'l aș și adus primindu'l părinșîi noștri cu Iisus întru stăpânirea Neamurilor, pre care le a gonit Dumneșcū de la fața părinșilor noștri, până în zilele lui David;

46. Care a aflat har înaintea lui Dumneșcū, și a cerut să afle lăcaș Dumneșeului lui Iacov.

47. Iar Solomon 'l a zidit lui casă.

48. Iar cel Prea-Inalt nu în lăcașuri făcute de mâini lăcuește; precum proorocul dice,

49. Cerul este mie scaun, și pământul razim picioarelor mele: ce casă imî veșî zidi mie? dice

Domnul: saș care este locul odihnei mele?

50. Aș nu mălna mea a lăcut acestea toate?

51. ¶ Voi cei tarî în cerbice și netăeșî împrejur la inimă și la urechi, pururea împotriva Duhului Sfînt stașî: precum părinșîi voștri, așa și voi.

52. Pre care din prooroci n'aș gonit părinșîi voștri? și aș omorît pre cei ce mai înainte vestiaș de venirea Celui Drept; căruia acum voi vindētori și ucidētori v'aș lăcut:

53. Cariî aș luat legea întru rînduiele ale ingerilor, și nu o aș păzit.

54. ¶ Și ei aușind acestea, crēpaș în inimile lor, și scîrșniaș cu dinșîi împotriva lui.

55. Iar el fiînd plin de Duhul Sfînt, căutând la cer, a vedut slava lui Dumneșcū, și pre Iisus stând d'a dreapta lui Dumneșcū.

56. Și a dis, lată, ved cerurile deschise, și pre Fiul omului stând d'a dreapta lui Dumneșcū.

57. Iar ei strigând cu glas mare, 'șî aș astupat urechile lor, și aș năvălit toșî cu un cuget asupra lui,

58. Și scoțēndu'l afară din cetate, 'l ucideaș cu pietre: și marturii 'șî aș pus hașnele lor lîngă picioarele unui tîner, ce se chiema Savlu.

59. Și ucideaș cu pietre pre Stefan, care se ruga și dicea, Doamne, Iisuse, primește duhul meș.

60. Și îngenunchînd, a strigat

8. Cu glas mare, Doamne, nu le
scuză lor păcatul acesta. Și a-
dormit, dicând, a adormit.

CAPITOLUL VIII.

1. Saul era bine-voină spre
vindecarea lui. Și s'a făcut în
Ierusalim goană mare asupra
bisericii celei din Ierusalim; și
toți s'au risipit prin ținuturile
iudeilor și ale Samariei, afară de
apostoli.

2. Și au îngropat pre Stefan
bărbatul cucernic, și au făcut
plângere mare preste dânsul.

3. Și Saul strica biserica,
mergând prin case, și trăgând
bărbați și femei 'i da la tem-
niță.

4. Deci ei răsipindu-se, tre-
cură, *din loc în loc*, bine-vestind
cuvântul.

5. Iar Filip pogorîndu-se în
cetatea Samariei, propoveduia
lor pre Hristos.

6. Iar norodul lua aminte cu
un cuget la cele ce se grăiau de
Filip, auzind și vedând semnele
care le făcea.

7. Pentru că din mulți, cari
aveau duhuri necurate, strigând
cu glas mare, eșiau: și mulți slă-
bănogi și schiopți s'au vindecat.

8. Și s'a făcut bucurie mare
în cetatea aceea.

9. Iar un bărbat oare-care a
nume Simon, care era mai în-
ainte în cetate vrăjind și amăgind
neamul Samariei, dicând cum că
ar fi el oare-care mare:

10. La care lua aminte toți,
de la mic până la mare dicând,

Acesta este puterea lui Dumne-
deu cea mare.

11. Și lua aminte la el, pen-
tru că de multă vreme cu vră-
jele 'i a fost amăgit pre ei.

12. Iar dacă au crezut lui
Filip care propoveduia de împă-
răția lui Dumnezeu, și de nu-
mele lui Iisus Hristos, s'au bo-
tezat, bărbați și femei.

13. Atunci și Simon acela a
crezut: și botezându-se petrecea
cu Filip, și vedând puterile cele
mari și semnele ce se făceau, se
mira.

14. Iar auzind apostolii cel
din Ierusalim, cum că a primit
Samaria cuvântul lui Dumnezeu,
au trimis către dânsii pre Petru
și pre Ioan:

15. Cari pogorîndu-se, s'au
rugat pentru ei, ca să iea Du-
hul Sfânt:

16. (Pentru că încă nici preste
unul dintru ei nu se pogorise:
ci numai botezați erau întru nu-
mele Domnului Iisus.)

17. Atunci puneau mâinele
preste ei, și lua Duhul Sfânt.

18. Și vedând Simon că prin
punerea mâinilor apostolilor se
dă Duhul Sfânt, a adus lor bani,

19. Dicând, Dați și mie această
putere, ca ori pre care voi pune
mâinele, să iee Duhul Sfânt.

20. Iar Petru a zis către el,
Argintul tău să fie cu tine întru
pierdere, căci ai socotit că darul
lui Dumnezeu cu bani se ago-
nisește.

21. Nu este ție parte nici soarte
întru cuvântul acesta: pentru că

inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu.

22. Pocăște-te, drept aceea, de răutatea ta aceasta, și te roagă lui Dumnezeu, ca doară s'ar erta ție cuvântul inimei tale.

23. Pentru că întru amărăciune a fierei și întru legătură a nedreptății te ved că ești.

24. Și răspundând Simon, a dis, Rugați-vă voi pentru mine către Domnul, ca nimic dintr'acestea care ați dis să nu vie asupra mea.

25. Deci ei mărturisind și grăind cuvântul Domnului, s'au întors în Ierusalim, și în multe sate de ale Samarinenilor au bine vestit.

26. Și îngerul Domnului a grăit către Filip, dicând, Scoală-te, și mergi spre amiață și la calea ce se pogoară din Ierusalim în Gaza, aceasta este pustie.

27. Și sculându-se a mers: și iată, un bărbat Arap, famen, puternic al Candachiei, împărătesei Arapilor, care era preste toate vistieriile ei, care a fost venit să se inchine în Ierusalim,

28. Și era întorcându-se, și sedând în căruța sa, cetia pre proorocul Isaia.

29. Iar Duhul a dis lui Filip, Apropie-te și te lipește de căruța aceasta.

30. Și alergând Filip, l'a audīt cetind el pre proorocul Isaia, și a dis, Oare înțelegi cele ce citești?

31. Iar el a dis, Cum voi putea, de nu mă va povățui ci-

neva? Și a rugat pre Filip de s'a suit și a sedut cu el.

32. Iar locul scripturei care o cetia era acesta, Ca o oare spre junghiere s'a adus; și ca un miel înaintea celui ce l tunde pre el fără de glas, așa nu s'î deschidea gura sa:

33. Intru smerenia lui judecata lui s'a redicat: și neamul lui cine îl va spune? că se redică de la pământ viața lui.

34. Și răspundând famenul lui Filip, a dis, Rogu-te, pentru cine dice proorocul acestea? pentru sine, sau pentru alt cineva?

35. Și deschidând Filip gura sa, și începând din scriptura aceasta, a bine-vestit lui pre Iisus.

36. Și mergând ei pre cale, au venit la oare care apă: și a dis famenul, Iată, aici este apă; ce mă oprește a mă boteza?

37. Iar Filip a dis lui, De crești din toată inima ta, cu putință este. Și el răspundând a dis, Cred că Fiul lui Dumnezeu este Iisus Hristos.

38. Și a poruncit să stee căruța: și s'au pogorit amândoi în apă. și Filip și famenul; și l'a botezat pre el.

39. Iar dacă au eșit din apă, Duhul Domnului a răpit pre Filip, și nu l'a mai vedut pre el famenul: și mergea în calea sa bucurându-se.

40. Iar Filip s'a aflat în Azot: și trecând, bine-vestia în toate cetățile, până a venit el la Cesariea.

CAPITOLUL IX.

Iar Savlu, încă suflând cu în-
groziri și cu ucideri împotriva
tinerilor Domnului, a mers la
Arhlareu.

2. Și a cerut de la el cărți în
Damasc la sinagoguri, ca de ar
afli pe vre unul caril să fie
din calea aceasta, și bărbați și
mulori, legați să îi aducă în
Ierusalim.

3. Și mergând, a fost când s'a
aproptat el de Damasc: fără de
vontă a strălucit preste el lu-
mină din cer:

4. Și cădând pre pământ, a au-
dit glas dicând lui, Savle, Savle,
ce mă gonești?

5. Și el a dis, Cine ești, Doamne?
Iar Domnul a dis lui, Eū sunt
Iisus pre care tu gonești: cu
greū îți este ție a lovi cu piciorul
împotriva boldurilor.

6. Și tremurând și spăimântat
fiind, a dis, Doamne, ce voești
să fac? Și Domnul a dis către
el, Scoală-te, și intră în cetate,
și se va spune ție ce trebuie tu
să faci.

7. Iar bărbații, cari mergeau
pre cale cu el, stăteau încreme-
niți, auzind glasul, și pre ni-
menī vedând.

8. Și s'a sculat Savlu de la
pământ; și deschidându'si ochii
săi, pre nimenī nu vedea: și du-
cându'l de mâini, 'l au băgat în
Damasc.

9. Și a fost trei zile nevădând,
și nici a mâncat nici a băt.

10. Și era un ucenic în Da-
masc, a nume Anania; și a dis

cătră el Domnul în vedenie,
Anania. Iar el a dis, Iată eū
aior sūnt, Doamne.

11. Iar Domnul a dis către el,
Sculându-te, mergi pre ulița ce
se cheamă Dreaptă, și caută în
casa lui Iuda pre Savlu a nume,
Tarsenean; că iată, se roagă,

12. Și a vedut în vedenie pre
un bărbat a nume Anania in-
trând, și puindu'si pre el mâina,
ca iarăși să vadă.

13. Și a răspuns Anania, Doam-
ne, auđit-am de la mulți pentru
bărbatul acesta, câte rele a făcut
sfinților tăi în Ierusalim:

14. Incă și aiol are putere de
la arhierul să lege pre toți cari
chieamă numele tău.

15. Și a dis către el Domnul,
Mergi: că vas ales imi este mie
acesta, ca să poarte numele meu
înaintea Neamurilor, și a împă-
raților, și a fiilor lui Israil:

16. Că eū voiū arăta lui câte
i se cade să pătimească el pen-
tru numele meu.

17. Și a mers Anania, și a in-
trat în casă; și puindu'si pre el
măinele a dis, Savle frate, Dom-
nul Iisus, care s'a arătat ție pre
calea care veniai, m'a trimis ca
să veđi, și să te umpli de Du-
hul Sfint.

18. Și îndată a cădu de pre
ochii lui ca niște solzi: și a vē-
dut îndată, și sculându-se, s'a
botezat.

19. Și luând mâncare, s'a in-
tărit. Și a fost Savlu cu ucenicii
cari erau în Damasc câte-va
zile.

20. Și îndată în sinagoguri a

propoveduit pre Hristos, că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

21. Și se mirați toți cei ce 'l au-
diau, și diceau, Aă, nu este acesta
cel ce a prădat în Ierusalim pre
cei ce chiemau numele acesta, și
aici pentru aceea a venit, ca le-
gați pre ei să 'l ducă la ar-
hierei?

22. Iar Savlu mai virtos se
întăria, și turbura pre Iudeii cei
ce lăcuiau în Damasc, dovedind
că acesta este Hristos.

23. Și dacă s'au împlinit zile
multe, s'au sfătuit Iudeii să 'l
omoare pre dânsul:

24. Și s'a făcut lui Savlu cu-
noscut vicleșugul lor. Și păziau
porțile ziua și noaptea ca să 'l
omoare pre el.

25. Și luându'l pre dânsul uce-
nicii noaptea, 'l au slobodit pre-
ste zid lăsându 'l într'o coșniță.

26. Și mergând Savlu în Ieru-
salim, se ispitia să se lipească
de ucenici: și toți se temeau de
el, necredând că esto ucenic.

27. Iar Varnava luându'l pre
el, 'l a dus la apostoli, și le a
spus lor în ce chip pre cale a
vădut pre Domnul, și cum că 'l
a grăit lui, și în ce chip în Da-
masc cu îndrăzneală a grăit în-
tru numele lui Iisus.

28. Și era cu ei intrând și
eșind în Ierusalim;

29. Și cu îndrăzneală vorbind
întru numele Domnului Iisus;
și grăia și se întreba cu Ellinii;
iar ei căutau să 'l omoare pre el.

30. Și dacă au înțeles *aceasta*
frații, 'l au dus pre el în Che-
sariea, și 'l au trimis în Tars.

31. Iar bisericele prin toată
Iudeea și Galileea și Samaria, a-
veau pace, zidindu-se și umblând
întru frica Domnului, și întru
mângâierea Duhului Sfânt se în-
mulțiau.

32. Și a fost, Petru trecând
pre la toți, a venit și la sfinții
ce lăcuiau în Lidda.

33. Și a aflat acolo pre un om
oare-care a nume Enea, de opt
ani zăcând în pat, care era slă-
bănog.

34. Și a dis Petru lui, Enea,
vindecă-te Iisus Hristos: scoală-
te, și 'ți așterne ție. Și îndată
s'a sculat.

35. Și 'l au vădut pre el toți
cei ce lăcuiau în Lidda și în Sa-
rona, cari s'au și întors la Dom-
nul.

36. Și Iar în Ioppi era o uce-
niță a nume Tavita, care tilcu-
indu-se se dice Căprioară: acca-
sta era plină de fapte bune și
de milostenii ce făcea.

37. Și a fost în zilele acelea
bolnăvindu-se ea, a murit: și
scăldându-o o au pus în foisor.

38. Și aproape fiind Lidda de
Ioppi, ucenicii auzind că Petru
este într'însa, au trimis pre doi
bărbați la dânsul, rugându'l să
nu pregete a veni până la ei.

39. Și sculându-se Petru a
mers cu dânsii. Pre care dacă
a venit 'l au dus în foisor: și au
stătit înaintea lui toate vădu-
vele plângând, și arătând hai-
nele și îmbrăcămintele câte fă-
cea, fiind cu dânsel Căprioara.

40. Și scotând Petru pre toți
afară, îngenunchind, s'a rugat;

și întorcându-se către trup a dis, Taviu, scoală. Iar ea și a deschis ochii săi: și vădând pre Petru, a ședut.

41. Și dându-i ei mâina, o a ridicat pre ea, și chiamând pre mulți și pre văduve, o a dat pre ea vie.

42. Și s'a audit aceasta prin toată Ioppi; și mulți au crezut în Domnul.

43. Și a fost de a rămas el dînd destule în Ioppi la un Simon onro-oare curelar.

CAPITOLUL X.

Iar un bărbat oare-care era în Chesariea, a nume Cornilie, sutaș din ceata ce se chiama Italienească,

2. Cucernic și temător de Dumnezeu cu toată casa lui, și făcând milostenii multe norodului, și rugându-se lui Dumnezeu d'a pururea.

3. A vădut întru vedenie aceea ca la al noălea ceas din zi pre ingerul lui Dumnezeu intrând către el, și dicând lui, Cornilie.

4. Iar el căutând spre dînsul, și înfricoșându-se, a dis. Ce este, Doamne? Și i a dis lui, Rugăciunile tale și milosteniile tale s'au suit întru pomenire înaintea lui Dumnezeu.

5. Și acum trimete în Ioppi bărbat, și chieamă pre oare-care Simon, ce se numește Petru.

6. Acesta găzduiește la oare-care Simon curelar, căruia este

casa lângă mare: acesta va spune ție ce trebuie tu să faci.

7. Și dacă s'a dus ingerul care grăia cu Cornilie, chiamând pre doi din slugele sale, și pre un ostaș cucernic din cei ce îi slujiau lui;

8. Și povestindu-le lor toate, i a trimis în Ioppi.

9. Iar a doua zi, mergînd el pre calc, și de cetate apropiindu-se, s'a suit Petru în casa de sus să se roage în ceasul al șeselea:

10. Și foarte flămînd, vrea să guste: și gătind aceea, cădută-a preste dînsul ulmire,

11. Și a vădut cerul deschis, și pogorîndu-se preste el un vas oare-care, ca o față de masă mare de pînză de patru colțuri legată, și slobozîndu-se pre pămînt:

12. Intru care erau toate cele câte cu patru picioare ale pămîntului, și fiarele, și cele ce se tirîsc, și paserile cerului.

13. Și s'a făcut glas către el, Sculându-te, Petre; junghie și mănîncă.

14. Iar Petru a dis, Nici de cum, Doamne; că nici odată n'am mîncat tot ce este spurcat sau neourat.

15. Și glasul iarăși a doua oară grăia către el, Cele ce Dumnezeu a curățit, tu să nu le dici spurcate.

16. Și aceasta s'a făcut de trei ori: și iarăși s'a ridicat vasul la cer.

17. Și dacă a venit întru sine se mira Petru, ce ar putea să fie vedenia care a vădut, și iată,

bărbații cei trimiși de la Cornilie întrebând de casa lui Simon, au statut înaintea porții,

18. Și strigând, întrebau de găzduște aici Simon, cel ce se numește Petru.

19. ¶ Iar Petru gândind pentru vedenie, 'l a dis lui Duhul, iată, trei bărbați te caută pre tine.

20. Ci sculându-te, te pogoară, și mergi împreună cu ei, nimie îndoindu-te : pentru că eu 'l am trimis pre ei.

21. Și pogorîndu-se Petru către bărbații cei trimiși de la Cornilie către el, a dis, iată, eu sunt pre care căutați : ce este pricina pentru care ați venit?

22. Iar el au dis, Cornilie suțasu, bărbat drept, și temător de Dumnezeu, și mărturisit de tot neamul Iudeilor, răspuns a luat de la inger sfânt să te chieame pre tine la casa lui, și să audă graiuri de la tine.

23. Deci el chieamând în lăuntru pre el, 'l a ospătat. Iar a doua zi Petru a eșit cu ei, și unii din frații cei din Ioppi au mers cu densusul.

24. Și în ceea-l-altă zi au intrat în Chesariea. Iar Cornilie era așteptându-l pre el, chieamându-l împreună rudeniile sale și prietenii cei iubiți.

25. Și a fost când era să între Petru, 'l a întâmpinat Cornilie, și cădând la picioarele lui, s'a închinat lui.

26. Iar Petru 'l a redieat pre el, dicând, Scoală ; și eu însumi om sunt.

27. Și vorbind cu el, a intrat,

și a aflat pre mulți cari se adunaseră.

28. Și a dis către el, Voi știți că nu se cuvine bărbatului Iudeu să se lipească, sau să se apropie către cel de alt neam ; și mie Dumnezeu 'm'a arătat ca pre nici un om să nu dic spurcat sau necurat.

29. Drept aceea, și fără îndoire am venit către voi, fiind chieamat : deci vă întreb pentru ce pricină m'ați chieamat?

30. Și Cornilie a dis, Din dimineața până în ceasul acesta eram postindu-mă ; și întru al noălea ceas rugându-mă în casa mea, și iată, un bărbat a statut înaintea mea în haină luminată,

31. Și a dis, Cornilie, auduți-s'a rugăciunea ta, și milosteniile tale s'au pomenit înaintea lui Dumnezeu.

32. Trimete dar în Ioppi, și chieamă pre Simon, ce se numește Petru ; acesta găzduște în casa lui Simon curălarul lângă mare : care, dacă va veni, va spune ție.

33. Deci numai de cât am trimis la tine ; și tu bine ai făcut căci ai venit. Acum dar noi toți înaintea lui Dumnezeu stăm, să ascultăm toate câte sunt poruncite ție de la Dumnezeu.

34. ¶ Și deschidând Petru gura, a dis, Cu adevărat cunosc că Dumnezeu nu este fățarnic :

35. Ci în tot neamul, cela ce se teme de el și face dreptate, primit esto la densusul.

36. Cuvântul care 'l a trimis

FAPTELE, XI.

Dumnezeu fiilor lui Israil, bine-văluind pace prin Iisus Hristos : (Acesta este al tuturor Domn :) :

37. Voi știți cuvântul ce s'a făcut prin toată Iudeea, începând din Galileea, după botezul care 'l a propovedit Ioan ;

38. Pre Iisus cel din Nazaret cum 'l a uns pre el Dumnezeu cu Duhul Sfânt și cu putere : care a umblat bine făcând, și vindecând pre toți cei împresurați de diavolul ; că Dumnezeu era cu dânsul.

39. Și noi suntem marturi tuturor care le a făcut și în ținutul Iudeilor, și în Ierusalim ; pre care 'l au omorât spânzurându'l pre lemn :

40. Pre acesta Dumnezeu 'l a înviat a treia zi, și 'l a dat să se facă arătat ;

41. Nu la tot norodul, ci noă marturilor celor mai înainte rânduți de la Dumnezeu, cari am mâncat și am băut împreună cu el după ce a înviat din morți.

42. Și a poruncit noă să propoveduim norodului, și să mărturisim că el este cel rânduit de la Dumnezeu a fi Judecătorul viilor și al morților.

43. De acesta toți proorocii mărturisesc, că cîrtare păcatelor va lua prin numele lui tot cel ce va crede întru dânsul.

44. ¶ Încă grăind Petru cuvintele acestea, a căzut Duhul Sfânt preste toți cei ce auzea cuvântul.

45. Și s'au spălmîntat credincioșii cei din țara împrejur,

căți veniseră cu Petru, căci și preste Neamuri darul Duhului Sfânt s'a vărsat.

46. Pentru că îl auzea pre el grăind în limbă, și mărind pre Dumnezeu. Atunci a răspuns Petru,

47. Aă doară poate cineva a opri apa, ca să nu se boteze aceștia, cari au luat Duhul Sfânt, ca și noi?

48. Și lo a poruncit lor să se boteze întru numele Domnului. Atunci 'l au rugat pre el să petreacă la dânsii câte-va zile.

CAPITOLUL XI.

Si au audit apostolii și frații cari erau în Iudeea că și Neamurile au primit cuvântul lui Dumnezeu.

2. Și când s'a suit Petru în Ierusalim, se priiciu cu el cei din țara împrejur.

3. Dicînd, Căci către bărbați netăeți împrejur ai intrat, și ai mâncat cu ei.

4. Și începînd Petru lea spus lor *toate ce se întîmplaseră* pre rînd, dicînd,

5. Eu eram în cetatea Ioppi rugându-mă : și am vădut întru ulmirea minții, vedenie, Pogorîndu-se un vas oare-care, ca o față de masă mare de pînză, de patru colțuri slobozindu-se din cer ; și a venit până la mine :

6. În oare căutînd, luam samă, și am vădut cele câte cu patru picioare ale pămîntului, și fiarele, și cele ce se tîrîsc, și păsările cerului.

FAPTELE, XI.

7. Și am auzit glas zicând mie, Sculându-te Petre, junghie și mănâncă.

8. Și am zis, Nici de cum, Doamne: că tot ce este spurcat sau necurat nici odată n'a intrat în gura mea.

9. Și m'ă răspuns mie glasul al doilea rînd din cer, zicând, Cele ce Dumnezeu a curățit, tu să nu le zici spurcate.

10. Și aceasta s'a făcut de trei ori: și iarăși s'a redicat toate la cer.

11. Și iată, îndată trei oameni veniră la casa în care eram trimiși de la Chesariea la mine.

12. Și m'ă zis mie Duhul să merg împreună cu ei, nimic îndoindu-mă. Și au venit împreună cu mine și acești șase frați, și am intrat în casa bărbatului:

13. Și a vestit noastră cum a vedut pre inger în casa lui stînd și zicând lui, Trimete la Ioppi bărbatul, și chieamă pre Simon, cel ce se numește Petru;

14. Care va grăi către tine grațuri, întru care te vei mîntui, tu și toată casa ta.

15. Și când am început eu a grăi, a căzut Duhul Sfînt preste ei, ca și preste noi întru început.

16. Și m'ă am adus aminte de cuvîntul Domnului, cum a zis, Ioan a botezat cu apă; iar voi vă veți boteza cu Duhul Sfînt.

17. Deci dacă a dat lor Dumnezeu întocma darul ca și noastră, crezînd întru Domnul Iisus Hristos; eu cîne eram, ca să pot opri pre Dumnezeu.

18. Și auzind acestea, au în-

cetat, și slăviau pre Dumnezeu, zicînd, Și Neamurilor dar a dat Dumnezeu pocăință spre viață.

19. ¶ Deci cei ce s'au risipit pentru turburarea ce s'a făcut pentru Ștefan, au trecut pînă la Finichia, și la Chipru, și la Antiohia, nimului grăind cuvîntul fără numai Iudeilor.

20. Și erau unii dintru ei bărbați Chiprian și Chirineni, cari intrînd în Antiohia, grăiau către Ellini, bine-vestind pre Domnul Iisus.

21. Și era mîna Domnului cu ei: și mult număr crezînd, s'au înmulțit la Domnul.

22. ¶ Și a auzit cuvîntul pentru ei în Ierusalim: și au trimis pre Varnava, să meargă pînă la Antiohia.

23. Care mergînd și vedînd harul lui Dumnezeu, s'a bucurat, și îndemna pre toți ca întru voința inimii să petreacă întru Domnul.

24. Căci era bărbat bun, și plin de Duhul Sfînt și de credință: și s'a adăos norod mult la Domnul.

25. Și a mers Varnava în Tars să caute pre Savlu:

26. Și aflîndu-l, l'a dus în Antiohia. Și a fost un an deplin de s'au adunat ei în biserică, și au învățat norod mult. Și s'au numit întîi în Antiohia ucenicii Creștini.

27. ¶ Iar în zilele acelea s'au pogorit din Ierusalim prooroci în Antiohia.

28. Și sculându-se unul dintru

19. Iar nume Agav, însemna prin
dumnezeu oă foamete mare va să fie
în toată lumea: care a și fost în
 zilele lui Claudie Chesarul.

20. Iar ucenicii, duple cum
el nu avca, au aședat fie-care din
 ei a trimete spre slujbă fraților
 celor ce lăcuia în Iudeea:

21. Care au și făcut, trimetend
 la cel bătrân prin mâina lui Var-
 nava și a lui Savlu.

CAPITOLUL XII.

1. În vremea aceea pus-a Irod
 împăratul mâinele ca să facă
 reu unora din cei din Biserica.

2. Și a ucis pre lașii fratele
 lui Ioan, cu sabia.

3. Și vedend că plăcut este
 Iudeilor, a adaos a prinde și pre
 Petru. (Și erau zilele azimelor.)

4. Pre care și prindendu-l, l-a
 băgat în temniță, dându-l la
 patru pătrari de ostași ca să-l
 păzească pre el; vrind după
 Paști să-l scoată la norod.

5. Deci Petru se păzia în tem-
 niță: iar rugăciunea se făcea
 neîncetat de la biserică către
 Dumnezeu pentru densusul.

6. Și când vrea să-l scoată pre
 el Irod, în noaptea aceea era
 Petru dormind între doi ostași,
 legat cu două lanțuri: și păzitorii
 înaintea ușii păziau temnița.

7. Și, iată, ingerul Domnului a
 venit, și lumină a strălucit în
 casă: și lovind în coaste pre
 Petru, l-a deșteptat pre el, di-
 cend, Scoală-te curând. Și au
 cădut lanțurile din mâinele lui.

8. Și a dis ingerul către el,

Incinge-te, și te încalță cu în-
 călțămintele tale. Și a făcut așa.
 Și a dis lui, Imbracă-te în haîna
 ta, și vino după mine.

9. Și eșind mergea după el; și
 nu știa că este adevărat aceea ce
 se făcea prin inger; ci i se părea
 că videnie vede.

10. Și trecend streaja cea
 d'înteu și cea a doa, au venit
 la poarta cea de fer ce duce în
 cetate; care singură s'a deschis
 lor: și eșind, au trecut o uliță;
 și îndată s'a dus ingerul de
 la el.

11. Și Petru venindu-și întru
 sine, a dis; Acum știu cu ade-
 vărat, că a trimes Domnul pre
 ingerul său, și m'a scos din mâ-
 îna lui Irod, și din toată aștepta-
 rea norodului Iudeilor.

12. Și luând aminte, a venit
 la casa Mariei maicei lui Ioan,
 ce se chiema Marco; unde erau
 mulți adunați și făcend rugă-
 ciune.

13. Și bătend Petru în ușa
 porței, a mers o slujnică să as-
 culte, a nume Rodi,

14. Și cunoskend glasul lui
 Petru, de bucurie n'a deschis
 ușa, ci alergand în lăuntru a
 spus că Petru stă înaintea porței.

15. Iar el au dis către dēnsa,
 Au ai nebunit? Iar ea se întăria
 că este așa. Iar el diceau, In-
 gerul lui este.

16. Iar Petru nu înceta bă-
 tēnd: și deschidendu-l, l-au vē-
 dut pre el, și s-au spăimāntat.

17. Și făcendu-le cu mâina să
 tacă, le a povestit lor în ce chip
 Domnul l'a scos pe el din tem-

FAPTELE, XIII.

niță. Și a dis. Spuneți lui Iacov și fraților acei stea. Și eșind, s'a dus într'alt loc.

18. Și făcându-se dîioa, nu puțină turburare era între ostași, oare ce să se fi făcut Petru.

19. Iar Irod cerîndu'l pre el, și neaflîndu'l, cercetînd pre stră-jări, a poruncit să 'îl omoare. Și pogorîndu-se de la Iudeea la Chesariea, petrecea *acolo*.

20. ¶ Și era Irod mînios pre cei din Tir și pre Sidonenî: și toți d'împreună veniseră la el, și plecînd pre Vlast care era preste cămara împăratului, cereau pace; pentru că se hrănia țara lor din *pămîntul* împărătesc.

21. Iar într'o dî rînduită Irod îmbrăcîndu-se în haină împărătească, și ședînd la divan, grăia către dînsii.

22. Iar norodul striga, Glas dumnezeesc, și nu omenesc este.

23. Și îndată 'l a lovit pre el îngerul Domnului, pentru căci n'a dat lui Dumne-deu slava: și făcîndu-se mîncat de viermî, a murit.

24. ¶ Iar cuvîntul lui Dumne-deu creștea și se înmulția.

25. Iar Varnava și Savlu s'aû întors din Ierusalim după ce aû împlinit slujba, luînd împreună cu sine și pre Ioan, cel ce se chiema Marco.

CAPITOLUL XIII.

Si erau oare-carîi la biserica cea din Antiohia, prooroci și învățători; Varnava, și Simon ce

se chiema Nigher, și Luchie Chirineanul, și Manain, care era crescut împreună cu tetrarhul Irod, și Savlu.

2. Și slujind ei Domnului, și postîndu-se, a dis Duhul Sfînt, Osebiți mie pre Varnava și pre Savlu la lucrul la care 'îam chie-mat pre ei.

3. Atunci postînd și rugîndu-se, și puîndu 'și pre ei mîlnele, 'îl aû slobođit.

4. ¶ Deci aceștia, trimiși fiind de Duhul Sfînt, s'aû pogorit în Selevchia; și de acolo aû mers cu corabia la Chipru.

5. Și venînd în Salamin, vestiaû cuvîntul lui Dumne-deu în sinagogurile Iudeilor: și aveaû și pre Ioan slugă.

6. Și străbătînd ostrovul până la Paî, aû aflat pre oare-care vrăjitor, prooroc mincinos, Iudeu, căruia era numele Var-iisus:

7. Care era împreună cu dregătorul Serghie Pavel, bărbat înțelept; acesta chie-mînd pre Varnava și pre Savlu, poștia să audă cuvîntul lui Dumne-deu.

8. Iar Elima vrăjitorul (că așa se tilcuește numele lui) sta împotriva căutînd să întoarcă pro dregătorul de la credință.

9. Iar Savlu (cel ce se *dice* și Pavel,) umplîndu-se de Duhul Sfînt, și căutînd la el,

10. A dis, O plinule de toată viclenia și de toată răutatea, fiul diavolului, vrăjmaș a toată dreptatea, nu vei înceta rîsvrătînd căile Domnului cele drepte?

11. Și acum iată, mîlna Domnului este preste tine, și vei fi orb,

nevădând soarele până la o vreme. Și îndată a căzut preste el ceață și întunec; și umblând împrejur căuta povătuitorii.

12. Atunci vădând dregătorul că ce s'a făcut, a crezut, mîndu-se de învățătura Domnului.

13. Și purcedând de la Paf Pavel și cei ce erau cu dînsul, au venit în Perghia Pamfiliei; iar Ioan despărțindu-se de dînsii s'a întors în Ierusalim.

14. Iar ei trecînd din Perghia, au venit în Antiohia Pisidiiei, și intrînd în sinagoga în ziua sîmbetei, au ședut.

15. Și după cetirea legii și a proorocilor au trimes mai marii sinagogii la ei, dîcîndu-le, Bărbați, frați, de este întru voi cuvînt de mîngălere către norod, grațiți.

16. Și sculându-se Pavel, și făcîndu-le cu mîna, a dis, Bărbați Israiliteni, și cari vă temeți de Dumnezeu, ascultați.

17. Dumnezeuul norodului acestuia al lui Israil a ales pre părinții noștri, și pre norod 'l a înălțat cînd era nemernic în pămîntul Eghiptului, și cu braț înalt 'l a scos pre ei dintr'însul.

18. Și ca la o vreme de patru-deci de ani a răbdat năravurile lor în pustie.

19. Și pierdînd neamuri șapte în pămîntul lui Hanaan, le a împărțit lor cu soarte pămîntul lor.

20. Și după acestea, ca la patru-sute și cinci-deci de ani

le a dat lor judecători, până la Samuil proorocul.

21. Și după aceea au cerut împărat; și le a dat Dumnezeu lor pre Saul feciorul lui Chis; bărbat din seminția lui Veniamin, ani patru-deci.

22. Și schimbându'l pre el, le a rîdicat lor pre David să le fie împărat; pentru care a și dis, mărturisindu'l, Aflat-am pre David al lui Iesse, bărbat după inima mea; care va face toate voile mele.

23. Din sîmînța acestuia Dumnezeu după făgăduință a rîdicat lui Israil Mîntuitor, pre Iisus:

24. Mai înainte propoveduind Ioan înaintea feței venirii lui botezul pocăinței la tot norodul lui Israil.

25. Iar dacă 'și a împlinit Ioan călătoria, dîcea, Cine mă socotiți a fi? Nu sînt eu. Ci iată, vine după mine, căruia nu sînt eu vrednic încălțămintele picioarelor a deslega.

26. Bărbați, frați, fiil neamului lui Avraam, și cei ce întru voi se tem de Dumnezeu, voă cuvîntul mîntuirii: acesteia s'a trimes.

27. Pentru că cei ce lăcuiesc în Ierusalim, și boierii lor, pre acesta necunoscîndu'l, și glasurile proorocilor cele ce în toate sîmbetele se cetesc, judecîndu'l, le au împlinit.

28. Și nici o vină de moarte aflînd într'însul, au cerut de la Pilat să 'l omoare pre el.

29. Și dacă au săvîrșit toate

cele ce erau pentru el scrise, pogorindu' / de pre lemn, ' / a pus în mormint.

30. Iar Dumneșu ' l a sculat pre el din morți :

31. Care s'a arătat în dîle multe celor ce s'a suit împreună cu dînsul din Galileea în Ierusalim, cari sînt lui marturi cătră norod.

32. Și noi bine-vestim voă făgăduința cea făcută cătră părinți,

33. Că pre aceea Dumneșu o a împlinit noă fiilor acelora, înviind pre Iisus ; precum și în psalmul al doilea scris este, Fiul meu ești tu, eu astăzi te am născut pre tine.

34. Iar cum că ' l a înviat pre el din morți, ca mai mult să nu se întoarcă spre stricăciune, așa așis, Voi da voă cele cuvioase ale lui David, cele credincioase.

35. Drept aceea și într'alt loc dice, Nu vei da pre Cel Cuvios al tău să vadă stricăciune.

36. Pentru că David în neamul său slujind sfatului lui Dumneșu, a adormit, și s'a adaos lingă părinții săi, și a vedut stricăciune :

37. Iar pre care Dumneșu ' l a înviat, n'a vedut stricăciune.

38. ¶ Deci cunoscut să fie voă, bărbați, frați, că prin aceasta, erșarea păcatelor voă se vestește :

39. Și despre toate cele ce n'ați putut în legea lui Moisi să vă îndreptați, întru acesta tot cela ce crede se îndreptează.

40. Socotiți dar, ca să nu vie

asupra voastră ce s'a șis prin prooroci ;

41. Vedeți, cei nebăgători de samă, și vă mirați, și periți : că lucru lucrez eu în dîlele voastre, lucru căruia nu veți crede, de va povesti cineva voă.

42. Și eșind Iudeii din sinagoga, s'a rugat Neamurile ca în sâmbăta cea viitoare să li se grăească lor graiurile acestea.

43. Și risipindu-se sinagoga, mulți din Iudei și din veneticii cei cucernici au mers după Pavel și după Varnava : cari grăind lor, îi îndemnau pre ei să rămăe întru harul lui Dumneșu.

44. ¶ Iar în ceea-l-altă sâmbătă mai toată cetatea s'a adunat să audă cuvîntul lui Dumneșu.

45. Și vedînd Iudeii noroadele, s'a umplut de pismă, și grălau împotriva celor șise de Pavel, împotrivindu-se și hulind.

46. Iar Pavel și Varnava îndrăznind, au șis, Voă se cădea mai înteu a se grăi cuvîntul lui Dumneșu ; iar de vreme ce îl lepădați pre el, și nevrednici pre voi vă judecați de viața cea vecinică, iată, ne întoarcem la Neamuri.

47. Că așa ne a poruncit noă Domnul dîcînd, Pusu-te-am pre tine spre lumină Neamurilor, ca să fi tu spre mîntuire până la marginea pămîntului.

48. Și audînd Neamurile se bucurau, și slăviau cuvîntul Domnului : și au creșut căți

erau rinduiți spre viața veșnică.

49. Și se purta cuvântul Domnului prin toată țara.

50. Iar Iudeii au întăritat pre mulierile cele cucernice și de cinste, și pre cei de frunte ai cetății, și au ridicat goană asupra lui Pavel și a lui Varnava, și i au scos pre ei din hotarele lor.

51. Iar ei scuturând praful picioarelor lor asupra lor, au venit în Iconia.

52. Iar ucenicii se umpleau de bucurie, și de Duhul Sfânt.

CAPITOLUL XIV.

Si a fost în Iconia, de au intrat ei d'împreună în sinagoga Iudeilor, și așa au grăit, cât au creșut din Iudei și din Elini mulțime multă.

2. Iar Iudeii cei ce nu credea au ridicat și au răsvrătit sufletele Neamurilor asupra fraților.

8. Deci multă vreme au zăbăvit cu îndrăzneală grăind întru Domnul, cela ce mărturisia cuvântul harului său, dând semne și minuni a se face prin mâinile lor.

14. Și s'a împărțit mulțimea cetății? și unii erau cu Iudeii, iar unii cu apostolii.

15. Și dacă s'a făcut pornirea Neamurilor și a Iudeilor împotriva cu boierii lor, ca să i omănească și să i ucidă cu pietre pre el,

6. Înțelegând ei au fugit la

cetățile Licaoniei, la Listra și la Dervi, și în ținutul de prin prejur :

7. Și acolo erau bine-vestind.

8. Și un bărbat oare-care în Listra, neputincios la picioare, ședea, schiop din pântecelul mamei sale fiind, care nici odată n'a fost umblat :

9. Acesta asculta pre Pavel când grăia : care căutând la el, și vedând că are credință a se mântui,

10. A zis cu mare glas, Scoală pre picioarele tale drept. Și a sărit și umbla.

11. Iar noroadele vedând ceea ce a făcut Pavel, au ridicat glasul lor, Licaonește zicând, Dumnezeuii, asemănându-se oamenilor, s'au pogorît către noi.

12. Și numiau pre Varnava, Dia ; iar pre Pavel, Ermi, de vreme ce el era povățuitorul cuvântului.

13. Iar preotul lui Dia, celui ce era înaintea cetății lor, tauri și cununii înaintea porților aducând, împreună cu noroadele vrea să le facă jertvă.

14. Și auzind aceasta apostolii, Varnava și Pavel, rumându-și hainele lor, au sărit în norod, strigând,

15. Și zicând, Bărbați, căci faceți acestea ? Și noi oameni suntem asemenea pătimișii ca voi, cari bine-vestim voă, ca să vă întoarceți de la aceste deserte spre Dumnezeul cel viu, care a făcut cerul, și pământul, și marea, și toate cele ce sunt întru inele :

16. Care întru vremile cele trecute a lăsat toate limbele să umble în căile lor.

17. Însă nu s'a lăsat pre sine nemărturisit, că bine făcând, din cer a dat noastră ploă, și timpuri roditoare, umplând de hrană și de veselie inimile noastre.

18. Și acestea dicând, abia au potolit pre noroade, ca să nu lojertvească lor.

19. Și au venit de la Antiohia și Iconia Iudei, și îndemnând pre noroade, și cu pierte lovind pre Pavel, 'l au tras afară din cetate gândind că a murit.

20. Iar încungiurându'l pre el ucenicii, sculându-se a intrat în cetate: și a doa di a eșit împreună cu Varnava în Dervi.

21. Și bine-vestind cetăței aceleia, și învățând pre mulți, s'au întors în Listra, și în Iconia, și în Antiohia.

22. Întărind sufletele ucenicilor, și rugându'i să rămăe în credință, și cum că prin multe necazuri se cade noastră a intra întru împărăția lui Dumnezeu.

23. Și hirotonindu-le lor preoți pre la biserică, rugându-se cu posturi, 'l au încredințat pre ei Domnului, întru care au crezut.

24. Și trecând prin Pisidia, au venit în Pamfilia.

25. Și grăind în Perghia cuvântul, s'au pogorit în Attalia:

26. Și de acolo au mers cu corabia în Antiohia, de unde erau dați harului lui Dumnezeu, spre lucrul care 'l au implinit.

27. Și venind, și adunând biserică, au vestit câte a făcut

Dumnezeu cu ei, și cum că a deschis Neamurilor ușa credinței.

28. Și au petrecut acolo vreme nu puțină împreună cu ucenicii.

CAPITOLUL XV.

Si oare-cariî pogorîndu-se din Iudeea învățau pre frați, dicând, De nu vă veți tăia împrejur după obiceiul lui Moisi, nu veți putea să vă mântuiți.

2. Deci făcându-se pricire și întrebare nu puțină de către Pavel și Varnava împotriva aceloră, au rînduit să se sue Pavel și Varnava, și alții oare-cariî dintru ei, la apostoli și la bătrâni în Ierusalim pentru întrebarea aceasta.

3. Deci ei trimiși fiind de biserică, au trecut prin Finichia și Samaria, povestind de întoarcerea Neamurilor: și făcea bucurie mare tuturilor fraților.

4. Și dacă au venit în Ierusalim, au fost primiți de biserică, și de apostoli și de bătrâni, și au vestit câte a făcut Dumnezeu cu dînsii.

5. Iar s'au sculat oare-cariî din cei din eresul Fariseilor cariî creuseră, dicând, Că trebuie a 'i tăia împrejur pre ei, și a le porunci să păzească legea lui Moisi.

6. Și s'au adunat apostolii și bătrânii să vadă de cuvîntul acesta.

7. Și multă întrebare făcându-se, sculându-se Petru, a discătră ei. Bărbați, frați, voi știți că din zilele cele mai d'înainte Dumnezeu întru noi a ales, ca

prin gura mea să audă Neamurile cuvântul evangheliei și să crească.

8. Și cunoscătorul de inimă, Dumnezeu le a mărturisit lor, dând lor Duhul Sfânt, ca și noi;

9. Și nimic n'a osebit între noi și între ei, cu credința cutrând inimile lor.

10. Acum dar ce ispitiți pre Dumnezeu, a pune jug preste oarbicea ucericilor, care nici părintii noștri nici noi n'am putut să 'l purtăm.

11. Ci prin harul Domnului nostru Iisus Hristos credem că ne vom mântui, ca și aceia.

12. ¶ Și a tăcut toată mulțimea, și asculta pre Varnava și pre Pavel, cari povestiau câte a făcut Dumnezeu semne și minuni întru Neamuri printr'înșii.

13. ¶ Iar dacă au tăcut ei, a răspuns Iacov, dicând, Bărbați, frați, ascultați-mă pre mine:

14. Simon a spus cum întâi Dumnezeu a socotit să ieo din Neamuri norod întru numele lui.

15. Și cu aceasta se întocmesc cuvintele proorocilor: duple cum este scris,

16. După acestea mă voi în-țoarce, și voi zidi cortul lui David cel cădut; și cele surpate ale lui iarăși le voi zidi, și voi rēdica pre el:

17. Ca să caute cei-l-alți din oameni pre Domnul, și toate Neamurile preste care s'a chie-mat numele meu preste ei, dice Domnul, acela ce face acestea toate.

18. Cunoscut din veac sunt la Dumnezeu toate lucrurile lui.

19. Pentru aceea eu judec, a nu supăra pre cei ce din Neamuri se întorc la Dumnezeu:

20. Ci a le scrie lor, ca să se ferească de pângăriciunile idoli-lor, și de curvie și de dobitoace sugrumate, și de sânge.

21. Pentru că Moisi din vremele cele de mult, are în toate cetățile pre cei ce îl propoveduesc pre el, cetindu-se în sinagoguri în toată sâmbăta.

22. Atunci s'a părut apostoli-lor și bătrânilor împreună cu toată adunarea, ca, alegând bărbați dintru ei, să 'l trimeată la Antiohia împreună cu Pavel și cu Varnava; pre Iuda cel ce se chieamă Varsava, și pre Sila, bărbați povățuitori întru frați:

23. Scriind prin mâinele lor acestea; Apostoli și bătrâni și frați, celor de la Antiohia și Siria și Chilichia frați, celor ce sunt din Neamuri, să se bucure:

24. De vreme ce am audit că oare-cari dintru noi eșind v'au turburat pre voi cu cuvinte, slăbind sufletele voastre, dicând, Să vă tăeți împrejur, și să păziți legea, cărora noi n'am poruncit:

25. Părutu-s'a noi cari ne am adunat cu un suflet, ca, alegând bărbați, să 'l trimetem către voi împreună cu cel iubiți al noștri Varnava și Pavel,

26. Oamenii, cari 'și au dat sufletele lor pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos.

27. Drept aceea am trimis pre Iuda și pre Sila, cari și ei cu cuvântul vor vesti voă acesteas.

28. Pentru că s'a părut Sfințului Duh, și noă, ca mai mult nici o greutate să se pue preste voi, afară de nevoe acestea;

29. *Adecă*: A vă feri de cele jertvite idolilor, și de sânge, și de *dobitoace* sugrumate, și de curvie: de care de vă veți păzi pre voi, bine veți face. Fiți sănătoși.

30. Deci aceștia slobodindu-se, au venit la Antiohia: și adunând mulțimea, au dat cartea:

31. Și cetindu-o, s'au bucurat pentru mângăiere.

32. Și Iuda și Sila, și ei prooroci fiind, prin cuvânt mult au mângăleat pre frați și 'i au întărit.

33. Și făcând *acolo* câte-va vreme, s'au slobodit cu pace de la frați către apostoli.

34. Iar lui Sila i s'a părut să rămăe acolo.

35. Iar Pavel și Varnava se zăbăviau în Antiohia, învățând și bine-vestind împreună și cu alții mulți cuvântul Domnului.

36. Iar după câte-va zile a dis Pavel către Varnava, întorcându-ne, să cercetăm pre frații noștri prin toate cetățile, întru care am vestit cuvântul Domnului, *să vedem* cum petrec.

37. Și Varnava voia să iee împreună pre Ioan, ce se cheama Marco.

38. Iar Pavel dicea că pre cela ce s'a despărțit de ei din Pamfilia, și n'a mers cu dânsii la lucru, să nu 'l iee împreună.

39. Drept aceea s'a făcut împerechiere între dânsii cât s'au despărțit ei unul de altul: și Varnava, luând pre Marco, a mers cu corabia în Chipru;

40. Iar Pavel alegând pre Sila s'a dus, dându-so harului lui Dumnezeu de către frați.

41. Și trecea prin Siria și Chilia, întărind bisericile.

CAPITOLUL VII.

Și a sosit în Dervin în Listra; și iată, un ucenic oare-care era, acolo, a nume Timotei, ~~fiu~~ unei femei Iudee credincioase; iar tatăl lui era Ellin:

2. Care se mărturisia de frații cei ce erau în Listra și Iconia.

3. Pre acesta a voit Pavel să meargă împreună cu el; și luându'l 'l a tăiat împrejur pre el pentru Iudeii cei ce erau în locurile acelea: pentru că știa toți pre tatăl lui că era Ellin.

4. Și cum treceau prin cetăți, le dă învățătură să păzească dogmele cele rînduite de apostoli și de bătrânii cei din Ierusalim.

5. Deci bisericile se întăria cu credința, și prisosiau cu numărul în toate zilele.

6. Și trecând prin Frighia și prin ținutul Galatiei, fiind oprit de Sfintul Duh a grăi cuvântul în Asia.

7. Venind spre Misia, se ispitia a merge spre Vitinia: și nu 'l a lăsat pre ei Duhul.

8. Și trecând Misia, s'au pogorît în Troada.

9. Și videnie noaptea s'a arătat lui Pavel: Un bărbat Mache-donean era stând, rugându'l pre el, și dicând, Trecând în Mache-donia, ajută-ne noă.

10. Iar dacă a vădut videnia, îndată am cercat să eșim în Mache-donia, socotind că ne cheamă pre noi Domnul să le bine-vestim lor.

11. Drept aceea pornind de la Troada, am mers drept la Samo-trachia, și a doua zi la Neapoli;

12. Și de acolo la Filippi, care este cetatea cea d'intemii a părții acesteia a Machedoniiei, și colonie: și eram într'această cetate petrecând câte-va zile.

13. Și în ziua sâmbătei, am eșit afară din cetate lângă riu, unde se obișnuia a fi rugăciune; și ședând, grăiam mulierilor celor ce se adunaseră.

14. Și o muiere a nume Li-dia, care vindea pânze mohorite, din cetatea Tiatirilor, cinstind pre Dumne-deu, asculta: căreia Domnul a deschis inima ca să le aminte la cele ce se grăiau de Pavel.

15. Și dacă s'a botezat ea, și casa ei, s'a rugat dicând, De m'ati judecat pre mine a fi cre-dincioasă Domnului, intrând în casa mea, rămâneți. Și ne a silit pre noi.

16. Și a fost când mergeam noi la rugăciune, oare-zare sluj-nică având duh pitonicesc, ne a intimpinat pre noi, care do-bindă multă da stăpânilor ei, vrăjind:

17. Aceasta urmând lui Pavel și noă, striga, dicând, Acești oa-

meni robiți lui Dumne-deu celui de sus sunt, caril vestesc noă calea mântuirii.

18. Și aceasta făcea în multe zile. Iar supărându-se Pavel și întorcându-se a dis duhului, Poruncescu'ti tie într numele lui Ii-sus Hristos, să eși dintr'însa. Și a eșit într'acel ceas.

19. Și vedând stăpânii ei, că s'a dus nădejdea câștigului lor, prindând pre Pavel și pre Sila, i au dus în tirg la cei mai mari,

20. Și ducându'i pre ei la voi-vođi, au dis, Acești oameni tur-bură cetatea noastră, Iudei fiind,

21. Și vestesc obiceiuri care nu este slobod noă a le primi, nici a le face, Romanii fiind noi.

22. Și s'a redicat norodul a-supra lor: și voivodii rumpându-le lor haînele, au poruncit să i bată.

23. Și multe lovituri dându-le lor, i au băgat în temniță, po-runcind temnițarului prea bine să i păzească pre ei:

24. Care, poruncă ca aceea luând, i a pus pre ei în tem-nița cea din lăuntru, și picioa-rele lor le a băgat în gros.

25. Iar în miezul nopții Pa-vel și Sila rugându-se, laudau pre Dumne-deu: și li auđiau pre dênșii cei legați.

26. Și fără de veste s'a făcut cutremur mare, cât s'au clătuit temelile temniței: și numai de cât s'au deschis toate ușele, și legăturile tuturilor s'au deslegat.

27. Și deșteptându-se temni-țarul, și vedând deschise ușele temniței, scoțând sabiea, vrea să

se omoare, socotind că au scăpat cei legați.

28. Iar Pavel a strigat cu glas mare, dicând, Nimic rău să nu îți faci ție: că toți suntem aici.

29. Și cerând lumânare, a sărit în lăuntru, și tremurând a căzut înaintea lui Pavel și a lui Sila,

30. Și scoțându-i pre ei afară, a ȑis, Domnilor, ce mi se cade să fac ca să mă mântuesc?

31. Iar ei au ȑis, Crede într-u Domnul Iisus Hristos, și te vei mântui, tu și casa ta.

32. Și i-au grăit lui cuvântul Domnului, și tutulor celor din casa lui.

33. Și luându-i pre ei într'acel ceas al nopței, i-a spălat de rane; și s'a botezat el și ai lui toți îndatăși.

34. Și ducându-i pre ei în casa sa, le a pus lor masă, și s'a bucurat cu toată casa sa creȑdend într-u Dumnezeu.

35. Și făcându-se ȑioă, au trimes voivodii pre purtătorii de toege, dicând, Slobodi pre oamenii aceia.

36. Și a spus temnițarul cuvintele acestea cătră Pavel, Au trimes voivodii ca să vă slobodiți: acum dar eșiți, și mergeți cu pace.

37. Iar Pavel a ȑis cătră ei, Ne au bătut înaintea tutulor fără de judecată, pre noi oameni romani fiind, și ne au pus în temniță; și acum pre ascuns ne scot pre noi? că nu este așa; ci să vie ei să ne scoată.

38. Și au vestit voivodilor

purtătorii de toege graiurile acestea: și s'au temut aȑdind că Romani sunt.

39. Și venind s'au rugat lor, și scoțendu-i în poftiașă să casă din cetate.

40. Și eșind din temniță, au intrat în casa Lidiei: și vȑdȑnd pre frați, i-au mângâiat pre ei, și au eșit.

CAPITOLUL XVII.

Si trecȑnd prin Amfipoli și Apollonia, au venit în Tessalonic, unde era sinagoga Iudeilor:

2. Și duple obiceiul său Pavel a intrat la ei, și în trei sȑmbete s'a întrebat cu ei din scripturi,

3. Dovedind și arătȑnd, că se cădea lui Hristos să pătimească, și să inviezo din morți; și cum că acesta este Hristos Iisus, pre care eu vestesc voă.

4. Și unii dintr'înșii au creȑut, și s'au însoțit cu Pavel și cu Sila; și mulțime multă din Ellinii cei cucernici, și din mulierile cele de frunte nu puține.

5. Iar Iudeii cei necredincioși, umplȑndu-se de pismă, și luȑnd lingă ei pre niște oameni răi din cei proști, și făcȑnd gloatȑ, au întȑritat cetatea, și nȑvȑlind asupra casei lui Iason, căutașă să i scoată pre ei la norod.

6. Și neaflȑndu-i pre ei, trȑgeau pre Iason și pre unii din frați la mai marii cetȑței, strigȑnd, Cei ce au turburat toată lumea, aceștia și aici au venit;

7. Pre cari i-a primit Iason:

și aceștia toți împotriiva rîndu-
lelor Chesarului fac, dicînd că
este alt împărat, Iisus.

8. Și aș turburat pre norod
și pre mai marii cetății, cari
auziau acestea.

9. Și luând destulă facere de
la Iason și de la ceilalți, i aș
mloboșit pre el.

10. Și frații îndată noaptea
aș trimes pre Pavel și pre Sila
la Veria: cari mergînd, aș in-
trat în sinagoga Iudeilor.

11. Și aceștia erau mai de bun
neam de cît cei din Tessalonic,
cari aș primit cuvîntul cu toată
osîrdia, în toate dîilele cercînd
scripturile de sînt acestea așa.

12. Mulți dar dintru dîșii aș
creșut; și din mulerile Ellinilor
cele de cinste, și din bărbați, nu
puțin.

13. Iar dacă aș înțeles Iudeii
cei din Tessalonic că și în Veria
s'a vestit de Pavel cuvîntul lui
Dumnezeu, aș venit și acolo,
turburînd noroadele.

14. Și îndată atunci frații aș
trimes pre Pavel să meargă spre
mare: și aș rămas Sila și Ti-
motei acolo.

15. Iar cei ce îngrijiau să
scape pre Pavel i aș dus pre
el până la Atina: și luând po-
runcă către Sila și Timotei, ca
cum mai curînd să vie la el,
s'aș dus.

16. Și Iar în Atina așteptîndu-i
pre el Pavel, se întărita întru
dîșul duhul lui, vîdînd ceta-
tea slujitoare idolilor.

17. Drept aceea se întreba în
sinagogă cu Iudeii, și cu cei

credincioși, și în tîrg în toate
dîilele cu cei ce se întîmplau.

18. Iar unii din Epicuri și din
Stoici filosofi se priciau cu el.
Și unii diceau, Oare ce voește
acest spermolog să grăească?
iar alții, Se pare că de streini
dumnezei este vestitor: căci pre
Iisus și învierea lui bine-vestia
lor.

19. Și prindîndu-l pre dîșul,
i aș dus la Ariopag, dicînd,
Oare putem a înțelegi ce este
această învățătură nouă care de
tine se grăește?

20. Pentru că streine oare-
care bați în aușirile noastre:
drept aceea voim să știm ce vor
să fie acestea.

21. (Că Atinenii toți și cei
streini cari mergeau acolo, la
nimic alt nu se zăbăviau, fără
numai a dice sau a auși ceva
nou.)

22. Și stînd Pavel în mi-
jlocul Ariopagului, a dîș, Băr-
bați Atineni, întru toate vî vîd
pre voi ca cum ați fi mai cu-
cernici.

23. Pentru că, trecînd și pri-
vind închinăciunile voastre, am
aflat și un jertvelnic întru care
era scris, **NECUNOSCUȚULUI
DUMNEZEU**. Pre care dar ne-
cunoscîndu-l voi îl cinstiți, pre
acesta eu îl vestesc voă.

24. Dumnezeu care a făcut
lumea și toate cele ce sînt în-
tr'însa, acesta fiind Domnul ce-
rului și al pămîntului, nu în bi-
serici făcute de mîini lăcuște;

25. Nicî de mîini omenești se
slujește, ca cum avînd trebu-

FAPTELE, XVIII.

ință de ceva, de vreme ce el dă tutulor viață, și suflare, și toate ;

26. Și a făcut dintr'un sânge tot neamul omenesc, să lăcuscă preste toată fața pământului, aședând vremile cele mai înainte rînduite, și hotarele lăcuiței lor ;

27. Ca să caute pre Domnul, ca doară 'l ar simți pre el, și 'l ar afla, macar că nu este departe de fie-care din noi :

28. Căci intru dînsul viem, și ne mișcăm, și sîntem ; precum și oare-caril din poeteci voștri aū dis, Că al lui și neam sîntem.

29. Decî de vreme ce neamul lui Dumnezeu sîntem, nu sîntem datorî a socoti cum că Dumnezeu este asemenea aurului, sau argintului, sau pietrei care este cioplitură a meșteșugului și a gândului omului.

30. Decî anî neștiinței acestea trecîndu'î cu vederea Dumnezeu ; acum poruncește tutulor oamenilor pretutindenea să se pocăească :

31. Pentru că a pus dioă, intru care va să judece lumea intru dreptate prin bărbatul pre care mai înainte 'l a rînduit ; dînd credință tutulor *despre aceasta* ; înviîndu'î pre dînsul din morți.

32. ¶ Iar aūînd de învierea morților, unî își băteaū joc : iar alți aū dis, Te vom aūî iarăși pre tine pentru aceasta.

33. Și așa Pavel a eșit din mijlocul lor.

34. Iar oare-carî bărbați lipindu-se de el, aū cređut : între caril era și Dionisie Areopaghitul, și o mulere a nume Damaris, și alțiî împreună cu dînsil.

CAPITOLUL XVIII.

Iar după acestca eșînd Pavel din Atina, a venit la Corint ;

2. Și aflînd pre oare-care Iudeu a nume Achila, de neam din Pont, care de curînd venise de la Italia, și pre Prischila mulerea lui ; (pentru că a fost poruncit Claudie să easă toți Iudeil din Roma :) a venit la ei.

3. Și pentru că era de un fel de meșteșug cu ei, a rămas lingă dînsil, și luora : pentru că erau făcatori de corturi cu meșteșugul.

4. Și se pricia în sinagogă în toate sîmbetele, și credința și pre Iudei și pre Ellinî.

5. Iar dacă s'aū pogorit de la Machedonia Sila și Timotei, se cuprînsese de duhul Pavel, mărturisînd Iudeilor că Iisus este Hristos.

6. Și stînd ei împotrivă și hulînd, scuturîndu'și hainele, a dis cătră dînsil, Sângele vostru fie asupra capului vostru ; curat sînt eu : de acum la Neamuri mă voiū duce.

7. ¶ Și mutîndu-se de acolo a venit la casa oare-căruia, a nume Iust, care cînstia pre Dumnezeu, a căruî casă era alătura cu sinagoga.

8. Iar Crisp, mai marele sina-

gogei, a crezut în Domnul împreună cu toată casa lui; și mulți din Corinteni auzind credea, și se boteza.

9. Și a dis Domnul în videnie noaptea lui Pavel. Nu te teme, ci grăește, și nu tăcea:

10. Că eu sunt cu tine, și nimeni nu se va ispiți asupra ta ca să ți facă rău: pentru că norod mult este mie în cetatea aceasta.

11. Și a ședut acolo un an și șese luni, învățând întru ei cuvântul lui Dumnezeu.

12. Și Gallion fiind dregător în Ahaia, s'au ridicat toți Iudeii cu un suflet asupra lui Pavel, și l'au dus pre el la divan,

13. Dicând, Acesta afară de lege îndeamnă pre oameni să cinstească pre Dumnezeu.

14. Și vrînd Pavel să deschidă gura, a dis Gallion către Iudei, De ar fi vre o nedreptate sau vre o faptă rea, O Iudeilor, după cuviință v'ași fi suferit pre voi:

15. Iar de vreme ce este întrebare pentru cuvânt și pentru nume, și pentru legea voastră, veți căuta voi; pentru că judecător acestora eu nu voi să fiu.

16. Și l'a gonit pre ei de la divan.

17. Și apucând toți Ellinii pre Sosten mai marele sinagogei, îi băteau înaintea divanului. Și lui Gallion nici o grijă nu era de acestea.

18. Iar Pavel, încă mai învățînd zile multe după acestea, îndrăznea și vorbea cu frații,

a mers pre apă la Siria, și împreună cu el Prischila și Achila; care și a tuns capul în Chaghees: pentru că avea făgăduință.

19. Și a sosit în Efes, și pre aceea l'a lăsat acolo: iar el intrînd în sinagogă, se întreba cu Iudeii.

20. Și rugându'l ei ca să rămăe la dînsii mai multă vreme, n'a voit;

21. Ci s'a despărțit de la ei, dicînd, Mi se cade cu adevărat ca praznicul cel ce vine să l'fac în Ierusalim: și iarăși mă voi întoarce la voi, de va voi Dumnezeu. Și a purces de la Efes.

22. Și pogorîndu-se în Chesariea, suindu-se și închinându-se adunării, s'a pogorît la Antiohia.

23. Și făcînd acolo câte-va vreme, s'a dus, trecînd de rînd prin ținutul Galatiei și prin Frighia, întărind pre toți ucenicii.

24. Iar un Iudeu oare-care a nume Apollos, Alecsăndrean de neam, bărbat meșter la cuvînt, a venit în Efes, puternic fiind întru scripturi.

25. Acesta era învățat în calea Domnului; și ferbînd cu duhul, grăia și învăța cu dea-dînsul, că ce sînt pentru Domnul, și numai botezul lui Ioan.

26. Acesta a început a grăi cu îndrăzneală în sinagogă: și auzindu'l pre el Achila și Prischila, l'au luat la sine și mai cu amăruntul, îi au spus lui calea lui Dumnezeu.

27. Și vrînd el să treacă în Ahaia, frații au scris, îndemnînd

pre ucenici să 'l primească pre el: care mergând acolo, mult a ajutat celor ce creăuseră prin har:

28. Pentru că tare înfrunta pre Iudei înaintea norodului arătându-le din scripturi că Iisus este Hristos.

CAPITOLUL XIX.

Si a fost când era Apollos în Corint, Pavel trecând prin țările cele de sus a venit în Efes: și aflând pre oare-carî ucenici,

2. A dis către ei, Luat-ați Duh Sfint după ce ați creăut? Iar ei au dis către dēnsul, Încă nici de este Duh Sfint am aădit.

3. Și a dis către ei, Dar în ce v'ați botezat? Iar ei au dis, În botezul lui Ioan.

4. Iar Pavel a dis, Ioan a botezat cu botezul pocăinței, norodului dicēnd, să creadă întru acela ce vine după dēnsul, adecă, întru Hristos Iisus.

5. Și aădind *aceasta*, s'au botezat întru numele Domnului Iisus.

6. Și puindu'si Pavel mâinele preste ei, a venit Duhul Sfint peste dēnsii; și grăiau în limbi, și proorociau.

7. Și erau toți bărbații ca la doi-spre-dece.

8. Și el intrând în sinagogă, cu îndrăzneală grăia în trei luni, întrebându-se și aăverind cele de împărăția lui Dumnezeu.

9. Iar de vreme ce unii se împietriau și nu ascultaă, grăind

de răi calea înaintea norodului, Pavel depărtându-se de la ei, a osebit pre ucenici, în toate zilele pricindu-se în școala unui Tiran.

10. Și aceasta s'a făcut în doi ani; cât toți cei ce lăcuiau în Asia au aădit cuvēntul Domnului Iisus, și Iudeii și Ellinii.

11. Și puteri nu mică făcea Dumnezeu prin mâinele lui Pavel:

12. Cât și preste cei ce erau bolnavi se aduceau de pre trupul lui măhrămi sau ștergătoare, și se depărtaă de la ei boalele, și duhurile cele rele eșiau din-r'înșii.

13. Și s'au ispitit oare-carii din Iudeii cei ce încungiuraă jurători, a chienia preste cei ce aăeau duhurile cele rele numele Domnului Iisus, dicēnd, Jurămu-vē pre voi cu Iisus pre care Pavel propoveduește,

14. Și erau șapte feciori ai lui Scheva, Iudeului, arhiereului, carii făceauă aceasta.

15. Și răspundēnd duhul cel rău a dis, Pre Iisus cunosc, și pre Pavel știu; dar voi cine sūnteți?

16. Și sārind asupra lor omul întru care era duhul cel rău, și biruindu'i pre ei, s'a întărit asupra lor, cât golii și răniți au fugit din casa aceea.

17. Și aceasta s'a făcut știută la toți Iudeii și Ellinii cei ce lăcuiau în Efes; și a căăut frică preste toți acela, și se măria numele Domnului Iisus.

18. Și mulți din cei ce creă

seră veniaŭ de se mărturisiaŭ, și vestiaŭ faptele.

19. Și mulți din cei ce făcuseră vrăjele aducend cărțile, le ardeaŭ înaintea tuturilor: și aŭ socotit prețurilo lor, și aŭ aflat cinci-deci de mii de arginți.

20. Așa cu tărie cuvântul Domnului creștea și se întăria.

21. Și dacă s'aŭ săvârșit acestea, a pus Pavel cu duhul, ca trecend prin Machedonia și Ahaia, să meargă în Ierusalim, dicend, După ce voiŭ fi acolo, trebuie și Roma să o vöd.

22. Și trimetend la Machedonia doi din cei ce slujiaŭ lui, pre Timotei și pre Erast; el a rămas câte-va vreme în Asia.

23. Și s'a făcut în vremea aceea turburare nu puțină pentru calea Domnului.

24. Pentru că un argintar oarecare a nume Dimitrie, făcend biserică de argint Artemidei, da meșterilor lucru nu puțin:

25. Pre cari adunându'l, și pre cei ce erau lucrători de unele ca acestea, a dis, Bărbaților, știți că dintr'acest lucru este câștigul nostru.

26. Și vedeți și auziți, că nu numai în Efes, ci mai în toată Asia, Pavel acesta, mult norod învățand a mutat, dicend, că nu sunt dumnezei cei ce de mâini ne fac:

27. Și nu numai această parte a noastră se primejduște a veni spre defălmare; ci și biserica dumnezeoaei celei mari, Artemidei, întru nimio a se socoti, să se surpe și mărimea

ei, pre care toată Asia și lumea o cinsteste.

28. Și auzind aceasta, și umplendu-se de mânie, strigaŭ, dicend, Mare este Artemida Efesenilor!

29. Și s'a umplut toată cetatea de turburare: și s'aŭ pornit toți într'un suflet la priveriște, răpind împreună și pre Gaie și pre Aristarh, Machedonenii, soțiile lui Pavel.

30. Iar Pavel vrind să între în norod, nu l'aŭ lăsat pre el ucenicii.

31. Încă și unii din mai marii Asiei, fiind lui prieteni, trimetend la dânsul, îl rugaŭ să nu se dezpre sine în priveriște.

32. Deci unii strigaŭ, una, iar alții alta: pentru că era adunarea turburată; și cei mai mulți nu știaŭ pentru ce s'aŭ adunat.

33. Iar din norod aŭ scos înainte pre Alecsandru, puindu'l pre el înainte Iudeii. Iar Alecsandru făcend cu mâina, vrea să răspundă norodului.

34. Iar cunoscend că este Iudeu, un glas s'a făcut către toți, care ca vre-o două-cesauri striga, Mare este Artemida Efesenilor.

35. Iar logofetul potolind norodul, a dis, Bărbați Efesenii, cine este omul acela care nu știe cetatea Efesenilor că este purtătoare de grija bisericei Artemidei, dumnezeoaei celei mari, și a lui Diopet?

36. Deci fără de îndoială fiind acestea, se cuvine voi să vă astem-

părați, și nimic cu obrăznicie să nu faceți.

37. Că ați adus pre bărbații aceștia, nici furî de cele sfinte fiind, nici hulind pre dumne-decoaea voastră.

38. Iar de are Dimitrie, și cei împreună cu el meșteri cătră cineva cuvânt, judecători sînt, și dragători: pîrească-se unul pre altul.

39. Iar dacă pentru alt ceva cercați, în adunarea cea legiuită se va isprăvi.

40. Pentru că ne primejdum să ne vinuim de zarvă pentru dioa de astăzi, fiind că nici o pricină nu este pentru care am putea să dăm samă pentru turburarea aceasta.

41. Și aceasta dîcînd, a slobo-dit adunarea.

CAPITOLUL XX.

Iar după ce a încetat gilceava, chemînd Pavel *la sine* pre ucenicii, și închinîndu-se *lor*, a eșit să meargă în Machedonia.

2. Și trecînd prin părțile acelea, și mîngîindu-i pre ei cu cuvinte multe, a venit în Ellada.

3. Și făcînd trei luni *acolo*, fiind că s'a făcut vicleșug asupra lui despre Iudei, vrînd el să meargă cu corabia în Siria, s'a făcut socoteală să se întoarcă prin Machedonia.

4. Și mergea împreună cu el până la Asia Sosipatru Verianul; și din Tessalonicheni, Aristarh și Secund; și Gaie Der-vianul, și Timotei; iar din Asia, Tihic și Trofim.

5. Aceștia mergînd înainte ne-au așteptat pre noi în Troada.

6. Iar noi, după zilele azimelor, am mers cu corabia de la Filippi, și în cinci zile am venit la ei în Troada; unde am zăbăvit șapte zile.

7. Iar la întîia *di* a săptămînei, adunați fiind ucenicii să frîngă pîne, Pavel vorbea cu densul, vrînd să purceadă a doua *di*; și 'și a lungit cuvîntul până la miezul nopții.

8. Și erau făclii multe în foisor sus, unde erau adunați.

9. Și ședînd un tinerel a nume Eftih într'o fereastră, cuprins fiind de somn greu: vorbind Pavel de multe, plecîndu-se de somn, a cădut jos din casa de sus cea din rîndul al treilea și 'l a luat mort.

10. Iar Pavel pogorîndu-se, a cădut preste el, și îmbrățișîndu-l a dîs, Nu vă turburați; că sufletul lui într'însul este.

11. Și suindu-se, și frîgînd pîne, și mîncînd, și mult vorbind cu ei până la dioă, așa a eșit.

12. Iar pre tîner 'l a adus viu, și s'a mîngîiat nu puțin.

13. Iar noi venind la corabie, am mers la Assos, de acolo vrînd ca să luăm pre Pavel: pentru că așa era rînduit, vrînd el să meargă pre uscat pedestru.

14. Și dacă s'a întîlnit cu noi la Assos, luîndu-l pre el, am venit la Mitilini.

15. Și de acolo înotînd cu corabie a doua *di* am sosit la preajma Hiului; și în ceea-

qi am ajuns în Samos, și ră-
măind în Troghilion, a doa *qi*
am venit la Milit.

16. Pentru că a socotit Pavel
să treacă Efesul, ca să nu i se
facă lui să zăbăvească în Asia:
că se grăbia de ar putea în
dîoa praznicului a cinci-deci de
dile să fie în Ierusalim.

17. ¶ Și din Milit trimetînd în
Efes, a chemat pre presviterii bi-
sericeî.

18. Și dacă aū venit la el,
a dis lor, Voi știți din dîoa cea
d'întîiū întru care am intrat în
Asia, cum am fost cu voi în
toată vremea,

19. Slujind Domnulul cu toată
smerenia, și cu multe lacrămî,
și ispite care mi s'aū întemplat
mie întru vicleșugurile Iudeilor:

20. Si cum nimic n'am tăcut
din cele de folos, să nu vă ves-
tesc voă, și să vă învăț pre
voi înaintea norodului, și prin
case,

21. Mărturisind Iudeilor și El-
linilor pocăința cea cătră Dum-
neđeū, și credința cea întru
Domnul nostru Iisus Hristos.

22. Și acum iată, eū legat
fiind cu duhul, merg în Ierusa-
lim, neștiind cele ce mi se vor
întempla mie întru el :

23. Fără numai că Duhul cel
Sfînt prin cetăți mărturisește,
dicînd că legături și necazuri
pre mine mă așteaptă.

24. Ci nici de una nu bag samă,
nici am sufletul meū cinstit mie,
fără numai ca să săvîrșesc a-
lăuarea mea cu bucurie, și
slujba care am luat de la Dom-

nul Iisus, a mărturisi evanghe-
liea harului lui Dumneđeū.

25. Și acum, iată, eū știū că
nu veți mai vedea fața mea voi
toți, pre la cari am trecut pro-
poveduind împărăția lui Dum-
neđeū.

26. Pentru aceea mărturisesc
voă în dîoa de astăzi, că curat
sūnt eū de sîngele tutulor.

27. Pentru că nu m'am ferit
ca să nu vă vestesc voă tot
sfatul lui Dumneđeū.

28. ¶ Drept aceea, luați a-
minte de voi, și de toată turma,
întru care Duhul Sfînt v'a pus
pre voi episcopi, ca să păstoriți
biserica lui Dumneđeū, care o a
câștigat cu sîngele sēū.

29. Că eū știū aceasta, că după
ducerea mea vor intra lupi grei
întru voi, cari nu vor cruța
turma.

30. Și dintru voi înși-vă se
vor scula bărbați, grăind îndă-
rîtnici, ca să tragă pre ucenici
după dînsii.

31. Pentru aceea priveghiați,
aducîndu-vă aminte, că trei ani
noaptea și dîoa n'am încetat cu
lacrămî învățînd pre unul fie-
care *dintru voi*.

32. Și cum vă încredințez pre
voi, fraților, lui Dumneđeū, și
cuvîntului harului lui, care poate
să vă zidească, și să vă deo voă
moștenire întro toți cei sfînțiți.

33. Argintul, saū aurul saū
haina, nici a unuia n'am poștit.

34. Singuri voi știți, că tre-
buițelor mele și celora ce sūnt
cu mine, aū slujit mîlnele a-
cestea.

35. Toate am arătat voă, că până afară din cetate: și plecând genunchele pre țermure, am făcut rugăciune.

36. Și acestea dicând, plecându'și genunchele sale, împreună cu toți cu el s'a rugat.

37. Și multă plângere a fost tutulor, și cădând pre grumazi lui. Pavel îl sărutaș pre el,

38. Cuprindându'l jale mai virtos pentru cuvântul care a fost dis, că nu vor mai vedea fața lui. Și îl petreceau pre el la corabie.

CAPITOLUL XXI.

Și a fost după ce am purces noi despărțindu-ne de la ei, mergând drept am venit la Cos, și a doua zi la Rodos, și de acolo la Patara;

2. Și aflând corabie trecând la Finichia, suindu-ne într'însa, am purces.

3. Și ivindu-ne la Chipru, și lăsându'l pre el în stînga, mergeam cu corabia la Siria, și ne am pogorît în Tir: pentru că acolo era corabia a descărca povara.

4. Și aflând ucenici, am rămas acolo șapte zile: cari diceau lui Pavel prin Duhul, să nu se sue la Ierusalim.

5. Și când a fost noă de am implinit zilele, esînd mergeam; petrecându-ne pre noi toți împreună cu muleri și cu copil,

până afară din cetate: și plecând genunchele pre țermure, am făcut rugăciune.

6. Și închinându-ne unii altora, am intrat în corabie; iar acela s'a întors la ale sale.

7. Iar noi calea pre apă săvîrșind de la Tir, am venit la Ptolemaida, și închinându-ne fraților, am rămas o zi la ei.

8. Iar a doua zi esînd noi, cei ce eram cu Pavel, am venit în Chesariea: și intrînd în casa lui Filip evanghelistul, care era din cei șapte, am rămas la el.

9. Și acesta avea patru fete, fecioare, proorocițe.

10. Și zăbăvindu-ne noi acolo multe zile, s'a pogorît din Iudeea oare-care prooroc, a nume Agav.

11. Și venind către noi, și luând briul lui Pavel, și legându'și mâinele și picioarele, a dis, Acestea dice Duhul Sfînt, Pro bărbatul al căruia este briul acesta, așa îl vor lega în Ierusalim Iudeii, și // vor da în mâinele Neamurilor.

12. Și dacă am audit acestea, îl rugam noi și cei din locul acela, ca să nu se sue el în Ierusalim.

13. Și a răspuns Pavel, Ce faceți de plîngeți și imi întristați inima? că eă nu numai a fi legat, ci și a muri în Ierusalim gata sînt pentru numele Domnului Iisus.

14. Și neputînd noi pleca pro el, am încetat, dicînd, Vola Domnului să fie.

15. Iar după zilele acestea,

gătindu-ne, ne suiam în Ierusalim.

16. Și au venit împreună cu noi, și din ucenicii de la Chesariea, aducând cu sine la care să ne sălășluim, pre oare-care Mnason, Chiprian, vechiucenic.

17. Și sosind noi în Ierusalim, cu bucurie ne au primit pre noi frații.

18. Iar a doua zi a intrat Pavel împreună cu noi către Iacov; și toți bătrânii s'au adunat acolo.

19. Și închinându-se lor, spunea câte una pre rind cele ce a făcut Dumnezeu întru Neamuri prin slujba lui.

20. Și ei auzind, slăviau pre Domnul, și au ăls lui, Vedî, frate, câte mii de Iudei sunt cari au cređut; și toți sunt rîvnitori lezei:

21. Și au înțeles pentru tine, că înveți pre toți Iudeii cei dintre Neamuri, să se despărțescă de la Moisi, dicend să nu 'și tac împrejur pre filii lor, nici duple obicciuri să umble.

22. Ce dar este? cu adevărat trebuie mulțimea să se adune: că vor auzi că ai venit.

23. Decî aceasta fă, care îți dicem ție: Sînt la noi patru bărbați cari au făgăduință întru sine;

24. Pre aceștia luându-i, curățește-te împreună cu ei, și cheltuește pentru ei, ca să 'și rădă capul: și vor cunoaște toți, că din cele ce au înțeles pentru tine, nimic nu este: ci umblî și tu păzind legea.

25. Iar pentru Neamurile care

au cređut, noi am scris, judecând nimic de acest fel să păzească ei, fără numai să se ferească ei de ce este jertvit idolilor, și de sînge, și de sugrumat, și de curvie.

26. Atunci Pavel luând pre bărbații aceia, a doua zi curățindu-se cu ei, a intrat în biserică, vestind împlinirea ădilelor curățeniei, până ce s'a adus pentru unul fie-care din ei jertvă.

27. Și cînd era să se împlinească șapte ădile, Iudeii cei din Asia, vedend pre el în biserică, au întăritat tot norodul, și 'și au pus mîinele pre el,

28. Strigând, Bărbați Israiliteni, ajutați: Acesta este omul care împotriva norodului, și a lezei, și a locului acestuia, pre toți pretutindenea învață: încă și Ellinii a băgat în biserică, și a spurcat acest sfînt loc.

29. (Că veduseră pre Trofim Efeseanul în cetate împreună cu el, pre care socotiau că 'l a băgat Pavel în biserică:

30. Și s'a pornit toată cetatea, și a alergat norodul: și prîndend pre Pavel, îl trăgeau afară din biserică: și îndată s'au închis ușele.

31. Și căutând ei să 'l omoare pre el, a venit veste la căpitanul oastei, cum că s'a turburat tot Ierusalimul.

32. Care îndată luând ostași și sutași, a alergat asupra lor: iar ei vedend pre căpitanul și pre ostași, au încetat a bate pre Pavel.

33. Și apropiindu-se căpitanul,

'l a apucat pre el, și a poruncit să 'l lege cu două lanțuri; și întreba cine este, și ce a făcut.

34. Și unii strigați una, alții alta întru norod; și nepuțând să înțeleagă adevărul pentru gâlceava, a poruncit să 'l ducă pre el la tabără.

35. Și când a ajuns la trepte, s'a întâmplat de se purta el de ostași, pentru sila norodului.

36. Pentru că mergea după el mulțimea norodului, strigând, lăsa-l pre el.

37. Și vrînd să 'l bage în tabără, Pavel a zis căpitanului, De este slobod mie a dice ceva către tine? Iar el a zis, El înțelegești?

38. Oare nu ești tu Eghipteanul, acela ce mai înainte de zilele acestea te ai ridicat asupra, și ai scos în pustie pre cele patru mii de bărbați sicari?

39. Și a zis Pavel, Eă sunt om Iudeu Tarsean, din Chilichia, cetățean al unei cetăți care nu este neînsemnată; și te rog pre tine, dă-mi voie să grăesc către norod.

40. Și dându-i voie el, Pavel stînd pre trepte, a făcut cu mîna norodului. Și multă tăcere făcîndu-se, a grăit în limba Evreească, zicînd,

CAPITOLUL XXII.

Bărbați, frați, și părinți, auziți acum răspunsul meu cel către voi.

2. (Și auzînd ei că în limba

Evreească grăește lor, mai multă tăcere au dat: și a zis,)

3. Eă sunt bărbat Iudeu, născut în Tarsul Chilichiei, și crescut în cetatea aceasta lângă picioarele lui Gamaliil, învățat pre amăruntul legea părințească, rîvnitor fiind lui Dumnezeu, precum toți voi sunteți astăzi.

4. Care această cale o am gonit până la moarte, legînd și dînd la temnițe bărbați și muleri.

5. Precum și arhiereul mărturiseste de mine, și toată bătrînimia: de la cari și cărți luînd către frați, la Damasc mergeam, ca și pre cei ce erau acolo să 'l aduc legați în Ierusalim, ca să se pedepsească.

6. Și a fost când mergeam eă și mă apropiam de Damasc, întru amiază zi, fără de veste din cer a strălucit împrejurul meu lumină multă.

7. Și am căzut la pămînt, și am auzit glas zicîndu-mi, Savle, Savle, ce mă gonești?

8. Iar eă am răspuns, Cine ești Doamne? Și a zis către mine, Eă sunt Iisus Nazarineanul, pre care tu gonești.

9. Iar cei ce erau împreună cu mine lumina o au vădut, și s'au înfricoșat; iar glasul celui ce grăia mie nu 'l au auzit.

10. Și am zis, Ce voi face, Doamne? Iar Domnul a zis către mine, Sculîndu-te, mergi în Damasc; și acolo se va grăi ție pentru toate cele ce s'au rînduit ție să le faci.

11. Și fiind că nu vedeam de slava luminei aceleia, ducîndu-

me de mână de cei ce erau împreună cu mine, am venit în Damasc.

12. Iar oare-care Anania, bărbat bine-credincios duple lege, mărturisit de toți Iudeii cari lăcuiau în *Damasc*,

13. Venind la mine, și stând înainte a dis mie, Savle frate, vezi iarăși. Și eu în ceasul acela am căutat la el.

14. Iar el a dis, Dumnezeuul părinților noștri te a ales pre tine, ca să cunoști voia lui, și să vezi pro Cel Drept, și să auzi glas din gura lui.

15. Căci vei fi lui martur către toți oamenii de cele ce ai vădut și ai auzit.

16. Și acum ce zăbăvești? sculându-te, botează-te, și îți spală păcatele tale, chemând numele Domnului.

17. Și a fost mie, când m'am întors în Ierusalim și mă rugam în biserică, m'am făcut întru ulmire;

18. Și 'l am vădut pre el dicând mie, Grăbește, și ești curând din Ierusalim: că nu vor primi mărturia ta cea pentru mine.

19. Și am dis, Doamne, ei știu că eu eram puind în temnițe și bătând la sinagoguri pre cei ce credeau întru tine:

20. Și când se vărsa sângele lui Stefan mucenicului tău, și eu eram de față, și împreună voiam la moartea lui, păzind hainele celor ce îl omoriau pre el.

21. Și a dis către mine, Mergi: că eu la Neamuri departe te voi trimete.

22. Și 'l au ascultat pre el până la cuvântul acesta, și *atunci* au ridicat glasul lor, dicând; Ieă'l do pro pământ pre unul ca acesta: că nu se cade el să trăească.

23. Și strigând ei, și aruncând hainele, și praf aruncând în văzduh,

24. A poruncit căpitanul să 'l ducă pre el în tabără, dicând cu bătae să se certe el; ca să cunoască pentru care pricină strigau așa asupra lui.

25. Și strângându'l pre el cu curele, a dis Pavel către sutașul cel ce sta de față, Oare este slobod voă a bate om Roman, și nejudecat?

26. Și auzind sutașul, mergând a spus căpitanului, dicând, Caută ce vei să faci: că omul acesta este Roman.

27. Și venind căpitanul a dis lui, Spune mie, de ești tu Roman? Iar el a dis, Așa.

28. Și a răspuns căpitanul, Eu cu multă cheltueală am câștigat cetățenia aceasta. Iar Pavel a dis, Iar eu sunt și nascut întru *aceasta*.

29. Deci îndată s'au depărtat de la el cei ce voiau să 'l bată; și căpitanul s'a înfricoșat după ce a înțeles că este Roman, și căci îl legase pre el.

30. Și a doa di vrînd să cunoască adevărul pentru ce se pîrește de Iudei, 'l a slobodit pre el din legături, și a poruncit să vie arhierii, și toată adunarea lor, și aducând pre Pavel, 'l a pus în mijlocul lor.

CAPITOLUL XXIII.

Si căutând Pavel spre adunare, s'a ȋis. Bărbați, frați, eu cu toată știința bună am viețuit înaintea lui Dumnezeu până în ziua aceasta.

2. Iar arhiereul Anania a poruncit celor ce ȋstaŭ lui înainte să ȋl bată preste gură.

3. Atunci Pavel a ȋis către el, Bate-te-va Dumnezeu, părete vărui: și tu sedȋ judecându-mă duple lege, și împotriva legel poruncești să mă bată?

4. Iar cȋi ce stăteaŭ înainte aŭ ȋis, Dar pre arhiereul lui Dumnezeu blastămi?

5. Iar Pavel a ȋis, N'am știut, fraților, că este arhiereu: că soris este, Pre mai marele norodului tău, să nu ȋl grăești de rău.

6. Decȋ cunoscȋnd Pavel că o parte este Sadduchei, iar alta Farisei, a strigat întru adunare, Bărbați, frați, eu sunt Fariseu, fecior de Fariseu: pentru nădejdea și învierea morților eu mă judec.

7. Și aceasta el grăind, s'a făcut neunire între Farisei și între Sadduchei: și s'a împerechiat mulțimea.

8. Pentru că Sadducheiȋ ȋic că nu este înviere, nici înger, nici duh: iar Fariseiȋ le mărturisesc amȋndoă.

9. Și s'a făcut strigare mare: și soulȋndu-se cărturariȋ din partea Fariseilor, se priciaŭ, ȋicȋnd, Nici un rău nu aflăm în omul acesta: iar de a grăit lui

duh saŭ înger, să nu ne împotrivim lui Dumnezeu.

10. Și multă gȋlceavă făcȋndu-se, temȋndu-se căpitanul ca să nu rumpă el pro Pavel, a poruncit ostașilor să se pogoare și să ȋl răpească pre el din mijlocul lor, și să ȋl ducă în tabără.

11. Iar în noaptea ce venise stȋnduȋl Domnul înainte, a ȋis, Îndrăznește, Pavel: că precum ai mărturisit de mine în Ierusalim, așa ȋie se cade și în Roma să mărturisești.

12. Iar după ce s'a făcut ziua, adunȋndu-se oare-carȋ Iudei, s'aŭ anatematisit pre el, ȋicȋnd că nici vor mânca nici vor bea până nu vor omori pre Pavel.

13. Și erau mai mulți de patruȋeci cei ce făcuseră jurȋmȋntul acesta.

14. Carȋ mergȋnd la arhierei și la bătrȋni, aŭ ȋis, Cu anatema ne am anatematisit pre noi înși-ne, ca nimic să nu gustăm până nu vom omori pre Pavel.

15. Acum dar voi arȋtați căpitanului împreună cu adunarea ca mine să ȋl pogoare pre el la voi, ca cum aȋȋ vrea să cercaȋ mai pre amȋruntul cele ce sunt pentru el: iar noi, mai înainte de ce se va apropia el, gata sȋntem să ȋl omorȋm pre el.

16. Și aȋȋnd feciorul surorii lui Pavel *de acest* vicleșug, mergȋnd și întrȋnd în tabără, a spus lui Pavel.

17. Și chiemȋnd Pavel pre unul din sutași, a ȋis, Pre tinerele

acosta du'l la căpitanul: pentru că are oare-ce să spue lui.

18. Decî acela luându'l pre el, l'a adus la căpitanul, și a dis, Pavel cel legat chiemându-mă pre mine, s'a rugat pentru acest tinerel să l'aduc la tine, că are oare-ce să ți spue ție.

19. Iar căpitanul luându'l de mînă, și ducându-se în laturî, l'a întreat, Ce este care al să mi spuî mie?

20. Iar el a dis, Iudei s'a vorbit să se roage ție ca mîine la adunare să pogorî pre Pavel, ca cum ar vrea ceva mai pre amăruntul să întrebă pentru el.

21. Decî tu să nu îl ascuți pre el: pentru că îl pîndesc pre el bărbați mai mulți de patruzeci, cari s'a anatematizat pre el: și, nici să mănânce nici să bea pînă nu vor omorî pre el: și acum gata sînt, așteptînd cea de la tine făgăduință.

22. Decî căpitanul a slobođit, pre tinerelul, poruncindu' l, ca nimului să nu grăească că acestea lui i ar fi spus.

23. Și chiemînd pre doi sutasi, a dis, Găsiți două sute de ostași ca să meargă pînă la Chesaria, și călăreți șapte-deci și fusasi două sute, la al treilea ceas din noapte;

24. Și dobitoace să aduceți, ca puind pre Pavel, sănătos să l'ducă la Filios, domnul.

25. Soriind carto care ouprinde într'acest chip:

26. Claudie Lisia lui Filios prea puternicul domn, să se bucure.

27. Pre acest bărbat fiind prins de Iudei, și vrînd să se omoare de densii: mergînd cu oaste, l'am scos, înțelegînd că este Roman.

28. Și vrînd să înțeleg pricina pentru care îl pîrlesc pre el, l'am pogorit la adunarea lor:

29. Pre care l'am aflat pîrîndu-se pentru întrebările legei lor, iar nici o vină vrednică de moarte sau de legături avînd.

30. Și vestindu-mi-se mie cum că va să fie viclesug asupra bărbatului acestuia despre Iudei, dintr'acel ceas l'am trimes la tine, poruncind și pîrișilor să pue cele ce au asupra lui înaintea ta. Fii sănătos.

31. Decî ostași, duple cum li se poruncise lor, luînd pre Pavel l'au adus noaptea la Antipatrida.

32. Iar a doa di lăsînd pre călăreți să meargă cu el, s'au întors în tabără:

33. Cari întrînd în Chesaria, și dînd domnului cartea, au pus și pre Pavel înaintea lui.

34. Și cetînd domnul cartea, și întrebîndu'l din ce ținut este, și înțelegînd că este de la Chilichia,

35. A dis, Te voi auzi pre tine cînd și pîrișii tăi vor veni. Și a poruncit ca să se păzească el în divanul lui Irod.

CAPITOLUL XXIV.

Iar după cinci zile s'a pogorit arhiereul Anania, cu bătrînii, și cu oare-care ritor a nume Ter-

til, cariî aû arătat domnului a-supra lui Pavel.

2. Şi chiamându-se el, a început a 'l pîrî pre el Tertil, dîcînd, Multă pace dobîndînd prin tine, şi isprăvi care se fac la neamul acesta prin a ta purtare de grijă,

3. In toată vremea şi în tot locul mărturisim, puternice Filicse, cu toată mulţumita.

4. Iar ca nu mai mult să te ostenesc; te rog să ne auzi pre noi în scurt cu a ta blîndeţe.

5. Că am aflat pre omul acesta pierdător, şi pornind zarvă la toţi Iudeii ce *sînt* în toată lumea, şi mai mare eresului Nazarinenilor:

6. Care şi biserica s'a ispitit să o spurce; pre care 'l am şi prins, şi după legea noastră am vrut să 'l judecăm.

7. Dar venind Lisia căpitanul, cu multă silă din mâinele noastre 'l a luat,

8. Poruncind pîrîşilor lui să vie la tine; de la caro vei putea singur cercetînd, de toate acestea să cunoşti, de care noi pîrim pre el.

9. Şi împreună adeveriau şi Iudeii, dîcînd cum că acestea aşa sînt.

10. Iar Pavel a răspuns, făcîndu'î lui semn domnul să grăească, Ştiindu-te pre tine că de mulţi ani eşti judecător neamului acestuia, mai cu bună voie cele pentru mine răspund:

11. Că poţi tu cunoaşte, că nu sînt mai mult de cât două-

spre-dece zile de când m'am suit să mă închin în Ierusalim.

12. Şi nici în biserică m'aû aflat pre mine cu cineva prîcîndu-mă, sau turburare făcînd norodului, nici în sinagoguri, nici în cetate:

13. Nici pot adeveri pentru care acum mă pîresc.

14. Şi mărturisesc aceasta ţie, că după calea pre care ei o dic eres, aşa slujesc Dumnezeului părintesc, credînd toate cele scrise în lege şi în prooroci:

15. Nădejde avînd întru Dumnezeu, care şi însuşi aceştia aşteaptă, cum că va să fie învierea morţilor, şi a dreptilor şi a nedreptilor.

16. Şi întru aceasta şi eu mă nevoesc, ca fără de poticnire ştiinţă să am către Dumnezeu şi *cătră* oamenii pururea.

17. Şi după mulţi ani am venit ca să fac milostenii la neamul meu, şi prinoase.

18. Intru care m'aû aflat curăţit în biserică, nu cu gloată, nici cu gilceavă, nişte Iudei din Asia.

19. Cariî trebuia înaintea ta să vie de faţă, şi să pîrească de aû ceva asupra mea.

20. Sau aceştia singuri să spue, stînd eu înaintea soborului, de aû aflat ceva întru mine strîmbătate,

21. Fără numai pentru un glas acesta care am strigat, stînd între ei, Pentru învierea morţilor eu mă judec astăzi de vol.

22. Și auzind acestea Filics, 'l a lăsat pre el, fiind că mai cu amăruntul știa cele pentru calea *aceasta*, și a dis, Când Lisia căpitanul se va pogori, voiți înțelege cele pentru voi.

23. Și a poruncit sutașului să se păzească Pavel, și să aibă odihnă, și pre nimeni să nu oprească dintr'ăi lui de a 'l sluji sau a veni la el.

24. Iar după câte-va zile venind Filics cu Drusilla mulțerea lui, care era Iudeică, a chemat pre Pavel, și 'l a auzit pre el pentru credința cea întru Hristos.

25. Și grăind el pentru dreptate, și pentru înfrinare, și pentru judecata ce va să fie, înfricoșându-se Filics, a răspuns, Acum mergi; și aflând vreme, te voi mai chema.

26. Încă și nădăjduind că bani se vor da lui de la Pavel, ca să 'l slobodească: pentru aceea și mai adese ori chemându'l, vorbea cu el.

27. Iar după ce s'au împlinit doi ani s'a pus în locul lui Filics, Porchie Fist: și vrind Filics să facă după plăcerea Iudeilor, a lăsat pre Pavel legat.

CAPITOLUL XXV.

Decî Fist intrând în dregătorie, după trei zile s'a suit în Ierusalim de la Chesariea.

2. Și au arătat lui arhiereul și cel mai de frunte al Iudeilor asupra lui Pavel, și îl rugau pre el,

3. Cei fiind har asupra lui, ca

să 'l trimeată pre el la Ierusalim, făcând viclesug ca să 'l ucidă pre el pre drum.

4. Decî Fist a răspuns, că Pavel să se păzească în Chesariea, și el va degrab să meargă acolo.

5. Decî cei tari întru voi, dice el, pogorîndu-se împreună, de este ceva rău întru bărbatul acesta, pîrească'l pre el.

6. Și zăbăvind la el nu mai mult de cât de ce zile, s'a pogorît în Chesariea; și a doa și sedînd la divan a poruncit să se aducă Pavel.

7. Și venind el, au stătut împrejurul lui Iudeii cari veniseră din Ierusalim, multe și grele vinuri aducînd asupra lui Pavel, pre care nu le puteau să le dovedească.

8. Răspundînd el, Nici împotriva legii Iudeilor, nici împotriva bisericeii, nici împotriva Chesarului am greșit ceva.

9. Iar Fist vrînd să facă plăcere Iudeilor, răspundînd a dis lui Pavel, Voești să te sui în Ierusalim, și acolo pentru acestea să te judeci înaintea mea?

10. Iar Pavel a dis, La divanul Chesarului sunt stînd, unde trebuie să mă judec: Iudeilor nici o nedreptate n'am făcut, precum și tu mai bine știi.

11. Pentru că de am făcut nedreptate, și ceva vrednic de de moarte am lucrat, nu mă fereso de moarte: iar dacă nimic nu este din cele ce aceștia mă pîresc, nimeni nu poate pre mine lor să mă dăruească. Pre Chesarul chem.

12. Atunci Fist, grăind împreună cu sfatul, a răspuns, Pre Chesarul ai chemat? la Chesarul vei merge.

13. Și dacă au trecut câte-va zile Agrippa împăratul și Vernichi s'au pogorit în Chesariea ca să se închine lui Fist.

14. Și zăbăvindu-se zile multe acolo, Fist a spus împăratului pentru Pavel, dicând, Un bărbat oare-care este lăsat de Filics legat:

15. Pentru care, fiind eu în Ierusalim, au arătat înaintea mea arhiereii și bătrânii Iudeilor, cerând împotriva lui judecată.

16. Cătră cari am răspuns, Nu este obiceiul la Romani să dea pre vre un om la pierdere, mai înainte până ce n'are de față oel pîrit pre pîrișii lui, și loc de răspuns să și iee pentru vina sa.

17. Și adunându-se ei aici, nici o zăbavă făcând a doa zi sedînd la judecată, am poruncit să se aducă bărbatul.

18. Pentru care stînd pîrișii lui împrejur, nici o vină aduceau dintr'acelea care prepuneau eu:

19. Ci numai niște întrebări pentru a lor credință aveau asupra lui, și pentru un Iisus, oare-care mort, pre care dicea Pavel că este viu.

20. Și nedumerindu-mă eu de întrebarea aceasta, am dis de voește să mărgă în Ierusalim, și acolo să se judece pentru acestea.

21. Iar Pavel chemând să se păzească el la judecata lui Sevastu,

am poruncit să se păzească până îl voi trimete pre el la Chesarul.

22. Iar Agrippa cătră Fist a dis, Ași fi voit și eu să aud pre acel om. Iar el a dis, mîine vei auzi pre dînsul.

23. Decî a doa zi venind Agrippa și Vernichi cu multă fală, și intrînd în divanul palatului, împreună cu căpitani și cu bărbații cei mai de frunte ai cetății, și poruncind Fist s'a adus Pavel.

24. Și a dis Fist, Agrippa Impărate, și toți bărbații cei ce sînteți împreună cu noi, vedeți pre acesta, pentru care toată mulțimea Iudeilor mi s'a rugat și în Ierusalim și aici, strigând că nu trebuie să mai trăească el.

25. Iar eu cunoscînd că nimic vrednic de moarte el n'a făcut, și el singur chemînd pre Chesarul, am socotit să 'l trimet pre el.

26. Pentru care a scrie ceva adevărat domnului n'am. Pentru aceea 'l am adus pre el la voi, și mai virtos înaintea ta, Impărate Agrippa, ca cercetare făcîndu-se să am ce să scriu.

27. Pentru că fără cuviință mi se pare a fi, să 'l trimet legat, și pricinele cele asupra lui să nu le însemnez.

CAPITOLUL XXVI.

Iar Agrippa cătră Pavel a dis, Se lasă ție a grăi pentru tine însuși. Atunci Pavel întînd mîna, a răspuns:

2. Pentru toate care mă pîrîesc Iudeii, O împărate Agrippa, mă

potesc pre mine fericit a fi, pentru că înaintea ta pot să răspund pentru mine astăzi.

3. Mai virtos, știutor fiind tu de toate cele ale Iudeilor obiceiuri și întrebări: pentru aceea mă rog ca cu îngăduință să mă ascuți pre mine.

4. Pre viața mea cea din tinerețe, care din început s'a făcut în neamul meu în Ierusalim, o știu toți Iudeii;

5. Știindu-mă pre mine mai dinainte, de vor vrea să mărturisească, că după eresul cel prea cu cercare al legii noastre am trăit Fariseu.

6. Și acum pentru nădejdea făgăduinței celei ce s'a făcut către părinții noștri de la Dumnezeu, stau judecându-mă:

7. La care *făgăduință* cele două-spre-dece seminții ale noastre, neîncetat ziua și noaptea slujind lui *Dumnezeu*, nădăjduesc să ajungă. Pentru care nădejde sunt pirit, împărate Agrippa, de Iudei.

8. Ce? lucru necredincios so judecă la voi, dacă Dumnezeu pre morți înviază?

9. Deci mie mi s'a părut, că asupra numelui lui Iisus Nazarineanul trebuia multe împotriva să fac.

10. Care am și făcut în Ierusalim: și pre mulți din sfinți eu în temniță i am închis, luând putere de la arhieriei; și când am omoriau ei, dam hotărîre.

11. Și la toate sinagogurile de multe ori muncindu-i pre ei, îi

bându-mă asupra lor, îi goniam până și la cetățile cele din afară.

12. Întru care mergând și la Damasc cu putere și cu poruncă de la arhieriei,

13. Întru amiață-di am vădut pre cale, împărate, din cer mai mult de cât strălucirea soarelui. lumină strălucind împrejurul meu și a celor ce mergeau cu mine.

14. Și toți noi cădând la pământ, am auzit eu glas zicând către mine, și grăind în limba Evreească, Savle, Savle, ce mă gonești? Cu greu îți este ție a lovi cu piciorul împotriva bolurilor.

15. Iar eu am zis, Cine ești, Doamne? Iar el a zis, Eu sunt Iisus pre care tu gonești.

16. Ci te scoală, și stăi pre picioarele tale: că spre aceasta m'am arătat ție, ca să te aleg pre tine slugă și martur, și a celor ce ai vădut. și a celor întru care mă voi arăta ție;

17. Scoțându-te pre tine de la norod, și de la Neamurile, la care acum te trimet.

18. Să deschizi ochii lor, ca să se întoarcă de la întunerec la lumină, și de la puterea Satanei la Dumnezeu, ca să iea ei ~~ortare~~ păcatelor, și soarte între sfinți prin credința cea întru mine.

19. Pentru aceea, împărate Agrippa, nu m'am făcut neascultător vedeniei cerești.

20. Ci celor din Damasc întâiu, și din Ierusalim, și din toată țara Iudeei, și Neamurilor, am mărturisit să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu,

făcând lucruri vrednice de po-
căință.

21. Pentru acestea Iudeii
prindându-mă în biserică, se
ispitiau să mă omoare.

22. Iar dobîndind ajutorul cel
de la Dumneșu, până în ziua
aceasta stau, mărturisind la mic
și la mare, nimic grăind afară
de cele ce și proorocii au proo-
rocit că vor să fie și Moisi.

23. Că va pătimi Hristos și că
el întăiu din învierca morților,
lumină va vesti norodului și
Neamurilor.

24. Și acestea el răspundînd,
Fist cu mare glas a zis, Te în-
bunești, Pavel; cartea cea multă
spre nebunie te întoarce.

25. Iar el a zis, Nu mă în-
bunesc, puternice Fiste; ci ale
adevărului și ale înțelepciunei
cuvinte grăesc.

26. Că știe pentru acestea, îm-
păratul, cătră oare și îndrăz-
nind, grăesc: că nu socotesc a
ceva dintr'acestea neștiut lui;
că nu s'a făcut în unghiă a-
ceasta.

27. Crești, împărate Agrippa,
pre prooroci? Știu că crești.

28. Iar Agrippa cătră Pavel a
zis, Cu puțin de nu mă faci să
fiu Creștin.

29. Iar Pavel a zis, Ași pofti
de la Dumneșu, și cu puțin
și cu mult, nu numai tu, ci și
toți cei ce mă aud pre mine
astăzi, să se facă într'acest fel
precum și eu sînt, afară de le-
găturile acestea.

30. Și acestea zicînd el, s'a
sculat împăratul, și domnul, și

Vernichi, și cei ce ședeau îm-
preună cu el;

31. Și depărtîndu-se, grăiau
unul cătră altul, zicînd, Nimic
vrednic de moarte sau de legă-
turi face omul acesta.

32. Iar Agrippa a zis lui F'ist,
Se putea slobodi omul acesta,
de n'ar fi chemat pre Chesarul.

CAPITOLUL XXVII.

Iar după ce s'a judecat ca să
mergem noi în Italia, dat-au
pre Pavel și pro alții oare-carî
legați unui sutaș a nume Iulie,
din ceata Sevastienească.

2. Și intrînd într'o corabie de
la Adramit, vrînd să mergem
pre lingă locurile Asiei, am
purces; fiind cu noi Aristarh,
Machedoneanul din Tessalonic.

3. Și a doua zi am venit în
Sidon. Și cu iubire omenească
arătîndu-se Iulie cătră Pavel, 'i
a dat voie să meargă pre la
prietenii să dobîndească purtare
de grijă.

4. Și de acolo purcedînd, am
venit sub Chipru, pentru că
vînturile erau împotriva.

5. Și trecînd marea Chili-
chiei și a Pamfiliei, am venit la
Mira o cetate a Lichiei.

6. Și acolo aflînd sutașul o
corabie din Alecsandria mer-
gînd în Italia, ne a băgat pre
noi într'însa.

7. Și în multe zile vîslînd cu
zăbavă, și abia sosînd lingă
Choid, nelăsându-ne pre noi
vîntul, am trecut pre sub Crit,
alătura cu Salmoua;

8. Și de abia trecând, am venit la un loc ce se cheama Limanuri bune; de care era aproape cetatea Lasia.

9. Și multă vreme trecând, și fiind mergerea corabiei cu primejdie, pentru că și postul tre-cuse, îl sfătuia pre ei Pavel,

10. Dicându-le lor, Bărbaților, văd că cu necaz și cu multă pagubă, nu numai a povărcii și a corabiei, ci și a sufletelor noastre, va să fie mergerea corabiei.

11. Iar sutașul pre cărmaciū și pre chivernisitoriul corabiei asculta mai mult, de cât cele ce grăia Pavel.

12. Și nefiind limanul bun de ernat, cei mai mulți făceau sfat să se ducă de acolo, ca de ar putea să ajungă la Finichia, să erneze; care este limanul Critului, care caută spre Liva și spre Ilor.

13. Și suflând austrul, părându-le lor că vor dobîndi voia lor, rēdicēnd păzele, aū vāslit pre marginile Critului.

14. Iar nu după multă vreme s'a întăritat asupra lui un vânt viforitor, ce se cheamă Evroclidon.

15. Și răpindu-se corabia, și neputēnd merge împotriva vântului, slobodindu-ne după valuri ne purtam.

16. Și trecēnd un ostrov oare-care ce se cheama Clavdi, abia am putut prinde luntrea.

17. Care trăgēndu-o în corabie ajutorințe întrebuintău incingēnd corabia; și temēndu-se să nu

cadă în sirt, slobodind vetrele așa se purtau.

18. Și fiind noi foarte împresurați de viscol, a doa *zi* aū făcut lepădare din corabie;

19. Și a treia *zi* noi cu mâinele noastre am lepădat unelte corabiei.

20. Și nici soarele nici stelele arătându-se în multe *zile*, și vifor nu puțin fiindu-ne asupra, se luase drept aceea, toată nădejdea de a ne mântui noi.

21. Și multă flămândire fiind, atunci stānd Pavel în mijlocul lor, a *zis*. Se cădea, O bărbaților, ascultādu-mē pre mine, să nu fi purces din Crit, și să fi cāstigat necazul acesta și paguba.

22. Și acum vē îndemn pre voi să aveți voie bună: că perire nici unui suflet nu va fi dintru voi, fără numai corabiei.

23. Că 'mi a stătut înainte într'această noapte ingerul lui Dumneđeū, al căruia sūnt eu, și căruia slujesc,

24. Dicēnd, Nu te teme, Pavle; înaintea Chesarului ți se cade să stai: și iată, 'ți a dāruit ție Dumneđeū pre toți cei ce sūnt în corabie cu tine.

25. Drept aceea, fiți cu bună nădejde, bărbaților: că cred lui Dumneđeū, că așa va fi precum mi s'a *zis* mie.

26. Și într'un ostrov oare-caro este să cădem noi.

27. Și dacă s'a implinit a patra-spre-dece noapte, purtāndu-ne noi cu corabia în marea Adrieli, pre la mieđul nopței le pă-

FAPTELE, XXVIII.

rea corăbierilor că se apropie la vre o margine;

28. Și slobodind măsura, au aflat stânjină două-deci: și puțin de acolo trecând, și iarăși măsurând, au aflat stânjină cincispre-dece.

29. Și temându-se ca nu cumva în locuri prundoase să cadă, aruncând patru anghire despre cârma corabiei, poftiau să se facă dioă.

30. Iar corăbierii căutând să fugă din corabie, și slobodind luntrea în mare, cu prilej ca acela, ca cum ar vrea despre pisc să slobodească anghirele.

31. Dis-a Pavel sutașului și ostașilor, De nu vor rămânea aceștia în corabie, voi nu vă veți putea mântui.

32. Atunci au tăiat ostașii funiele luntrei, și o au lăsat să cadă.

33. Iar până când vrea să se facă dioă, Pavel ruga pe toți să mănânce bucate, dicând, Patruspre-dece zile sunt astăzi de când n'ați mâncat, așteptând și nimic gustând.

34. Pentru aceea vă rog pre voi să mâncați: că aceasta este spre mântuirea voastră: că nici unuia din voi un păr din cap nu va cădea.

35. Și dicând acestea, și luând pâine, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea tuturor: și frângând, a început a mânca.

36. Și voie bună toți făcând, au luat și ei de au mâncat.

37. Și eram în corabie toți,

suflete două sute și șapte-deci și șese.

38. Și săturându-se de bucate, au ușurat corabia, aruncând griul în mare.

39. Și dacă s'a făcut dioă, pământul nu l cunosteau: iar vedeau de departe un sin ce avea termuri, la care se sfătuiau, de ar fi cu putință, să scoată corabia.

40. Și trăgând afară anghirele, s'au slobodit pre mare, și împreună slăbind funiele cârmelor, și redicând vetrila cea mică după vântisorul care sufla, trăgeau spre termuri.

41. Și cădând într'un loc dintre două mări, s'a înfipt corabia; și piscul d'inainte s'a implintat și sta neclătit, iar partea din apoi se rumpea de sila valurilor.

42. Iar ostașii au făcut sfat să omoare pre cel legați, ca să nu înnoate cineva și să scape.

43. Iar sutașul, vrînd să fe-rească pre Pavel, a oprit sfatul lor; și a poruncit ca cei ce vor putea să înnoate, sărind mai întîi, să easă la pământ:

44. Iar cei-l-alți, unii pre scânduri, alții pre alt ceva din corabie. Și așa s'a făcut de au scăpat toți la uscat.

CAPITOLUL XXVIII.

Si dacă au scăpat, atunci au cunoscut că se cheamă ostrovul Melit.

2. Iar varvarii au făcut nu puțină milă cu noi; că făcând foc,

ne aŭ primit pre noi pre toți, pentru ploaca și frigul ce era.

3. Și strângând Pavel găteje multe, și puindu-le în foc, esind o viperă din căldură, s'a apucat de mâna lui.

4. Și dacă aŭ vădut varvari spânzurând vipera de mâna lui, diceaŭ unul cătră altul, Cu adevărat ucigaș este omul acesta, care mântuindu-se din mare, judecata lui Dumnezeu nu 'l a lăsat să trăească.

5. Deci el scuturând vipera în foc, nici un rău n'a pătimit.

6. Iar ei așteptaŭ să se umfle el, saŭ să cadă de pripă mort: și așteptând ei mult, și vădend că nu se făcuse nici un rău întru el, întorcându-se, îi diceaŭ că este dumnezeu.

7. Și împrejurul locului aceuia erau satele mai marelui ostrovului, a nume Poplie; care primindu-ne pre noi, trei zile cu omenie ne a ospătat.

8. Și s'a întemplat de zăcea tatăl lui Poplie, fiind cuprins de friguri și de urdinare cu sânge; cătră care intrând Pavel, și rugându-se, puindu'și mâinele pre el, 'l a vindecat.

9. Și aceasta făcându-se, și alții cariŭ aveaŭ boale în ostrovul acela veniaŭ și se vindecaŭ:

10. Cariŭ și cu multă cinste ne aŭ cinstit pre noi; și când am purces noi, ne aŭ pus cele ce erau de trebuință.

11. Și după trei luni ne am pornit cu o corabie Alecsandrienească ce ernase în ostrov, care era cu semnul Dioscurilor.

12. Și sosind în Siracusa, ne am zăbăvit *acolo* trei zile.

13. Și de acolo încungiurând, am venit în Righia: și preste o zi suflând austrul, a doua zi am venit în Potioli:

14. Unde aflând frați, ne aŭ rugat de ne am zăbăvit la ei șapte zile: și așa am venit în Roma.

15. Și de acolo frații aușind cele pentru noi, aŭ eșit întru întâmpinarea noastră până la forul lui Appie, și până la Trei circiume: pre cariŭ vădendu'ŭ Pavel, și mulțumind lui Dumnezeu, a luat îndrăzneală.

16. Iar dacă am venit în Roma, sutașul a dat pre cei legați voivodului oastei: iar lui Pavel i s'a dat voie să petreacă deosebi cu ostașul cel ce îl păzia pre el.

17. Și a fost, după trei zile a chemat Pavel pre cei mai mari ai Iudeilor, și adunându-se ei, așis cătră dênșii, Bărbați, frați, eu nimic împotriva norodului făcend, saŭ obiceiurilor părintești, legat fiind în Ierusalim m'am dat în mâinele Romanilor.

18. Cariŭ, judecându-mă volaŭ să *mă* slobodească, pentru că nici o vină de moarte era întru mine.

19. Iar grăindu'mi Iudeii împotriva, am fost silit a chiema pre Chesarul; nu că așŭ avea întru oeva a piri pre neamul meu.

20. Deci pentru această pricină v'am chemat pre voi, să vă ved, și să vorbeso cu voi: că

pentru nădejdea lui Israil cu acest lanț sunt legat

21. Iar ei către dânsul au zis, Noi nici cărți pentru tine am luat din Iudeea, nici venind cineva din frați ne a spus, sau a grăit ceva rău pentru tine.

22. Ci ne rugăm să auzim de la tine socotelele ce ai: că de eresul acesta, știm noi că pre-tutindenea împotriva i se dice.

23. Și rînduindu-l lui zis, au venit la dânsul la gazdă mai mulți; cărora mărturisind le spunea de împărăția lui Dumnezeu, dovedindu-le lor cele pentru Iisus, din legea lui Moisi și din prooroci, de dimineața până sara.

24. Și unii credeau cele ce se diceau, iar alții nu credeau.

25. Și neunindu-se ei unul cu altul, s-au dus, dicând Pavel un cuvânt, Bine a grăit Duhul Sfânt prin proorocul Isaia către părinții noștri,

26. Dicând, Mergi la norodul

acesta, și zis, Cu auzul veți auzi, și nu veți înțelege; și privind veți privi, și nu veți vedea:

27. Că s'a îngroșat inima no-rodului acestuia, și cu urechile greu au auzit, și ochii lor s'au închis; ca nu cumva să vadă cu ochii, și cu urechile să audă, și cu inima să înțeleagă, și să se întoarcă, și să 'l vindec pre el.

28. Drept aceea, cunoscut să vă fie voă, că Neamurilor s'a trimis mântuirea lui Dumnezeu, și ei vor auzi.

29. Și acestea el dicând, au eșit Iudeii, multă prigonire având între dânsii.

30. Și a petrecut Pavel doi ani, deplin cu a sa chirie, și primia pre toți cari veniau către el,

31. Propoveduind împărăția lui Dumnezeu, și învățând cele ce sunt pentru Domnul Iisus Hristos, cu toată îndrăzneala, fără opreală.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUÎ APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ ROMANÎ.

CAPITOLUL I.

Pavel, sluga lui Iisus Hristos, chemat apostol, ales spre evanghelia lui Dumnezeu,

2. (Care mai înainte a făgădui'to prin proorocii s'ei întru sfinte scripturi.)

3. Pentru Fiul său Iisus Hristos, Domnul nostru, cel ce s'a

născut din sămânța lui David după trup;

4. Care s'a hotărât Fiul lui Dumnezeu într-o putere, după duhul sfințeniei, prin învierea din morți;

5. Prin care am luat harul și apostolia, spre ascultarea credinței într-o toate neamurile, pentru numele lui;

6. Între cari sunteți și voi chemați ai lui Iisus Hristos;

7. Tuturor celor din Roma, iubitorilor lui Dumnezeu, celor chemați sfinți: Iar voă și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

8. Întâi dar, mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Hristos pentru voi toți, căci credința voastră se vestește în toată lumea.

9. Că martur imi este mie Dumnezeu, căruia slujesc cu duhul meu într-o evanghelia Fiului lui, că neîncetat fac pomenire de voi;

10. Tot de-a-una într-o rugăciunile mele rugându-mă, ca doară când-va bine mi s'ar întâmpla cu voia lui Dumnezeu ca să vin la voi.

11. Că doresc să vă văd pre voi ca să vă dau voă vre-un dar duhovnicesc spre întărirea voastră;

12. Și aceasta este, ca să mă mângaiu împreună cu voi prin credința cea d'impreună a voastră și a mea.

13. Și nu voi să nu știți voi, fraților, că de multe ori am gândit ca să vin la voi, (și am fost oprit până acum,) ca să am

ceva roadă și într-o voi, precum și într-o celelalte Neamuri.

14. Că Elinilor și Varvarilor, înțelepților și neînțelepților dator sunt.

15. Așijderea, cât este după a mea nevoință, sunt gata și voă celor din Roma să vă bine vestesc.

16. Că nu mă rușinez de evanghelia lui Hristos: că puterea lui Dumnezeu este spre mântuire tot celui ce crede; Iudeului mai întâi, și Elinului.

17. Că dreptatea lui Dumnezeu într-o dănsa se descopere din credință în credință: precum este scris, Dreptul din credință va fi viu.

18. Pentru că se descopere mânia lui Dumnezeu din oer preste toată păgânătatea și nedreptatea oamenilor, cari țin adevărul într-o nedreptate.

19. Pentru că ce este cunoscut a lui Dumnezeu arătat este într-o densit; că Dumnezeu le a arătat lor.

20. Pentru că cele nevădute ale lui de la zidirea lumii, din fapte socotindu-se, se văd, și vecinică puterea lui și Dumnezeirea; ca să fie ei fără de răspuns.

21. De vreme ce cunoscând pre Dumnezeu, nu ca pre Dumnezeu 'l au slăvit, nici 'l au mulțumit; ci s'au făcut înzădarnici într-o cugetele lor, și s'au întunecat cea ne înțelegătoare inima lor.

22. Dicându-se pre sine a fi înțelepți, au nebunit,

23. Și aș mutat slava lui Dumnezeu celui nestricăcios întru asemănarea chipului omului celui stricăcios, și al paserilor, și al celor cu patru picioare, și al celor ce se tirăsc.

24. Pentru aceea 'I a și dat Dumnezeu pre ei întru poștele inimelor lor în necurăție, ca să se spurce trupurile lor întru ei singuri.

25. Cari aș mutat adevărul lui Dumnezeu întru minciună. și aș cinstit și aș slujit făpturei mai virtos de cât Făcătorului, care este bine-cuvântat în veci. Amin.

26. Pentru aceea 'I a dat pre ei Dumnezeu întru patimi de ocară: că și muierile lor 'și aș schimbat rânduiala cea firească întru ceea ce este împotriva firei.

27. Așijderea și bărbații, lăsând cea duple fire rânduială a părții femeiești, s'aș aprins întru poșta lor unul spre altul; bărbați cu bărbați rușinea lucrându-o, și răsplătirea ce li se cădea a rătăcirii lor, întru sineși, luându-o.

28. Și precum n'aș cercat ei a avea pre Dumnezeu întru cunoștință, așa 'I a dat pre ei Dumnezeu întru minte neiscușită, a face cele ce nu se cade;

29. Plini fiind de toată nedreptatea, de curvie, de viclenie, de lăcomie, de răutate; plini de pismă, de ucidere, de sfadă, de înșelăciune, de năravuri rele; șoptitori,

30. Grăitori de rău, uritori de

Dumnezeu, ocăritori, semeși trufași, aflători de rele, neascultători de părinți,

31. Noiștelegători, nestatornici întru aședăminturi, fără dragoste, neimpăcăcioși, nemilostivi:

32. Cari dreptatea lui Dumnezeu știind, cum că cei ce fac unele ca acestea vrednici de moarte sunt, nu numai fac acestea, ci încă și bine-voesc cu cei ce le fac.

CAPITOLUL II.

Pentru aceea fără de răspuns ești, O omule, tot cel ce judeci: căci întru ce judeci pre altul, pre tine însuși te osîndești; că aceleași faci, cel ce judeci.

2. Iar știm că judecata lui Dumnezeu este duple adevăr asupra celor ce fac unele ca acestea.

3. Și oare socotești aceasta, o omule, cel ce judeci pre cei ce fac unele ca acestea, și tu însuși aceleași faci, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu?

4. Său aș nu bagi samă de bogățiile bunătății lui, și de îngăduința, și de îndelungă răbdarea lui; necunoscând că bunătatea lui Dumnezeu te aduce la pocăință?

5. Ci duple impietria ta și nepocăita inimă îți adunăție mânia în dioa mâniei și a descoperirii dreptei judecăți a lui Dumnezeu;

6. Care va răsplăti fie-căruia duple faptele lui:

ROMANI, II.

7. Celor ce prin răbdarea lucrului bun caută slavă și cinste și nestrăciune, viața vecinică.

8. Iar celor prigonitori, cari se pun împotriva adevărului, și se supun nedreptății, mânia și urgie,

9. Necaz și strâmtorare preste tot sufletul omului celui făcător de rău, al Iudeului mai întâiu, și al Ellinului;

10. Iar slavă, și cinste, și pace, tot celui ce face binele, Iudeului mai întâiu; și Ellinului;

11. Că nu este fățarnicie la Dumnezeu.

12. Căci călî fără de lege au greșit, fără de lege vor și peri: și călî în lege au greșit prin lege se vor judeca;

13. (Că nu auditorii legii *sunt* drepti la Dumnezeu, ci făcătorii legii se vor îndrepta.

14. Căci când Neamurile, cele ce n'au lege, din fire fac ale legii, aceia lege neavând, ei singuri își sunt lege:

15. Cari arată fapta legii scrisă întru inimele lor, împreună mărturisindu-le lor cunoștința lor, și cugetele lor întru sine pirîndu-se sau și dându'si răspuns de îndreptare;)

16. În ziua când va judeca Dumnezeu cele ascunse ale oamenilor duple evanghelia mea prin Iisus Hristos.

17. Iată, tu te numești Iudeu, și te odihnești în lege, și te laudă întru Dumnezeu,

18. Și cunoști voia lui, și a-

legii cele de tolos, fiind învățat din lege;

19. Și te nădăjduiești a fi povătuitor orbilor, luminezi celor dintru întunec,

20. Indreptător celor fără de minte, învățător pruncilor, având inchipuirea științei și a adevărului în lege.

21. Drept aceea, tu cel ce înveți pre altul, pre tine căci nu te înveți? cela ce propoveduești să nu fure, furi?

22. Cela ce zici să nu preacurvească, preacurvești? cela ce urăști idolii, fură cele sfinte?

23. Cela ce te laudă în lege, prin călcarea legii necinstești pre Dumnezeu?

24. Că numele lui Dumnezeu pentru voi se hulește întru Neamuri, precum este scris.

25. Că tăerea împrejur tolosește, dacă faci legea: iar dacă ești călcător de lege, tăerea ta împrejur netăere împrejur s'a făcut.

26. Drept aceea de va păzi netăerea împrejur îndreptările legii, au nu se va socoti netăerea lui împrejur în loc de tăere împrejur?

27. Și au nu te va judeca netăerea împrejur cea de fire, împlinind legea, pre tine care prin slovă și prin tăerea împrejur, ești călcător de lege?

28. Că nu cel din afară arătat, este Iudeu; nici cea din afară arătată în trup esto tăere împrejur:

29. Ci cel dintru ascuns, acela este Iudeu; și tăerea împrejur

este cea a inimel, întru duhul, iar nu prin slovă ; a căruî laudă nu este de la oameni, ci de la Dumnezeu.

CAPITOLUL III.

Ce este dar mai mult Iudeului? sau care este folosul tăeroi împrejur?

2. Mult în tot chipul : înteliu, că lor s'aũ încredințat cuvintele lui Dumnezeu.

3. Că ce este dacă n'aũ cre-
dut unii? aũ doară necredința
lor va face netrebnică pre cre-
dința lui Dumnezeu?

4. Să nu fie : ci fie Dumne-
deu adevărat, și tot omul min-
cinos; precum este scris, Ca să
te îndreptezi întru cuvintele
tale, și să biruești când vei ju-
deca tu.

5. Și de vreme ce nedrepta-
tea noastră adeverează pre drep-
tatea lui Dumnezeu, ce vom
dice? Aũ doară nedrept este
Dumnezeu care aduce mâniea?
(Ca un om grăesc.)

6. Să nu fie : că atuncea în
ce chip va judeca Dumnezeu
lumea?

7. Că de vreme ce adevărul
lui Dumnezeu întru a mea min-
ciună a prisosit spre slava lui ;
drept ce încă și eu ca un pă-
oștos mă judec?

8. Și nu, (precum suntem hu-
liți, și precum dic unii că grăim
noi,) Să facem cele rele, ca să
vie cele bune? a căror osindă
dreaptă este.

9. Ce dar? aũ doară întrecem

*pre ei? Nicî de cum : pentru că
mai înainte am vinuit și pre
Iudei și pre Ellini, că toți subț
păcat sunt ;*

10. Precum este scris, Nu este
drept nicî unul :

11. Nu este cine să înțeleagă,
și nu este cine să caute pre
Dumnezeu.

12. Toți s'aũ abătut, împreună
netrebnici s'aũ făcut ; nu este
cel ce face bine, nu este până
la unul.

13. Mormint deschis *este* gît-
lejul lor; cu limbele lor aũ vi-
clenit ; venin de aspidă *este*
subț buzele lor :

14. A căror gură de blăstăm
și de amărăciune este plină.

15. Grabnice *sunt* picioarele
lor a vărsa sânge;

16. Sfărîmare și nevoe *sunt*
întru căile lor.

17. Și calea păcei n'aũ cuno-
scut.

18. Nu este frica lui Dumne-
deu înainte ochilor lor.

19. Iar știm să câte dice legea,
celor ce sunt în lege dice : ca
toată gura să se astupe, și vi-
novată să fie toată lumea ina-
intea lui Dumnezeu.

20. Pentru că din faptele le-
gei nu se va îndrepta nicî un
trup înainte lui : că prin lege
este cunoștința păcatului.

21. Iar acum afară de lege
dreptatea lui Dumnezeu s'a a-
rătat, fiind mărturisită de lege
și de prooroci;

22. Adecă dreptatea lui Dum-
nezeu *care vine* prin credința
lui Iisus Hristos la toți și pre-

ste toți cei ce cred : că nu esteosebire.

23. Pentru că toți au păcătuit, și se lipsesc de slava lui Dumnezeu;

24. Căci se îndreptează în dar cu harul lui prin răscumpărarea cea întru Hristos Iisus :

25. Pre care 'l a rânduit Dumnezeu a fi curățire prin credință întru sângele lui, spre arătarea dreptății lui pentru ertarea păcatelor celor mai înainte făcute, întru multă răbdare lui Dumnezeu ;

26. Spre arătarea dreptății lui în vremea de acum: ca să fie el drept, și îndreptând pre cel ce este din credința lui Iisus.

27. Deci unde este lauda? S'a inchuiat. Prin care lege? a faptelor? Nu: ci prin legea credinței.

28. Socotim dar că cu credința se va îndrepta omul fără faptele legii.

29. Aă doară Dumnezeu este al Iudeilor numai? iar nu și al Neamurilor? Adevărat, și al Neamurilor:

30. Căci unul este Dumnezeu, care va îndrepta tăerea împrejur din credință, și netăcerea împrejur prin credință.

31. Deci aă doară stricăm legea prin credință? Să nu fie: ci întărim legea.

CAPITOLUL IV.

Deci ce vom dice că Avraam părintele nostru să fi aflat după trup?

2. Că de s'a îndreptat Avraam

din fapte, are laudă; ci nu la Dumnezeu.

3. Că ce dice scriptura? Și a crezut Avraam lui Dumnezeu și s'a socotit lui întru dreptate.

4. Iar celui ce lucrează, plata nu i se socotește după har, ci după datorie.

5. Iar celui ce nu lucrează, ci crede întru cela ce îndreptează pre cel păcătos, i se socotește credința lui întru dreptate.

6. Precum și David vorbește despre fericirea omului, căruia Dumnezeu îl socotește dreptatea fără de fapte,

7. *Dicând*, Fericiți acei cărora s'a ertat fără de legile, și cărora s'a acoperit păcatele.

8. Fericit bărbatul căruia nu 'l va socoti Domnul păcatul.

9. Deci fericirea aceasta întru tăcerea împrejur *este numai*, sau și întru netăcerea împrejur? că dicem că s'a socotit lui Avraam credința întru dreptate.

10. Dar cum s'a socotit lui? întru tăcerea împrejur fiind, sau întru netăcerea împrejur? Nu întru tăcerea împrejur, ci întru netăcerea împrejur.

11. Și semnul tăcerii împrejur a luat, pecete a dreptății credinței care avea întru netăcerea împrejur: ca să fie el tată tuturor celor ce cred prin netăcerea împrejur; ca să se socotească și lor dreptate:

12. Și tată tăcerii împrejur nu numai celor ce sunt din tăcerea împrejur, ci și celor ce umblă în urmele credinței celei dintru ne-

tăcerea împrejur a părintelui nostru Avraam.

13. Că nu prin lege este lui Avraam făgăduința, sau seminției lui, ca să fie el moștenitor lumii, ci prin dreptatea credinței.

14. Că de *sînt* cei din lege moștenitori, în zadarnică s'a făcut credința, și s'a stricat făgăduința:

15. Că legea mânia lucrează: că unde nu este lege, *acolo* nici călcarea de lege nu este.

16. Pentru aceasta din credință este, ca să fie după har; ca să fie stătătoare făgăduința la toată seminția; nu numai la ceea ce este din lege, ci și la ceea ce este din credința lui Avraam; care este tată noastră tuturor,

17. (Precum este scris, Că tată al multor neamuri to am pus,) înaintea lui Dumnezeu căruia a crezut, celui ce înviază morții, și cheamă cele ce nu sînt ca cum ar fi.

18. Care mai pre sus de nădejde într-o nădejde a crezut, că va fi el tată al multor neamuri; după cum i s'a dat, Așa va fi sămânța ta.

19. Și neslăbind în credință, nu s'a uitat la trupul său cel omorît, fiind mai de o sută de ani, nici la omorîciunea pînteceleului Sarei:

20. Și într-o făgăduința lui Dumnezeu nu s'a îndoit cu necredință: ci s'a întărit cu credință, dînd slavă lui Dumnezeu:

21. Și deplin știind că ce 'l a făgăduit, puternic este și a face.

22. Pentru aceea i s'a și socotit lui spre dreptate.

23. Și nu s'a scris pentru el numai, că i s'a socotit;

24. Ci și pentru noi, cărora va să ni se socotească, celor ce credem într-o ceta ce a sculat pe Iisus Hristos Domnul nostru din morți;

25. Care s'a vindut pentru greșalele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră.

CAPITOLUL V.

Drept aceea, îndreptați fiind din credință, pace avem către Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos:

2. Prin care și apropiere am aflat prin credință la harul acesta într-o care stăm, și ne lăudăm într-o nădejdea slavei lui Dumnezeu.

3. Și nu numai, ci ne și lăudăm într-o necazuri: știind că necăzul răbdare lucrează;

4. Iar răbdarea, curățire; iar curățirea, nădejde:

5. Iar nădejdea nu se rușinează; că dragostea lui Dumnezeu s'a vărsat într-o inimile noastre prin Duhul Sfînt cel ce s'a dat noastră.

6. Pentru că Hristos, încă fiind noi neputincioși, în vremea cea cuvințioasă pentru cei necredincioși a murit.

7. Că abia va muri cineva pentru cel drept: că pentru cel bun poate și îndrăznește cineva a muri.

8. Și întărește Dumnezeu dra-

ROMANI, VI.

gostea sa spre noi, că încă păcătoși fiind noi, Hristos pentru noi a murit.

9. Cu mult mai virtos dar acum, îndreptați fiind cu sângele lui, ne vom mântui printr'însul de mânia.

10. Că de vreme ce fiind noi vrăjmași, ne am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului lui, cu mult mai virtos fiind împăcați, ne vom mântui întru viața lui.

11. Și nu numai, ci ne și lăudăm întru Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, prin care acum împăcarea am luat.

12. Pentru aceea, precum printr'un om a intrat păcatul în lume, și prin păcat moartea; și așa la toți oamenii moartea a trecut, pentru că toți au păcătuit:

13. (Că până la lege păcatul era în lume: dar păcat nu se socotește, nefiind lege.

14. Ci a împărățit moartea de la Adam până la Moisi, și preste cei ce n'au păcătuit după asemănarea greșelii lui Adam, care era chip al celui viitor.

15. Ci nu precum greșala, așa și darul. Că de aș murit prin greșala unuia cei mulți, cu mult mai virtos harul lui Dumnezeu și darul prin harul unui om, Iisus Hristos, întru mulți s'a înmulțit.

16. Și nu precum prin unul ce a păcătuit, este darul: că judecata dintr'unul este spre osîndire, iar darul din multe greșale spre îndreptare.

17. Că de vreme ce pentru

greșala unuia moartea a împărățit prin unul; cu mult mai virtos cei ce aș luat prisosința harului și a darului dreptății vor împărăți întru viață prin cel unul, Iisus Hristos.)

18. Pentru aceea dar precum prin greșala unuia întru toți oamenii a intrat osîndirea; așa și prin îndreptarea unuia întru toți oamenii a intrat îndreptarea vieții.

19. Că precum pentru neascultarea unui om, păcătoși s'aș făcut cei mulți, așa și prin ascultarea unuia, drepti se vor face cei mulți.

20. Însă legea a intrat, ca să se înmulțească greșala. Și unde s'a înmulțit păcatul, acolo a prisosit harul:

21. Ca precum a împărățit păcatul spre moarte, așa și harul să împărățească prin dreptate spre viață vecinică, prin Iisus Hristos Domnul nostru.

CAPITOLUL VI.

Ce vom dice dar? Rămâneam vom în păcat, ca să se înmulțească harul?

2. Să nu fie. Căci cari am murit păcatului, în ce chip încă vom mai fi vii întru densul?

3. Aș nu știți, că ori câți întru Iisus Hristos ne am botezat, întru moartea lui ne am botezat?

4. Că împreună cu el ne am îngropat prin botez întru moarte: ca în ce chip s'a sculat Hristos din morți prin slava Tatălui,

ROMANI, VII.

asa si noi intru innoirea vielei sa umblam.

5. Ca de vreme ce impreuna odraslitii ne am facut cu asemanarea moriei lui, deci si invierii lui vom fi partasi.

6. Aceasta stiind, ca omul nostru cel vechiu cu densul impreuna s'a rastignit, ca sa se strice trupul pacatului, ca sa nu mai slujim noi pacatului.

7. Pentru ca cel ce a murit s'a indreptat de pacat.

8. Ca de am murit impreuna cu Hristos, credem ca vom si via impreuna cu densul:

9. Stiind ca Hristos cel ce a inviat din morti nu mai moare; ca moartea pre densul nu l mai stapanește.

10. Ca de a murit, pacatului odata a murit: iar de viaza, viaza lui Dumnezeu.

11. Așa si voi socotiți-vă pre voi morti a fi pacatului, si vii lui Dumnezeu intru Iisus Hristos, Domnul nostru.

12. Să nu împărătească dar pacatul in trupul vostru cel muritor, ca să l ascultați pre el intru poftele lui.

13. Nică să vă faceți mădulările voastre arme de nedreptate pacatului: ci să vă puneți pre voi inaintea lui Dumnezeu, ca din morti vii, si mădulările voastre arme de dreptate inaintea lui Dumnezeu.

14. Ca pacatul pre voi nu vă va stăpâni: ca nu sunteți sub lege, ci sub har.

15. Ce dar? păcătui-vom, căci

nu suntem sub lege, ci sub har? Să nu fie.

16. Aș nu știți, că celui ce vă dați pre voi robi spro ascultare, robi sunteți aceluia pre care ascultați; sau pacatului spre moarte, sau ascultării spre dreptate?

17. Ci mulțumim lui Dumnezeu, căci ați fost robi pacatului, dar ați ascultat din inimă dupre chipul învățătorei la care v'ați dat.

18. Si slobodindu-vă de pacat, v'ați făcut robi dreptăței.

19. Omeneste grăesc pentru slăbăciunea trupului vostru: că precum v'ați făcut mădulările voastre roabe necurăției și fără de lege spre fără de lege; așa acum să vă faceți mădulările voastre roabe dreptăței spre sfințenie.

20. Căci când erați robi pacatului, erați slobodi de dreptate.

21. Caro roadă dar ați avut atunci intru acelea de care acum vă rușinați? că sfârșitul acelora este moartea.

22. Iar acum slobodindu-vă din pacat, și făcându-vă robi lui Dumnezeu, aveți roada voastră spre sfințenie, iar sfârșitul viața vecnică.

23. Pentru că plata pacatului este moartea; iar darul lui Dumnezeu este viața vecnică intru Iisus Hristos, Domnul nostru.

CAPITOLUL VII.

Aș nu știți, fraților, (că celor ce știu legea grăesc,) că le-

gon stăpânește pre om în câtă vreme trăește?

2. Că mulțea cu bărbat, legată este de lege bărbatului până când trăește el; iar de 'l a murit bărbatul ei, s'a deslegat de legea bărbatului.

3. Drept aceea, trăindu'î bărbatul ei, prea-curvă se chieamă, de va fi cu alt bărbat: iar de 'l va muri bărbatul ei, slobodă este de lege, a nu fi ea prea-curvă, fiind cu alt bărbat.

4. Pentru aceea, frați mei, și voi v'ați omorât legei prin trupul lui Hristos; ca să fiți voi al altuia, al celui ce a înviat din morți, ca să aducem roadă lui Dumnezeu.

5. Căci când eram în trup, patimele păcatelor, cele prin lege lucrau întru mădulările noastre ca să aducă roada morții.

6. Iar acum ne am slobodit de lege, murind noi aceleia întru care eram ținuți; ca să slujim întru înnoirea duhului, iar nu întru vechitura slovel.

7. Ce dar vom dice? Aă doară legea păcat este? Să nu fie. Ci păcatul nu 'l am cunoscut, fără numai prin lege: că și pre poftă nu o ași fi știut, de n'ar fi dis legea, Să nu poștești.

8. Ci pricină luând păcatul prin poruncă, a lucrat întru mine toată pofta. Că fără de lege păcatul era mort.

9. Și eă trăiam fără de lege onre-când: iar venind porunca, păcatul a înviat, iar eă am murit.

10. Și mi s'a aflat mie porunca, care era spre viață, aceasta a fi spre moarte.

11. Că păcatul, luând pricină prin poruncă, m'a amăgit, și prin aceea m'a omorât.

12. Drept acoca, legea sfintă este, și porunca sfintă, și dreaptă, și bună.

13. Decî oare ce era bun, mie mi s'a făcut moarte? Să nu fie. Ci păcatul, ca să se arate păcat, prin ce era bun lucrându'î mie moarte; ca să se facă preste măsură păcătos păcatul prin poruncă.

14. Căci știm că legea duhovnicească este: iar eă sunt trupesc, vîndut subt păcat.

15. Că ceea ce lucrez, nu știu: că nu care voesc eă, aceasta fac; ci care urăsc, aceea lucrez.

16. Iar de fac aceasta care nu voesc, laud legea că este bună.

17. Iar acum nu eă fac aceea, ci păcatul care lăcuește întru mine.

18. Pentru că știu că nu lăcuește întru mine, (adecă, în trupul meu,) ce este bun: că a vol se află la mine; iar a face binele, nu aflu.

19. Că nu fac binele care voesc: ci răul care nu 'l voesc, acela fac.

20. Iar de fac aceasta care nu voesc eă, iată nu fac eă aceasta, ci păcatul care lăcuește întru mine.

21. Aflu, drept aceea, legea mie celui ce voesc să fac binele, că ce este rău la mine se află.

22. Că împreună mă veselesc cu legea lui Dumnezeu după omul cel din lăuntru.

23. Dar văd altă lege întru mădulările mele, oştirindu-se împotriva legii minții mele, și dându-mă pre mine rob legii păcatului care este întru mădulările mele.

24. Tăcâlos om sunt eu! cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?

25. Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Hristos Domnul nostru. Deci dar eu însumi cu mintea mea slujesc legii lui Dumnezeu; iar cu trupul legii păcatului.

CAPITOLUL VIII.

Drept aceea, nu este acum nici o pedeapsă celor ce sunt întru Hristos Iisus, cari nu umblă după trup, ci după Duh.

1. Că legea Duhului vieții întru Hristos Iisus m'a izbăvit de legea păcatului și a morții.

2. Pentru că ceea ce era cu neputință legii, pentru că era slabă prin trup, Dumnezeu pre Fiul său trimetând întru asemănarea trupului păcatului, *a săvârșit*, și pentru păcat, a osîndit păcatul în trup:

3. Ca îndreptarea legii să se împlinească întru noi, cari nu umblăm după trup, ci după Duh.

4. Că cei ce sunt după trup, cele ale trupului cugotă; iar cei ce sunt după Duh, cele ale Duhului.

5. Pentru că cugetul trupului

este moarte; iar cugetul Duhului viață și pace.

6. Pentru că cugetul trupului vrăjmaș este la Dumnezeu: că legii lui Dumnezeu nu se supune, că nici poate.

7. Și cei ce sunt în trup lui Dumnezeu a plăcea nu pot.

8. Iar voi nu sunteți în trup, ci în Duh, că Duhul lui Dumnezeu lăcuște întru voi. Iar de n'are cineva Duhul lui Hristos, acela nu este al lui.

9. Iar de este Hristos întru voi, trupul dar este mort pentru păcat; iar Duhul viază pentru dreptate.

10. Iar de lăcuștea întru voi Duhul celui ce a sculat pre Iisus din morți, cel ce a sculat pre Hristos din morți, învia-va și trupurile voastre cele muritoare, pentru Duhul lui cel ce lăcuște întru voi.

11. Drept aceea, fraților, datorî suntem nu trupului, ca să viețuim după trup.

12. Că de viețuiți după trup, veți să muriți; iar de veți omori cu Duhul faptele trupului, veți fi vii.

13. Că ori căți cu Duhul lui Dumnezeu se poartă, aceștia sunt fii ai lui Dumnezeu.

14. Pentru că n'ați luat iarăși duhul robiei spre temere; ci ați luat Duhul punerii de fiu, întru care strigăm, Avva, Părinte.

15. Insuși Duhul acesta mărturiseste d'impreună cu duhul nostru, că suntem fii ai lui Dumnezeu.

16. Iar de *sîntem* fii, *sîntem*

dar și moștenitori; moștenitori *adeacă* ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori ai lui Hristos; de vreme ce pătimim împreună *cu dânsul*, ca să ne și proslăvim împreună *cu dânsul*.

18. Că socotesc că nu *sunt* vrednice pătimirele vremii de acum *de a se asemăna* cu slava cea viitoare care va să se descopere întru noi.

19. Întru că nădejdea zidirei, descoperirea fiilor lui Dumnezeu așteaptă.

20. Că ~~desertăciunii~~ s'a supus zidirea, nu de voie, ci pentru cel ce o a supus spre nădejde,

21. Că și singură zidirea aceasta se va slobodi din robia stricăciunii întru slobodenia slavei fiilor lui Dumnezeu.

22. Căci știm că toată zidirea împreună suspină și împreună are durere până acum.

23. Și nu numai *accia*, ci și noi cari avem pîrga Duhului, și noi singuri întru noi suspinăm, așteptând punerea de fi, *adeacă* pre izbăvirea trupului nostru.

24. Că prin nădejde ne am mântuit: însă nădejdea care se vede nu este nădejde: că ceea ce vede cineva, pentru ce o și nădejduiește?

25. Iar dacă ceea ce nu vedem nădejduim, prin răbdare așteptăm.

26. Așijderea și Duhul împreună ajutorează noastră întru slăbiciunile noastre; pentru că de ce ne vom ruga, precum se cade nu știm: ci singur Duhul

se roagă pentru noi cu suspinuri negrăite.

27. Iar cea ce cercă inimile știe ce *este* ougetul Duhului, că după *voia lui* Dumnezeu se roagă pentru sfinți.

28. Și știm că celor ce iubesc pre Dumnezeu toate li se lucrează spre bine, acelora *adeacă* cari după voință sunt chemați.

29. Că pre cari mai înainte 'I a cunoscut, mai înainte 'I a și hotărît *să fie* asemenea chipului Fiului său, ca să fie el întâi născut între mulți frați.

30. Iar pre cari mai înainte 'I a hotărît, pre aceștia 'I a și chemat: și pre cari 'I a chemat, pre aceștia 'I a și îndreptat: iar pre cari 'I a îndreptat, pre aceștia 'I a și proslăvit.

31. Ce vom dico dar cătră acestea? De *este* Dumnezeu pentru noi, cine *este* împotriva noastră?

32. Că cel ce nu a cruțat pre Fiul său, ci pentru noi toți 'I a dat pre dânsul, cum nu împreună cu el și toate ne va *dăru* noi?

33. Cine va pîrî împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu *este* cel ce îndreptează.

34. Cine *este* cel ce judecă spre pierdere? Hristos *este* cel ce a murit, și mai ales care a și înviat, care și este d'a dreapta lui Dumnezeu, care și se roagă pentru noi.

35. Cine ne va despărți pre noi de dragostea lui Hristos? necazul, sau strâmtorarea, sau

goana, sau foametea, sau golăte-
tea, sau nevoia, sau sabia?

36. Precum este scris, Că
pentru tine suntem omoriți toată
dinoa : socotitu-ne-am ca niște oi
de junghiere.

37. Ci întru acestea toate prea
biruim pentru cela ce ne a iu-
bit pre noi.

38. Pentru că încredințat sunt,
că nici moartea, nici viața, nici
îngerii, nici căpeteniile, nici pu-
terile, nici cele de acum, nici
cele viitoare,

39. Nici înălțimea, nici adin-
cul, nici altă făptură oare-care,
nu poate pre noi să ne despăr-
tească de dragostea lui Dum-
neșeu, care este întru Hristos
Iisus Domnul nostru.

CAPITOLUL IX.

Adevărul ție întru Hristos, nu
mint, împreună mărturisin-
du'mi mie cunoștința mea întru
Duhul Sfint,

2. Că întristare mare imi este
mie, și neîncetată durere inimei
mele.

3. Că ași fi poștit eu însumi a
fi anatima de la Hristos pentru
frații mei, rudele mele duple trup:

4. Cari sunt Israilteni ; a că-
rora este punerea de fi, și slava,
și așezământurile, și punerea de
lege, și slujba lui Dumneșeu, și
făgăduințele ;

5. Al cărora sunt părinții, și
dintru cari este Hristos duple
trup, care este preste toate,
Dumneșeu bine-cuvântat în veci.
Amin.

6. Că nu poate fi ca să cadă
cuvântul lui Dumneșeu. Că nu
toți cari sunt din Israil, aceștia
sunt Israil :

7. Nici, căci sunt sămânța lui
Avraam, toți sunt fi : ci, întru
Isaac se va numi ție sămânță.

8. Adecă, Nu cari sunt fi ai
trupului, aceștia sunt fi ai lui
Dumneșeu : ci cari sunt fi ai
făgăduinței se socotesc întru să-
mânță.

9. Că al făgăduinței este cu-
vântul acesta, întru această vre-
me voi veni, și va fi Sarei fiu.

10. Și nu numai aceasta : ci și
Rebecca dintru unul având așter-
nut, de la Isaac părintele nostru ;

11. (Că încă nici fiind fi năs-
cuți, nici făcând ceva bine sau
rău, că cea duple alegere rindu-
ială a lui Dumneșeu să rămăie, nu
din fapte, ci de la cel ce chicamă ;)

12. I s'a ție ei, Cel mai mare
va sluji celui mai mic.

12. Precum este scris, Pre Ia-
cov am iubit, iar pre Isav am
urit.

14. Ce dar vom ție, Aș doară
este nedreptate la Dumneșeu ?
Să nu fie.

15. Că lui Moisi ție, Voi mi-
lui pre care miluesc, și mă voi
indura de care mă îndur.

16. Deci dar nu este nici a
celui ce voește, nici a celui ce
aleargă, ci a lui Dumneșeu ce-
lui ce miluește.

17. Că ție scriptura lui Fa-
raon, Că spre însăși aceasta te
am redicat pre tine, ca să arăt
întru tine puterea mea, și ca să

ne vestească numele meu în tot pământul.

18. Deci dar pre care voește miluiește, și pre care voește împietrește.

19. Îmi vei dice dar mie, Ce mai prihănește? că volei lui cine poate sta împotriva?

20. Ci, O omule, tu cine ești care răspunzi împotriva lui Dumnezeu? Aă doară va dice fap-tura celui ce o a făcut pre ea, Căci m'ai făcut așa?

21. Aă n'are putere olarul preste lut, ca dintr'aceeași frământătură să facă un vas de cinste, iar altul de necinste?

22. Iar dacă vrînd Dumnezeu să 'și arăte mânia, și să 'și descoperă puterea sa, a suferit întru multă răbdare vase ale mâniel, gătite spre perire:

23. Și ca să 'și arăte bogăția slavei sale spre vase ale miliei, care a gătit mai înainte spre slavă,

24. Adecă pre noi, pre cari ne a și chiebat, nu numai din udei, ci și din Neamuri.

25. Precum și la Osie dico, Chiema-voiu pre cel ce nu este norodul meu, norodul meu; și pre cea ne iubită, iubită.

26. Și va fi, în locul unde s'a dis lor, Nu norodul meu sînteți voi; acolo se vor chiema fii ai lui Dumnezeu celui viu.

27. Și Isaia strigă pentru Israil, De va fi numărul fiilor lui Israil ca năsipul mării rămășița se va mântui;

28. Pentru că lucrul va săvârși, și 'l va scurta întru dreptate, că

lucru scurt va face Domnul pre pământ.

29. Și precum a dis mai înainte Isaia, De nu ne ar fi lăsat noă Domnul Savaot sămânță, ca Sodoma ne am fi făcut, și cu Gomoră ne am fi asemănat.

30. Ce dar vom dice? Că Neamurile care nu umblău după dreptate, aă ajuns la dreptatea, însă dreptatea care este din credință.

31. Iar Israil umblând după legea dreptăței, la legea dreptăței n'a ajuns.

32. Pentru ce? Pentru că nu din credință o aă căutat, ci ca din faptele legel. Că s'aă poticnit de piatra poticioniră;

33. Precum este scris, Iată, pun în Sion piatră de poticionire și piatră de sminteală: și tot cel ce va crede întru el nu se va rușina.

CAPITOLUL X.

Fraților, bună-voința inimel mele și rugăciunea cea către Dumnezeu pentru Israil este spre mântuire.

2. Că mărturisesc lor că rîvna lui Dumnezeu aă, ci nu duple cunoștință.

3. Că neștiind dreptatea lui Dumnezeu, și căutând să 'și pue dreptatea lor, dreptăței lui Dumnezeu nu s'aă supus.

4. Că sfîrșitul legel este Hristos spre îndreptare tot celui ce crede.

5. Că Moisi scrie de dreptatea care este din lege, Că omul care face acelea, viu va fi într'insele.

6. Iar dreptatea care este din credință așa dice, Să nu dici întru inima ta, Cine se va sui în cer? (adecă, să pogoare pre Iristos:)

7. Saū, Cine se va pogori întru adinc? (adecă, să rēdice pre Hristos din morți)

8. Dar ce dice *scriptura*? Aproape este de tine cuvēntul, în gura ta, și întru inima ta: adecă, cuvēntul credinței care propoveduim

9. Că de vei mărturisi cu gura ta pro Domnul Iisus, și vei crede întru inima ta că Dumneḃeū 'l a rēdioat pre el din morți, te vei mântui.

10. Că cu inima se crede spre dreptate; iar cu gura se mărturisește spre mântuire.

11. Că dice *scriptura*, Tot cel ce crede întru el nu se va rușina.

12. Că nu este osebire Iudeului și Elīnului: pentru că același este Domnul tutulor care îmbogățește pre toți cei ce 'l chieamă pre el.

13. Că tot oricare va chiema numele Domnului se va mântui.

14. Cum dar vor chiema întru care n'aū creḃut? și cum vor crede accluia de care n'aū auḃit? și cum vor auḃi fără de propoveduitor?

15. Și cum vor propovedui, de nu se vor trimete? precum este scris, Cāt sūnt de frumoase picioarele celor ce propoveduesc evangheliea păcei, ale celor ce bine-vestesc cele bune!

16. Ci nu toți aū ascultat e-

vangheliea. Că Isaia dice, Doamne, cine a creḃut auḃului nostru?

17. Drept aceea, credința este din auḃ, iar auḃul prin cuvēntul lui Dumneḃeū.

18. Ci dice, Aū doară n'aū auḃit? Că în tot pământul a eșit vestirea lor, și la marginile lumēi cuvintele lor.

19. Ci dice, Aū n'a cunoscut Israil? Intēiū Moisi dice, Eū voiū întărita pre voi întru cel ce nu este neam, întru neamul cel ne-înțelegător voiū mânia pre voi.

20. Iar Isaia îndrăznește, și dice, Aflatu-m'am celor ce nu mă caută pre mine; arălatu-m'am celor ce nu întreabă de mine.

21. Iar cătră Israil dice, Toată ḃioa am întins mâinele mele cătră norodul cel neascultător și împotrivă grăitor.

CAPITOLUL XI.

Dic drept aceea, Aū doară a lepădat Dumneḃeū pre norodul său? Să nu fie. Că și eū Israiltean sūnt, din sāmânța lui Avraam, din neamul lui Veniamin.

2. Nu a lepădat Dumneḃeū pre norodul său, pre care mai înainte a cunoscut. Aū nu știți de lile ce dice *scriptura*? cum se roagă lui Dumneḃeū împotriva lui Israil, ḃicēnd,

3. Doamne, pre proorocii tăi aū omorīt, și oltarele tale aū surpat; și eū am rămas singur, și caută sufletul meū.

4. Dar ce îi dice lui Dumne-

deesoul răspuns? Lăsatu-mi am mie şapte mii de bărbaţi, cari nu 'şi au plecat genunchiul înaintea lui Vaal.

5. Aşa dar şi în vremea aceasta, rămasită duple alegerca harului s'a făcut.

6. Şi de este duple har, iată că nu este duple fapte: că apoi harul n'ar fi har. Iar de este din fapte, mai mult nu este har: că apoi fapta nu ar fi mai mult faptă.

7. Ce dar? Ce căuta Israil, aceea n'a nemerit; iar alegerea a nemerit, iar cei-l-alţi s'au împietrit.

8. (Precum este scris, Datule-a lor Dumneţeu duh de adormire, ochi ca să nu vadă, şi urechi ca să nu audă;) până în ziua de astăzi.

9. Şi David dice, Facă-se masa lor spre cursă, şi spre laţ, şi spre sminteală, şi spre răsplătire lor;

10. Intunece-se ochii lor ca să nu vadă, şi spinarea lor de tot o gîrboveşte.

11. Dico drept aceea, Aşa doară s'au poticnit ca să cadă? Să nu fie: ci prin poticnirea lor mântuire s'a făcut Neamurilor, ca să rivnească pre ele.

12. Şi de vreme ce poticnirea lor este bogăţie lumii, şi împuţinarea lor bogăţie Neamurilor; cu cât mai mult împlinirea lor?

13. Că voă dico Neamurilor, întru cât sînt eu Neamurilor apostol, slujba mea o slăvesc:

14. Ca doară aş face trupul

meu să rivnească, şi să mântuesc pre vre-unul dintr'înşii.

15. Că de este lepădarea lor împăcare lumii, ce alt este luarea lor, fără numai viaţă din morţi?

16. Că de este pîrga sfîntă, este şi frămîntătura: şi de este rădăcina sfîntă, sînt şi ramurile.

17. Şi de s'au frînt unele din ramuri, iar tu, maslin sălbatec fiind, te ai altuit întru ele, şi părtaş rădăcinii şi grăsimii maslinului te ai făcut;

18. Nu te lauda asupra ramurilor. Iar de te laudî, nu porţi tu pre rădăcină, ci rădăcina pre tine.

19. Dar vei dice, Frîntu-s'au ramurile, ca să mă altuesc eu.

20. Bine; pentru necredinţă s'au frînt, iar tu pentru credinţă stai. Nu te înalţa cu mintea, ci te teme:

21. Că de n'a pîrtinit Dumneţeu ramurilor celor fireşti, nu cumva şi ţie să nu 'ţi pîrtinească.

22. Vezi dar bunătatea şi asprimea lui Dumneţeu: spre cei ce au cădut, asprime; iar spre tine, bunătate, de vei rămînea în bunătate: iar de nu, şi tu te vei tăia.

23. Ci şi aceia, de nu vor rămînea în necredinţă, se vor altui: că puternic este Dumneţeu iarăşi să 'l altuească pre ei.

24. Că dacă tu din maslinul cel din fire sălbatec de ai tăiat, şi afară de fire te ai altuit în maslin bun: cu cât mai virtos

aceştia cari sunt după fire, se vor altui într-un al lor maslin?

25. Pentru că nu voesc ca să nu ştiţi voi, fraţilor, taina aceasta, ca să nu fiţi într-un voi singuri înţelepţi: că orbire din parte lui Israel s'a făcut, până ce va intra împlinirea Neamurilor.

26. Şi aşa tot Israelul se va mântui: precum este scris, Veni-va din Sion Izbăvitorul, şi va întoarce necurăţile de la Iacov:

27. Şi aceasta este lor cea de la mine legătură, când voi lua păcatele lor.

28. După evanghelie cu adevărat vrăjmaşi *sunt* pentru voi: iar după alegere, iubiţi pentru părinţi.

29. Că fără căinţă *sunt* darurile şi chemarea lui Dumnezeu.

30. Că precum şi voi oarecând n'aţi crezut lui Dumnezeu, iar acum v'aţi miluit prin necredinţa acestora:

31. Aşa şi aceştia acum n'aş crezut, ca prin mila voastră şi ei să se miluească.

32. Că a încuieat Dumnezeu pre toţi într-un necredinţă, ca pre toţi să 'l miluească.

33. O adâncul bogăţiei şi al înţelepţiunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu! cât *sunt* de necercate judecăţile lui, şi neurmătoarele lui!

34. Că cine a cunoscut gândul Domnului? sau cine s'a făcut lui sfetnic?

35. Sau cine 'l a dat mai înainte lui, şi i se va răsplăti lui?

36. Că dintr'insul, şi printr'insul, şi într-un densul, *sunt*

toate: aceluia slava în veci. Amin.

CAPITOLUL XII.

Rogu-vă dar pre voi, fraţilor, pentru îndurările lui Dumnezeu, să vă puneţi înainte trupurile voastre jertvă vie, sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, *care este* slujba voastră cea cuven-tătoare.

2. Şi să nu vă asemenaţi chipului veacului acestuia: ci să vă prefaceţi într-un înnoirea minţii voastre, ca să adevăraţi voi *care este* voia lui Dumnezeu cea bună, şi plăcută, şi deplin.

3. Că *dic*, prin harul ce mi s'a dat mie, tuturor celor ce sunt într-un voi, a nu cugeta înalt afară de cât li se cade a cugeta; ci a cugeta spre a fi cu mintea într-o căgă, precum fie-căruia a împărţit Dumnezeu măsura credinţei.

4. Că precum într-un trup multe mădulări avem, şi mădulările n'aş toate o lucrare:

5. Într'acestaşi chip noi, *fiind* mulţi, un trup suntem într-un Hristos, şi fie-care unul altuia mădu-lare.

6. Iar având daruri de multe feluri după harul care este dat noastră, ori proorocie, după măsura credinţei;

7. Ori slujbă, într-un slujbă: ori cela ce învaţă, într-un învăţătură;

8. Ori cel ce îndeamnă, într-un îndemnare; cel ce dăruieşte, într-un neviclesug; cel ce este is-

pravnic, întru osîrdie; cel ce mi-luește, întru buna-voință.

9. Dragostea nefățarnică *fiind*. Urînd rău; și lipindu-vă de lucru bun.

10. Cu dragoste frățască unul pre altul iubind; cu cinstea unul pre altul mai mare făcînd;

11. Întru nevoință nelenevoși; cu duhul ardînd, Domnului slujind.

12. Întru nădejde bucurându-vă; întru necaz răbdînd; întru rugăciune petrecînd;

13. În trebuințele sfinților părtași fiind; iubirea de streini urmînd.

14. Bine-cuvîntați pre cei ce vă gonesc pre voi: bine-cuvîntați, și nu blăstămați.

15. Bucurați-vă cu cei ce se bucură, și plîngeți cu cei ce plîng.

16. Aceeași unul cătră altul cugetînd. Nu cele înalte cugetînd, ci cu cei smeriți împreună purtîndu-vă. Nu fiți înțelepți întru voi-înși-vă.

17. Nimului rău pentru rău răsplătind. Făcînd purtare de grijă de cele bune înaintea tuturor oamenilor.

18. De este cu putință, în cât este întru voi, cu toți oamenii avînd pace.

19. Nu vă izbîndiți singuri voă, iubitorilor, ci dați loc mîniei: că scris este, A mea este izbînda; eu voi răsplăti, dice Domnul.

20. Drept aceea, de flămîndește vrăjmașul tău, dă-i lui de mîncat; do însetează, adapă-l pre el: că aceasta făcînd cărbuni de foc grămădești pre capul lui.

21. Nu te birui de rău, ci biruește cu binele pre rău.

CAPITOLUL XIII.

Tot sufletul să se supue stăpînirilor celor mai înalte. Că nu este stăpînire fără numai de la Dumnezeu: și stăpînirile care sînt, de la Dumnezeu sînt rînduite.

2. Pentru aceea cea ce se împotrivește stăpînirii, rînduelei lui Dumnezeu se împotrivește: și cari se împotrivesc, judecată își vor lua loru-și.

3. Că dregătorii nu sînt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Iar de voești să nu 'ți fie frică de stăpînire? Iă bine, și vei avea laudă de la dînsa:

4. Că slujitor al lui Dumnezeu este ție spre bine. Iar de faci rău, teme-te; că nu în zadar poartă sabia: că slujitor al lui Dumnezeu este, izbînditor spre mînie celui ce face rău.

5. Pentru aceea trebuie să vă supuneți, nu numai pentru mînia, ci și pentru știința.

6. Că pentru aceasta și dăjdi dați: că slujitorii al lui Dumnezeu sînt, spre însăși aceasta în-deletnicindu-se.

7. Dați dar tuturor cele ce sînt cu datorie: celui cu dajdia, dajdie; celui cu vama, vamă; celui cu frica, frică; celui cu cinstea, cinste.

8. Nimului cu nimic nu fiți dator, fără numai cu a iubi unul pre altul: că cel ce iubește pre altul legea a implinit.

9. Pentru că aceea, Să nu prea-curvești, Să nu uiciți, Să nu furi, Să nu mărturisești mărturie mincinoasă, Să nu poștești; și oricare altă poruncă, într'acest cuvânt se cuprinde adecă, Să iubești pre aproapele tău ca însuși pre tine.

10. Dragostea nu lucrează rău aproapelui: drept aceea împlinirea legii este dragostea.

11. Și aceasta, știind vremea, că acum vreme este noi din somn să ne sculăm: că mai aproape este noastră mântuirea acum decât când am crezut.

12. Că noaptea a trecut, iar ziua s'a apropiat: să lepădăm dar lucrurile întunerecului, și să ne îmbrăcăm în arma luminei.

13. Ca ziua, cu bun chip să umblăm; nu în ospete și în beții; nu într-o curvie și într-o faptă de rușine, nu într-o pricioare și pismă.

14. Oi vă îmbrăcați într-o Domnul nostru Iisus Hristos, și purtarea de grijă a trupului să nu o faceți, spre poftă.

CAPITOLUL XIV.

Si pre cel slab într-o credință, primiți-l, nu într-o îndoire a gândurilor.

2. Că unul crede că va mânca toate: iar cel slab legumă mănâncă.

3. Cel ce mănâncă pre cel ce nu mănâncă să nu-l defăimeze; și cel ce nu mănâncă pre cel ce mănâncă să nu-l judece: că Dumnezeu l'a primit pre dânsul.

4. Tu cine ești care judeci pre sluga streină? Domnului său stă să cadă. Și va sta: că puternic este Dumnezeu a-l pune pre dânsul să stea.

5. Unul oscebește o zi de alta; iar altul judecă toate zilele asemenea. Fie-care într-o sa minte deplin să fie adoverit.

6. Cel ce socotește ziua, Domnului o socotește; și cel ce nu socotește ziua, Domnului nu o socotește. Și cel ce mănâncă, Domnului mănâncă, că mulțumește lui Dumnezeu; și cel ce nu mănâncă, Domnului nu mănâncă, și mulțumește lui Dumnezeu.

7. Că nimeni din noi lui-și viază, și nimeni lui-și moare.

8. Că de viem, Domnului viem; și de murim, Domnului murim: deci să de viem, să de murim, al Domnului suntem.

9. Că spre aceasta Iristos a și murit, și a înviat, și a viețuit, ca să stăpânească și pre cei morți și pre cei vii.

10. Dar tu, ce judeci pre fratele tău? sau și tu, ce defăimezi pre fratele tău? fiind că toți vom sta înaintea judecății lui Hristos.

11. Pentru că scris este, Viu sunt eu, dice Domnul, că mie se va pleca tot genunchiul, și toată limba se va mărturisi lui Dumnezeu.

12. Deci dar fie-care din noi de sine își va da sama înaintea lui Dumnezeu.

13. Deci mai mult să nu judecăm unul pre altul: ci aceasta mai virtos să judecați, ca să nu

puneți împiedecare fratelui său smintcală.

14. Știți, și bine adevărit sunt în Domnul Iisus, că nimic nu este spurcat prin sine: fără numai celui ce i se pare a fi ceva spurcat, acelaia este spurcat.

15. Iar de se mănâncă fratele tău pentru bucate, iată nu umbli după dragoste. Nu perde cu bucatele tale pe acela, pentru care Hristos a murit.

16. Să nu se hulească dar binele vostru:

17. Că nu este împărăția lui Dumnezeu mâncare și băutură; ci dreptate, și pace, și bucurie întru Duhul Sfânt.

18. Că cel ce întru acestea slujește lui Hristos, bine plăcut este lui Dumnezeu, și ales la oameni.

19. Deci cele ce sunt ale păcii să le urmăm, și cele ce sunt spre zidirea unuia către altul.

20. Pentru mâncare nu strica lucrul lui Dumnezeu. Că toate sunt curate; ci rău este omului celui ce prin smintcală mănâncă.

21. Bine este a nu mânca carne, nici a bea vin, nici de care fratele tău se poticnește, sau se smintește, sau se slăbește.

22. Tu credință ai? întru tine însuși să o ai înaintea lui Dumnezeu. Fericit este cel ce nu se judecă pe sine întru ceea ce alege.

23. Iar cel ce se îndoaie cu gândul, dacă mănâncă se osindește, pentru că nu este din credință: că tot ce nu este din credință păcat este.

CAPITOLUL XV.

Iar datorii suntem noi cei tari să purtăm slăbiciunile celor neputincioși, și nu noi să plăcem.

2. Ci fie-care din noi să facă spre plăcere aproapei întru bine, spre zidire.

3. Că și Hristos nu lui-și singur a făcut spre plăcere; ci precum este scris, Ocărele celor ce te ocăresc pe tine au căzut preste mine.

4. Căci câte s'au scris mai înainte, spre învățătura noastră s'au scris, ca prin răbdare și mângâierea scripturilor nădejde să avem.

5. Iar Dumnezeu răbdăreii și al mângâierii să dea voia aceeași să gădiți între voi după Hristos Iisus:

6. Ca toți într'un suflet cu o gură să slăviți pe Dumnezeu, și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos.

7. Deci dar primiți unii pre alții, precum și Hristos a primit pre voi întru slava lui Dumnezeu.

8. Și dic eu, că Iisus Hristos a fost slujitor tărei împrejur pentru adevărul lui Dumnezeu, ca să întărească făgăduințele date părinților:

9. Și ca și Neamurile pentru milă să proslăvească pe Dumnezeu; precum este scris, Pentru aceasta mă voi mărturisi ție întru Neamuri, și numelui tău voi cânta.

10. Și iarăși dic, Veseliți-vă, Neamuri, cu norodul lui.

11. Și iarăși, Lăudați pre Domnul, toate Neamurile; lăudați-l pre el, toate noroadele.

12. Și iarăși Isaia dice, Fi-va rădăcina lui Iesse, și oel ce se va scula să stăpânească pre Neamuri, întru acela Neamurile vor nădăjdui.

13. Iar Dumneșul nădejdei să vă umple pre voi de toată bucuria și pacea credând, spre a prisosi voi întru nădejde, cu puterea Duhului Sfânt.

14. Și adevărit sunt eu în-su-mi, frații mei, pentru voi, că și voi plini sunteți de bunătate, plini de toată știința, putând și unii pre alții a vă învăța.

15. Și mai cu îndrăzneală am scris voă, fraților, din parte, ca cum v'ași mai aduce aminte voă, pentru harul ce mi s'a dat mie de la Dumneșu.

16. Ca să fiu eu slujitor lui Iisus Hristos întru Neamuri, slujind cu sfințenie evanghelia lui Dumneșu, ca să fie jertva Neamurilor bine primită, sfințită întru Duhul Sfânt.

17. Drept aceea, am laudă întru Iisus Hristos întru cele ce sunt către Dumneșu.

18. Că nu voiă cuteza a dice ceva din cele ce n'a lucrat Hristos prin mine, spre ascultarea Neamurilor, cu cuvântul și fapta.

19. Întru puterea semnelor și a minunelor, cu puterea Duhului lui Dumneșu; așa cât din Ierusalim și împrejur până la Iliric, am împlinit evanghelia lui Hristos.

20. Și așa m'am nevoit a pro-

povedui evanghelia, nu unde s'a numit Hristos, ca să nu zidesc pre temelie streină:

21. Ci precum este scris, Căroră nu s'a vestit pentru dânsul, îl vor vedea: și cari n'aă audit vor înțelege.

22. Pentru aceea m'am și împiedecat de multe ori a veni la voi.

23. Iar acum ne mai având loc într'aceste laturi, și dorință având a veni către voi de mulți ani;

24. Când voiă merge în Ispania, voiă veni la voi: că am nădejde trecând pre acolo să vă ved pre voi, și de voi să mă petrec acolo, după ce mai întăiu despre o parte mă voiă sătura de voi.

25. Iar acum merg în Ierusalim slujind sfinților.

26. Că bine aă voit Macedonia și Ahaia a face o împărțășire oare-care la săracii sfinților cari sunt în Ierusalim.

27. Că bine aă voit; și datorile sunt lor. Că de vreme ce întru cele duhovnicești ale lor s'aă împărțășit Neamurile, datorile sunt și întru cele trupesti a le sluji lor.

28. Aceasta dar săvârșind, și pecetluind lor roada aceasta, voiă merge pre la voi în Ispania.

29. Și știă că venind către voi, întru împlinirea blagosloveniei evangheliei lui Hristos voiă veni.

30. Iar vă rog pre voi, fraților, pentru Domnul nostru Iisus

Hristos, și pentru dragostea Duhului, ca împreună cu mine să vă nevoiți întru rugăciuni pentru mine către Dumnezeu ;

31. Ca să mă izbăvesc de cei necredincioși în Iudeea ; și ca să fie slujba mea în Ierusalim bine primită sfinților ;

32. Ca cu bucurie să vin la voi prin voia lui Dumnezeu, și să mă odihnesc împreună cu voi.

33. Iar Dumnezeuul păcii cu voi cu toți. Amin.

CAPITOLUL XVI.

Si încredințez voă pre Fivi sora noastră, care este slujitoare bisericei din Cheghrees :

2. Ca să o primiți pre ea întru Domnul după vrednicia sfinților, și să 'i fiți ajutători ei întru tot lucrul oricel ar pofti de la voi : că și aceasta ajutoare a fost multora, și mie însu-mi.

3. Spuneți închinăciune Prischilei și lui Achila celor împreună cu mine lucrători întru Hristos Iisus :

4. Cari pentru sufletul meu grumazi lor 'și au supus : că-roră nu numai eu singur mulțumesc, ci și toate bisericile Neamurilor.

5. Și bisericei celei din casa lor. Spuneți închinăciune lui Epenet iubitului meu, care este pirga Abaiei întru Hristos.

6. Spuneți închinăciune Mariei, care mult s'a ostenit pentru noi.

7. Spuneți închinăciune lui Andronic și lui Iunie, rudelor mele, și soțiilor mele în robie, cari sunt vestiți între apostoli, cari și mai înainte de mine au fost întru Hristos.

8. Spuneți închinăciune lui Amplie, iubitului meu în Domnul.

9. Spuneți închinăciune lui Urban, celui împreună cu noi lucrător întru Hristos, și lui Stahie iubitului meu.

10. Spuneți închinăciune lui Apelli celui ales întru Hristos. Spuneți închinăciune celor ce sunt din ai lui Aristovul.

11. Spuneți închinăciune lui Irodion rudei mele. Spuneți închinăciune celor ce sunt din ai lui Narchis, cari sunt întru Domnul.

12. Spuneți închinăciune Trifenei și Trifosei, care s'au ostenit întru Domnul. Spuneți închinăciune Persidei iubitei, care mult s'a ostenit întru Domnul.

13. Spuneți închinăciune lui Ruf celui ales întru Domnul, și mumei lui și alei mele.

14. Spuneți închinăciune lui Asincrit, lui Flegont, lui Erman, lui Patrova, lui Ermin, și fraților celor ce sunt împreună cu ei.

15. Spuneți închinăciune lui Filolog, și Iuliei, lui Nireu și surorii lui, și lui Olimpan, și tuturor sfinților celor împreună cu ei.

16. Închinați-vă unul altuia ou sărutare sfântă. Închină-se voă bisericile lui Hristos.

17. Iar vă rog pre voi, frați-

ROMANI, XVI.

lor, să vă păziți de cei ce fac împărechieri și smintele împotriva învățătureri care voi v-ați învățat; și vă feriți de ei.

18. Că unii ca aceia Domnului nostru Iisus Hristos nu slujesc, ci pântecelui lor; și prin cuvinte bune și prin cuvântare de bine înșală inimile celor fără de răutate.

19. Că ascultarea voastră la toți a ajuns. Și mă bucur drept aceea de voi: și voesc să fiți înțelepți spre bine, și proști spre rău.

20. Iar Dumnezeuul păcei va zdrobi pre Satana sub picioarele voastre curând. Harul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi. Amin.

21. Inchină-se voă Timotei cel împreună cu mine lucrător, și Luchie, și Iason, și Sosipatru, rudele mele.

22. Inchinu-mă voă și eu Terție, cel ce am scris cartea, întru Domnul.

23. Inchină-so voă Gaie, gazda mea și a toată adunarea. Inchină-se voă Erast dregătorul cetății, și Quart fratele.

24. Harul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi, cu toți. Amin.

25. Iar celui ce poate să vă întărească pre voi după evanghelia mea, și propoveduirca lui Iisus Hristos, după descoperirea tainei care din anii vecilor era tăcută,

26. Iar acum s'a arătat, și prin scripturele proorocilor, după porunca vecinicului Dumnezeu, spre ascultarea credinței întru toate neamurile s'a cunoscut:

27. Unuia prea înțeleptului Dumnezeu prin Iisus Hristos slava în veci. Amin.

În Cătră Romani s'a scris de la Corint, și s'a trimis prin Evi diaconita bisericei din Chegrees.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA ÎNTEIĂ CĂTRĂ CORINTENI.

CAPITOLUL I.

Pavel, chemat apostol al lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu, și Sosten fratele.

2. Bisericei lui Dumnezeu care este în Corint, celor sfințiți întru Hristos Iisus, celor chemați sfinți, împreună cu toți cei ce cheamă numele Domnului no-

I. CORINTENI, I.

întru Iisus Hristos în tot locul, și al lor și al nostru :

3. Har voă, și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

4. Mulțumesc Dumnezeului meu pururea pentru voi, pentru harul lui Dumnezeu ce s'a dat voă întru Iisus Hristos ;

5. Că întru toate v'ați îmbogățit întru dânsul, în tot cuvântul și în toată știința ;

6. Precum mărturisirea lui Hristos s'a adeverit întru voi :

7. Cât a nu fi lipsiți voi nici într'un dar ; așteptând descoperirea Domnului nostru Iisus Hristos :

8. Care va și întări pre voi până la sfârșit, *ca să fiți* nevinovați în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

9. Credincios este Dumnezeu, prin care v'ați chemat spre împărtășirea Fiului său Iisus Hristos Domnului nostru.

10. Iar vă rog pre voi, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, că toți să graiți aceeași, și să nu fie între voi împărțelii ; ci să fiți întemeiați într'un gând și într'o înțelegere.

11. Pentru că mi s'a arătat mie pentru voi, frații mei, de la cei ce sunt ai Hloiei, că priciri sunt între voi.

12. Și dic eu aceasta, că fiecare din voi dice, Eu sunt al lui Pavel ; iar eu al lui Apolos ; iar eu al lui Chifa ; iar eu al lui Hristos.

13. Aă doară s'a împărțit

Hristos ? aă Pavel s'a răstignit pentru voi ? sau întru numele lui Pavel v'ați botezat ?

14. Mulțumesc lui Dumnezeu că nici pre unul din voi n'am botezat, fără numai pre Crisp și pre Gaie ;

15. Ca să nu dică cineva că întru numele meu am botezat.

16. Botezat-am și casa lui Stefana : iar mai mult nu știu să mai fiu botezat pre alt cineva.

17. Că nu m'a trimes pre mine Hristos să botez, ci să vestesc evanghelia : nu întru înțelepciunea cuvântului, ca să nu se facă în zadarnică crucea lui Hristos.

18. Pentru că cuvântul crucei celor peritori nebunie este ; iar noă celor ce ne mântuim puterea lui Dumnezeu este.

19. Că scris este, Perde-voi înțelepciunea înțelepților, și știința celor știutori o voi lepăda.

20. Unde este înțeleptul ? unde este cărturarul ? unde este întrebătorul veacului acestuia ? aă n'a făcut nebună Dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia ?

21. Că de vreme ce întru înțelepciunea lui Dumnezeu, n'a cunoscut lumea prin înțelepciune pro Dumnezeu, bine a voit Dumnezeu prin nebunia propovăduirii a mântui pre cei ce cred.

22. Pentru că și Iudeii semn cer, și Ellinii înțelepciune caută :

23. Iar noi propoveduim pre Hristos cel răstignit, Iudeilor sminteală, iar Ellinilor nebunie ;

24. Iar celor chemați, Iudeilor :

I. CORINTENI, II.

și Ellinilor, pre Hristos puterea lui Dumnezeu, și înțelepciunea lui Dumnezeu.

25. Că ce este nebun a lui Dumnezeu mai înțelept de cât oamenii este; și ce este slab a lui Dumnezeu mai tare de cât oamenii este.

26. Că vedeți chemarea voastră, fraților, că nu sunt mulți înțelepți după trup, nu sunt mulți puternici, nu sunt mulți de bun neam :

27. Ci cele nebune ale lumii a ales Dumnezeu ca pre cei înțelepți să îi rușineze; și cele slabe ale lumii a ales Dumnezeu ca să rușineze pre cele tari;

28. Și cele de neam prost, și nebăgate în samă ale lumii a ales Dumnezeu, și cele ce nu sunt, ca pre cele ce sunt să strice:

29. Ca să nu se laude nici un trup înaintea lui.

30. Și dintru densul voi sunteți întru Hristos Iisus, care s'a făcut noastră înțelepciune de la Dumnezeu, și dreptate, și sfințire, și izbăvire:

31. Ca precum este scris, Cel ce se laudă, întru Domnul să se laude.

CAPITOLUL II.

Si eu, venind la voi, fraților, venit-am, nu întru înălțarea cuvântului său a înțelepciunii, vestind voă mărturisirea lui Dumnezeu.

2. Că n'am judecat a ști ceva întru voi, fără numai pre Iisus Hristos, și pre acesta răstignit.

3. Și eu întru slăbiciune, și întru frică, și întru cutremur mare am fost la voi.

4. Și cuvântul meu și propovăduirea mea nu era întru cuvinte îndemnătoare ale înțelepciunii omenești, ci întru arătarea Duhului și a puterii:

5. Ca credința voastră să nu fie întru înțelepciunea oamenilor, ci întru puterea lui Dumnezeu.

6. Iar înțelepciunea o grăim întru cei desăvârșiți; însă înțelepciunea nu a veacului acestuia, nici a domnilor veacului acestuia, carii sunt peritori :

7. Ci grăim înțelepciunea lui Dumnezeu întru taină, cea ascunsă, care o a rînduit Dumnezeu mai înainte de veci spre slava noastră:

8. Care nimeni din domnii veacului acestuia nu o a cunoscut: că de o ar fi cunoscut, n'ar fi răstignit pre Domnul slavei.

9. Ci precum este scris, Cele ce ochiul n'a vădut, nici urechia n'a auzit, nici la inima omului nu s'a uit, acestea a gătit Dumnezeu celor ce îl iubesc pre densul.

10. Iar noastră ne a descoperit aceste Dumnezeu prin Duhul său: că Duhul toate le cercă, și adîncurile lui Dumnezeu.

11. Că cine știe din oameni ale omului, fără numai duhul omului care este într'însul? așa și ale lui Dumnezeu nimeni nu le știe, fără numai Duhul lui Dumnezeu.

12. Iar noi n'am luat duhul

I. CORINTENI, III.

lumei, ci duhul cel din Dumnezeu; ca să știm cele ce sunt de la Dumnezeu dăruite noastră.

13. Care și grăim, nu întru cuvinte învățate ale înțelepciunii omenești, ci întru cele învățate ale Duhului Sfânt; cele duhovnicești cu cele duhovnicești asemănându-le.

14. Iar omul cel trupesc nu primește cele ce sunt ale Duhului lui Dumnezeu: că nebunie sunt lui: și nu le poate înțelege, căci duhovnicește se judecă.

15. Iar cel duhovnicesc le judecă toate, iar el de nimeni nu se judecă.

16. Că cine a cunoscut gândul Domnului, ca să 'l învețe pre el? Iar noi avem mintea lui Hristos.

CAPITOLUL III.

Si eu, fraților, n'am putut grăi voă ca celor duhovnicești, ci ca celor trupești, ca pre niște prunci întru Hristos.

2. Cu lapte pre voi v'am hrănit, iar nu cu bucate: că încă nu puteți; ci încă nici acum nu puteți.

3. Că încă trupești sunteți: căci când este întru voi rîvnă, și prigonire, și împărechieri, ați nu sunteți trupești, și ați nu după om umblați?

4. Căci când dice cineva, Eu sunt al lui Pavel; și altul, Eu sunt al lui Apolos; ați nu sunteți trupești?

5. Cine dar este Pavel, și cine este Apolos, fără numai slujitor

tori prin cari ați crezut, fie-căruia precum Domnul 'l a dat?

6. Eu am sădit, Apolos a' udat; iar Dumnezeu a făcut creșterea.

7. Pentru aceea nici cel ce sădește este ceva, nici cel ce udă; ci Dumnezeu cel ce dă creșterea.

8. Iar cel ce sădește și cel ce udă una sînt: și fie-care va lua plata sa după osteneala sa.

9. Pentru că al lui Dumnezeu împreună lucrători sîntem: a lui Dumnezeu arătură, a lui Dumnezeu zidire sunteți.

10. După harul lui Dumnezeu care este dat mie, ca un înțelept meșter, mai mare temelie am pus, iar altul zidește. Însă fie-care să socotească cum zidește.

11. Că altă temelie nimeni nu poate să pue afară de ceea ce este pusă, care este Iisus Hristos.

12. Iar de zidește cineva pre această temelie aur, argint, pietre scumpe, lemne, fîn, trestie;

13. Al fie-cărui lucru arătat va fi: că dioa îl va arăta, pentru că cu foc se va descoperi; și al fie-cărui lucru în ce chip va fi, focul îl va lămuri.

14. Și al cărui lucru va rămănea care a zidit, plată va lua.

15. Iar al cărui lucru va arde, se va păgubi: iar el însuși se va mântui; însă așa ca prin foc.

16. Ați nu știți că sunteți biserică lui Dumnezeu, și Duhul lui Dumnezeu lăcuște întru voi?

I. CORINTENI, IV.

17. De va strica cineva biserica lui Dumnezeu, strica-l va pre acela Dumnezeu; căci biserica lui Dumnezeu sfântă este, care sunteți voi.

18. Nimeni pre sine să nu se înșale. De i se pare cuiva între voi că este înțelept în veacul acesta, nebun să se facă, ca să fie înțelept.

19. Pentru că înțelepciunea lumii acesteia nebunie este la Dumnezeu. Că scris este, El prinde pre cei înțelepți întru priceperea lor.

20. Și iarăși, Domnul cunoaște gândurile înțelepților, că sunt deșerte.

21. Drept aceea nimeni să nu se laude între oameni. Că toate ale voastre sunt;

22. Ori Pavel, ori Apolos, ori ~~Chifa~~, ori lumea, ori viața, ori ~~moartea~~, ori acestea de acum, ori ~~cele viitoare~~; toate ale voastre sunt;

23. Iar voi sunteți ai lui Hristos; iar Hristos al lui Dumnezeu.

CAPITOLUL IV.

Așa să ne socotească pre noi omul, ca pre niște slugi ale lui Hristos, și ispravnicii altărilor lui Dumnezeu.

2. Iar ce este mai mult se caută aceasta întru ispravnicii, ca credincios cineva să se afle.

3. Iar mie prea puțin imi este ca să mă judec de cătră voi, sau de dloa omenească: ci nici însu-mi pre mine nu mă judec.

4. Pentru că nimio pre mine nu mă știu vinovat; ci nu întru aceasta m'am îndreptat: iar cela ce mă judecă pre mine Domnul este.

5. Drept aceea mai înainte de vreme nimic să nu judecați, până ce va veni Domnul, care va și lumina cele ascunse ale întunecului și va arăta sfaturile inimelor: și atunci lauda va fi fiecăruia de la Dumnezeu.

6. Și acestea, fraților, le am închipuit întru mine și întru Apolos pentru voi; ca întru noi să vă învățați ca nu mai mult de cât ce este scris să gândiți, ca să nu vă mândriți unul pentru altul împotriva celui-l-alt.

7. Că cine te alege pre tine? și ce ai care n'ai luat; iar dacă și ai luat, ce te laudă, ca cum n'ai fi luat?

8. Iată sătul sunteți, iată v'ați îmbogățit, fără de noi ați împărțit: și o de ați împărțit, ca și noi împreună cu voi să împărțim.

9. Că mi se pare că Dumnezeu pre noi apostolii cei mai de apoi ne a arătat, ca pre niște rânduiri spre moarte: pentru că priveală ne am făcut lumii, și ingerilor, și oamenilor.

10. Noi nebuni *suntem* pentru Hristos, iar voi înțelepți întru Hristos; noi slabi, iar voi tari; voi slăviți, iar noi necinstiți.

11. Până în ceasul de acum și flămândim, și însetosăm, și suntem goi, și pătimim; și nu suntem așezați;

12. Și ostenim, lucrând cu

I. CORINTENI, V.

măinele noastre: ocăriți fiind, grăim de bine; izgoniți fiind, răbdăm:

13. Huliți fiind, măgălem: ca niște gunoiu ne am făcut lumii, tuturilor lepădătură *sîntem* până acum.

14. Nu infruntându-vă pre voi scriu acestea, ci ca pre niște fiu ai mei iubiți învățându-vă.

15. Că de ați avea de ce mîi de dascăli întru Hristos, dar nu *aveți* mulți părinți: că întru Hristos Iisus prin evanghelie eu v'am născut pre voi.

16. Rogu-vă dar pre voi, să fiți mie următori.

17. Pentru aceasta am trimis la voi pre Timotei, care este fiu al meu iubit, și credincios întru Domnul, care va aduce voă aminte căile mele cele ce sînt întru Hristos, precum pretutindenea întru toată biserica învăț.

18. Iar ca cum nu aș veni eu la voi, s'ați semețit uni.

19. Ci voi veni curînd la voi, de va vrea Domnul, și voi cunoaște, nu cuvîntul celor ce s'ați semețit, ci puterea.

20. Că nu este în cuvînt împărăția lui Dumnezeu, ci întru putere.

21. Ce voiți? cu toiag să vin la voi, sau cu dragoste, și cu duhul blîndeței?

CAPITOLUL V.

Cu adevărat se aude între voi curvie, și curvie ca aceea care nici între păgani nu se

numește, ca să aibă cineva pre mulțea tătâne-său.

2. Și voi v'ați semețit, și nu mai bine ați plîns, ca să se rădice din mijlocul vostru cel ce a făcut fapta aceasta.

3. Eu dar nefiind la voi cu trupul, iar cu duhul fiind de față acolo, iată am judecat ca cum aș fi de față, pre cel ce a făcut aceasta așa.

4. Întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, adunându-vă voi și duhul meu, cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos,

5. Să dați pre unul ca acela Satanei spre perirea trupului, ca duhul să se mîntuească în dîia Domnului Iisus.

6. Nu este bună lauda voastră. Ați nu știți că puțin aluat toată frămîntătura dospește?

7. Curățiți dar aluatul cel vechiu, ca să fiți frămîntătură nouă, precum sînteți fără de aluat. Că paștele noastre Hristos pentru noi s'a jertvit:

8. Pentru aceea să prăznuim, nu întru aluatul cel vechiu, nici întru aluatul rîutăței și al vicleșugului; ci întru azimele curăției și ale adevărului.

9. Scris-am voă în epistolă să nu vă amestecați cu curvari;

10. Și cu adevărat nu cu curvari lumii acesteia, sau cu lacomi, sau cu răpitori, sau cu slujitorii idolilor: că altmintrele ar fi trebuit să cîșiți din lumea aceasta.

11. Iar acum am scris voă să nu vă amestecați, dacă vre

I. CORINTENI, VI.

unul numindu-se frate va fi curvar, sau lacom, sau slujitor idolilor, sau ocărilor, sau bețiv, sau răpitor; cu unul ca acesta nici să mâncați.

12. Că ce imi este mie a judeca pre cel din afară? aș nu pre cei din lăuntru voi îi judecați?

13. Iar pre cei din afară Dumnezeu îl va judeca. Deci scoateți afară pre cel rău dintre voi inși-vă.

CAPITOLUL VI.

Aș doară îndrăznește cineva din voi, având vre-o piră împotriva altuia a se judeca la cel nedrept, și nu la cei sfinți?

2. Aș nu știți că sfinții vor să judece lumea? și de se va judeca lumea prin voi, nevrednici sunteți de judecați mai mic?

3. Aș nu știți că pre ingeri vom să judecăm? cu cât mai virtos cele lumești?

4. Deci de aveți judecați lumești, pre cei nebăgați în samă intru adunare să îi puneți să judece.

5. Și aceasta ca să vă rușinați dic voă. Așa dar, nu este între voi înțelept nici unul, care să poată judeca între frații săi?

6. Ci frate cu frate se judecă, și aceasta la necredincioși?

7. Deci dar cu adevărat păcat este voă, căci judecați aveți între voi, Pentru ce mai bipe nu suferiți strâmbătatea? pentru ce mai bine nu răbdați paguba?

8. Ci voi inși-vă faceți strâm-

bătate, și aduceți pagubă, și aceasta fraților.

9. Aș nu știți că nedreptii împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni? Nu vă înșelați: nici curvari, nici slujitorii idolilor, nici prea-curvari, nici malachi, nici sodomneni,

10. Nici furii, nici lacomi, nici bețivi, nici ocăritorii, nici răpitori, împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni.

11. Și acestea unii ați fost; ci v'ați spălat, ci v'ați sfințit, ci v'ați îndreptat intru numele Domnului Iisus, și intru Duhul Dumnezeului nostru.

12. Toate imi sunt slobode, dar nu toate imi sunt de folos: toate imi sunt slobode. ci cu nu voi să fiu biruit de ceva.

13. Bucatele pântecelui, și pântecetele bucatelor: iar Dumnezeu și pre acela și pre acelea va stirca. Iar trupul nu curvie, ci Domnul; și Domnul trupului.

14. Iar Dumnezeu și pre Domnul 'l a sculat, și pre noi ne va scula cu puterea sa.

15. Dar nu știți că trupurile voastre sunt mădulările lui Hristos? deci dar pre mădulările lui Hristos le voi face mădulări ale curvei? Să nu fie.

16. Aș nu știți că cel ce se lipește de curvă un trup este? că vor fi, dice, amândoi, un trup.

17. Iar cel ce se lipește de Domnul un duh este.

18. Fugiți de curvie. Că tot păcatul care va face omul afară

I. CORINTENI, VII.

de trup este; iar cel ce curvește într'al său trup păcătuiește.

19. Ați nu știți că trupul vostru este biserica Duhului Sfânt *ce lăcuiește* întru voi, pre care aveți de la Dumnezeu, și nu sunteți ai voștri?

20. Oă sunteți cumpărați cu preț: proslăviți dar pre Dumnezeu în trupul vostru, și întru duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu.

CAPITOLUL VII.

Iar pentru care 'mă ați scris: Bine este omului de mulere să nu se atingă.

2. Iar pentru curvie, fie-care să 'și aibă mulerea sa, și fie-care mulere să 'și aibă bărbatul său.

3. Mulerei bărbatul datornica dragoste să 'i dea: așijderea și mulerea bărbatului.

4. Mulerea trupul său nu își stăpânește, ci bărbatul: așijderea și bărbatul trupul său nu își stăpânește, ci mulerea.

5. Să nu opriți datoria unul altuia, fără numai din buna voia, până la o vreme, ca să vă îndeletniciți în post și în rugăciune; și iarăși să vă împreunați, ca să nu vă ispitească pre voi Satana pentru neînfrinarea voastră.

6. Și aceasta o dic duple sfat, iar nu duple poruncă.

7. Că voesc ca toți oamenii să fie precum și eu. Ci fie-care are darul său de la Dumnezeu, unul așa, iar altul într'alt chip.

8. Iar dic celor necăsătoriți și văduvelor, Bine este lor de vor rămânea precum și eu.

9. Iar de nu se continesc, să se căsătorească: că mai bine este să se căsătorească de cât să ardă.

10. Iar celor căsătoriți poruncesc, nu eu, ci Domnul. Mulerea de bărbat să nu se despartă.

11. Iar de se va despărți, să nu se mărite, sau să se împace cu bărbatul său: și bărbatul pre mulere să nu o lase.

12. Iar celor-l-alți eu dic, nu Domnul: De are vre un frate mulere necredincioasă, și ea va voi să viețuească cu el, să nu o lase pre ea.

13. Și mulerea de are bărbat necredincios, și acela va voi să viețuească cu dânsa, să nu 'l lase pre el.

14. Pentru că se sfințește bărbatul necredincios prin mulerea *credincioasă*, și se sfințește mulerea necredincioasă prin bărbatul *credincios*: oă într'alt chip feciorii voștri necurați ar fi; iar acum sfinți sunt.

15. Iar de se desparte cel necredincios, despartă-se. Că nu este supus robiei fratele său sora într'unele ca acestea: că spre pace ne a chemat pre noi Dumnezeu.

16. Că ce știți, mulere, de 'ți vei mântui bărbatul? sau ce știți, bărbate, de 'ți vei mântui mulerea?

17. Însă fie-căruia precum i-a împărțit Dumnezeu, și fie-care

I. CORINTENI, VII.

precum 'l a chiebat Domnul, așa să umble. Și așa întru toate bisericile rînduesc.

18. De este cineva chiebat fiind tăiat împrejur, să nu poștească netăiere-imprejur. Întru netăiere împrejur cineva s'a chiebat? să nu se tae împrejur.

19. Tăierea împrejur nimio este, și netăierea-imprejur nimic este, ci paza poruncelor lui Dumnezeu.

20. Fie-care întru chiebat care s'a chiebat întru aceea să rămăc.

21. Rob ești chiebat? nu te griji: ci de și poți să fii slobod, mai mult te supune.

22. Că cel ce este chiebat întru Domnul, rob, slobod Domnului este: așijderea și cel ce este chiebat, slobod, rob este lui Hristos.

23. Cu preț sunteți cumpărați; nu vă faceți robi oamenilor.

24. Fie-care întru ce este chiebat, fraților, întru aceea să rămăc înaintea lui Dumnezeu.

25. Iar pentru fecioare porunca Domnului nu am: iar slat da, ca un miluit de la Domnul, a fi credincios.

26. Socotesc dar, că acest lucru este bun pentru această de acum nevoie, oă bine este omului așa a fi.

27. Legatu-te-ai cu mulere? nu căuta deslegare. Deslegatu-te-ai de mulere? nu căuta mulere.

28. Iar de te ai și însurat, n'ai păcătuit, și de s'a măritat fecioara, n'a păcătuit. Dar ne-

caz în trup vor avea unii ca acesta: iar eu vă cruț pre voi.

29. Iar aceasta dic, fraților, că vremea de acum scurtă este: ca și cei ce au muleri să fie ca cum n'ar avea;

30. Și cei ce plâng, ca cum n'ar plânge; și cei ce se bucură, ca cum nu s'ar bucura; și cei ce cumpără, ca cum n'ar stăpâni;

31. Și cei ce se folosesc cu lumea aceasta, ca cum nu s'ar folosi: că trece chipul lumii acesteia.

32. Și voesc ca voi fără de grijă să fiți. Cel neînsurat grijește de ale Domnului, cum va plăcea Domnului:

33. Iar cel ce s'a însurat grijește de ale lumii, cum va plăcea mulerei.

34. Se deosebește mulerea și fecioara. Cea nemăritată se grijește de ale Domnului, ca să fie sfintă și cu trupul și cu sufletul: iar cea măritată se grijește de ale lumii, cum va plăcea bărbatului.

35. Și aceasta spre al vostru folos dic; nu ca să vă pun voă cursă, ci spre bună cuviință, și apropiere de Domnul fără sminteală.

36. Iar de i se pare cuiva că i se face vre-o necinste pentru fecioara sa, dacă îi trec tinerețele, și așa trebuie a se face, ce voște facă, nu păcătuește: mărite-se.

37. Iar care stă întemeiat în inimă, neavând nevoie, ci are putere preste voia sa, și aceasta

I. CORINTENI, VIII.

a judecat întru inima sa, a păzi pre fecioara sa, bine face.

38. Deci dar, și cel ce își mărită pre fecioara sa, bine face; iar cel ce nu o mărită mai bine face.

39. Mulțerea legată este de lege în câtă vreme trăește bărbatul ei; iar dacă va adormi bărbatul ei, slobodă este după care va vrea să se mărite; numai întru Domnul.

40. Iar mai fericită este de va rămânea așa, după sfatul meu: și mi se pare, că și eu am Duhul lui Dumnezeu.

CAPITOLUL VIII.

Iar pentru cele ce se jertvesc idolilor, știu că toți avem cunoștință. Însă cunoștința face semet, iar dragostea zidește.

2. Iar de i se pare cuiva că știe ceva, încă nimic n'a cunoscut precum se cade a cunoaște.

3. Iar de iubește cineva pre Dumnezeu, acela cunoscut este de dănsul.

4. Iar pentru mâncarea jertvelor idolești, știu că idolul nimic nu este în lume, și cum că nu este alt Dumnezeu fără numai unul.

5. Pentru că de și sunt cari se dic dumnezei, ori în cer ori pre pământ, (precum sunt dumnezei mulți, și domni mulți,)

6. Ci noă un Dumnezeu este, Tătăl, dintru care *sunt* toate, și noi întru dănsul; și un Domn Iisus Hristos, prin care *sunt* toate și noi printr'insul.

7. Ci nu este întru toți cunoștința: căci unii cu știința idolului, până acum o mănâncă ca o jertvă idolească; și știința lor fiind slabă se spurcă.

8. Iar mâncarea nu ne va pune pre noi înaintea lui Dumnezeu: că nici de vom mânca, nu ne prisosește; nici de nu vom mânca ne lipsește.

9. Ci vedeți ca nu cumva slobodenia voastră aceasta să fie sminteală celor neputincioși.

10. Că de te va vadea cineva pre tine cel ce ai cunoștință scădând în capiștea idolilor. aș nu știința lui, slab fiind, se va întări ca să mănânce jertvele idolești.

11. Și va peri fratele tău cel neputincios pentru cunoștința ta, pentru care Hristos a murit?

12. Și așa păcătuind împotriva fraților, și bătând știința lor cea neputincioasă, împotriva lui Hristos păcătuiești.

13. Pentru aceea, dacă face mâncarea sminteală fratelui meu, nu voi mânca carne în veac, ca să nu fac sminteală fratelui meu.

CAPITOLUL IX.

Aș nu sunt apostol? aș nu sunt slobod? aș nu pre Iisus Hristos Domnul nostru? I am vădut? aș nu lucrul meu voi sântești întru Domnul?

2. De nu sunt apostol altora, dar voă cu adevărat sunt: că

I. CORINTENI, IX.

pecetea apostoliei mele voi sunteți întru Domnul.

3. Răspunsul meu la cei ce mă cercetază pre mine acesta este,

4. Aă n'avem putere a mânca și a bea?

5. Aă n'avem putere pre o soră, mulere, a purta ca și ceilalți apostoli, și frații Domnului, și Chifa?

6. Său numai eu singur și Varnava n'avem putere a nu lucra?

7. Cine slujește în oaste vreodată cu leafa sa? sau cine sădește vie, și din roada ei nu mănâncă? sau cine paște turmă, și din laptele turmei nu mănâncă?

8. Aă doară după om acestea grăesc? aă nu și legea aceasta dice?

9. Că în legea lui Moisi scris este, Să nu legi gura bouului ce trieră. Aă doară de boi se îngrijește Dumnezeu?

10. Aă doară pentru noi cu adevărat dice *aceasta*? Că pentru noi s'a scris: că întru nădejde, cel ce ară, dator este să are; și cel ce trieră cu nădejde, de nădejdea sa trebuie să aibă parte.

11. Dacă am sămănat noi voă cele duhovnicești, aă mare lucru este de vom secera noi ale voastre cele trupesti?

12. Dacă aă parte alții de puterea voastră, aă nu mai virtos noi? Ci nu am făcut după puterea aceasta: ci toate le răb-

dăm, ca să nu dăm vre-o zăticnire evangheliei lui Hristos.

13. Aă nu știți că cei ce lucrează cele sfinte din biserică mănâncă? și cari slujesc altarul cu altarul se împărtășesc?

14. Așa și Domnul a rânduit, ca cei ce propoveduesc evanghelia, din evanghelie să trăească.

15. Iar eu nici una de acestea n'am făcut: și n'am scris acestea, ca să se facă așa cătră mine: că mai bine îmi este a muri, de cât lauda mea s'o facă cineva în zadarnică.

16. Că de bine-vestesc nu îmi este mie laudă: că nevoie îmi zace asupra; iar amar mie este de nu voi bine-vesti!

17. Că de fac aceasta de voie, plată am: iar dacă de silă, dregătorie îmi este mie încredințată.

18. Care dar este plata mea? Ca bine-vestind evanghelia, fără de plată să pun evanghelia lui Hristos, ca să nu fac eu după puterea mea cum nu se cade într-o buna-vestire.

19. Că slobod fiind de toți, tutulor m'am făcut rob, ca pre mai mulți să dobîndesc.

20. Și m'am făcut Iudeilor ca un Iudeu, ca pre Iudei să dobîndesc; celor de sub lege, ca un supus legii, ca pre cel de sub lege să dobîndesc;

21. Celor fără de lege, ca un fără de lege, (nefiind fără de lege lui Dumnezeu, ci într-o lege lui Hristos,) ca să dobîndesc pre cel fără de lege.

I. CORINTENI, X.

22. M'am făcut celor nepu-ncioși ca un neputincios: ca re cei neputincioși să dobî-esc: tutulor toate m'am făcut, a ori cum pre vre unii să mân-iesc.

23. Și aceasta fac pentru evan-helie, ca împreună părtăș ei să iă fac.

24. Aă nu știți că cei ce a-argă în locul de priveală, toți decă aleargă, dar unul iea da-ul? Așa să alergați, ca să a-ucați.

25. Iar tot cel ce se nevoește, e toate se înfrînează. Și aceia decă ca să iea cunună etrică-ioasă *fac aceasta*; iar noi estricăcioasă.

26. Eă drept aceea așa alerg, u ca cum n'asî ști; așa daă ășboiă, nu ca cum asî fi bătend ăzduhul:

27. Ci imi chinuesc trupul neă, și îl supun robiei: ca nu umva altora propoveduind, în-u-mi să mă fac netrebnic.

CAPITOLUL X.

Și nu voesc ca să nu știți voi, fraților, că părinții noștri toți ubi nor aă fost, și toți prin nare aă trecut;

2. Și toți prin Moisi s'aă bo-ezet în nor și în mare;

3. Și toți aceeași mîncare du-iovnicească aă mîncat;

4. Și toți aceeași bîntură du-iovnicească aă bînt: că beaă lîn Piatra cea duhovnicească care urma: iar Piatra era Hris-
os.

5. Ci întru cei mai mulți din-tru ei nu a bine-voit Dumnezeu: că aă cădut în pustie.

6. Și aceste pilde s'aă făcut noă, ca să nu fim noi poftitori de rele, precum și aceia aă poftit.

7. Nicî slujitori idolilor să vă faceți, precum unii dintru dîșii; precum este scris, Ședut-a no-rodul de a mîncat și a bînt, și s'a sculat de a jucat.

8. Nicî să curvim, precum unii dintru dîșii aă curvit, și aă că-
dut într'o di doă-deci și trei de
mii.

9. Nicî să ispitim pre Hristos, precum și unii dintru dîșii aă ispitit, și de șerpi aă perit.

10. Nicî să cîrtiți, precum și unii dintru dîșii aă cîrtit, și s'aă pierdut de pierdătorul.

11. Și aceste toate, pilde s'aă întîmplat lor: iar s'aă scris spre a noastră învățatură, la cari sfîrșiturile veacurilor aă ajuns.

12. Pentru aceea celui ce i se pare că stă, să iee aminte ca să nu cadă.

13. Ispită pre voi nu v'a ajuns, fără numai omenească; iar ore-dincios este Dumnezeu, care nu va lăsa pre voi să vă ispițiți mai mult de cât puteți; oi împreună cu ispita va face și sfîrșitul, ca s'o puteți suferi.

14. Pentru aceea, iubiții mei, fugiți de slujirea idolilor.

15. Ca celor înțelepți grăesc; judecați voi ceea ce eu grăesc.

16. Paharul blagosloveniei care blagoslovim, aă nu este împăr-tășirea sîngelui lui Hristos? PĂI-

I. CORINTENI, XI.

nea oare frîngem, aŭ nu este împărtășirea trupului lui Hristos?

17. Căoi o pâine, un trup, cei mulți sîntem: că toți dintr'o pâine ne împărtășim.

18. Vedeți pre Israil duple trup: aŭ nu cei ce mănîncă jertvele pînăși oltarului sînt?

19. Deci ce dic eu? că doară idolul este ceva, sau ce se jertvește idolului este ceva?

20. Ci eu dic că cele ce jertvesc Neamurile, dracilor jertvesc, și nu lui Dumnezeu: nu voesc dar ca să vă faceți voi pînăși dracilor.

21. Nu puteți bea paharul Domnului, și paharul dracilor: nu puteți fi mesei Domnului pînăși, și mesei dracilor.

22. Aŭ întărita-vom pre Domnul spre mînie? au mai tarî de cît ei sîntem?

23. Toate imi sînt slobode, ci nu toate imi folosesc: toate imi sînt slobode, ci nu toate zidesc.

24. Nimeni al său să nu caute, ci fie-care al altuia.

25. Tot ce se vinde in măcelărie, să mîncați, nimic cercetînd pentru știință:

26. Că al Domnului este pămîntul, și plinirea lui.

27. Și de vă chieamă pre voi la masă cineva din cei necredincioși, și voiți să mergeți; tot ce se pune inaintea voastră să mîncați, nimic cercetînd pentru știință.

28. Iar de va dice voă cineva, Aceasta este jertvită idolilor, să nu mîncați pentru acela ce

v'a spus, și pentru știință: că al Domnului este pămîntul, și plinirea lui:

29. Iar știința, dic, nu a ta, ci a celui-l-alt: că pentru ce slobodenia mea se judecă de altă știință:

30. Iar dacă mă împărtășesc eu prin har, ce mă hulesc, pentru care eu mulțumesc?

31. Deci ori de mîncați, ori de beți, ori alt-ceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți.

32. Fără sminteală fiți, și Iudeilor, și Elininilor, și bisericei lui Dumnezeu:

33. Precum și eu intru toate tuturilor plac, necăutînd folosul meu, ci al celor mulți, ca să se mîntuească.

CAPITOLUL XI.

Următorii fiți mie, precum și eu lui Hristos.

2. Iar vă laud pre voi, fraților, că de toate ale mele vă aduceți aminte, și precum v'am dat voă predaniile, le țineți.

3. Și voesc să știți voi, că a tot bărbatul capul este Hristos; iar capul mulerei este bărbatul; iar capul lui Hristos, Dumnezeu.

4. Tot bărbatul rugîndu-se sau proorocînd cu capul acoperit, își rușinează capul lui.

5. Iar toată mîierea rugîndu-se sau proorocînd cu capul desvîlit își rușinează capul ei: că tot atîta este ca cum ar fi rasă.

6. Că de nu se învălește mu-

I. CORINTENI, XI.

ierea, să se și tundă: iar de este lucru de rușine mulerei a se tunde, sau a se rade, învălească-se.

7. Că bărbatul nu este dator să 'și acoperă capul, chipul și slava lui Dumnezeu fiind: iar mulieră slava bărbatului este.

8. Că nu este bărbatul din muliere; ci mulieră din bărbat.

9. Că nu s'a zidit bărbatul pentru muliere; ci mulieră pentru bărbat.

10. Pentru aceea datore este mulieră să aibă învălitoare în cap, pentru ingeri.

11. Insa nici bărbatul fără muliere, nici mulieră fără bărbat, întru Domnul.

12. Că precum este mulieră din bărbat, așa și bărbatul prin muliere; și toate de la Dumnezeu.

13. Întru voi înși-vă judecați: oare cu cuviință este, mulieră desvălită să se roage lui Dumnezeu?

14. Aă nu și singură firea vă învață pre voi, că bărbatul de își lasă părul, necinste lui este?

15. Iar mulieră de își lasă părul, slavă ei este: de vreme ce părul este dat ei în loc de învălitoare.

16. Iar de se vede că este cineva prigonitor, noi obicem ca acesta n'avem, nici bisericele lui Dumnezeu.

17. Și aceasta poruncindu-vă nu vă laud, că nu spre mai bine, ci spre mai rău vă adunați.

18. Pentru că intenț, când vă adunați voi în biserică, aud că se fac între voi împărechieri; și despre o parte cred.

19. Că trebuie să fie și eresuri

între voi, ca cei lămurii să se facă arătați între voi.

20. Drept aceea, când vă adunați voi împreună, nu este a mânca cina Domnului.

21. Că fie-care își pune cina sa mai înainte spre mâncare: și unul este flămând, iar altul este bat.

22. Aă doară n'aveți case ca să mâncați și să beți? sau pre biserică lui Dumnezeu defăimați, și rușinați pre cei lipsii? Ce voiă dăce voă? lăuda-voiă pre voi? întru aceasta nu vă laud.

23. Că eu am luat de la Domnul care am și dat voă, Că Domnul Iisus în noaptea întru care s'a vindut a luat pâine:

24. Și mulțumind a frînt, și a dis, Luați, mâncați: acesta este trupul meu care se frînge pentru voi: aceasta să faceți întru pomenirea mea.

25. Așijderea și paharul, după cină, dîcînd, Acest pahar legea cea nouă este întru sângele meu: aceasta să faceți de câte ori veți bea, întru pomenirea mea.

26. Că de câte ori veți mânca pâinea aceasta, și veți bea paharul acesta, moartea Domnului vestiți până când va veni.

27. Drept aceea, ori-care va mânca pâinea aceasta, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi trupului și sîngelui Domnului.

28. Ci să se ispitească omul pre sine, și așa din pâine să mănânce, și din pahar să bea.

29. Că cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, judecată lui-și mă-

I. CORINTENI, XII.

năncă și bea, nesocotind trupul Domnului.

30. Pentru aceasta între voi mulți *sînt* neputincioși și bolnavi, și dorm mulți.

31. Că de ne am fi judecat pre noi singuri, nu ne am fi osîndit.

32. Iar judecându-ne, de la Domnul ne certăm, ca nu cu lumea să ne osîndim.

33. Decî dar, frații mei, când vă adunați să mîncăți, unul pre altul să așteptați.

34. Iar de ilămîndește cineva, a casă să mănânce; ca să nu vă adunați spre osîndă. Iar celelalte când voi veni le voi rîndui.

CAPITOLUL XII.

Iar pentru cele duhovnicești, fraților, nu voi să nu știți voi.

2. Că știți când erați Neamuri, cum cătră idoli cei fără de glas, ca cum ați fi fost trași vă duceți.

3. Pentru aceea vă arăt voă, că nimeni cu Duhul lui Dumnezeu grăind nu dice anatema pre Iisus: și nimeni nu poate numi Domn pre Iisus, fără numai întru Duhul Sfînt.

4. Și sînt osebirî darurilor, iar același Duh.

5. Și osebirî slujbelor sînt, iar același Domn.

6. Și osebirî lucrărilor sînt, iar același Dumnezeu este care lucrează toate întru toți.

7. Iar fie-căruia se dă arătarea Duhului spre folos.

8. Că unuia prin Duhul se dă cuvîntul înțelepciunei; iar altuia

cuvîntul cunoștinței întru același Duh;

9. Și altuia credința întru același Duh; iar altuia darurile tămăduirilor întru același Duh;

10. Iar altuia lucrarea puterilor; iar altuia proorocie; iar altuia alegerea duhurilor; iar altuia feluri de limbi; iar altuia tîlmăcirea limbilor:

11. Și toate acestea le lucrează unul și același Duh, împărțind deosebî fie-căruia precum voește.

12. Că precum trupul unul este, și mădulări are multe, și toate mădulările ale unui trup, multe fiind, un trup sînt: așa și Hristos.

13. Pentru că printr'un Duh noi toți într'un trup ne am botezat, orî Iudei, orî Ellini, orî robii, orî cei slobozi; și toți într'un Duh ne am adăpat.

14. Că trupul nu este un mădular, ci multe.

15. Că de ar dice piciorul, Pentru că nu sînt mîină, nu sînt din trup; aș doară pentru aceea nu este din trup?

16. Și de ar dice urechie, Pentru că nu sînt ochi, nu sînt din trup; aș doară pentru aceea nu este din trup?

17. Că de *ar fi* tot trupul ochi, unde *ar fi* auzul? Și de *ar fi* tot auz, unde *ar fi* mirosul?

18. Iar acum a pus Dumnezeu mădulările pre unul fie-care dintr'insele în trup, precum a voit.

19. Că de ar fi toate un mădular, unde *ar fi* trupul?

20. Iar acum multe mădulări cu adevărat *sînt*, dar un trup.

21. Și nu poate ochiul să dică

I. CORINTENI, XIII.

măinei, N'am trebuință de tine: său iarăși capul picioarelor, N'am trebuință de voi.

23. Ci cu mult mai virtos mădulările trupului care se socotesc a fi mai slabe, sunt mai trebuincioase:

23. Și care ni se pare că sunt mai necinstite la trup, acestora cinste mai multă le dăm; și cele nesocotite ale noastre mai multă slavă au.

24. Iar cele de cinste ale noastre n'au trebuință: ci Dumnezeu a tocmnit trupul, celui mai de jos mai multă cinste dând.

25. Ca să nu fie desbinare în trup; ci să se îngrijească mădulările între sine asemenea unul de altul.

26. Și ori de pătimește un mădular, pătimesc toate mădulările d'împreună; ori de se slăvește un mădular, împreună se bucură toate mădulările.

27. Iar voi sunteți trupul lui Hristos, și mădulări din parte.

28. Și pre unii a pus Dumnezeu în biserică, întâi pre apostoli, al doilea pre prooroci, al treilea pre dascăli, după aceea pre puteri, apoi darurile tămăduirilor, ajutorințele, isprăvnicile, felurile limbilor.

29. Aș doară toți *sunt* apostoli? aș doară toți prooroci? aș doară toți dascăli? aș doară toți puteri?

30. Aș doară toți aș darurile tămăduirilor? aș doară toți în limbă grăesc? aș doară toți tălmăcesc?

31. Ci să rivniți darurile cele

mai bune: și încă mai înaltă cale vă arăt voă.

CAPITOLUL XIII.

De ași grăi în limbele omenestii și îngerești, iar dragoste n'am, făcutu-m'am ca niște aramă sunătoare, și chimval răsunător.

2. Și de ași avea înțelegere, și de ași ști toate tainele, și toată știința; și de ași avea credința, cât să mut și cerul, iar dragoste n'am, nimic nu pot.

3. Și de ași împărți toate averile mea, și de ași da trupul meu să-l ardă, și dragoste n'am, nici un folos nu-mi este.

4. Dragostea îndelung rabdă, se milostivește; dragostea nu pismuește, dragostea nu se semețește, nu se trufește.

5. Nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se întărește, nu gândește răul;

6. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr;

7. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă.

8. Dragostea nici odată nu cade: macar proorociile de vor lipsi; macar limbele de vor înceta; macar cunoștința de se va strica.

9. Pentru că din parte cunoaștem, și din parte proorocim.

10. Iar când va veni cea desăvârșită, atunci cea din parte se va strica.

11. Când eram prunc, ca un prunc grăiam, ca un prunc cugetam, ca un prunc gândiam:

I. CORINTENI, XIV.

iar dacă m'am făcut bărbat, am lepădat cele pruncești.

12. Că vedem acum ca prin oglindă în ghioitură; iar atunci față către față: acum cunosc din parte; iar atunci voi cunoaște precum și cunoscut sunt.

13. Și acum rămâne credința, nădejdea, dragostea, aceste trei; iar mai mare de cât acestea este dragostea.

CAPITOLUL XIV.

Urmați dragostea, și râvniți cele duhovnicești, iar mai virtuos ca să proorociți.

2. Că cel ce grăește în limbă, nu grăește oamenilor, ci lui Dumnezeu: că nimeni nu-l aude; iar cu duhul grăește tălne.

3. Iar cel ce proorocește oamenilor grăește spre zidire, și înmădare, și mângăiere.

4. Cel ce grăește în limbă pre sine singur se zidește; iar cel ce proorocește biserica zidește.

5. Și voesc ca voi toți să grăiți în limbă, iar mai virtuos să proorociți: că mai mare este cel ce proorocește decât cel ce grăește în limbă, fără numai de va tălmăci, ca biserica zidire să iee.

6. Iar acum, fraților, de voi veni la voi grăind în limbă, ce voi folosi voă, de nu voi grăi voă sau într-o descoperire, sau într-o cunoștință, sau într-o proorocie, sau într-o învățătură?

7. Că precum cele neînsuflete ce dau glas, ori surla, ori alăuta, de nu vor da osebite în

viersuri, cum se va cunoaște glasul surlei sau dicerea alăutei?

8. Că trîmbița de va da glas fără de semu, cine se va găti la război?

9. Așa și voi, prin limbă de nu veți da cuvânt cu bună înțelegere, cum se va cunoaște ceea ce se va grăi? că veți fi grăind în văzduh.

10. Atâtea de multe, precum se întâmplă, sunt felurile glasurilor în lume, și nici unul dintr'însele este fără de glas.

11. Deci de nu voi ști puterea glasului, voi fi cel ce grăește varvar, și cel ce grăește va fi mie varvar.

12. Așa și voi, de vreme ce sunteți râvnitori duhurilor, zidirea bisericii să căutați ca să prisosiți.

13. Pentru aceea cel ce grăește în limbă să se roage ca să și tălmăcească.

14. Pentru că de mă voi ruga cu limba, duhul meu se roagă, iar mintea mea fără de roadă este.

15. Ce dar este? ruga-mă-voi cu duhul, ruga-mă-voi și cu mintea: cânta-voi cu duhul, cânta-voi și cu mintea.

16. Pentru că de veți bine-cuvânta cu duhul, cel ce împlinește locul celui prost, cum va dice, Amin, după mulțumirea ta, de vreme ce nu știe ce dică?

17. Că tu bine mulțumești, dar cela-l-alt nu se zidește.

18. Mulțumesc Dumnezeu!

I. CORINTENI, XIV.

meu, că mai mult de cât voi toți grăesc în limbă :

19. Ci în biserică voesc cinci cuvinte a grăi cu mintea mea, ca și pre alții să 'l învăț, de cât deoe mi l de cuvinte în limbă.

20. Fraților, nu fiți prunci cu mintea : ci cu răutatea fiți prunci, iar cu mintea fiți desăvârșiți.

21. În lege scris este, Că într'alte limbi și cu alte buze voi grăi norodului acestuia; și nici așa nu mă vor asculta pre mine, dice Domnul.

22. Drept aceea, limbele spre semn sunt, nu credincioșilor, ci celor necredincioși: iar proorocia *s/ujește* nu necredincioșilor, ci celor ce cred.

23. Deci dar de s'ar aduna toată biserica împreună, și toți ar grăi în limbă, și ar intra și de cel neînvățați sau necredincioși, au n'ar dice că sunteți nebuni?

24. Iar de ar prooroci toți, și ar intra vre-un necredincios sau neînvățat, se vădește de toți, se judecă de toți:

25. Și așa cele ascunse ale inimei lui arătate se fac; și așa cădând pre față se va închina lui Dumnezeu, dicând că cu adevărat Dumnezeu întru voi este.

26. Ce este dar, fraților? când vă adunați, fie-care dintru voi psalm are, învățătură are, limbă are, descoperire are, tălmăcire are. Toate spre zidire să se facă.

27. De grăește cineva în limbă, să grăească câte doi, sau mai

mulți câte trei, și pre rînd; și unul să tălmăcească.

28. Iar de nu va fi tălmăcitor, să tacă în biserică; și numai lui să'si grăească, și lui Dumnezeu.

29. Iar proorocii doi sau trei să grăească, și cel-l-alti să judece.

30. Iar de se va descoperi ceva altuia ce șede, cel d'intăi să tacă.

31. Că puteți câte unul toți a prooroci, ca toți să se învețe, și toți să se mîngăie.

32. Și duhurile proorocilor, proorocilor se supun.

33. Că Dumnezeu nu este *Dumnezeu* al turburării, ci al păcii, precum întru toate bisericile sfinților:

34. Mulierile voastre în biserică să tacă: că nu li s'a dat voie lor să grăească; ci să fie plecate, precum și legea dice.

35. Iar de voesc să se învețe ceva, a casă să'si întrebe pre bărbații lor: că rușine este mulierilor să grăească în biserică.

36. Au de la voi cuvîntul lui Dumnezeu a eșit? sau numai la voi a ajuns?

37. De i se pare cuiva că este prooroc, sau duhovnicesc, să înțeleagă cele ce scriu voă, că ale Domnului sunt porunci.

38. Iar de nu înțelege cineva, să nu înțeleagă.

39. Deci, fraților, rivniți a prooroci, și a grăi în limbă să nu opriți.

40. Toate duple cuvîntă și rînduială să se facă.

I. CORINTENI, XV.

CAPITOLUL XV.

Si arăt voă, fraților, evanghelia care am bine-vestit voă, care ați și primit, întru care și stați;

2. Prin care vă și mântuiți, de o țineți precum o am bine-vestit voă, fără numai de nu în zadar ați crezut.

3. Că am dat voă întâiu care am și luat, cum că Hristos a murit pentru păcatele noastre duple scripturi;

4. Și cum că s'a îngropat, și cum că a înviat a treia zi duple scripturi;

5. Și cum că s'a arătat lui Chifa, apoi celor doi-spre-dece:

6. După aceea s'a arătat la mai mulți de cât cincisute de frați de odată; din cari cei mai mulți sunt până acum, iar unii au și adormit.

7. După aceea s'a arătat lui Iacov; apoi apostolilor tuturor.

8. Iar mai pre urmă de cât toți, ca unul născut fără de vreme, s'a arătat și mie.

9. Că eu sunt mai micul apostolilor, care nu sunt vrednic a mă cheama apostol, pentru că am gonit biserica lui Dumnezeu.

10. Iar cu harul lui Dumnezeu sunt ce sunt: și harul lui care este întru mine n'a fost înzadarnic; oi mai mult de cât toți aceea m'am ostenit: însă nu eu, ci harul lui Dumnezeu care este cu mine.

11. Deci ori eu ori aceea, așa propoveduim, și așa ați crezut.

12. Iar de vreme ce Hristos

se propoveduește că s'a sculat din morți, cum dic unii între voi că înviere morților nu este?

13. Și de nu este înviere morților, nici Hristos dar n'a înviat.

14. Iar dacă n'a înviat Hristos, înzadarnică dar este propoveduirea noastră, înzadarnică dar este și credința voastră.

15. Ne aflăm încă și marturi mincinoși ai lui Dumnezeu; că am fi mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pre Hristos: pre care nu l'a înviat, dacă morții nu se vor scula.

16. Că de nu se vor scula morții, nici Hristos nu s'a sculat:

17. Iar dacă Hristos nu s'a sculat, înzadarnică este credința voastră; încă sunteți în păcatele voastre.

18. Încă și cei ce au adormit întru Hristos au perit.

19. Și de nădăjduim întru Hristos numai în viața aceasta, mai ticăloși de cât toți oamenii suntem.

20. Iar acum Hristos s'a sculat din morți, începătură celor adormiți s'a făcut.

21. Că de vreme ce prin om s'a făcut moartea, prin om s'a făcut și învierea morților.

22. Că precum întru Adam toți mor, așa întru Hristos toți vor învia.

23. Și fie-care întru a s'a rânduială: Începătura Hristos; după aceea cei ce sunt ai lui Hristos întru venirea lui.

24. Apoi sfârșitul, când va da împărăția lui Dumnezeu, și Ta-

I. CORINTENI, XV.

lăluî; când va strica toată domnia și toată stăpânirea și puterea.

25. Pentru că se cade lui a împărăți, până ce va pune pe toți vrăjmașii sub picioarele sale.

26. Vrăjmașul cel mai de pre urmă ce se surpă moartea este.

27. Pentru că toate le a supus sub picioarele lui. Iar când dice că toate sunt supuse *lui*, arătat este, că afară de cea ce 'l a supus lui toate.

28. Iar dacă se vor supune lui toate, atunci și însuși Fiul se va supune celui ce a supus lui toate, ca să fie Dumnezeu toate întrut toate.

29. Că ce vor face cei ce se botează pentru cei morți, dacă nu se vor scula morții nici de cum? pentru ce se și botează pentru cei morți?

30. Pentru ce dar și noi ne primejduim în tot ceasul?

31. În toate zilele mor, pentru lauda voastră care am întru Hristos Iisus Domnul nostru.

32. De m'am și luptat ca un om cu fiarele în Efes, ce folos imi este, dacă morții nu se vor scula? să mâncăm și să bem; că mâine vom muri.

33. Nu vă înșelați: strică pre obiceiurile cele bune vorbele cele rele.

34. Treziți-vă cu dreptate, și nu greșiți; că uniți ați necunoștința lui Dumnezeu: spre rușinare voă grăesc.

35. Ci va dice cineva, Cum se vor scula morții? și cu ce trup vor veni?

36. Nebune, tu ce sameni nu înviază, de nu va muri:

37. Și ce sameni, nu trupul care va să se facă sameni. ci numai grăunțul gol, de se întemplă de grâu, sau de alt ceva din cele-lalte:

38. Iar Dumnezeu îl dă lui trup precum voiește, și fie-cărei sămânțe trupul ei.

39. Nu tot trupul este același trup: ci altul este trupul oamenilor, și altul trupul dobitoacelor, și altul al peștilor, și altul al păsărilor.

40. Și sunt trupuri cerești, și trupuri pământești: ci alta este slava celor cerești, și alta a celor pământești.

41. Alta este slava soarelui, și alta slava lunii, și alta slava stelelor: că stea de stea se osebește în slavă.

42. Așa și învierea morților. Samănă-se întru stricăciune; scula-se-va întru nestricăciune:

43. Samănă-se întru necinste; scula-se-va întru slavă: samănă-se întru slăbiciune; scula-se-va întru putere:

44. Samănă-se trup sufletesc; scula-se-va trup duhovnicesc. Este trup sufletesc, este și trup duhovnicesc.

45. Că așa și scris este, Făcutu-s'a omul cel d'întîi Adam cu suflet viu; iar Adam cel de pre urmă cu duh de viață făcător.

46. Ci nu este întîi cel duhovnicesc ci cel sufletesc; apoi cel duhovnicesc.

47. Omul cel d'întîi este din

I. CORINTENI, XVI.

pământ, pămăntesc: omul cel al doilea este Domnul din cer.

48. În ce chip este cel pămăntesc, așa și cel pămăntesc: și în ce chip este cel ceresc, așa și cel cereștil.

49. Și precum am purtat chipul celui pămăntesc, să purtăm și chipul celui ceresc.

50. Iar aceasta dic, fraților, că carne și sânge împărăția lui Dumnezeu să moștenească nu pot; nici stricăciunea pre nestricăciune va moșteni.

51. Iată, taiuă voă dic: Că nu toți vom adormi, iar toți ne vom schimba,

52. Într'o cirtă, într'o clipeala ochiului, într'o trîmbița cea de apoi: pentru că va trîmbița, și morții se vor scula nestricăți, și noi ne vom schimba.

53. Că se cade stricăciosul acesta să se îmbrace într'u nestricăciune, și muritorul acesta să se îmbrace într'u nemurire.

54. Iar când se va îmbrăca stricăciosul acesta într'u nestricăciune, și muritorul acesta se va îmbrăca într'u nemurire, atunci va fi cuvîntul cel ce este scris, Înghițitu-s'a moartea într'u biruință.

55. Unde îți este, moarte, boldul tău? Unde îți este, iadule, biruința ta?

56. Iar boldul morții păcatul este; iar puterea păcatului este legea.

57. Iar lui Dumnezeu mulțumită, care ne a dat noă biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos.

58. Drept aceea, iubiții mei

frați, fiți tari, neclătiți, sporind întru lucrul Domnului pururea, știind că osteneala voastră nu este deșartă întru Domnul.

CAPITOLUL XVI.

Iar pentru milostenia care este pentru sfinți, precum am rînduit bisericelor Galatiei, așa și voi să faceți.

2. În ziua d'întîi a săptămînei fie-care din voi să puc la sine, stringînd de se va îndura, ca nu dacă voi veni atunci să se facă strînsoarea.

3. Iar după ce voi veni, precări veți socoti, pre aceia cu cărți îi voi trimete să ducă darul vostru în Ierusalim.

4. Și de va fi cu cuvință să merg și eu, cu mine vor merge.

5. Și voi veni la voi când voi trece prin Machedonia: că prin Machedonia voi să trec.

6. Și la voi, de se va întempla, mă voi zăbăvi, sau voi și erna, ca voi să mă petreceți ori încotro voi merge.

7. Că nu voesc să vă ved pre voi acum în treacăt; ci am nădejde câte-va vreme să mă zăbăvesc la voi, de va îngădui Domnul.

8. Și voi rămânea în Efes până la praznicul a cinci-deci de zile.

9. Că mi s'a deschis mie ușă mare și spre folos, și protivnici sînt mulți.

10. Iar de va veni Timotei, socotiți să fie fără frică la voi:

I. CORINTENI, XVI.

că lucrul Domnului lucrează ca și eu.

11. Decî nimeni pre el să nu 'l defalme: ci să 'l petreceți cu pace, ca să vie la mine: că 'l aștept pre el cu frații.

12. Iar pentru fratele Apolos, mult 'l am rugat ca să vie la voi cu frații: și nici de cum nu i-a fost voia să vie acum; iar va veni când vreme bună va afla.

13. Priveghiați, stați în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă.

14. Toate ale voastre cu dragoste să fie.

15. Și vă rog pre voi, fraților, (știți casa lui Stefana, că este pîrga Ahaiei, și spre slujba sfinților s'aun rînduit pre sine,)

16. Ca și voi să vă plecați la unii ca aceștia, și la tot cel ce împreună lucrează și se osteneste.

17. Iar mă bucur de venirea

lui Stefana și a lui Furtunat și a lui Ahaic: căci lipsa voastră aceștia o a implinit.

18. Că aun odihnit duhul meu și al vostru: să cunoașteți dar pre unii ca aceștia.

19. Inchină-se voă bisericile Ahaiei. Inchină-se voă întru Domnul mult Achila și Prischila, împreună cu biserica cea din casa lor.

20. Inchină-se voă frații toți. Inchinați-vă unul altuia cu sărutare sfîntă.

21. Inchinăciunea cu mîna mea a lui Pavel.

22. Cea ce nu iubeste pre Domnul nostru Iisus Hristos, să fie Anatema Maran-ata.

23. Harul Domnului nostru Iisus Hristos ou voi.

24. Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Iisus. Amin.

Cea întîi epistolă către Corinteni s'a scris de la Filippi prin Stefana, și Furtunat și Ahaic și Timotei.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA A DOA CĂTRĂ CORINTENI.

CAPITOLUL I.

Pavel, apostolul lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu,

și Timotei fratele, bisericii lui Dumnezeu care este în Corint, împreună cu toți sfinții cari sînt în toată Ahaia.

II. CORINTENI, I.

2. Har voă și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

3. Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeuul a toată mângăierea;

4. Cel ce ne mângăie pro noi întru tot necazul nostru, ca să putem și noi mângăia pre cei ce sunt întru tot necazul, prin mângăierea cu care ne mângăiem noi de la Dumnezeu.

5. Că precum prisosesc patimile lui Hristos întru noi, așa prin Hristos prisosește și mângăierea noastră.

6. Și ori de pătimim necaz, este pentru a voastră mângăiere și mântuire, care se lucrează întru răbdarea acestorași patimi, care și noi pătimim: ori de ne mângăiem, este pentru a voastră mângăiere și mântuire.

7. Și nădejdea noastră tare este pentru voi, știind, că precum sunteți părtași patimelor noastre, așa și mângăierei.

8. Că nu voim să nu știți voi, fraților, pentru necazul nostru ce s'a făcut noastră în Asia, că preste măsură am fost îngreuiți, și preste puțină, cât n'aveam noi nădejde nici de viață:

9. Ci singuri întru noi judecata morții am avut, ca să nu fim nădăjduindu-ne spre noi, ci întru Dumnezeu cel ce înviază morții:

10. Care dintr'o moarte ca aceasta ne a izbăvit pre noi, și ne

izbăvește: întru care nădăjduim că încă ne va și mai izbăvi;

11. Ajutorând și voi pentru noi cu rugăciunea, ca despre multe fețe darul cel către noi, prin mulți să se mulțumească pentru noi.

12. Că lauda noastră aceasta este, mărturisirea științei noastre, că întru dreptate, și întru curăție dumnezească, iar nu întru înțelepciune trupească, ci întru harul lui Dumnezeu, am petrecut în lume, și mai mult la voi.

13. Că nu scrim voă altele, fără numai cele ce cetiți sau și știți; și am nădejde că și până în sfârșit veți cunoaște;

14. Precum ne ați și cunoscut pre noi din parte, că lauda voastră suntem, precum și voi a noastră în dîoa Domnului Iisus.

15. Și cu această nădejde, voiam mai înainte să vin la voi, ca să aveți al doilea dar;

16. Și pre la voi să trec în Machedonia, și iarăși din Machedonia să vin la voi, și voi să mă petreceți în Iudeea.

17. Decî aceasta vrînd, aș doară ușurarea minții am întrebuințat? sau cele ce sfătuiesc, trupește le sfătuiesc, ca să fie la mine ce este așa, așa, și ce nu, nu?

18. Iar credincios este Dumnezeu, că cuvîntul nostru care a fost către voi n'a fost așa și nu.

19. Că Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, cel propovăduit întru voi prin noi, prin mine și

II. CORINTENI, II.

prin Siluan, și prin Timotei, n'a fost așa și nu, ci așa într-
el a fost.

20. Căci câte sunt făgăduin-
tele lui Dumnezeu într'insul
sunt așa, și într'insul Amin, spre
slava lui Dumnezeu prin noi.

21. Iar cea ce ne adeverează
pre noi împreună cu voi într-
Hristos, și ne a uns pre noi,
Dumnezeu este.

22. Care ne a și pecetluit pre
noi, și a dat arvuna Duhului
întru inimile noastre.

23. Și eu martur pre Dumne-
deu chiem asupra sufletului meu,
că cruțându-vă pre voi n'am
venit până acum în Corint.

24. Nu că doară avem stăpâ-
nire preste credința voastră, ci
căci suntem împreună lucrători
bucuriei voastre : că cu cre-
dința stați.

CAPITOLUL II.

Si am judecat aceasta într-
mine, ca să nu mai vin ia-
răși cu întristare la voi.

2. Măcar că de vă și întristez
eu pre voi, dar care este cel ce
mă veselește pre mine, fără nu-
mai cel ce se întristează de la
mine ?

3. Și am scris voă aceasta,
ca nu dacă voi veni, să am
întristare de cei pentru cari mi
se cădea să mă bucur ; având
nădejde spre voi toți, că bucu-
riea mea a voastră a tuturor
este.

4. Că din multă scorbă și ne-

caz al inimei am scris voă cu
multe lacrimi ; nu ca să vă în-
tristați, ci ca să cunoașteți dra-
gostea care am mai mult spre
voi.

5. Iar de m'a întristat cineva,
nu pre mine a întristat, ci din
parte : ca să nu vă îngreuez pre
voi pre toți.

6. Că destul este unuia ca a-
cestuia certarea aceasta, care
este de oătră multă.

7. Așa cât împotriva *trebuie*
mai mult să 'l dăruiți, și să 'l
mângâieți, ca nu cumva pentru
mai multă mâhnire să se în-
ghiță unul ca acela.

8. Pentru aceea vă rog pre
voi, ca să vă întăriți spre acela
dragostea.

9. Că pentru aceasta am și
scris, ca să cunoașteți cugetul vo-
stru, de sunteți într- toate as-
cultători.

10. Iar căruia dăruiți ceva,
dăruiesc și eu : că și eu de am
dăruit ceva, căruia am dăruit,
pentru voi *am dăruit* în fața
lui Hristos.

11. Ca să nu fim cuprinși de
Satana : că nu este să nu știm
amăgiturele lui.

12. Și venind eu în Troada
pentru evanghelia lui Hristos,
și ușă deschisă fiind mie prin
Domnul,

13. N'am avut odihnă cu du-
hul meu, neaflând eu pre Tit
fratele meu : ci lăsându-l pre
dânsul am mers în Machedonia.

14. Iar mulțumită lui Dum-
nezeu, celui ce ne face pre noi
pururea biruitori într- Hristos,

II. CORINTENI. III.

și arată mireazma cunoștinței sale prin noi în tot locul.

15. Că a lui Hristos bună mireazmă suntem lui Dumnezeu, întru cei ce se mântuesc, și întru cei ce pier :

16. Unora adecă mireazmă a morței spre moarte ; iar altora mireazmă a vieții spre viață. Și spre acestea cine este vrednic ?

17. Pentru că nu suntem ca cei mulți, cari amestecă cuvântul lui Dumnezeu : ci ca din curăție, ci ca de la Dumnezeu, înaintea lui Dumnezeu întru Hristos grăim.

CAPITOLUL III.

Au doară începem iarăși pre noi a ne lăuda ? au doară ne trebuesc precum oare-cărora cărți de laudă către voi, sau de la voi *cărți* de laudă ?

2. Cartea noastră voi sunteți, scrisă în inimile noastre, care se știe și se cetește de toți oamenii :

3. Arătându-vă că sunteți carte a lui Hristos cea slujită de noi, scrisă nu cu cerneală, ci cu Duhul lui Dumnezeu celui viu ; nu în table de piatră, ci în tablele inimii cele trupești.

4. Și nădejde ca aceasta avem prin Hristos către Dumnezeu :

5. Nu că vrednici suntem noi a cugeta ceva de la noi, că dintru noi ; ci vrednicia noastră *este* de la Dumnezeu ;

6. Care ne a și învrednicit pre noi a fi slujitori legii nouă ; nu

slovei, ci duhului ; că slova o-moară, iar duhul face viu.

7. Iar dacă slujba morței, cea închipuită cu slove în pietroșă făcut cu slavă, cât nu puteau fiil lui Israil să caute la fața lui Moisi pentru slava feței lui cea trecătoare :

8. Cum nu mai mult slujba duhului va fi cu slavă ?

9. Că de *a fost* slujba osîndirei slavă, cu mult mai virtos prisosește slujba dreptății întru slavă.

10. Că nici s'a slăvit ceea ce era slăvită întru această parte, pentru slava cea covârșitoare.

11. Că de *a fost* cea trecătoare slăvită, cu mult mai *virtos* cea netrecătoare *va fi* întru slavă.

12. Drept aceea având nădejde ca aceasta, multă îndrăznire întrebuintăm :

13. Și nu precum Moisi care pune acoperământ preste fața sa, ca să nu caute fiil lui Israil la sfârșitul celei ce era trecătoare :

14. Ci s'au orbit înțelegerile lor : că până astăzi același acoperământ întru cetera legii vechi rămâne nedescoperit ; care *acoperământ* întru Hristos se strică.

15. Ci până astăzi, când se cetește Moisi, acoperământ pre inima lor zace.

16. Iar când se vor întoarce către Domnul, se va lua acoperământul.

17. Iar Domnul este Duhul : și unde *este* Duhul Domnului, acolo *este* slobodenia.

18. Iar noi toți cu față desco-

II. CORINTENI, IV.

perită slava Domnului ca prin oglindă privind, spre același chip ne prefacem din slavă în slavă, ca din Duhul Domnului.

CAPITOLUL IV.

Pentru aceea având slujba aceasta, după cum suntem miluiți, nu slăbim;

2. Ci ne am lepădat de cele ascunse ale rușinei, nu într-o vicleșug umblând, nici strămutând cuvântul lui Dumnezeu; ci cu arătarea adevărului adevărându-ne pre noi spre toată știința oamenilor înaintea lui Dumnezeu.

3. Iar de este și acoperită evanghelia noastră, într-o cei peritori este acoperită:

4. Întru cari dumnezeul voacului acestuia a orbit mințile necredincioșilor, ca să nu le lumineze lor lumina evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu.

5. Că nu pre noi ne propovăduim, ci pre Hristos Iisus Domnul; iar pre noi slujitori voa pentru Iisus.

6. Că Dumnezeu, care a dă să lumineze dintr-o întunecare lumina, acela a strălucit într-o inimile noastre, spre luminarea cunoștinței slavei lui Dumnezeu în fața lui Iisus Hristos.

7. Și avem comoara aceasta în vase de lut, ca mulțimea puterii să fie a lui Dumnezeu, iar nu din noi.

8. Întru toate, necaz pătimind, dar nu strămătorându-ne; lipsiți

fiind, dar nu de tot desnădăjduindu-ne;

9. Goniți fiind, dar nu părăsiți; surpați fiind, dar nu prăpădiți;

10. În toată vremea omorîrea Domnului Iisus în trup purtându-o, ca și viața lui Iisus să se arăte în trupul nostru.

11. Că pururea noi cei vii la moarte ne dăm pentru Iisus, ca și viața lui Iisus, să se arăte în trupul nostru cel viitor.

12. Pentru aceea dar moartea într-o noi se lucrează, iar viața într-o voi.

13. Iar având același duh al credinței, precum este scris, Credut-am, pentru aceea am și grăit; și noi credem, pentru aceea și grăim;

14. Știind că cel ce a rădicat pre Domnul Iisus și pre noi prin Iisus ne va rădica, și ne va pune împreună cu voi.

15. Că toate sunt pentru voi, ca harul înmulțindu-se, prin cei mai mulți să prisosească mulțumirea spre slava lui Dumnezeu.

16. Pentru aceea nu slăbim; ci de s'ar și strica omul nostru cel din afară, dar cel din lăuntru se înnoește din zi în zi.

17. Pentru că necazul nostru de acum curând trecător, și ușor, vecinică și preste măsură mare slavă lucrează într-o noi:

18. Neprivind noi la cele ce se văd, ci la cele ce nu se văd: că cele ce se văd sunt trecătoare; iar cele ce nu se văd sunt vecinice.

II. CORINTENI, V.

CAPITOLUL V.

Că știm că de se va strica casa noastră cea pământească a cortului acestuia, zidire de la Dumnezeu avem, casă nefăcută de mână, veșnică în ceruri.

2. Că de aceasta suspinăm, dorind să ne îmbrăcăm într-o lăcașul nostru cel din cer:

3. Numai de ne vom și îmbrăca, nu ne vom afla goi.

4. Că cei ce suntem în cortul *acesta* suspinăm, îngreuiându-ne: pentru că nu voim să ne desbrăcăm, ci să ne îmbrăcăm, ca ce este muritor să se înghiță de viață.

5. Iar cel ce ne a făcut pre noi spre însăși aceasta Dumnezeu *este*, care a și dat noastră arvuna Duhului.

6. Indrăznim, drept aceea, pururea, știind că petrecând în trup, suntem depărtați de la Domnul:

7. (Că prin credință umblăm, iar nu prin vedere;)

8. Nădărdăm, și bine voim mai bine să fim depărtați de trup, și să petrecem cu Domnul.

9. Pentru aceea ne și nevoim, ca ori petrecând, ori depărtați fiind, să fim bine plăcuți lui.

10. Pentru că noi toți trebuie să ne arătăm înaintea divanului lui Hristos; ca să iee fie-care după cum a făcut, cele ce s'au lucrat prin trup, ori bine ori rău.

11. Știind dar frica Domnului, pre oamneni aducem la adevăr; iar lui Dumnezeu arătați suntem; și nădărdesc că și întru științele voastre suntem arătați.

12. Că nu ne lăudăm iarăși pre noi înaintea voastră, ci pricină dăm voă de laudă pentru noi, ca să aveți *cuvânt* pentru cei ce se laudă în față, iar nu în inimă.

13. Că ori de ne răpim cu mintea, *este* pentru Dumnezeu: ori de suntem așezați cu mintea, *este* pentru voi.

14. Că dragostea lui Hristos ne stringe pre noi; socotind noi aceasta, că de a murit unul pentru toți, iată dar toți au murit:

15. Și că pentru toți a murit, ca cei ce viază să nu mai vieze loruși, ci celui ce a murit pentru ei, și a înviat.

16. Pentru aceea noi de acum pre nimeni nu știm după trup: iar de am și știut pre Hristos după trup, dar de acum nu 'l mai știm.

17. Deci dar ori-care *este* întru Hristos, făptură nouă *este*: cele vechi au trecut; iată, toate s'au făcut noue.

18. Și toate de la Dumnezeu *sunt* care ne a împăcat pre noi lui-și prin Iisus Hristos, și ne a dat noastră slujba împăcării;

19. Pentru că Dumnezeu era întru Hristos, împăcând lumea lui-și, nesocotind lor păcatele lor; și puind întru noi cuvântul împăcării.

20. Drept aceea în locul lui Hristos vă rugăm, ca cum Dumnezeu s'ar ruga prin noi: rugămu-vă în locul lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu.

21. Pentru că pre cel ce n'a cunoscut păcat, pentru noi păcat 'l a făcut; ca noi să ne fa-

II. CORINTENI, VI.

cem dreptatea lui Dumnezeu întru dănsul.

CAPITOLUL VI.

Iar noi împreună lucrând cu ei, vă și rugăm, ca nu îndeșert harul lui Dumnezeu să primiți voi.

2. (Că dăce, în vreme primită te am ascultat, și în ziua mântuirii ți am ajutat ție: iată, acum este vreme bine primită; iată, acum este ziua mântuirii.)

3. Nici o sminteală întru nimic dând, ca slujba noastră să fie fără prihană:

4. Ci întru toate puindu-ne pre noi înainte ca slujitori ai lui Dumnezeu, întru multă răbdare, în necazuri, în nevoi, în strimtorări.

5. Întru bătaie, în temnițe, în zărve, în ostenele, în priveghieri, în posturi;

6. Întru curăție, întru cunoștință, întru îndelungă răbdare, în bunătate, întru Duhul Sfânt, în dragoste neîțărnice.

7. Întru cuvântul adevărului, în puterea lui Dumnezeu, prin armele dreptății cele d'a dreapta și cele d'a stânga,

8. Prin slavă și necinste, prin grăire de rău și laudă: ca niște înșălători, și adevărați;

9. Ca niște necunoscuți, și cunoscuți; ca cei ce murim, și iată, suntem vii; ca niște pedepsiți, și nu omoriți;

10. Ca niște întristați, iar pururea bucurându-ne; ca niște săraci, iar pre mulți îmbogățind; ca nimic având, și toate avându-le.

11. Gura noastră s'a deschis către voi, Corinteni, inima noastră s'a lărgit.

12. Nu vă strimtorați întru noi, ci vă strimtorați în pânțele voastre.

13. Pentru aceeași răsplătire, (ca unor fii grăesc.) lărgiți-vă și voi.

14. Nu vă înjugați întru alt jug cu cei necredincioși: că ce împărtășire are dreptatea cu fără de legea? sau ce împreunare are lumina cu întunerecul?

15. Sau ce unire are Hristos cu Veliar? sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios?

16. Sau ce însoțire este bisericii lui Dumnezeu cu idolii? că voi sunteți biserica lui Dumnezeu celui viu; precum a dis Dumnezeu, Voiu lacui întru ei, și voiu umbla între ei; și voiu filor Dumnezeu, și ei îmi vor fi mie norod.

17. Pentru aceea eșiți din mijlocul lor, și vă osebiți, dăce Domnul, și de necurăție să nu vă atingeți; și eu voiu primi pre voi,

18. Și voiu fi voă Tată, și voi veți fi mie fii și fete, dăce Domnul A-tot-țiitorul.

CAPITOLUL VII.

Deci aceste făgăduințe având, iubitorilor, să ne curățim pre noi de toată spurcăciunea trupului și a duhului, făcând sfințenie întru frica lui Dumnezeu.

2. Cuprindeți-ne pre noi; pre nimeni n'am nedreptățit, pre nimeni n'am stricat, pre nimeni n'am înșelat.

II. CORINTENI, VII.

3. Nu spre osîndire dic *aceasta*: că am dis mai înainte, că în inimele noastre sînteți, ca împreună să murim și împreună să viem.

4. Multă imi este îndrăzneala către voi, multă imi este lauda pentru voi: umplutu-m'am de mîngăiere, de prisosit am bucurie întru tot necazul nostru.

5. Că venind noi în Machedonia, nici o odihnă n'a avut trupul nostru, ci întru toate am fost necăjiți; din afară războaie, din lăuntru temeri.

6. Ci Dumneșu cel ce mîngăie pre cei smeriți, ne a mîngăiat pre noi cu venirea lui Tit;

7. Și nu numai cu venirea lui, ci și cu mîngăierea cu care s'a mîngăiat de voi, spuindu-ne noastră dorirea voastră, plîngerea voastră, rîvna voastră pentru mine; cât eu mai mult m'am bucurat.

8. Pentru aceea de v'am și întristat pre voi prin epistolă, nu mă căesc, măcar de m'oi și căiam: că ved că epistolia aceea măcar de v'a și întristat, până la o vreme.

9. Acum mă bucur, nu căci v'ați fost întristat, ci căci v'ați întristat spre pocăință: că v'ați fost întristat după Dumneșu, ea întru nimic să nu vă păgubiți de către noi.

10. Că întristarea care este după Dumneșu pocăință spre mîntuire fără de căință lucrează: iar întristarea lumii moarte lucrează.

11. Că iată aceasta singură,

căci după Dumneșu v'ați întristat voi, câtă sîrguință a făcut întru voi, dar încă răspuns, încă mînie, încă frică, încă dorință, încă rîvnă, încă izbîndă! Întru toate v'ați arătat pre voi curați a fi întru acest lucru.

12. Deci de am și scris voă, nu pentru cel ce a nedreptățit, nici pentru cel ce s'a nedreptățit, ci să se arate către voi sîrguința noastră cea pentru voi înaintea lui Dumneșu.

13. Pentru aceasta ne am mîngăiat de mîngăierea voastră: iar mult mai virtos ne am bucurat de bucuria lui Tit, că s'a odihnit duhul lui de către voi toți.

14. Că ori de ce m'am lăudat înaintea lui pentru voi, nu m'am rușinat; ci precum toate întru adevăr le am grăit voă, așa și lauda noastră ce a fost către Tit, adevărată s'a făcut.

15. Și inima lui mai mult este spre voi, aducîndu-și aminte de ascultarea voastră a tuturilor, în ce chip cu frică și cu cutremur l'ați primit pre el.

16. Drept aceea mă bucur că de toate am nădejde spre voi.

CAPITOLUL VIII.

Iar vă facem voă, fraților, știre de harul lui Dumneșu cel dat întru bisericile Machedoniei;

2. Că întru multă ispită de necaz prisosința bucuriei lor și sărăciea lor cea adîncă a sporit spre bogăția bunătății lor.

3. Căci după puterea lor, mărtu-

II. CORINTENI, VIII.

risesc însu-mi, și preste putere voioși *aŭ* fost;

4. Cu multă rugăminte rugându-ne pre noi ca să luăm darul, și împărtășirea slujbei celei către sfinți.

5. Și nu precum aveam nădejde, ci singuri pre sine s'au dat întei Domnului, și noă prin voia lui Dumnezeu.

6. Cât am rugat noi pre Tit, ca precum mai înainte a început, așa să și săvârșească întru voi și darul acesta!

7. Și precum întru toate prisosiți, cu credința, și cu cuvântul, și cu cunoștința, și cu toată sirguința, și cu dragostea voastră către noi, așa și întru darul acesta să prisosiți.

8. Nu ca cum ași porunci grăesc, ci prin sirguința altora, și adevărînța dragostei voastre dovădind.

9. Că știți harul Domnului nostru Iisus Hristos, că pentru voi a sărăcit, bogat fiind, ca voi cu sărăciea lui să vă îmbogățiți.

10. Și sfat întru aceasta vă daŭ: că aceasta este voă de folos, cari nu numai a face, ci încă și a vrea ați început mai înainte din anul trecut.

11. Iar acum și a face să împliniți; ca precum v'a fost osîrdiea a vrea, așa să fie și a împlini dintru cele ce aveți.

12. Că de este voia gata, după cât are cineva este bine primită, iar nu după cât nu are.

13. Că nu voiŭ ca să fie altora odihnă, iar voă necaz:

14. Ci dintru întocmire în

vremea de acum ca prisosința voastră să îplinească lipsa aceloră, ca și prisosința aceloră să îplinească lipsa voastră: ca să fie întocmire:

15. Precum este scris. Celui cu multul nu 'l a prisosit; și celui cu puținel nu 'l a lipsit.

16. Iar mulțumită *fel* lui Dumnezeu, celui ce a dat accasta osîrdie pentru voi în inima lui Tit.

17. Căci îndemnarea aceea o a primit; și fiind mai osîrduitor, de bună voie a eșit și vine la voi.

18. Și am trimes împreună cu el și pre fratele, a cărui laudă întru evanghelie este prin toate bisericile;

19. Și nu numai *aceasta*, ci și hirotonisit este de biserică să fie soție călătoriei noastre cu darul acesta ce se slujește de noi spre slava Domnului, și *spre a arăta* osîrdiea voastră:

20. Ferindu-ne de aceasta, ca să nu ne prihănească pre noi cineva întru această indetulată și mare strînsoare ce se slujește de noi:

21. Că facem purtare de grijă de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea oamenilor.

22. Și am trimes împreună cu ei și pre fratele nostru; pre care 'l am ispitit întru multe de multe ori că este osîrduitor, iar acum cu mult mai osîrduitor, pentru nădejduirea cea multă spre voi.

23. Și ori pentru Tit, părtaș

II. CORINTENI, IX.

mie este și întru voi împreună lucrător: ori pentru frații noștri, apostolii bisericelor *sunt*, și slava lui Hristos.

24. Drept aceea arătarea dragostei voastre, și a laudei noastre pentru voi, spre dășii să o arătați în fața bisericelor.

CAPITOLUL IX.

Că pentru slujba cea către sfinți, de prisosit este a scrie voă :

2. Că știu bună-voința voastră, cu care pentru voi mă laud către Machedoneni, că Ahaia s'a gătit din anul trecut; și rîvna cea din voi pre cei mai mulți a îndemnat.

3. Și am trimis pre frați, ca nu'îndeșert să fie lauda noastră cea pentru voi în partea aceasta; ca precum am dis, să fiți gata :

4. Ca nu cumva de vor veni împreună cu mine Machedonenii, și vă vor afla pre voi negătiți, să ne rușinăm noi (ca să nu dicem voi) întru starea aceasta a laudei.

5. Drept aceea de nevoie a fi am socotit a îndemna pre frați, ca să vie mai înainte la voi, și să gătească blagoslovenia voastră cea mai înainte făgăduită, ca să fie aceea gata, așa ca o blagoslovenie, iar nu ca o lăcomie.

6. Iar aceasta *dic*, Cel ce sămănă cu scumpețe, cu scumpețe va și secera; iar cel ce

sămănă întru blagoslovenie, întru blagoslovenie va și secera.

7. Fie-care să dea precum se îndură cu inima; nu dintru mahnire, sau de silă: că pre dătătorul de bună voie iubește Dumnezeu.

8. Și puternic este Dumnezeu să prisosască tot harul spre voi; ca întru toate pururea toată îndestularea avînd, să prisosiți spre tot lucrul bun :

9. (Precum este scris, Impărțit-a; dat-a săracilor: dreptatea lui rămâne în veac.

10. Iar cel ce dă sămânța sămănătorului să vă dea și pâine spre mîncare, și să înmulțească sămânța voastră, și să crească roadele dreptății voastre;)

11. Ca întru toate să vă îmbogățiți spre toată darea cea cu îndestulare, care lucrează prin noi mulțumită lui Dumnezeu.

12. Căci dregătoria slujbei acesteia nu numai împlinește lipsile sfinților, ci prisosește prin multe mulțumite lui Dumnezeu;

13. Prin adeverirea slujbei acesteia slăvind ei pre Dumnezeu pentru ascultarea mărturisirei voastre la evanghelia lui Hristos, și pentru bunătatea împărțisirii către dășii, și către toți;

14. Și cu rugăciunea lor pentru voi, cari vă doresc pre voi pentru harul lui Dumnezeu cel de prisosit întru voi.

15. Iar mulțumită lui Dumnezeu pentru darul lui cel nepus.

II. CORINTENI, X.

CAPITOLUL X.

Si însu-mi eu Pavel vă rog pre voi prin blândetele și liniștea lui Hristos, care de față *sunt* smerit între voi, iar depărtat fiind îndrăznesc spre voi.

2. Și vă rog pre voi, ca și de față fiind să nu îndrăznesc cu îndrăznirea, cu care socotesc să îndrăznesc împotriva unora, cari ne socotesc pre noi, că umblăm duple trup.

3. Că în trup umblând, nu ne oștim trupest.

4. (Că armele oștirei noastre nu *sunt* trupesti, ci puternice lui Dumnezeu spre surparea tăriei lor ;)

5. Surpând izvodirile minții, și toată înălțarea care se ridică împotriva științei lui Dumnezeu, și robind toată înțelegerea spre ascultarea lui Hristos ;

6. Și gata având a pedepsi toată neascultarea, când se va implini ascultarea voastră.

7. La cele din față vă uitați ? De se nădăjduiește cineva că este al lui Hristos, aceasta să gândească iarăși de la sine, că precum el este al lui Hristos, așa și noi al lui Hristos *suntem*.

8. Că de mă voiți și lauda ceva mai mult pentru puterea noastră, care ne a dat Domnul noastră spre zidire, iar nu spre răsipirea voastră, nu mă voiți rușina.

9. Ci ca să nu mă arăt ca cum v'ași speria pre voi prin scrisori.

10. Că epistoliile *lui*, dic ei, grele sunt și tari ; iar venirea trupului este slabă, și cuvântul *lui* deșălmăț.

11. Aceasta să socotească unul ca acela, că în ce chip *suntem* cu cuvântul prin epistolă nefiind de față. Într'acest chip *suntem* și de față cu lucrul.

12. Că nu îndrăznim să ne numărăm, sau să ne amestecăm cu unii ce se laudă pre sineși singuri ; ci aceia între sine pre sineși măsurându-se și asemănându-se pre sineși loru-și. nu pricep.

13. Iar noi nu întru cele ce sunt preste măsură ne vom lauda, ci duple măsura îndreptarului cu care ne a măsurat noastră Dumnezeu, măsură a ajunge și până la voi.

14. Că nu ca cum n'am fi ajuns la voi, mai mult ne întindem pre noi ; că și până la voi am ajuns cu evanghelia lui Hristos :

15. Nu întru cele ce sunt preste măsură laudându-ne *adecă* în ostenele streine ; ci având nădejde, că crescând credința voastră, ne vom mări întru voi duple îndreptarul nostru de prisosit.

16. Ca și în părțile cele mai departe de voi să propoveduim evanghelia, nu întru îndreptar strein în cele gata să ne laudăm.

17. Iar cel ce se laudă, întru Domnul să se laude.

18. Că nu cel ce se laudă pre sine este ales, ci pre care Domnul îl laudă.

II. CORINTENI, XI.

CAPITOLUL XI.

O de m'atî fi suferit puțin pentru neînțelepția; dar și mă suferiți.

2. Că vă rivnesc pre voi cu rivnă a lui Dumnezeu: că v'am logodit unui bărbat, fecioară curată să vă pun înaintea lui Hristos.

3. Ci mă tem, ca nu cumva precum șerpele a amăgit pe Eva cu vicleșugul său, așa să se strice și înțelegerile voastre de la adevărta cea întru Hristos.

4. Că de ar propovedui cel ce vine pre alt Iisus, pre care n'am propoveduit, sau de atî lua alt duh, care n'atî luat, sau altă evanghelie, care n'atî primit, bine 'l atî suferi.

5. Că socotesc cum că cu nimic nu sînt mai jos de cât apostolii cei mai mari.

6. Că de sînt și prost cu cuvîntul, dar nu cu știința; ci pretutindenea am fost arătați întru toate la voi.

7. Aū doară păcat am făcut pre mine smerindu-mă ca voi să vă înaltați, că în darū evangheliea lui Dumnezeu am bine vestit voă.

8. Alte biserici am jefuit luând de cheltueală spre a sluji voă.

9. Și venind de față la voi, și fiind lipsit, nimului n'am făcut supărare: că lipsa mea o aū implinit frații cari veniseră de la Machedonia; și întru toate m'am păzit pre mine voă fără de supărare, și mă voi păzi.

10. Este adevărul lui Hristos

întru mine, că lauda aceasta nu se va îngrădi mie în laturile Ahaiei.

11. Pentru ce? pentru că doară nu vă iubesc pre voi? Dumnezeu știe.

12. Iar ceea ce fac, încă voi face, ca să taiu pricina celor ce poftesc pricină; ca întru ceea ce se laudă să se afle ca și noi.

13. Că unii ca aceia sînt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, închipuindu-se întru apostolii lui Hristos.

14. Și nu este de minunat; că însuși Satana se prefăce în inger de lumină.

15. Nu este dar lucru mare de se prefac și slujitorii lui ca slujitorii dreptăței; căroră va fi stîrșitul după faptele lor.

16. Iarăși dic, Să nu mă socotească cineva că sînt fără de minte; iar de nu, măcar ca pre un fără de minte primiți-mă, ca puțin ceva să mă laud și cū.

17. Iar ce grăesc, nu grăesc după Domnul, ci ca întru neînțelepție, în starea aceasta a laudei.

18. De vreme ce mulți se laudă după trup, și eu mă voi lăuda.

19. Că bucuroși suferiți pre cei neînțelepți, fiind voi înțelepți.

20. Că suferiți, de vă robește cineva pre voi, de vă mănîncă cineva; de vă ia cineva al vostru, de se semețește cineva, de vă bate cineva preste obraz.

21. Pre necinste dic, ca cum noi am fi neputincioși. Iar în-

II. CORINTENI, XII.

tru ce îndrăznește cineva, (întru neînțelepție dîc,) îndrăznesc și eu.

22. Iudei sînt? și eu. Israiliteni sînt? și eu. Sămânța a lui Avraam sînt? și eu.

23. Slugă ale lui Hristos sînt? (ca un noînțelept grăesc) mai virtos eu; întru ostenele mai mult, întru bătaie preste măsură, în temniță mai ades, în morți de multe ori.

24. De la Iudei de cinci ori câte patru-deci fără una *de lovitură* am luat.

25. De trei ori cu toge am fost bătut, odată cu pietre am fost improșcat, de trei ori s'a sfărîmat corabia cu mine, o noapte și o zi întru adînc am petrecut; •

26. În călătorii de multe ori, în primejdii în riuri, în primejdii de cătră tâlhari, în primejdii de cătră rudeni, în primejdii de cătră păgani, în primejdii în cetăți, în primejdii în pustie, în primejdii în mare, în primejdii între frații cei mincinoși;

27. Întru osteneală și în su-părare, în priveghieri de multe ori, în foame și în sete, în posturi adese ori, în frig și în golătate.

28. Fără de cele din afară, năvăliri asupra mea în toate zilele, grija tuturilor bisericilor.

29. Cine este neputincios, și eu să nu fiu neputincios? cine se smintește, și eu să nu mă aprind?

30. De se cuvine a mă lăuda,

de neputințele mele mă voi lăuda.

31. Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, cel ce este bine cuvîntat în vecl. știe că nu mint.

32. În Damasc marele norodului al lui Areta împăratul păzia cetatea Damascului, vrînd să mă prindă:

33. Și pre o fercastră întru o coșniță m'am slobodit preste zid, și am scăpat din mâinele lui.

CAPITOLUL XII.

Insă a mă lăuda nu'mi este de folos. Voi veni la vedeniile și descoperirile Domnului.

2. Știu pre un om întru Hristos mai înainte cu patru-spre-dece ani, (sau în trup, nu știu; sau afară de trup, nu știu: Dumnezeu știe;) că s'a răpit unul ca acesta pînă la al treilea cer.

3. Și știu pre acest om, (sau în trup, nu știu, sau afară de trup, nu știu: Dumnezeu știe;)

4. Că s'a răpit în raiu, și a audiat cuvinte nespuse, care nu este slobod omului a le grăi.

5. Pentru unul ca acesta mă voi lăuda: iar pentru mine nu mă voi lăuda, fără numai întru neputințele mele.

6. Că de voi și vrea să mă laud, nu voi fi fără de minte; că adevărul voi grăi: iar las, ca să nu ougete cineva de mine mai mult de cît vede, să aude ceva de la mine.

7. Și pentru mulțimea desco-

II. CORINTENI, XIII.

peririlor ca să nu mă înalț, datu-mi-s'a mie îmbolnăvitor trupului, ingerul Satanei ca să mă bată preste obraz, ca să nu mă înalț.

8. Pentru care lucru de trei ori pre Domnul am rugat, ca să 'l depărteze de la mine.

9. Și 'm' a dă mie, Destul este ție harul meu: că puterea mea într-o neputință se face desăvârșit. Cu dulceață dar mă voi lăuda mai mult într-o neputință mea, ca să lăcuiască într-o mine puterea lui Hristos.

10. Pentru aceea bino voesc într-o neputință, într-o defăimare, în nevoi, în goane, într-o strimtorare pentru Hristos: căci când slăbesc, atunci sunt tare.

11. Făcutu-m'am fără de minte lăudându-mă; voi m'ați silit: că mie mi se cădea să fiu lăudat de către voi: că cu nimic nu sunt mai de jos de cât apostolii cel mai mari, măcar că nimic sunt.

12. Că semnele apostolului s'a lucrat într-o voi într-o toată răbdarea, prin semne, și minuni, și puteri.

13. Că ce este de care să fiți mai lipsiți de cât cele-lalte biserici, fără numai că eu nu v'am făcut supărare? ertați-mi mie nedreptatea aceasta.

14. Iată a treia oară cu aceasta gata sunt a veni la voi; și nu voi supăra pre voi: că nu caut ale voastre, ci pre voi: că nu sunt datorii fiilor să agonisească părinților, ci părinții fiilor.

15. Iar eu prea cu dulceață

voi cheltui și mă voi cheltui și pre mine pentru sufletele voastre; măcar că mai mult iubindu-vă pre voi, mai puțin sunt iubit de voi.

16. Ci fie, că nu v'am îngreuiat pre voi: ci fiind isteț, cu meșteșug v'am prins pre voi.

17. Aș doară prin cineva din cei ce am trimis la voi v'am jefuit pre voi?

18. Am rugat pre Tit, și împreună cu el am trimis pre frațele. Aș doară v'a jefuit ceva Tit? aș nu cu același duh am umblat? aș nu pre aceleași urme?

19. Aș iar vă pare că ne îndreptăm înaintea voastră? înaintea lui Dumnezeu într-o Hristos grăim: și acestea toate facem, iubiri mei, pentru a voastră zidire.

20. Că mă tem, nu cumva dacă voi veni, să vă aflu pre voi precum nu voesc, și eu să mă aflu voă precum nu voiți: nu cumva să fie prigoniri, pisme, mâni, sfădi, clevetiri, șopuri, semeții, netocmiri:

21. Nu cumva iarăși dacă voi veni să mă smerească Dumnezeu la voi, și voi plângă pre mulți cari aș păcătuit mai înainte, și nu s'a pocăit de necurăția și curviea și spurcăciunea care aș făcut.

CAPITOLUL XIII.

Iată a treia oară cu aceasta vin la voi. În gura a doi sau a trei marturi va sta tot graiul.

II. CORINTENI, XIII.

2. Am dis mai înainte, și iarăși dic mai înainte, precum când am fost de față la voi a doua oară; și acum nefind de față scriu celor ce mai înainte au păcătuit, și celor-l-alți tuturor, că de voi veni iarăși, nu voi cruța.

3. De vreme ce căutați ispitire a lui Hristos celui ce grăește intru mine, care la voi nu este neputincios, ci puternic intru voi.

4. Că de s'a și răstignit dintru neputință, dar este viu din puterea lui Dumnezeu. Pentru că și noi suntem neputincioși intru el, ci vom fi vii împreună cu dânsul din puterea lui Dumnezeu spre voi.

5. Pre voi înși-vă vă ispitiți, de sunteți intru credință; pre voi înși-vă vă cercați. Aș nu vă cunoașteți pre voi, că Iisus Hristos este intru voi, fără numai de sunteți netrebniți?

6. Ci nădăjduesc că veți cunoaște că noi nu suntem netrebniți.

7. Iar mă rog lui Dumnezeu să nu faceți nici un rău; nu ca să ne arătăm noi lămurii, ci ca

să faceți voi binele, iar noi ca niște netrebniți să fim.

8. Că nu putem ceva împotriva adevărului, ci pentru adevărul.

9. Că ne bucurăm când noi suntem slabi, iar voi sunteți tari: iar pentru această ne și rugăm, ca voi să fiți desăvârșiți.

10. Pentru aceasta acestea scriu nefind de față la voi, ca fiind de față să nu fac cu asprime, după puterea care 'mi a dat mie Domnul spre zidire, iar nu spre surpare.

11. Deci, fraților, bucurați-vă. Fiți desăvârșiți, mângâiați-vă, aceeași cugetați, pace să aveți; și Dumnezeu dragostei și al păcii va fi cu voi.

12. Inchinați-vă unul altuia cu sărutare sfântă.

13. Inchină-se voă toți sfinții,

14. Harul Domnului Iisus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu, și împărtășirea Sfântului Duh, cu voi cu toți. Amin.

|| Cea a doua *epistolă* către Corinteni s'a scris de la Filippi cetate a Machedoniei, prin Tit și Luca.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ GALATENI.

CAPITOLUL I.

Pavel, apostolul, (nu de la oameni, nici prin om, ci prin

Iisus Hristos, și Dumnezeu Tatăl, care 'l a înviat pre el din morți;)

2. Și toți frații cari sunt im-

preună cu mine, bisericelor Galatiei:

3. Har voă și pace de la Dumnezeu Tatăl, și de la Domnul nostru Iisus Hristos,

4. Care s'a dat pre sine pentru păcatele noastre, ca să ne scoată pre noi dintr'acest veac de acum rău, duple voia lui Dumnezeu și Tatălui nostru:

5. Căruia este slava în vecii vecilor. Amin.

6. Mă mir că așa de curând vă mutați de la cel ce v'a chemat pre voi prin harul lui Hristos la altă evanghelie:

7. Care nu este altă; fără numai sunt oare-cari ce vă turbură pre voi, și voesc să strămute evanghelia lui Hristos.

8. Ci măcar și noi, său inger din cer de vă va propovedui voă altă evanghelie afară de ceea ce am propoveduit voă, anatema să fie.

9. Precum am dis mai înainte, și acum iarăși dic, Ori cine de vă va propovedui voă altă evanghelie afară de ceea ce ați luat, anatema să fie.

10. Că acum pre oameni aduc la adevăr, său pre Dumnezeu? său caut oamenilor să plac? că de așa plăcea încă oamenilor, n'ași fi slugă lui Hristos.

11. Iar spun voă, fraților, că evanghelia cea propoveduită de mine nu este duple om.

12. Că nici eu de la om o am luat pre aceasta, nici m'am învățat, ci prin descoperirea lui Iisus Hristos.

13. Că ați auzit de petrecerea

mea oare-când întru credința Iudaicească, că preste măsură goniam biserica lui Dumnezeu, și o stricam pre ea:

14. Și sporiam în credința Iudaicească mai mult de cât mulți din cei de o vîrstă cu mine în neamul meu, foarte rîvnitor fiind părinteștilor mele obiceiuri.

15. Iar când bine a voit Dumnezeu, cel ce m'a ales din pîntecele maicei mele, și m'a chemat prin harul său,

16. Ca să descoperă pre Fiul său întru mine. ca să 'l bine vestesc pre el întru păgâni; îndată nu m'am sfătuit cu trupul și sângele:

17. Nici m'am suit în Ierusalim către apostoli cel mai înainte de mine; ci m'am dus în Arabia, și iarăși m'am întors la Damasc.

18. Apoi după trei ani m'am suit în Ierusalim să ved pre Petru, și m'am zăbăvit la el cinci-spredece zile.

19. Iar pre altul din apostoli n'am vădut, fără numai pre Iacov fratele Domnului.

20. Iar cele ce scriu voi, iată înaintea lui Dumnezeu, că nu mint.

21. După aceea am venit în Ierusalim din Siria și ale Chilichiei;

22. Și eram necunoscut la față de bisericile Iudeei cele întru Hristos:

23. Ci numai s'au auzit, Că cel ce ne gonuia pre noi oare-când, acum propoveduete credința care oare-când o pierdea.

24. Și slăviau întru mine pre Dumnezeu.

CAPITOLUL II.

Apoi după patru-spre-dece ani iarăși m'am suit în Ierusalim cu Varnava, împreună luând și pre Tit cu noi.

2. Și m'am suit duple descoperire, și le am spus lor evanghelia care propovăduiesc întru Neamuri, iar deosebi celor mai aleși, ca nu cumva să alerg în deșert, sau să fiu alergat.

3. Ci nici Tit, care era cu mine, Ellin fiind, n'a fost silit să se tace împrejur:

4. Și pentru frații cei mincinoși ce veniseră, cari intraseră pre ascuns să iscodească slobodenia noastră care avem întru Hristos Iisus; ca pre noi să ne supue robiei:

5. Căroră nici cât este un ceas nu ne am plecat a ne supune; ca adevărul evangheliei să rămăie întru voi.

6. Iar de cătră cei ce se socotiau a fi ceva, (în ce chip oarecând erau, nu oselesc: Dumnezeu fața omului nu primește:) că cei ce se socotiau a fi ceva nimic nu 'mi au adaos mai mult.

7. Ci încă împotrivă, vedând că mi s'a incredințat mie evanghelia netăerei-împrejur, precum lui Petru a tăerei-împrejur;

8. (Că cel ce a lucrat lui Petru spre apostolica tăerei-împrejur, a lucrat și mie întru Neamuri:)

9. Și cunoscând harul cel dat mie, Iacov, și Chifa, și Ioan, cari se socotiau a fi stâlpi, au dat mie și lui Varnava dreapta împărtășirei; ca noi să mergem

la păgâni, iar ei la tăerea-împrejur.

10. Numai ca să ne aducem aminte de cei lipsiți; oare m'am și nevoit aceasta a face.

11. Iar când a venit Petru în Antiohia, de față 'l am stătit împotrivă, că era vrednic de înfruntare.

12. Că mai înainte de a veni oare-cari de la Iacov, cu Neamurile mânca: iar dacă au venit, se feria și se osebia pre sine, temându-se de cei ce erau din tăerea-împrejur.

13. Și împreună s'au fătărnicit cu el și cei-l-alți Iudei; cât și Varnava s'a tras cu fătărnicia lor.

14. Ci dacă am vedut că nu umblă drept duple adevărul evangheliei, am dis lui Petru înaintea tuturilor, Dacă tu fiind Iudeu, ca Neamurile viețuești, iar nu ca Iudei, pentru ce silești pre Neamuri să ție ca Iudei?

15. Noi cari suntem din fire Iudei, iar nu din Neamuri păcătoși,

16. Știind că nu se îndreptează omul din faptele legii, oi numai prin credința lui Iisus Hristos, și noi întru Iisus Hristos am credut, ca să ne îndreptăm din credința lui Hristos, iar nu din faptele legii: că nu se va îndrepta din faptele legii tot trupul.

17. Iar dacă căutând să ne îndreptăm întru Hristos, ne am aflat și singuri păcătoși, au doară Hristos este slujitor păcatului? Să nu fie.

18. Că dacă cele ce am stricat aceleași iarăși le zidesc, călcător

GALATENI, III.

de poruncă pre mine mă adeverez.

19. Că eu prin lege, legei am murit, ca să viez lui Dumnezeu.

20. Cu Hristos împreună m'am răstignit : iar viez ; nu de acum eu, ci viază întru mine Hristos : iar ce viez acum în trup prin credința Fiului lui Dumnezeu viez, care m'a iubit, și s'a dat pre sine pentru mine.

21. Nu lepăd harul lui Dumnezeu : că de este prin lege dreptatea, Hristos dar în zadar a murit.

CAPITOLUL III.

O fără de minte Galateni, cine pre voi v'a zăvistuit să nu vă plecați adevărului, căroră mai înainte vă era scris Iisus Hristos înaintea ochilor întru voi răstignit ?

2. Aceasta voesc numai să știu de la voi, Din faptele legii ați luat Duhul, sau din auzul credinței ?

3. Așa de fără de minte sunteți ? începând cu Duhul, acum în trup vă săvârșiți ?

4. Atâtea ați pățimit în zadar ? dacă *ora* și în zadar.

5. Decă cel ce vă dă voă Duhul, și lucrează puteri întru voi, oare din faptele legii, sau din auzul credinței *lucrează* ?

6. Precum și Avraam a crezut lui Dumnezeu, și i s'a socotit lui întru dreptate.

7. Să știți dar că cei ce sunt din credință, aceia sunt fiii lui Avraam.

8. Și vedând mai înainte scrip-

tura, că din credință îndreptează. Dumnezeu pre păgânii, mai înainte a bine-vestit lui Avraam, *grăind*, Se vor blagoslovi întru tine toate neamurile.

9. Pentru aceea cei ce sunt din credință se blagoslovesc împreună cu credinciosul Avraam.

10. Căci câți sunt din faptele legii sunt sub blăstăm : că scris este, Blăstămat este tot cel ce nu va rămânea întru toate cele scrise în cartea legii, ca să le facă pre ele.

11. Iar cum că nu se îndreptează nimeni înaintea lui Dumnezeu prin lege, arătat este : că, Dreptul din credință va fi viu.

12. Iar legea nu este din credință : ci, Omul care va face acestea va fi viu întru ele.

13. Hristos ne a răscumpărat pre noi din blăstămii, făcându-se pentru noi blăstăm : pentru că scris este, Blăstămat este tot cel spânzurat pre lemn :

14. Ca întru Neamuri blagoslovenia lui Avraam să se facă prin Iisus Hristos ; ca făgăduința Duhului să o luăm prin credință.

15. Fraților, ca un om grăesc ; Că și așezământul omului cel întărit, nimeni nu'l strică, sau i mai adaogă.

16. Iar lui Avraam s'a făgăduințele și sămânței lui. Nu dice, Și semințelor, ca de mulți ; ci ca de unul, Și sămânței tale, care este Hristos.

17. Și aceasta dico, pre așezământul cel întărit mai înainte de la Dumnezeu întru Hristos, legea, care după patru sute și trei-

decî de ani s'a făcut, nu 'l lea-
pădă, ca să strice făgăduința.

18. Că de *este* din lege moște-
nirea, nu mai *este* din făgăduință:
iar lui Avraam prin făgăduință 'l
a dăruit Dumnezeu *moștenirea*.

19. Ce *este* dar legea? Pentru
călcările de porunci s'a adaos,
până când era să vie sămânța,
cărcia s'a dat făgăduința; rînduită
fiind prin îngeri în mîna mijloci-
torului.

20. Iar mijlocitorul al unuia nu
este, iar Dumnezeu unul este.

21. Aū doară legea *este* impo-
triva făgăduințelor lui Dumne-
deu? Să nu fie: că de s'ar fi dat
lege care să poată învia, adevă-
rat din lege ar fi dreptatea.

22. Ci a închis scriptura toate
subt păcat, ca făgăduința din cre-
dința lui Iisus Hristos să se dea
celor ce cred.

23. Iar mai înainte de venirea
credinței, subt lege eram păziți,
închiși fiind spre credința care
era să se descopere.

24. Pentru aceea legea învăță-
toare ne a fost noă spre Hristos,
ca din credință să ne îndreptăm.

25. Iar dacă a venit credința,
nu mai sîntem subt învățător.

26. Că toți fii ai lui Dumnezeu
sînteți prin credință întru Hris-
tos Iisus.

27. Că ori-căți în Hristos v'ați
botezat, în Hristos v'ați îmbrăcat.

28. Nu este Iudeu nici Elîn,
nu este rob nici slobod, nu este
parte bărbătească nici mulerea-
scă: că voi toți unul sînteți în-
tru Hristos Iisus.

29. Iar dacă *sînteți* voi ai

lui Hristos, iată a lui Avraam
sămânță sînteți, și duple făgă-
duință moștenitori.

CAPITOLUL IV.

Iar dic, Că în cîtă vreme moște-
nitorul prunc este, nimic nu
se osobește de slugă, măcar de
este stăpîn tutulor;

2. Ci subt epitropi și iconomi
este până la vremea cea rînduită
de tatăl său.

3. Așa și noi, când eram
prunci, subt stihile lumii eram
robiți:

4. Iar când a venit împlinirea
vremei, a trimes Dumnezeu pre
Fiul său, cel născut din mulere,
care s'a făcut subt lege,

5. Ca pre cei de subt lege să
'l răscumpere, ca să luăm moș-
tenirea fiească.

6. Iar căci sînteți fii, a trimes
Dumnezeu pre Duhul Fiului său
în inimile voastre, care strigă,
Avva, Părinte.

7. Pentru aceea nu mai ești
rob, ci fiu; iar de ești fiu, și
moștenitor ești lui Dumnezeu
prin Hristos.

8. Ci atunci necunoscînd pre
Dumnezeu, slujiați celor ce din
fire nu sînt dumnezei.

9. Iar acum, după ce ați cu-
noscute pre Dumnezeu, iar mai
virtos după ce v'ați cunoscut
de Dumnezeu, cum vă întoar-
ceți iarăși la cele slabe și sărace
stihii, cărora iarăși de iznoavă
voiți a le sluji?

10. Dilele păziți, și lunele, și
vremile, și anii.

GALATENI, V.

11. Mă tem de voi, ca nu cumva în zadar să mă fiu ostentit la voi.

12. Fraților, rogu-vă pre voi, fiți precum *sunt* eu, că și eu *sunt* precum *sunteți* voi: cu nimic nu m'ați nedreptățit.

13. Iar știți că prin slăbiciunea trupului am bine-vestit voă întîi.

14. Și ispita mea care era în trupul meu nu o ați defăimat, nici o ați lepădat; ci ca pre un inger al lui Dumnezeu m'ați primit, ca pre Hristos Iisus.

15. Deci unde este fericirea voastră? că mărturisesc voă, că de ar fi fost cu putință, ochii voștri scoțându-și, i ați fi dat mie.

16. Deci dar ați vrăjmaș m'am făcut voă, grăindu-vă voă adevărul?

17. Vă rivnesc eu pre voi, dar nu bine; ci vor să vă osebească pre voi, ca să le urmați lor.

18. Iar bine este a urma pururea în *lucru* bun, și nu numai când sînt de față la voi.

19. Feții mei, pre cari iarăși cu durere vă nasc, până ce se va închipui Hristos întru voi;

20. Și ași vrea să fiu acum la voi, și să mi schimb glasul meu; că mă îndoesc de voi.

21. Spuneți-mi, cei ce voiți să fiți sub lege, legea n'o auziți.

22. Pentru că scris este, că Avraam doi feciori a avut, unul din slujnică, iar altul din cea slobodă.

23. Ci cel din slujnică duple

trup s'a născut; iar cel din cea slobodă prin făgăduință.

24. Care ați altă înțelegere: că acestea sînt cele două legi; una din muntele Sinaei, care naște spre robie, care est Agar.

25. Că Agar muntele Sinaei este în Arabia, și se alătură cu Ierusalimul acest de acum, și slujește cu feciorii săi.

26. Iar Ierusalimul cel de sus slobod este, care este maică noastră tuturilor.

27. Că scris este, Veselește-te cea stearpă care nu naște; glăsuiește și strigă ceea ce n'ăi durere: că mai mulți sînt fiii celei lăsate, de cât ai celeia ce are bărbat.

28. Iar noi, fraților, duple Isaac, fii ai făgăduinței sîntem.

29. Ci precum atunci cel ce se născuse duple trup gonit pre cel ce se născuse duple Duh, așa și acum.

30. Dar ce dice scriptura? Găsește pre slujnica și pre feciorul ei: că nu va moșteni fiul slujnicei cu fiul celei slobode.

31. Drept aceea, fraților, nu sîntem fii ai slujnicei, ci ai celei slobode.

CAPITOLUL V.

Intru slobodenia dar cu care Hristos pre noi ne a slobodit stați, și nu cu jugul robiei iarăși vă cuprindeți.

2. Iată, eu Pavel dic voă, că de vă veți tăia împrejur, Hristos nimic voă nu va folosi.

3. Și mărturisesc iarăși la tot

omul ce se tae împrejur, că dator este să împlinească toată legea.

4. Inzadarnici v'ați făcut de cătră Hristos, cei ce voiți să vă îndreptați prin lege; din har ați căzut.

5. Că noi cu Duhul din credință nădejdea dreptăței așteptăm.

6. Că întru Iisus Hristos nici tăerea-împrejur folosește, nici netăerea-împrejur: ci credința care lucrează prin dragoste.

7. Alergați bine; cine va oprit să nu vă plecați adevărului?

8. Sfatul acesta nu este de la cel ce va chemat pre voi.

9. Puțin aluat toată frământătura dospește.

10. Eū am nădejde de voi întru Domnul, că alt nimie nu veți gândi: iar cel ce vă turbură pre voi va purta judecata, ori-care va fi.

11. Iar eū, fraților, de propovduesc încă tăerea-împrejur, pentru ce mai sunt gonit? iată s'a surpat sminteala crucei.

12. O de s'ar lepăda afară cei ce vă răsvrătesc pre voi.

13. Că voi la slobodenie v'ați chemat, fraților; numai să nu dați slobodenia voastră spre prilej trupului, ci prin dragoste să slujiți unul altuia.

14. Că toată legea într'un cuvânt se împlinește, *adecă*: Să iubeați pre aproapele tău ca în-suși pre tine.

15. Iar de vă mușcați unul pre altul, și vă mâncați, căutați să nu vă mistuiți unul de oătră altul.

16. Iar vă dlc, Cu Duhul să umblați, și pofta trupului nu o veți săvârși.

17. Că trupul pofteste împotriva Duhului, iar Duhul împotriva trupului: și aceștia se împotrivesc unul altuia: ca nu cele ce ați voi acestea să faceți.

18. Iar de vă purtați cu Duhul, nu sunteți sub lege.

19. Iar faptele trupului arătate sunt, care sunt *acestea*: Prea-curviea, curviea, necurăția, fapta de rușine,

20. Slujba idolilor, fermecătoriile, vrăjbele, sfețele, zavistiile, mâniile, gâlcevele, împărcherile, eresurile,

21. Pismele, uciderile, bețiile, ospețele cele cu asupră, și cele asemenea acestora: care mai înainte le spun voă, precum am și mai spus, că cei ce fac unele ca acestea împărăția lui Dumnezeu nu vor moșteni.

22. Iar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, face-rea de bine, credința.

23. Blândețele, înfrinarea poftelor: împotriva acestora nu este lege.

24. Iar cari sunt ai lui Hristos, trupul și aū răstignit împreună cu patimele și cu poftele.

25. De trăim cu Duhul, cu Duhul să și umblăm.

26. Să nu fim măreți în deșert, unul pre altul întăritând, unul altuia plinuind.

CAPITOLUL VI.

Fraților, de va și cădea vre un om în vre-o greșală, voi coi

GALATENI, VI.

duhovnicești, îndreptați pre unul ca acela cu duhul blândetelor ; păzindu-te pre tine, ca să nu cadă și tu în ispită.

2. Purtați sarcinele unul altuia, și așa împliniți legea lui Hristos.

3. Că de se socotește cineva că este ceva, nimic fiind, pre sine se înșală.

4. Iar fapta sa fie-care să 'și ispitească, și atunci întru sine însuși va avea laudă, iar nu întru altul.

5. Că fie-care sarcina sa își va purta.

6. Și să împărtășească cel ce se învață cuvântul pre cel ce învață întru toate bunătățile.

7. Nu vă amăgiți ; Dumnezeu nu se batjocorește : că ce va sămăna omul, aceea va și secera.

8. Că cel ce samănuă în trupul său, din trup va secera stricăciune ; iar cel ce samănuă întru Duhul, din Duhul va secera viața vecinică.

9. Și făcând binele să nu slăbim : că la vremea sa vom secera, neostenind.

10. Deci dar până când avem vreme, să facem bine către toți, și mai virtos către cei ai noștri de o credință.

11. Vedeți ce fel de carte am scris voă cu mâna mea.

12. Câți vor să se fălească în trup, aceia vă silesc pre voi să vă tăeți împrejur ; numai ca să nu pătimească gonire pentru crucea lui Hristos.

13. Că nici singurii cei ce se lae împrejur păzesc legea ; ci voesc să vă tăeți voi împrejur, ca în trupul vostru să se laude.

14. Iar mie să nu 'mi fie a mă lauda fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care mie lumea s'a răstignit, și eu lumei.

15. Că întru Hristos Iisus nici tăerea-împrejur poate ceva, nici netăierea-împrejur, ci făptura cea nouă.

16. Și câți vor umbla cu canonul acesta, pace preste ei, și milă, și preste Israelul lui Dumnezeu.

17. Iar mai mult mie nimeni să nu 'mi facă supărare : că cu ranele Domnului Iisus pre trupul meu le port.

18. Harul Domnului nostru Iisus Hristos cu duhul vostru, fraților. Amin.

! Cătră Galateni s'a scris de la Roma.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ EFESENI.

CAPITOLUL I.

Pavel, apostol al lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu, sfinților celor ce sînt în Efes, și credincioșilor întru Hristos Iisus :

2. Har voă și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

3. Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, care ne a blagoslovit pre noi cu toată blagoslovenia duhovnicească întru cele cerești întru Hristos.

4. Precum ne a ales pre noi întru dînsul mai înainte de întemeierea lumii, ca să fim noi sfinți și fără de prihană înaintea lui întru dragoste :

5. Mai înainte rînduindu-ne pre noi spre moștenirea fiească prin ~~Har~~ Hristos cătră sine, după ~~buna~~ voință a voiei sale,

6. Spre lauda slavei harului său, cu care ne a dăruit pre noi întru cel iubit.

7. Întru care avem răscumpărare prin sângele lui, și ertarea păcatelor după bogăția harului lui;

8. Pre care 'l a prisosit cătră

noi întru toată înțelepciunea și priceperea ;

9. Arătându-ne noă taina voiei sale, după buna voința sa, care mai înainte o a rînduit întru dînsul :

10. Spre iconomia împlinirii vremilor, ca toate să le unească sub un cap întru Hristos, și cele din ceruri, și cele de pre pămînt; întru dînsul :

11. Întru care și moștenire am primit, mai înainte fiind hotărîți după rînduiala celui ce toate le lucrează după sfatul voiei sale.

12. Ca să fim noi spre lauda slavei sale, cari am nădăjduit mai înainte întru Hristos.

13. Întru care și voi ~~ați crezut~~, auzind cuvîntul adevărului, evanghelia mîntuirii voastre : întru care și crezînd, v'ați pecetluit cu Duhul făgăduinței cel sfînt,

14. Care este arvuna moștenirii noastre spre răscumpărarea cîștigului, spre lauda slavei lui.

15. Drept aceea, și eu auzind credința voastră întru Domnul Iisus, și dragostea cea cătră toți sfinții,

16. Nu încetez a mulțumi pentru voi, pomenire de voi făcînd la rugăciunile mele;

EFESENI, II.

17. Ca Dumnezeu Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea voă duhul înțelepciunii și al descoperirii spre cunoștința lui:

18. Luminând ochii minții voastre ; ca să știți voi care este nădejdea chemării lui, și care este bogăția slavei moștenirii lui întru sfinți,

19. Și care este mărimea cea prea înaltă a puterii lui către noi cari credem, duple lucrarea puterii tăriei lui,

20. Care o a lucrat întru Hristos, sculându-l pe el din morți, și 'l a pus a ședea d'a dreapta sa întru cele cerești,

21. Mai pre sus de cât toată începătoria, și stăpânirea, și puterea, și domnia, și de cât tot numele ce se numește, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor:

22. Și toate le a supus sub picioarele lui, și pe el 'l a dat cap bisericii mai pre sus de toate,

23. Care este trupul lui, împlinirea celui ce împlinește toate întru toți.

CAPITOLUL II.

Si pre voi cari erați morți cu greșalele și cu păcatele;

2. Întru care oare-când ați umblat duple veacul lumii acesteia, duple domnul stăpânirii văzduhului, a duhului celui ce acum lucrează întru fiili neascultării:

3. Întru cari și noi toți am petrecut oare-când întru poftele trupului nostru, făcând voiele tru-

pului și ale cugetelor ; și eram fiili din fire ai mâniei, ca și ceilalți.

4. Iar Dumnezeu, bogat fiind întru milă, pentru cea multă a sa dragoste cu care ne a iubit pre noi,

5. Și fiind noi morți cu păcatele, împreună ne a înviat cu Hristos, (cu har sântei mântuiți;)

6. Și împreună cu *dânsul* ne a sculat, și *ne* a pus a ședea întru cele cerești întru Hristos Iisus :

7. Ca să arăte în veacurile cele viitoare bogăția cea mare a harului său întru bunătate spre noi întru Hristos Iisus.

8. Că cu har sântei mântuiți prin credință ; și aceasta nu de la voi : al lui Dumnezeu este darul.

9. Nu din fapte, ca să nu se laude cineva.

10. Că a lui făptură suntem, zidiți întru Hristos Iisus spre fapte bune, care mai înainte le a gătit Dumnezeu ca să umblăm întru ele.

11. Pentru aceea, aduceți-vă aminte, că voi oare-când *fiind* Neamurile în trup, care vă chemați Netăere-împrejur de către ceea ce se chiama Tăere-împrejur în trup făcută de mână ;

12. Că erați întru acea vreme fără de Hristos, înstreinați de petrecerea lui Israil, și streini de așezăminturile făgăduinței, nădejde neavând, și fără de Dumnezeu în lume:

13. Iar acum întru Hristos Iisus voi cari oare-când erați departe,

EFESENI, III.

v'ați făcut aproape prin sângele harului lui Dumnezeu celui ce s'a dat mie spre voi :

14. Pentru că el este pacea noastră, care a făcut amândoa una, și păretele cel din mijloc al zidului a sfărâmat;

15. Vraja în trupul său, legea poruncilor cu dogmele stricând; ca pre amândoi să 'i zidească întru sine într'un om nou, așa făcând pace;

16. Și pre amândoi să 'i împace într'un trup cu Dumnezeu prin cruce, omorînd vraja întru dînsa :

17. Și venind a vestit pace voă celor de departe, și celor de aproape.

18. Că printr'însul avem amândoi apropierea într'un Duh către Tatăl.

19. Pentru aceea dar de acum nu mai sunteți streini și nemerici, ci împreună cetățeni cu sfinții, și casnici ai lui Dumnezeu;

20. Zidiți fiind pe temeliea apostolilor și a proorocilor, fiind piatra cea din capul unghiului însuși Iisus Hristos ;

21. Întru care toată zidirea alcătuindu-se crește întru biserică sfîntă întru Domnul ;

22. Întru care și voi împreună ve zidiți spre lăcaș al lui Dumnezeu întru Duhul.

CAPITOLUL III.

Pentru aceasta eu Pavel, legatul lui Iisus Hristos pentru voi Neamurilor,

2. De veți fi audiat economia

harului lui Dumnezeu celui ce s'a dat mie spre voi :

3. Căci după descoperire 'mi a arătat mie taina ; (precum am scris mai înainte pre scurt,

4. Din care cetînd, puteți cunoaște știința mea întru taina lui Hristos,)

5. Care întru alte veacuri nu s'a arătat fiilor oamenilor. precum s'a descoperit acum sfinților lui apostoli și proorocilor prin Duhul;

6. Ca să fie Neamurile împreună moștenitori, și împreună un trup, și împreună pătași făgăduinței lui întru Hristos prin evanghelie :

7. Căreia m'am făcut slujitor după darul harului lui Dumnezeu, care s'a dat mie după lucrarea puterii lui.

8. Mie, celui mai mic de cît toți sfinții, mi s'a dat harul acesta, a vesti întru Neamuri bogăția lui Hristos cea neurmată :

9. Și a lumina pre toți care este economia tainei celei ascunse din veți întru Dumnezeu, care a zidit toate prin Iisus Hristos :

10. Ca să se cunoască acum începătoriilor și domniilor întru cele cerești prin biserică înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri,

11. După hotărîrea cea mai înainte de veți, care o a făcut întru Hristos Iisus Domnul nostru :

12. Întru care avem îndrăznire și apropiere întru nădejde prin credința lui.

13. Pentru aceea, vă rog pre

EFESENI, IV.

voi să nu slăbiți întru necazurile mele cele pentru voi, care este slava voastră.

14. Pentru aceasta plec genunchele mele către Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos,

15. Dintru care tot neamul în cer și pe pământ se numește,

16. Ca să dea voă, după bogăția slavei sale, cu putere să vă întăriți prin Duhul lui întru omul cel din lăuntru ;

17. Ca să lăcuască Hristos prin credință întru inimela voastre ; ca întru dragoste fiind înrădăcinați și întemeiați,

18. Să puteți cunoaște împreună cu toți sfinții ce este lătimea, și lungimea, și adincul, și înălțimea ;

19. Și să știți dragostea lui Hristos cea mai pre sus de cunoștință, ca să vă faceți deplin întru toată împlinirea lui Dumnezeu.

20. Iar celui ce poate face toate mai de prisos de cât cele ce cerem sau gândim, după puterea ce se lucrează întru noi,

21. Aceluia fie slavă în biserică cea întru Hristos Iisus întru toate neamurile, veacului veacurilor. Amin.

CAPITOLUL IV.

Drept aceea, vă rog pro voi eu legatul întru Domnul cu vrednicie să umblați după chemarea cu care sunteți chemați,

2. Cu toată smerenia și blândețele, cu îndelungă-răbdare, îngăduind unul altuia cu dragoste ;

3. Nevoindu-vă a păzi unirea Duhului întru legătura păcii.

4. Un trup și un Duh, precum și chemați sunteți într-o nădejde a chemării voastre ;

5. Un Domn, o credință, un botez,

6. Un Dumnezeu și Tatăl tuturor, care este preste toți, și prin toți, și întru voi toți.

7. Iar fie-căruia din noi s'a dat harul după măsura darului lui Hristos.

8. Pentru aceea dăce, Suindu-se la înălțime, robit-a robime, și a dat daruri oamenilor.

9. (Iar aceea ce dăce că s'a suit, ce este fără numai că s'a și pogorât întâiu la cele mai de jos laturi ale pământului ?

10. Cea ce s'a pogorât acela este care s'a și suit mai pre sus de toate cerurile, ca să umple toate.)

11. Și acela a dat pre uniți, apostoli ; iar pre alții, prooroci ; iar pre alții, evangheliști ; iar pre alții, păstori și dascăli ;

12. Spre săvârșirea sfinților, spre lucrul slujbei, spre zidirea trupului lui Hristos ;

13. Până ce vom ajunge toți la unirea credinței, și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, întru bărbat desăvârșit, la măsura vârstei împlinirii lui Hristos :

14. Ca să nu mai fim prunci, învăluindu-ne și purtându-ne de tot vântul învățăturei, întru amăgitura oamenilor, întru vicleșug spre meșesugirea înșelăciunii ;

15. Ci adevărați fiind întru dragoste, să creștem întru el în

EFESENI, V.

toate, care este capul, Hristos:

16. Din care tot trupul potrivește alcătuindu-se și încheindu-se prin toată pipăirea dăreii, după lucrare întru măsura fic-cărui mădular, face creșterea trupului spre zidirea sa singur întru dragoste.

17. Drept aceea, aceasta dice și mărturisesc întru Domnul, ca să nu mai umblați voi precum și celelalte Neamuri umblă, întru desertațiunea minții lor,

18. Intunecați fiind la minte, înstreinați de viața lui Dumnezeu pentru necunoștința care este întru ei, pentru împlinirea inimii lor:

19. Carii întru nesimțire petrecând, s'au dat pre sine faptei de rușine, spre lucrarea a toată necurăția întru lăcomie.

20. Iar voi nu așa ați cunoscut pre Hristos;

21. De vreme ce pre el 'l ați auzit, și întru densul v'ați învățat, precum este adevărul întru Iisus:

22. Ca să lepădați voi după cea mai înainte viețuire pre omul cel vechi, care se strică după poftele înșelăciunii;

23. Și să vă înnoiți cu duhul minții voastre;

24. Și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului.

25. Drept aceea, lepădând minciuna, grațiți adevărul fie-care cu aproapele lui: căci suntem unul altuia mădulări.

26. Mâniați-vă, și nu păcă-

tuiți: soarele să nu apuce întru mânia voastră:

27. Nu dați loc diavolului.

28. Cel ce fură, să nu mai fure: ci mai virtos să se ostenească, lucrând binele cu mâinele sale, ca să aibă să dea celui lipsit.

29. Tot cuvântul putred să nu easă din gura voastră, ci numai care este bun spre zidirea folosului, ca să dea har celor ce aud.

30. Și să nu întristați pre Duhul cel sfânt al lui Dumnezeu, întru care v'ați pecetluit spre dăoarea răscumpărării.

31. Toată amărăciunea, și mâhnea, și iușimea, și strigarea, și mila, să se lepede de la voi, împreună cu toată răutatea:

32. Și fiți unul către altul buni, milostivi, ertând unul altuia, precum și Dumnezeu v'a ertat voă întru Hristos.

CAPITOLUL V.

Fiți dar următorii lui Dumnezeu, ca niște fiți iubite;

1. Și umblați întru dragoste, precum și Hristos ne a iubit pre noi, și s'a dat pre sine pentru noi aducere și jertvă lui Dumnezeu întru miros cu bună mireasmă.

2. Iar curviea, și toată necurăția, sau lăcomia, nici să se numească întru voi, precum se cuvine sfinților;

3. Nici măscăriciunea, nici vorba nebunească, nici glumirea,

EFESENI, V.

care nu se cuvin: ci mai virtos mulțumita.

5. Că aceasta să știți, că tot curvarul, sau necuratul, sau lacomul, care este slujitor idoliilor, n'are moștenire întru împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

6. Nimeni pre voi să nu vă înșale cu cuvinte deșerte: că pentru acestea viné mânia lui Dumnezeu preste fiil neascultărei.

7. Deci să nu vă faceți împreună părtași acestora.

8. Că erați oare-când întunec, iar acum *sunteți* lumină întru Domnul: ca fiil luminei să umblați:

9. (Că roada Duhului *este* întru toată bunătatea și dreptatea și adevărul;)

10. Cercând ce este bine plăcut Domnului.

11. Și să nu vă amestecați cu faptele cele fără de roadă ale întunerecului, ci mai virtos să lo muștrați.

12. Că cele ce se fac întru ascuns decătră densii, rușine *este* a le și grăi.

13. Iar toate cele ce se vădesc, de lumină se arată: că tot ce se arată lumină *este*.

14. Pentru aceea dice, Des-teaptă-te cel ce dormi, și te scoală din morți, și te va lumina Hristos.

15. Socotiți, drept aceea, cum să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți,

16. Răscumpărând vremea, că zilele rele sunt.

17. Drept aceea, nu fiți nepri-

cepuți, ci cunoscând ce *este* voia Domnului.

18. Și nu vă îmbătați de vin, întru care este curviea; ci vă umpleți de Duhul;

19. Vorbind întru voi în psalmi și laude și cântări duhovnicești, lăudând și cântând întru inimile voastre Domnului;

20. Mulțumind pururea pentru toate întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu și Tatălui;

21. Plecându-vă unul altuia întru frica lui Dumnezeu.

22. Muleri, plecați-vă bărbaților voștri, ca Domnului.

23. Căci bărbatul este cap murei, precum și Hristos este cap bisericei: și acesta este mântuitorul trupului.

24. Ci precum biserica se supune lui Hristos, așa să se supună și mulerile bărbaților lor întru toate.

25. Bărbaților, iubiți-vă mulerile voastre, precum și Hristos a iubit biserica, și pre sine s'a dat pentru dēnsa;

26. Ca pre ea să o sfințească curățindu-o cu spălare de apă prin cuvânt,

27. Ca să o pue înainte pre ea lui-și slăvită biserică, nevând înținăciune, sau sbircitură, sau alt ceva de acest fel; ci ca să fie sfintă și fără de prihană,

28. Așa sunt datorți bărbații să își iubească mulerile lor ca și trupurile lor. Cel ce își iubește pre inulerea sa pre sine se iubește.

29. Că nimeni nici odată nu

EFESENI, VI.

'și a urit trupul său; ci îl hrănește și îl încălzește pre el, precum și Hristos biserica :

30. Că mădulări suntem ale trupului lui, din carnea lui, și din oasele lui.

31. Pentru aceea va lăsa omul pre tatăl său și pre muma sa, și se va lipi de mulerea sa, și vor fi amândoi un trup.

32. Taia aceasta mare este : iar eă dă de Hristos și de biserică.

33. Decă dar și voi unul fiecare așa să 'și iubească pre mulerea sa, ca pre sine; iar mulerea să se teamă de bărbat.

CAPITOLUL VI.

Fecior, ascultați pre părinții voștri întru Domnul : că aceasta este cu dreptate.

2. Cinstește pre tatăl tău și pre muma ta; (care este porunca cea d'întăi întru făgăduință;)

3. Ca să 'ți fie ție bine, și să fii cu dăle multe pre pământ.

4. Și voi părinți, nu vă urgișiți pre fiii voștri întru mânie; ci îi creșteți pre ei întru învățătura și certarea Domnului.

5. Slugi, ascultați pre stăpânii voștri cei duple trup, cu frică și cu outremur, întru dreptatea inimii voastre, ca și pre Hristos;

6. Nu numai înaintea ochilor slujindu-le, ca cei ce vor să placă oamenilor; ci ca slugele lui Hristos, făcând voia lui Dumnezeu din suflet;

7. Cu bună voință slujindu-le,

ca Domnului, iar nu ca oamenilor :

8. Știind că ori-ce bine va face fie-care, aceea va lua de la Domnul, ori robul, ori cel slobod,

9. Și voi, stăpânilor, iarăși acestea să faceți către dănsii, slăbind îngrozirea : știind că și al vostru Domn este în ceruri; și alegere de față nu este la dănsul.

10. Decă, frații mei, întăriți-vă întru Domnul, și întru puterea tăriei lui.

11. Imbrăcați-vă întru toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva meșugurilor diavolului.

12. Căci nu ne este noă lupta împotriva trupului și a sângelui, ci împotriva începătorilor, și a domniilor, și a stăpânilor întunecului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății celei de sub cer.

13. Pentru aceea, luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în dăo cea rea, și toate isprăvindu-le să stați.

14. Stați drept aceea, încingându-vă mijlocul vostru cu adevărul, și imbrăcându-vă cu zăuoa dreptății;

15. Și încălțându-vă picioarele întru gătirea evangheliei păcii;

16. Preste toate luând păvăza credinței, cu care veți putea stinge toate săgețele vicleanului cele aprinse.

17. Și coiful mântuirii luați, și sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu :

18. Prin toată rugăciunea și cererea rugându-vă în toată vremea

EFESENI, VI.

întru Duhul, și la însăși aceasta priveghiând cu toată răbdarea și rugăciunea pentru toți sfinții;

19. Și pentru mine, ca să mi se dea mie cuvânt, întru deschiderea gurei mele cu îndrăzneală a arăta taina evangheliei,

20. Pentru care fac solie în legături; ca întru densa cu îndrăzneală să grăesc, precum mi se cuvine a grăi.

21. Iar ca să știți și voi cele pentru mine, și ce fac, toate voă le va arăta Tihic iubitul frate și

credincioasa slugă întru Domnul:

22. Pre care pentru însăși aceasta l'am trimis la voi, ca să știți cele pentru noi, și ca să mângâie inimele voastre.

23. Pace fraților, și dragoste cu credință, de la Dumnezeu Tatăl și Domnul Iisus Hristos.

24. Harul cu toți cari iubesc pro Domnul nostru Iisus Hristos întru nestricăciune. Amin.

|| Cătră Efesenii s'a scris de la Roma prin Tihic.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ FILIPPIENI.

CAPITOLUL I.

Pavel și Timotei, slugele lui Iisus Hristos, tuturor sfinților întru Hristos Iisus celor ce sînt în Filippi, împreună cu episcopii și diaconii:

2. Har voă, și pace, de la Dumnezeu Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

3. Mulțumesc Dumnezeului meu întru toată pomenirea voastră,

4. Pururea întru toată rugăciunea mea pentru voi toți cu bucurie rugăciune făcînd,

5. Pentru împărtășirea voastră

întru evanghelie din ziua d'întîi pînă acum;

6. Nădăduindu-mă la însăși aceasta, că cel ce a început întru voi lucrul cel bun *el* va săvîrși pînă la ziua lui Iisus Hristos:

7. Precum îmi este mie cu dreptate aceasta a cugeta pentru voi toți, pentru că vă am eu pre voi în inimă; și în legăturile mele, și în răspunsul și adevărarea evangheliei, cu mine împreună părtășii harului voi toți fiind.

8. Că martur mie îmi este Dumnezeu, că vă iubesc pre voi toți

FILIPPIENI, I.

întru milostivirile lui Iisus Hristos.

9. Și de aceasta mă rog, ca dragostea voastră încă mai mult, și mai mult să prisosească întru cunoștință și întru toată priceperea;

10. Ca să ispițiți voi cele de folos; ca să fiți curați și fără de sminteală în dăria lui Hristos;

11. Plini fiind de roadele dreptății, care sunt prin Iisus Hristos, spre slava și lauda lui Dumnezeu.

12. Iar voesc să știți voi, fraților, că cele pentru mine mai virtuos spre sporul evangheliei au venit;

13. Așa cât legăturile mele s'au făcut arătate întru Hristos în tot divanul, și la cei-l-alți la toți;

14. Și cei mai mulți din frați întru Domnul, nădăjduindu-se pentru legăturile mele, mai mult cutează fără de frică a grăi cuvântul.

15. Însă unii pentru pisma și pricirea, iar alții și din buna voință propoveduesc pre Hristos;

16. Unii din prigonire pre Hristos vestesc, nu curat, socotind că vor aduce necaz legăturilor mele;

17. Iar alții din dragoste, știind că spre răspunsul evangheliei sunt pus.

18. Ce este dar? iată în tot chipul, ori prin pricină, ori prin adevăr, Hristos se propoveduește; și întru aceasta mă bucur, și încă mă voi bucura.

19. Că știu că aceasta îmi va fi mie spre mântuire prin rugă-

ciunile voastre, și prin darea Duhului lui Iisus Hristos,

20. După așteptarea și nădejdea mea, că întru nimic nu mă voi rușina, ci că întru toată îndrăzneala, precum pururea, așa și acum se va mări Hristos în trupul meu, ori prin viață, ori prin moarte.

21. Că mie a vieții este Hristos, și a muri dobândă.

22. Iar dacă a vieții în trup, aceasta îmi este roada lucrului; și ce voi alege nu știu.

23. Că sunt cuprins de amendoă, dorință având a mă slobodi și împreună cu Hristos a fi; mai bine cu mult mai virtuos;

24. Iar a rămânea în trup mai de folos este pentru voi.

25. Și aceasta nădăjduind, știu că voi rămânea și împreună voi petrece cu voi cu toți spre sporirea voastră și bucuria credinței;

26. Ca lauda voastră să sporească întru Iisus Hristos întru mine, prin venirea mea iarăși către voi.

27. Numai cu vrednicie după evanghelia lui Hristos să petreceți: ca ori venind și vedându-vă pre voi, ori nefiind de față la voi, să aud cele pentru voi, că stați într'un dub, cu un suflet împreună nevoindu-vă pentru credința evangheliei;

28. Și neîngrozindu-vă întru nimic de cei împotriviți: care acelora este arătare a pierdării, iar voă a mântuirii, și aceasta de la Dumnezeu.

29. Că voă vi s'a dăruit pentru

FILIPPIENI, II.

Hristos, nu numai întru el a crede, ci și pentru dânsul a pătimi ;

30. Aceeași luptă având care ați vădut întru mine, și acum auziți pentru mine.

CAPITOLUL II.

Decî de este vre-o mângâiere întru Hristos, de este vre-o voie bună a dragostei, de este vre-o împărtășire a Duhului, de este vre-o milostivire și îndurare,

2. Impliniți bucuria mea ca aceeași să cugetați, aceeași dragoste având, un suflet *fiind*, una cugetând.

3. Nimic *făcând* cu prigonire sau cu mărire deșartă ; ci cu smerenie unul pre altul socotind a fi mai de cinste de cât pre sine.

4. Nu ale sale fie-care, ci și ale altora fie-cine să căutați.

5. Că aceasta să se înțeleagă întru voi, care era și întru Hristos Iisus :

6. Care în chipul lui Dumnezeu *fiind*, nu răpire a socotit a fi el întocma cu Dumnezeu :

7. Ci s'a deșertat pre sine, chip de rob luând, întru asemănarea oamenilor făcându-se :

8. Și cu închipuirea aflându-se ca omul, s'a smerit pre sine, ascultător făcându-se până la moarte, iar moarte de cruce.

9. Pentru aceasta și Dumnezeu pre dânsul 'l a prea înălțat, și 'l a dăruit lui nume care este preste tot numele :

10. Ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al

celor cerești, și al celor pământești, și al celor de desubt ;

11. Și ca toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl.

12. Decî, iubiți mei, precum pururea ați ascultat, nu numai precum când eram de față, ci cu mult mai virtos când sunt departe, cu frică și cu cutremur mântuirea voastră o lucrați.

13. Că Dumnezeu este care lucrează întru voi și ca să voiți și ca să săvârșiți, după bună voința sa.

14. Toate le faceți fără de cîrțiri și fără de îndoiri :

15. Ca să fiți fără de prihană și întregi, fiți lui Dumnezeu curați în mijlocul neamului celui îndărătnic și răsvrătit, între cari străluciți ca niște luminători în lume ;

16. Cuvântul vieții cuprindând, spre laudă mie în ziua lui Hristos, că nu îndeșert am alergat, nici îndeșert m'am ostenit.

17. Ci de mă și jertvesc pentru jertva și slujba credinței voastre, mă bucur, și împreună mă bucur cu voi cu toți.

18. Așijderea și voi vă bucurați, și împreună vă bucurați cu mine.

19. Și nădăjduesc întru Domnul Iisus că pre Timotei fără de zăbavă îl voi trimite la voi, ca și eu să 'm fac inima bună, înțelegând cele pentru voi.

20. Că pre nimeni n'am de un suflet cu mine, care cu tot dea-dinsul să se grijească de voi.

FILIPPIENI, III.

21. Că toți ale lor caută, iar nu ale lui Iisus Hristos.

22. Iar nevoia lui o știți, că precum unui tată fiul, împreună cu mine a slujit întru evanghelie.

23. Pre acesta dar nădăjduiesc să 'l trimet îndatăși, după ce voi vedea cele pentru mine.

24. Iar am nădejde întru Domnul că și eu fără de zăbavă voi veni la voi.

25. Iar de nevoie lucru am socotit pre Epafrodit, fratele, și împreună lucrătorul, și ostașul cel d'împreună cu mine, iar al vostru apostol, și slujitor al trebei mele, a 'l trimete la voi.

26. De vreme ce doria să vă vadă pre voi pre toți, și era mahnit, că ați auzit că a fost bolnav.

27. Că a fost bolnav aproape de moarte: ci Dumnezeu 'l a miluit pre el; și nu numai pre el, ci și pre mine, ca nu întristare preste întristare să am.

28. Deci cum mai degrab 'l am trimes pre el, ca vedându 'l pre el iarăși, să vă bucurați, și eu mai fără de mâhnire să fiu.

29. Primiți 'l, drept aceea, pre el întru Domnul cu toată bucuriea; și pre unii ca aceștia întru cinste îi aveți:

30. Căci că pentru lucrul lui Hristos până la moarte s'a apropiat, nebăgând samă de viață, ca să împlinească lipsa voastră a slujbei celei către mine.

CAPITOLUL III.

D'aceea, frații mei, bucurați-vă întru Domnul. Acesteași a

sorie voă, mie nu 'mi este cu lene iar voă de folos.

2. Păziți-vă de căinți, păziți-vă de lucrători cei răi, păziți-vă de tăere.

3. Că noi suntem tăerea-împrejur, cari cu duhul slujim lui Dumnezeu, și ne lăudăm întru Hristos Iisus, și nu ne nădăjduim în trup.

4. Măcar că eu am nădejde și în trup. De se pare cuiva altuia a se nădăjdui în trup, eu mai mult:

5. Taiat fiind împrejur a opta di, din neamul lui Israil, din seminția lui Veniamin, Evreu din Evrei; duple lege Fariseu;

6. Duple rivniță gonind biserică; duple dreptatea cea din lege, făcându-mă fără de prihană.

7. Ci cele ce 'mi erau mie dobândi, acestea le am socotit pentru Hristos pagubă.

8. Iar mai virtos le și socotesc toate pagubă a fi pentru covârșirea cunoștinței lui Hristos Iisus Domnului meu: pentru care de toate m'am păgubit, și le socotesc gunoae a fi, ca pre Hristos să dobândesc,

9. Și să mă aflu întru el, neavând dreptatea mea cea din lege, ci ceea ce este prin credința lui Hristos, ceea ce este de la Dumnezeu dreptate întru credință:

10. Ca să 'l cunosc pre el, și puterea învierii lui, și împărtășirea patimelor lui, închipuindu-mă cu moartea lui;

11. Ca doară cumva ași ajunge la învierea morților.

FILIPPIENI, V.

12. Nu că acum am luat, său acum sunt desăvârșit: ci gonesc, ca doară voi și ajunge întru care sunt și ajuns de Hristos Iisus.

13. Fraților, eu încă nu mă socotesc să fiu ajuns: ci numai una fac, cele din apoi urmându-le, și la cele din înainte întinându-mă,

14. La semn alerg, la răsplătirea chemării celei de sus a lui Dumnezeu întru Hristos Iisus.

15. Deci câți desăvârșit suntem, aceasta să gândim: și dacă ceva într'alt chip gândiți, și această Dumnezeu va descoperi voă.

16. Însă la ceea ce am ajuns, cu același dreptar să viețuim, aceeași să gândim.

17. Fiți împreună următorii mie, fraților, și vă uitați la cei ce așa umblă precum aveți pildă pre noi.

18. (Pentru că mulți umblă, de cari de multe ori am dis voă, iar acum și plângând dic, că *sunt* vrăjmașii crucei lui Hristos:

19. Al căror sfârșit este pierderea, al căror Dumnezeu este pântecul, și *a căror* slavă este întru rușinea lor, cari cele pământești cugetă.)

20. Că petrecerea noastră în ceruri este; de unde și pre Mântuitorul așteptăm, pre Domnul nostru Iisus Hristos:

21. Care va schimba chipul trupului smereniei noastre, ca să se facă în chipul trupului

slavei lui, duple lucrarea puterii ce are el de a și supune lui-si toate.

CAPITOLUL IV.

Deci, frații mei cei iubiți și doriți, bucuria și cununa mea, așa stați întru Domnul, iubiților.

2. Pre Evodia rog, și pre Sintihia rog, aceeași să gândească întru Domnul.

3. Încă te rog și pre tine, soțule iubite, ajută-le lor care împreună cu mine s'au nevoit întru evanghelie, și cu Climent, și cu cel-l-alti împreună lucrători ai mei, ale căror nume *sunt scrise* în cartea vieții.

4. Bucurați-vă pururea întru Domnul: și iarăși dic, Bucurați-vă.

5. Blandetele voastre să se facă știute tuturilor oamenilor. Domnul aproape este.

6. Nimic să nu vă grijiți; ci întru toate prin rugă și rugăciune cu mulțumită cererile voastre să fie cunoscute la Dumnezeu.

7. Și pacea lui Dumnezeu, care covârșeste toată mintea, va păzi inimile voastre și cugetele voastre întru Hristos Iisus.

8. D'aceea, frații mei, câte sunt adevărate, câte sunt cinstite, câte *sunt* drepte, câte *sunt* curate, câte *sunt* iubite, câte *sunt* de bună laudă; ori ce faptă bună, și ori ce laudă, acestea să gândiți.

9. Cele ce ați învățat, și ați

FILIPPISENÎ, IV.

luat, și ați audiat, și ați vădut întru mine, acestea să le faceți: și Dumnezeuul păcii va fi cu voi.

10. Și m'am bucurat întru Domnul foarte, căci iată oarecând ați înflorit a purta grija de mine; precum și purtați, dar n'ați avut vreme cu prilej.

11. Nu doară că pentru lipsa dic: că eu m'am deprins întru care sunt, îndestulat a fi.

12. Știu și a mă smeri, știu și a mă prisosi: întru tot și întru toate m'am învățat, și a mă sătura și a flămânda, și a avea de prisosit și a fi lipsit.

13. Toate le pot întru Hristos, cel ce mă întărește,

14. Inșă bine ați făcut, de v'ați făcut împreună părtași necazului meu.

15. Și știți și voi Filippisenilor, că la începutul evangheliei, când am eșit din Machedonia, nici o biserică n'a făcut împărțășire cu mine în cuvânt de dare și de luare, fără numai voi singuri.

16. Că și în Tessalonic și o

dată și de două ori cele spre trebuința mea ați trimis.

17. Nu că doară caut darea; ci caut rodul cel prisositor spre folosul vostru.

18. Și am luat toate, și am de prisosit; umplutu-m'am luând de la Epafrodit cele *trimese* de la voi, miros cu bună mireasmă, jertvă primită, bine plăcută lui Dumnezeu.

19. Iar Dumnezeuul meu să implinească toată trebuința voastră duple bogăția sa întru slavă prin Hristos Iisus.

20. Iar lui Dumnezeu și Tatălul nostru slava în vecii vecilor. Amin.

21. Spuneți închinăciune la tot sfântul întru Hristos Iisus. Închină-se voă frații cari sunt împreună cu mine.

22. Închină-se voă toți sfinții, mai ales cei din casa Chesarului.

23. Harul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți. Amin.

| Cătră Filippiseni s'a scris de la Roma prin Epafrodit,

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ COLOSSENÎ.

CAPITOLUL I.

Pavel, apostol al lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu, și Timotei fratele,

2. Celor ce sunt în Colosse sfinților și credincioșilor frați întru Hristos: Har voă și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos.

COLOSSENÎ, I.

3. Mulțumim lui Dumnezeu și Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, pururea pentru voi rugându-ne,

4. Auzind credința voastră cea întru Hristos Iisus, și dragostea care aveți către toți sfinții,

5. Pentru nădejdea cea gătită voă în ceruri, care ați auzit și mai înainte întru cuvântul adevărului evangheliei;

6. Care este de față la voi, precum și în toată lumea; și este făcând rod, precum și întru voi, din ziua în care ați auzit, și ați cunoscut harul lui Dumnezeu întru adevăr:

7. Precum v-ați și învățat de la Epafra iubitul, cel d'impreună slugă cu noi, care este pentru voi credincios slujitor al lui Hristos;

8. Care ne a și arătat nouă dragostea voastră întru Duhul.

9. Drept aceea și noi, din care di am auzit acestea, nu încetăm pentru voi rugându-ne, și cerând ca să vă umpleți de cunoștința voiei lui, întru toată înțelegerea și înțelepciunea duhovnicească;

10. Ca să umblați voi cu vrednicie Domnului spre toată plăcerea, întru tot lucrul bun făcând roadă, și crescând întru cunoștința lui Dumnezeu;

11. Cu toată puterea întărindu-vă, duple tăria slavei lui, întru toată îngăduirea și îndelunga-răbdare cu bucurie;

12. Mulțumind Tatălui, celui ce ne a învrednicit pre noi a fi

părtași ai moștenirii sfinților întru lumină.

13. Care ne a izbăvit pre noi din stăpânirea întunerecului, și ne a mutat la împărăția Fiului dragostei lui:

14. Întru care avem răscumpărarea prin sângele lui, ertarea păcatelor:

15. Care este chipul lui Dumnezeu celui nevădut, mai întâiu născut de cât toată zidirea:

16. Căci printr'însul s'a zidit toate, cele din ceruri și cele de pre pământ, cele vădute și cele nevădute, orî scaunele, orî domniile, orî începătoriile, orî stăpânirile: toate printr'însul și pentru dânsul s'a zidit:

17. Și el este mai înainte de toate, și toate întru dânsul sunt aședate.

18. Și el este capul trupului, bisericei; care este începătură, întâiu născut din morți; ca să fie întru toate el cel întâiu.

19. Că întru el bine a voit Tatăl să lăcuească toată împlinirea;

20. Și printr'însul să împace toate spre sine, făcând pace prin sângele crucei lui; printr'însul, *dlc*, orî cele de pre pământ, orî cele din ceruri.

21. Și pre voi, cari erați oarecând înstreinați și vrăjmași cu mintea întru lucruri rele, iar acum v'a împăcat,

22. În carnea trupului lui prin moarte, să vă pue pre voi sfinți și fără de prihană și nevinovați înaintea sa:

23. De veți rămânea întru

COLOSSENÎ, II.

credință întemeiată și întărită, și nemișcată din nădejdea evangheliei, care ați audiat, ceea ce s'a propovedit la toată zidirea cea de sub cer ; căreia m'am făcut eu Pavel slujitor ;

24. Acum mă bucur întru patimele mele pentru voi, și împlinesc lipsele necazurilor lui Hristos în trupul meu pentru trupul lui, care este biserica :

25. Căreia m'am făcut eu slujitor, duple economia lui Dumnezeu care mi s'a dat mie spre voi, să împlinesc cuvântul lui Dumnezeu ;

26. *Adecă* taina cea ascunsă din veac și din neamuri, iar acum s'a arătat sfinților lui :

27. Căroră a voit Dumnezeu a le arăta care este bogăția slavei tainei acesteia întru Neamuri ; care este Hristos întru voi, nădejdea slavei :

28. Pre care noi propovăduim, sfătuind pre tot omul, și învățând pre tot omul întru toată înțelepciunea ; ca să punem de față pre tot omul desăvârșit întru Hristos Iisus :

29. Întru care mă și ostenesco, nevoindu-mă duple lucrarea lui, care se lucrează întru mine întru putere.

CAPITOLUL II.

Pentru că voesc să știți voi câtă luptă am pentru voi, și pentru cel din Laodichia, și căți n'ați vădut fața mea în trup ;

2. Ca să se mângâie inimele

lor, tocmiți fiind ei întru dragoste, și spre toată bogăția încredințării înțelegerii, spre cunoștința tainei lui Dumnezeu, și a Tatălui, și a lui Hristos ;

3. Întru care sunt toate vistieriile înțelepciunii și ale cunoștinței ascunse.

4. Și aceasta dic, ca nu cineva să vă amăgească pre voi cu cuvinte plecătoare.

5. Că de și sunt cu trupul depărtat, dar cu duhul împreună cu voi sunt, bucurându-mă și vădând rânduiala voastră, și tăria credinței voastre întru Hristos.

6. Deci precum ați luat pre Hristos Iisus Domnul, întru densul să umblați :

7. În rădăcinați și zidiți fiind într'insul, și întărindu-vă întru credință, precum v'ați învățat, prisosind întru ea cu mulțumită.

8. Socotiți ca să nu vă fure pre voi cineva cu filosofia și cu înșelăciunea deșartă, duple predania oamenilor, duple stihiele lumei, și nu duple Hristos.

9. Căci întru densul lăcuește toată plinirea Dumnezeirii trupește.

10. Și sunteți întru densul plini, care este capul a toată începătoria și stăpânirea :

11. Întru care sunteți și tăeți împrejur cu tăere-imprejur nefăcută de mână, întru desbrăcarea trupului păcatelor cărnei întru tăerea-imprejur a lui Hristos :

12. Îngropați fiind împreună

COLOSSENÎ, III.

cu el prin botez, întru care v'ați și sculat împreună prin credința lucrării lui Dumnezeu, celui ce l'a sculat pre el din morți.

13. Și pre voi cariți erați morți întru păcate și întru nețăierea împrejur a trupului vostru, v'a înviat împreună cu dânsul, er-tându-vă voă toate greșalele ;

14. Ștergând cu dogmele zapisul ce era asupra noastră, care era protivnic noă, și pre acela l'a luat din mijloc, pironindu-l pre cruce ;

15. Desbrăcând începătoriile și domniile, l'a vădit de față, arătându-i biruiți pre dânsii întru dânsa.

16. Deci nimeni pre voi să nu vă judece pentru mâncare, sau băutură, sau pentru parte a sâmbetelor, sau a lunii nouă, sau a sâmbetelor :

17. Care sunt umbră celor viitoare : iar trupul este al lui Hristos.

18. Nimeni pre voi să nu vă amăgească voind prin smerenie și slujba îngerilor, la cele ce nu le a vădut cu mândrie umblând, îndeșert umflându-se din min-tea trupului său,

19. Și neștiind Capul, dintru care tot trupul prin încheieturi și legături primind darea și întocmindu-se, crește creșterea lui Dumnezeu.

20. Deci de ați murit împreună cu Hristos despre stihiiile lumii, pentru ce ca cum ați fi viețuind în lume primiți obiceiuri,

21. (Nu te atinge; nici gusta; nici pipăi;

22. Care sunt toate spre stricăciune prin obișnuință ;) duple poruncele și învățăturele oamenilor ?

23. Care sunt având cuvânt numai al înțelepciunii întru slujba cea din voia sa, și întru smerenie, și întru nepărtinirea trupului, nu în vre-o cinste spre sațiul trupului.

CAPITOLUL III.

Deci dar de v'ați sculat împreună cu Hristos, cele de sus căutați, unde este Hristos ședând d'a dreapta lui Dumnezeu.

2. Cele de sus gândiți, iar nu cele pământești.

3. Că ați murit, și viața voastră este ascunsă cu Hristos întru Dumnezeu.

4. Când se va arăta Hristos, viața noastră, atunci și voi cu dânsul împreună vă veți arăta întru slavă.

5. Drept aceea, omoriți mădulările voastre cele de pre pământ ; curviea, necurăția, patima, pofta cea rea, și lăcomia, oare este slujire idolilor :

6. Pentru care vine mânica lui Dumnezeu preste fiil neascultărei :

7. Intre care și voi oare-când ați umblat, când viețuiați întru acela.

8. Iar acum lepădați-le și voi acelea toate ; mânica, iușimea, răutatea, hula, cuvântul de rușine din gura voastră.

COLOSSENÎ, IV.

9. Nu graiți minciună unul altuia, desbrăcându-vă de omul cel vechi d'împreună cu laptele lui ;

10. Și îmbrăcându-vă întru cel nou, care se înnoește spre cunoștință după chipul celui ce l'a zidit pre el :

11. Unde nu este Ellen nici ludeu, tăiere-împrejur și netăiere-împrejur, Varvar, Schit, rob și slobod : ci toate și întru toți Hristos.

12. Deci îmbrăcați-vă ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și iubiți, întru milostivirile îndurărilor, întru bunătate, întru smerenie, întru blândețe, întru îndelunga-răbdare ;

13. Suferind unul pre altul, și ertând unul altuia de are cineva împotriva cuiva piră : precum și Hristos a ertat voă, așa și voi.

14. Iar preste toate acestea *îmbrăcați-vă în dragoste*, care este legătura săvârșirei.

15. Și pacea lui Dumnezeu să stăpânească întru inimile voastre, la care și chiemați sunteți într'un trup ; și mulțumitori vă faceți.

16. Cuvântul lui Hristos să lăcuească întru voi bogat întru toată înțelepciunea ; învățându-vă și înțeleptindu-vă pre voi înșiși-vă cu psalmi și cu laude și cu cântări duhovnicești, cu har cântând întru inimile voastre Domnului.

17. Și tot ori-ce faceți, cu cuvântul, sau cu lucrul, toate să faceți întru numele Domnului

Iisus, mulțumind lui Dumnezeu și Tatălui prin el.

18. Muleri, plecați-vă bărbaților voștri, precum se cuvine întru Domnul.

19. Bărbați, iubiți-vă womenile *voastre*, și nu vă amăriți asupra lor.

20. Feciori, ascultați pre părinții *voștri* întru toate : că aceasta este bine plăcută întru Domnul.

21. Părinți, nu vă urgisiți pre fiii voștri întru mânie, ca să nu se mâhnească.

22. Slugi, ascultați pre stăpânii *voștri* cei după trup întru toate, nu numai înaintea ochilor slujindu-le, ca cei ce vor să placă oamenilor ; ci întru dreptatea inimei, temându-vă de Dumnezeu :

23. Și tot ori-ce faceți, din suflet să faceți, ca Domnului, iar nu ca oamenilor ;

24. Știind că de la Dumnezeu veți lua răsplătirea moștenirii : că Domnului Hristos slujiți.

25. Iar cel se face nedreptate, va lua aceea ce a făcut cu nedreptate : și alegere de față nu este.

CAPITOLUL IV.

Stăpâni, ce este cu dreptul și ce este tocmeala slugelor să dați ; știind că și voi aveți Domn în ceruri.

2. La rugăciune așteptați, priveghiați întru dănsa cu mulțumită ;

3. Rugându-vă împreună și

COLOSSENÎ, IV.

pentru noi, ca Dumnezeu să deschidă noastră ușa cuvântului, să grăim taina lui Hristos, pentru care suntem și legați:

4. Ca să o arăt pre ea, precum se cade mie a grăi.

5. Cu înțelepciune să umblați către cel de afară, vreme răscumpărând.

6. Cuvântul vostru tot dea-una să fie cu har, dres cu sare, ca să știți cum se cade voă a răspunde fie-căruia.

7. Cele despre mine toate le va spune voă Tihic iubitul frate, și credinciosul slujitor și d'împreună slugă întru Domnul:

8. Pre care l'am trimis la voi pentru însăși aceasta, ca să știe oele pentru voi, și să mângăie inimile voastre;

9. Împreună cu Onisim, credinciosul și iubitul frate, care este dintre voi. Toate vor spune voă cele de aici.

10. Închină-se voă Aristarh cel împreună cu mine rob, și Marco, nepotul lui Varnava, (de care ați luat porunci: de va veni la voi să l'primiți pre dânsul;)

11. Și Iisus ce se cheamă Iust, cari sunt din tăerea-împrejur. Aceștia singuri sunt împreună

cu mine lucrători spre împărăția lui Dumnezeu, cari m'au fost mie mângăiere.

12. Închină-se voă Epafra, care este dintre voi, sluga lui Hristos, care se nevoește pururea pentru voi întru rugăciuni, ca să stați desăvârșiți și împliniți întru toată voia lui Dumnezeu.

13. Că mărturisesc de dânsul, că are rîvnă multă pentru voi, și pentru cei din Laodichia și din Ierapoli.

14. Închină-se voă Luca doctorul cel iubit, și Dimas.

15. Spuneți închinăciune fraților celor din Laodichia, și lui Nimfan, și bisericii celei din casa lui.

16. Și dacă se va ceti epistolia aceasta de către voi, faceți ca să se cetească și în biserica Laodichienilor; și cea scrisă din Laodichia și voi să o cetiți.

17. Și diceți lui Arhip, Socotești slujba care ai luat întru Domnul, ca să o îplinești.

18. Închinăciunea cu mâna mea a lui Pavel. Aduceți-vă aminte de legăturile mele. Harul cu voi. Amin.

|| Cătră Colossenî s'a scris de la Roma prin Tihic și Onisim.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA INTEIŪ CĂTRĂ TESSALONICHENI.

CAPITOLUL I.

Pavel, și Siluan, și Timotei, bisericăi Tessalonichenilor întru Dumneșeu Tatăl, și întru Domnul Iisus Hristos: Iar voă și pace de la Dumneșeu Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

2. Mulțumim lui Dumneșeu pururea pentru voi toți, pomenire de voi făcând în rugăciunile noastre:

3. Neîncetat aducându-ne aminte de lucrul credinței voastre, și de osteneala dragostei, și de răbdarea nădăjduirii întru Domnul nostru Iisus Hristos, înaintea lui Dumneșeu și Tatălui nostru;

4. Știind, iubiților frați, de la Dumneșeu alegerea voastră.

5. Căci evanghelia noastră nu s'a făcut la voi numai în cuvânt, ci și întru putere, și întru Duhul Sfânt, și întru adevărare multă; precum știți în ce chip am fost între voi pentru voi.

6. Și voi următorii noă v'ați făcut, și Domnului, primind cuvântul întru necaz mult, cu bucuria Duhului Sfânt:

7. Atâta cât v'ați făcut voi pildă tuturilor celor ce cred în Machedonia și Ahaia.

8. Că de la voi s'a vestit cuvântul Domnului nu numai în Machedonia și Ahaia, ci și în tot locul credința voastră cea întru Dumneșeu a eșit; cât nu trebuie să mai grăim noi ceva.

9. Că aceia de noi spun ce fel de intrare am avut la voi, și cum v'ați întors la Dumneșeu de la idoli, a sluji Dumneșeuului celui viu și adevărat:

10. Și a aștepta pre Fiul lui din ceruri, pre care 'l a înviat din morți, *adecă* pre Iisus, care ne izbăvește pre noi de mâniea cea viitoare.

CAPITOLUL II.

Că voi singuri știți, fraților, intrarea noastră la voi, că n'a fost deșartă:

2. Ci înteiū pătimind, și ocăriți fiind, precum știți, în Filippi, am îndrăznit întru Dumneșeu nostru a grăi *cătră* voi evanghelia lui Dumneșeu cu multă nevoință.

3. Că îndemnarea noastră nu este dintru înșelăciune, nici din necurăție, nici cu vicleșug:

4. Ci precum ne am adevărit de la Dumneșeu a fi credincioși a primi evanghelia, așa grăim;

I. TESSALONICHENI, III.

nu ca cum am plăcea oamenilor, ci lui Dumnezeu, celui ce cercă inimile noastre.

5. Că nici odată întru cuvânt de măgurile am fost la voi, precum știți, nici prin prilej de lăcomie; Dumnezeu *este* martur:

6. Nici căutând de la oameni slavă, nici de la voi, nici de la alții, măcar că puteam să vă fim voă cu greutate ca apostolii lui Hristos.

7. Ci am fost cu liniște în mijlocul vostru, precum dolca își încăldește pre fiul său:

8. Așa fiindu-ne de voi, bine voiam a vă da voă nu numai evanghelia lui Dumnezeu, ci încă și sufletele noastre, pentru căci ați fost noă iubiți.

9. Că vă aduceți aminte, fraților, de ostenele noastre și de nevoițe: că ziua și noaptea lucrând, ca să nu îngreulăm pe cineva din voi, am propovedit voă evanghelia lui Dumnezeu.

10. Voi *sunteți* marturi, și Dumnezeu, cum cu sfințenie și cu dreptate și fără de prihană am fost voă celor ce ați crezut:

11. Precum știți că pre unul fie-care din voi, ca un părinte pre fiul său v'am rugat și v'am mângălat,

12. Și am mărturisit ca să umblați voi cu vrednicie lui Dumnezeu, care v'a chemat pre voi întru a sa împărăție și slavă.

13. Drept aceea și noi mulțumim lui Dumnezeu neîncetat, căci luând voi cuvântul auzirei de Dumnezeu de la noi, ați primit nu cuvânt al oamenilor, ci

precum este adevărat, cuvântul lui Dumnezeu, care se și lucrează întru voi cei ce credeți.

14. Că voi, fraților, următorii v'ați făcut bisericelor lui Dumnezeu celor ce sunt în Iudeea întru Hristos Iisus: căci aceleași ați pătimit și voi de la cei de un neam cu voi, precum și aceia de la Iudei:

15. Căci și pre Domnul Iisus au omorât, și pre proorocii lor, și pre noi ne au gonit; și lui Dumnezeu nu sunt plăcuți, și tuturor oamenilor stau împotrivă:

16. Căci ne opresc pre noi să nu grăim Neamurilor ca să se mântuească, ca să și împlinescă păcatele lor pururea: ci a sosit asupra lor mânia până în sfârșit.

17. Iar noi, fraților, rămânând sirimanți de către voi la vreme de un ceas cu fața, nu cu inima, mai mult ne am sîrguit a vedea fața voastră cu mare dorință.

18. Pentru aceea am vrut să venim la voi, eu adevărat Pavel, și odată și de două ori, ci ne a împiedicat Satana.

19. Căci care *este* nădejdea noastră, sau bucuria, sau cununa laudei? Așa nu și voi *veți* fi înaintea Domnului nostru Iisus Hristos întru a lui venire?

20. Că voi sunteți slava noastră și bucuria.

CAPITOLUL III.

Drept aceea, mai mult neputând răbda, bine am voit a rămânea în Atina singuri;

2. Și am trimis pre Timotei,

I. TESSALONICHENI, IV.

ratele nostru, și slujitorul lui Dumnezeu, și ajutorul nostru întru evanghelia lui Hristos, ca să vă întărească pre voi, și să vă mângâie întru credința voastră:

3. Ca nici unul să nu se clădească întru scirbele acestea: că îngurii știți că spre aceasta suntem puși.

4. Căci când am fost la voi, am spus voă mai înainte că vom avea scirbe; precum a și fost, și știți.

5. Drept aceea, și eu nerăbdând mai mult, am trimis ca să cunosc credința voastră, ca nu cumva să vă fi ispitit pre voi cel ce ispitește, și să fie în zadar osteneala noastră.

6. Iar acum venind Timotei la noi de la voi, și bine-vestind noastră credința și dragostea voastră, și cum că aveți pomenire bună de noi pururea, dorind a ne vedea pre noi, precum și noi pre voi:

7. Pentru aceasta ne am mângâiat, fraților, de voi întru tot necazul și nevoea noastră pentru credința voastră:

8. Că acum noi vii suntem, dacă stați voi întru Domnul.

9. Că ce mulțumită vom putea da lui Dumnezeu pentru voi, pentru toată bucuria cu care ne bucurăm pentru voi înaintea Dumnezeului nostru;

10. Noaptea și ziua preste măsură rugându-ne ca să vedem fața voastră, și să împlinim lipsele credinței voastre?

11. Iar însuși Dumnezeu și

Tatăl nostru, și Domnul nostru Iisus Hristos, să îndrepteze calea noastră către voi.

12. Și pre voi Domnul să vă înmulțească și să vă prisosească cu dragostea unuia spre altul, și spre toți, precum și noi spre voi:

13. Ca să întărească inimele voastre fără prihană întru sfințenie înaintea lui Dumnezeu și Tatălui nostru, întru venirea Domnului nostru Iisus Hristos cu toți sfinții lui.

CAPITOLUL IV.

D'aceea, fraților, vă rugăm pre voi și vă îndemnăm întru Domnul Iisus, precum ați luat de la noi în ce chip se cuvine voă a umbla și a plăcea lui Dumnezeu, ca să prisosiți mai mult.

2. Că știți ce porunci am dat voă prin Domnul Iisus.

3. Căci aceasta este voia lui Dumnezeu, sfințirea voastră, a vă feri voi de toată curviea:

4. A știe fie-care din voi a'și stăpâni vasul său întru sfințenie și cinste?

5. Nu întru patimă de poftă ca și păgânii cari nu cunosc pre Dumnezeu:

6. A nu trece și a se lăcomi în lucru asupra fratelui său: de vreme ce răsplătitor este Domnul pentru toate acestea, precum și mai înainte am spus voă și am mărturisit.

7. Că nu ne a chemat pre noi Dumnezeu spre necurăție, ci spre sfințenie.

8. Drept aceea, cel ce defăi-

I. TESSALONICHENI, V.

mează, nu pre om defăimează, ci pre Dumne-deu, care a dat Duhul său cel sfint intru noi.

9. Iar pentru iubirea de frați, nu trebucște a sorie voă: că singuri voi sunteți învățați de la Dumne-deu ca să iubiți unul pre altul.

10. Pentru că și faceți aceea spre toți frații cari sunt în toată Machedonia: iar vă rugăm pre voi, fraților, să adăogați mai mult;

11. Și cu dragoste să vă nevoiți ca să fiți cu liniște, și să faceți ale voastre, și să lucrați cu mânele voastre, precum am poruncit voă;

12. Ca să umblați cu bun chip cătră cei de afară, și de nimic să nu aveți trebuință.

13. Iar nu voiți să nu știți voi, fraților, pentru cei ce au adormit, ca să nu vă întristați, ca și cei-l-alți cari n'au nădejde.

14. Pentru că de credem că Iisus a murit și a înviat, așa și Dumne-deu pre cei adormiți intru Iisus, aduce-l-va împreună cu el.

15. Că aceasta grăim voă cu cuvântul Domnului, că noi cei vii cari vom fi rămași intru venirea Domnului nu vom întrece pre cei adormiți.

16. Că însuși Domnul intru poruncă cu glasul arhanghelului, și intru trâmbița lui Dumne-deu se va pogori din cer: și cei morți intru Hristos vor învia întâiu:

17. După aceea, noi cei vii cari vom fi rămași, împreună cu dânsii ne vom răpi în nori, intru întâmpinarea Domnului în

văzduh: și așa pururea cu Domnul vom fi.

18. Drept aceea mângăleți-vă unii pre alții cu cuvintele acestea.

CAPITOLUL V.

Iar de ani și de vremi, fraților, nu aveți trebuință să scriu voă.

2. Că înși-vă adevărat știți că dâna Domnului ca un fur noaptea așa va veni.

3. Căci când vor dice, Pace și liniște, atunci fără de veste va veni preste dânsii perirea, ca și durerea aceleia ce are în pân-tece; și nu vor scăpa.

4. Iar voi, fraților, nu sunteți intru întunerec, ca să vă apuce dâna aceea ca un fur.

5. Că voi toți fiți ai luminei sunteți, și fiți ai zilei: nu suntem ai nopții, nici ai întunericului.

6. Drept aceea să nu dormim, ca și cei-l-alți; ci să priveghiam și să fim trezi.

7. Că cei ce dorm noaptea dorm; și cei ce se îmbată noaptea se îmbată.

8. Iar noi ai zilei fiind, să fim trezi, îmbrăcându-ne în zaoa credinței și a dragostei; și în coiful nădejdei de mântuire.

9. Că nu ne-a pus pre noi Dumne-deu spre mânie. ci spre dobândirea mântuirii prin Domnul nostru Iisus Hristos,

10. Care a venit pentru noi, ca ori de vom priveghia, ori de

I. TESSALONICHENI, V.

vom dormi, împreună cu el să viețuim.

11. Pentru aceea mângăieți unul pre altul, și zidiți unul pre altul, precum și faceți.

12. Și vă rugăm pre voi, fraților, să cunoașteți pre cei ce se ostenesc între voi, și pre mai marii voștri întru Domnul, și pre cei ce vă învață pre voi;

13. Și să 'i aveți pre dânsii de prisosit întru dragoste pentru lucrul lor. Pace să aveți între voi.

14. Și vă rugăm pre voi, fraților, sfătuiți pre cei fără de rânduială, mângăieți pre cei puțin la suflet, sprijiniți pre cei neputincioși, fiți îndelung-răbdători spre toți.

15. Socotiți să nu răsplătească cineva cuiva rău pentru rău; ci pururea cele bune să urmați, și spre voi unul spre altul, și spre toți.

16. Pururea vă bucurați.

17. Neîncetat vă rugați.

18. Întru toate mulțumiți: căci aceasta este voia lui Dumnezeu întru Hristos Iisus spre voi.

19. Duhul să nu 'l stingeați.

20. Proorociile să nu le defăimați.

21. Toate să le ispitiți; ce este bun să țineți.

22. De tot felul de lucru rău să vă feriți.

23. Iar însuși Dumnezeuul păceli să vă sfințească pre voi întru toate desăvârșit; și întru tot întreg duhul vostru și sufletul și trupul fără de prihană întru venirea Domnului nostru Iisus Hristos să se păzească.

24. Credincios este cel ce v'a chemat pre voi, care va și face.

25. Fraților, rugați-vă pentru noi.

26. Spuneți închinăciune fraților tuturor cu sărutare sfântă.

27. Juru-vă pre voi întru Domnul ca să se cetească epistolia aceasta tuturor sfinților frați.

28. Harul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi. Amin.

|| Cea întâia epistolă către Tessa-lonicheni s'a scris la Atena.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA A DOA CĂTRĂ TESSALONICHENI.

CAPITOLUL I.

Pavel, și Siluan, și Timotei, bisericii Tessa-lonichenilor întru Dumnezeu Tatăl nostru și întru Domnul Iisus Hristos:

2. Har voă, și pace, de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos.

3. A mulțumi, datorii suntem lui Dumnezeu pururea pentru voi, fraților, precum se cuvine,

II. TESSALONICHENI, II.

căci mult crește credința voastră, și se înmulțește dragostea a unuia fie-căruia dintre voi spre altul;

4. Atâta cât și noi singuri întru voi ne lăudăm în biseriile lui Dumnezeu pentru răbdarea voastră și credința întru toate gonirile voastre și necazurile care suferiți:

5. Spre arătarea dreptei judecăți a lui Dumnezeu, ca să vă învredniciți voi împărăției lui Dumnezeu, pentru care și pătimiți:

6. De vreme ce cu dreptate este la Dumnezeu a răsplăti necaz celor ce vă necăjesc pre voi:

7. Și voă celor necăjiți odihnă cu noi, întru arătarea Domnului Iisus din cer cu îngerii puterii sale,

8. Cu văpae de foc dând izbândă celor ce nu cunosc pre Dumnezeu, și celor ce nu ascultă evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos:

9. Căci va lua muncă perirea cea veșnică de la fața Domnului, și de la slava puterii lui;

10. Când va veni să se proslăvească întru sfinții săi, și să se facă minunat întru toți credincioșii (că s'a crezut mărturia noastră întru voi) în ziua aceea.

11. Pentru care ne și rugăm pururea pentru voi, ca să vă învrednicească pre voi Dumnezeu nostru chemării sale, și să împlinească toată bună voința bunătății sale, și lucrul credinței întru putere:

12. Ca să se proslăvească numele Domnului nostru Iisus Hristos întru voi, și voi întru el, după harul Dumnezeului nostru și al Domnului Iisus Hristos.

CAPITOLUL II.

Si vă rugăm pre voi, fraților, pentru venirea Domnului nostru Iisus Hristos, și pentru a noastră adunare la dânsul.

2. Ca nu degrab să vă clătiți voi din minte, nici să vă spăimântați, nici prin duh, nici prin cuvânt, nici prin epistolă ca cum ar fi trimisă de la noi, cum că ar fi sosit ziua lui Hristos.

3. Să nu vă amăgească cineva pre voi nici într'un chip; că *acea zi nu va veni* de nu va veni mai întâiu depărtarea, și de nu se va arăta omul păcatului, fiul perirei;

4. Protivnicul cel ce se înalță mai pre sus de tot cel ce se dice Dumnezeu, sau se cinstește; așa cât să șadă el în biserică lui Dumnezeu, ca un Dumnezeu, arătându-se pre sine cum că ar fi el Dumnezeu.

5. Aă nu vă aduceți aminte că încă fiind eu la voi acestea am zis voă?

6. Și acum ce îl oprește știți, ca să se arăte el la vremea sa.

7. Că iată taina fără-de-legei se lucrează: numai cel ce oprește acum *va opri*, până se va lua din mijloc.

8. Și atunci se va arăta acel Fără-de-lege, pre care Domnul îl va omori cu duhul gurei sale,

II. TESSALONICHENI, III.

și îl va pierde cu arătarea venirii sale:

9. *Pre acela*, a cărui venire este după lucrarea Satanei întru toată puterea și semne și minuni minciunoase,

10. Și întru toată amăgirea nedreptății întru cei peritori; pentru că dragostea adevărului n'a primit ei ca să se mântuească.

11. Și pentru aceea va trimite lor Dumnezeu lucrarea înșelăciunii, ca să creadă ei minciunii:

12. Ca să se judece toți cari n'a credut adevărului, ci au bine voit întru nedreptate.

13. Iar noi datorî suntem pururea a mulțumi lui Dumnezeu pentru voi, fraților iubiți de Domnul, căci v'a ales pre voi Dumnezeu din început spre mântuire întru sfințirea Duhului și întru credința adevărului:

14. La care v'a chemat pre voi prin evanghelia noastră, spre câștigarea slavei Domnului nostru Iisus Hristos.

15. Drept aceea, fraților, stați, și țineți predaniile care v'ați învățat, ori prin cuvânt, ori prin epistolia noastră.

16. Iar însuși Domnul nostru Iisus Hristos, și Dumnezeu și Tatăl nostru, care ne a iubit pre noi, și ne a dat mângăiere vecnică și nădejde bună prin har,

17. Să mângăie inimele voastre, și să vă întărească pre voi întru tot cuvântul și lucrul bun.

CAPITOLUL III.

D'aceea, rugați-vă, fraților, pentru noi, ca cuvântul Domnu-

lui să curgă și să se slăvească, ca și întru voi:

2. Și ca să ne izbăvim de oamenii cei răi și vicleni: că nu este a tuturor credința.

3. Că credincios este Domnul, care va întări pre voi, și vă va păzi de cel viclean.

4. Iar avem nădejde întru Domnul de voi, că cele ce poruncim voă, și faceți, și le veți face.

5. Iar Domnul să îndrepteze inimele voastre spre dragostea lui Dumnezeu, și răbdarea lui Hristos.

6. Și poruncim voă, fraților, întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți voi de tot fratele ce umblă fără de rîndueală, și nu după predania care a luat de la noi.

7. Căci înși-vă știți cum se cade voă să urmați noă: că noi n'am umblat fără de rîndueală întru voi;

8. Nici în daruri ne am mîncat de la cineva; nici întru osteneală și nevointă noaptea și ziua lucrând, ca să nu îngreulăm pre cineva din voi;

9. Nu că doară n'avem putere, ci ca pre noi chip să ne dăm voă ca să ne urmați noă.

10. Că și când eram la voi, aceasta porunciam voă, că dacă nu voește cineva să lucreze, nici să mănânce.

11. Că auzim că oare-cari umblă la voi fără de rîndueală, nimic lucrând, oi iscodind.

12. Și unora ca acestora poruncim și îi rugăm întru Dom-

II. TESSALONICHENI, III.

nul nostru Iisus Hristos, ca cu liniște lucrând. să 'și mănânce pâinea lor.

13. Iar voi, fraților, nu slăbiți a face bine.

14. Iar de nu ascultă cineva de cuvântul nostru pre acela prin epistolă, să 'l însemnați, și să nu vă însoțiți cu el, ca să se rușineze.

15. Și să nu 'l socotiți ca pre

un vrăjmaș, ci să 'l învățați ca pre un frate.

16. Și însuși Domnul păcel să vă dea voă pace pururea în tot chipul. Domnul *fi*e cu voi cu toți.

17. Închinăciunea cu mâna mea a lui Pavel, care este semn în toată epistolia: așa scriu.

18. Harul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți. Amin.

|| Cea a doua epistolă către Tessaloniceni s'a scris de la Atina.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA ÎNTEIĂ CĂTRĂ TIMOTEI.

CAPITOLUL I.

Pavel, apostol al lui Iisus Hristos duple porunca lui Dumnezeu Mântuitorului nostru, și a Domnului Iisus Hristos, nădejdei noastre;

2. Lui Timotei, adevăratului fiu întru credință: Har, milă, și pace, de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Hristos Iisus, Domnul nostru.

3. Precum te am rugat să rămâi în Efes, când mergeam în Machedonia, ca să poruncești unor să nu învețe într'alt chip,

4. Nicl să ia aminte la basme și la numere de neamuri fără de

sfârșit, care fac întrebări mai virtos de cât zidirea lui Dumnezeu cea întru credință, *asa să faci*.

5. Iar sfârșitul poruncei este dragostea din inimă curată, și din știință bună, și din credință nefățarnică:

6. De la care unii rătăcind s'aui întors la cuvinte deșerte;

7. Vrind a fi învățători de lege; neînțelegând nici cele ce grăesc, nici pentru cele ce se întăresc.

8. Ci știm că legea este bună, de o ține cineva duple lege;

9. Știind aceasta, că dreptului lege nu este pusă, ci celor fără de lege și nesupuși, necredin-

I. TIMOTEI, II.

cioșilor și păcătoșilor, nedrepților și spurcaților, ucigătorilor de tată și ucigătorilor de mamă, ucigătorilor de oameni,

10. Curvarilor, sodomnenilor, tâlharilor, minciunoșilor, celor ce se jură strîmb, și ori-ce alt se împotrivesc învățaturii celei sănătoase;

11. După evanghelia slavei a fericitului Dumnezeu, care mi s'a încredințat mie.

12. Și mulțumesc celui ce m'a întărit pre mine lui Hristos Iisus Domnului nostru, căci credincios m'a socotit, puindu-mă întru slujbă;

13. Pre mine cel ce eram mai înainte hulitor, și gonitor, și ocăritor: ci am fost miluit, că neștiind am făcut-o întru necredință.

14. Și prea s'a înmulțit harul Domnului nostru cu credința și dragostea cea întru Hristos Iisus.

15. Credincios este cuvântul, și de toată primirea vrednic, că Hristos Iisus a venit în lume să mântuească pe cei păcătoși: dintru cari cel dintîiu sînt eu.

16. Ci pentru aceasta am fost miluit, ca întru mine întîiu să arăte Iisus Hristos toată îndelunga-răbdare, spre pildă celor ce vor să creadă întru dînsul spre viața cea vecinică.

17. Iar împăratului veacurilor, celui nestricăcios, celui nevădat, unuia prea înțeleptului Dumnezeu, fie cinste și slavă în vecii vecilor. Amin.

18. Această poruncă îți încredințez ție, fiule Timotee, după prorociile care s'a făcut mai

înainte spre tine, ca să te oștești într'însele bună oștire.

19. Avînd credință, și bună știință; care unii lepădându-o, din credință au căzut:

20. Dintru cari este Imeneu și Alecsandru; pre cari 'l am dat Satanei, ca să se învețe a nu huli,

CAPITOLUL II.

Deci rogu-te mai înainte de toate să faci rugăciuni, cereri, făgăduințe, și mulțumite pentru toți oamenii.

2. Pentru împărați, și pentru toți cari sînt întru dregătorii; ca să petrecem viață lină și cu odihnă întru toată buna-credință și curăția.

3. Că acesta este lucru bun și primit înaintea lui Dumnezeu Mîntuitorului nostru;

4. Care vrea ca toți oamenii să se mântuească, și la cunoștința adevărului să vie.

5. Că unul este Dumnezeu, unul și mijlocitor întru Dumnezeu și între oameni, omul Iisus Hristos;

6. Care pre sine însuși s'a dat preț de răscumpărare pentru toți, mărturisirea în vremile sale.

7. Întru care sînt pus cu propoveditor și apostol, (adevărul din Hristos, nu mint;) învățator Neamurilor întru credință și întru adevăr.

8. Voiesc dar ca să se roage bărbații în tot locul, redicân-

I. TIMOTEI, III.

du'și mâinele curate, fără de mânie și fără de îndoire.

9. Așijderea și womenile cu podoabă de cinste, cu sfială și cu întreagă înțelepciune să se împodobească pre sine ; nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritaruri, sau cu haine scumpe ;

10. Ci (precum se cuvine womenilor celor ce se făgăduiesc temerei de Dumnezeu) cu fapte bune.

11. Muieroa întru tăcere să se învețe cu toată ascultarea.

12. Iar muieroa să învețe nu dau voie, nici a'și stăpâni bărbatul, ci să fie întru tăcere.

13. Că Adam întâiu s'a zidit, apoi Eva.

14. Și Adam nu s'a amăgit, iar muieroa amăgindu-se a lost întru călcarea poruncii.

15. Dar se va mântui prin nașterea de fiu, de vor petrece întru credință și întru dragoste și întru sfințire cu întreagă înțelepciune.

CAPITOLUL III.

Credincios este cuvântul, De poștește cineva episcopie, bun lucru poștește.

2. Iusă se cade episcopului să fie fără de prihană, al unei muierii bărbat, priveghitor, întreg la minte, cucernic, iubitor de streini, învățător ;

3. Nebețiv, negrabnic a bate, neagonisitor de dobândă urită ; oi blând, nesfădnic, neiubitor de argint ;

4. Casa sa bine chivernisindu'și, feciori având ascultători cu toată cucernicia ;

5. (Că de nu știe cineva a 'și chivernisi casa sa, cum de biserica lui Dumnezeu va purta grijă ?)

6. Nu de curcând botezat fiind, ca nu umflându-se, în osinda diavolului să cadă.

7. Și se cade lui și mărturie bună să aibă de la cei din afară ; ca nu în ocară să cadă și în cursa diavolului,

8. Diaconii așijderea cucernici să fie, nu îndoiți la cuvânt, nebețori de vin mult, neagonisitori de dobândă urită ;

9. Ci având taina credinței întru știință curată.

10. Și aceștia să se ispitească întâiu ; după aceea să se diaconească, fără de prihană fiind.

11. Muierile lor așijderea să fie cucernice, neclevetitoare, nelimbute, treze, credincioase întru toate.

12. Diaconii să fie al unei muierii bărbat, feciori bine chivernisindu'și, și casele lor.

13. Că cei ce slujesc bine treaptă bună lor-și își dobîndesc, și multă îndrăznire întru credința cea întru Hristos Iisus.

14. Aceștia scriu ție, având nădejde că voi veni la tine fără zăbavă :

15. Iar de mă voi zăbăvi, ca să știu cum trebuie în casa lui Dumnezeu a petrece, care este biserica Dumnezeului celui viu, stâlp și întărire a adevărului.

16. Și cu adevărat mare este

I. TIMOTEI, IV, V.

taîna bunei-credințe; Dumnezeu s'a arătat în trup, s'a îndreptat în Duhul, s'a vădut de îngeri, s'a propovedit întru Neamuri, s'a crezut în lume, s'a înălțat întru slavă.

CAPITOLUL IV.

Iar Duhul arătat grăește, că în vremile cele de apoi se vor depărta unii de la credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare, și la învățăturele cele drăcești;

2. Ale celor ce întru fățarie grăesc minciunii; fiind arși la a or știință;

3. Oprind a se însura, și *poruncind* a se feri de bucatele, care Dumnezeu le a făcut spre împărtășire cu mulțumită celor credincioși și caril cunosc adevărul.

4. De vreme ce toată făptura lui Dumnezeu este bună, și nimic nu este de lepădat, care se iea cu mulțumită;

5. Că se sfințește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

6. Acestea toate de le vei spune fraților, bună slugă vei fi lui Iisus Hristos, hrănindu-te cu cuvintele credinței și ale bunei învățături, căreia ai urmat.

7. Iar de basmele cele spurcate și băbești te ferește, și te nevoește pre tine spre buna-credință.

8. Că nevoința cea trupească spre puțin este folositoare: iar buna-credință spre toate este

folositoare, având făgăduință a vieții acelei de acum, și a celei viitoare.

9. Credincios este cuvântul și de toată primirea vrednic.

10. Că spre aceasta ne și ostentim și suntem ocăriți, căci am nădăjduit întru Dumnezeul cel viu, care este Mântuitor tuturor oamenilor, și mai virtos celor credincioși.

11. Poruncește acestea și învăță.

12. Nimeni tinerețele tale să nu le defăime; ci te fă pildă credincioșilor cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția.

13. Până ce voi veni, iea aminte la citirea, la mângâierea, la învățatura.

14. Nu fi nebăgător de samă de darul ce este întru tine, care ți s'a dat prin proorocie, cu punerea mâinilor preoției.

15. De acestea să gândești; întru acestea fi; ca procopseala ta să fie arătată întru toți.

16. Păzește-te pre tine însu-ți, și învățatura; și rămâi întru acestea: că acestea făcând și pre tine te vei mântui, și pre cei ce te vor asculta.

CAPITOLUL V.

Pre cel bătrân să nu'l infruntez, ci îl îndeamnă ca pre un părinte; și pre cel mai tineri ca pre niște frați;

2. Pre cele bătrâne ca pre niște măce; pre cele tinere ca pre niște surori, întru toată curăția.

I. TIMOTEI, V.

3. Pre văduve cinstește, pre cele ce sunt cu adevărat văduve.

4. Iar dacă vre-o văduvă are feciori sau nepoți, să se învețe întâi a-și chivernisi casa sa într-o buna-credință, și să dea răsplătiri părinților: că aceasta este bună și primită înaintea lui Dumnezeu.

5. Iar cea cu adevărat văduvă și singură lăsată, nădăjduiește într-o Dumnezeu, și se zăbăvește într-o rugăciune și în cereri noaptea și ziua.

6. Iar cea ce petrece într-o desfătare de viață este moartă.

7. Și acestea poruncește, ca fără de prihană să fie.

8. Iar dacă cineva nu poartă grijă de al său, și mai virtuos de al casei sale, de credință s'a lepădat, și mai rău este de cât cel necredincios.

9. Văduva să se aleagă nu mai puțin de șese-deci de ani, care a fost unul bărbat mulțumit,

10. Într-o fapte bune fiind mărturisită; de a crescut feciori, de a primit streină, de a spălat picioarele sfinților, de a ajutat celor necăjiți, de a urmat la tot lucrul bun.

11. Iar de văduvele cele tinere te ferește: căci când se înfierbințează împotriva lui Hristos, vor să se mărite;

12. Având osîndă, căci credința cea d'întăi a lepădat.

13. Împreună încă și fără de lucru a fi se învață, umblând din casă în casă; și nu numai fără de lucru, ci și limbute și

iscoditoare, grăind cele ce nu se cade.

14. Drept aceea, voi că cele tinere să se mărite, să nască, case să chiverniscă, ca să nu dea nici o pricină protivnicului spre ocară.

15. Că iată unele s'au întors în urma Satanei.

16. Iar de are vre-un credincios sau credincioasă văduve, să le ajute lor, și să nu se îngreueze biserica; ca celor ce sunt cu adevărat văduve să le ajute.

17. Preoții cei ce își țin bine dregătoria de îndoită ciustă să se învrednicească, mai ales cei ce se ostenesc în cuvânt și într-o învățătură.

18. Că zice scriptura, Boul ce trieră să nu-l legi gura. Și, Vrednic este lucrătorul de plata sa.

19. Împotriva preotului celui bătrân pără nu primi, fără numai prin doi sau trei marturi.

20. Pre cei ce păcătuiesc, înaintea tuturor muștră-i, ca și cel-l-altă frică să albă.

21. Mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, și a Domnului Iisus Hristos, și a îngerilor lui celor aleși, ca să păzești acestea fără de căutare în față, nimic făcând după plecare.

22. Măinele degrab să nu ți poți pre nimeni, nici te face părtaș în păcat străine: pre tine curat te păzește.

23. De acum nu mai bea apă, ci puțin vin primește pentru stomahul tău, și pentru cele dese slăbiciunile tale.

I. TIMOTEI, VI.

24. Ale unor oameni păcatele sunt arătate, mergând mai înainte la judecată: iar ale unora și în urmă vin.

25. Așijderea și faptele cele bune arătate sunt; și cele ce sunt într'alt chip a se ascunde nu pot.

CAPITOLUL VI.

Căți sunt sub jug rob, pre stăpânii lor de toată cinstea vrednici să-î socotească, ca să nu se hulească numele lui Dumnezeu și învățătura.

2. Și cari au stăpâni credincioși, să nu 'î defăime, căci frați sunt; ci mai virtos să le slujească, căci credincioși sunt și iubiți, cei ce facerea de bine primesc. Acestea învață și îndeamnă.

3. Iar de învață cineva într'alt chip, și nu se apropie de cuvintele cele sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos, și de învățătura cea după buna-credință;

4. Acela s'a trufit, neștiind nimic, ci bolnăvindu-se întru întrebări și în cuvinte de prigonire, dintru care se face pisma, pricioarea, hulele, prepusurile cele violene,

5. Zăbăvele cele deșerte ale oamenilor celor stricați de minte, și lipsiți de adevăr, cari socotesc a fi câștig buna-credință: depărtează-te de la unii ca aceia.

6. Însă câștig mare este buna-credință cu îndestulare.

7. Că nimic n'am adus în lume,

arătat este că nici a scoate ceva nu putem.

8. Ci având hrană și îmbrăcăminte cu acestea îndestulați să fim.

9. Iar cei ce vor să se îmbogățească cad în ispite și în curse, și în poște multe fără de socoteală și vătămătoare, care confundă pre oameni în perire și în pierdare.

10. Că rădăcina tuturor răutăților este iubirea de argint: care unii poftindu-o au rătăcit din credință, și s'au pătruns cu dureri multe.

11. Iar tu, O omul lui Dumnezeu, fugi de acestea; și urmează dreptatea, buna-credință, credința, dragostea, răbdarea, blândetele.

12. Luptă-te lupta cea bună a credinței, apucă-te de viața cea vecinică, la care și chemat ești, și ai mărturisit mărturisirea cea bună înaintea multor marturi.

13. Poruncescu'ți înaintea lui Dumnezeu care înviază toate, și înaintea lui Hristos Iisus, care a mărturisit înaintea lui Pilat din Pont cea bună mărturisire;

14. Să păzești tu porunca neispurcată, și nevinovată, până la arătarea Domnului nostru Iisus Hristos:

15. Pre care în vremile sale o va arăta, cel fericit și singur Puternic, Împăratul împăraților, și Domnul domnilor;

16. Care singur are nemurire, și lăcuște întru lumină neapropiată; pre care nu 'l a vădut nimeni din oameni, nici a 'l vedea

I. TIMOTEI, VI.

poate; căruia cinste și stăpânire vecinică. Amin.

17. Celor bogați în veacul de acum poruncește, să nu se înalțe cu gândul, nici să nădăjduască spre avuția cea nestăătătoare, ci întru Dumnezeu cel viu, care ne dă noă toate de prisosit spre desfătare;

18. Să facă lucruri bune, să se îmbogățească întru fapte bune, să fie lesne dătorii, împărtășitori;

19. Agonisindu-și loru-și te-

melie bună în veacul cel viitor, ca să ia viața cea vecinică.

20. O Timotee, lucrul cel încredințat ție păzește-l, depărțându-te de glasurile deșerte, cele spurcate, și de vorbele cele protivnice ale științei celei cu nume minelunos.

21. Cu care unii lăudându-se, întru credință au rătăcit. Harul cu tine. Amin.

|| Coa întâi cãtră Timotei s'a scris de la Laodichia, care este metropolu a Frighiei Pacatiane.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUÎ APOSTOL PAVEL

CEA A DOA CĂTRĂ TIMOTEI.

CAPITOLUL I.

Pavel, apostol al lui Iisus Hristos prin voia lui Dumnezeu, după făgăduința vieții care este întru Hristos Iisus,

2. Lui Timotei, iubitului fiu: Har, milă, și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Iisus Domnul nostru.

3. Mulțumesc lui Dumnezeu, căruia slujesc de la strămoși întru curată știință, că neîncetată am de tine pomenire întru rugăciunile mele noaptea și ziua;

4. Dorind ca să te văd, aducându-mi aminte de lacrimile tale, ca să mă umplu de bucurie;

5. Pomenire luând de credința cea nefățarnică care este întru tine, care s'a sălășluit mai întâi în moșă-ta Loida, și întru măică-ta Evnichia; și încredințat sunt că și întru tine.

6. Pentru care pricină îți aduc aminte ție ca să aprinzi darul lui Dumnezeu, care este întru tine prin punerea mânelor mele.

7. Că nu ne a dat noă Dumnezeu duhul temerei; ci al puterei, și al dragostei, și al întregii înțelepciuni.

8. Deci nu te rușina de mărturisirea Domnului nostru, nici de mine legatul lui: ci pătimește

II. TIMOTEI, II.

împreună cu evanghelia duple
puterea lui Dumnezeu;

9. Care ne a mântuit pre noi,
și ne a chemat cu chemare
sfântă, nu duple faptele noastre,
ci duple a sa mai înainte hotărâ-
rire și harul, care s'a dat
noă întru Hristos Iisus mai în-
ainte de anii vecilor,

10. Și acum s'a arătat prin a-
rătarea Mântuitorului nostru Iisus
Hristos, care moartea a stricat,
și a adus la lumină viața și ne-
stricăciunea prin evanghelie:

11. La care sunt pus eu pro-
poveditor, și apostol, și învăță-
tor Neamurilor.

12. Pentru care pricină și a-
cestea pătimesc : ci nu mă ru-
șinez : că știu cui am crezut,
și încredințat sunt că puternic
este a păzi lucrul cel încredințat
mie la dîoa aceea.

13. Chipul cuvintelor celor
sănătoase să aibi, care ai audiat
de la mine, întru credință și în-
tru dragostea care este întru
Hristos Iisus.

14. Lucrul bun cel încredin-
țat ție să 'l păzești prin Duhul
cel Sfînt care lăcuște întru
noi.

15. Știi aceasta, că s'a în-
tors de la mine toți cei din
Asia ; dintre cari este Fighele și
Ermoghen.

16. De Domnul milă casei lui
Onisifor ; că de multe ori m'a
odihnit, și de lanțul meu nu s'a
rușinat :

17. Ci încă venind în Roma,
mai cu osîrdie m'a căutat, și
m'a aflat.

18. De 'l lui Domnul să afle
milă de la Domnul în dîoa a-
ceea : și câte în Efes 'mî a slu-
jit mie, tu mai bine știi.

CAPITOLUL II.

Deci tu, fiul meu, întărește-te
în harul cel întru Hristos
Iisus.

2. Și cele ce ai audiat de la
mine în fața multor marturi, a-
cestea le încredințează la oameni
credincioși, cari îndestulați vor fi
a învăța și pre alții.

3. Tu dar pătimește ca un bun
viteaz al lui Iisus Hristos.

4. Nimeni ostaș fiind se ame-
stecă cu lucruri lumești ; ca ce-
lui ce strînge oaste să fie plă-
cut.

5. Și de și va lupta cineva,
nu se încununează, de nu se va
lupta duple lege.

6. Plugarulul ce se ostenește
se cade întîi el din roadă să
mănânce.

7. Înțelege cele ce îți grăesc ;
deo 'l ție Domnul înțelegere
întru toate.

8. Adu-ți aminte de Domnul
Iisus Hristos care s'a sculat din
morți din sămînța lui David
duple evanghelia mea :

9. Întru care pătimesc până
la legături, ca un făcător de
rele ; ci cuvîntul lui Dumnezeu
nu se leagă.

10. Pentru aceasta toate le
răbd pentru cei aleși, ca și aceia
să dobîndească mîntuirea care
este întru Hristos Iisus cu slavă
vecinică.

II. TIMOTEI, III.

11. Credincios este cuvântul : Că de am murit împreună cu *Hristos*, împreună cu *dânsul* vom și via :

12. De răbdăm, împreună cu *dânsul* vom și împărăți ; de ne vom lepăda *de el*, și el se va lepăda de noi :

13. De nu credem, el credincios rămâne : a se tăgădui el pre sine nu poate.

14. Acestea să 'i îndemni, mărturisindu-le înaintea lui Dumnezeu să nu se pricească în cuvinte spre nici un folos, *fără numai* spre surparea celor ce aud.

15. Nevoeste-te să te arăți pre tine însuși lămurit înaintea lui Dumnezeu, lucrător nerușinat, drept îndreptând cuvântul adevărului.

16. Iar de cuvintele deșerte, cele spurcate te ferește : că spre mai multă păgânătate vor spori.

17. Și cuvântul lor ca gangrena pășune va afla : dintru cari este Imeneu și Filit ;

18. Cari de la adevăr au rălăcit, dicând că învierea acum s'a făcut ; și răstoarnă credința oare-cărora.

19. Însă temelica cea tare a lui Dumnezeu stă, având pecetea aceasta, Cunoscut-a Domnul pre cei ce sunt ai lui. Și, Să se depărteze de la nedreptate tot cel ce numește numele lui Hristos.

20. Iar în casă mare nu sunt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn și de lut ; și unele sunt spre cinste, iar altele spre necinste.

21. Deoi de se va curăți cineva pre sine dintru acestea, va fi vas de cinste, sfințit, și de bună treabă stăpânului, spre tot lucrul bun gătit.

22. Iar de poștele tineretelor fugi : și urmează dreptatea, credința, dragostea, pacea, cu toți cei ce chieamă pre Domnul din inimă curată.

23. Iar de întrebările cele ne-bune și neînțelepte te ferește, știind că naso vrăjbi.

24. Și slugel Domnului nu i se cade să se sfădească ; ci blând să fie către toți, învățător, suferitor,

25. Cu blândețe certând pre cei ce staă împotrivă ; poate când-va le va da lor Dumnezeu pocăință spre cunoștința adevărului ;

26. Și vor scăpa din cursa diavolului, prinși fiind ei de dânsul spre a lui voie.

CAPITOLUL III.

Si aceasta să știți, că în zilele cele de apoi vor veni vremi cumplite.

2. Că vor fi oamenii iubitori de sine, iubitori de argint, măreți, trufași, hulitori, de părinți neascultători, nemulțumitori, necurați,

3. Fără de dragoste, neprimitori de pace, clevetitori, neînfrinați, nedumesnici, neiubitori de bine,

4. Vindători, obraznici, îngânați, iubitori de desfătări mai

II. TIMOTEI, IV.

mult de cât iubitori de Dumnezeu ;

5. Având chipul buneî-credințe, iar puterea ei tăgăduind: și de aceștia te ferește.

6. Că dintru aceștia sunt cei ce se vîră prin case, și robesc pre mulerusele cele îngreuate de păcate, cele ce se poartă cu multe feluri de poște;

7. Cari pururea învață, și nici odată a veni la cunoștința adevărului nu pot.

8. În ce chip și Ianis și Iamvris s'a'u împotrivit lui Moisi, așa și aceștia sta'u împotriva adevărului: oamenii stricați fiind la minte, nelămuriți în credință.

9. Ci nu vor spori mai mult: că nebunia lor arătată va fi tuturilor, precum și a acelora s'a făcut.

10. Iar tu ai urmat învățătura mea, petreceră, voia, credința, îndelunga-răbdare, dragostea, îngăduința,

11. Gonirile, pătimirile, care mi s'a'u făcut mie în Antiohia, în Iconia, în Listra; ce fel de goane am răbdat: și din toate m'a izbăvit Domnul.

12. Și toți cari voesc cu bună-credință a viețui întru Hristos Iisus, goniți vor fi.

13. Iar oamenii cei vicleni și fermecători se vor procopsi spre mai rău, cari înșală, și singuri se înșală.

14. Iar tu petreci întru cele ce te ai învățat și te ai încredințat, știind de la cine te ai învățat;

15. Și căci din pruncie sfin-

tele scripturi știi, care pot să te înțeleptească spre mântuire prin credința cea întru Hristos Iisus.

16. Toată scriptura este de Dumnezeu însuflată, și de folos spre învățatură, spre muștrare, spre îndreptare, spre înțeleptirea cea spre dreptate:

17. Ca să fie deplin omul lui Dumnezeu, spre tot lucrul bun desăvârșit.

CAPITOLUL IV.

Mărturisesc eu drept aceea înaintea lui Dumnezeu, și Domnului Iisus Hristos, care va să judece viii și morții întru arătarea sa și împărăția sa;

2. Propoveduește cuvântul; stăi asupra cu vreme, și fără de vreme; muștră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelunga-răbdare și cu învățătura.

3. Că va fi vreme când învățătura cea sănătoasă nu o vor primi; ci duple poștele lor își vor alege loru-și învățători, scărpinându-se la urechi;

4. Și de la adevăr auzul își vor întoarce, iar la basme se vor pleca.

5. Iar tu priveghiază întru toate, pătimește răul, fă lucrul evanghelistului, slujba ta fă-o deplin.

6. Că eu iată mă jertvesc, și vremea despărțirii mele s'a apropiat.

7. Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit:

8. De acum mi s'a gătit mie

II. TIMOTEI, IV.

cununa dreptății, care îmi va da mie Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea: și nu numai mie, ci și tuturilor celor ce mă iubit arătarea lui.

9. Silește-te a veni la mine curând:

10. Că Dimas m'a lăsat, iubind veacul de acum, și s'a dus în Tessalonic; Criscent în Galatia, Tit în Dalmația,

11. Luca singur este cu mine. Pre Marco luându'l, să'l aduci cu tine: că îmi este mie de bună treabă în slujbă.

12. Iar pre Tihic 'l am trimis în Efes.

13. Felonul care 'l am lăsat în Troada la Carp, venind să 'l aduci, și cărțile, mai virtos cele de piele.

14. Alecsandru faurul de armă multe rele 'm'a făcut mie: plătească 'l Domnul după faptele lui;

15. De care și tu te păzește; că foarte a stăut împotriva cuvintelor noastre.

16. La răspunsul meu cel dintâi nimeni n'a mers cu mine,

ci toți m'a părăsit: să nu li se socotească lor.

17. Iar Domnul a stăut lângă mine, și m'a întărit; ca prin mine propoveduirea să se împlinească, și ca să o audă toate Neamurile; și m'am izbăvit din gura leului.

18. Și mă va izbăvi Domnul de tot lucrul rău, și mă va mântui la împărăția sa cea cerească: căruia slava în vecii vecilor, Amin.

19. Spune închinăciune Prischiei și lui Achila, și casei lui Onisifor.

20. Erast a rămas în Corint: iar pre Trofim 'l am lăsat în Milit fiind bolnav.

21. Silește-te a veni mai înainte de iarnă. Închină-se ție Evul, și Pud. și Lin, și Claudia, și toți frații.

22. Domnul Iisus Hristos cu duhul tău. Harul cu voi. Amin.

Cea a doua epistolă către Timotei, cel întâi hirotonisit Episcop bisericii Efesenilor, s'a scris de la Roma, când a doua oară a stăut Pavel înaintea Căesarului Neron.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ TIT.

CAPITOLUL I.

Pavel, sluga lui Dumnezeu, și după credința aleșilor lui Dumnezeu, și după cunoștința adevărului cea după buna creștință;

2. Intru nădejde a vieții celei vecnice, care o a lăgăduit nemincunosul Dumnezeu mai înainte de anii vecilor;

3. Și a arătat în vremile sale cuvântul său prin propoveduirea care mi s'a încredințat mie după porunca Mântuitorului nostru Dumnezeu.

4. Lui Tit, adevăratului fiu după credința cea de obște: Har, milă, și pace, de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul Iisus Hristos Mântuitorul nostru.

5. Pentru aceasta te am lăsat pre tine în Crit, ca cele ce lipsesc să le îndreptez, și să așez prin cetăți preoți, precum eu ți am poruncit:

6. De este cineva fără de prihană, bărbat al unei muleri, având fi credincioși nu intru ocară de curvie sau neascultător.

7. Că se cuvine episcopului să fie fără de prihană, ca un iconom al lui Dumnezeu; nefăcând spre plăcerea sa, nemânios, nebetiv, negrabnic a bate, neagonisitor de dobândă urită;

8. Ci iubitor de streini, iubitor de bine, întreg la minte, drept, curvios, înfrinat;

9. Țiindu-se de cuvântul cel credincios al învățăturali, ca puternic să fie și a îndemna cu învățătura cea sănătoasă, și pre cele ce grăesc împotriva a'li certa.

10. Că sunt mulți nesupuși, grăitorii îndesert și amăgitori, mai virtos cel dintru tăierea-impur:

11. Cărora trebuie a le astupagura, cari răsvătesc toate ca-

sele, învățând cele ce nu se cad, pentru dobînda cea urită.

12. Dis-a oare-care dintru dînșii prooroc al lor, Criterii *sunt* pururea mincunosi, fiare rele, pantece leneșe.

13. Mărturia aceasta adevărată este. Pentru care pricină ceartă'i pre ei aspru; ca să fie sănătoși în credință;

14. Neluând aminte la basmele Iidovești, și la poruncele oamenilor, cari se întorc de către adevăr.

15. Toate *sunt* curate celor curați: iar celor necurați și necredincioși nimic nu este curat; ci li s'a spurcat lor și mintea și știința.

16. Pre Dumnezeu mărturisesc că îl știu; iar cu faptele îl tăgăduiesc, uriti fiind, și nesupuși, și spre tot lucrul bun netrebniți.

CAPITOLUL II.

Iar tu grăește cele ce se cuvin învățăturali celei sănătoase:

2. Bătrânii să fie trezi, cucernici, întregi la minte, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare.

3. Așijderea și bătrânele să fie intru îmbrăcăminte cu sfințenie incuviințate, neclevetitoare, nerobite de vin mult, învățătoare de bine;

4. Ca să înțeleptească pre cele tinere să și iubească pre bărbatii lor, să și iubească fiii,

5. Să fie intru întreagă înțelepciune, curate, grijnice de casele lor, bune, plecate bărbatilor

lor, ca să nu se hulească cuvântul lui Dumnezeu.

6. Pre cei tineri așijderea îi îndeamnă să fie întru întreagă înțelepciune.

7. Intru toate dându-te pre tine pildă de fapte bune: *arătând* întru învățătură nestricare, cinste, nestrăciune,

8. Cuvânt sănătos, fără de prihană; ca cel protivnic să se rușineze, neavând nimic a grăi rău de voi.

9. Slugele să se plece stăpânilor lor, întru toate să fie lor bine plăcuți; nerăspundându-le împotriva;

10. Neviclenindu-ți, ci credință bună arătându-le întru toate; ca pre învățătura Mântuitorului nostru Dumnezeu să o înfrumusețeze întru toate.

11. Că s'a arătat harul lui Dumnezeu cel mântuitor tuturor oamenilor,

12. Invățându-ne pre noi ca, lepădând păgânătatea, și poftele cele lumești, cu întreagă înțelepciune, și cu dreptate, și cu bună-credință să viețuim în veacul de acum;

13. Așteptând fericita nădejde, și arătarea slavei marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos;

14. Care s'a dat pre sine pentru noi, ca să ne mântuească pre noi de toată fără-de-legea, și să 'și ourățească lui-și norod alies, rîvnitor de fapte bune.

15. Acestea grăește, și îndeamnă, și mustră cu toată porunca. Nimeni pre tine să nu te defăime.

CAPITOLUL III.

Adu-le aminte lor domniilor și stăpânirilor să se supue, să asculte, spre tot lucrul bun să fie gata,

2. Pre nimeni să nu hulească, să nu fie sfadnic, ci lini, arătând toată blândețea către toți oamenii.

3. Că eram și noi oare-când fără de minte, neascultători, ră-tăcindu-ne, slujind poftelor, și multor feluri de desfătări, întru răutate și pismă viețuind, urîți fiind, și urind unul pre altul.

4. Iar când s'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a Mântuitorului nostru Dumnezeu,

5. Nu din lucrurile cele întru dreptate care am făcut noi, ci duple a lui milă ne a mântuit pre noi, prin baea nașterii celei de a doua, și a înnoirii Duhului Sfânt;

6. Pre care 'l a vărsat preste noi de prisosit prin Iisus Hristos Mântuitorul nostru;

7. Ca îndreptându-ne prin harul lui, moștenitori să fim duple nădejdea vieții celei vecnice.

8. Credincios este cuvântul, și pentru acestea voiți să adevereză tu, ca să poarte grijă, la fapte bune să se nevoească cei ce au crezut lui Dumnezeu. Că acestea sunt cele bune și de folos oamenilor.

9. Iar de întrebările cele nebune, și de numere de neamuri, și de prigoniri, și de sfedele cele pentru lege, te ferește; că sunt nefolositoare și deșerte.

10. De omul eretic după una și a doua sfătuire, te ferește;

11. Știind că s'a răsvrătit unul ca acesta, și păcătuiește, fiind singur de sine osîndit.

12. Când voiți trimete pre Arteman la tine, sau pre Tihic, nevoește-te să vii la mine în Nicopoli: pentru că acolo am socotit să ernez.

13. Pre Zina știutorul legii și pre Apollos degrab să 'l trimeti

mai înainte, ca nimic să nu le lipsească.

14. Și să se învețe și al noștri să poarte grijă de fapte bune spre trebele cele de folos, ca să nu fie fără de roadă.

15. Inchină-se ție toți cei ce sînt cu mine. Spune închinăciune celor ce ne iubesc pre noi întru credință. Harul cu voi toți. Amin.

|| Cătră Tit cel întâi hirotonisit episcop bisericeii Critenilor s'a scris, de la Nicopoli Machedoniei.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ FILIMON.

CAPITOLUL I.

Pavel, legatul lui Iisus Hristos, și Timotei fratele, lui Filimon, iubitului, și ajutorului nostru,

2. Și Apfieii celei iubite, și lui Arhip ostașului nostru celui d'impreună, și bisericeii celei din casa ta:

3. Har voă, și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos.

4. Mulțumesc Dumnezeului meu, pururea pentru tine poimenire făcînd întru rugăciunile mele,

5. Auzînd dragostea ta și cre-

dința, care ai cătră Domnul Iisus, și cătră toți sfinții;

6. Ca împărtășirea credinței tale lucrătoare să se facă întru cunoștința a tot binele ce este întru voi în Hristos Iisus.

7. Că bucurie avem multă și mîngâiere întru dragostea ta, că inimile sfinților s'au odihnit prin tine, frate.

8. Pentru aceea, multă îndrăzneală avînd întru Hristos a 'ți porunci ție ceea ce se cuvine,

9. Iar pentru dragostea mai virtuos te rog, fiind tu într'acest chip, cum sînt și cu Pavel bă-

trânul, iar acum și legatul lui Iisus Hristos.

10. Te rog pentru Onisim fiul meu, pre care 'l am născut întru legăturile mele:

11. Care oare-când era ție ne-trebnic, iar acuma și ție și mie de bună treabă:

12. Pre care 'l am trimes înapoi la tine: iar tu pre el, adecă, pre inima mea, primește:

13. Pre care vream să 'l țin la mine, ca în locul tău să 'mî slujească mie întru legăturile evangheliei:

14. Dar fără de voia ta nimic n'am voit să fac; ca să nu fie ca din silă fapta ta cea bună, ci de voie.

15. Că poate pentru aceasta s'a despărțit la o vreme, ca vecinic pre el să 'l aibi;

16. De acum nu ca pre o slugă, ci mai presus de slugă, frate iubit, mai ales mie, iar cu cât mai virtos ție, și duple trup, și întru Domnul?

17. Deci de mă ai pre mine părtaș, primește 'l pre dânsul ca pre mine.

18. Iar de 'l a făcut ție nedreptate întru ceva, sau ție este dator, aceea mie să o socotești;

19. Lă Pavel am scris cu mâina mea, cu voi plăti: ca să nu dio ție că și tu cu sine singur imi ești dator.

20. Așa, frate, cu să mă folosesc de tine întru Domnul: odihnește inima mea întru Domnul.

21. Nădăduindu-mă spre ascultarea ta am scris ție, știind că și mai presus de cât grăesc vei face.

22. Și împreună gătește-mi mie și gazdă: că am nădejde că prin rugăciunile voastre mă voi dăruia voă.

23. Inchină-se ție Epafras cel împreună cu mine rob întru Hristos Iisus:

24. Marco, Aristarh, Dimas, Luca, împreună cu mine lucrători.

25. Harul Domnului nostru Iisus Hristos cu duhul vostru. Amin.

|| Cătră Filimon s'a scris de la Roma prin Onisim sluga.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PAVEL

CEA CĂTRĂ EVREI.

CAPITOLUL I.

In multe feluri și în multe chipuri de de mult Dumnezeu

grăind părinților prin prooroci,

2. În zilele acestea mai de pre urmă a grăit noastră prin Fiul, pre care 'l a pus moștenitor

tuturilor, prin care și veacurile a făcut;

3. Care fiind strălucirea slavei, și chipul ipostasului lui, și purtând toate cu cuvântul puterii sale, prin sine singur făcând curățirea păcatelor noastre, a ședut d'a dreapta Mărirei întru cele înalte;

4. Cu atâta mai bun făcându-se de cât îngerii, cu cât mai osebit nume de cât densii a moștenit.

5. Căci căruia din îngeri a dis când-va, Fiul meu ești tu, eu astăzi te am născut? Și iarăși, Eu voi fi lui Tată, și acela va fi mie Fiul?

6. Și iarăși, când duce pre cel întâi-născut în lume, și să se închine lui toți îngerii lui Dumnezeu.

7. Și de îngeri și de Cei ce face pre îngeri și duhuri, și pre slugele sale pară de foc.

8. Iar cătră Fiul și de Scaunul tău, Dumnezeu, este în veacul veacului: toiagul dreptății este toiagul împărăției tale.

9. Iubit-ai dreptatea, și ai urit fără-de-legea; pentru aceea te a uns pre tine Dumnezeu, Dumnezeul tău, cu untul-de-lemn al bucuriei mai mult de cât pre părtașii tăi.

10. Și, întru început, tu, Doamne, pământul ai întemeiat; și lucrurile mării tale sunt cerurile:

11. Acelea vor peri; iar tu rămâi; și toate ca o haină se vor învechi;

12. Și ca un veșmânt vei în-

văli pre ele, și se vor schimba: iar tu același ești, și anii tăi nu vor lipsi.

13. Și căruia dintru îngeri a dis când-va, Ședea d'a dreapta mea, până când voi pune pre vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale?

14. Așa nu toți sunt duhuri slujitoare, care se trimet spre slujbă pentru cei ce vor să moștenească mântuirea?

CAPITOLUL II.

Pentru aceea se cade noă mai mult să ascultăm cele ce s'au auzit, ca nu când-va să cădem.

2. Că de vreme ce s'a făcut adevărat cuvântul ce s'a grăit prin îngeri, și toată călcarea de poruncă și neascultarea a luat dreaptă răsplătire;

3. Cum vom scăpa noi, negrijindu-ne de atâta mântuire; care luând începere a se vesti de la Domnul, prin cei ce l'au auzit s'a adevărit întru noi;

4. Împreună mărturisind Dumnezeu, cu semne și cu minuni, și cu multe feluri de puteri, și cu împărțirile Duhului Sfânt, după a lui voință?

5. Că nu îngerilor a supus Dumnezeu lumea cea viitoare, pentru care grăim.

6. Și a mărturisit oare-unde oare-cine, dicând, Ce este omul, că îl pomenesti pre el? sau fiul omului, că îl cercetezi pre el?

7. Micșoratu-l-ai pre el cu pu-

în oare-ce de cât îngerii; cu slavă și cu cinste 'l ai încununat pre el, și 'l ai pus preste lucrurile mâinilor tale:

8. Toate le ai supus sub picioarele lui. Și dacă 'l ai supus lui toate, nimic n'a lăsat lui ne-supus. Ci acum încă nu vedem supuse lui toate.

9. Iar mai micșorat cu puțin oare-ce de cât îngerii vedem pre Iisus, pentru patima morței, cu slavă și cu cinste încununat; ca cu harul lui Dumnezeu pentru toți să guste moarte.

10. Pentru că se cădea acelaia, pentru care *sunt* toate, și prin care *sunt* toate, care pre mulți fii la slavă a adus, pre începătorul mântuirii lor prin patimi a 'l face desăvârșit.

11. Că cela ce sfințește și cei ce se sfințesc dintru unul *sunt* toți: pentru care pricină nu se rușinează a 'l numi pre dânsii (rați).

12. Dicând, Spune-voiă numele tău fraților mei, în mijlocul bisericii te voiă lauda.

13. Și iarăși, Eu voiă fi nădejduindu-mă întru dânsul. Și iarăși; Iată eu și pruncii cari 'mi a dat mie Dumnezeu.

14. Deci de vreme ce s'au făcut părtași pruncii trupului și sângelui, și același asemenea s'a împărtășit acelorași; ca prin moarte să surpe pre cela ce are stăpânirea morței, adecă pre diavolul;

15. Și să izbăvească pre aceia cari cu frica morței în toată viața erau supuși robiei.

16. Că nu pre îngerii cu ade-

vărat a luat; ci sămânța lui Avraam a luat.

17. Pentru aceea dator era întru toate a se asemana fraților, ca să fie milostiv și credincios arbiereu întru cele ce *sunt* către Dumnezeu, ca să curățească păcatele norodului.

18. Că întru ceea ce a pățimit, însuși fiind ispitit, poate și celor ce se ispitesc să le ajute.

CAPITOLUL III.

Pentru aceea, fraților sfinți, cari sunteți părtași chemării celei cerești, socotiți pre Apostolul și Arhiereul mărturisirei noastre, pre Iisus Hristos;

2. Care este credincios celui ce 'l a făcut pre el, precum și Moisi întru toată casa lui.

3. Pentru că de mai multă slavă de cât Moisi acesta s'a învrednicit, cu cât mai multă cinste are de cât casa, cel ce o a zidit pre ea.

4. Că toată casa se zidește de cineva; iar cel ce toate a făcut este Dumnezeu.

5. Și Moisi adecă a fost credincios întru toată casa lui, ca o slugă; spre mărturia celor ce erau să se grăească;

6. Iar Hristos ca un fiu în casa sa; a cărui casă suntem noi numai de vom ținea neclătită îndrăznirea și lauda nădejdei până în sfârșit.

7. Drept aceea (precum dice Duhul Sfânt, Astăzi de veți auzi glasul lui,

8. Nu vă învîrtoșați inimile

voastre, ca și întru întăritare, în *q*ioa ispitirei în pustie:

9 Unde m'aū ispitit părinții voștri, ispititu-m'aū, și aū vedut lucrurile mele patru-deci de ani.

10. Pentru aceea, m'am mânia pre neamul acesta, și am *q*is, Pururea se rătăcesc cu inima; și ei n'aū cunoscut căile mele.

11. Precum m'am jurat întru mânia mea, De vor intra întru odihna mea.)

12. Socotiți, fraților, ca să nu fie când-va în vre-unul din voi inimă vicleană a necredinței, depărtându-se de la Dumnezeu cel viu.

13. Ci vă îndemnați pre voi înși-vă în toate *q*ilele, până ce se numește Astă*q*i; ca să nu se învîrtoșeze cineva dintru voi cu înșelăciunea păcatului.

14. Că părtași ne am făcut lui Hristos, numai de vom ținea începătura încheieturei până în sfârșit neclătită;

15. De vreme ce se *q*ice, Astă*q*i de veți aūdi glasul lui, nu vă învîrtoșați inimele voastre, ca și întru întăritare.

16. Pentru că oare-cari aūdind, / aū întăritat: dar nu toți cari aū eșit din Eghipet cu Moisi.

17. Iar asupra cărora s'a mânia patru-deci de ani? aū nu asupra celor ce aū păcătuit, ale căror oase aū cădut în pustie?

18. Și cărora s'a jurat să nu intre întru odihna lui, fără numai celor ce n'aū cređut?

19. Și vedem că n'aū putut să intre pentru necredință.

Să ne temem dar, ca nu cum-va lăsându-se făgăduință a intra întru odihna lui, să se socotească cineva din voi a fi lipsit.

2. Pentru că și noă s'a binevestit, ca și acelora: ei n'a folosit pre aceia cuvântul aūdului, nefiind amestecat cu credința celor ce aū aūdit,

3. Că întrăm întru odihnă cei ce am cređut, precum a *q*is, Precum m'am jurat întru mânia mea, de vor intra întru odihna mea: măcar că erau făcute lucrurile de la întemeierea lumii.

4. Că a *q*is oare-unde de *q*ioa a șeptea într'acest chip, Și s'a odihnit Dumnezeu în *q*ioa a șeptea de toate lucrurile sale.

5. Și de aceasta iarăși, De vor intra întru odihna mea.

6. Deci de vreme ce a rămas ca oare-cari să intre întru dēnsa, și aceia cărora mai înainte li s'a bine-vestit n'aū intrat pentru necredință:

7 Iarăși, o *q*i oare-care rindește, întru David *q*icēnd, Astă*q*i, după atâția ani; precum s'a *q*is, Astă*q*i de veți aūdi glasul lui, nu vă învîrtoșați inimele voastre.

8. Că de le ar fi făcut Iisus acelora odihnă, n'ar fi grăit de altă *q*i după acestea.

9. Drept aceea, s'a lăsat odihnă norodului lui Dumnezeu.

10. Că cel ce a intrat întru odihna lui, și acela s'a odihnit de

lucrurile sale, precum și Dumne-deu de ale sale.

11. Deci să ne nevoim a intra întru acea odihnă, ca să nu cadă cineva întru aceeași pildă a ne-asoultărei.

12. Pentru că viu este cuvântul lui Dumnezeu, și lucrător, și mai ascuțit de cât toată sabia ascuțită de amândoa părțile, și străbate până la despărțirea sufletului și a duhului, și a mădu-lărilor și a măduvei, și este judecător cugetelor și gândurilor inimii.

13. Și nu este nici o făptură nearătată înaintea lui: ci toate sânt goale și descoperite înaintea ochilor lui către care ne este noă cuvântul.

14. Drept aceea, având arhiereu mare, care a străbătut cerurile, pre Iisus Fiul lui Dumnezeu, să ținem mărturisirea.

15. Că n'avem arhiereu care să nu poată pătimi împreună cu neputințele noastre; ci ispitit întru toate, după asemănarea fără de păcat.

16. Să ne apropiem dar cu îndrăzneală la scaunul harului, ca să luăm milă, și să aflăm har spre ajutor la bună vreme.

CAPITOLUL V.

Pentru că tot arhiereul din oameni luându-se, pentru oameni se pune spre cele ce sânt către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertve pentru păcate:

2. Care să poată pătimi d'im-

preună cu cei ce nu știu, și se rătăcesc; de vreme ce și el este cuprins de neputință.

3. Și pentru aceasta dator este, precum pentru norod, așa și pentru sine, să aducă pentru păcate.

4. Și nimeni singur nu 'și ia lui-și cinstea, ci cel chemat de Dumnezeu, ca și Aaron.

5. Așa și Hristos nu singur pre sine s'a proslăvit a fi arhiereu; ci cela ce a grăit către dânsul, Fiul meu ești tu, eu astăzi te am născut.

6. Precum și într'alt loc dice, Tu ești preot în veac după rîndueala lui Melhisedec.

7. Care în zilele trupului său, cereri și rugăciuni către cela ce putea să 'l mântuească pre dânsul din moarte, cu strigare tare și cu lacrimi aducând, și fiind aușit pentru buna sa eucernicie;

8. Măcar că era Fiul, s'a învățat ascultarea din cele ce a pățimit;

9. Și făcându-se desăvârșit, s'a făcut tuturilor celor ce 'l ascultă pre el pricină de mântuire vecinică;

10. Numit fiind de Dumnezeu arhiereu după rîndueala lui Melhisedec.

11. Despre care mult este noă cuvântul, și cu anevoe tălmăcindu'l a grăi, de vreme ce neputincioși v'ați făcut cu aușurile.

12. Că datorî fiind voi a fi învățători pentru vreme, iarăși vă trebuiește să vă învățăm pre voi care sânt stihiiile începăturii

cuvintelor lui Dumnezeu ; și v'ați făcut aceia oăroră vă trebuiește lapte, iar nu hrană virtuoasă.

13. Că tot cel ce este părtaș laptelui nu este știutor de cuvântul dreptății : căci prunc este.

14. Iar acelor desăvârșit este hrana cea virtuoasă, cari prin multa obicinuință au simțirile învățate spre alegerea binelui și a răului.

CAPITOLUL VI.

Pentru aceea lăsând cuvântul începăturii lui Hristos, să ne aducem spre săvârșire ; nu iarăși temelie a pocăinței puind din lucruri moarte, și a credinței întru Dumnezeu,

2. A învățăturii botezurilor, și a punerii mâinilor, și a învierii morților, și a județului celui vecinic.

3. Și aceasta vom face, de va voi Dumnezeu.

4. Că cu neputință este celor ce s'au luminat odată, și au gustat darul cel ceresc, și părtași s'au făcut Duhului Sfânt,

5. Și au gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu, și puterile veacului celui viitor,

6. Și au căzut, ca iarăși să se înnoească spre pocăință ; a doaoară răstignind loru-și pre Fiul lui Dumnezeu, și batjocorindu'.

7. Că pământul care bea ploaia ceea ce se pogoară preste densul de multe ori, și rodște iarba de treabă aceloră de cari

se și lucrează, primește blagoslovenie de la Dumnezeu :

8. Iar care aduce din sine spină și ciulină netrebnic este, și aproape este de blăstem ; al cărui sfârșitul este spre ardere.

9. Iar avem adevărire pentru voi, iubitorilor, de cele mai bune și care se țin de mântuire, măcar de și așa grăim.

10. Că nu este nedrept Dumnezeu să uite lucrul vostru și osteneala dragostei, care ați arătat spre numele lui, cei ce ați slujit sfinților, și slujii.

11. Iar poftim ca fie-care din voi aceastași sirguință să arăte spre adevărirea nădejdei până în sfârșit :

12. Ca să nu fiți leneși, ci următorii celor ce moștenesc făgăduințele prin credință și prin îndelunga-răbdare.

13. Că lui Avraam făgăduindu-se Dumnezeu, de vreme ce nu avea a se jura pre nimeni altul mai mare, s'a jurat asupra sa,

14. Dicând, Cu adevărat blagoslovind te voi blagoslovi, și înmulțind te voi înmulți.

15. Și așa, îndelung răbdând, a dobândit făgăduința.

16. Pentru că oamenii pre cel mai mare se jură ; și sfârșitul a tot cuvântul lor cel de prigonire spre adevărire este jurământul.

17. Pentru aceea vrind Dumnezeu să arăte mai mult moștenitorilor făgăduinței neschimbarea sfatului său, a pus la mijloc jurământul :

EVREI, VII.

18. Ca prin două lucruri ce nu se pot muta, întru care cu neputință este să mințăm Dumnezeu, tare mângăiere să avem, cari năzuim a apuca nădejdea care ne este pusă înaintea:

19. Pre care ca o anghiră o avem a sufletului, tare și nemiscată, și care intră întru cele din lăuntru catapeteazmei;

20. Unde înainte mergător pentru noi a intrat, Iisus, după rîndueala lui Melhisedec arhiereu fiind făcut în veac.

CAPITOLUL VII.

Că Melhisedec acesta, împăratul Salimului, preotul lui Dumnezeu celui prea-înalt, care a întîmpinat pe Avraam când s'a întors de la tăierea împăraților, și 'l a blagoslovit pe el;

2. Căruia și decîueală din toate 'l a împărțit Avraam; întîi adevăratîlcuindu-se împăratul dreptății, iar apoi și împăratul Salimului, care este împăratul păcii;

3. Fără tată, fără mamă, fără număr de neam, nici început zilelor, nici sfîrșit vieții avînd; ci asemănat fiind Fiului lui Dumnezeu; rămâne preot pururea.

4. Vedeți dar cât este acesta, căruia și decîueală 'l a dat patriarhul Avraam din dobîndi.

5. Și cei din fiul lui Levi, cari ieau preoția, poruncă au să ieă decîueala de la norod după lege, adevărat, de la frații lor, măcar că și aceia au eșit din coapsele lui Avraam:

6. Iar cei ce nu se numără din neamul lor a luat decîueală de la Avraam, și pe cei ce avea făgăduințele 'l a blagoslovit.

7. Și fără de nici o împotrivire cel mai mic de cel mai mare se blagoslovește.

8. Și aici adevărat oamenii muritori ieau decîuele; iar acolo le ieă cel mărturisit că este viu.

9. Și ca să dic așa, prin Avraam, și Levi, cei ce lua decîueală, decîueală a dat.

10. Că încă în coapsele tătăneseu era, când 'l a întîmpinat predeșul Melhisedec.

11. Deci de ar fi fost săvîrșirea prin preoția Levitilor, (că norodul sub aceea a luat legea,) ce încă mai era trebuință după rîndueala lui Melhisedec să se rîdice alt preot, iar nu după rîndueala lui Aaron să se dică?

12. Că mutîndu-se preoția, de nevoc se face și legei mutare.

13. Că de care se dic acestea, acela din altă seminție se împărtășește, din care nimeni nu s'a apropiat de jertvelnic.

14. Că arătat este că din Iuda a resărit Domnul nostru; întru care seminție Moisi nimic n'a grăit de preoție,

15. Și încă cu mult mai luminat este: de vreme ce după asemănarea lui Melhisedec se rîdică preot altul,

16. Care nu după legea poruncei celei trupesti s'a făcut.

ci duple puterea vieții celei nestricăcioase.

17. Că mărturisește, Tu ești preot în veac duple rîndueala lui Melhisedeo.

18. Că schimbare se face poruncel care a fost mai înainte pentru neputința și nefoliosul ei.

19. Că nimic n'a săvârșit legea, ci aducere este numai la mai bună nădejde; prin care ne apropiem de Dumnezeu.

20. Și pre cât nu fără de jurământ s'a făcut preot :

21. (Că aceia fără de jurământ preoți se făceau ; iar acesta cu jurământ prin cel ce a dis către dînsul, Juratu-s'a Domnul și nu 'l va părea rău, Tu ești preot în veac duple rîndueala lui Melhisedeo :)

22. Pre atîta așezămîntului de lege celui mai bun s'a făcut chezaș Iisus.

23. Și aceia adecă mai mulți se făceau preoți, pentru ca de moarte erau opriți a trăi :

24. Iar acesta, pentru că rămîne în veac, are preoție veclnică.

25. Pentru aceea, și a mîntui desăvârșit poate pre cel ce vin prin el la Dumnezeu, pururea trăind ca să se roage pentru dînsul.

26. Pentru că arhieru ca acesta se cuvine să fie noă, cuvios, fără de răutate, fără de spurcăciune, osebit de cel păcătoș, și mai înalt de cât cerurile fiind ;

27. Care n'are în toate dîlele nevoe, ca alți arhieru, întîi

pentru ale sale păcate a aduce jertve, apoi pentru ale norodului : că aceasta o a făcut odată pre sine aducîndu-se.

28. Că legea pune pre oameni arhieru caru au neputințe ; iar cuvîntul jurămîntului, celui ce a fost în urma legel, pune pre Fiul, în veac desăvârșit.

CAPITOLUL VIII.

Iar cap preste cele ce se dic este : Arhieru ca acesta avem, care a ședut d'a dreapta scaunului Mărirei în ceruri ;

2. Slujitor sfîntelor, și cortului celui adevărat care 'l a înfipt Domnul, și nu omul.

3. Că tot arhierul pentru ca să aducă daruri și jertve se pune : pentru aceea trebuia să albă ceva și acesta care să aducă.

4. Că de ar fi fost pre pămînt, nici ar fi fost preot, fiind preoți cel ce aduc darurile duple lege ;

5. Caru slujesc închipuirei și umbrei celor cerești, precum s'a dis lui Moisi când vrea să facă cortul : că, Veți, dice, *oa* să faci toate duple chipul care ți s'a arătat ție în munte.

6. Iar acum mai osebită slujire a dobîndit, întru cât este și de așezămînt de lege mai bună mijlocitor, care spre mai bune făgăduințe s'a aședat.

7. Că de ar fi fost cel d'întîi așezămînt fără de prihană, nu s'ar fi căutat loc celui de al doilea.

EVREI, IX.

8. Că defălmându'î pre dênșii, dice, Iată, dîle vor veni, dice Domnul, și voiû săvêrși preste casa lui Israil și preste casa lui Iuda așezămênt de lege nouă:

9. Nu dupre așezămêntul de lege care 'l am făcut părinților lor, în dîoa când 'l am apucat pre dênșii de mîina lor, ca să 'î scot din pămêntul Eghipetului; căci ei n'aû rămas întru așezămêntul de lege al meu, și eu 'l am părăsit pre ei, dice Domnul.

10. Căci acesta este așezămênt de lege care voiû așeza casei lui Israil după dîlele acelea, dice Domnul; dând legile mele în cugetele lor, și în inimele lor le voiû scrie pre ele: și voiû fi lor Dumneđu, și ei vor fi mie norod :

11. Și nu va mai învăța fiecare pre vecinul său, și fiecare pre fratele său, dicênd, Cunoaște pre Domnul: că toți mă vor ști, de la cel mic până la cel mare al lor.

12. Căci milostiv voiû fi nedreptăților lor, și păcatele lor, și fără-de-legile lor nule voiû mai pomeni.

13. Și dicênd, Un așezămênt de lege nouă, a învechit pre coa d'înteu. Iar ce se învechiește și îmbătrânește aproape este de perire.

CAPITOLUL IX.

Avea, drept aceea, și cel d'înteu cort îndreptări de slujbă, și sfințire lumească.

2. Pentru că cortul s'aî făcut; cel d'înteu întru care era sfeșnicul, și masa, și punerea înaintea pâinilor; care se dice sfintele.

3. Iar după a doa catapeteazmă, cortul cel ce se chiema Sfintele sfintelor;

4. Care avea cădelniță de aur, și sicriul legel ferecat preste tot cu aur, întru care era năstrapa cea de aur care avea manna, și toiagul lui Aaron ce odrăslise, și tablele legel;

5. Iar pre d'asupra lui heruvimii slavei cari umbriaû oltarul; pentru cari nu este acum a grăi pre amăruntul.

6. Și acestea fiind tocmite așa, în cortul cel d'înteu pururea intrau preoții când făceaû slujbele.

7. Iar în cel de al doilea intra cdată în an singur arhiercul, nu fără de sânge, care aducea pentru sine, și pentru neștiințele norodului:

8. Aceasta însemnând Duhul cel Sfint, că încă nu era arătată calea sfintelor, fiind că încă sta cortul cel d'înteu.

9. Care era pildă în vremea de atunci, întru care daruri și jertve se aduc, cele ce nu puteau după știință să facă desăvêrșit pre cel ce slujia.

10. Cuprîndêndu-se numai în mîncări și bêturi, și în multe feluri de spălări, și îndreptări ale trupului, care erau puse până la vremea îndreptarei.

11. Iar Iristos venind arhieru bunătaților celor viitoare, prin cortul cel mai mare și mai de-

EVREI, IX.

săvârșit, nu de mână făcut, adică, nu al acestei zidiri.

12. Nici prin sânge de țapi și de viței, ci prin sângele său a intrat odată întru cele sfinte, veșnică răscumpărare aflând *pentru noi*.

13. Că de vreme ce sângele taurilor și al țapilor, și cenușa de junice stropind pre cel spurcat, sfințește spre curățenia trupului:

14. Cu cât mai virtos sângele lui Hristos, care prin Duhul cel veșnic pre sine s'a adus fără de prihană lui Dumnezeu, va curăți știința voastră de faptele cele moarte ca să slujiți Dumnezeului celui viu?

15. Și pentru aceasta este mijlocitor așezământului de lege celui nou, ca făcându-se moartea spre răscumpărarea greșalelor ce erau în așezământul de lege cel d'întăi, să iea cei chemați făgăduința moștenirii celei veșnice.

16. Că unde este diată, acolo trebuie să fie moartea celui ce face diata.

17. Că diata întru cei morți este întărită: de vreme ce încă nici o putere nu are până când este viu cel ce face diata.

18. Pentru aceea nici cea d'întăi lege fără de sânge nu s'a înnoit.

19. Că după ce s'a grăit toată porunca duple lege de către Moisi la tot norodul, luând sângele cel de viței și de țapi, cu apă, și cu

lână roșie, și cu issop, și pre însăși cartea și pre tot norodul a stropit,

20. Dicând, Acesta este sângele legii care a poruncit voă Dumnezeu.

21. Încă și pre cort, și pre toate vasele cele de slujbă așijderea cu sângele le a stropit.

22. Și mai toate cu sânge se curățesc duple lege; și fără de vărsare de sânge nu se face eretare.

23. Trebuia dar ca chipurile celor din ceruri cu acestea să se curățească; iar singure cele cerești cu jertve mai bune de cât acestea.

24. Că nu în sfinte făcute de mâini a intrat Hristos, care erau chipuri celor adevărate; ci în singur cerul, ca să se arăte acum feței lui Dumnezeu pentru noi:

25. Nici ca de multe ori să se aducă pre sineși, precum arhierul intră în cele sfinte în tot anul cu sânge strein;

26. De vreme ce i s'ar fi cădut lui de multe ori să pătimească de la întemeierea lumii; ci acum odată la sfârșitul veacurilor spre surparea păcatului prin jertva sa s'a arătat.

27. Și precum este rinduit oamenilor odată să moară, iar după aceea judecată:

28. Așa și Hristos odată fiind jertvit ca să rădice păcatele multora; a doua oară fără de păcat se va arăta celor ce îl așteaptă pre el spre mântuire.

CAPITOLUL X.

Pentru că legea având umbra bunătaților celor viitoare, iar nu însuși chipul lucrurilor, cu aceleași jertve care în fie-care an aduc pururea, nici odată nu poate pre cei ce vin să 'i facă desăvârșit.

2. Că într'alt chip ar fi încetat a se aduce? pentru că n'ar mai avea nici o știință de păcate cei ce slujesc, odată fiind curățiți.

3. Ci intru densesle pomenire de păcate în fie-care an *se face*.

4. Că cu neputință *este* sânge de tauri și de țapi să rădice păcatele.

5. Pentru aceea intrând în lume, *dice*, Jertva și prinosul n'ai voit, iar trupul 'm' ai întemeiat:

6. Arderile de tot și *jertvele* pentru păcat n'ai voit.

7. Atunci am *dis*, Iată, vin (în capul cărței scris este pentru mine,) ca să fac voia ta, Dumnezeuule.

8. Mai sus *dicând*, Jertva și prinosul și arderile de tot și *jertvele* pentru păcat n'ai voit, nici ai poftit; care se aduc duple lege;

9. Atunci a *dis*, Iată, vin ca să fac voia ta, Dumnezeuule. El rădică pre cea d'întîi, ca să pue pre cea de a doa.

10. Intru care voie sîntem sfințiți prin jertvirea trupului lui Iisus Hristos odată.

11. Și tot preotul stă în toate zilele slujind și aceleași jertve

de multe ori aducînd, care nici odată nu pot să curățească păcatele:

12. Iar acesta o jertvă aducînd pentru păcate pururea, aședut d'a dreapta lui Dumnezeu;

13. D'aceea așteptînd până se vor pune vrăjmașii lui așternut picioarelor lui.

14. Că cu o jertvă a săvârșit pururea pre cei ce se sfințesc.

15. Și ne mărturisește *noă aceasta* și Duhul cel Sfînt: că după ce a *dis* mai înainte,

16. Acesta *este* așezămîntul de lege care voi face cu dînsii după zilele acelea, *dice* Domnul, dînd legile mele în inimile lor, și în cugetele lor le voi scrie pre ele;

17. Și păcatele lor și fără de legile lor nu le voi mai pomeni.

18. Iar unde *este* ertare acestora, *acolo* nu mai *este* jertvă pentru păcat.

19. Drept aceea, fraților, avînd îndrăzneală a intra intru celo sînte prin sângele lui Iisus,

20. Pre cale nouă și vie, care o a înnoit noă, prin catapeteazmă, adică, prin trupul său;

21. Și *avînd* preot mare preste casa lui Dumnezeu;

22. Să ne apropiem cu adevărată inimă intru deplină credință, fiind stropiți la inimă de știința rea, și spălați la trup cu apă curată.

23. Să ținem mărturisirea nădejdei nesmintită; (pentru că credincios *este* cel ce a făgăduit;)

24. Și să cunoaștem unul pre

EVREI, XI.

Altul spre îndemnarea dragostei
i a faptelor bune:

25. Nepărăsind adunarea noastră, precum au unii obiceiuri; ci îndemnând *unul pre altul*: și cu atât mai mult, cu cât vedeți apropiindu-se ziua.

26. Că păcătuind noi de bunăvoie după ce am luat cunoștința devărilor, numai rămâne jertvă pentru păcate,

27. Ci o așteptare oare-care înfricoșată a judecăței și iușimea ochiului, care va să mănânce pre ei protivnici.

28. Lepădând cineva legea lui Moisi fără de milă prin doi săuri marturi moare:

29. Cât de mai amară muncă, ocoțiți, va lua cel ce a călcat pre Fiul lui Dumnezeu, și a soterit a fi spurcat sângele legii, cu care s'a sfințit, și a ocărit Dumnezeu harului?

30. Că știm pre cel ce a dat, și mea este răsplătirea, eu voi fi răsplătiți, dăce Domnul. Și iarăși Domnul va judeca pre norodul său.

31. Înfricoșat lucru este a călea în mâinele Dumnezeului cel viu.

32. Iar aduceți-vă aminte de zilele cele mai d'înainte, întru care luminându-vă, multă luptă le patimă ați suferit;

33. De o parte cu ocări și cu necazuri priveală făcându-vă; iar de altă parte, părtășii făcându-vă celor ce viețuiesc așa.

34. Pentru că ați și pățimit împreună cu legăturile mele, și efuirea de averile voastre cu

bucurie ați primit, știind că aveți voi avuție în ceruri mai bună și stătătoare.

35. Nu lepădați dar îndrăzneala voastră, care are mare răsplătire.

36. Că aveți trebuință de răbdare, ca voia lui Dumnezeu făcând, să luați făgăduința.

37. Că încă puțin oare-ce cel ce este să vie va veni, și nu va zăbăvi.

38. Iar dreptul din credință va fi viu: și de se va îndoi *cineva*, nu va bine voi sufletul meu întru dânsul.

39. Iar noi nu suntem al îndoirii spre perire; ci al credinței spre câștigarea sufletului.

CAPITOLUL XI.

Iar credința este adevărarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevădute.

1. Că întru aceasta sunt mărturisiți cei de de mult.

2. Prin credință pricepem că s'au întemeiat veacurile cu cuvântul lui Dumnezeu, de s'au făcut din cele nevădute cele ce se văd.

3. Prin credință mai multă jertvă Abel de cât Cain a adus lui Dumnezeu, pentru care a fost mărturisit că a fost drept, mărturisind Dumnezeu de darurile lui: și printr'aceea după ce a murit, încă grăește.

4. Prin credință Enoh s'a mutat ca să nu vadă moarte; și nu s'a aflat, pentru că 'l a mutat pre el Dumnezeu: că mai

înainte de mutarea lui a fost mărturisit, că a bine plăcut lui Dumnezeu.

6. Și afară de credință nu este cu putință a bine plăcea lui Dumnezeu : că trebuie cel ce se apropie la Dumnezeu să creadă cum că este, și că celor ce 'l caută pre dânsul este dătător de plată.

7. Prin credință răspuns luând Noe despre cele care încă nu erau vădute, temându-se, a făcut corabie spre mântuirea casei sale ; prin care a osîndit lumea, și dreptăței celei duple credință s'a făcut moștenitor.

8. Prin credință chemându-se Avraam, a ascultat de a eșit la locul care era să 'l iee spre moștenire : și a eșit, neștiind unde merge.

9. Prin credință a nemernicit în pământul făgăduinței, ca într'un pământ strein, în corturi lăcuind cu Isaac și cu Iacov, cei d'impreună moștenitori ai aceleiași făgăduințe :

10. Că aștepta cetatea care are temelii, al cărei meșter și lucrător este Dumnezeu.

11. Prin credință și însăși Sara putere spre zămislirea sămânței a luat, și afară de vremea virstei a născut, de vreme ce a socotit că este credincios cel ce a făgăduit.

12. Pentru aceea, și dintru unul, și acela încă fiind omorît, s'a născut ca stelele cerului cu mulțimea, și ca nisipul cel fără de număr de pre lângă mare.

13. Duple credință au murit aceștia toți, neluând făgăduin-

tele, ci de departe vădându-le, și sărutându-le, și mărturisind că streinii și nemernicii sunt pre pământ.

14. Că cei ce grăesc unele ca acestea arată că patrie caută.

15. Și de 'și ar fi adus aminte de aceea dintru care au eșit, ar fi avut vreme a se întoarce.

16. Iar acum de cea mai bună doresc, adică, de cea cerească : pentru aceea nu se rușinează de dânsul Dumnezeu a se numi Dumnezeul lor ; că le a gătit lor cetate.

17. Prin credință a adus Avraam pre Isaac când a fost ispitit : și pre cel unul-născut aducea jertvă, cel ce luase făgăduințele,

18. Cătră care s'a dis, Că întru Isaac se va numi ție sămânța :

19. Socotind că și din morți a 'l învia puternic este Dumnezeu ; drept aceea pre acela și întru pildă 'l a luat.

20. Prin credință pentru cele viitoare a blagoslovit Isaac pre Iacov și pre Isav.

21. Prin credință Iacov, murind, pre fie-care din fiii lui Iosif a blagoslovit ; și s'a închinat, rădămându-se pre vârful toiagului lui.

22. Prin credință Iosif, murind, a făcut pomenire pentru eșirea fiilor lui Israil ; și pentru oasele sale a poruncit.

23. Prin credință Moisi, când s'a născut, trei luni a fost ascuns de părinții săi, căci 'l au

vădut prunc frumos ; și nu s'aũ temut de porunca împăratului.

24. Prin credință Moisi, mare făcându-se, s'a lepădat a se numi fecior fetei lui Faraon ;

25. Mai bine alegând a pătimi cu norodul lui Dumnezeu, de cât a avea dulceața păcatului cea trecătoare ;

26. Mai mare bogăție socotind a fi ocara lui Hristos de cât vistierile Eghiptului : că se uita la răsplătire.

27. Prin credință a lăsat Eghiptul, netemându-se de urgia împăratului : că pre cel nevădut ca cum 'l ar fi vădut îl aștepta.

28. Prin credință a făcut paștele, și vărsarea sângelui, ca nu cel ce pierdea pre cel întâiu născuți să se atingă de densii.

29. Prin credință aũ trecut Marea roșie ca pre uscat : a cărei ispitire luând Eghiptenii s'aũ înecat.

30. Prin credință zidurile Ierihonului aũ cădut, cu încunglurarea în șapte zile.

31. Prin credință Raav curva n'a perit împreună cu cei neascultători, primind iscoadele cu pace.

32. Și încă ce voiũ mai dice ? că nu 'mi ajunge vremea a spune de Ghedeon, și de Varac, și de Samson, și de Ieftae ; și de David, și de Samuil, și de prooroci ;

33. Cariĩ prin credință aũ biruit împărății, aũ lucrat dreptate, aũ dobândit făgăduințele, aũ astupat gurile leilor,

34. Aũ stins puterea focului, aũ scăpat de ascuțitul sabiei, s'aũ întărit din slăbiciune, s'aũ făcut tari în răsboaie, aũ întors taberele vrăjmașilor în fugă.

35. Aũ luat mulerile dintru înviere pre morții lor : și uniĩ s'aũ muncit, neprimind slobođirea ; ca să dobândească mai bună înviere :

36. Iar alții de batjocori și de bătăi aũ luat ispitire, încă și de legături și de temnițe :

37. S'aũ ucis cu pietre, s'aũ ferestruit, ispitiți aũ fost, cu ucidere de sabie aũ murit : în cojoace aũ umblat și în piei de capre ; lipsiți fiind, necăjiți, derău supărați ;

38. (Căroră nu era lumea vrednică :) în pustii rătăcind, și în munți, și în peșteri, și în crăpăturile pământului.

39. Și aceștia toți mărturisii fiind prin credință, n'aũ luat făgăduința :

40. Dumnezeu ceva mai bun pentru noi mai înainte vădend, ca să nu iea fără de noi săvârșirea.

CAPITOLUL XII.

Drept aceea și noi avend atâta nor de marturi pus împrejurul nostru, lepădând toată sarcina, și păcatul cel ce lesne ne încunglură, prin răbdare să alergăm în lupta care este pusă înaintea noastră,

2. Căutând la Iisus începătorul și plinitorul credinței ; care în locul bucuriei ce era pusă înaintea

lui a rădat crucea, de ocară nebăgând samă, și d'a dreapta scaunului lui Dumnezeu a ședut.

3. Că socotiți de cel ce a rădat de la păcătoși asupra sa împotrivire ca aceea, ca să nu vă osteniți slăbind cu sufletele voastre.

4. Că încă nu ați stătut până la sânge, împotriva păcatului luptându-vă.

5. Și ați uitat mângâierea care voă ca unor fiu vă grăește, Fiul meu, nu defăima cercetarea Domnului, nici slăbi muștrându-te de dânsul:

6. Că pre care iubește Domnul îl ceartă, și bate pre tot fiul pre care primește.

7. De veți suferi certarea, ca unor fiu voă se va afla Dumnezeu; căci care fiu este pre care nu 'l ceartă tatăl?

8. Iar de sunteți fără de certare, căreia s'au făcut părtași toți, iată dar că sunteți feciori din curvie, iar nu fiu.

9. Apoi pre părinții trupului nostru 'l am avut pedepsitori și îi cinstiam pre dânsii: au nu ne vom pleca cu mult mai virtos Tatălui duhurilor, și să fim vii?

10. Că aceia întru puține zile precum le plăcea lor, ne pedepsiau pre noi; iar acesta spre folos, ca să ne împărtășim sfințirii lui.

11. Iar toată certarea în vremea cea de față se pare că nu este de bucurie, ci de mahnire: iar mai pre urmă roadă de pace a dreptății dă celor pedepsiți print'însa.

12. Pentru aceea mâinele cele slăbite, și genunchele cele slăboage vi le redicați.

13. Și cărări drepte faceți picioarelor voastre, ca nu ce este schiop să rălăcească; ci mai virtos să se vindece.

14. Pacea să urmați cu toți, și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pre Domnul:

15. Socotind ca nimeni să nu se lipsească de harul lui Dumnezeu; ca nu vre-o rădăcină a amărăciunii odrăslind în sus să facă sminteală, și prin aceea să se spurce mulți;

16. Să nu fie cineva curvar, sau spurcat ca Isav, care pentru o mâncare 'și a vindut nașterea sa cea d'întâiu:

17. Că știți că și după aceea vrind să moștenească blagoslovenia, a fost neprimiți: de vreme ce loc de pocăință n'a aflat, măcar că și cu lacrimi o căuta pre ea.

18. Pentru că nu v'ați apropiat de muntele ce se putea pipăi, și de focul ce ardea, și de nor, și de ceață, și de vișor,

19. Și de viersul trîmbiței, și de glasul cuvintelor, care cei ce 'l au audit s'au rugat ca să nuli se mai grăească lor cuvânt:

20. (Că nu puteau suferi ceea ce li se dicea, Și măcar fiară de s'ar atinge de munte, cu pietre se va omori, sau cu săgeată se va săgeta:

21. Și așa înfricoșat lucru era cel ce se vedea, că Moisi a dis, Spăimântatu-m'am și mă cutremur:)

EVREI, XIII.

22. Ci v'ați apropiat de muntele Sionului, și de cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul cel ceresc, și de sbor de milioane de îngeri,

23. Și de adunarea celor întâi născuți cari sunt scriși în ceruri și de Judecătorul tuturilor Dumneșu, și de duhurile dreptilor celor desăvârșiți,

24. Și de Iisus mijlocitorul așezământului de lege celui nou, și de sângele stropirei, care grăește mai bine de cât al lui Avel.

25. Vedeți să nu vă lepădați de cel ce grăește. Că de n'ați scăpat aceia lepădându-se de cel ce grăia pre pământ, cu mult mai virtos noi *nu vom scăpa* întorcându-ne de la cel ce *grăește* din cer.

26. Al cărui glas atunci a cutremurat pământul: iar acum a făgăduit, dicând, *Încă odată* eu voi clăti nu numai pământul, ci și cerul.

27. Iar aceea ce *dice*, *Încă odată*, arată schimbarea celor ce se clătesc, ca a unor lucruri făcute, ca să rămăe cele ce nu se clătesc.

28. Drept aceea, împărăție nemiscată luând, să avem har, prin care să slujim lui Dumneșu întru bună plăcere, cu bună cucernicie și cu sfială:

29. Că Dumneșul nostru *este* foc mistuitor.

CAPITOLUL XIII.

Iubirea de frați să rămăe.

2. Iubirea de streini să nu o uitați: că prin aceasta oare-cari neștiind au primit oaspeți pre îngeri.

3. Aduceți-vă aminte de cei legați, ca cum ați fi legați cu dânsii; de cei necăjiți, ca cum și voi înși-vă ați fi în trup.

4. Cinstită *este* nunta întru toate, și patul nespurcat: iar pre curvară și pre prea-curvară va judeca Dumneșu.

5. Să vă fie obiceiurile fără iubire de argint; îndestulându-vă cu cele ce aveți: că însuși așis, Nu te voi părăsi, nici te voi lăsa.

6. Pentru aceea îndrăsnind noi să dicem, Domnul *este* mie ajutor, și nu mă voi teme, ce 'mi va face mie omul.

7. Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'ați grăit voă cuvântul lui Dumneșu: la a căror săvârșire a vieții privind, să le urmați credința.

8. Iisus Hristos eră și astăzi același, și în veoi.

9. La învățătură streine și de multe feluri să nu vă mutați. Că bine *este* cu harul să se întâlnească inima; iar nu cu mâncările, dintru care nu s'au folosit cei ce au umblat întru dânsesele.

10. Avem oltar, dintru care a mânca n'ați volnicie cel ce slujesc cortului.

11. Pentru că ale căror dobitoace sângele de arhiereul se bagă în lăuntru în cele sfinte pentru păcate, ale acelor trupurile se ard afară de tabără.

12. Pentru aceea și Iisus, ca să sfințească pre norod cu sângele său, afară de poartă a pătimit.

13. Deci dar să eșim la densul afară de tabără, ocară lui purtând.

14. Că nu avem aici cetate stătătoare, ci pre aceea ce va să fie căutăm.

15. Printr'insul dar să aducem jertvă de laudă pururea lui Dumnezeu, adică, roada buzelor ce se mărturisesc numelui lui.

16. Și facerea de bine și împărtășirea să nu uitați : că cu jertve ca acestea se îmblandește Dumnezeu.

17. Ascultați pre învățătorii voștri, și vă supuneți lor : că ei priveghiază pentru sufletele voastre, ca cei ce vor să dea samă, ca cu bucurie aceasta să facă, iar nu suspinând : că aceasta nu vă este voă de folos.

18. Rugați-vă pentru noi : că nădăjduim că bună știință avem,

întru toate bine vrînd a vieții.

19. Și mai mult vă rog să faceți aceasta, ca fără de zăbavă să mă întorc la voi.

20. Iar Dumnezeuul păcei, cel ce a sculat din morți pre Domnul nostru Iisus, pre Păstorul oilor cel mare, prin sângele legii celei vecinice,

21. Să vă facă pre voi desăvârșit întru tot lucrul bun, ca să faceți voia lui, făcînd întru voi ce este plăcut înaintea lui, prin Iisus Hristos ; căruia este slava în vecii vecilor. Amin.

22. Și vă rog pre voi, fraților, primiți cuvîntul mîngălerii : că pre scurt am scris voă.

23. Să știți că fratele Timotee este slobod ; cu care, de va veni mai curînd, voi vă vedeți pre voi.

24. Spuneți închinăciune tuturor mai marilor voștri, și tuturor sfinților. Inchină-se voă cei ce sînt din Italia.

25. Harul cu voi toți. Amin.

¶ Cătră Evrei s'a scris de la Italia prin Timotee.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUÎ APOSTOL IACOV

CEA SOBORNICEASCĂ.

CAPITOLUL I.

Iacov, sluga lui Dumnezeu și a Domnului Iisus Hristos, celor

doă-spre-dece seminții care sînt întru răsipire, să se bucure.

2. Toată bucuria să socotiți,

frații mei, când în multe feluri de ispite cădeți ;

3. Știind că lămurirea credinței voastre lucrează răbdare.

4. Iar răbdarea lucru desăvârșit să aibă, ca să fiți desăvârșit și întregi, și întru nimic lipsiți.

5. Iar de este cineva dintru voi lipsit de înțelepciune, să ceară de la Dumnezeu, care dă tuturor din destul, și nu înfrun-tează ; și i se va da lui.

6. Iar să ceară cu credință, nimic îndoindu-se. Pentru că cel ce se îndoiește asemenea este cu valul mării care de vânturi se aruncă și se învâl-nuște.

7. Că să nu gândească omul acela că va lua ceva de la Dom-nul.

8. Bărbatul îndoit la suflet, ne-statornic este întru toate căile sale.

9. Iar laude-se fratele cel smer-it întru înălțimea sa :

10. Și cel bogat, întru smere-nia sa : căci ca floarea erbei va trece.

11. Că a resărit soarele cu ză-duful, și a uscat iarba, și floarea ei a căzut, și frumusețea feței ei a perit : așa și bogatul întru umbletele sale se va vesteji.

12. Fericit bărbatul care rabdă ispita : căci lămurit făcându-se, va lua cununa vieții, care o a făgăduit Dumnezeu celor ce îl iu-besc prc el.

13. Nimeni ispitindu-se să dică, că de la Dumnezeu se ispitește : că Dumnezeu este neispitit de

rele, și el pre nimeni nu ispi-tește :

14. Ci fie-care se ispitește de a sa poftă fiind tras, și amăgit.

15. După aceea, pofta zămis-lind naște păcat : iar păcatul să-vârșindu-se, naște moarte.

16. Nu vă înșelați, frații mei cei iubiți.

17. Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorându-se de la Părintele lu-minelor, la care nu este schim-bare, sau umbră de mutare.

18. El voind ne a născut pre noi cu cuvântul adevărului, ca să fim noi o începătură oare-care a zidurilor lui.

19. Drept aceea, frații mei cei iubiți, să fie tot omul grabnic spre a auzi, și zăbavnio spre a grăi, zăbavnio spre mânie :

20. Că mâniea omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

21. Pentru aceea lepădând toată spurcăciunea și prisosința rău-tăței, întru blândețe primiți cu-vântul cel în lăuntru sădit, care poate să mântuească sufletele voastre.

22. Iar fiți făcători cuvântului, și nu numai ascultători, amăgin-du-vă înși-vă pre voi.

23. Pentru că de este cineva ascultător cuvântului, și nu fă-cător, unul ca acesta asemenea este cu omul care își caută fața facerei sale în oglindă :

24. Pentru că s'a căutat pre sine, și s'a dus, și îndată 'și a uitat în ce chip era.

25. Iar cel ce privește în legea cea desăvârșit a slobodeniei, și

rămâne *într'însa*, acesta nu ascultător cu uitare făcându-se, ci făcător lucrului, acesta fericit va fi întru fapta sa.

26. De se pare cui-va între voi că este bine credincios, și nu își înfrinează limba sa, ci își înșală inima sa, acestuia înzadarnică este buna-credință.

27. Buna-credință cea curată și nespurcată înaintea lui Dumnezeu și Tatălui aceasta este. A cerceta pre cei sirimanî și pre văduve întru necazurile lor, și a se păzi pre sine nespurcat de către lume.

CAPITOLUL II.

Frații mei, nu întru alegerea fețelor să aveți credința Domnului nostru Iisus Hristos al slavei.

2. Că de va intra întru adunarea voastră vre un om având inel de aur, cu haină luminoasă, și va intra și vre un sărac cu haină proastă;

3. Și veți căuta la cel ce poartă haina cea luminoasă, și veți dice lui, Tu ședî aici bine; și săracului veți dice, Tu stăi acolo, sau ședî aici sub așternutul picioarelor mele;

4. Și nu v'ați luat aminte întru voi, și v'ați făcut judecători de gânduri rele?

5. Ascultați, frații mei cei iubiți, Aă nu Dumnezeu a ales pre săracii lumii acesteia, bogați în credință, și moștenitori împărăției care o a făgăduit celor ce îl iubesc pre el?

6. Iar voi ați necinstit pre cel sărac. Aă nu bogații vă asupresc pre voi, și aceia vă trag pre voi la judecăți?

7. Aă nu ei hulesc numele cel bun care s'a chemat preste voi?

8. Însă de împliniți legea cea împărătească duple scriptură, Să iubești pre aproapele tău ca în-suți pre tine, bine faceți:

9. Iar de vă uitați în față, păcat faceți, muștrându-vă de lege ca niște călcători de lege.

10. Că orî cine va păzi toată legea, și va greși întru una, s'a făcut tutulor vinovat.

11. Că cel ce a ăis, Să nu curvești, a ăis și, Să nu ucidî. Și de nu curvești, dar ucidî, te ai făcut călcător legii.

12. Așa să grăiți, și așa să faceți, ca cum prin legea slobođeniei aveți să vă judecați.

13. Că judecata fără de milă este celuia ce nu face milă; și se laudă mila' asupra judecăței.

14. Ce folos este, frații mei, de ar dice cineva că are credință, iar fapte nu are? aă poate credința să 'l mântuească pre dănsul?

15. Că de va fi fratele său sora goli, și lipsiți de hrana cea de toate ăilele,

16. Și va dice lor cineva dintru voi, Mergeți cu pace, încălăți-vă și vă săturați; și nu le ar da lor cele de treabă trupului, ce folos ar fi?

17. Așa și credința, dacă nu are fapte, moartă este singură.

18. Ci va dice cineva, Tu ai

credință, iar eu am fapte: arată-mi credința ta fără faptele tale, și eu îți voi arăta ție din faptele mele credința mea.

19. Tu crezi că Dumnezeu unul este; bine faci: și dracii cred și se cutremură.

20. Voești dar să înțelegi, O omule deșerte, că credința fără de fapte moartă este?

21. Avraam părintele nostru a nu din fapte s'a îndreptat, suind pre Isaac fiul său pre jertvelnic?

22. Vezi că credința lucra d'impună cu faptele lui, și din fapte s'a împlinit credința?

23. Și s'a împlinit scriptura care dice, Și a crezut Avraam lui Dumnezeu, și i s'a socotit lui întru dreptate: și Prieten al lui Dumnezeu s'a chemat.

24. Vedeti dar că din fapte se îndreptează omul, iar nu numai din credință.

25. Așijderea încă și Raav curva a nu din fapte s'a îndreptat primind pre vestitori, și pre altă cale scotându'i?

26. Că precum trupul fără de duh mort este, așa și credința fără de fapte moartă este.

CAPITOLUL III.

Nu fiți mulți dascăli, frații mei, știind că mai mare judecată vom să luăm.

2. Că multe greșim toți. De nu greșeste cineva în cuvânt, acesta este bărbat desăvârșit, și puternic a își înfrina și tot trupul.

3. Că iată, și cailor friele în guri le punem, ca să se supuce ei noă; și tot trupul lor îl întoarcem.

4. Iată și corăbiile, mari fiind, și de iuși vânturi împingându-se, se întorc de prea mică cârmă, încotro voeste pornirea cârmaciului.

5. Așa și limba mic mădular este, și mari se laudă. Iată, puțin foc și cât de mare materie aprinde!

6. Și limba este foc, lumea nedreptății: așa limba este așezată întru mădulările noastre, care spurcă tot trupul, și aprinde roada nașterii; și se aprinde de gheenna.

7. Că toată firea și a fiarelor, și a paserilor, și a celor ce se târisc, și a peștilor, se domolește, și s'a domolit de firea omenească.

8. Iar limba nimeni din oameni nu poate să o domolească; că este neînfrinată răutate, plină de otravă aducătoare de moarte.

9. Cu densa bine-cuvântăm pre Dumnezeu, și Tatăl; și cu densa blăstămăm pre oameni, cari sunt făcuți duple asemănarea lui Dumnezeu.

10. Dintru aceeași gură ese buna cuvântare și blăstămul. Nu trebuie, frații mei, acestea așa să fie.

11. Aș doară izvorul dintru aceeași vină izvorește dulce și amar?

12. Aș doară poate, frații mei, smochinul să facă masline? sau vița viei, smochine? așa nici uș

izvor *poate* a face apă sărată și dulce.

13. Cine *este* înțelept și bine știutor între voi? să 'și arăte din viața cea bună faptele sale întru blândețele înțelepciunii.

14. Iar de aveți pismă amară și prigonire întru inimile voastre, nu vă lăudați, nici mințiți împotriva adevărului.

15. Nu este înțelepciunea aceasta de sus pogorându-se, ci este pământească, trupească, drăcească.

16. Pentru că unde *este* pismă și prigonire, acolo *este* neașezare și tot lucrul rău.

17. Iar înțelepciunea cea de sus înteiă este curată, apoi făcătoare de pace, blândă, plecată, plină de milă și de roduri bune, fără de judecată, și nesfățarnică.

18. Iar roada dreptății cu pace se samănă celor ce fac pace.

CAPITOLUL IV.

De unde *sunt* războaie și sfedii între voi? au nu de aici, din desmierdările voastre care se oștesc întru mândlările voastre?

2. Pofțiți, și nu aveți: ucideți, și pismuiți, și nu puteți dobîndi; vă sfădiți și faceți războaie, și nu aveți, pentru că nu cereți.

3. Cereți, și nu luați, pentru că rău cereți, ca întru desmierdările voastre să cheltuiți.

4. Prea-curvarilor și prea-curvelor, au nu știți că dragostea lumii *acesteia* vrajbă este către Dumnezeu? deci ori-care va vrea să fie prieten lumii,

vrajmas lui Dumnezeu se face, o. Au vi se pare că în deșert scriptura grăește, Spre zavistie poartă duhul care lăcuște întru noi?

6. Ci mai mare har dă. Pentru aceea dă, Domnul celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har.

7. Supuneți-vă, drept aceea, lui Dumnezeu. Stați împotriva diavolului, și va fugi de la voi.

8. Apropiati-vă de Dumnezeu, și se va apropia de voi. Curățiți-vă mâinile, păcătoșilor; și vă curățiți inimile voastre cei îndoiiți la suflet.

9. Pătimiți, și lăcrămați, și plângeți: risul vostru spre plîns să se întoarcă, și bucuria voastră întru tînguire.

10. Smeriți-vă înaintea lui Dumnezeu, și vă va înălța pre voi.

11. Nu grăiți de rău unul pre altul, fraților. Că acela ce grăește de rău pre fratele său, și judecă pre fratele său, grăește de rău legea, și judecă legea: iar dacă judecă legea, nu ești făcător legii, ci judecător.

12. Unul este puitorul legii, care poate să mîntuască și să piardă: iar tu cine ești care judeci pre altul?

13. Veniți acum, cei ce dicit, Astăzi sau mâine vom merge întru acca cetate, și vom face acolo un an, și vom neguțatori, și vom dobîndi:

14. Carii nu știți ce se va *întîmpla* mâine. Că ce este viața voastră? Că abur este,

care întru puțin se arată, și după aceea pierе.

15. În loc de a dice voi, De va vrea Domnul, și vom fi vii, vom face aceasta sau aceea.

16. Iar acum vă lăudați întru trufiile voastre: toată lauda de acest fel rea este.

17. Drept aceea, celui ce știe a face bine, și nu 'l face, păcat este lui.

CAPITOLUL V.

Veniți acum, bogaților, plângeți și vă tînguți de necazurile ce vor să fie asupra voastră.

2. Bogația voastră a putrețit, și hainele voastre le au mîncat moliile.

3. Aurul vostru și argintul au ruginit; și rugina lor va fi mărturie asupra voastră, și va mânca trupurile voastre ca focul. Ați strîns comoară la dîilele cele de apoi.

4. Iată, plata lucrătorilor celor ce au secerat țarinele voastre, care o opriți voi, strigă: și strigările secerătorilor în urechile Domnului Savaot au intrat.

5. Desfătați-v'ați pre pămînt, și v'ați desmierdat; hrăniți-ați inimele voastre, ca în ziua junglierii.

6. Osîndit-ați, și omorît-ați pre cel drept; și nu s'a pus împotriva voastră.

7. Drept aceea, fiți îndelung răbdători, frații mei, până la venirea Domnului. Iată, plugarul așteaptă roada cea scumpă a pă-

mîntului, îndelung răbdînd pentru dînsa, până ce iea ploaie timpurie și tirgie.

8. Deci îndelung răbdați și voi; întăriți-vă inimele voastre: că venirea Domnului s'a apropiat.

9. Nu oftați unul asupra altuia, fraților, ca să nu vă osîndiți: iată, judecătorul înaintea ușelor stă.

10. Luați pildă de patimă rea, frații mei, și de îndelungă răbdare, pre proorocii cari au grăit în numele Domnului.

11. Iată, fericiți pre cei ce au răbdat. Răbdarea lui Iov ați auzit, și sfîrșitul Domnului ați vădut; căci mult milostiv este Domnul și îndurat.

12. Iar mai înainte de toate, frații mei, să nu vă jurați, nici pre cer, nici pre pămînt, nici cu alt jurămint oricare: ci fie voă ce este așa, așa; și ce este nu, nu; ca să nu cădeți întru fățarnicie.

13. Pătinește rău cineva între voi? să se roage. Este cineva cu inimă bună? să cînte.

14. Este bolnav cineva între voi? să chieime preoții bisericii; și să se roage pentru dînsul, ungîndu'l pre dînsul cu unt-de-lemn întru numele Domnului:

15. Și rugăciunea credinței va mîntui pre cel bolnav, și îl va redica pre dînsul Domnul; și de va fi făcut păcate, se vor erta lui.

16. Mărturisiți-vă unul altuia păcatele, și vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați. Că mult poate rugăciunea dreptului cea ferbinte.

17. Ilie om era asemenea noastră pătimăș, și cu rugăciune s'a rugat să nu ploae; și n'a ploaie pre pământ ani trei și luni șase.

18. Și iarăși s'a rugat, și cerul a dat ploae, și pământul a odrăslit roada sa.

19. Fraților, de se va rătăci cineva între voi de la adevăr, și 'l va întoarce cineva pre el;

20. Să știe că acela ce a întors pre păcătos de la rătăcirea căii lui, va mântui suflet din moarte, și va acoperi mulțime de păcate.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PETRU

CEA SOBORNICEASCĂ ÎNTEIŪ.

CAPITOLUL I.

Petru, apostol al lui Iisus Hristos, nemernicilor celor aleși al răsipirei Pontului, Galatiei, Cappadochiei, Asiei, și Vitiniei,

2. Duple cea mai înainte cunoștință a lui Dumnezeu Tatălui, întru sfințirea Duhului, spre ascultarea și stropirea sângelui lui Iisus Hristos: Iar voă, și pace, să se înmulțească.

3. Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, care duple mare mila sa a doua oară ne a născut pre noi spre nădejde vie prin învierea lui Iisus Hristos din morți,

4. Spre moștenire nestricăcioasă, și nespurcată, și nevestejită, păzită în ceruri pentru voi,

5. Cari sunteți păziți cu puterea lui Dumnezeu prin cre-

dință spre mântuire gata a se arăta în vremea de apoi.

6. Întru care vă bucurați, acum puțin, de se cuvine, necăjiți fiind întru multe feluri de ispite.

7. Ca lămurirea credinței voastre, cea cu mult mai scumpă decât aurul cel peritor, și prin foc lămurit, să se afle spre laudă și cinste și slavă întru arătarea lui Iisus Hristos:

8. Pre care nevedându'l, înbiți; întru care acum nu privind, ci credând, vă bucurați cu bucurie negrăită și prea slăvită:

9. Luând sfârșitul credinței voastre, mântuirea sufletelor.

10. Pentru care mântuire a căutat și a căutat proorocii, cari a proorocit de harul ce era să vie spre voi.

11. Cercetând în care, și în ce fel de vreme le arăta Duhul lui

I. PETRU, II.

Hristos care era întru densul, mai înainte mărturisind de patimele lui Hristos, și de slavele cele după aceea.

12. Căroră s'a descoperit, că nu lor însuși, ci noă slujiaū a-cestea, care acum s'aū vestit voă prin cei ce bine aū vestit voă întru Duhul Sfint cel trimes din cer; spre care doresc îngerii să privească.

13. Pentru aceea încingând mijloacele cugetului vostru, trezindu-vă, desăvârșit nădăjduiți spre harul care se aduce voă prin arătarea lui Iisus Hristos;

14. Ca fiii ascultărei, neprefăcându-vă cu poftetele cele mai d'îna-
inte ale ne cunoștinței voastre:

15. Ci după sfântul care v'a chemat pre voi, și voi fiți sfinți întru toată petrecerea;

16. Căci scris este, fiiți sfinți; că eu sfint sunt.

17. Și dacă chiemați Tată pre cel ce judecă fără de alegerea fețelor după lucrul fie-căruia, întru frică vremea vieții voastre să o petreceți:

18. Știind că nu cu argint sau cu aur care se strică, v'ați izbăvit de petrecerea voastră cea deșartă, care era de la părinții dată;

19. Ci cu scump sânge al lui Hristos, ca al unui miel nevino-
vat și nespurcat:

20. Care era cunoscut mai în-
ainte de întemeierea lumii, dar s'a arătat în anul cel mai de apoi pentru voi,

21. Cari printr'însul ați cre-
dut întru Dumnezeu, care l'a

înviat pre el din morți, și l'a dat lui slavă; ca credința voastră și nădejdea să fie întru Dum-
nedeu.

22. Curățind sufletele voastre cu ascultarea adevărului prin Duhul spre nefățarnică iubire de frați, din inimă curată iubiți-vă unul pre altul ou deadinsul:

23. Fiind născuți a doua oară, nu din sămânță stricăcioasă, ci din nestricăcioasă, prin cuvântul lui Dumnezeu celui viu și care petrece în veac.

24. Pentru că tot trupul este ca iarba, și toată slava omului ca floarea erbei. Uscatu-s'a iarba, și floarea ei a căzut:

25. Iar cuvântul Domnului ră-
mâne în veac. Și acesta este cu-
vântul cel ce bine s'a vestit în-
tru voi.

CAPITOLUL II.

Decă lepădând toată răutatea, și tot vicleșugul, și fățarni-
ciile, și pismele, și toate cleve-
tirile,

2. Ca niște prunci de curând născuți să iubiți laptele cel cu-
vântător și fără de vicleșug, ca printr'însul să creșteți:

3. De vreme ce ați gustat că este bun Domnul.

4. Cătră care apropiindu-vă, cela ce este piatra cea vie, de oameni cu adevărat nebăgată în samă, iar la Dumnezeu aleasă, și scumpă,

5. Și voi înși-vă ca niște pie-
tre vii, vă zidiți casă duhovni-
cească, preoție sfântă, ca să a-
duceți jertve duhovnicești, plă-

I. PETRU, II.

cute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos.

6. Pentru că scris este în scriptură, Iată, pun în Sion piatră în capul unghiului, aleasa, scumpă: și oela ce va crede întru dânsul nu se va rușina.

7. Drept aceea, voă celor ce credeți, *el este* cinstea; iar celor necredincioși, piatra care nu o au băgat în samă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului,

8. Și piatră de poticnire, și piatră de sminteală, de care se poticnesc cei ce nu se pleacă cu vântului; spre care și puși sunt.

9. Iar voi *sunteți* rod ales, preoție împărătească, neam sfânt, norod spre câștigare; ca să vestiți bunătățile celui ce v'a chemat pre voi dintru întunec la minunata sa lumină:

10. Carii odinioară nu *erați* norod, iar acum norodul lui Dumnezeu *sunteți*: carii *erați* nemiluiți, iar acum sunteți miluiți.

11. Iubiților, rogu-vă ca pre niște nemernici și streini, să vă feriți de poftetele cele trupesti, care se oștesc asupra sufletului;

12. Petrecerea voastră avându-o bună întru Neamuri: ca întru care vă clevețesc pre voi ca pre niște făcători de rău, din faptele *voastre* cele bune, vedând, să slăvească pre Dumnezeu în dîoa cercetărei.

13. Deci supuneți-vă la toată omeneasca zidire pentru Domnul: orî împăratului, ca celui ce este mai pre sus;

14. Orî domnilor, ca celor ce sînt de el trimiși spre izbînda

făcătorilor de rău, și spre lauda făcătorilor de bine.

15. Că așa este voia lui Dumnezeu, ca bine făcând să înfrînați necunoștința oamenilor celor fără de minte:

16. Ca cei slobozi, și nu ca cum ați avea slobođeniea acoperemînt rătăței, ci ca robii lui Dumnezeu.

17. Pre toți cinstiți. Frățiea iubiți. De Dumnezeu vă temeți. Pre împăratul cinstiți.

18. Slugile, supuindu-vă cu toată frica stăpânilor; nu numai celor blîndi și buni, ci și celor năsilnici.

19. Pentru că aceasta *este* plăcut înaintea lui Dumnezeu, de răbdă cineva scîrbă pentru știința lui Dumnezeu, pătimind cu nedreptate.

20. Că ce laudă *este*, dacă, greșind și pedepsindu-vă, veți răbda? ci dacă bine făcând, și pătimind, veți răbda, aceasta *este* dar înaintea lui Dumnezeu.

21. Că spre aceasta v'ați chemat: că și Hristos a pățimit pentru noi, noă lăsându-ne pildă, ca să urmați urmelor lui:

22. Care păcat n'a făcut, nici s'a aflat vicleșug în gura lui:

23. Care ocărîndu-se, împotriva n'a ocărit; pătimind, n'a îngrozit, ci se da celui ce judecă cu dreptul:

24. Care păcatele noastre în-suși le a rădicat în trupul său pre lemn, ca păcatelor murind să viețuim dreptăței: cu a cărui rană v'ați vindecat.

25. Că *erați* ca niște oi rătă-

cite; oi v'ați întors acum la Păstorul și Păzitorul sufletelor voastre.

CAPITOLUL III.

Așijderea, și mulerile, plecându-vă bărbaților voștri; că de și nu se pleacă oare-caril cuvântului, prin viața mulerilor fără de cuvânt să se dobîndească;

2. Vădend viața voastră cea d'impreună curată intru frică.

3. A căror podoabă să fie nu cea din afară a împletirei părului, și a înfășurăturii aurului, sau a îmbrăcăminteii hainelor;

4. Ci omul cel ascuns al inimii, intru nestrîcaciunea duhului celui blând și lin, care este înaintea lui Dumnezeu de mult preț.

5. Că așa odinioară și sfintele muleri, care nădăjduiau intru Dumnezeu, se împodobiau, pro sine, plecându-se bărbaților lor:

6. Precum Sara asculta pre Avraam, domn pre acela chemându-l: căreia v'ați făcut fiice, făcend bine, și netemenduvă de nici o frică.

7. Bărbații, așijderea, împreună lăcuind cu mulerile lor cu cunoștință, ca unul vas mai slab celul femeesc dându-le cinste, ca și celor împreună moștenitoare harului vieții; ca să nu se curmeze rugăciunile voastre.

8. Iar la sfîrșit, toți să fiți cu un gând, milostivi, iubitori de frați, îndurători, smeriți:

9. Nerăsplătind rău pentru rău, sau ocară pentru ocară: ci im-

potrivă bine-cuvîntând; știind că spre aceasta sînteți chemați, ca să moșteniți blagoslovenia.

10. Că cea ce voește să iubească viața, și să vadă zile bune, să și oprească limba sa de la rău, și buzele sale ca să nu grăcască vicleșug:

11. Să se depărteze de la rău, și să facă bine; să caute pacea, și s'o urmeze pre ea.

12. Pentru că ochii Domnului sînt spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor: iar fața Domnului este asupra celor ce fac rele.

13. Și cine este cel ce va face voă rău, de veți fi următorii binelui?

14. Ci de și veți pătimi pentru dreptate, fericiți veți fi: iar de îngrozirea lor să nu vă temeți, nioi să vă turburați;

15. Ci pre Domnul Dumnezeu să 'l sfințiți intru inimile voastre: și să fiți gata pururea spre răspuns la tot cel ce vă întrebă pre voi cuvînt pentru nădejdea cea intru voi, cu blîndețe și cu frică:

16. Avend știință bună; ca, când vă clevelesc pre voi, ca pre niște făcători de rău, să se rușineze cei ce grăesc de rău viața voastră cea bună intru Hristos.

17. Că mai bine este, făcend cele bune, de este așa voia lui Dumnezeu, a pătimi, de cât făcend cele rele.

18. Pentru că și Hristos odată pentru păcate a pătimit, cel drept pentru cei nedrepti, ca pre noi

I. PETRU, IV.

să ne aducă la Dumnezeu, omorându-se cu trupul, și înviind cu Duhul:

19. Intru care și duhurilor ce erau în temniță pogorându-se a propovedit;

20. Celor ce fuseseră odinioară necredincioase, când aștepta îndelungă răbdarea lui Dumnezeu în zilele lui Noe, făcându-se corabia, intru care puține, adică, opt suflete s'au mântuit prin apă.

21. A căreia chip acum fiind botezul și pre noi ne mântuiește, (nu lepădarea spurcăciunii celei trupesti, ci întrebarea științei celei bune către Dumnezeu,) prin învierea lui Iisus Hristos:

22. Care este d'a dreapta lui Dumnezeu, după ce s'a suit la cer; plecându-se lui îngerii și stăpânirile și puterile.

CAPITOLUL IV.

Hristos dar pătimind pentru noi cu trupul, și voi duple același gând vă înarmați: pentru că acela ce a pățit cu trupul a încetat despre păcat;

2. Ca să nu mai viețuească ceea-l-altă vreme în trup spre poftele omenești, ci spre voia lui Dumnezeu.

3. Că dostul ne este noă cari în vremea cea trecută a vieții am făcut voia păgânească, umblând intru necurății, intru poftă, intru beție, intru ospete, intru băuturi, și intru urite slujiri idolești:

4. Intru care se minunează

căci nu vă adunați voi cu *dânșii* la aceeași turburare a curviei, hulindu-vă.

5. Cari vor da sama la cel ce este gata să judece pre cei vii și pre cei morți.

6. Că spre aceasta și morților s'a bine-vestit, ca să se judece cu trupul duple om, și să vieze duple Dumnezeu cu duhul.

7. Și sfârșitul tuturilor s'a apropiat: deci fiți cu întreagă înțelepciune, și priveghiați intru rugăciuni.

8. Iar mai înainte de toate unul spre altul dragoste cu oșirdie având: căci dragostea acopere mulțime de păcate.

9. Iubitorii de streini fiți între voi fără de cîrtire.

10. Fie-care precum a luat dar, între voi cu acela slujind, ca niște buni economi ai harului celui de multe feluri al lui Dumnezeu.

11. De grăește cineva, ca cuvintele lui Dumnezeu să grăească; de slujește cineva, ca din puterea care o dă Dumnezeu să slujească: ca intru toate să se slăvească Dumnezeu prin Iisus Hristos, căruia este slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

12. Iubiților, nu vă mirați de aprinderea care este intru voi, care se face voă spre ispită, ca cum s'ar întâmpla voă ceva strein:

13. Ci, pentru că vă faceți părtași patimelor lui Hristos, bucurați-vă; ca și intru arătarea slavei lui să vă bucurați, veselindu-vă.

I. PETRU, V.

14. De sânteti ocăriți pentru numele lui Hristos, fericiți *sân-teți*; căci duhul slavei și al lui Dumnezeu preste voi odihnește: duple aceia se hulește, iar duple voi se proslăvește.

15. Iar nimeni din voi să nu pătimească ca un ucigaș, sau ca un fur, sau ca un făcător de rău, sau ca un ispititor de lucruri streine.

16. Iar dacă *pătimeste* ca un Creștin, să nu se rușineze; ci să proslăvească pre Dumnezeu în partea aceasta.

17. Căci vremea *este* a se începe judecata de la casa lui Dumnezeu: iar dacă *este* întâiu de la noi, care este sfârșitul celor ce se împotrivesc evangheliului lui Dumnezeu?

18. Și de vreme ce dreptul *abia* se mântuiește, cel necredincios și păcătos unde se va arăta?

19. Pentru aceea, și cei ce pătimesc duple voia lui Dumnezeu, ca credinciosului Ziditor să și încredințeze sufletele lor *lui*, întru fapte bune.

CAPITOLUL V.

Pre presviterii cei dintru voi îi rog, ca cel ce sunt împreună presviter, și mărturisitor al patimilor, lui Hristos, și părtaș al slavei celei ce va să se descoperă:

2. Păstoriți turma lui Dumnezeu cea dintru voi, purtând grija *de dânsa*, nu cu sila, ci de voie, nu cu agonisele urite, ci cu osirdie;

3. Niol ca cum ați stăpâni preste cliruri, ci pilde făcându-vă turmel.

4. Și când se va arăta mai marele Păstorilor, veți lua cununa slavei cea neveștejită.

5. Așijderea și voi cei tineri, plecați-vă celor bătrâni. Și toți unul altuia plecându-vă, smerita cugetare să agonisiți: că Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har.

6. Drept aceea, smeriți-vă sub mîna cea tare a lui Dumnezeu, ca să vă înalțe pre voi în vreme:

7. Toată grija voastră aruncând spre dânsul; că acela se grijește pentru voi.

8. Fiți trezi, priveghiați; pentru că protivnicul vostru diavolul, ca un leu răcnind, umblă, căutând pre cine să înghiță:

9. Căruia stați împotrivă înțăriți fiind în credință, știind că aceleași patimi se întemplă frățimei voastre celei din lume.

10. Iar Dumnezeul a tot harul, care ne a chemat la slava sa cea vecinică prin Hristos Iisus, acela pre voi, după ce ați pătimit puțin, să vă facă desăvârșit, să vă întrărească, să vă facă puternici, să vă întemeleze.

11. Aceluia slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

12. Prin Siluan, voă credinciosul frate, precum socotesco, puțin am scris, îndemnându-vă, și mărturisind că acesta este harul cel adevărat al lui Dumnezeu întru care stați.

13. Inchină-se voă *biserica*

...din Vavilon, cea împreună a-
leasă; și Marco fiul meu.
14. Închinați-vă unul altuia cu
sărutare a dragosteî. Pace voă
tuturor celor întru Hristos Iisus.
Amin.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL PETRU

CEA SOBORNICEASCĂ A DOA.

CAPITOLUL I.

Simon Petru, slugă și apostol
al lui Iisus Hristos, celor ce
au dobândit împreună cu noi
credință întocma cinstită întru
dreptatea Dumnezeuului nostru
și a Mântuitorului Iisus Hristos:

2. Har voă și pace să se im-
mulțască întru cunoștința lui
Dumnezeu, și a lui Iisus Hristos
Domnului nostru,

3. Precum noastră dumnezeiască
putere a lui toate cele ce *sunt*
spre viață și buna-credință ne
a dăruit, prin cunoștința celui
ce ne a chemat pre noi prin
slavă și prin fapta bună :

4. Prin care cele scumpe și
mari făgăduințe s'au dăruit noastră :
ca prin acestea să vă faceți păr-
tași dumnezeieștii firi, fugind de
stricăciunea poftelor celei din lume.

5. Și întru aceasta singură,
toată nevoia puiind, sporii în-
tru credința voastră fapta bună;
iar întru fapta bună cunoștința;

6. Iar întru cunoștință înfrî-

narea ; iar întru înfrinare răb-
darea ; iar întru răbdare buna-
credință ;

7. Iar întru buna-credință iu-
birea de frați ; iar întru iubirea
de frați dragostea.

8. Că acestea întru voi fiind,
și înmulțindu-se, nu deșerți nici
fără de roadă vor face pre voi
spre cunoștința Domnului nos-
tru Iisus Hristos.

9. Că cel ce nu are acestea
orb este, nevădând departe, uitare
luând de curăția păcatelor sale
celor de de mult.

10. Pentru aceea fraților, mai
virtos nevoiți-vă ca să faceți a-
deverită chemarea și alegerea
voastră : că acestea făcând, nu
veți greși nici odată :

11. Că așa din destul se va
da voă intrarea întru vecinica
împărăție a Domnului nostru și
Mântuitorului Iisus Hristos.

12. Pentru aceea nu mă voi
lenevi a vă aduce aminte voă
pururea de acestea, măcar că și

știți, și sunteți întăriți întru adevărul acesta.

13. Însă mi se pare a fi cu dreptul, până când sunt într'acest trup, a vă deștepta *pre voi* cu aducerea aminte ;

14. Știind că fără de zăbavă este lepădarea trupului meu, precum și Domnul nostru Iisus Hristos 'mă a arătat mie.

15. Iar mă voiu nevoi, și pururea a vă avea *pre voi* după eșirea mea, ca să faceți pomenire de acestea.

16. Că nu urmând basmelor celor meșteșugite, am spus voă puterea și venirea Domnului nostru Iisus Hristos, ci singuri vădători fiind mărireii aceluia.

17. Că a luat de la Dumnezeu 'Tatal oinște și slavă, glas ca acesta venind către dânsul de la slava cea cu mare cuvântă, Acesta este Fiul meu cel iubit întru care bine am voit.

18. Și acest glas noi 'l am audat din cer pogorindu-se, fiind cu dânsul în muntele cel sfânt.

19. Și avem mai adevărat cuvântul cel proorocesco ; la care bine faceți luând aminte, ca la o lumină ce strălucește în loc întunecos, până ce ziua va lumina, și luceafărul va resări întru inimile voastre :

20. Aceasta mai întâiu știind, că toată proorocia scripturei după a sa tălmăcire nu este.

21. Pentru că nu prin voia oamenilor s'a făcut când-va proorocie, ci purtându-se de Duhul Sfânt au grăit oamenii cel sfinți ai lui Dumnezeu.

Însă au fost și prooroci mincinoși întru norod, precum și între voi vor fi învățători mincinoși, cari vor băga eresuri de pierdere, și se vor lepăda de Stăpânul cel ce 'l a răscumpărat *pre dânsii*, aducându'si lor grabnică pierdere.

2. Și mulți vor merge în urma învășunărilor lor ; prin cari se va huli calea adevărului.

3. Și pentru lăcomia cu cuvinte amăgitoare *pre voi* vă vor precupi : a căror judecată încă de de mult nu zăbăvește, și pierderea lor nu dormitează.

4. Că de vreme ce Dumnezeu *pre ingerii* cari au greșit nu 'l a cruțat, ci cu lanțurile întunerecului în tartar legându'și, 'l a dat spre judecată a se păzi ;

5. Și lumea cea d'întăiu nu o a cruțat, ci *pre Noe* al optulea, mărturisitor al dreptăței 'l a păzit, potop în lume acelor necredincioși aducând ;

6. Și cetățile Sodomlenilor și ale Gomorului ardându-le, cu sfărîmare *le* a osîndit, pildă pundu-*le* celor ce vor să petreacă întru păgânătate ;

7. Și *pre dreptul Lot* ce era năcăjit de petrecerea cea d'impreună a celor fără de lege întru învășunare, 'l a izbăvit :

8. (Pentru că cu vederca și cu auzul, dreptul acela viețuind între dânsii, din zi în zi își muncia sufletul cel drept cu faptele lor cele fără de lege ;)

II. PETRU, III.

9. Știe Domnul pre cei bine credincioși a'î izbăvi de ispită, iar pre cei nedrepti a'î păzi la dîia judecăței ca să se murească :

10. Iar mai virtos pre cei ce umblă după trup întru pofta spurcăciunei, și de domnie nu bagă samă. Indrăzneți, obrazniți, slavele hulind, nu se cutremură.

11. Unde ingerii, cu tăria și cu puterea mai mari fiind, nu aduc asupra lor înaintea Domnului judecată cu hula.

12. Iar aceștia ca niște dobitoace necuvântătoare firești, născute spre vinare și stricăciune, întru cele ce nu înțeleg hulind, întru stricăciunea lor vor peri ;

13. Luând plata nedreptăței, dulceață socotind pre desfătarea cea din toate dîilele. Spurcații și necurații, cari se hrănesc cu înșelăciunile lor, mîncând cu voi ;

14. Ochii avînd plini de preacurvie, și de păcat nepărăsit ; amăgind sufletele cele neîntărite : inimă deprinsă în lăcomie ; avînd fiii blăstămului :

15. Cari lăsînd calea cea dreaptă au răătăcit, urmînd căei lui Valaam al lui Vosor, care plata nedreptăței a iubit ;

16. Iar muștrare pentru fără de legea sa a avut : asin necuvîntător, cu glas omenesc grîind, a oprit nebunia proorocului.

17. Aceștia sînt izvoare fără de apă, nori care se poartă de vifor, cărora negura întunericului în veac se păzește.

18. Pentru că cele semețe ale

deșărtăciunei spuind, amăgesc cu poște trupesti, și cu invierșunări, pre cei ce cu adevărat au scăpat de la cei ce viețuesc întru înșelăciune.

19. Făgăduindu-le slobodeniea, ei *înșuși* sînt robi ai stricăciunei : că de cine este cineva biruit, de acela s'a și robit.

20. Că dacă după ce au scăpat de la spurcăciunile lumii prin cunoștința Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, cu acelea iarăși impleticindu-se, se biruesc, s'au făcut lor cele de pre urmă mai rele de cât cele d'întîi.

21. Pentru că mai bine era lor a nu fi cunoscut calea dreptăței, de cât după ce o au cunoscut, a se întoarce înapoi de la sfînta poruncă ce li s'a dat lor

22. Că s'a întîmplat lor pilda cea adevărată, Căinele s'a întors la boritura sa ; și porcul scăldat, la mocirla tinei.

CAPITOLUL III.

Si aceasta acum, iubiților, a doua epistolă scriu voă ; întru care deștept cu aducerea aminte mintea voastră cea curată :

2. Ca să vă aduceți aminte de graiurile cele mai nainte grăite de sfîntii prooroci, și de porunca noastră, cari sîntem apostoli ai Domnului și Mîntuitorului :

3. Aceasta mai înainte știind, că vor veni în dîilele cele de apoi batjocoritori cari vor umbla duple poștele lor,

II. PETRU, III.

4. Și vor dice, Unde este făgăduința venirii lui? că de când părinții au adormit, toate așa rămân precum *au fost* din începutul zidirii.

5. Căci ei nu voesc a ști aceasta, că prin cuvântul lui Dumnezeu cerurile au fost de de mult, și pământul din apă și prin apă s'a așezat :

6. Prin care lumea cea de atunci, cu apă înecându-se, a perit :

7. Iar cerurile aceste de acum și pământul cu același cuvânt sunt puși sub păstrare, păzindu-se focului la ziua judecății și a pierderii oamenilor celor necredincioși.

8. Iar aceasta una să nu se tălmăască de voi, iubiților, că o zi înaintea Domnului, este ca o mie de ani, și o mie de ani ca o zi.

9. Nu va zăbăvi Domnul făgăduința, precum oare-carii zăbavă o socotesc; ci îndelung rabdă pentru noi, nevrînd ca să piară cineva, ci toți să vie la pocăință.

10. Iar va veni ziua Domnului ca un fur noaptea; întru care cerurile cu sunet vor trece, stihiiile ardând se vor strica, și pământul și cele de pre dânsul lucruri vor arde.

11. Deci *dacă* au acestea toate a se strica, în ce fel trebuie să fiți voi întru sfintele petreceri

cele d'împreună și întru faptele bunei-credințe.

12. Așteptând și dorind a fi mai degrabă venirea zilei lui Dumnezeu, pentru care cerurile ardând se vor strica, și stihiiile aprindându-se se vor topi?

13. Că ceruri nouă și pământ nou, duple făgăduința lui așteptăm, întru care dreptatea lăcuște.

14. Pentru aceea, iubiților, acestea așteptând, nevoiți-vă să vă aflați lui nespurcați, și neîntinați, în pace.

15. Și pre îndelunga-răbdare a Domnului nostru mântuire să o socotiți; precum și iubitul nostru frate Pavel duple înțelepciunea cea dată lui a scris voă ;

16. Precum și întru toate epistolele sale, grăind de acestea; întru care sunt unele cu anevoe a se înțelege, care cei neînvățați și neîntăriți le răsvăresc ca și pre cele-lalte scripturi, spre a lor pierdere.

17. Deci voi, iubiților, *acestea* mai înainte știind, păziți-vă, ca nu cu înșelăciunea celor fără de lege fiind strămutați, să cădeți de la întărirea voastră.

18. Ci să creșteți întru harul, și cunoștința Domnului nostru și Mântuitorului Iisus Hristos. Acestuia slava și acum și în ziua veacului. Amin.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL IOAN

CEA SOBORNICEASCĂ INTEIŪ.

CAPITOLUL I.

Ce era dintru început, ce am audīt, ce am privit cu ochiī noștri, ce am privit, și mâinele noastre aū pipăit, de Cuvēntul vieței;

2. (Și viața s'a arătat, și o am vėdūt, și mărturisim, și vestim voă viața cea vecinică, care era la Tatăl, și s'a arătat noă;)

3. Ce am vėdūt și am audīt spunem voă, ca și voi împărtășire să aveți cu noi : și împărtășirea noastră este cu Tatăl și cu Fiul lui, Iisus Hristos.

4. Și acestea scriem voă, ca bucuria voastră să fie deplin.

5. Și aceasta este vestirea care am audīt de la dēnsul, și vestim voă, că Dumnedeū lumină este, și nici un întunerec întru dēnsul nu este.

6. De vom dice că împărtășire avem cu dēnsul, și întru întunerec umblăm, mințim, și nu facem adevărul :

7. Iar de vom umbla întru lumină, precum el este întru lumină, împărtășire avem unī cu alții, și sângele lui Iisus Hristos, Fiului lui ne curățește pre noi de tot păcatul.

8. De vom dice că păcat nu

avem, pre noi înși-ne ne înșălăm, și adevărul nu este întru noi.

9. De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este și drept ca să ne erte noă păcatele, și să ne curățească pre noi de toată nedreptatea.

10. De vom dice că nu am păcătuit, minciunos facem pre dēnsul, și cuvēntul lui nu este întru noi.

CAPITOLUL II.

Freții mei, acestea scriu voă, ca să nu păcătuiți. Și dacă cineva va păcătui, mângăitor avem către Tatăl, pre Iisus Hristos cel drept :

2. Și acesta este curățire de păcatele noastre : și nu numai de ale noastre, ci și de ale a toată lumea.

3. Și întru aceasta știm că 'l am cunoscut pre dēnsul, dacă vom păzi poruncele lui.

4. Cel ce dice, 'L-am cunoscut pre dēnsul și poruncele lui nu le păzește, minciunos este, și întru acesta adevărul nu este.

5. Iar cel ce va păzi cuvēntul lui, cu adevărat întru acela dragostea lui Dumnedeū deplin.

I. IOAN, II.

este: întru aceasta cunoaştem că întru dânsul sîntem.

6. Cel ce dice că petrece întru dânsul, dator este precum acela a umblat, şi el aşa să umble.

7. Fraţilor, nu scriu voă poruncă nouă, ci poruncă veche care aţi avut dintru început. Porunca cea veche este cuvîntul care aţi auzit dintru început.

8. Iarăşi, poruncă nouă scriu voă, care este adevărată întru dânsul şi întru voi: că întunecul a trecut, şi lumina cea adevărată iată resare.

9. Cel ce dice că este întru lumină, şi pre fratele său urăşte, întru întunec este până acum.

10. Cel ce iubeşte pre fratele său întru lumină petrece, şi sminteală întru dânsul nu este.

11. Iar cel ce urăşte pre fratele său întru întunec este, şi întru întunec umblă, şi nu ştie încotro merge, că întunecul a orbit ochii lui.

12. Scriu voă, fiilor, că se eartă voă păcatele, pentru numele lui.

13. Scriu voă, părinţilor, că aţi cunoscut pre cel ce este din început. Scriu voă, tinerilor, că aţi biruit pre cel viclean. Scriu voă, pruncilor, că aţi cunoscut pre Tatăl.

14. Scris-am voă, părinţilor, că aţi cunoscut pre cel ce este din început. Scris-am voă, tinerilor, că sînteţi tari, şi cuvîntul lui Dumnezeu petrece întru voi, şi aţi biruit pre cel viclean.

15. Nu iubiţi lumea, nici cele

din lume. De iubeşte cineva lumea, nu este dragostea Tatălui întru dânsul.

16. Pentru că tot ce este în lume, pofta trupului, şi pofta ochilor, şi trufia vieţii, nu este de la Tatăl, ci din lume este.

17. Şi lumea trece, şi pofta ei: iar cel ce face voia lui Dumnezeu petrece în veac:

18. Fiilor, ceasul cel de apoi este: şi precum aţi auzit că antihrist vine, şi acum antihristii mulţi s'au făcut; dintru aceasta cunoaştem că ceasul cel de apoi este.

19. Dintru noi auziţi, ci nu eraţi dintru noi; că de ar fi fost dintru noi, ar fi rămas cu noi: ci *auzeţi* ca să se arăte că nu sînt toţi dintru noi.

20. Şi voi ungere aveţi de la Cel Sfînt, şi ştiţi toate.

21. Nu am scris voă ca cum n'aţi şti adevărul, ci ca cum 'l aţi şti pre el, şi cum că nici o minciună nu este din adevăr.

22. Cine este minciunos fără numai cel ce tăgăduşte că Iisus este Hristos? Acesta este antihrist, care tăgăduşte pre Tatăl şi pre Fiul.

23. Tot cel ce tăgăduşte pre Fiul, nici pre Tatăl nu are: iar cel ce mărturiseşte pre Fiul şi pre Tatăl are.

24. Drept aceea voi ce aţi auzit dintru început, întru voi să rămăne. Şi de va rămănea întru voi ce aţi auzit dintru început, şi voi în Fiul, şi în Tatăl veţi rămănea.

25. Şi aceasta este făgăduinţa

care însuși a făgăduit noă, vi-
ața cea veșnică.

26. Acestea am scris voă pen-
tru cei ce vă înșală pre voi.

27. Și voi ungerea care ați
luat de la dânsul întru voi să
rămăe, și nu aveți trebuință ca
să vă învețe pre voi cineva: ci pre-
cum aceeași ungere vă învață
pre voi pentru toate, și adevă-
rată este, și nu este minciunoasă,
și precum v'a învățat pre voi,
rămâneți întru dânsul.

28. Și acum, fiilor, rămâneți în-
trudânsul ca să avem îndrăzneală
când se va arăta, și să nu ne
rușinăm de dânsul la venirea lui.

29. De știți că este drept, ou-
noașteți că tot cel ce face drep-
tate de la dânsul s'a născut.

CAPITOLUL III.

Vedeți ce fel de dragoste ne a
dat noă Tatăl, ca fiil al lui
Dumnezeu să ne numim: pentru
aceasta lumea nu cunoaște pre
noi, căci nu 'l a cunoscut pre
dânsul.

2. Iubiților, acum fiil al lui Dum-
nezeu suntem, și încă nu s'a a-
rătat ce vom fi: ci știm că când
se va arăta, asemenea lui vom
fi; că 'l vom vedea pre el pre-
cum este.

3. Și tot cel ce are nădejdea
aceasta întru dânsul, se cură-
țește pre sine, precum și el este
curat.

4. Tot cel ce face păcatul și
fără-de-legea face: și păcatul
este fără-de-legea.

5. Și știți că el s'a arătat ca

să rădice păcatele noastre; și
păcat întru el nu este.

6. Tot cel ce petrece întru dâ-
nsul nu păcătuște: și tot cel ce
face păcatul nu 'l a vădut pre
el, nici 'l a cunoscut pre el.

7. Fiilor, nimeni să nu vă înșele
pre voi: cel ce face dreptate,
drept este, precum și acela drept
este.

8. Cel ce face păcatul din
diavolul este; că din început dia-
volul păcătuște. Spre aceasta
s'a arătat Fiul lui Dumnezeu,
ca să strice lucrurile diavolului.

9. Tot cel născut din Dum-
nezeu păcat nu face; că sămânța
lui întru dânsul petrece: și nu
poate să păcătuască, că din
Dumnezeu s'a născut.

10. Întru aceasta arătați sunt
fiil lui Dumnezeu, și fiil diavo-
lului: tot cel ce nu face dreptate
nu este din Dumnezeu, nici cel
ce nu iubește pre fratele său.

11. Căci aceasta este vestirea
care ați auzit dintru început, ca
să iubim unul pre altul.

12. Nu precum Cain care era
din vicleanul, și a ucis pre fra-
tele său. Și pentru care pricină
'l a ucis pre el? Căci lucrurile
lui erau rele, iar ale fratelui său
drepte.

13. Nu vă mirați, frații mei,
de vă urăște pre voi lumea.

14. Noi știm că am trecut din
moarte în viață, pentru că iubim
pre frați. Că cel ce nu iubește
pre fratele petrece în moarte.

15. Tot cel ce urăște pre fra-
tele său ucigător de oameni este:
și știți că tot ucigătorul de oa-

menî nu are viață vecinică întru dînsul petrecînd.

16. Întru aceasta am cunoscut dragostea lui Dumnezeu, că el și a pus sufletul său pentru noi; și noi datorî sîntem pentru frați să ne punem sufletele.

17. Iar cel ce are bogăția lumii acesteia, și vede pre fratele său avînd trebuință, și își închide inima sa despre dînsul, cum rămîne dragostea lui Dumnezeu întru dînsul?

18. Fiii mei, să nu iubim cu cuvîntul, nici cu limba; ci cu fapta și cu adevărul.

19. Și întru aceasta cunoaștem că sîntem din adevăr, și înaintea lui vom încredința inimile noastre.

20. Că de ne arată pro noi inima noastră vinovați, Dumnezeu mai mare este de cît inima noastră, și știe toate.

21. Iubiților, de nu ne va arăta pre noi vinovați inima noastră, *atunci* îndrăznire avem către Dumnezeu.

22. Și ori-ce vom cere, vom lua de la dînsul, pentru că păzim poruncile lui, și cele plăcute înaintea lui facem.

23. Și aceasta este porunca lui, Ca să credem întru numele lui Iisus Hristos Fiului lui, și să iubim unul pre altul, precum ne a dat noastră poruncă.

24. Și cel ce păzește poruncile lui întru dînsul petrece, și acela întru el. Și întru aceasta cunoaștem că petrece întru noi, din Duhul care a dat noastră.

Iubiților, să nu credeți pre tot dubul, ci să ispițiți duhurile de sînt de la Dumnezeu: că mulți prooroci mincunosi au eșit în lume.

2. Întru aceasta să cunoașteți Duhul lui Dumnezeu: Tot duhul care mărturisește pre Iisus Hristos că a venit în trup, de la Dumnezeu este:

3. Și tot duhul care nu mărturisește pre Iisus Hristos că a venit în trup, de la Dumnezeu nu este: și acela este al lui anti-hrist, de care ați auzit că va veni; și acum în lume este.

4. Voi de la Dumnezeu sunteți, fiilor, și ați biruit pre acela: căci mai mare este cela ce este întru voi, de cît cela ce este în lume.

5. Acela din lume sînt: pentru aceea din lume grăesc, și lumea pre dînsul ascultă.

6. Noi din Dumnezeu sîntem: cel ce cunoaște pre Dumnezeu ascultă pre noi; care nu este din Dumnezeu nu ne ascultă pre noi. Dintru aceasta cunoaștem duhul adevărului, și duhul înșelăciunii.

7. Iubiților, să iubim unul pre altul: că dragoste de la Dumnezeu este; și tot cel ce iubește, din Dumnezeu este născut, și cunoaște pre Dumnezeu.

8. Cel ce nu iubește, nu cunoaște pre Dumnezeu; că Dumnezeu dragoste este.

9. Întru aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu întru noi,

că pre Fiul său cel unul-născut 'l a trimis Dumnezeu în lume, ca să viem printr'însul.

10. Intru aceasta este dragostea, nu că noi am iubit pre Dumnezeu, ci căci el ne a iubit pre noi, și a trimis pre Fiul său curățire pentru păcatele noastre.

11. Iubiților, dacă Dumnezeu așa ne a iubit pre noi, și noi datorî suntem să iubim unul pre altul.

12. Pre Dumnezeu nimeni nici odinioară nu 'l a vădut. De iubim unul pre altul, Dumnezeu intru noi petrece, și dragostea lui desăvârșit este intru noi.

13. Intru aceasta cunoaștem că petrecem intru dânsul, și el intru noi, că din Duhul său ne a dat noă.

14. Și noi am vădut și mărturisim că Tatăl a trimis pre Fiul Mântuitor lumii.

15. Ori-care mărturisește că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu intru acela petrece, și acela intru Dumnezeu.

16. Și noi am cunoscut și am crezut dragostea care are Dumnezeu spre noi. Dumnezeu dragoste este; și cela ce petrece intru dragoste intru Dumnezeu petrece, și Dumnezeu intru dânsul.

17. Intru aceasta s'a săvârșit dragostea cunoi, ca îndrăznire să avem în ziua judecăței: pentru că precum el este, și noi suntem în lumea aceasta.

18. Frică nu este intru dragoste; ci dragostea cea desăvârșit scoate afară pre frică: că fri-

ca pedeapsă are. Iar cela ce se teme nu este deplin intru dragoste.

19. Noi iubim pre dânsul, că el întâi ne a iubit pre noi.

20. De va dice cineva, iubesc pre Dumnezeu, iar pre frațele său urăște, minciunos este: că cela ce nu iubeste pre frațele său pre care 'l a vădut, pre Dumnezeu pre care nu 'l a vădut cum poate să 'l iubească?

21. Și această poruncă avem de la dânsul, Ca cel ce iubeste pre Dumnezeu să iubească și pre frațele său.

CAPITOLUL V.

Tot cel ce crede că Iisus este Hristos, din Dumnezeu este născut: și tot cel ce iubeste pre cel ce a născut, iubeste și pre cel ce s'a născut dintr'însul.

2. Intru aceasta cunoaștem că iubim pre fiul lui Dumnezeu, când iubim pre Dumnezeu, și poruncele lui păzim.

3. Că aceasta este dragostea lui Dumnezeu, ca poruncele lui să păzim: și poruncele lui grele nu sunt.

4. Căci tot cel născut din Dumnezeu biruește lumea: și aceasta este biruința care biruește lumea, credința noastră.

5. Cine este cel ce biruește lumea, fără numai cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

6. Acesta este care a venit prin apă și prin sânge, Iisus Hristos; nu numai prin apă, ci prin apă și prin sânge. Și Duhul este

I. IOAN, V.

cel ce mărturisește, căci Duhul este adevărul.

7. Căci trei sunt cari mărturisesc în cer, Tatăl, Cuvântul, și Sfântul Duh; și acești trei una sunt.

8. Și trei sunt cari mărturisesc pre pământ, duhul, și apa, și sângele: și acești trei într-o una sunt.

9. De primă mărturie a oamenilor, mărturiea lui Dumnezeu mai mare este: că aceasta este mărturiea lui Dumnezeu care a mărturisit pentru Fiul său.

10. Cel ce crede într-o Fiul lui Dumnezeu are mărturiea întru sine: cel ce nu crede lui Dumnezeu minciunos l-a făcut pre deusul; pentru că n-a crezut la mărturiea care a mărturisit Dumnezeu pentru Fiul său.

11. Și aceasta este mărturiea, că viața veșnică ne-a dat noi Dumnezeu, și această viață într-o Fiul lui este.

12. Cel ce are pre Fiul are viața; iar cel ce nu are pre Fiul lui Dumnezeu viața nu are.

13. Acestea am scris voia celor ce credeți într-o numele Fiului lui Dumnezeu; ca să știți că viața veșnică aveți, și ca să credeți într-o numele Fiului lui Dumnezeu.

14. Și aceasta este îndrăznirea care avem către deusul, că de cerem ceva după voia lui, ne-aude pre noi;

15. Și dacă știm că ne-aude pre noi, ori-ce cerem, știm că vom avea cererile care cerem de la deusul,

16. De va vedea cineva pre fratele său păcătând păcat nu spre moarte, să ceară, și va da lui viața celor ce păcătuiesc nu spre moarte. Este păcat spre moarte: nu pentru acela dic ca să se roage.

17. Toată nedreptatea păcat este: și este păcat nu spre moarte.

18. Știm că tot cel născut din Dumnezeu nu păcătuiește; ci cel ce s-a născut din Dumnezeu se păzește pre sine însuși, și cel rău nu se atinge de el.

19. Știm că din Dumnezeu suntem, și lumea toată într-o cel rău zace.

20. Și știm că Fiul lui Dumnezeu a venit, și ne-a dat noi pricepere, ca să cunoaștem pre cel adevărat, și suntem într-o cel adevărat, într-o Iisus Hristos Fiul lui. Acesta este Dumnezeu, cel adevărat, și viața cea veșnică.

21. Fiilor, păziți-vă pre voi de idoli. Amin.

SFÎNTULUI APOSTOL IOAN

CEA SOBORNICEASCĂ A DOA.

CAPITOLUL I.

Bătrânul alesei doamne și fiilor ei, pre cari eă iubesc întru adevăr; și nu numai eă, ci și toți cari aă cunoscut adevărul:

2. Pentru adevărul care petrece întru noi, și cu noi va fi în veac.

3. Fie cu voi har, milă, și pace de la Dumnezeu Tatăl, și de la Domnul Iisus Hristos, Fiul Tatălui, întru adevăr și întru dragoste.

4. M'am bucurat foarte căci am aflat din fiil tăi umblând întru adevăr, precum am luat poruncă de la Tatăl.

5. Și acum te rog, doamnă, nu ca cum ași scrie ție poruncă nouă, ci care avem din început, ca să iubim unul pre altul.

6. Și aceasta este dragostea, ca să umblăm după poruncele lui. Și aceasta este porunca, Precum ați audiat dintru început, ca să umblați întru dânsa.

7. Pentru că mulți amăgitori

aă intrat în lume, cari nu mărturisesc pre Iisus Hristos să fie venit cu trupul. Acesta este amăgitor și antihrist.

8. Păziți-vă pre voi înși-vă, ca să nu pierdem cele ce am lucrat, ci să luăm plată desăvârșit.

9. Tot cel ce calcă *porunca*, și nu rămâne întru învățătura lui Hristos, nu are pre Dumnezeu. Iar cel ce rămâne întru învățătura lui Hristos, acela și pre Tatăl și pre Fiul are.

10. Orîcine va veni la voi, și nu va aduce învățătura aceasta, să nu 'l primiți în casă, și să nu 'l diceți lui, Bucură-te:

11. Că cel ce îl va dice lui, Bucură-te, se va face părtaș faptelor lui celor rele.

12. Multe având a vă scrie voă, nu am voit pre hârtie și cu cerneală: ci nădăjduesc că voi veni la voi, și gură către gură voi grăi, ca bucuria noastră să fie deplin.

13. Inchină-se ție fiil surorii tale celei alese. Amin.

EPISTOLIEA

SEÎNTULUI APOSTOL IOAN

CEA SOBORNICEASCĂ A TREIA.

CAPITOLUL I.

Bătrânul lui Gaie celui iubit, pre care eu iubesc întru adevăr.

2. Iubitule, pentru toate fac rugăciune ca să sporești și să fii sănătos, precum sporește sufletul tău.

3. Pentru că foarte m'am bucurat, după ce au venit frații și au mărturisit de adevărul tău, precum tu întru adevăr umblă.

4. Mai mare bucurie de cât aceasta nu am când aud că fiul mei umblă întru adevăr.

5. Iubitule, cu credință faci ori-ce lucrezi către frați, și către cel străin;

6. Cari au mărturisit de dragostea la înaintea bisericii: pre cari bine vei face de îi vei petrece cu vrednicie lui Dumnezeu:

7. Că pentru numele lui au eșit, nimic luând de la Neamuri.

8. Noi dar, datorî suntem să primim pre unii ca aceștia, ca împreună lucrători să fim adevărului.

9. Am scris bisericii: ci Diotrefis, cel ce iubeste să le fie lor căpetenie, nu ne primește pre noi.

10. Pentru aceasta, de voi veni, voi pomeni lui faptele care face, ocărindu-ne pre noi cu cuvinte rele: și neîndestulat fiind cu acestea, nici însuși primește pre frați, și pre cei ce vor îl oprește, și din biserică îl scoate.

11. Iubitule, nu urma răului, ci binelui. Cea ce face bine din Dumnezeu este: iar cea ce face rău n'a vădut pre Dumnezeu.

12. Lui Dimitrie i s'a dat mărturie de către toți, și de către însuși adevărul, și noi încă mărturisim: și știți că mărturia noastră adevărată este.

13. Multe am avut a scrie, ci nu voesc cu cerneală și eu condeiul a îți scrie ție:

14. Ci nădăjduesc că fără de zăbavă te voi vedea, și gură către gură vom grăi. Pace ție. Închină-se ție prietenii. Spune închinăciune prietenilor pre nume. Amin.

EPISTOLIEA

SFÎNTULUI APOSTOL IUDA

CEA SOBORNICEASCĂ.

CAPITOLUL I.

Iuda, slugă a lui Iisus Hristos, și frate al lui Iacov, celor sfințiți întru Dumnezeu Tatăl, și de Iisus Hristos păziți și chemați :

2. Milă voă, și pace, și dragoste să se înmulțească.

3. Iubiților, toată nevoia făcând a scrie voă de cea de obște mântuirea, nove am avut a vă scrie voă, rugându-vă să stați vitejește pentru credința ceea ce odată s'a dat sfinților.

4. Căci au intrat oare-cari oameni, cari de de mult mai înainte au fost scriși spre această osîndă, necredincioși, cari schimbă harul Dumnezeului nostru întru învîersunare, și pre cel unul Stăpânul Dumnezeu, și Domnul nostru Iisus Hristos tăgăduesc.

5. Iar voi să vă aduc aminte, știind și voi aceasta odată, că Domnul după ce a scos pre norod din pământul Eghiptului, mai pre urmă pre cei ce nu au crezut 'i-a pierdut.

6. Și pre îngerii cari nu 'și au păzit dregătoria lor, ci 'și au lăsat lăcașul lor, spre judecata zilei celei mari, legăturilor celor vecnice sub întunec îi ține.

7. Preeceum Sodoma și Gomora, și cetățile cele d'împrejurul lor care întru același chip curviau, și umbla în urma altui trup, sunt puse înainte întru pildă, a focului celui vecinic muncă luând.

8. Asemenea și aceștia vise visând, trupul își spuroă, și domina leapădă, și slavele hulesc.

9. Iar Mihail arhanghelul, când cu diavolul pricindu-se grăia pentru trupul lui Moisi, n'a îndrăznit să aducă judecată de hulă, ci a zis, Certe-te pre tine Domnul.

10. Iar aceștia câte nu știu hulesc : și câte duple fire, ca niște dobitoace necuvîntătoare știu, întru acelea se strică.

11. Vai lor ! că în calea lui Cain au umblat, și întru înșelăciunea lui Valaam prin mită s'au vărsat, și întru împotrivirea euvintelor lui Core au perit.

12. Aceștia sunt pete între dragostele voastre, împreună cu voi mîncând, fără de frică pre sine pascîndu-se ; nori *sînt* fără de apă, ce se poartă de vînturi ; copaci tomnatici neroditori, de două ori morți și desrădăcinați :

13. Valuri sălbatică de mare, spumegându'și rușinile lor ; stele

rătăcitoare, cărora negura întunerecului în veac se păzește.

14. Și a proorocit de aceștia și Enoh, cel al șaptelea de la Adam, dicând, Iată, va veni Domnul întru mil de sfinții săi,

15. Să facă judecată împotriva tuturilor, și să mustre pre toți necredincioșii lor de toate faptele păgânătății lor cu care au făcut fără de lege, și de toate *cuvintele* lor cele aspre care au grăit împotriva lui păcătoșii cei necredincioși.

16. Aceștia sunt cîrtitori, grăitori de rău, cari umblă după poftele lor; și gurele lor grăesc cele cu semeție, mirându-se de fețe pentru vre-o dobîndă.

17. Iar voi, iubitorilor, aduceți-vă aminte de cuvintele care s'au dat mai înainte de apostolii Domnului nostru, Iisus Hristos;

18. Căci au dat voă că în vremea de apoi vor fi batjocoritori, cari vor umbla după poftele lor cele necurate.

19. Aceștia sunt cari se deose-

besc pre sine, trupesti, neavînd Duh.

20. Iar voi, iubitorilor, întru sfință credința voastră zidindu-vă, și întru Duhul Sfînt rugându-vă,

21. Pre voi singuri întru dragostea lui Dumnezeu vă păziți, așteptând mila Domnului nostru Iisus Hristos spre viața cea vecinică.

22. Și pre unii să-i miluiți, luându-le sama:

23. Iar pre alții cu frică să-i mîntuiți, răpindu-i din foc; urînd și haîna cea de la trup spurcată.

24. Iar celui ce poate să vă păzească pre voi fără de păcat, și nespurcați și să vă pue înaintea slavei sale fără prihană întru bucurie,

25. Unuia înțeleptului Dumnezeu, Mîntuitorului nostru, *fie* slavă și mărire, stăpînire și putere, mai înainte de tot veacul și acum și întru toți vecii. Amin.

APOCALIPSIS

A

SFÎNTULUI IOAN TEOLOGUL.

CAPITOLUL I.

Descoperirea lui Iisus Hristos, care Dumnezeu îi a dat lui,

ca să arăte robilor săi cele ce trebuie să fie degrab; și a arătat-o trimetîndu-o prin îngerul său robului său Ioan:

2. Care a mărturisit cuvântul lui Dumnezeu, și mărturisirea lui Iisus Hristos, și ori câte a vădut.

3. Fericit este cel ce cetește, și cel ce aud cuvintele proorocii acesteia, și păzesc cele scrise întru dânsa : că vremea aproape este.

4. IOAN celor șapte bisericilor care sunt în Asia ; Iar voă și pace de la cel ce este, și cel ce era, și cel ce vine ; și de la cele șapte Duhuri care sunt înaintea scaunului lui ;

5. Și de la Iisus Hristos, marturul cel credincios, și cel întâiu născut din morți, și stăpânul împăraților pământului. Care ne a iubit pre noi, și cu sângele său ne a spălat de păcatele noastre,

6. Și ne a făcut împărați și preoți lui Dumnezeu și Tatălui său ; lui slava și puterea în vecii vecilor. Amin.

7. Iată, vine cu norii ; și 'l va vedea pre el tot ochiul, și cel ce 'l a vă impuns : și vor plânge înaintea lui toate semințiile pământului. Așa, Amin.

8. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, dice Domnul, cel ce este, și cel ce era, și cel ce vine. A-tot-țiitorul.

9. Eu Ioan, cel ce sunt și frațele vostru, și părtăș întru necazul, și întru împărăția, și întru răbdarea lui Iisus Hristos, fost-am în ostrovul ce se cheamă Patmos, pentru cuvântul lui Dumnezeu, și pentru mărturisirea lui Iisus Hristos.

10. Fost-am în Duh într-o zi de Duminică, și am audit după mine glas mare ca de trâmbiță,

11. Dicând, Eu sunt Alfa și Omega, cel d'întăiu și cel de pre urmă : și, Ce vezi, scrie în carte, și o trimete celor șapte bisericilor ce sunt în Asia ; la Efes, și la Smirna, și la Pergam, și la Tiatira, și la Sardes, și la Filadelfia, și la Laodichia.

12. Și m'am întors să văd glasul care vorbea cu mine. Și întorcându-mă, am vădut șapte sfeșnice de aur ;

13. Și în mijlocul celor șapte sfeșnice *pre unu* asemenea Fiului omului, îmbrăcat cu haină lungă, și încins pre la țițe cu briu de aur.

14. Iar capul lui și părul erau albe, ca lăna cea albă, ca zăpada ; și ochii lui erau ca para focului ;

15. Și picioarele lui asemenea cu arama de Livan, ca într'un cuptor fiind arse ; și glasul lui ca glas de ape multe.

16. Și având în mâna sa cea dreaptă șapte stele : și din gura lui sabie de amândoa părțile ascuțită esind ; și fața lui era precum soarele luminează întru puterea sa.

17. Și dacă 'l am vădut pre el, am cădut la picioarele lui ca un mort. Și a pus mâna sa cea dreaptă preste mine, dicând mie, Nu te teme ; eu sunt cel d'întăiu, și cel de pre urmă :

18. Și cel ce sunt viu, și am fost mort ; și, iată, sunt viu în vecii vecilor, Amin ; și am cheiele iadului și ale morții.

19. Scrie cele ce ai vădut, și

cele ce sînt, și cele ce vor să fie după acestea;

20. Taîna celor șapte stele care le ai vădut în dreapta mea, și cele șapte sfeșnice de aur. Cele șapte stele ingerii celor șapte biserici sînt: și cele șapte sfeșnice care le ai vădut șapte biserici sînt.

CAPITOLUL II.

Ingerului bisericii Efesului scrie: Acestea dice cel ce ține cele șapte stele în dreapta sa, care umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur;

2. Știu faptele tale, și osteneala ta, și răbdarea ta, și cum că nu poți suferi pre cel rău: și ai ispitit pre cei ce se dic pre sine apostoli, și nu sînt, și ai alaltat pre ei minciunoși:

3. Și ai purtat, și ai răbdare, și pentru numele meu te ai ostentit, și nu ai încetat.

4. Ci am asupra ta *aceasta*, că dragostea ta cea d'intîi o ai părăsit.

5. Drept aceea adu'ți aminte de unde ai cădut, și te pocăește, și fă faptele cele d'intîi; iar de nu, vin la tine curînd, și voi mișca sfeșnicul tău din locul său, de nu te vei pocăi.

6. Ci aceasta ai, că urîști faptele Nicolaitenilor, care și eu le urîesc.

7. Cei ce are urechie, audă ce Duhul dice bisericilor: Celui ce va birui voi da lui să mănânce din pomul vieții, care

este în mijlocul raiului lui Dumnezeu.

8. Și ingerului bisericii Smirnenilor scrie: Acestea dice cel d'intîi și cel de pre urmă, care a murit, și a înviat;

9. Știu faptele tale, și necazul, și sărăciea, (oi bogat ești) și hula celor ce se dic pre sine Iudei și nu sînt, ci sinagogă a Satanei.

10. Nimic nu te teme de cele ce vei să pătimești: că iată, diavolul va să arunce *pre unii* dintru voi în temniță, ca să vă ispitești; și veți avea necaz în dece zile; fi credincios până la moarte, și voi da ție cununa vieții.

11. Cel ce are urechie, audă ce Duhul dice bisericilor: Cel ce biruiește nu se va nedreptăți de moartea cea de a doua.

12. Și ingerului bisericii celei din Pergam scrie: Acestea dice cel ce are sabia ascuțită de amendoă părțile,

13. Știu faptele tale, și unde lăcuești, unde este scaunul Satanei: și ții numele meu, și n'ai lepădat credința mea în zilele în care era Antipa marturul meu cel credincios, care s'a ucis la voi, unde lăcuește Satana.

14. Ci am asupra ta puține, că ai acolo pre cel ce țin învățătura lui Valaam, care învăța pre Valac să pue sminteală înaintea fiilor lui Israel, ca să mănânce de cele jertvite idolilor, și să curvească.

15. Așa ai și tu pre cei ce țin învățătura Nicolaitenilor, care eu o urîesc.

16. Pocăește-te; iar de nu, vin

APOCALIPSIS, III.

la tine curând, și voiți face cu ei război cu sabia gurei mele.

17. Cel ce are urechie, audă ce Duhul dice bisericelor: Celui ce biruește voiți da lui să mănânce din manna cea ascunsă, și voiți da lui piatră albă, și în piatră nume nou scris, care nimănui nu 'l știe fără numai cel ce 'l lea.

18. Și îngerului bisericei celei din Tiatira scrie: Acestea dice Fiul lui Dumnezeu, cel ce are ochii săi ca para focului, și picioarele sale asemenea cu arama de Iavan:

19. Știu faptele tale, și dragostea, și slujba, și credința, și răbdarea ta, și faptele tale; cele de pre urmă *sunt* mai multe de cât cele d'întăi.

20. Ci am asupra ta puține, că lași pre mulțerea Ezavel, care se dice pre sine proorociță, a învăța și a amăgi pre robii mei să curvească, și să mănânce cele jertvite idolilor.

21. Și am dat ei vreme ca să se pocăiască de curviea sa, și nu s'a pocăit.

22. Iată, eu o pun pre ea în pat, și pre cei ce curvesc cu ea în necaz mare, de nu se vor pocăi de faptele lor.

23. Și pre fiii ei îi voiți uide cu moarte; și vor cunoaște toate bisericile că eu sunt cel ce cercărunchii și inimile: și voiți da voă unuia fie-căruia duple faptele voastre.

24. Iar voă dic, și celor-l-alți din Tiatira, căți n'au învățatura aceasta, și carii n'au cunoscut a-

dincurile Satanei, precum dic; nu voiți pune preste voi altă greutate.

25. Însă ce aveți țineți până voiți veni.

26. Și celui ce biruește, și păzește până în sfârșit faptele mele, voiți da lui stăpânire preste neamuri:

27. Și le va păstori pre ele cu toiag de fer; ca vasele de lut se vor zdrobi: precum și eu am luat de la Tatăl meu.

28. Și voiți da lui stea cea de dimineață.

29. Cel ce are urechie, audă ce Duhul dice bisericelor.

CAPITOLUL III.

Si îngerului bisericei celei din Sardes scrie: Acestea dice cel ce are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu, și cele șapte stele; știu faptele tale, că ai nume că trăești, și ești mort.

1. Priveghiează, și întărește pre cele-l-alte care vrea să moară: că n'am aflat faptele tale deplin înaintea lui Dumnezeu.

2. Drept'aceea, adu-ți aminte cum ai luat și ai audat, și ține, și te pocăiește. Iar de nu vei priveghia, voiți veni asupra ta ca furul, și nu vei cunoaște în care ceas voiți veni asupra ta.

3. Ai puține numi și în Sardes care nu 'și au întinat hainele lor; și vor umbla împreună eu mine în albe; că vrednici sunt.

4. Cel ce biruește, acesta se va îmbrăca în haine albe; și nu voiți

șterge numele lui din cartea vieții, și voiți mărturisi numele lui înaintea Părintelui meu, și înaintea îngerilor lui.

6. Cei ce au urechi, audă ce Duhul spune bisericilor.

7. Și îngerul bisericii celei din Filadelfia scrie: Acestea spune cel sfânt, cel adevărat, care are cheia lui David, cel ce deschide, și nimeni nu închide; și închide, și nimeni nu deschide;

8. Știu faptele tale: iată, am dat înaintea ta ușa deschisă, și nimeni nu poate să o închidă pre ea: că mică putere ai, și ai păzit cuvântul meu, și n-ai tăgăduit numele meu.

9. Iată, dau din sinagoga Satanei acelor ce se dădă pre sine a fi Iudei, și nu sunt, ci mint; iată, voiți face pre ei ca să vie și să se închine înaintea picioarelor tale, și vor cunoaște că te am iubit pre tine.

10. Pentru că ai păzit cuvântul răbdării mele, și eu te voi păzi pre tine de ceasul ispitei, ce va să vie preste toată lumea, ca să ispitească pre cei ce lăcesc pre pământ.

11. Iată, vin curând: ține ce ai, ca nimeni să nu îți iee cununa ta.

12. Cel ce biruște îl voi face pre el stâlp în biserica Dumnezeului meu, și nu va eși afară mai mult; și voiți scrie preste el numele Dumnezeului meu, și numele cetății Dumnezeului meu, Ierusalimului celui nou. care se pogăre din cer de la Dumne-

deul meu: și voiți scrie preste el numele meu cel nou.

13. Cel ce are urechi, audă ce Duhul spune bisericilor.

14. Și îngerul bisericii celei din Laodichia scrie: Acestea spune cel ce este Amin, mărturul cel credincios și adevărat, începutul zidirii lui Dumnezeu;

15. Știu faptele tale, că nici rece ești nici fierbinte: o de ai fi rece sau fierbinte!

16. Iar fiind că ești cald, și nici fierbinte nici rece, te voi borî din gura mea.

17. Că dăci, Bogat sunt, și m'am îmbogățit, și de nimic nu am lipsă; și nu știu că tu ești ticălos, și mișel, și sărac, și orb, și gol:

18. Sfătuiescu-te să cumperi de la mine aur lămurit din foc, ca să te îmbogățești; și haine albe, ca să te îmbraci, și să nu se arate rușinea goliciunii tale; și cu collirion unge ochii tăi, ca să vezi.

19. Eu orî pre câți iubesc îi mustru și îi cert: rivnește dar și te pocăiește.

20. Iată, stău la ușa, și bat: de va auzi cineva glasul meu, și va deschide ușa, voiți intra la el, și voiți cina cu el, și el cu mine.

21. Celui ce biruște voi da lui să șadă cu mine pre scaunul meu, precum și eu am biruit, și am ședut cu Tatăl meu pre scaunul lui.

22. Cel ce are urechi, audă ce Duhul spune bisericilor.

CAPITOLUL IV.

După acestea am vădut, și iată, ușă deschisă în cer: și glasul cel d'întăi care 'l am audit ca de trîmbiță, ce vorbia cu mine, dicînd, Sue-te aici, și voi arăta ție cele ce trebuie să fie după acestea.

2. Și îndată am fost în Duh: și, iată, scaun era pus în cer, și preste scaun cel ce ședea.

3. Și cel ce ședea la vedere era asemenea pietrei de aspis și de sardin: și curcubeu era împrejurul scaunului asemenea la vedere smaragdului.

4. Și împrejurul scaunului erau două-deci și patru de scaune; și pre scaune am vădut două-deci și patru de bătrâni ședînd, îmbrăcați cu haine albe; și aveau pre capetele lor cununii de aur.

5. Și din scaun es fulgere și tunete și glasuri: și erau șapte făclii de foc ardînd înaintea scaunului, care sînt cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu.

6. Și înaintea scaunului era o mare de sticlă asemenea cu cristalul: și în mijlocul scaunului, și împrejurul scaunului, erau patru viețuitori plini de ochi din 'nainte și din 'apoi.

7. Și viețuitorul cel d'întăi era asemenea leului, și al doilea viețuitor asemenea vițelului, și al treilea viețuitor avea față ca de om, și al patrulea viețuitor era asemenea vulturului ce zboară.

8. Și cei patru viețuitori unul fie-care aveau câte șase aripi îm-

prejur; și în lăuntru erau plini de ochi: și odihnă nu au ziua și noaptea, dicînd, Sfînt, sfînt, sfînt, Domnul Dumnezeu A-tot-țîitorul, cel ce era, și cel ce este, și cel ce vine.

9. Și cînd vor da viețuitorii aceștia slavă și cinste și mulțumită celui ce șede pre scaun, celui ce este viu în vecii vecilor,

10. Vor cădea cei două-deci și patru de bătrâni înaintea celui ce șede pre scaun, și se vor închina celui ce este viu în vecii vecilor, și vor pune cununele lor înaintea scaunului, dicînd,

11. Vrednic ești, Doamne, a lua slava și cinstea și puterea: că tu ai zidit toate, și pentru voia ta sînt și s'au zidit.

CAPITOLUL V.

Si am vădut în dreapta celui ce ședea pre scaun carte scrisă din lăuntru și din afară, pecetluită cu șapte peceti.

2. Și am vădut pre un înger tare strigînd cu glas mare, Cîc este vrednic a deschide cartea, și a deslega pecetile ei?

3. Și nimeni nu putea în cer, nici pre pămînt, nici sub pămînt, a deschide cartea, nici a o vedea pre ea.

4. Și eu plîngeam mult, că nimeni nu s'a aflat vrednic a deschide și a ceti cartea, nici a o vedea pre ea.

5. Și unul din bătrâni dice mie, Nu plînge: iată, a biruit Leul cel din seminția lui Iuda, Rădăcina lui David, ca să deschidă

cartea, și să deslege cele șapte peceti ale ei.

6. Și am vădut, și iată, în mijlocul scaunului, și al celor patru viețuitori, și în mijlocul bătrânilor, un Miel stând ca cum ar fi fost junghiat, având coarne șapte și ochi șapte, care sunt cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu trimese în tot pământul.

7. Și a venit și a luat cartea din dreapta celui ce ședea pre scaun.

8. Și când a luat cartea cei patru viețuitori, și cei două-deci și patru de bătrâni au cădut înaintea Mielului, având fiecare alăute, și năstrăpi de aur pline de tămieri, care sunt rugăciunile sfinților.

9. Și cântă cântare nouă, dicând, Vrednic ești să ieai cartea și să deschizi pecetele ei: că te ai junghiat, și ne ai răscumpărat pre noi lui Dumnezeu cu sângele tău din toată seminția, și limba, și norodul, și neamul;

10. Și ne ai făcut pre noi Dumnezeuul nostru împărați și preoți: și vom împărăți pre pământ.

11. Și am vădut, și am audit glas de îngeri mulți împrejurul scaunului și a viețuitorilor și a bătrânilor: și era numărul lor milioane de milioane, și miî de miî;

12. Dicând cu glas mare, Vrednic este Mielul care s'a junghiat ca să iee puterea, și bogăția, și înțelepciunea, și tăria, și cinstea, și slava, și buna cuvântare.

13. Și toată făptura care este în cer, și pre pământ, și subt pământ, și cele ce sunt în mare, și cele ce sunt într'insele toate,

am audit dicând, Celui ce ședea pre scaun și Mielului fie bună cuvântarea și cinstea și slava și puterea, în vecii vecilor.

14. Și cei patru viețuitori diceau, Amin. Și cei două-deci și patru de bătrâni au cădut și s'au închinat celui viu în vecii vecilor.

CAPITOLUL VI.

Și am vădut când a deschis Mielul una din cele șapte peceti și am audit pre unul din cei patru viețuitori dicând cu glas de tunet, Vino și veți.

2. Și am vădut, și iată un cal alb: și cel ce ședea pre el avea arc; și s'a dat lui cunună: și a eșit biruind, și ca să biruească.

3. Și când a deschis a doua pecete, am audit pre al doilea viețuitor dicând, Vino și veți.

4. Și a eșit alt cal, roș: și celui ce ședea pre el s'a dat lui să iee pacea de pre pământ, și ca unul pre altul să se junghie: și s'a dat lui sabie mare.

5. Și când a deschis pecetea a treia, am audit pre viețuitorul al treilea dicând, Vino și veți. Și am vădut, și iată un cal negru; și cel ce ședea pre el avea cumpănă în mâna sa.

6. Și am audit glas în mijlocul celor patru viețuitori dicând, Un hiniu de grâu într'un dinar, și trei hinioli de orz într'un dinar; și untul de lemn și vinul să nu vătămi.

7. Și când a deschis pecetea a patra, am audit glasul viețui-

torului celui al patrulea dicând, Vino și vezi.

8. Și am văzut, și iată un cal galben: și celui ce ședea pre el îi era numele Moartea, și ladul urma-cu el. Și s'a dat lor putere ca să omoare preste a patra parte a pământului, cu sabie, și cu foamete, și cu moarte, și de fiarele pământului.

9. Și când a deschis a cincia pecete, am văzut sub jertvelnic sufletele celor junghiați pentru cuvântul lui Dumnezeu, și pentru mărturisirea care aveau:

10. Și strigaū cu glas mare, dicând, Până când, Stăpânul cel sfânt și adevărat, nu judeci și nu răsbuni sângele nostru de la cei ce lăcuiesc pre pământ?

11. Și sic-căruia li s'a dat veșminte albe; și li s'a dis lor, ca să se odihnească încă puțină vreme, până ce se vor împlini și cei d'împreună robii cu ei și frații lor, cari vor să se omoare ca și ei.

12. Și am văzut când a deschis pecetea a șesea, iată, cutremur mare s'a făcut; și soarele s'a făcut negru ca un sac de pînă, și luna s'a făcut ca sângele;

13. Și stelele cerului au căzut pre pământ, precum smochinul leapădă smochinele cele crude ale lui, când se clătește de vînt mare.

14. Și cerul s'a osebit ca o carte invăbindu-se; și tot muntele și ostrovul din locurile lor s'au mișcat.

15. Și împărații pământului, și domnii, și bogații, și căpitani,

și cei puternici, și tot cel rob, și cel slobod, s'au ascuns în peșteri și în pietrele munților;

16. Și dic munților și pietrelor, Cădeți preste noi, și ne ascundeți pre noi de cătră fața celui ce șede pre scaun, și de mânia Mielului.

17. Că a venit ziua cea mare a mâniei; și cine va putea să stea?

CAPITOLUL VII.

Și după acestea am văzut patru îngeri stând în cele patru unghiuri ale pământului, ținînd cele patru vînturi ale pământului, ca să nu sufle vîntul pre pământ, nici preste mare, nici preste tot copacul.

2. Și am văzut alt inger suindu-se de la resăritul soarelui, avînd pecetea lui Dumnezeu celui viu: și a strigat cu glas mare celor patru îngeri, cărora li s'a dat să vatăme pământul și marea,

3. Dicînd, Nu vatămați pământul, nici marea, nici copacii, până ce vom pecetlui pre robii Dumnezeului nostru preste frunțile lor.

4. Și am audit numărul celor pecetluiți: o sută patru-deci și patru de mii pecetluiți din toată seminția fiilor lui Israel.

5. Din seminția lui Iuda douăspre-dece mii pecetluiți. Din seminția lui Rubin douăspre-dece mii pecetluiți. Din seminția lui Gad douăspre-dece mii pecetluiți.

6. Din seminția lui Asir două-

spre-dece mii pecetluite. Din seminția lui Neftalim două-spre-dece mii pecetluite. Din seminția lui Manasi două-spre-dece mii pecetluite.

7. Din seminția lui Simeon două-spre-dece mii pecetluite. Din seminția lui Levi două-spre-dece mii pecetluite. Din seminția lui Isahar două-spre-dece mii pecetluite.

8. Din seminția lui Zevulon două-spre-dece mii pecetluite. Din seminția lui Iosif două-spre-dece mii pecetluite. Din seminția lui Veniamin două-spre-dece mii pecetluite.

9. După acestea am văzut, și iată, gloată multă, pre care să o numere nimeni nu putea, din tot neamul, și semințiile, și noroadale, și limbele, stând înaintea scaunului, și înaintea Mielului, îmbrăcați în veșminte albe, și finici în mâinele lor;

10. Și strigau cu glas mare, dicând, Mântuirea Dumnezeuului nostru celui ce șede pre scaun, și Mielului.

11. Și toți ingerii stau împrejurul scaunului, și a bătrânilor și a celor patru viețuitori, și au căzut înaintea scaunului pre fețele lor, și s'au închinat lui Dumnezeu.

12. Dicând, Amin: Bună cuvântarea, și slava, și înțelepciunea, și mulțumita, și cinstea, și puterea, și tăria, *fie* Dumnezeuului nostru în vecii vecilor. Amin.

13. Și a răspuns unul din cei bătrâni, dicându-mi mie, Aceș-

tia cari sunt îmbrăcați cu veșmintele cele albe cine sunt? și de unde au venit?

14. Și am zis lui, Doamne, tu știi. Și 'mi a zis mie, Aceștia sunt cei ce vin din necazul cel mare, și 'și au spălat veșmintele lor, și 'și au albit veșmintele lor în sângele Mielului.

15. Pentru aceasta sunt înaintea scaunului lui Dumnezeu, și slujesc lui ziua și noaptea în biserică lui; și cel ce șede pre scaun se va sălăslui preste ei.

16. Nu vor flămânda mai mult, nici vor înseta mai mult; nici va mai cădea preste ei soarele, nici tot zădiful.

17. Că Mielul cel din mijlocul scaunului va paște pre ei, și îi va povățui pre ei la izvoare de ape vii; și va șterge Dumnezeu toată lacrima de la ochii lor.

CAPITOLUL VIII.

Si când a deschis pecetea a șapte, s'a făcut tăcere în cerca la o jumătate de ceas.

2. Și am văzut pre cel șapte ingeri cari stau înaintea lui Dumnezeu; și li s'a dat lor șapte trîmbițe.

3. Și alt inger a venit și a stătut la jertvelnic, având cădelniță de aur; și i s'a dat lui tămâi multe, ca să le dea cu rugăciunile tuturor sfinților preste jertvelnicul cel de aur care este înaintea scaunului.

4. Și s'a suit fumul tămâilor, cu rugăciunile sfinților, din mâna

ingerului înaintea lui Dumnezeu.

5. Și a luat ingerul cădelnița, și o a umplut din focul jertvelnicului, și o a aruncat pre pământ: și s'a făcut glasuri, și tunete, și fulgere, și cutremur.

6. Și cei șapte ingeri, cari aveau cele șapte trîmbițe, s'a gătiti ca să trîmbițeze.

7. Și ingerul cel d'intîi a trîmbițat, și s'a făcut grindină și foc amestecat cu sânge, și s'a aruncat pre pământ: și a treia parte din copaci a ars, și toată iarba verde a ars.

8. Și al doilea inger a trîmbițat, și ca un munte mare ardînd cu foc s'a aruncat în mare: și a treia parte din mare s'a făcut sânge;

9. Și a murit a treia parte din zidiri în mare, care aveau suflete; și a treia parte din corăbii s'a stricat.

10. Și al treilea inger a trîmbițat, și a cădut din cer o stea mare, ardînd ca o făclie, și a cădut preste a treia parte din riuri, și preste izvoarele apelor;

11. Și numele stelei se dice Pelin: și s'a făcut a treia parte din ape ca pelinul; și mulți din oameni au murit de ape, că se făcuseră amare.

12. Și al patrulea inger a trîmbițat, și s'a rănit a treia parte a soarelui, și a treia parte a lunii, și a treia parte a stelelor; așa căt s'a întunecat a treia parte a lor, și dîoa să nu lumineze a treia parte a ei, și noaptea asijderea.

13. Și am vădut, și am audit pre un inger sburînd în mijlocul cerului, dicînd cu glas mare. Vai, vai, vai, celor ce lăcuiesc pre pământ, de cele-lalte glasuri de trîmbiță ale celor trei ingeri, cari vor să trîmbițeze.

CAPITOLUL IX.

Și al cincilea inger a trîmbițat. Și am vădut o stea din cer cădînd pre pământ: și s'a dat lui cheia fântanei adîncului.

2. Și a deschis fântâna adîncului; și s'a suit fum din fântână, ca fumul unui cuptor mare; și s'a întunecat soarele și văzduhul de fumul fântanei.

3. Și din fum au eșit lăcuste pre pământ: și li s'a dat lor putere, precum au putere scorpiile pământului.

4. Și s'a dis lor să nu vatăme iarba pământului, nici toată verdeața, nici tot copacul; fără numai pre oamenii cari nu au pecetea lui Dumnezeu pre frunțile lor.

5. Și li s'a dat lor ca să nu îi omoare pre ei, ci ca să se chinuească luni cinci: și chinul lor era ca chinul scorpiei, când lovește pre om.

6. Și în zilele acelea vor căuta oamenii moartea, și nu o vor afla: și vor pofti să moară, și moartea va fugi de la ei.

7. Și asemănările lăcustelor erau asemenea cailor celor gătiti spre război; și pre capetele lor erau ca niște cununii asemenea

APOCALIPSIS, X.

aurului, și fețele lor, ca fețele oamenilor.

8. Și aveau păr ca părul mulierilor, și dinții lor erau ca al leilor.

9. Și aveau zale, ca zălele cele de fer; și sunetul aripelor lor era ca sunetul de cară, cu mulți cai care aleargă la război.

10. Și au coade asemenea scorpiilor, și bolduri erau în coadele lor: și puterea lor era a vătăma pre oameni luni cinci.

11. Și au preste ele împărat, pre ingerul adinoului, numele lui Evreeste este Avradon, iar în limba Ellinească are nume Apolion.

12. Un vaiu a trecut: iată, mai vin încă două vaiuri după acestea.

13. Și al șeselea inger a trimbitat, și am audit un glas din cele patru cornuri ale jertvelnicului celui de aur, care este înaintea lui Dumnezeu.

14. Dicând ingerului al șeselea, care avea trimbiță, Desleagă pre cei patru ingeri legați la riul cel mare Eufratul.

15. Și s'au deslegat cei patru ingeri cari erau gătiți spre ceasul, și ziua, și luna, și anul, ca să omoare a treia parte din oameni.

16. Și numărul oștilor călărimel era două milioane de milioane; și am audit numărul lor.

17. Și așa am văzut cai în videnie, și pre cei ce se așezau pre ei având zale de foc, și de iachint, și de piatră pucioasă: și capetele cailor erau ca capetele

leilor; și din gurile lor esiau foc și fum și piatră pucioasă.

18. De acestea trei băta s'a omorât a treia parte din oameni: de foc, și de fum, și de piatră pucioasă ce esiau din gurile lor.

19. Că puterea lor în gura lor este, și în coadele lor: că coadele lor sunt asemenea șerpilor, având capete, și cu acestea vătămă.

20. Și cei-l-alți oameni, cari n'au murit de rănele acestea, nu s'au pocăit de faptele mâinilor lor, ca să nu se închine dracilor, și idolilor celor de aur, și de argint, și de aramă, și de piatră, și de lemn: care nici a vedea pot, nici a auzi, nici a umbla.

21. Și nu s'au pocăit de uciderele lor, nici de fermecătoriile lor, nici de curviea lor, nici de furtășagurile lor.

CAPITOLUL X.

Si am vădut alt inger tare porgorindu-se din cer, îmbrăcat cu nor: și curcubeu era pre capul lui, și fața lui ca soarele, și picioarele lui ca stâlpi de foc:

2. Și avea în mâna sa cârtică deschisă: și a pus piciorul lui cel drept pre mare, iar cel stâng pre pământ.

3. Și a strigat cu glas mare, precum răcnește leul: și când a strigat, au grăit cele șapte tunete glasurile lor.

4. Și când au grăit cele șapte tunete glasurile lor, vream să scriu: și am audit glas din cer dicând mie, Pecetluete cele ce

APOCALIPSIS XI.

aŭ grăit cele șapte tuncete, și acestea nu le scrie.

5. Și ingerul pre care 'l am vădut stând pre mare și pre pământ, și a rēdioat māl̃na sa spre cer,

6. Și s'a jurat pre cel ce este viu în vecii vecilor, care a zidit cerul și cele ce sânt într'insul, și pământul și cele ce sânt într'insul, și marea, și cele ce sânt într'insa, că vreme mai mult nu va fi:

7. Ci în dīlele glasulū ingerulū al șeptelea, când va vrea să trîmbîteze, se va săvērși talna lūi Dumneḃeū, precum bine a vestit robilor sēi proorocilor.

8. Și glasul care 'l am aŭdit din cer iarăși a vorbit cu mine, și a ḃis, Mergī de iea cārticica cea deschisă în māl̃na ingerulū ce stă pre mare și pre pământ.

9. Și m'am dus la inger, și am ḃis lūi, Dă'mī mie cārticica. Și 'mī a ḃis, lea-o și o mănāncă pre ea; și va amārī pāntecetele tēū, iar în gura ta va fi dulce ca mierea.

10. Și am luat cārticica din māl̃na ingerulū, și o am māncat pre ea; și era în gura mea dulce ca mierea; și după ce o am māncat, s'a amārīt pāntecetele meū.

11. Și imī ḃice mic, Trebuie tu iarăși să proorocești la noroadē, și la neamurī, și la limbī, și la împārați mulți.

CAPITOLUL XI.

Si mi sa dat mie trestie asemenea unui toiag: și a stătut

ingerul, ḃicēnd, Scoală-te, și măsoară biserica lūi Dumneḃeū, și jertvelnicul, și pre cei ce se închină într'insa.

2. Și curtea cea din afară de biserică o scoate afară, și să nu o măsoară pre ea; că s'a dat Neamurilor: și cetatea cea sfintă o vor călca patru-ḃeci și doă de lunī.

3. Și voiū da *putere* celor doi marturī al mei, și vor prooroci ḃile o mie doă sute-șese-ḃeci, îmbrăcați cu saci.

4. Aceștia sânt cei doi maslini, și cele doă sfeșnice care staū înaintea Dumneḃeulū pământulū.

5. Și de va vrea cineva să'ī vatāme pre ei, foc ese din gura lor, și mistuește pre vrājmașii lor: și de va vrea cineva să'ī vatāme pre ei, așa trebuie acela să se omoare.

6. Aceștia aū *putere* a închide cerul ca să nu ploae ploaie în dīlele proorociei lor: și *putere* aū preste ape a le întoarce în sânge, și a bate pământul cu toată rana, ori de câte ori vor voi.

7. Și dacă vor sfērși mărturica lor, fiara care se sue din adīnc va face rēsboiū cu ei, și îi va birui pre ei, și îi va omorī pre ei.

8. Și trupurile cele cădute ale lor vor zăcea în ulița cetăței celei mari, care duhovnicește se chieamă Sodoma și Eghipet, unde și Domnul nostru s'a răstignit.

9. Și vor vedea din noroadē și din semīnți și din limbī și din neamurī trupurile cele moarte ale lor ḃile trei și jumătate, și tru-

purile cele moarte ale lor nu vor lăsa să le pue în morminturi.

10. Și cei ce lăcuiesc pre pământ se vor bucura de ei, și se vor veseli, și vor trimete daruri unul altuia; că acești doi proorocii au chinuit pre cei ce lăcuiesc pre pământ.

11. Și după acele trei zile și jumătate Duh de viață de la Dumnezeu a intrat întru ei, și au stătat pre picioarele lor; și frică mare a cădut preste cei ce îi vedeau pre ei.

12. Și au audit glas mare din cer dicând lor, Suți-vă aici. Și s'au suit în cer pre nor; și 'i au vădut pre ei vrăjmașii lor.

13. Și intru acel ceas s'a făcut cutremur mare, și a cădut a decea parte din cetate, și s'a omorât intru acel cutremur nume de oameni șapte mii; și cei-l-alți s'au înfricoșat, și au dat slavă Dumneului cerului.

14. Al doilea vaiu a trecut; al treilea vaiu iată vine degrab.

15. Și al șeptelea inger a trîm-bițat; și saū făcut glasuri mari în cer, dicând, Făcutu-s'au împărățiile lumii ale Domnului nostru, și ale Hristosului lui; și va împărăți în vecii vecilor.

16. Și cei două-deci și patru de bătrâni, cari înaintea lui Dumnezeu șed pre scaunele lor, au cădut pre fețele lor, și s'au închinat lui Dumnezeu.

17. Dicând, Mulțumim ție, Doamne, Dumnezeu A-tot-țiitorule, cel ce ești, și cel ce erai, și cel ce vii; că ai luat puterea ta cea tare, și ai împărățit.

18. Și neamurile s'au mâniat, și a venit mânia ta, și vremea celor morți, ca să se judece, și să dai plată robilor tăi proorocilor, și sfinților, și celor ce se tem de numele tău, celor mici și celor mari; și să strici pre cei ce strică pământul.

19. Și s'a deschis biserica lui Dumnezeu în cer, și s'a vădut sfioriul legii lui în biserica lui; și s'au făcut fulgeri, și glasuri, și tunete, și cutremur, și grindină mare.

CAPITOLUL XII.

Semn mare s'a vădut în cer; și mulere îmbrăcată cu soarele, și luna sub picioarele ei, și pre capul ei cunună din douăsprezece stele:

1. Și având în pânțec striga, chinându-se și muncindu-se să nască.

2. Și s'a vădut alt semn în cer; și iată un bălaur mare roș, având capete șapte și coarne de ce, și pre capetele lui șapte cununi.

3. Și coada lui trăgea a treia parte din stelele cerului, și le a aruncat pre ele pre pământ; și bălaurul a stătat înaintea mulerei celei ce vrea să nască, ca când va naște, pre fiul ei să 'l mănânce.

4. Și a născut fiu parte bărbătească, care va să pască toate neamurile cu toiag de fer; și s'a răpit fiul ei la Dumnezeu, și la scaunul lui.

5. Și mulerea a fugit în pustie, unde are loc gătit de la Dumnezeu, ca acolo să o hră-

nească pre ea zile o mie două sute șese-deci.

7. Și s'a făcut războiul în cer: Mihail și îngerii lui au dat războiul cu bălaurul; și bălaurul a dat războiul și îngerii lui.

8. Și nu au biruit; nici loc s'a aflat lor mai mult în cer.

9. Și s'a aruncat bălaurul cel mare, șerpele cel vechi, care se cheamă Diavolul, și Satana, cel ce înșală toată lumea: s'a aruncat pre pământ, și îngerii lui cu el s'au aruncat.

10. Și am auzit glas mare în cer zicând, Acum s'a făcut mântuirea, și puterea, și împărăția Dumnezeului nostru, și puterea Hristosului lui: că s'a aruncat pîrătorul fraților noștri, cel ce pîria pre ei înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea.

11. Și ei l'au biruit pre el pentru sângele Mielului, și pentru cuvîntul mărturiei lor; și nu s'au iubit sufletele lor până la moarte.

12. Pentru aceasta, bucurați-vă, cerurile, și cei ce locuiesc în ele. Vai celor ce locuiesc pământul și marea! că s'a pogorit diavolul la voi, avînd mînie mare, știind că puțină vreme are.

13. Și cînd a văzut bălaurul că s'a aruncat pre pământ, a gonit pre mulțea care a născut parte bărbătească.

14. Și mulțea s'au dat două aripi de vultur mare, ca să zboare în pustie la locul său, unde se hrănește acolo vreme, și vremi, și jumătate de vreme, de către fața șerpelui.

15. Și a slobodit șerpele după mulțea din gura sa apă ca un râu, ca să o ducă râul pre ea.

16. Și a ajutat pământul mulței, și s'au deschis pământul gura sa, și a înghițit râul care l'a slobodit bălaurul din gura sa.

17. Și s'a mîniat bălaurul pre mulțea, și s'a dus să facă războiul cu ceilalți din semînția ei, cari păzesc poruncele lui Dumnezeu, și au mărturia lui Iisus Hristos.

CAPITOLUL XIII.

Și am stăruit pre năsipul mării, și am văzut suindu-se din mare o fiară, care avea capete șapte și coarne deșapte, și preste coarnele ei deșapte steme, și preste capetele ei nume de hulă.

2. Și fiara care o am văzut era asemenea pardosului, și picioarele ei ca și ale ursului, și gura ei ca gura leului: și l'a dat ei bălaurul puterea sa, și scaunul său, și stăpînire mare.

3. Și am văzut unul din capetele ei ca cum ar fi junghiat spre moarte; și rîna morții ei s'a vindecat: și s'a mirat tot pământul din napoia fiarei.

4. Și s'au închinat bălaurului celui ce a dat putere fiarei: și s'au închinat fiarei, zicînd, Cine este asemenea fiarei? cine poate să se bată cu ea?

5. Și s'a dat ei gură care grăia marfă și hule; și s'a dat ei stăpînire să facă războiul lui patru-deci și două.

6. Și s'au deschis gura sa spre

hulă asupra lui Dumnezeu, ca să hulească numele lui, și cortul lui, și pre cei ce lăcuiesc în cer.

7. Și s'a dat ei să facă război cu sfinții, și să-l biruească pre ei: și s'a dat ei stăpânire preste toată seminția, și limba, și neamul.

8. Și se vor închina ei toți cei ce lăcuiesc pre pământ, ale căror numi nu sunt scrise în cartea vieții Mielului celui junghiat de la întemeierea lumii.

9. De are cineva urechie, audă.

10. De adună cineva robie, în robie merge: de va uide cineva cu sabia, trebuie și el de sabie să se uide. Aici este răbdarea și credința sfinților.

11. Și am văzut altă fiară suindu-se de pre pământ; și avea două coarne asemenea mielului, și grăia ca un bălaur.

12. Și toată stăpânirea fiarei celei d'înteu o face înaintea ei, și face pământul și pre cei ce lăcuiesc într'însul ca să se închine fiarei celei d'înteu, a cărei rana cea de moarte s'a vindecat.

13. Și face semne mari, ca și foc să facă să se pogoare din cer pre pământ înaintea oamenilor,

14. Și înșală pre cei ce lăcuiesc pre pământ pentru semnele care i s'au dat ei să facă înaintea fiarei; dicând celor ce lăcuiesc pre pământ, să facă chip fiarei care are rana sabiei, și a trăit.

15. Și s'a dat ei a da duh chipului fiarei, ca să și grăiască chipul fiarei, și să facă ca câți nu se vor închina chipului fiarei să se omoare.

16. Și face pre toți, pre cei mici și pre cei mari, și pre cei bogați și pre cei săraci, și pre cei sloboți și pre cei roți, ca să le dea lor semn preste mâna lor cea dreaptă, sau preste frunțile lor.

17. Și ca nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără numai cel ce are semnul, sau numele fiarei, sau numărul numelui ei.

18. Aici este înțelepciunea. Cel ce are minte socotească numărul fiarei: că număr de om este, și numărul ei este, Șese sute șeszeci și șese.

CAPITOLUL XIV.

Și am văzut, și iată, un Miel stând pre muntele Sionului, și cu el o sută patru-zeci și patru de mii, cari aveau numele Tatălui lui scris pre frunțile lor.

2. Și am audat glas din cer, ca un glas de ape multe, și ca un glas de tunet mare: și glas am audat de alături dicând cu alăutele lor:

3. Și cântă ca o cântare nouă înaintea scaunului, și înaintea celor patru viețuitori, și a bătrânilor: și nimeni nu putea învăța cântarea, fără numai cele o sută patru-zeci și patru de mii, cei cumpărați de pre pământ.

4. Aceștia sunt cari cu mulierii nu s'au întinat; că sunt verguri. Aceștia sunt cari merg după Miel ori unde se va duce. Aceștia sunt cumpărați

din oameni, pîrgă lui Dumnezeu și Mielului.

5. Și în gura lor nu s'a aflat viclesug: că nevinovați sînt înaintea scaunului lui Dumnezeu.

6. Și am văzut alt înger sburând în mijlocul cerului, avînd evanghelie vecinică ca să binevestească celor ce lăcuiesc pe pămînt, și la tot neamul, și semîntea, și limba, și norodul.

7. Dîcînd cu glas mare, Temeți-vă de Dumnezeu, și dați lui slavă; că a venit ceasul judecăței lui: și vă închinați celui ce a făcut cerul, și pămîntul, și marea, și izvoarele apelor.

8. Și alt înger a urmat, dîcînd, A cădut, a cădut Vavilonul, cetatea cea mare, că din vinul mîniei curviei ei a adăpat toate neamurile.

9. Și al treilea înger a urmat lor, dîcînd cu glas mare, Oricine se închină fiarei și chipul ei, și ia semnul ei pre fruntea sa, sau pre mîna sa,

10. Și acesta va bea din vinul mîniei lui Dumnezeu, cel dres neamestecat în paharul mîniei lui; și se va chinui cu foc și cu piatră pucioasă înaintea sfinților îngerilor, și înaintea Mielului:

11. Și fumul chinului lor în vecii vecilor se sue: și nu au odihnă ziua și noaptea, cei ce se închină fiarei și chipului ei, și cel ce ia semnul numelui ei.

12. Aici este răbdarea sfinților: aici sînt cei ce păzesc poruncele lui Dumnezeu, și credința lui Iisus.

13. Și am auzit glas din cer dîcînd mie, Scrie, Fericiți cei morți, cari în Domnul mor de acum: Așa, dîce Duhul, ca să se odihnească de ostenelele lor; iar faptele lor vor urma cu ei.

14. Și am văzut, și iată nor alb, și cel ce ședea pre nor asemenea cu Fiul omului, avînd în capul lui cunună de aur, și în mîna lui secere ascuțită.

15. Și alt înger a eșit din biserică, strigînd cu mare glas celui ce ședea pre nor, Aruncă secerea ta, și seceră: că 'l a venit ție ceasul de a secera; că s'a uscat secerișul pămîntului;

16. Și a aruncat cel ce ședea pre nor secerea sa pre pămînt; și s'a secerat pămîntul.

17. Și alt înger a eșit din biserică cea din cer, avînd și el secere ascuțită.

18. Și alt înger a eșit din jertvelnic, avînd stăpînire preste foc; și a strigat cu glas mare celui ce avea secerea cea ascuțită, dîcînd, Aruncă secerea ta cea ascuțită, și culege strugurii viei pămîntului; că s'au copleșit strugurii ei.

19. Și a aruncat îngerul seceră lui pre pămînt, și a cules viea pămîntului, și o a pus în teascu cel mare al mîniei lui Dumnezeu.

20. Și s'a călcat teascu afară de cetate, și a eșit sânge din teascu, până la friele cailor, de o mie și șese-sute de stadii.

CAPITOLUL XV.

Și am văzut alt semn în cer, mare și minunat, șapte îngeri având șapte rane cele de apoi; că întru acelea s'a săvârșit mânia lui Dumnezeu.

2. Și am văzut ca o mare de steclă amestecată cu foc: și pre cei ce biruiau din fiară, și din chipul ei, și din semnul ei, și din numărul numelui ei, stând pre marea cea de steclă, având alăute ale lui Dumnezeu.

3. Și cântă cântarea lui Moisi robului lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, dicând, Mari și minunate *sunt* lucrurile tale, Doamne, Dumnezeule A-tot-țiitorule; drepte și adevărate *sunt* căile tale, Împărate al sfinților.

4. Cine nu se va teme de tine, Doamne, și nu va slăvi numele tău? că *tu ești* unul sfânt: că toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea ta; că dreptățile tale s'aun arătat.

5. Și după acestea am văzut, și, iată, s'a deschis biserica cortului mărturieii în cer;

6. Și aun eșit cei șapte îngeri din biserică, cari aveau cele șapte rane, îmbrăcați cu in curat și strălucit, și încinși împrejurul pieptului ou brie de aur.

7. Și unul din cei patru viețuitori a dat celor șapte îngeri șapte fiale de aur pline de mânia lui Dumnezeu, celui viu în vecii vecilor.

8. Și s'a umplut biserica de fum din slava lui Dumnezeu, și din puterea lui; și nimeni nu pu-

tea să intre în biserică, până se vor sfârși cele șapte rane ale celor șapte îngeri.

CAPITOLUL XVI.

Și am audit glas mare din biserică dicând celor șapte îngeri, Duceți-vă și vărsați fialele mâniei lui Dumnezeu pre pământ.

2. Și s'a dus cel d'intâiu, și a vărsat fiala sa pre pământ; și s'a făcut rană rea și mare în oamenii cei ce aveau semnul fiarei și în cei ce s'aun închinat chipului ei.

3. Și al doilea inger a vărsat fiala sa în mare; și s'a făcut sânge ca de mort: și tot sufletul viu a murit în mare.

4. Și al treilea inger a vărsat fiala sa în riuri și în izvoarele apelor; și s'aun făcut sânge.

5. Și am audit pre ingerul apelor dicând, Drept ești, Doamne, cel ce ești, și cel ce erai, și cel cuvios, că ai judecat acestea.

6. Că sângele sfinților și al proorocilor aun vărsat, și sângele ai dat lor să bea; că vrednici sunt.

7. Și am audit pre altul din jertvelnic dicând, Asa, Doamne, Dumnezeule A-tot-țiitorule, adevărate și drepte *sunt* judecățile tale.

8. Și al patrulea inger a vărsat fiala sa preste soare; și i s'a dat lui putere să pălească pre oameni ou foc.

9. Și s'aun pălit oamenii ou pālură mare, și aun hulit numele lui Dumnezeu, celui ce are stă-

pănire preste ranele acestea: și nu s'aũ pocăit ca să dea slavă lui.

10. Și al cincilea inger a vărsat fiala sa preste scaumul fiarei; și s'a făcut împărăția ei întunecoasă; și își mușcău limbele lor de durere.

11. Și aũ hulit pre Dumnezeu cerului de durerile lor, și de ranele lor, și nu s'aũ pocăit de faptele lor.

12. Și al șeselea inger a vărsat fiala sa preste riul cel mare Eufratul; și a secat apa lui, ca să se gătească cale împăraților celor doi la resăriturile soarelui.

13. Și am vădut din gura bălaurului, și din gura fiarei, și din gura proorocului celui mincinos, trei duhuri necurate asemenea broaștelor *eșind*.

14. Că sunt duhuri ale dracilor, care fac semne, care merg la împărații pământului și a toată lumea, ca să 'l adune pre ei la războiul dilei celei mari a lui Dumnezeu A-tot-țitorului.

15. Iată, vin ca furul. Ferioit este cel ce priveghiază, și păzește veșmintele sale, ca să nu umble gol, și vor vedea rușinarea lui.

16. Și 'l-a strins pre ei la locul ce se cheamă Evreește Armagheddon.

17. Și al șaptelea inger a vărsat fiala sa în aer; și a eșit glas mare din biserică cerului, de la scaun, dicend, S'a făcut.

18. Și s'aũ făcut glasuri, și fulgere, și tunete; și cutremur mare s'a făcut, în ce fel nu s'a făcut de când oamenii s'aũ făcut pre

pământ, ca acest cutremur, așa mare.

19. Și s'a făcut cetatea cea mare în trei părți, și cetățile neamurilor aũ cădut: și Vavilonul cel mare a venit întru pomenire înaintea lui Dumnezeu, ca să 'l dea lui păharul vinului mâniei iușimei lui.

20. Și tot ostrovul a fugit, și munții nu s'aũ aflat.

21. Și grindină mare ca talantul s'a pogorît din cer preste oameni: și aũ hulit oamenii pre Dumnezeu de rana grindinei; că mare este rana ei foarte.

CAPITOLUL XVII.

Si a venit unul din cei șapte ingeri cari aveaũ cele șapte fiale, și a grăit cu mine, dicend, Vino să 'ți arăt ție judecata curvei celei mari, care șede preste apele cele multe;

2. Cu care aũ curvit împărații pământului, și s'aũ îmbătat de vinul curviei ei cei ce lăcuesc pre pământ.

3. Și m'a dus pre mine în pustie în duh: și am vădut o muliere ședend pre o fiară roșie, plină de numi de hulă, care avea capete șapte și coarne dece.

4. Și muliera era îmbrăcată cu porfiră și cu roș, și poleită cu aur și cu piatră scumpă și cu mărgăritari, avend păhar de aur în mâna ei plin de uriciuni și de necurăția curviei sale:

5. Și în fruntea ei nume scris, TAINĂ, VAVILONUL CEL MA-

APOCALIPSIS, XVIII.

RE, MAICA CURVELOR ȘI A SPURCĂCIUNILOR PĂMĒNTULUI.

6. Și am vădut pre mulere bată de sângele sfinților, și de sângele marturilor lui Iisus: și m'am mirat, vedându-o pre ea, cu mirare mare.

7. Și 'mă a dis ingerul, Pentru ce te ai mirat? eă voiu spune ție taina mulerei, și a fiarei ce o poartă pre ea, care are cele șapte capete și cele dece coarne.

8. Fiara care o ai vădut era, și nu este; și va să se sue din adînc, și în perire să meargă: și se vor mira cei ce lăcuesc pre pămēnt, ale căror numi nu sînt scrise în cartea vieței de la întemeierea lumii, vedēnd pre fiara că era, și nu este, măcar că este.

9. Aici este mintea ocea ce are întelepciune. Cele șapte capete sînt șapte munți, unde șede mulerea preste ei.

10. Și împărați șapte sînt: cinci aă cădut, și unul este, și cel-l-alt încă n'a venit; și cānd va veni, puțin trebuie el să rămăe.

11. Și fiara care era, și nu este, și acesta al optulea este, și din cei șapte este, și întru perire merge.

12. Și cele dece coarne, care le ai vădut dece împărați sînt, cari încă n'aă luat împărăția; ci stăpănire ca niște împărați într'un ceas ieaă cu fiara.

13. Aceștia un gānd aă, și puterea și stăpănirea lor o vor da fiarei.

14. Aceștia cu Mielul vor face rēsboidă, și Mielul îi va birui pre ei: că este Domnul domnilor, și

Impăratul împăraților: și cei ce sînt cu el sînt chiemați, și aleși, și credincioși.

15. Și imi dico mie, Apele care le ai vădut, unde șede curva, sînt noroadă și gloate, și neamuri, și limbi.

16. Și cele dece coarne care le ai vădut la fiară, aceștia vor urî pre curvă, și pustie o vor face pre ea și goală, și cărnurile ei vor mănca, și pre ea o vor arde cu foc.

17. Că Dumneđu a dat în inimile lor ca să facă sfatul lui, și să facă un gānd, și să dea împărăția lor fiarei, pānă ce se vor sfērși graiurile lui Dumneđu.

18. Și mulerea pre care o ai vădut este cetatea cea mare, care are împărăția preste împărați pāmēntului.

CAPITOLUL XVIII.

Si după acestea am vădut inger pogorîndu-se din cer, care avea putere mare; și pāmēntul s'a luminat de slava lui.

2. Și a strigat întru tărie cu glas mare, dicēnd, A cădut, a cădut Vavilonul cel mare, și s'a făcut lăcaș dracilor, și pază a tot duhul necurat, și pază a toată paserea necurată și urită.

3. Că din vinul māniei curviei ei aă bēut toate neamurile, și împărați pāmēntului cu ea aă curvit, și neguțătorii pāmēntului din puterea desfătărilor ei s'aă îmbogățit.

4. Și am audit alt glas din cer, dicēnd, Eșiți dintr'însa, norodul meu, ca să nu vă împărtășiți cu

APOCALIPSIS, XVIII.

păcatele ei, și ca să nu luați din bătăile ei.

5. Că aș ajuns păcatele ei până la cer, și și a adus aminte Dumnezeu de nedreptățile ei.

6. Răsplătiți ei precum și ea v'a răsplătit voă, și îi îndoiiți ei îndoite duple faptele ei: în paharul cu care a dres, dregeți ei îndoite.

7. Cât s'a slăvit pre sine, și s'a desfătat, pre atâta dați ei chin și plângere: că întru inima ei dice, Sed împărăteasă, și văduvă nu sunt, și plângere nu voi vedea.

8. Pentru aceea într-o zi vor veni ranele ei, moarte, și plângere, și foamete; și cu foc se va arde: că tare este Domnul Dumnezeu cel ce o judecă pre ea.

9. Și o vor plânge pre ea, și vor țingui de ea împărații pământului, cei ce au curvit și s'au desmierdat cu ea, când vor vedea fumul arderei ei,

10. Departe stând pentru frica muncii ei, dicând, Vai, vai, cetatea cea mare Vavilonul, cetatea cea tare! că într'un ceas a venit judecata ta.

11. Și neguțătorii pământului plâng și o jelesc pre ea; că povara lor nimeni nu o cumpără mai mult:

12. Povara de aur, și de argint, și de piatră scumpă, și de mărgăritar, și de viscon, și de porfiră, și de mătase, și de roș, și tot lemnul de tin, și tot vasul de elefant, și tot vasul de lemn scump, și de aramă, și de fer, și de marmoră,

13. Și scorțișoară, și tămăieră, și mir, și tămăle, și vin, și untdelemn, și făină de grâu, și grâu, și dobitoace, și oi, și cai, și căruțe, și robii, și suflete de oameni.

14. Și poamele poștei sufletului tău s'au dus de la tine, și toate cele grase și luminate s'au dus de la tine, și mai mult nu le vei mai afla pre ele.

15. Neguțătorii acestora, cari s'au îmbogățit de la ea, departe vor sta pentru frica pedepsei ei, plângând și ținguindu-se.

16. Și dicând, Vai, vai, cetatea cea mare, cea îmbrăcată cu viscon, și cu porfiră, și cu roș, și poleită cu aur, și cu piatră scumpă, și cu mărgăritarii!

17. Că într'un ceas s'a pustiit atâta bogăție. Și tot cirmaciul, și toată gloata cea din corăbii, și corăbierii, și orî câți lucrează marea, de departe au stănut,

18. Și strigau vedând fumul arderei ei, dicând, Care era asemenea cu cetatea cea mare!

19. Și își puneau țărină pe capetele lor, și strigau, plângând și ținguindu-se, dicând, Vai, vai, cetatea cea mare, întru care s'au îmbogățit de prețurile ei toți cei ce au corăbii în mare! că într'un ceas s'a pustiit.

20. Veselește-te de ea, cerule, și voi sfinți apostoli și prooroci; că a judecat Dumnezeu judecata voastră despre dânsa.

21. Și un înger tare a ridicat o piatră mare ca de moară, și o a aruncat în mare, dicând, Așa cu pornire se va arunca Vavilo-

nul cetatea cea mare, și nu se va mai afla.

22. Și glas de alăutari, și de muzici, și de fluerași, și trîmbițași, nu se va mai auzi întru tine; și tot meșterul a tot meștesugul nu se va mai afla întru tine; și sunet de moară nu se va mai auzi întru tine;

23. Și lumină de făclie nu se va mai ivi întru tine; și glas de mire și de mireasă nu se va mai auzi întru tine: că neguțătorii tăi erau boerii pămîntului; căci cu fermecătoria ta s'a înșelat toate neamurile.

24. Și într'însa s'a aflat sânge de prooroci, și de sfinți, și de toți cei junghiați pre pămînt.

CAPITOLUL XIX.

Si după acestea am auzit ca un glas mare de gloată multă în cer, dicînd, Alleluia: Mîntuirea, și slava, și cinstea, și puterea, Domnului Dumnezeuului nostru :

2. Că adevărate și drepte sînt judecățile lui: că a judecat pre curva cea mare, care a stricat pămîntul cu curviea sa, și a izbăvit sângele robilor săi din mîna ei.

3. Și a doa oară auzi, Alleluia. Și fumul ei se sue în vecii vecilor.

4. Și auzi cădut bătrînii cei doă-deci și patru și cei patru viețuitori și s'a închinat lui Dumnezeu celui ce șede pre scaun, dicînd, Amin; Alleluia.

5. Și glas din scaun a eșit,

dicînd. Lăudați pre Dumnezeul nostru, toți robii lui, și cei ce vă temeți de dînsul, și cei mici și cei mari.

6. Și am auzit ca un glas de gloată multă, și ca un glas de ape multe, și ca un glas de tunete tari, dicînd, Alleluia; că a împărătit Domnul Dumnezeu Atot-țitorul.

7. Să ne bucurăm și să ne veselim, și să dăm slava lui: că a venit nunta Mielului, și mulerea lui s'a gătit pre sine.

8. Și s'a dat ei ca să se îmbrace cu visson, curat și strălucit: că vissonul sînt îndreptările sfinților.

9. Și îmi dice mie, Scribe, Fericii cei chemați la cina nunței Mielului. Și îmi dice mie, Aceste cuvinte adevărate sînt ale lui Dumnezeu.

10. Și am cădut înaintea picioarelor lui ca să mă închin lui. Și îmi dice mie, Vezi, să nu faci aceasta: împreună cu tine rob sînt, și cu frații tăi cari auză mărturia lui Iisus: lui Dumnezeu te închină: că mărturia lui Iisus este duhul proorocii.

11. Și am vedut cerul deschis, și iată un cal alb; și cel ce ședea pre el se chema Credincios și Adevărat, și întru dreptate judecă și dă răsboi.

12. Ochii lui erau ca para focului, și pre capul lui erau steme multe; avînd nume scris, care nimeni nu 'l știe, fără numai el.

13. Și era îmbrăcat în haină vopsită cu sânge: și se cheamă nu-

mele lui Cuvântul lui Dumnezeu.

14. Și oștile cele din cer urmau după el pe cai albi, îmbrăcați fiind în visson alb și curat.

15. Și din gura lui ese sabie ascuțită, ca cu densa să lovească neamurile; și el le va păste pre ele cu toiag de fer: și el calcă teascu vinului mâniei și iuțimei lui Dumnezeu A-tot-țiitorului.

16. Și are preste haîna și preste coapsa sa numele scris, ÎMPĂRATUL ÎMPĂRAȚILOR, ȘI DOMNUL DOMNILOR.

17. Și am văduț pre un înger stând în soare; și a strigat cu glas mare, dicend tutulor paserilor celor ce zboară în mijlocul cerului, Veniți și vë adunați la cina marelui Dumnezeu;

18. Ca să mâncați trupuri de împărați, și trupuri de căpitani, și trupurile celor țari, și trupurile cailor, și ale oelor ce sed pre ei, și trupurile tutulor celor slobodi și celor robi, și celor mici și celor mari.

19. Și am văduț pre fiară, și pre împărații pământului, și oștile lor, adunate ca să facă război cu cel ce sed pre cal, și cu oastea lui.

20. Și s'a prins fiara, și cu ea proorocul cel minciunos, care a făcut semnele înaintea ei, cu care a amăgit pre cei ce au luat semnul fiarei, și pre cei ce s'au închinat chipului ei. Vii s'au aruncat amândoi în iazărul cel de foc care arde cu piatră pucioasă.

21. Și cei-l-alți s'au ucis cu sabia celui ce sedea pre cal, care esia din gura lui: și toate paserile s'au săturat din trupurile lor.

CAPITOLUL XX.

Și am văduț înger pogorindu-se din cer, avend cheia adîncului și lanț mare în mâna lui.

2. Și a prins pre bălaur, pre șerpele cel vechi, care este Diavolul, și Satana, și l'a legat pre el o mie de ani,

3. Și l'a băgat pre el în adînc, și l'a închis, și a pecetluit d'asupra lui, ca să nu înșale în mult pre neamuri, până se vor implini o mie de ani: și după acestea trebuie el să se deslege puțină vreme.

4. Și am văduț scaune, și au sedut pre ele, și judecată li s'a dat lor: și am văduț pre sufletele celor tăleți pentru mărturia lui Iisus, și pentru cuvântul lui Dumnezeu, și cari nu s'au închinat fiarei, nici chipului ei, și n'au luat semnul ei pre fruntea lor, și pre mâna lor; și au viețuit și au împărățit cu Hristos o mie de ani.

5. Iar cei-l-alți morți n'au înviat până nu se vor sfârși miea cea de ani. Aceasta este învierea cea d'înteu.

6. Fericit și sfînt este cel ce are parte întru învierea cea d'înteu: preste aceștia moartea cea de a doa nu are putere, ci vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai

APOCALIPSIS, XXI.

lui Hristos, și vor împărăți cu el o mie de ani.

7. Și dacă se va împlini aceea mie de ani, se va deslega Satana din temnița lui,

8. Și va esi să înșale neamurile cele ce sunt în cele patru unghiuri ale pământului, pre Gog și pre Magog, să 'i adune pre ei la război : al căror număr este ca năsipul mării.

9. Și s'aũ suit pre latul pământului, și aũ încungiurat tabăra sfinților, și cetatea cea iubită : și s'a pogorît foc de la Dumnezeu din cer, și 'i a mâncat pre ei.

10. Și diavolul cel ce fi înșala pre ei s'a aruncat în iazărul cel de foc și de piatră pucioasă, unde este fiara și proorocul cel minciunos, și se vor chinui ziua și noaptea în vecii vecilor.

11. Și am vădut scaun alb mare, și pre cel ce ședea pre el, de a cărui față a fugit pământul și cerul ; și loc nu s'a aflat lor.

12. Și am vădut pre morți, pre cei mici și pre cei mari, stând înaintea lui Dumnezeu ; și cărți s'aũ deschis ; și altă carte s'a deschis, care este a vieții : și s'aũ judecat morții din cele scrise în cărțile acelea, după faptele lor.

13. Și marea a dat pre morții cei dintr'însa ; și moartea și iadul aũ dat pre morții cei dintr'însii : și s'aũ judecat fle-oare după faptele lor.

14. Și moartea și iadul s'aũ

aruncat în iazărul cel de foc. Aceasta este moartea cea a doua.

15. Și ori-care nu s'a aflat scris în cartea vieții s'a aruncat în iazărul cel de foc.

CAPITOLUL XXI.

Și am vădut cer nou și pământ nou : că cerul cel d'înteu și pământul cel d'înteu aũ trecut : și marea nu mai este.

2. Și eu Ioan am vădut cetatea cea sfintă, Ierusalimul cel nou, pogorîndu-se de la Dumnezeu din cer, gătită ca o mireasă împodobită bărbatului său.

3. Și am audit glas mare din cer zicând, Iată, cortul lui Dumnezeu cu oamenii, și se va sălăși cu ei, și ei vor fi noroade ale lui, și însuși Dumnezeu va fi cu ei, și va fi Dumnezeu al lor.

4. Și va șterge Dumnezeu toată lacrima de la ochii lor ; și moartea nu va fi mai mult, nici plângere, nici strigare, nici durere : nu va fi mai mult : că cele d'înteu aũ trecut.

5. Și a zis cel ce ședea pre scaun, Iată, toate le fac noue, Și îmi dice mie, Sotie : că cuvintele acestor lucruri și credincioase sunt.

6. Și 'mi a zis mie, S'a făcut. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul. Eu celui înscat din izvorul apei vieții voi da în dar.

7. Cel ce va birui va moșteni toate ; și eu voi fi lui Dumnezeu, și el va fi mie fiu.

8. Iar celor fricoși, și necre-

APOCALIPSIS, XXI.

dincioși, și păcătoși, și spurcați, și ucigași, și curvari, și fermecători, și închinători de idoli, și tutulor celor minciunoși, partea lor *li va fi* în iazărul cel ce arde cu foc și cu piatră pucioasă; care este moartea cea a doua.

9. Și a venit către mine unul din cei șapte îngeri cari aveau cele șapte fiale care erau pline de cele șapte rane cele mai de pre urmă, și a grăit cu mine, dicând, Vino, să 'ți arăt ție miera, mireasa Mielului.

10. Și m'a dus pre mine în duh într'un munte mare și înalt, și 'm'a arătat mie cetatea cea mare, Ierusalimul cel sfânt, pogorindu-se din cer de la Dumnezeu.

11. Având slava lui Dumnezeu: și luminătorul ei *era* asemenea cu piatră prea scumpă, ca cu piatră iaspis, *ce este* ca cristalul;

12. Și având zid mare și înalt, având porți două-spre-dece, și la porți îngeri doi-spre-dece, și numi scrise d'asupra, ca e sunt cele două-spre-dece semnții ale fiilor lui Israel:

13. Despre ~~resărit~~ porți trei; despre ~~miadă-noapte~~ porți trei; despre ~~miadă-di~~ porți trei; și despre apus porți trei.

14. Și zidul cetății avea temelii două-spre-dece, și într'insele numele celor doi-spre-dece apostoli ai Mielului.

15. Și cel ce vorbia cu mine avea trestie de aur ca să măsure cetatea, și porțile ei, și zidul ei.

16. Și cetatea este în patru colțuri, și lungimea ei este atâtă cât și lățimea; și a măsurat cetatea cu trestia, la stadii de două-spre-dece mii. Lungimea și lățimea și înălțimea ei întocma sunt.

17. Și a măsurat zidul ei, de o sută patru-deci și patru de coți, măsură a omului, care este a ingerului.

18. Și *era* zidirea zidului ei de iaspis: și cetatea *era* aur curat, asemenea celei curate.

19. Și temeliiile zidului cetății *erau* cu toată piatra scumpă împedobite. Temeliacead'întâiu, iaspis; a doua, safir; a treia halchidon, a patra, smaragd;

20. A cincia, sardonice; a șesea, sardon; a șeptea, hrisolitos; a opta, viril; a noa, topazion: a decea, hrisoprasos; a un-spre-decea iachint; a două-spre-decea ametist.

21. Și cele două-spre-dece porți *erau* două-spre-dece mărgăritari; una fie-care poartă era dintr'un mărgăritar: și ulița cetății *era* aur curat, ca stecia cea luminoasă.

22. Și biserică n'am vădut întru densa: că Domnul Dumnezeu A-tot-țiitorul este biserică ei și Mielul.

23. Și cetatea nu are trebuință de soare, nici de lună, ca să lumineze întru ea: că slava lui Dumnezeu o a luminat pre ea, și luminătorul ei *este* Mielul.

24. Și neamurile celor ce se mântuesc întru lumina ei vor umbla: și împărații pământului

APOCALIPSIS, XXII.

aduc slava și cinstea lor întru densa.

25. Și porțile ei nu se vor închide dîoa: că noapte nu va fi acolo.

26. Și vor aduce slava și cinstea neamurilor întru densa.

27. Și nu va intra întru densa tot ce este spurcat, și face spurcăciune, și minciună; fără numai cei scriși în cartea vieții Mielului.

CAPITOLUL XXII.

Si 'mî a arătat mie rîu limpede al apei vieții, luminos ca cristalul, esînd din scaunul lui Dumnezeu și al Mielului.

2. În mijlocul uliței ei, și a rîului de o parte și de alta, *era* lemnul vieții, făcînd roduri douăspre-dece, în fie-care lună dîndu-și rodul său; și frunzele lemnului *erau* spre sănătatea neamurilor.

3. Și tot blăstămul nu va mai fi acolo; și scaunul lui Dumnezeu și al Mielului vor fi într'însa; și slugile lui vor sluji lui;

4. Și vor vedea fața lui; și numele lui *va fi* pre frunțile lor.

5. Și noapte nu va fi acolo; și trebuință nu aū de făclie, și de lumina soarelui; că Domnul Dumnezeu îl luminează pre ei: și vor împărăți în vecii vecilor.

6. Și 'mî a dîs mie, Aceste cuvinte *sînt* credincioase și adevărate: și Domnul Dumnezeu sfîntilor proorocii a trimis pre ingerul său să arăte robilor săi cele ce trebuie să fie degrab.

7. Iată, vin degrab; fericit este cel ce păzește cuvintele proorocii cărții acesteia.

8. Și eu Ioan am vădut și am audît acestea. Și cînd am audît și am vădut, am cădut să mă închin înaintea picioarelor ingerului ce îmi arăta mie acestea.

9. Și îmi dîce, *Vedî, să nu faci aceasta*: că d'împreună cu tine rob sînt, și cu frații tăi proorocii, și cu cei ce păzesc cuvintele cărții acesteia; lui Dumnezeu te închină.

10. Și îmi dîce, Să nu pecetluiești cuvintele proorocii cărții acesteia: că vremea aproape este.

11. Cel ce face strîmbătate, *mai facă* strîmbătate: și cel ce se spurcă, mai spurce-se: și cel drept, mai facă dreptate: și cel sfînt, mai sfîntească-se.

12. Iată, vin degrab; și plata mea este cu mine, ca să dau fiecăruia precum va fi fapta lui.

13. Eu sînt Alfa și Omega, începutul și sfîrșitul, cel d'întîi și cel de pre urmă.

14. Fericîți cei ce fac poruncele lui, ca să fie stăpînirea lor preste lemnul vieții, și pre porți să între în cetate.

15. Iar afară *sînt* câinii, și fermecătorii, și curvarii, și ucigașii, și închinătorii de idoli, și tot cel ce iubește și face minciună.

16. Eu Iisus am trimis pre ingerul meu ca să mărturisească voă acestea în biserică. Eu sînt rădăcina și sămînța lui David, steaoa cea strălucitoare și de dimineată.

17. Și Duhul și mireasa dîc,

APOCALIPSIS, XXII.

Vino. Și cel ce aude să dică,
Vino. Și cel însetat să vie. Și
cel ce voeste, să iea apa vieții
în dar.

18. Că mărturisesc la tot cel
ce aude cuvintele proorocii căr-
ții acesteia, De va da cine-
va la acestea, va pune Domnul
Dumnezeu preste el toate ra-
nele cele scrise în cartea a-
ceasta:

19. Și de va scoate cineva din
cuvintele cărții proorocii aces-
teia, va scoate Dumnezeu par-
tea lui din cartea vieții, și din
cetatea cea sfântă, și din cele
scrise în cartea aceasta.

20. Dice cel ce mărturisește a-
cestea, Așa vin curând. Amin.
Așa, vino, Doamne Iisus.

21. Harul Domnului nostru
Iisus Hristos cu voi toți. Amin.

SPERȘIT

| **ȘI LA DUMNEZEU SLAVĂ.**

NUMELE ȘI ORĂNDUIALA CĂRȚILOR

NOULUI TESTAMENT.

	<i>Cap.</i>	<i>Față</i>		<i>Cap.</i>	<i>Față</i>
Evangelhelia cea de la Mattei	28	3	I Epistolia Sf. Apostol Pavel cea întâiă către Timotei	6	322
Evangelhelia cea de la Marco	16	52	II Epistolia Sf. Apostol Pavel cea a doua către Timotei	4	328
Evangelhelia cea de la Luca	24	84	Epistolia Sf. Apostol Pavel cea către Tit	3	332
Evangelhelia cea de la Ioan	21	133	Epistolia Sf. Apostol Pavel cea către Filimon	1	335
Faptele Sfinților Apostoli	28	179	Epistolia cea către Evreii	13	336
Epistolia Sf. Apostol Pavel cea către Romani	16	232	Epistolia Sf. Apostol Iacov cea Sobornicească	5	352
I Epistolia Sf. Apostol Pavel cea întâiă către Corinteni	16	254	I Epistolia Sf. Apostol Petru cea Sobornicească întâiă		358
II Epistolia Sf. Apostol Pavel cea a doua către Corinteni	13	275	II Epistolia Sf. Apostol Petru cea Sobornicească a doua	3	364
Epistolia Sf. Apostol Pavel cea către Galateni	6	289	I Epistolia Sf. Apostol Ioan cea Sobornicească întâiă	5	368
Epistolia Sf. Apostol Pavel cea către Efeseni	6	297	II Epistolia Sf. Apostol Ioan cea Sobornicească a doua	1	374
Epistolia Sf. Apostol Pavel cea către Filippeni	4	304	III Epistolia Sf. Apostol Ioan cea Sobornicească a treia	1	375
Epistolia Sf. Apostol Pavel cea către Colosseneni	4	309	Epistolia Sf. Apostol Iuda cea Sobornicească	1	376
I Epistolia Sf. Apostol Pavel cea întâiă către Tesalonicheni	5	315	Apocalipsis a Sf. Ioan Teologul	22	387
II Epistolia Sf. Apostol Pavel cea a doua către Tesalonicheni	3	319			

NOUL TESTAMENT


AL

DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU

IISUS HRISTOS.

DUPĂ TEXTUL ÎN SLOVE CIRILICE

TIPĂRIT CU VOEA ȘI BLAGOSLOVENIA PREA SFINȚILOR EPISCOPI AI
PRINCIPATULUI ROMÂNIEI, DUPĂ CEL MAI ALES MODEL
DAT DE PREA SFINȚIA LOR.



tra

BUCURESCI

TIPOGRAFIA CURȚII REGALE F. GÖBL FIU

Strada Regală, 19.

1898